

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
✠
BIBLIOTECA
DEL REAL MONASTERIO
DE HUERTA.
Núm. 315
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM
SACRI ORDINIS
CISTERCIENSIS
ELOGIIS PLVRIMORVM
MAXIME ILLUSTRIVM
ADORNATA

R. D. C. COLLEGIUM ...

CHRONOLOGICA
MONASTERII ORDINIS
CISTERCIENSIS

A QUADRINGENTIS ET QUOV ...

Bibliotheca ...

Quat Cistercium Mater Ordine

BIBLIOTHECA
SCRIPTORVM
SACRI ORDINIS
CISTERCIENSIS,
ELOGIIS PLVRIMORVM
MAXIME ILLVSTRIVM
ADORNATA,

OPERE ET STUDIO

R. D. CAROLI DE VISCH, Religiosi & Prioris
Cœnobij B. Mariæ de Dunis S. Theol. Professoris.

ACCEDIT

CHRONOLOGIA
ANTIQUISSIMA
MONASTERIORVM ORDINIS
CISTERCIENSIS,

A QVADRINGENTIS (ET QVOD EXCVRRIT)

Pro Cistercio Annis concinnata, f. 9 Bouyent.

Ex peruetusto Dunensis Bibliothecæ codice eruta,

Et certioribus aliarum aliquot Abbatiarum monumentis suppleta.

PER EVNDEM.

Bibliothecæ B. Cistercij

D V A C I,

Ex Officina IOANNIS SERRVRIER, Typographi Iurati, sub signo Salamandræ.
Anno M. DC. XLIX.

REPUBLIC OF THE UNITED STATES

DEPARTMENT OF THE INTERIOR

REGISTERED

MINERAL RIGHTS

ADVERSE CLAIMS

IN THE

STATE OF CALIFORNIA

ACCORD TO

ACTS OF CONGRESS

APPROVED

MAY 10 1872

REGISTERED

IN THE

OFFICE OF THE

REGISTER

OF THE

DEPARTMENT OF THE INTERIOR

WASHINGTON

Official Loan and Surveyors' Topographical and Geological

ANNO M. DC. LXXII

ADMODVM REVERENDO AMPLISSIMOQVE DOMINO

D. BERNARDO BOTTYNO,

ANTIQUISSIMI AC RELIGIOSISSIMI COENOBII

BEATÆ MARIÆ DE DVNIS,

ORDINIS CISTERCIENSIS,

ABBATI DIGNISSIMO.

V M passim (*ADMODVM REVERENDE, AMPLISSIMEQVE DOMINE*) apud Illustrissimosque scriptores legamus, insuper & optimâ rerum magistrâ experientiâ, constanter demonstrante, clarissimè videamus, litterarum studia religiosis omnibus pietatem & perfectionem sitientibus non modo vtilia, verum etiam intantum esse necessaria, vt in congregationibus, vbi hæc desunt, necesse sit pietatem omnem interire, religionem extinguere, spiritualia pro temporalibus commutari, ac tandem pro terrâ, cælum dimitti; & de reliquo, nihil excogitari possit, quod efficacius religiosorum animos ad studiorum amorem provehat, ac illustria exempla, & litteraria monumenta prædecessorum suorum, quibus diuinum honorem ampliando, ordinemque suum illustrando, immorta-

le nomen promeriti sunt: sepius miratus fui, nullius (in vniuerso ordine nostro) diligentiam in id hæctenus intendisse, vt scriptores omnes ordinis in vnum collectos, orbi produceret, eorumque scripta ab obliuionis carie vindicaret; præsertim, cum omnes ferè & singuli ordines alij, iam pridem scriptores suos tam studiosè publicauerint. Fuit quidem alias in Gallijs, Philippus Seguinus, ordinis nostri in Caroli loco Religiosus, alijs plurimis scriptis clarus, qui (titulo, *Bibliotheca Cisterciensis*) annis 1589. & 1590. Scriptores aliquot cæperat colligere, Anglos & Gallos, sed mors Authorem abripiens, opus imperfectum suppressit. Hunc secutus Chrystostomus Henriquez, quosdam etiam Anglos & Hispanos publicauit, in Phœnice reuiuifcente: adæquatum tamē, seu completum catalogum Scriptorum vniuersi ordinis, nemo hæctenus compilauit.

Quapropter, Spartam hanc illustrem ipsemet gratanter suscipiens, pro ingenij & doctrine meæ tenuitate, quam potui diligentissimè exornari, & promoueri, *Bibliotheca Cisterciensis* ei nomen imponendo. Authores vniuersos de Scriptoribus tractantes, Francofurtensesque catalogos plurimos, summâ diligentiam, magnisque sumptibus comparavi, & studiosè euolui: litteras insuper direxi Abbatibus, alijsque viris doctrinâ præstantibus, per vniuersas propemodum Europæ Catholicæ Prouincias. Quorum plerique desiderio meo (non sine congratulatione) abunde satisfecerunt; adeo vt
paula-

DEDICATORIA.

paulatim, in iustam hanc magnitudinem excreuerit *Bibliotheca* nostra, euasura (haud dubiè) multo adhuc illustrior & locupletior, si omnes, ad quos litteræ meæ peruenerunt, jisdem satisfacissent. Quod, fortè, vberius præstabunt, vbi primâ hâc editione vulgatâ, aliorum confratrum suorum diligentiam, & humanitatem perspexerint. Interim, præsentî Scriptorum numero, in primis demonstrabimus, ordinis nostri Cisterciensis professores, non solum vitæ sanctimoniâ, verum etiam doctrinâ, & scriptis ecclesiam egregiè illustrasse, & propugnasse. 2. Si qui fortè aliquando ordinis nostri Abbates, bibliothecas monasteriorum suorum Cisterciensibus Authoribus ornare voluerint (quod vnicè optandum) reperient hic libros optimos, quos comparare, ac vndè eosdem petere debeant. 3. Scriptores ordinis eiusdem, in posterum reperient hic libros domesticos, studijs suis aptos, cuiuscunque facultatis, proindèque, minus necessarium habebunt, alienorum hortorum emendicatis plantis, librorum suorum areolas replere. 4. Plures in ordine, præclaris doctrinæ talentis præditi, qui eadem nunc ignauiter defossa premunt, horum confratrum suorum exemplis excitati, confidenter expendere tentabunt. Has, aliasque plures operis huius utilitates satis percipientes plurimi (à me consulti) viri, doctrinâ, pietate, ac etiam Ecclesiasticâ dignitate clarissimi, litteris suis ad eiusdem publicationem, me serio adhortati sunt. Quorum iudicio ac authoritati acquies-

cens, illud prælo commisi. At non nisi sub nominis & fauoris vestri patrocinio (*Admodum Reuerende Domine*) cui vni, post Deum, labores mei vt vltro deseruiant, apprimè decet; vt potè, quem nuperrimè, non sine diuini numinis inspiratione, concordibus votis, actionum nostrarum Præsidem, & animarum Rectorem, *Dunen-*
ses omnes elegimus, vt gemino, virtutis & doctrinæ humero, vniuersam congregationem sustentens, & fortissimis exemplis ad perfectionis metam protrahas. Id quod etiam omninò futurum persuadent illustrissima solidarum virtutum tuarum congeries, animique dotes eximiæ; ingenium, doctrina, iudicij maturitas, morum suauitas, sagacitas in rebus gerendis, & aliæ plures, quarum egregium dedisti specimen, dum per annos (plus minus) octo, sub duobus successiuè prædecessoribus tuis, Prioris administrasti officiū, insigni successoribus omnibus exemplo. Sed, præter hæc, alius superest non leuis momēti titulus, ob quem, *Te* specialiter opus hoc patronum requirat: Congruum scilicet est, vt liber de Scriptoribus tractās, non nisi illustri cuiquam Scriptori commendetur; quem, cum domi habeat, impertinens esset foris quærere: Talem siquidem te esse, nemo negabit qui vel semel dumtaxat perfunctoriè doctissima & elegantissima tua iustrauerit opuscula, quæ partim vinctâ, partim solutâ oratione conscripta, multorum indies manibus versantur & euoluuntur, luce sanè dignissima, quæque per ordinem recensita, operi huic non

D E D I C A T O R I A .

exiguo fuissent ornamento, nisi profundissimâ tuâ instigante humilitate, authoritas publicationem impediisset.

Accipe itaque, bonique consule (*Religiosissime Pater*) hoc aliquale filialis obseruantix monumentum, & deuotę mentis obsequium, illudque solitâ clementix tuę benignitate defende, quatenus, faustissimo virtutũ tuarum sydere illustratum, doctrinęque clypeo protectum, præcipitem momorum garrulitatem, mordacesque zoilorum dentes contemnendo, feliciter euadat. Quo fiet, vt animos addas, ad confidentius paulatim maiora attentandum, interimque, Deum Opt. Max. feruentius orandũ, vt *Reuerendam admodum Dominationem vestram* in arduâ negotiorum suorum mole, summo communitatis nostrę (imo & Ecclesię vniuersę) bono gnauiter desudantem, faustè ac feliciter in omnibus dirigat, & longissimis adhuc annis incolumem tueatur.

Brugis ex monasterio vestro de Dunis, octauâ Aprilis, anni 1649.

R. ME DOMINE

*Dominationis vestra humillimus &
obedientissimus in Christo filius,
F. CAROLVS DE VISCH
Prior Dunensis.*

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

F. CAROLINE DE VILCOX
Prior Danvers

LECTORI BENEVOLO
A V T H O R.

IAMETS I *praelegente Symmaco* (Lib. 5. epist. 85.) iam pridem didicerim, Amice lector, benevolentia tua proprium esse, mediocribus etiam scriptis benignè favere; nihilominus, ne forte obliqua maleuolorum iudicia, aut seueriores sciorum quorundam censura (que vix vllis, quantumuis vtilibus scriptis, deesse solent, adeoque haud dubiè nec huic parcent) animum tuum nonnihil moueant, aut saltem suspensum detineant, opera pretium duxi, de nonnullis te hic prae monere.

1. Nullum me scriptorem (praesertim antiquum, aut vita sanctimonia, vel ecclesiastica dignitate clarum) contempnisse, aut, ab hac bibliotheca exclusisse, cuius notitiam assequi potuerim; etiam si paucas dumtaxat doctrinales & notabiles epistolas, concionem, vel orationem insignem & raram, aut alium quempiam breuem tractatulum edidisse compererim. Tum quod idem in alicuius ordinum bibliothecis hinc inde obseruaerim; tum etiam, quod subinde fieri possit, vt alibi adhuc aliae lucubrationes eorundem authorum lateant, quae nobis hic incognitae sunt; & è contra, scripta hic à me commemorata, ab alijs ignorentur, vbi caetera sciuntur. Accedit, quod si iuxta Tribemium (De laude Scriptorum, cap. 15.) nullus liber aut tractatus tam exilis aut abiectus reperiat, qui non ex aliqua parte prodesse possit, adeo vt etiam (notante Plinio) in Ennij stercorebus Virgilius aurum repererit; constanter affirmare ausim, nullum huiusmodi opusculum recenseri, quod aequum suum Lectorem vtilitate priuabit. Interim certo tibi

P R Æ F A T I O.

etiam a se uero, nullum hic omninò scriptorem Cisterciensibus nostris adtributum, quem non probatissimi historiographi, aut alias viri doctrinâ spectabiles, omnique exceptione maiores, talem testentur. Imò in conflictu Doctorum (quem rarissimè offendi) auctores nobis militantes expressè citando, illorum periculo scripsi, meque indemnem seruauit; Non enim eget indubitis aut dubijs honoribus Cisterciensis ordo, veris & certis sufficienter cumulatus.

2. Me plurimò proferre scriptores, quorum opera nondum lucem aspexerunt (in quo etiam aliorum bibliothecariorum exemplum sum secutus) quia scilicet viri illi ingenio & eruditione præstantes, ob præclara doctrinæ monumenta que nobis reliquerunt, aut insignem vitæ integritatem, vel aliud, specialem merentur commendationem, & memoriam inter suos æternam.

Præterea, fieri etiam exindè poterit, ut plura ex his manuscriptis operibus citius lucem aspiciant, adeoque & ipsis auctoribus industriæ suæ plenior laus, & alijs legendi fructus constet.

3. Nemini mirum debere videri, si in scriptorum elogijs, styli varietatem & inæqualitatem hinc indè reperiat; quia ex varijs admodum auctoribus, & virorum doctissimorum relationibus manuscriptis, illa plerumque collegi (ut sequens te pagina sufficienter docebit,) quorum iudicia, proprijs ipsorum verbis ordinariè recensere volui, quod hæc ipsa maiorem fidem dictis concilient, & certiora ac gratiora plerumque habeantur.

4. Nequaquam mihi vitio debere verti, si quandoque graues etiam scriptores infra meritum reperiar laudasse, aut nuda dumtaxat eorum nomina, librorumque titulos recensuisse. Nam quo ad eos qui à seculis aliquot, aut alias in remotioribus prouincijs scripsissent, sufficienter pro me respondebunt, diligentia quam adhibui, laborque quem insumpsi, ut eorundem vberiore notitiam asequerer. Propterea illis imputandum, qui à me rogati, litteris meis vel omninò non responderunt, vel parcius ea suppeditarunt, que rogabantur. Quo ad neotericos verò, præsertim Belgas, nolui passim

P R Æ F A T I O.

passim propriam interponere sententiam, cum ob alia, tum etiam fœdam adulationis notam euitare studens.

5. Molestè haud etiam ferendum, si plures fortè ordinis scriptores præteriti reperiantur. Cum enim manifestum sit, ab ipso foundationis suæ initio, maximè tamen centum ab hinc annis, viris doctissimis abundasse Cisterciensem ordinem, per vniuersum christianum orbem longè latèque diffusum, quorum plerique, varijs elucubratis operibus, posteris suis præluxerunt, & præsentibus etiamnum illucet, dum diuini honoris ampliandi, rei publicæque inuandæ gratiâ, continnò adhuc scribunt, & præla fatigant: sed & scribere pergent, quamdiu ordo subsistet; fieri non potuit, quin multorum cognitio ex prouincijs remotioribus, diligentissimum etiam scrutinium effugerit. Præterquam, quod singulorum ferè monasteriorum bibliothecæ, manuscriptis abundant codicibus, quos à personis quidem ordinis scriptos constat, quarum tamen nomina & memoriam deuota & simplex prædecessorum humilitas latere maluit, quàm apud posteros celebrari.

Verumtamen, congregatis iam post longam inquisitionem tot authoribus, quot ad iustam Cisterciensem bibliothecam constituendam, virorum doctissimorum iudicio, sufficerent; visum omninò fuit, eosdem præli beneficio orbi producere; quo sic alij in hanc eandem arenam prouocati, paulatim ex obscuris antiquitatum ruderibus plures adhuc latitantes scriptores eruant, quos hisce addentes, vel ipsi in lucem edant, vel saltem eorum nomina cum librorum titulis mihi transmittant, quatenus editione alterâ (si manus iterum referatur ad tabulam) ingratis eos tenebris valeam expedire, & condigno inter confratres honore collocare. Interim tu Lector candidè & Beneuolè, priori huic curæ benignè fauere perge, librumque hunc, 600. (circiter) scriptoribus illustrem suscipe, ac ordini nostro tot virorum doctorum feraci, lætus applaude.

CAROLVS DE VISCH, Relig. ac
Prior Dunensis, S. Theol. Baccal. &
Professor.

E L E N C H V S

Scriptorum, quorum subsidio instructa est hæc
bibliotheca Cisterciensis.

I O A N N E S T R I T H E M I V S de scriptoribus ecclesiasticis.
Balthazaris V Verlini additiones ad Trithemium de scripto-
ribus.

Henricus à Gandauo de scriptoribus ecclesiasticis cum scho-
lijs, & auctarijs Auberti Miræi.

Guillelmus Eisegreinius de Doctoribus orthodoxis, seu eiusdem
catalogus testium veritatis.

Bibliotheca Tigulina Conradi Gesneri.

Supplementum eiusdem bibliothecæ, per Antonium Verdier.

Bibliotheca vniuersalis Drauidij.

Bibliotheca sancta Sixti Senensis.

Bibliotheca Hispaniæ Andreæ Schotti.

Ioannes Balæus de scriptoribus Britannicæ.

Ioannes Pitæus de illustribus Angliæ scriptoribus.

Ioannes Garetius de veritate Corporis Christi in Eucharistia.

Antonij Possseuini apparatus sacer.

Bellarminus de scriptoribus ecclesiasticis.

Ferreolus Locrius de scriptoribus Artesiæ.

Syluestri Maurolici, mare Oceanum, Italicè.

Barnabæ de Montalbo chronicon Cisterciense, Hispanicè.

Chrystomi Henriquez Phoenix reuiuiscens scriptorum Angliæ, &
Hispaniæ.

Eiusdem Menologium Cisterciense.

Reuerendissimi Angeli Manriquez, Annalium Cisterciensium to-
mi duo.

Gasparis Iongelini notitia Abbatiarum ordinis Cisterciensis.

Eiusdem, Purpura S. Bernardi.

Ioannis Caramuelis theologia regularis.

Nomenclator Cardinalium scriptorum.

Qui ab anno Christi 1000. quippiam commentati sunt.

Anto-

Antonius Sanderus de scriptoribus Flandriæ, deque Gandensibus, & Brugensibus eruditionis fama claris.

Bibliotheca Belgica manuscripta, collectore & editore eodem Sandero.

Bibliotheca Belgica Andreæ Valeri, editionis 2.

Bibliotheca Pontificia Ludouici Iacob à S. Carolo, Carmelita.

Bibliotheca Cisterciensis M. S. Philippi Seguini, ad authographum descripta.

Catalogi nundinarum Francofurtensium plurimorum annorum, subministrante clarissimo viro Antonio Sandero, S. Theologiæ Licentiato, &c.

Relationes manuscriptæ, à viris doctissimis diuersorum regnorum, & prouinciarum transmissæ. Nimirum,

Relatio Germanica, Perillustris Reuerendissimi & Eximij Domini Ioannis Caramuelis, Episcopi Mysiensis, Abbatis cœnobij Monseratensis in Bohemia, &c.

Reuerendissimi & Eximij Domini Ioannis Blanckenbergh, S. Theol. Doctoris, Abbatis Veteris montis, & vniuersi ordinis Cisterciensis per VVestphaliam, & tractum Rheni, Vicarij generalis, &c.

Reuerendi admodum Domini Gasparis Longelini, Abbatis Eussenthalensis in dicecesi Spirensi, &c. scriptis suis clarissimi.

Relatio Gallica.

Reuerendissimi Eximijque Domini. D. Matthæi de Mesgrignij, Abbatis Pontigniacensis, S. Theol. Doctoris, &c.

Reuerendissimi Domini, D. Claudij Briffaultij, Abbatis Morimundensis, &c.

Admodum Reuerendi Eximijque Domini Claudij Chalemot, Abbatis de Columba, S. Theol. Doctoris.

Reuerendi Domini Ioannis Bougeret, Secretarij Reuerendissimi Domini Cisterciensis, Generalis, de mandato ipsius Reuerendissimi Domini.

Eximij & Reuerendi Domini, D. Iosephi Arnolphi de Illescas, S. Theol. Doctoris Sorbonici, strictioris obseruantia ordinis nostri, per Gallias professi, &c.

Admodum Reuerendi Domini, D. Placidi Petit, collegij S. Bernardi Parisijs Procuratoris.

E L E N C H V S.

Relatio Hispanica.

Perillustris, Reuerendissimi Eximijque Domini, D. Angeli Manriquez, Pacis Augustæ Episcopi, nuper in Salmanticensi Academia S. Theol. primatij Antecessoris, Regiæ catholicæ Maiestati à sacris concionibus, congregationis regularis obseruantix ord. Cist. in Hispania, Generalis emeriti, &c.

Reuerendi item Domini Ludouici de Valle, professi in Aurea valle, at Salmanticensis Theologi, residentis pro tempore in monasterio Superatensi, in Galetia.

Relatio Italica.

Reuerendi doctissimique viri Domini Caroli Emanuëlis Malduræ, S. Theologiæ Lectoris in cœnobio Sanctæ Crucis in Hierusalem, in vrbe Roma.

Relationes denique Belgicæ, ex præcipuis quibuscunque monasterijs totius patriæ.

EPISTO.

EPISTOLÆ

ALIQVOT VIRORVM ILLVSTRIVM,
Qui symbolam egregiam bibliothecę huic struendę
contulerunt, & collectorem ad eiusdem pu-
licationem excitarunt.

Per illustris, Reuerendis. & Eximij Domini, D. ANGELI MANRIQUEZ,
Pacis Augustę in Hispania Episcopi, nuper in Salmanticensũ
Academia S. Theol. Antecessoris primarij, Regi Ca-
tholico à sacris concionibus, &c.

INSCRIPTIO:

Reuerendo in Christo Patri CAROLO DE VISCH,
Confessoris sanctimonialium Vallis Cæli.

REVERENDE PATER

ITTERAS datas Martij die vndecimã, quas Paternitas, vestra per Reueren-
dum Patrem magistrum, Fratrem Iosephum Arnolphi, ad me transmi-
sit, grater suscepi, & gauisus sum eam mentem Paternitati vestrę à
Deo inditam, vt Cisterciensis familię scriptores diu delitescentes, editã
bibliothecã in lucem daret. Id ipsum nobis Magister Frater Alphonſus Perez de
Humanes, Salmanticensis Abbas, & Reuerendissimus Frater Dionysius Cimbrom,
Matritensis, significauerant; remissis litteris Paternitatis vestrę quibus petebat, vt
si quid Phœnici reuiuiscenti Fratris Chrilostomi Henriquez addi posset, integrã
veritate adnotaretur, vt locupletior bibliotheca inde prodiret. Salmanticensũ, qui
prior nobis scripsit, quę addere Phœnici, quęque corrigere operę pretium duxi-
mus, remisimus. Pauca profectò, quia eum ipsum laborem (occasione Chronici
Cisterciensis quod Aubertus Miræus publicauit, in quo scriptores Hispanos dimi-
nute, atque nimium confuse scribit) antea susceperamus, ipsique per Chrilostomum
remisimus: vndè ille eam partem Phœnicis hausit. Pauca, inquam, sed digna non
omitti. Quę quia ad Paternitatem vestram missa scio, consultò non repeto. Eun-
dem laborem, & sub eodem titulo *Bibliotheca Cisterciensis*, à Philippo Seguino Kali-
siano, dum viueret, susceptum, eius manu exaratum apud me habeo; quippè cum
multis

multis alijs manuscriptis, ex bibliothecâ Abbatis Fiteriensis ad me transmissum. Miserat ille Bernardum Villalpandum monachum Nucalensem per totam Galliam antiquitates Cistercij lustratum: Peruenisse Kalistum, siue Carolilecum, comperit habeo, indeque manuscriptum adduxisse, dono fortassis datum ab ipsis monachis; nam subreptum, non credam. Certè quocunque modo acceptus sit, à quinquaginta, & eis amplius, annis, Fiterium venit, atque in manus Ignatij eius Abbatis: post cuius obitum illud obtinimus. Hæc sunt quæ Paternitati vestræ possum scribere de his, quæ me interrogat; plura scripturus, si plurium notitia mihi suppeteret. Vale. Datum apud Pacem Iuliam vel Augustam, Kalendij Maij, anno 1648.

R. P. vestra seruus, F. ANGE-
LVS MANRIQVE.

EPISTOLA 2. EIVSDEM AD EVNDEM.

REVERENDE admodum Patër, IULIUS
Literas vestras datas 9. Iulij præsentis anni, intrâ mensem accepi, & gavisus sum ex nostris aliquas ad manus Paternitatis vestræ peruenisse. Quod ad Authores Hispanos pertinet, verius tractavit Chrysostomus Henriquez in Phœnice (nam aliundè mutauit) quam alia, in alijs libris quos luci dedit: nisi quod tamen in aliquibus errauit; non quod alienos Cistercio nostro adscripserit, sed quod ex proprijs, inter se quosdam confuderit, & in tempore, alijsque nonnullis à veritate deuiauerit. Quæ omnia, vt potui, in primis illis literis Paternitati vestræ adnotata remisi.

Philippum Seguinum, vt dixi, per varios casus, ad manus meas perductum, Paternitati vestræ libens communico; opus imperfectum, & in quo magis laudabilis conatus, quam profectus: congregauit ex Gallis tamen quos potuit. Et reuera in Cistercio, modestia primùm ac latendi cupido; mox, quum diu nulla Collegia floruerent, doctrinæ defectus; demum Commendæ & sub Commendis stupida ignorantia pauciores doctores permisit, quam viros sanctos. Sed & quos habuit antequæntum præsum perire complures post ipsum vsque ad nostra tempora, nihil habuit. Nostris temporibus vbique creuit numerus; &, nisi fallor, ex Fulienſi Congregatione aliqui viri docti, aliquot scripta non peccitanda prodiderunt; quorum maior notitia in Belgio, quam in Hispaniâ; quamuis ad nos nonnulla peregrinarent. Valeat Reuerenda Paternitas Vestra. Ex Pace Augusta vigesima quinta die mensis Augusti, 1648.

Reuerenda Paternitatis vestræ Conseruus,
& Confrater, F. ANGE LVS
MANRIQVE.

EPISTOLA

Perillustris, Reverendissimi & Eximij Domini
IOANNIS CARAMVELIS, Misenfis Episcopi,
Abbatis cœnobij Monferratensis
in Bohemia, &c.

INSCRIPTIO:
Reverendo ac nobili Pat. O. I. P. CAROLO DE VISCH,
Eruditissimo & Reverendo admodum Domino CAROLO DE VISCH,
S. Theol. Baccalaureo formato, & eiusdem Professore, &c.
S. P. In monasterio Duncensi, ora. S. Bernardi.

REVERENDE & eruditissime Domine,
Litteras Eruditissimæ Dominationis vestræ libentissime vidi, gaudeoque il-
lam bene valere, & studiis suis ordinem nostrum illustrare. A Reverendissimo
meo Veteris montis, iam prius didiceram Dominationem vestram Bibliothecam
Cisterciensem ornare, sed Dominationis vestræ litteras priores non recepi, alias sta-
tim respondissem. Obediam Dominationi vestræ, & magnam clarorum hominum
copiam subministrabo. Interim, Paternitas vestra vicissim dignetur amicorum co-
natus iuvare. D. Malachias in Campo litorum professor, vir dignus quem vestra
Dominatione inter amicos habeat, novam Bernardi editionem meditatur, & e varijs
Bibliothecis M. S. collegit, quibus multa correxit, ac etiam auxit. Habet plus quam
quingenta folia nunquam edita. Quid si Dominatione vestra iuvaret? Scio in editis
multa deesse quæ reperiuntur in Duncensi manuscripto thesauro. Scio in ibidem
multa legisse M. S. nondum edita. Causa communis agitur. Dominatione vestra dignetur
recognoscere libros Dni Bernardi manuscriptos, & si aliquid occurrat, quod non
sit in Merloni Horstii editione, illud notet, & mitat ad me titulum, primam pe-
riodum, & ultimam, ut sciamus, an careamus, & debeamus requirere. Certe erit
laudi monasterio, & Dominationi vestræ quam Deus custodiat largis annis. Vale.
Pragæ 8. Februarij, 1648.

Eruditissimæ Dominationis vestræ hu-
milissimus, in Christo servus C. A-
RAMVEL Episcopus Misenfis.

EPISTOLA

Reuerendissimi, & Excellentissimi Domini D. MATHIAE
iqo Abbatis Pontignacensis cœnobij,
ad S. Theol. M. Doctorem, & cœd. A.
& similia in

INSCRIPTIO

Reuerendo ad modum Patri, & dilectissimo Confratri, CAROLO DE VISCH,
Religioso ac Priori Dunensi, & Professore Theologo.

CHARISSIME ac colendissime Pater,

Continuò à generali monasteriorum nostri ordinis visitatione, totis latè Bituricensi, utrâque Pictauiensi, Gasconensi, Burdegalensi alijsque affinis provincijs dispersorum vnam è suis, decimiquinti Septemb. is alteram septimi Decembris vno eodemque tempore delatas accepimus, nec eis commodius, nec tuis votis citius, quam reduces, & à paucis etiamnum diebus rediit Lutetia, respondendo fuimus. Felices, si felicius laudabilius (cuius copatum laudamus) operi, aliquid nostri studij & laboris conferre possemus. Quam libentissime, & summa propensum animi contentione, si quid aut consecuturi, aut collaturi, omnem nostram operam & diligentiam adhiberemus! Cum inde maxima gloria Dei, & Ordinis accessio honoris & splendoris fieret, vnde infiniti thesauri cum nouis luminibus, tuis iam pridem in publica commoda vigilibus curis, & æternis laboribus accederent. Heu nos miserò! nulla nisi quæ comparauimus, aut pauca laceris potius centonibus dispersa, quam libris collecta, ægre reperire est. Omnia enim ferè, quæ alias extiterunt monumenta grauissimorum Ecclesie Patrum, & nostri ordinis, temporis iniuria ablata, communique Pontignaci nostri, sibi & suis toties erepti direptione, perierunt. Ne tamen votis, & optimis Reuerentia vestra studijs desuisse videamur, ad præsens librorum scheda, & tam præsentium, quam eorum qui forte desiderantur, summo labore conquisita series, quam hinc iunctam, vt nostri in te animi, zelique ardentissimi vadem (licet imparem) mittendam esse censuimus. Et nisi Reuerentiam vestram iacturæ temporis impatientem, otij & longioris moræ tæderet, maiora forsitan ex alijs iuris nostri monasterijs accepta documenta succederent. Fieri enim vix potuit, quin aliquis eundam eorum locupletissimus Author extiterit. De Guichardo autem sic existimes, licet illum virum insignem, de literis & ordine nostro optime meritum facile crediderimus, nos nihil certi, aut scripti reperisse. Nec & Claudio Bocherat Antepredecessori nostro, quamuis in nostra S. Theologiae facultate Parisiensi Doctore, quidquam operum superfuit. Quod si memoria

ria quidpiam commendasset (utpote huiusce fermè temporis) nihil nos diligentius inquirentes, fessisset. De cetero, ut tanto operi laborique summam manum, & cum felici fine debitam coronam imponas, enixè rogatus nostris & omnium precibus, vtilitatis concedes. Illius interim fauoris & officij esto securus, qui tuar Paternitatis haberi cupit.

Studiofissimus, & amantiſſimus
F. MATTHEVS, Abbas
Pontigniacensis.

In nostro Bernarditarum col-
legio, Lutetiæ Parisiorum,
2. Februarij 1648.

EPISTOLA

Reuerendissimi Domini CLAVDII BREFFAVLTII,
Abbatis Morimundensis, S. Theol.

Professoris, &c.

INSCRIPTIO

Reuerendo in Christo Patri, Domino CAROLO DE NISCH, celeberrimo
de Dunis monasterij Religioso & Priori.

REVERENDE Pater,
Eodem fermè tempore binas à te accepi litteras, priores quidem 4. Augu-
sti, posteriores verò 7. Decembris præcedentis anni, in Valle Cœli datas; vnde ta-
bellariorum illarum non minus carpenda negligentia, quam harum laudanda dili-
gentia. Verum quidquid sit ex ipsarum vel promissione, vel festinatione, veteri
proverbio inhaerentes, dicenti *Sat cito sit bene*, mihi certè eo iucundiores gratio-
resque fuerunt, quo ipsarum tenore moneor, te ab aliquot iam mensibus, quæ po-
tes diligentia, ad publicanda Scriptorum ordinis nostri nomina, ad laborare, ipso-
rumque scripta, quæ temporum iniuria, in Bibliothecis nostris quasi consepulta
iacuerant, ab obliuione vindicare. Quod opus, laboremque tuum, satis laudare vix
possum. Plurimi licet ordinis nostri scriptores speciali humilitatis virtute præditi,
piscorum Patrum consilio edocti, dicentium, monachi vocem plangentis esse,
non docentis, propria nomina consulto reticuerint; votis tamen tuis annuens, quo-
rundam Authorum, simul & anonymorum manuscriptorum ordinis nostri seriem,
quorû opera adhuc in Bibliothecâ nostrâ Morimundensi asseruatur, transmittimus.

in illud igitur agas, amabo, quod te vixisse testetur, ad maiorem Dei gloriam,
& ordinis nostri deus, meique in tuis sacrificijs sis memor, qui sum,

REVERENDE PATER,

Tuus in Christo Confrater, &

Morimundi, 28. Junij 1648.

Seruitor, F. CLAVDIVS,

ad Januarij, 1. 48.

Abbas Morimundensis.

EPISTOLA

Reuerendissimi & Eximij Domini, IOANNIS BLANCKENBERG, Abbatis
Veteris montis, S. Theol. Doctoris, & Cisterciensis ordinis
per VVestphaliam, & tractum Rheni, Vicarij generalis.

INSCRIPTIO

Reuerendo & doctissimo Domino, Dⁿⁱ CAROLO DEVISCH,
S. Theol. Baccalaweo, Dunensis Monasterij Religioso &
Priori, Domino suo Confratri.

REVERENDE & doctissime Domine. 2 V. 1
Gauisus fui supra modum, lectis gratissimis vestris litteris, tum quod ex ijs
cognoscam bonam valetudinem Reuerentia Vestra (cui gratias dico, quod anti-
quum suum erga nos affectum tam fideliter continueri) tum etiam, quod tu bu-
lantis hisee temporibus, Altissimus operarios semper excitet, qui sollicitè laborent
in vinea Cisterciensia, eamque doctissimis suis scriptis illustrent.

Laudo & commendo zelum Dominationis vestre, cuius factum avidissime desi-
derabo impressum. Quoad Scriptores ordinis nostri Germanos, quos Reuerentia
vestra requirit, paucos reperire potui, nonnullos tamen mitto, quos ex monimen-
tis nostris collegi, credo quod saltem aliquos illorum non habeatis. Litteras vestras
quas transmisisti pro Abbatibus, de Vereri Campo, Hemmenrode, Heisterbach,
& alijs, vti etiam pro Eximio Domino Caramuele, destinavi: si quid respondeant,
habebo curam vt vobis dirigarur. Insuper quantumuis proprijs ac meorum officijs
interpellatus, semper tamen promptissime ad numerum Rⁿⁱ dominationi vestre.

Festina manu dabit in Vereri monte, 27. Nouembris, anni 1647.

Reuerentia vestre officiosissimus,
F. IOANNES Abbas
Veteris montis Vicarius, ma-
nu propria.

EPISTOLA

EPISTOLA

Reuerendi admodum IOANNIS BOUGERET,
Secretarij Reuerendissimi Domini Cisterciensis,
Generalis.

INSCRIPTIO:

*Reuerendo in Christo Patri, Domino CAROLO DE VISCHE,
celebris monasterij de Dunis, Cisterc. ordinis Religioso & Priori,
Sanctimonialium Vallis Calis Confessorio.*

REVERENDI in Christo Pater ac Domine Domine mihi colendissime,
Gratissima quidem fuerunt Reuerendissimo Domino nostro Abbati Cisterciensi, Generali ordinis, vestrae litterae, quas Reuerenda Paternitas vestra ad ipsum dedit pro describenda serie Abbatum, & monachorum Archi-cenobij Cisterciensis, qui libros aliquos aut tractatus ediderunt, ut ipsos in suo opere quod meditatur ceteris ordinis nostri scriptoribus annueret; sed huc usque, ob ingentem negotiorum molem, absentiam ab Archi-cenobio, & continuas monasteriorum procul distitorum visitationes, vestrae iustae supplicationi, ipse, nec ego, potuimus satisfacere. Dederat quidem hoc opus in mandatis Reuerendo Patri Priori Cisterciensi, Doctori Theologo, huiusce rei peritissimo; sed alijs in negotijs occupatissimus, istud quod ipsi apprimè commendaueram, omisit, quod non mediocri me affecit dolore, ne tam insignium Authorum memoria in vestro egregio opere reticeatur. Sed ne quid haec in parte mea culpa committatur, cum primum paucis diebus ad Cistercium rediero, dabo operam, ut praeter Diuorum, Stephani, Bernardi, Fastredi, Alani, Ioannis, Dionisij, aliorum Cisterciensium scriptorum opera, tractatus, & nomina, scripto Vestrae reuerendae Paternitati insintientur. Interim laudo ego lucubrationes vestras pro nostri ordinis ornamento, Deumque apprecor, ut ipsis Benedictionem, vobisque sanitatem quam prosperrimam, cum gratiarum suarum diuinarum cumulo conferre dignetur. Parisijs in collegio Sancti Bernardi, die 16. Decembris 1648.

Reuerendae Paternitatis vestrae

Humillimus, & obsequentissimus famulus

R. IOANNES BOUGERET
Religiosus Cistercij, & Secretarius
Reuerendissimi Generalis.

REV E

REVERENDO DOMINO
D. CAROLO DE VISCH
CELEBERRIMI MONASTERII
B. MARIÆ DE DVNIS
PRIORI DIGNISSIMO,

HOS ILLUSTRIVM SCRIPTORVM ORDINIS
Sui Annales in lucem educenti

CONTERRANEO SVO APPLAVDEBAT

F. N. LAMETER R. S. N. F.

ROVILIT exigua te Bellus, Campus in unda,

Unda quidem Piscem non tulit, ista suum,

Maior eras: Duncas hinc derivatus ad oras,

Visus es & Duncis altior ire vadis.

Tanto Pisce minor tellus: caput inseris astris,

Aprum Zodiaco nactus in orbe locum,

Quam tibi Zodiaco debetur in ordine sedes,

Zodiaci Piscis, qui velut omen habes.

Piscis es, ad cuius signum, Cistercius ordo

Irriguus, flores parturit ecce suos.

Parturit abstrusos sterili minus hactenus alyo

Heroas. tanto nomine dignus eras.

ANAGRAMMA.

CAROLVS DE VISCH.

Huc ô Clarus scande Dies: Cistercius omnis
Luceat ad vulcus clavior ordo tuos.

IN LAVDEM AVTHORIS:
CAROLVS DE VISCH
ANAGRAMMATA.

Do luci. Es charus.
Hoc diues clarus,
Hoc vidēs clarus,
Huic decor Salus.

EPIGRAMMA.

Scriptores quos almus habet Cistercius Ordo,
Scriptor das luci, Carole, charus eris.

*Nec charus tantum, sed ab hoc vocitabere clarus,
Ingenio diues, clarus & ipse videns.*

*Qui tua scripta legent, se corde, animoque beabunt.
Dicuntur semper, huic sit decor, atque Salus.*

D. ANTONIVS VAN HERBES
Religiōsus Dunensis.

ITEM, IN LAVDEM AVTHORIS:
CAROLVS DE VISCH
ANAGRAMMATA.

Duc lucis heros

EPIGRAMMA.

Cernis ut ignifero scintillent flammae Cælo

Sydera, distinctis conspicienda locis?

Phæbum si tollas, Cæli perire decores.

Sublustrè/que gement, & sine luce, faces:

Phæbus enim au' or Stellarum, & Rector Olympi est,

Quo sine nec splendor, nec decor vllus inest.

Carole,

Carole, Scriptorum quos dat Cistercius Ordo.

Da veniam, si te lampada musa vocet.

Lampas es: & totum lustras industrius Orbem,

Sæcula cuncta tuo lumine, luce, beas.

Præteritos inter calamo disaberis annos,

Ingenioque patent sæcula moderna tuo.

Lampas es: Illustres imitatus lumine Soles,

Eximium eximio spargis ab Axe iubar.

Quotquot Scriptores numeras, tot sidera mundo

Reddis, at è vestra cuncta animanda face.

Has Caroli dum Penna faces ducitque animatque.

Vt Stellarum Anima est, sic quoque Ductor eris.

Heroas igitur lucis duc Carole, dando

Lucem, dando animam, dando quod Aera tulit.

Accinebat D. ARNOLDVS TER-

RASSE, Religiosus Dunensis.

REVERENDO DOMINO

D. CAROLO DE VISCH

MONASTERII DVNENSIS

PRIORI VIGILANTISSIMO,

S. THEOL. PROFESSORI,

HISTORIOGRAPHO INDVSTRIO, ET IN OMNI

Re litteraria versatissimo, Scriptorum sui ordinis Cisterciensis
numeranti, describenti, ac quemque suo cum
Eulogio publicanti,

Gratulatur D. BALDVINVS WINNEEL,
eiusdem monasterij Dunensis Religiosus Sacerdos.

Scribere scriptores, dum nos tua scripta docerent,

Hic subito est nostro lapsus ab ore sonus:

Ergone liber abis? sine me liber ibis in orbem?

Concomiter ceptum, si lubet, artis iter.

*Sed repulit: Comitumque via aspernatus inanem,
Ingeniorum, inquit, pondera summa fero.
Quid quereris (replio) grandi te pondere pressum,
Nil facit ad tantam sarcina parua viam.
Si magnas memores mundi per climata mentes,
Præco tui aduentus nuntius Ales ero.
Nam licet ingentes sustentent aquora naues,
Interdum & validas cymbula scandit aquas.
Ergo, precor, vestri sim sarcina parua volatus,
Pondere ab exili, non remoratur iter.
Innumeras inter quas fers super Aethera pennas,
Tantillum nostram, fac & habere locum.
Carolus edocuit. Scriptores scribere, & inter
Scriptores à me dinumerandus erit.
Tot calamos, Calamo Carolus dum scriptitat, vno,
E Scriptis didicit scribere, & esse ferax.
Laus fuit illustris præsci Scriptoribus cui,
Ingenij Sobolem parturisse semel:
At modò maior honos adcreuit, vt illa secundo
Penna secunda Orbi (Te duce) parua fuit.
Parturière illi, Tu quos peperère labores,
Tam referendo paris, quam pariendo refers.
Gratior est clausam dum terra dat abdita gemmam,
Quam quando inuiso claudit auara sinus,
Quot Calamos numero (benè quos numerastis) in orbe,
Sub tenebris gemmas rot latuisse puro.
Quas dum felici rimaris, & eruis ausu,
Corole, sollertis promicat aris opus.
Tantum igitur laudis Veterum si scripta merentur,
Scribere Scribentes nil tibi laudis erit?
Sed modo cum Calamos sic dinumeraueris omnes,
Cui dabitur laudes commemorare tuas?
Scriptores numerasti omnes, nullusque Superstes
Hos Caroli calamos, ingeniumque canci?
Imo: Superstis quans, vestro hac seruata decori
Penna, sed in meritum, nescio an apta decus.
Illa exempta tuo benè reddita libera libro est,
Libera fœcundas concinat vsque manus.
Quam si fors reliquis, Carolus Scriptoribus addat,*

Pro calamo Vittam, Laurus Amica dabit.
Laudifera superest mihi mens bene cognita lauro,
Et calamo, & capiti laurea ferta petam.
Laurea ferta petam, plexamque è fronde Coronam,
Pro genij ingenio, proque labore feram.
Sed vereor, duce Te, ne tot Scriptoribus Arbor
Tota coronandis sit data & icta Viris.
Quid mihi consilij datur in discrimine tanto?
Nec laudi calamus, nec tibi laurus erit.
Laurus erit Carolo- Scriptorum quisque Coronam
Detrahet, & capiti deferet usque tuo.
Interea mundo crescente, & penna recrescet,
Vt noua det laudes, ingeniosa nouas.
Tum meliora tua maior modulabor honori,
Tum Calamo Corolum fertilliore canam.

CAROLVS DE VISCH

ANAGRAMMA:

HOS LVCI REDVCAS.

Scriptores veteres luci Carole hosce reducas
Sic bene dux, ductor, sicque reductor eris.

REVE

REVERENDO IN CHRISTO PATRI AC DOMINO

D. CAROLO DE VISCH

CELEBERRIMÆ ABBATIÆ DVNENSIS

PRÆBITERO RELIGIOSO,

AC PRIORI

S. THEOL. BACCALAVREO FORMATO,

Eiusdemque quondam Professori, Conciui, & dilectissimo olim Condiscipulo suo,

BIBLIOTHECAM

SCRIPTORVM SACRI ORDINIS CI-

sterciensis, ingenio & typis publicanti,

Accinebat IOANNES DE LA SALLE, Furnensis, S. Theol. & I. V. Bacc. formatus, Pastor in Schoore.

ANDEM coruscos ingenio Viros,

Quos litteratos Vineæ proculis

Cisterciensis, uniuerso

Lector habes studiose mundo.

Hæc sempiterno Lumina lumine

Beare nuper, Carole, niteris,

Cistercijque, & Urbis alma

Furniadæ decas, atque lumen.

Tu stirpe natus sanguine nobili,

Es clarioris germen originis,

E Vissohiorum celsiore

Progredere non Stella sede

O laude dignum! sic benè censuit
Germana tellus, sic benè sensis, &
Cænobio te Ebirbacensi

Theiologiam aluit docentem.

Professus illic es, sacra Numini

Quæ grata terris Vota, Redemptio

Quæ iurata votis, vt sacratis

Sedet homo, religetque Cælis.

Baptismum eidem prælegis; Vnctio

Vt nata Christo pectora roboret;

Vt Pœnitendum; vt Carne Pastor

Filiolos alat, & Cruore.

Recede fallax hæresis! exhibet

Christum volentem, Carolus, exhibet

Christum potentem: velle, posse,

Nonne tibi probet & dedisse?

Minis ferocem candida mitiget

Vt Missa Patrem, debita debitis

Vt flagra tollat, & peratas

Purget in igne vorace flammæ.

Necdum quiescis, Carole, scribere,

Docere pergis, subdita legibus

Vt corda suntu; Iusque, notam &

Iustitiam facis Allemannis.

Audite surdi, quos tot in hæreses

Lutherus atro lemmate propulis,

Et veritatis, atque Cæli

Constituit quadruplator hostes.

Sed quæ reuerso præmia, Belgium,

Debere temet dixero Carolo?

Asurge penna, debitaque

Vade Virum celebrare laude.

Cænobiorum rudera quatuor

Sagace libro mittit in aëra,

Et VVareschorum cum Thosana

Pergit ea celebrare mitrâ.

Cælique Vallem, qua Pater & fuit

Et luce dignis moribus imbuit,

Castumque Virginis sacratæ

Vt speculo Speculum reponit.

*Diximuda salve, tam graue nuperis
Martis proterui saucia cladibus;
Authoris huius efferenda,
Sit tibi nil aliunde, libro es.
Instructionem discute, ruminas,
Quem sacra Christi Religio vocat,
Et quinque longas ad viginti
Intrepidus lege Conciones.
Perfectionem nempè doceberis,
Mentem orbe Purgat, Lumine visitat,
Et vni-trino illuminatam
Vnit, & associat monarcha.
Sed ne Parenti sis quoque propria
Ingrata proles, Carole; fulgidas
Moliris arte differendi
Laude suâ celebrare Dunas.
Fundauerit quis hasce Ligerius,
Quis gloriosus Fulco ligauerit
Hoc funo triplici, hoc sacro
Id calamo rutilante pangis.
Nec finis istis: congruit integrum
Afflare miris laudibus Ordinem,
Et Βεβλίωv-ibecam celebrem
Ingenijs cumulare magnis.
En scripta prodit, conspicuum caput
Silenty alti nubibus exerit,
Et Ordinis tam luminosi
Ingenuos canit illa Soles.
Nil inuidendum: si Minor, Albicans,
Si Prædicator, si numeras Viras
Carmele; nil Cisterciensis
Docta Parens tibi iure debet.
Nil debet: vnus rem tibi Carolus
Enucleabit, commemorat Patres
Illustrumque plurimorum
Elogijs nitidis adornat.
Adeste quotquot degitis Ordine
Morum, hoc Virorum diuite Filij,
Hos amantissimi, propinquus
Hos oculis renouate Patres.*

Quos hic recenses, Carole, tot polo
Agnosco Stellas, tot sacra sidera
Datura Calos sempiternam
Nube procul, tenebrisque lucem.
Fecisse, dignum est Ordine, nil minus
Dixisse dignum est; dignius integri
Iunxisse docta dicta factis,
Factaque continuasse dictis,
Abite, sic vos discite, dicite,
Christique digni tramite vivite,
Vt actio sit iuncta voci,
Vt sit opus sociumque cordi.
Tu porro nostri gloria carminis
Accresce votis, Carole, lumini,
Si quos libros habes latentes
Tam cerebro radiante, mitte.
Non mittis undas, non studia irritis
Das docta ventis: ille Pijssimus,
Qui nec datas defraudat undas;
Multiplici vice premiabit.

CAROLVS DE VISCH

ANAGRAMMA.

CHARVS DEO LVCIS.

Quid video? Carolus, de Visch cognomine, charus
Lucis abire claro pectore, voce Deo.
O video! candelabri dignatur honore
Quid quid honorifici luminis Authar alit.
Heu! male sciuisse, Domino lux nulla faisset,
Sub modio tantas ponere suus opes.
Non eat in terram, redeat cum fenore nummas,
Quem tibi Regnantis credidit ampla manus.
Conyicio, faciendo bonum, sacrata docendo,
Paruus humo quamuis, fidere magnus eris.

IOANNES DE LA SALLE Furnensis,
S. Theol. & I. V. Baccalaureus. 1649.

ANAGRAMMIS ALIIS

IN LAUDEM AVTHORIS

BIBLIOTHECAM SCRIPT. CISTERC. PVBLICANTIS

CAROLVS DE VISCHE

ANAGRAMMA:

HIC CLARVS DE SVO.

Conspicias varios, rutulis qui stemmata Patrum

Extollant titulis tantum; qui nomine solo

Virtutes laudare sciant, qui clara Virorum

Pectora verborum nudis diffundere verbis.

Sanguine conspicuum, celsis natalibus ortum

Esse, quis extollat! Tali laudatior esto,

Quem beat ingenij vis, & vigor; esto supremus

Quisquis & illustris titulis, & stemmate dives,

Ingenij radijs stirpem, & virtutibus ornat.

En, quem Stirps, Pietas, faciunt quem Scripta perennem

Visschius hic Carolus, cunctas cui nare per undas

Ingenij, Sophieque datur: Germania signat;

Flandria consignat: magnis ibi nomine, & actis

Tunctus es, Illustres interque illustris haberi

Dignus! honoratum cunctis te felicitet ornant

Et studium, & probitas, & ab almo stemma cruore

Vive sacri noua Gemma Gregis, diffundere in auras

Bernardi praclare nepos: sit reddita luci

Penna tibi, sit nota solo, sit cernua celo.

Ordinis ecce tui rursus sacra lumina luci

Reddis, & in solo praclara volumina libro

Exprimis. An falsum est, si lumina dixero lunam,

Et qui luminibus das lucem, dixero Solem?

ACCINEBAT D. BENEDICTVS DE

BACQVERE, Relig. Dunensis,

S. Theol. Lector in Cœnobio

Sancti Saluatoris Antuerpiæ.

APPROBATIONES.

Hic liber, cui Titulus est *Bibliotheca Scriptorum Sacri Ordinis Cisterciensis, elogijs plurimorum maxime illustrium adornata, operâ & studio R. D. CAROLI DE VISCH Relig. ac Prioris Dunensis S. Th. Professoris*; nihil habet orthodoxæ fidei, aut bonis moribus contrarium, adeoq; iure suo typis mandari, & in lucem prodire poterit ad dicti ordinis honorem, & totius Ecclesiæ fructum & utilitatem. Ita iudicavi Duaci 25. Aug. 1649.

THEODORVS VAN GOVERDEN *S. Theol. Doctor ac Professor Regius & Ordinarius, Ecclesiæ Colleg. S. Petri Canonicus, librorumque Visitator ac Censor.*

EGo infra scriptus accuratè legi librum, cui titulus *Bibliotheca Scriptorum Sacri Ordinis Cisterciensis, elogijs plurimorum maxime illustrium adornata, operâ & studio R. D. CAROLI DE VISCH, Religiosi ac Prioris Dunensis, S. Theol. Professoris*, quam deprehendi magno labore, industriâ singulari, & fide sincera per Auctorem collectam, vnde magnum toti ordini gloriæ incrementum, & Ecclesiæ Dei non minor fructus accedet. In cuius fidem hæc manu meâ subsignavi. Datum Duaci 7. Kal. Augusti anni 1649.

MARTINVS DENYS *S. Theol. Doctor, eiusdemque in alma Vniuersitate Duacensi Regius Professor.*

SVMMA PRIVILEGII.

Infrascriptus Abbas B. Maria de Cambronâ Ordinis Cisterciensis in diocesi Cameracensi S. Theol. Professor, & eiusdem ordinis per Belgicas Prouincias Vicarius & Commissarius generalis facultatem concedo vt opus, cui titulus *Bibliotheca Scriptorum Sacri Ordinis Cisterciensis elogijs plurimorum maxime illustrium adornata &c. à R. P. CAROLO DE VISCH Dunensis Monasterij Religioso Presbytero ac Priore & S. Theol. Lectore compositum*, atque grauium Doctorumque eiusdem ordinis theologorum iudicio approbatum typis manderetur. In cuius rei fidem præsentem facultatem manu nostra subscriptam sigilloque nostro munitam dedimus Cambronæ 4. Martij 1649.

F. IOANNES Abbas de Cambrona
Vicarius & Commissarius Generalis.

INDEX

AUTHORVM OMNIVM

In hac Bibliotheca contentorum.

A.

A Chardus monachus. fol. 1.	S. Ailredus. ibid.
M. Adam Alderspacensis monachus. 2.	Aymo Saligniacensis. 13.
Adam Atrebas. ibid.	Alanus Conuersus. ibid.
Adamus Barchingensis. ibid.	Alanus de Rypatorio. ibid.
Adamus le Bossu. ibid.	S. Albericus 2. Abbas Cistercij. 15.
Adamus Caroli loci. ibid.	Albericus 3. Fontium monachus. 16.
Adamus Vorensis. fol. 2. & 3.	Alhensis Monasterij monachi Anonymi. ib.
Adamus de Enctham, seu, Euosham. 3.	Alphonsus d'Elbene, Episcopus. ibid.
Adamus Germani. ibid.	Aluarius de Luria, & Mendoza. 17.
Adamus Killofensis. ibid.	Aluisius de Capitancis. ibid.
Adamus Noremthensis. 4.	S. Amadens Episcopus Lansannensis. ibid.
Adamus de Perfenia. ibid.	Ambrosius Gandensis. 18.
Adamus Pontigniacensis. 5.	Ambrosius de Molina. ibid.
Adamus R gij loci. 3.	Andreas de Azores. ibid.
Adamus Senior. 5.	Andreas Sconangie Abbas. 19.
Ailredus, vid. Ailredus, & Ethilredus.	Angelus Maurique. 19. & in Appendice.
Adrianus de Buds, seu, Budsus. ibid.	Anibaldus monachus. 21.
Adrianus Meflagh. 6.	Anselmus Baptista. ibid.
Adrianus Meuleman. ibid.	Antonius Brandaonius. 22.
Aegydius de Dammis. 7.	Antonius Carifetus. ibid.
Aegydius Leodiensis. ibid.	Antonius van Heribor. ibid.
Aegydius Presleris. 8.	Antonius le Waitte. ibid.
Aegydius de Roya. ibid.	Armentarie Religiosus. 23.
Aegydius Tszogaert. 9.	Arnoldus Carnotensis, seu bona vallis. ibid.
Aybertus Abbas. ibid.	Arnoldus Veteris montis Abbas. 24.
	Arnulphus Naxbonensis Episcopus. 25.

I N D E X

<i>Athanasius de Cuscho. In Appendice, verbo,</i>		<i>Bernoldus Cisterciensis.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Collegium Complutense.</i>	26.	<i>Bertrandus de Correto.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Athanasius Lobera.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Bertrandus Pontigniacensis.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Athanasius Perez. In App. Listera, A.</i>		<i>Bertrandus Tiffier.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Augustinus Lopez.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Bonaventura Waustrij.</i>	53.
B.		<i>Bonavallis Monachus.</i>	<i>ibid.</i>
B <i>Baldinus de Bossa.</i>	27.	<i>Bonifacius Simanca.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Baldinus Demoniis.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Buchardus Balerna Abbas.</i>	54.
<i>Baldinus Morcanus.</i>	28.	<i>Bulliensis Cœnobij Monachus.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Balthazar de Lipsa, seu, Lipsia.</i>	<i>ibid.</i>	C.	
<i>Barnabas de Montalbo.</i>	29.	C <i>Adueanus Episcopus.</i>	54.
<i>Bartholomæus Becc.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Casarius Heisterbachensis.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Bartholomæus Ebracensis.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Camece B. Maria Confebrius.</i>	57.
<i>Bartholomæus à Sancto Fanfo.</i>	30.	<i>Campi Liliorum Religiosus.</i>	58.
<i>Bartholomæus Gomez.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Candidus Farlongius.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Bartholomæus Madaner.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Capitulum Generale Cisterciense.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Bartholomæus Mœrni Maris.</i>	31.	<i>Cari campi Religiosi Anonymi.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Bartholomæus Ponze.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Carolus Borlutas.</i>	59.
<i>Basilius Lopezius.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Carolus à Sancta Maria.</i>	60.
<i>Basilius de Molinâ.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Carolus de Vifch.</i>	59.
<i>Benedictus de Alarcôn.</i>	32.	<i>Castri Aquila Religiosus.</i>	60.
<i>Benedictus Alvarez.</i>	<i>ibid.</i>	<i>N. Cavillier.</i>	61.
<i>Benedictus d'Annê.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Chrysostomus Caberns.</i>	61. & in Appendice.
<i>Benedictus de Barquere.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Chrysostomus Henriquez.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Benedictus Martinez.</i>	In Appendice.	<i>Chrysostomus Rays.</i>	66.
<i>Benedictus Papa XII.</i>	33.	<i>Chrysostomus (alij Christophorus) à Visita-</i>	
<i>Benedictus Pontigniacensis.</i>	34.	<i>tiono.</i>	67.
<i>Bernardinus Buchinger.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Christophorus Balliffa.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Bernardus I. Abbas Claravallis.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Christophorus Butkens.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Bernardus Alphonsus.</i>	In Appendice.	<i>Christophorus Castellens.</i>	68.
<i>Bernardus Bonevallis, vid. Arnoldus Bone-</i>		<i>Christophorus Perales.</i>	69.
<i>vallis, seu Carnotensis.</i>		<i>Cyprianus Hergenensis.</i>	<i>ibid.</i> & in Append.
<i>Bernardus Britus.</i>	47.	<i>Cyprianus Rodriges.</i>	71.
<i>Bernardus Escaderns.</i>	48.	<i>Cisterciense Chronicon.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Bernardus Entieres.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Cisterciensis Ordinis Viri Illustres.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Bernardus Lopezius.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Claravallenses aliquos Anonymi.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Bernardus de Montgaillard.</i>	49.	<i>Claudius de Becc.</i>	72.
<i>Bernardus (alij, Remandus) Abbas Mo-</i>		<i>Claudius Boucherat.</i>	<i>ibid.</i>
<i>rimundi.</i>	51.	<i>Claudius de Bronseval.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Bernardus de Rinerâ.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Claudius Chalemot.</i>	73.
<i>Bernardus de Stanisvilla.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Claudius de Corbye.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Bernardus Vasquesius.</i>	<i>ibid.</i>	<i>Claudius Verard.</i>	<i>ibid.</i>
<i>Bernardus de Villalpando.</i>	52.	<i>Collationes Patrum Ordinis Cisterc.</i>	<i>ibid.</i>

Complutenſe Collegium. In Appendice. 74.
 Conganus Abbas. ibid.
 Conradus Cardinalis. 75.
 Conradus Fontis Salutis. 76.
 Conradus Foſtor. ibid.
 Conradus de Heyna. ibid.
 Conradus Leontorius. 77.

D.

D Amianus Tomarienſis. 78.
 Daniel VValdſaſſenſis. ibid.
 Definitiones Ciſtere. Pariſijs latae. 1493. ib.
 Didacus de Ceſpedes. ibid.
 Didacus Marfil. ibid.
 Didacus Sanchez. ibid.
 Dionyſius Arriola. In Appendice.
 Dionyſius Chantſenſis. 79.
 Dionyſius Ciſterciienſis. ibid.
 Dionyſius Cachus. ib. & in Appendice,
 verbo Complutenſe Collegium. 80.
 Dominicus de Aldano. ibid.
 Duceſenſis Cœnobij Monachus. ibid.
 Duacenſis Monafterij Religioſi Anonymi. ib.

E.

S Ealreldus, vide, Ailredus. 81.
S Eberardus Ciſterciienſis. ibid.
 Ebrbaccenſis Cœnobij Anonymi. ibid.
 Ebro Abbas. 82.
 Edilredus, vide, Ethelredus. ibid.
 S. Edmundus Cantuarienſis Archiepiſcopus. 83.
 Edmundus à Cruce, Abb. Ciſtercij. 83.
 Edmundus Tyraquellus. 85.
 Elias de Coxida. Eiuſdem Cœncio integrus. 85.
 Elinandus, vide, Helinandus. 92.
 Elizabeth de Schonauugia, non fuit Ciſ. ibid.
 Ellantij Monachus. ibid.
 Emmanuel Sneyro. ibid.
 Engelberinus Abbas. 93.
 Engelhardus (aſijs Emeramus) Tenchlerus. ib.
 Enſfridus Ebrbaccenſis Prior. ibid.
 Ethardus Abbas. 94.
 Ethelredus VVardenſis. ibid.
 Euerhardus Hulmanſis Abbas. ibid.
 B. Eugenius III. Pontifex Romanus. ibid.

Eugenius Martinez. 95. & in Appendice.
 Eusebius Saminus. 97.
 Eustachius à Sancto Paulo. ibid.
 Exordium Ordinis Ciſterciienſis. 98.

F.

S F. Favianus. ibid.
S B. Faſtedus, ſine, Faſtradas. 99.
 Ferdinandus Vghellus. ibid.
 Florius Brunus. ibid.
 Foſta zona Chronicon. 100.
 Francieus Alcobacionſis. ibid.
 Francieus à Sancto Bernardo. ibid.
 Francieus Brauns. ibid.
 Francieus Caſar. ibid.
 Francieus Carreyro. 101.
 Francieus Iehan, vulgò, ma vie. ibid.
 Francieus Machadus. ibid.
 Francieus Maury. ibid.
 Francieus de Nensville. 102.
 Francieus Penneman. ibid.
 Francieus Portes. ibid.
 Francieus Radeſius. 103.
 Francieus Syluius. ibid.
 Francieus Suares. ibid.
 Francieus Viuarinus. & in Appendice. ibid.
 Froilanus de Uroſa. & in Appendice. 104.
 Fulcardi Montis Monachus. ibid.
 Fulco Maſſilienſis. ibid.
 Fulienſi Congregationis Monachus. 105.
 Fulienſiam Conſtitutiones. ibid.

G Abriël Caſtellanus. 106.
G Galfridus Romevallit. ibid.
 Gallus Abbas. Aug. Regia. ibid.
 Galbertus de Puy cibot. 107.
 Gaſpar longinus. ibid.
 Gaſpar de Valle Petroſa. 108.
 Gaubertus Fabricius. ibid.
 Gauſfredus de Alta cambà. ibid.
 Gauſfredus Antifredorenſis. 109.
 Gauſfredus Clara villis Abbas. 110.
 Gauſfredus, ſeu, Gaſfridus, Lingonenſis
 Epſcopus. 111.

Ganfredus Villariensis.	111.	Guilielmus Rievallensis Abbas.	ibid.
Germanus Bugesius.	112.	Guilielmus Rievallis Monachus.	ibid.
Gerardus Leodicensis.	ibid.	Guilielmus Slade.	ibid.
Gerardus Longi pontis Abbas.	ibid.	Guilielmus S. Theodorici Abbas.	125.
Gerardus Porqpart.	ibid.	Guilielmus Torney.	326.
Geroch, Monachus.	ibid.	Guilielmus de Valcellis.	ibid.
G. Monachus, forte idem.	ibid.	Guilielmus de Vallada.	ibid.
Geruasius Herblocius.	ibid.	Guilielmus Villariensis.	ibid.
Geruasius de Parco.	ibid.	Guilielmus Wiccamus.	ibid.
S. Gilbertus, Fundator Gilbertinorum.	113.	Guilielmus, vide Wilhelmus.	127.
Gilbertus de Hoylandia.	ibid.	Gundisalvus de Sglua.	ibid.
Gilbertus Magnus.	115.	Gundisalvus, vide Gondissalvus	ibid.
Godefridus Monachus.	ibid.	Guntherus, Parisiensis.	ibid.
Gondissalvus de Serda.	ibid.	H.	
Gondissalvus, vide, Gundisalvus.	116.	B. Haketus Abbas.	128.
Gossuinus Bostnius.	ibid.	Helinandus Frigidis montis.	ibid.
Gossuinus Clarevallensis.	ibid.	Helinandus de Persenta.	130.
Grandissylus Monachus Anonymus.	ibid.	Hemmenrodensis Monachus.	ibid.
Gualterus Daniel.	117.	Hemmenrodensia Scripta varia.	ibid.
Gualterus Morganius.	ibid.	Henricus à Bernthem.	ibid.
Gualterus de Ocbies.	ibid.	Henricus Blumentrost.	ibid.
Guarnerius Episcopus.	118.	Henricus à Castro marsiac.	131.
S. Guericus Iguisacensis.	ibid.	Henricus Crumpe.	ibid.
Guibertus de Lancyo.	119.	Henricus Hulmenfis.	ibid.
Guibertus, vide, VVibertus.	ibid.	Henricus à Leodio.	ibid.
Guichardus Pontigniacensis.	ibid.	Henricus Maricorus.	ibid.
Guido de Arbona.	ibid.	Henricus Rhemensis, Episcopus.	132.
Guido le cormet, vel, Coruet.	120.	Henricus Salteriensis.	ibid.
Guido Clara Vallis Monachus.	ibid.	Henricus Sanct. Agidianus.	133.
Guido de Parè, Cardinalis.	ibid.	Henricus Strompius, vel Trompius.	ibid.
Guilielmus de Campellis.	ibid.	Henricus de Vallibus in Ornesio.	ibid.
Guilielmus Alba ripe vide, VVilhelmus.	ibid.	Henricus veteris montis Abbas.	ibid.
ibid.		Heribertus Turrstanus Archi. Episcopus.	ibid.
Guilielmus Cisterc. Abbas.	ibid.	ibid.	
Guilielmus Clara Vallis Monachus.	122.	Herkenrodensis Cœnobij Confessarius.	134.
Guilielmus Frigidis montis.	ibid.	Hermanus Abbas.	ibid.
Guilielmus de Guille villa.	ibid.	Hermanus de Petra.	ibid.
Guilielmus vâ Magbels, seu, Magbele.	123.	Hermanus Veteris cœpi Monachus.	ibid.
Guilielmus de Passione.	ibid.	Hieronymus Llamas.	ibid.
Guilielmus Petroburgensis. &	ibid.	Hieronymus Sanches.	ibid.
Guilielmus Ramisensis, non fuerunt Ci-		Hieronymus Sobcerius Cardinalis.	136.
sterciensis	ibid.	Hieronymus Treisanus.	138.
Guil. Rymingtonus, vel Remingtonus.	124.	Hultron de Rancate,	

AVTHORVM OMNIVM.

Hilarion Tudinus.	ibid.	Ioannes de Bruxella.	152.
S. Hildegardis: non fuit Cisterciensis 139.		Ioannes de Bureyo.	ibid.
Hildegundis Virgo.	ibid.	Ioannes Caramuel Lolk. witz.	ibid.
Hymbertus Abbas Cisterciensis.	ibid.	Ioannes Casimarij Abbas.	156.
Hubertus Rodulphus, vel Rudolphus. 139.		Ioannes de Cerno.	ibid.
Hugo Cardinalis.	ibid.	Ioannes de Cireyo, Cisterciy Abbas.	ibid.
Hugo Monachus.	140.	B. Ioannes Cirua.	158.
Hugo, Kirkestedus seu, Circhastallefis. 141.		Ioannes Clarus.	ibid.
Hugo Pontigniacensis Abbas.	ibid.	Ioannes Coene.	159.
Hambertus Abbas Prulliacensis.	ibid.	Ioannes Cognen.	ibid.
I.		Ioannes Cornulienfis Prior.	ibid.
Iacobus de Alta Villa.	ibid.	Ioannes Craesbequius.	164.
Iacobus Anglicus.	142.	Ioannes Carrisucis.	165.
Iacobus Cobelius.	ibid.	Ioannes Ehirbacensis.	ibid.
Iacobus d'Estoges, Alys, Robertus.	ibid.	Ioannes Farinart.	ibid.
Iacobus Falco.	143.	Ioannes Fordon.	ibid.
Iacobus Furnius.	ibid.	Ioannes Foucard.	166.
Iacobus Gracus.	ibid.	Ioannes Franciogia.	ibid.
Iacobus Ianuarius.	ibid.	Ioannes à Sancto Francisco.	ibid.
Iacobus Lieuins.	ibid.	Ioannes Gallandi.	167.
Iacobus Polonus, seu, de Paradyso.	ibid.	Ioannes Galloni fontis.	ibid.
Iacobus Pontigniacensis, idem cum Iacobo de Thermis.	144.	Ioannes Gilloius.	ibid.
Iacobus Seghers.	145.	Ioannes Godardus.	168.
Iacobus de Somaria.	ibid.	Ioannes Greisensfels.	ibid.
Iacobus de Thermis, idem cum Iacobo Pontigniacensi, supra.		Ioannes Griffinus.	ibid.
Iacobus de Vaulx.	ibid.	Ioannes Guon.	169.
Iacobus Wimefius.	ibid.	Ioannes Hurtadus.	ibid.
Ignatius Firminus.	ibid.	Ioannes Kuobelius.	ibid.
Ildephonsus à Cruce.	In Appendice.	Ioannes de Lauardin.	ibid.
Ildephonsus Perez.	In Appendice.	Ioannes Lemowicenis.	170.
Ioachim Abbas Florensis.	146.	Ioannes de Louano.	ibid.
Ioannes Aluarus.	148.	Ioannes Lupus.	ibid.
Ioannes de Audenayo, Abb. Cisterciy.	ibid.	Ioannes à Sancto Malachia.	ibid.
Ioannes d'Assynies.	149.	Ioannes de Maceris.	ibid.
Ioannes Ballus.	ibid.	Ioannes Mireus.	ibid.
Ioannes Berthault.	ibid.	Ioannes Monachus Anonymus 1.	171.
Ioannes Blanckenbergh.	150.	Ioannes Monachus Anonymus 2.	ibid.
Ioannes le Bossu.	ibid.	Ioannes Monachus Anonymus 3.	ibid.
Ioannes Brando.	ibid.	Ioannes Mercator.	ibid.
Ioannes Bridel.	151.	Ioannes Moreau.	ibid.
Ioannes Bromptonus.	ibid.	Ioannes Morimudensis, aliàs, Coqueym.	ib.
		Ioannes Mortin.	ibid.
		Ioannes Nublingus.	ibid.

I N D E X

<i>Ioannes Pelloier.</i>	ibid.	<i>Loci Sancti Bernardi Religiosus.</i>	186.
<i>Ioannes Pignewart.</i>	172.	<i>Longipontis Proprior.</i>	ibid.
<i>Ioannes du Pin.</i>	ibid.	<i>Lucas, Prior Casamarij.</i>	ibid.
<i>Ioannes Praecursor, vid. Ioanes de Lonanso</i>		<i>Ludonicus Arvaldus.</i>	ibid.
<i>ibid.</i>		<i>Ludonicus ab Anula.</i>	ibid.
<i>Ioannes de Ramciã.</i>	ibid.	<i>Ludonicus de Estrada.</i>	ibid.
<i>Ioannes Iacobus à Sanctiã Scholasticã.</i>	ibid.	<i>Ludonicus de Estrada, Alius.</i>	187.
<i>Ioannes Seifridus.</i>	173.	<i>Ludonicus à Sancto malachia.</i>	188.
<i>Ioannes Serlo.</i>	ibid.	<i>Ludonicus de Mendoza.</i>	ibid.
<i>Ioannes, (Alys) Ludonicus, de Taillis</i>	174.	<i>Ludonicus de Meanne.</i>	ibid.
<i>Ioannes de Tolero.</i>	ibid.	<i>Ludonicus Quiner.</i>	ibid.
<i>Ioannes Valcellensis Abbas.</i>	ibid.	<i>Ludonicus Bernardus de Quiros.</i>	ibid.
<i>Ioannes Vallenfis.</i>	ibid.	<i>Ludonicus de Rinera.</i>	189.
<i>Ioannes à Vepria.</i>	ibid.	<i>Ludonicus (alys Ioannes) Talefus.</i>	ibid.
<i>Ioannes le Viol.</i>	175.	<i>Lupus Galtecus.</i>	ibid.
<i>Ioannes de Villario.</i>	ibid.		
<i>Ioannes à Visitatione, vide, Chrisostomus.</i>		M.	
176.		<i>Mabilionus Monachus.</i>	190.
<i>Ioannes de Vrſi campo.</i>	ibid.	<i>Magdalenus Tulier.</i>	ibid.
<i>Ioannes Wardo.</i>	ibid.	<i>Marcus de Villa alba.</i>	ibid.
<i>Ioannes Winibroot.</i>	177.	<i>S. Malachias Archiepiscopus Hibernie.</i>	191.
<i>Ioannes Zaxus.</i>	ibid.	<i>Malachias Artry.</i>	ibid.
<i>Iosephus Furnesij monachus.</i>	ibid.	<i>Malachias Campilitorũ Monachus.</i>	ibid.
<i>Iosephus Garcia.</i>	178.	<i>Maria de Friche Abbatissa.</i>	192.
<i>Isaac Abbas.</i>	178.	<i>Martinus Monachus.</i>	ibid.
<i>Isaac Abbas Stella.</i>	ibid.	<i>Marquardus Waldsuffensis.</i>	ibid.
<i>Isambardus, vide, Isambardus.</i>	ibid.	<i>Martinus à Fonte.</i>	ibid.
<i>Iudocus Horenbous.</i>	ibid.	<i>Martinus Polonus.</i>	ibid.
<i>Iulianus Wernier.</i>	ibid.	<i>Martinus Scotus.</i>	193.
<i>Iustus, Abbas.</i>	179.	<i>Martinus de Vargas.</i>	ibid.
<i>Iustus de Caſtro.</i>	ibid.	<i>Matthaus Aule Regie.</i>	194.
K.		<i>Matthaus S. Theol. Doctor.</i>	ibid.
<i>Keseriã Monasterij monachus.</i>	ibid.	<i>Matthaus Henaus.</i>	ibid.
		<i>Matthaus Pillard.</i>	ibid.
L.		<i>Matthias Agricius.</i>	195.
<i>Laurantius de la Roche.</i>	ibid.	<i>Matthias Lambert.</i>	ibid.
<i>Laurentius de Zamora.</i>	180.	<i>Matthias à Malwundario.</i>	ibid.
<i>Leander Bantius.</i>	184.	<i>Mauritius Somersesus.</i>	ibid.
<i>Leonardus Remboſky.</i>	185.	<i>Mechthildis monialis.</i>	196.
<i>Leuinus Aegydanus.</i>	ibid.	<i>B. Melchides Claravallensis.</i>	197.
<i>Liber Vſum Ordinis Cisterciensis.</i>	ibid.	<i>Michaël Aparicius.</i>	ibid.
<i>Liber de Prospero & aduerſo ſtatũ Ordinis.</i>	ibid.	<i>Michaël Guerra.</i>	ibid.
		<i>Michaël Perez de heredia.</i>	ibid.
		<i>Michaël Schuabel.</i>	198.

AVTHORVM OMNIVM.

Michaël Sualfeldius.	ibid.	Petrus Arrebatensis Episcopus.	ibid.
Monachi Anonymi quatuor.	ibid.	Petrus Blesensis.	212.
Monachus Cisterciensis Anonymus.	199.	Petrus Cantor parisiensis.	ibid.
Monachus Anonymus alius.	ibid.	Petrus Caroli loci Abbas.	213.
Monachi Claravallenses Anonymi.	vide	Petrus Cistercij Prior.	ibid.
Claravallenses.	ibid.	Petrus Claravallensis Monachus.	ibid.
Monachi Hiberni Ord. Cisterc. duo.	ibid.	Petrus Claravallensis alius.	214.
Monialis Cisterc. Anonyma.	ibid.	Petrus van Essen.	ibid.
Morimundenses Anonymi, viginti quatuor		Petrus ab Ysbe.	ibid.
ibid.	N.	Petrus Ilarius.	ibid.
N icolans de Aldenarda.	201.	Petrus à Sancto Ioseph.	ibid.
Nicolans d'Ancona.	ibid.	Petrus de Lorca.	215.
Nicolans Anglicus.	ibid.	Petrus Ouerhof.	ibid.
Nicolans Baccetus.	ibid.	Petrus de Ouedo. & in Appendice.	217.
Nicolans Boucherat.	202.	Petrus de Parmâ.	218.
Nicolans Brauns. & in Appendice	203.	Petrus à Sancto Romualdo.	ibid.
Nicolans Claravallensis.	ibid.	Petrus de la Rue.	ibid.
Nicolans S. Crucis in Austria.	204.	Petrus Sarnensis.	ibid.
Nicolans Hesus.	ibid.	Petrus de Sittausâ.	219.
Nicolans le Marischal.	ibid.	Petrus Solius.	ibid.
Nicolans à Sancto Martino.	ibid.	Petrus Tholosanus.	ibid.
Nicolans Parent.	ibid.	Petrus de Vireyo.	ibid.
Nicolans Profit.	205.	Petrus Wilhelmus.	220.
Nicolans Rievallensis.	ibid.	Philippus de Charmoya.	ibid.
Nicolans Salicetus.	ibid.	Philippus Claravallensis.	ibid.
Nicolans Stanfordus.	206.	Philippus à Lembourg.	ibid.
Nicolans Vallium Sarnay.	ibid.	Philippus Montanus.	ibid.
Nicolans Walkingtonus.	ibid.	Philippus vander Noode.	221.
Nouus Monasterij in Anglia Monachus.	ib.	Philippus Otterburgensis.	ibid.
	O.	Philippus Sequinus.	ibid.
O bacina Monachus.	207.	Philippa Monialis.	222.
Odo Cardinalis.	ibid.	Philotens Monachus.	ibid.
Odo Ceritonensis.	ibid.	Placidus de Arboreo.	In Appendice.
Odo Morimundi Abbas.	208.	Pontigniacenses Anonymi, tres.	ibid.
Olanus Nicasius Arnoldi.	209.	Pontius Episcopus Claromontensis.	ibid.
Otho Abbas.	ibid.	Populerani Cœnobij. Monachus.	223.
Otho de Castro Rudolphi.	210.	Processiones pro defunctis.	ibid.
Otho Frisingensis Episcopus.	ibid.		
	P.		
P Arabole ad Sanctum Bernardum.	ibid.	Q uintinus Crasius.	ibid.
Paulus Annicola.	211.	Quirinus Sangoniacensis.	ibid.
Paulus Sancti Lazari Monachus.	ibid.		R.
Paulus de Mendoza, & in Appendice	ibid.	R adulphus Abbas.	224.
		Radulphus Chalisenfis.	ibid.

I N D E X

S.

<i>Radulphus Coggeshalus.</i>	214.	S Almanticensis Universitas. In Appendice.	
<i>Radulphus Melrosensis.</i>	ibid.	<i>Sanctinus à Sancta Catharina.</i>	235.
<i>Radulphus monachus.</i>	ibid.	<i>Sanniacensis Monachus.</i>	ibid.
<i>Radulphus Villariensis.</i>	ibid.	<i>Schonangie Monachus.</i>	ibid.
<i>Raynerus, seu, Raymondus Abbas.</i>	225.	<i>Sebastianus Ardillus.</i>	237.
<i>Raynerius, seu, Reynerius Capocius.</i>	ibid.	<i>Sebastianus Frias.</i>	ibid.
<i>Raynerius de Belforte.</i>	226.	<i>Sebastianus Hamaxurgus.</i>	ibid.
<i>Rannulphus Abba. Lyse in Norwegia.</i>	ibid.	<i>Sebastianus Parias, de la Paris.</i>	ibid.
<i>Raphaël Sarmientus.</i>	ibid.	<i>In Appendice.</i>	
<i>Reginaldus de Alna.</i>	ibid.	<i>Sebastianus Sortal.</i>	238.
<i>Remandus Ehirbacensis.</i>	ibid.	<i>Serlo Fontanensis. Vide, Joannes Serlo.</i>	ibid.
<i>Renaldus Morimundensis.</i>	227.	<i>B. Serlo Sanniacensis Abbas.</i>	ibid.
<i>B. Richalmus Abbas.</i>	ibid.	<i>Sylvester Marali, alias, Maurolycus.</i>	ibid.
<i>Richardus de Aldwerdt.</i>	ibid.	<i>Simonis Conuersi Uita.</i>	239.
<i>Richardus Dorensis.</i>	228.	<i>Simon de Maillé.</i>	ibid.
<i>Richardus Fassolphus.</i>	ibid.	<i>Simon de Thonati.</i>	ibid.
<i>Richardus de Grandisylva.</i>	229.	<i>Socij Sermones.</i>	ibid.
<i>Richardus Hortensis.</i>	ibid.	<i>Socot, Abbas bona cumbie.</i>	240.
<i>Richardus Melcheshamus.</i>	ibid.	<i>Sorani Monasterij Monachus.</i>	ibid.
<i>Richardus Pontigniacensis.</i>	ibid.	<i>Spine Monachus.</i>	ibid.
<i>Richardus Sacrifa, idem qui Richardus de Aldwerdt.</i>	ibid.	<i>Steniflaus Rescius.</i>	ibid.
<i>Richardus Stradleyus.</i>	ibid.	<i>S. Stephanus, Abbas Cistercij.</i>	241.
<i>Richardus VVichieuus.</i>	230.	<i>Stephanus Guichard.</i>	ibid.
<i>S. Robertus, Fundator Ordinis Cisterciensis.</i>	ibid.	<i>Stephanus Langtonus.</i>	ibid.
<i>Robertus Boymers.</i>	231.	<i>Stephanus Sortal. Vide, Sebastianus.</i>	244.
<i>Robertus Bridlingtonus.</i>	ibid.	<i>Struta Florida Religios.</i>	245.
<i>Robertus Criolodensis.</i>	ibid.	F.	
<i>B. Robertus de Bragis.</i>	ibid.	T heodorus Angermond.	ibid.
<i>Robertus de Enremodiv.</i>	232.	T heodorus Pybes.	ibid.
<i>Robertus Horesfordensis.</i>	ibid.	<i>Theodorus Prior.</i>	ibid.
<i>Robertus des Loges, vide Iacobus d'Eslopes.</i>	ibid.	<i>Thobias Marmolins.</i>	ibid.
<i>Robertus Rusca.</i>	ibid.	<i>S. Thomas Cantuariensis Archi-episcopus.</i>	ibid.
<i>Robertus Veijsse.</i>	ibid.	<i>Thomas de Cellionibus.</i>	246.
<i>Rogerius Fordanus.</i>	233.	<i>Thomas Cisterciensis, Idem cum Thoma de Persenia.</i>	247.
<i>Rogerius Monachus.</i>	ibid.	<i>Thomas Dandranensis Abbas.</i>	ibid.
<i>Rogerius Swinsetus.</i>	ibid.	<i>Thomas Frigidimontis, Alibi, de Fonte, Frigido. Veram, Idem signatur.</i>	ibid.
<i>Riddagshusensis Monasterij Chronico.</i>	234.	<i>Thomas Monzabal.</i>	248.
<i>Rolandus Heelant.</i>	ibid.	<i>Thomas de Persenia.</i>	ibid.
<i>Rupertus Limpurgensis, non est nostri Ordinis.</i>	ibid.	<i>Thomas Rodelias.</i>	ibid.

Tho-

AVTHORVM OMNIVM.

Thomas de Valcellis.	ibid.		
Thoraldus Cisterciensis.	248.		W.
Thosani Monasterij Monachus Anonymus.			
249.			
Traymundus Monachus.	ibid.	W Alckenredensis Cœnobij Chronicon.	
Tristanus Archi-episcopus.	ibid.	ibid.	
Valcellenses Monachi.	ibid.	B. Wallenus Melrosensis Abbas.	ibid.
Valentinus Raling.	250.	B. Werrici Alnensis Vita.	ibid.
Valerianus de Espinosa.	ibid.	Wibertus Villariensis.	ibid.
Vallis Lucentis Prior.	ibid.	Wilhelmus Abbas.	253.
Vallinus Sarnay Monachus.	ibid.	Wilhelmus Albæ Ripæ Abbas.	ibid.
Veridens, vide verbo, Monachus.	ibid.	Wilhelmus Smetius.	ibid.
Veteris montis Monachus.	251.	Wilhelmus Abb. Villar. & Clareval.	ibid.
Villarienses monachi Anonymi.	ibid.	Wilhelmus, vide Guillielmus.	ibid.
Vinceninus Cadubens.	ibid.	Wolckmarus Abbas.	254.
Vulkinus Abbas.	252.	Wolfgangus Marinus.	ibid.
Volckmarus. Vide, Wolckmarus.	ibid.		Y.
		Y Sambarus le Tollier.	ibid.

ãã

BIBLIO.

BIBLIOTHECA

SCRIPTORVM,

SACRI ORDINIS
CISTERCIENSIS.

A.

ACHARDVS Monachus, & Nouitiorum Director in Claravalle, sub Beatissimo Patre Bernardo, eiusdemque iussu, diuersorum Monasteriorum Initiator (vt loquitur Author vitæ ipsius) seu, Architectus, scripsit *vitam Beati Geselini Bremtæ*, verè admirabilem. Molanus in Annotationibus ad Martyrologium Vithardi, 6to Augusti. Nicolaus Hesius, in *Maniolo* Hemmerodensi, Anno 1641. Colonie impresso, vbi magnam partem huius vitæ profert. Andreas du Saussay, in Supplemento ad Martyrologium Gallicum 6to quoque Augusti, & Henriquez in Menologio, eadem diè qui bene aduerit Molanum, & quosdam alios, malè asserere, Geselinum hunc quiescere in Ducatu Montensi, cum, ex vitâ ipsius Achardi, clarissime habeatur, Geselinum, semper vixisse, & obiisse in Ducatu Lutzenburgensi, vbi etiam nunc quiescit, ve etiam affirmat Hesius, supra. Ferunt etiam scripsisse *plures exhortationes, seu conationes breuiores ad nouitios suos*, sed neminem hætenus reperi, qui diceret se illas vidisse. Philippus quoque Seguinus Rior Caroli-loci, in Bibliothecâ suâ Cisterciâ M. S. quam apud me habeo ad Autographum descriptam, affirmat Achardum hunc (quem ipse *Achardum* vocat) fuisse Philosophum libigenum, & Theologum illustrem, nulla tamen eius scripta profert, præter hanc vitam memoratam. Floruit Achardus tempore S. Bernardi, post obitum, ob præclara Sanctitatis indicia, Menologio Cisterciensi adscriptus 15 Septembris. Vitam ipsius comendatose descriptam habet in Collationibus Patrum Ordinis Cisterciensis, cap. 10. Quam etiam Gallie edidit Ioannes d'Assisey.

A

M. ALAM

BIBLIOTHECA SCRIPTORVM

M. ADAM ALDERSPACENSIS Monasterij in Bauariâ Religiosus, S. Theol. Doctor Eximius, *Vniuersam Theologiam moralem, versibus hexametris eleganter complexus est.* Quod opus plurimum commendat Perillustris, & R. D. Caramuel, tanquam, quod præci & nostri sæculi sumam harmoniam pulchrè demonstrat, dissonantias interim debitis locis admittens, aure consultâ, ad maiorem commendationem artis. Seruatur Alderspachii, floruisse dicitur Author circa annum Domini 1250. Vide Caramuelem in Epistolâ dedicatoriâ primæ partis suæ Theologiæ Regularis, Francofurti impressæ anno 1646.

ADAM ATREBAS, ex Canonico Lillerienti, Episcopus Morinensis, & ex Episcopo, factus Monachus Claræ-vallensis, scripsit *historiam sui Ordinis*. Ferreolus Locrius, de scriptoribus Arthetiz, & ex eo, Valerius Andreas, in Bibliothecâ Belgicâ.

ADAM BARCHINGENSIS, natione Anglus, Clarifontis Cœnobij Monachus, Ordinis Cisterciensis (iuxta Montalbum, historiæ suæ, parte primâ, lib. 2. cap. 33.) circa annum 1216. scripsit *In 4. Euangelia*. Quia tamen Pitæus, alijque Angliæ Scriptores, Monasterium Clarifontis, Ordini tribuunt Sancti Benedicti, nec vllus antiquus Catalogus Cœnobiorum Ordinis nostri (exijs quos ego legi) huius nominis Cœnobium Anglicanum agnoscit, vereor ne hic dormitauerit Montalbus, vt sæpius etiam in alijs, vt infra suis locis videbimus.

ADAMVS LE BOSSV, Atrebatensis, Belga, Monachus Ordinis Cisterc. in Cœnobio de Valecllis ad 2.9^m à Cameraco lapidem; vir in litteris diuinis & humanioribus optimè versatus, scripsit circa annum Domini, 1400. librum quem prænotauit, *Ludum, seu locum*. Valerius Andreas in Appendice ad Bibliothecam Belgicam. Exat pro magnâ parte hic liber Gallicè in libro Claudij Faucher, de 128. Poëtis Gallicis, Parisijs anno 1579. impresso, typis Iacobi du Puys. Vide Antonium Verdier, in Bibliothecâ Gallicâ, & Franciscum de la Croix, in suâ quoque Bibliothecâ Gallicâ.

ADAMVS, Caroli-loci in Galliâ monachus, & postea Abbas 8.us ac tandem Syluacensis Episcopus diuini verbi declamator egregius, scripsit *in Lecturas Evangelicas, quæ per singulos anni dies in Ecclesiâ leguntur, Sermonum opus maximum*. Exat M. S. in Bibliothecâ Caroli-loci. Claruit Author anno salutis 1211. sepultusque iacet in Caroli-loco, ante maius Altare. Philippus Seguinus in Bibliothecâ Cisterciensi, ex Archiuis eiusdem Cœnobij.

ADAMVS DORENSIS, Reformationis Cisterciensis Monachus Anglus in Cœnobio Dorensi, non longè ab Herefordiâ (vbi eum natum ferunt) iuueniles annos in artibus ingenuis perdiscendis vtilissimè posuit. Poëtis elegantiam, acumen Philosophiæ, & numeros musicos impenso amauit, & accuratè tenuit. Ad quas scientias, cum ecclesiæ, quæ ad omnia utilis est operis, & in regulari disciplina, omnique virtute vber progressus, electus fuit sui Conuentus Dorensis Abbas. Per idem tempus,

varia

variz fuerunt contentiones inter secularem Clerum, & Monachos. Qua occasione, Syluester Giraldus, vir eruditus, & nobilis in Clero, librum scripsit, quem vocauit Speculum Ecclesie. In quo monachorum quosdam abusus (iniuste tamen) redarguit; ipsumque etiam Ordinem Cisterciensem, inter alios, taxauit. Vnde Adamus noster pro Religiosorum defensione edidit

Contra Speculum Giraldi, librum vnum.

Rudimenta musices, lib. 1.

Et alia quedam. Claruit anno Christi 1200.

Pitzus, lib. de Illustribus Angliæ scriptoribus; & Henriquez in Phœnice.

ADAMVS GERMANI Chalifij, aliàs Caroli - loci monachus, Academiz Parisiorum Doctor Theologus, & in Collegio Bernarditano Sacrarum litterarum Professor publicus, vir, suo tempore, virtutum splendore, & doctrinæ gloriâ insignis, maximâ cum nominis sui commendatione, *Sermonem Dni Thomæ, de virtutibus Theologicis, prælegit, eamque Annotationibus elegantissimis illustrauit.*

Edidit quoque Sermones varios de tempore, & de Sanctis.

Orationes insuper multas, & Epistolas ad diuersos. Nec dubium quin alia plura ingenij tui monumenta posteris reliquisset, nisi morte immatura præreptus fuisset. Diem extremum clausit in Chalifij monasterio, anno Redemptoris 1582. Cuius tumulum, Ianus Odoardus, Epitaphio doctissimo ornauit.

Philippus Seguinus, eiusdem Cœnobij Prior, in Bibliothecâ suâ Cisterciensâ.

ADAMVS DE EVETHAM, seu, *Euesham*, natione Anglus, Monachus Ordinis Cisterciensis (secundum Posselinum in Apparatu) vir bonis disciplinis, & dicendi peritiâ perpolitus, scripsit ad quemdam Reginaldum, librum, *de miraculo SS. Eucharistie.* Extat & eius insignis *exhortatio ad moniales Glanstonenses.* Scripsit etiam *Conciones & homilias plurimas.* Et *Epistolas ad diuersos.* Viuebat anno 1160. Lelandus tamen, Baxterus, & Pitæus, scriptores Angli (quibus potior adhibenda fides) afferunt hunc fuisse Benedictinum, & Abbatem Monasterij de Euesham, quod est eiusdem Ordinis Sancti Benedicti, & plurimos viros protulit eruditione & scriptis claros. Vnde, hic illum tantummodò adposui ne Lector hæreat, qui fortè aliquandò apud Posselinum leget eundem Cisterciensibus attributum, si hic omissum videret.

ADAMVS KILLOSINIS Monasterij (alias, Killof) in Scotia, Religiosus Ordinis Cisterc. edidit, *Sermones de tempore, & de Sanctis* qui impressi anno 1558. extant in Monasterio Nualensi, teste Barnabâ de Montalbo, Chronicorum parte primâ, lib. 2. cap. 35.

ADAMVS, Loci regij, in Angliâ, Abbas Ord. Cist. S. Theologiæ Doctor Oxoniensis, multiplici rerum omnium cognitione feliciter præditus, eoque nomine, per vniuersam Angliam & Scotiam viris doctriâ celeberrimis notus, & familiaris. Vnde, ad Walterum Priorem, & fratres Ecclesie sancti Andree in Scotia, scripsit *Dialogum insignem, rationis & anime, seu, Soul, quum pro anime institutione.* Cuius ini-

rium est: *Dominis suis, & amicis, &c.* Ad Simonem item Langhamum, Archiepiscopum Cantuariensem, librum quendam, *de cauendo ab heresi, & hereticis, maxime Wileffiliis*: quorum deliria tum populo placere incipiebant. Incipit: *Venerabilissimo in Christo Patri. &c.*

Item pro Ordine Monastico, lib. vnum ad prædictum Simonem.

Defensivum Exemptorum, librum alium.

Epistolarum ad diuersos, lib. vnum.

Claruit circa annum 1363. Vide Pitæum de scriptoribus Angliæ, Ætate 14^a.

ADAMVS MOREMVTHENSIS, natione Anglus, ex Canonico sæculari tandem Monachus Cisterciensis (vt scribit Henriquez in Phœnice) Iuriconsultus fuit experitissimus, sed post Religionis ingressum, studijs hinc valere iussit, ad historias legendas, & scribendas animam adiecit magnæque diligentia, fide summâ (licet stylo nonnihil simplici) conscripsit, & publici iuris fecit *Tomos duos Annalium rerum Anglicanarum*. Quorum priore pertractantur ea, quæ in Angliâ gesta fuerunt ab anno 1302. vsque ad annum 1343. In posteriore vero, ab hoc anno 1343. vsque ad annum 1380. Porro videtur hic Author (vt plures notarunt) cepisse scribere Annales suos circa festum Sancti Michaëlis Archangeli; ideoque annos semper inchoasse ab hoc festo.

Notandum autem, tamen Pitæus in opere suo principali, de scriptoribus Angliæ, non asserat Adamum hunc fuisse Cisterciensem Monachum; postmodum tamen in Indice scriptorum Cisterciensium, illum expressè Cisterciensibus adscribere, eoque titulo, me hunc pariter nostris hinc aduentuisse.

ADAM DE PERSENIA (aliàs Persennia) Monasterio diœcesis Cenomanensis Monachus, & Abbas, vir viræ sanctimoniam, & eloquentiæ opinione clarissimus, scripsit (testibus Trithemio, & Conrado Gesnero) *librum Sermonum ad fratres*. Item alium *librum Sermonum de Sanctis, & diuersis materijs*. Porro, R. lus, & Eruditissimus Carolus Emmanuel de Maldurâ, Monachus, & S. Theologiæ Lector in Cenobio Sanctæ Crucis in Hierusalem, in vrbe Româ, in serie Scriptorum Italorum Ordinis nostrî, quam anno 1647. ad me misit, testatur in suo Sanctæ Crucis Cœnobio asseruari huius Adami Sermones sequentes:

De Aduentu Domini 1. de Epiphaniâ 1.

De Annuntiatione Dominica 1. In Ramis Palmarum 1.

In Paschate 1. In Ascensione Domini, Serm. 2.

In Pentecoste Serm. 1. Item, de Spiritu Sancto Epistolam moralem valdè insignem.

Ad ministros Ecclesiæ, Serm. 1.

In Assumptione B. M. Virginis Serm. 1.

Sermones 3. alios de Beatissima V. Mariâ.

Sermones 3. in Capitulo generali Cistercij habitos, scilicet, de humilitate, de penitentia, & de martyribus.

Sermones paruos, 8. de 7. Columnis, hoc est, de 7. Ordinibus Ecclesiasticis. Dentque, plusquam ducentos alios sermones breues, de diuersis materijs, tantæ eloquentiæ, &

S. ORDINIS CISTERCIENSIS.

pietatis, vt ipse Doctissimus Maldura protestetur, se eosdem Sermones dietim, cum magnâ iucunditate, & fructu perlegere. Horum Sermonum plura fragmenta habet Goffridus Tilmanus Cathusianus, in opere Allegoriarum noui & veteris testamenti. Fertur etiam, *Quosdam sacræ Scripturæ libros exposuisse*, quibus abundantem ingenij sui venam ostendit, vt loquitur Trithemius libro de scriptoribus.

Scriptit & *Epistolas plures ad diuersos*, eodem teste; qui tamen in eo fallitur, quod (libro de Viris Illustribus Ord. Sancti Benedicti) eundem Adamum, Benedictinum aasserat; cum constet Cœnobium de Perseniâ semper fuisse Ordinis Cisterciensis. Vide Iongelinum in notitijs Abbatiarum Ordinis Cisterciensis.

ADAMVS PONTIGNIACENSIS Monachus, scripsit *conciones, & meditationes plures*, prælo dignissimas, quæ studiosè asseruantur in Pontigniaco. Relatio Reuerendissimi Domini Matthæi Abbatis Pontigniacensis, scripto ad me missa, 15. Decemb. anni 1647.

ADAM SENIOR, Monachus Cisterciensis, edidit *Strenas, seu, conciones capitulares*, omnibus Religiosæ vitæ sectatoribus vtilissimas, impressas Parisijs anno 1558. apud Matthæum Dauidem, in 4. Supplementum Bibliothecæ Gesnerianæ. Adilredus vid. Ailredus, & Edilredus.

ADRIANVS BVDIIVS (vulgo, de Budt) natione Flåder, Religiosus B. Mariæ de Dunis, S. Theologiæ Baccalaureus Parisiensis, historiographus fuit sui xui non ignobilis, qui scripsit *Supplementum Chronici Magistri Egidij de Roya, & Bartholomæi de Beca Regligi foran Dunensium; ab anno 1463. vsque ad annum 1478.* Quod typis excusum extat Francofurti apud Aubrios anno 1620. vnâ cum Chronico ipsius Egidij. Scripsit insuper, *breuem historiam, seu potius, Chronicalem collectionem Abbatum Dunensium.* Item,

Gesta Comitum Flandria, ab anno 1465. vsque ad annum 1478.

Epistolas quoque plures ad diuersos. Quæ omnia adhuc Dunis asseruantur, vbi plurimis Flandriæ historicis vsuisuerunt. Præter hæc, scripsit etiam, Carmine, *Tractatum quendam de Inmaculatâ Conceptione Beatissimæ Virginis.* Cuius tractatus mentio fit in Epitaphio, quod illi post obitum posuit Iudocus Badius Gandensis (qui eiusdem etiam Supplementum ad arnos aliquot continuauit) quod in curiosi Lectoris gratiam, ex antiquo manuscripto codice Bibliothecæ nostræ Dunensis descriptum, hic subiungam:

Longam quisquis amat vitam, ne temne doceri,

Quot vitæ humane mors parat insidias.

En, tantis titulis, Adrianus Budt redimitus,

Non potuit meritis vincere iura necis.

Orator magnus, Vates, Artista, meatus

Astrorum pollens, Flandrigenum acta notans,

Carmineis scriptis declarauit Genitricem

Virineam, intacto crimine Origineo.

Omnia quid memorem! potuit quacunque, minuto

(Præter virtutem) marmore recta iacent.

Obijt Budſius anno Chriſti 1488 huius, cum laude, meminerunt Sanderus de ſcriptoribus Flandriæ, Valerius in Bibliotheca Belgicâ, Henriquez in Menologio, pluribus in locis. Et antè hos, Iacobus Meyerus in Annalibus Flandriæ, in Philippo Burgundione, ad annum 1453. Vbi etiam laudabilem mentionem facit Iacobi Budſij, fratris Germani noſtri Adriani.

ADRIANVS MESDAGH, patriâ Furnenſis, Flander, Monachus & Subprior Cœnobij noſtri de Dunis ibidemque annis plurimis, S. Theologiæ moralis Lector, vir fuit eloquio diſertus, & in hiſtoricis, ac Theologicis diſciplinis haud vulgariter exercitatus. Qui ſcripſit, & Confratribus ſuis prælegit, *De Sacramentis in genere, & in ſpecie, uſque ad Sacramentum matrimony excluſiue*. Item, *De internis actibus Religionis, deuotione, & oratione, præſertim, horis Canonicis* Hęc omnia ego ipſe adhuc iuuenis, ex ore illius calamo excepi, & M. S. extant Dunis. Scripſit inſuper *Chronicon monaſterij noſtri Dunenſis*, cuius maximam partem vulgauit Henriquez, ſpartim in ſuo deſecto Dunenſi, & in falciulo. Floruit Adrianus anno 1620. & ſequentibus, ſub Abbate Domino Adriano Cancellier. Obijt anno 1630. 5. Decembris.

ADRIANVS MVELEMAN, natione Flåder, Monachus quoque Cœnobij noſtri de Dunis, Vniuerſitatis Duacenſis Theologus, mecum anno 1629. in Germaniam directus, Theologiam docuit in Abbatia Veteris-montis, in Ducatu Montenſi, vbi (inter cæteros) auditorem & diſcipulum habuit Reuerendiſſimum Dominũ Ioannem Blanckenbergh, Abbatem modernum eiudem Cœnobij, S. Theol. Doctorem, & Vicarium Generalẽ Ordinis Cistere. per Weſtphaliam, & tractum Rheni. Quæ ibidem conſcripſit, & prælegit, ſunt ſequentia:

Tractatus Moralis de Iuſtitia, & Jure. Et Tractatus de Cenſuris Eccleſiaſticis.

Extant hi tractatus in Veteri-monte, & Dunis. Scripſit etiam *Annales Monaſterij noſtri Dunenſis valde curioſos*. In quibus ſingulis ferè annis aliquid adducitur, quod in ſpirituali, aut temporali regimine contigit. Quod opus, in poſterum, omnibus Flandriæ annaliſtis vtiliſſimum eſſe poterit. Ex quo, non pauca deprompſit R. P. Iacobus Malebrancque. pro 30. ſuo tomo de Morinis, eorumque rebus.

Concinnauit & *Apiarium Bernardinum*, ex operibus indubitatis S. Patris noſtri Bernardi, quod in 6. Aluearia diuiditur, quorum vnum quodque ſuos habet fauos. 1. Alueare agit de Deo, & perfectionibus diuinis: 2. de myſterijs humanitatis Chriſti 3. de laudibus Virginis Matris. 4. de Angelis & Beatis. 5. de ſtatu Religionis 6. de virtutibus. Totum hoc Apiarium conſtat ipſis verbis, & ſententijs Meliſui Patris. Incumbit modò idem Author tribus alijs operibus, quorum vnum concinebit

Plurimos euentus pios & memorabiles, ſpectantes ad promotionem virtutum, aut fugam vitiorum.

2. Exhibebit breuiter *Gefla principum præcipuorum regnorum Orbis Chriſtiani, & imperii, Pontificum Romanorum*. In quo opere plura etiam reperientur curioſa, & paucis cognita.

3. Inſcriptum, *Breniarium Theologiæ Moralis*, conſtabit conſuſionibus moralibus,

rario-

rarioribus, ex diuersis scriptoribus diligenti indagine collectis; additâ ad singulas conclusiones vnâ ratione, aut celebri authoritate. Viuit adhuc hoc anno 1648.

ÆGIDIUS DE DAMMIS, natione quoque Flander, & Dunensis Cœnobij Monachus, nec non & S. Theologiæ Baccalaureus Parisiensis, vir non minùs humilitate & Religionis zelo, quàm eruditione clarissimus, scripsit *Martyrologium Sanctorum*, teste Barnabâ de Montalbo, in Chronicis Cisterciensibus; vel potius (vt ait Ioannes Bollandus Societatis Iesu, §. 9. Præfationis generalis ad vitas Sanctorum, præfixæ tomo 1. editionis anni 1643.) *Martyrologium recensuit, auxit, & locupletauit*. Citat hunc etiam Henriquez, lib. 2. fasciculi, dist. 10. cap. 14. Et in Menologio, 11. Decembris. Et Molanus in Addit. ad Martyrologium. Et lib. de Martyrologijs, cap. 8. Præceteris autem, honorificam illius mentionem facit Andreas du Saussay, Parisinus, S. R. E. Protonotarius, Concionator Regius, &c. cap. 19. Apparatus ad Martyrologium Gallicanum à se editum Lutetiæ Parisiorum, anno 1657. vbi proferens Catalogum insigniorum scriptorum, qui Factos Ecclesiasticos ab aliquot sæculis illustrare, expurgatosque illustrare, laudabili & fructuoso vniuersæ Ecclesiæ labore, contenderunt, §. 5. hæc habet:

ÆGIDIUS DE DAMMIS, Dunensis Monachus Ordinis Cisterc. piissimus ac eruditissimus, Martyrologium, ex pluribus Codicibus manuscripti, recensuit, auxit, & locupletauit. Sed morte præcauit, fatum suum in lucem non eiecit. Nec idcirco hæc classe ablegandus, quin potius spectabili ponendus loco. Quoniam primus fuit, qui proxime lapsos scabulo, opus hoc æternum memorandum, recognitionis Sacrorum factorum aggressus est. Hæc ibi.

Porro scripsit etiam *Commentaria in diuersos sacra Scripturæ libros, nominatim, Commentarium amplissimum in Psalmos. Denique & varia pia opuscula, quibus plurimos ad deuotionem traxit; vt scribit Budsius, historiographus Dunensis, illi cœuus, in supplemento suo Chronici Ægidij de Royâ, ad annum Domini 1463.*

Ex his opusculis, extat adhuc Dunis *Libellus insignis de Regimine Monialium*, omnibus Monialium confessarijs vtilissimus. Libellum hunc compendio:è veribus complexus est Author; quod scriptum vocauit *Regulam confessoris Monialium*. Reperiturque subiunctum priori Libello.

Dialogus item, inter animam & hominem Religiosum, complectens methodum succinctam assequendæ perfectionis Religiosæ.

ADRIANVS MERSDACH in collectaneis suis asserit illum quoque scripsisse eamdem vitam Christi, & vitam Sancti Bernardi. Sed hæc scripta Dunis amplius non extant. Obijt Ægydius anno Domini 1463.

ÆGIDIUS LEODIENSIS (à loco natiuitatis vulgò cognominatus) professione Monachus Aurea-vallis, in Ducatu Lutemburgico, historiæ Ecclesiæ Leodiensis conscribendæ egregiam nauauit operam: nam,

Harigeri, Abbatis Lobienfis, & Anselmi, Canonici Leodiensis scripta (qui primi habentur verum Leodiensium scriptores) recognouit, & ad editionibus amplissimis pluribus in locis auxit. Quam ob causam, omnem diæcesim Leodiensem, illi inque veteres Bibliothecas,

theas, manuscriptis codicibus instructas, Sanctæ Mariæ, Sancti Lamberti, Malmundariensem, Stabulensem, Lobientem, Gemblacensem, Sancti Huberti in Ardenna, & Sancti Laurentij propè Leodium, prærens ipse excussit, & ex eis, quæ ad propositum suum faciebant, summâ diligentia, parique fide, desumpsit, ut in vitâ ipsius disertè testatur Ioannes Chapeauille. Deinde, eisdem scriptores excipiens, *Historiam Tungrensem & Leodiensem, ipse Ægidius feliciter prosecutus est, ab anno Domini 1060. usque ad annum 1251.* Huius autem historiam postea continuauit usque ad annum 1348. Ioannes Hoefemius Canonicus Leodiensis Prodierunt hæc omnia in lucem iunctim Leodij, anno 1613. opera & studio Ioannis de Chapeauille, Canonici, & Vicarij Leodiensis. Extat & Ægidij historia M. S. apud Canonicos Regulares Tungris. Fertur etiam scripsisse Ægidius vitam Sancti Alberti Episcopi Leodiensis.

ÆGIDIUS PRESBLERIS, Abbas 25. Alnenfis Cœnobij in ditone Leodiensi, S. Theol. Doctor subtilis, & concinator disertissimus, scripto reliquit.

Tomos tres concionum, super Dominicas, & Festa Sanctorum totius anni. Qui manuscripti seruantur Alne. Ant. Sanderus, tom. 2. Bibliothecæ Belgicæ manuscriptæ, in Catalogo Bibliothecæ Monasterij Alnenfis. Hicidem Ægidius insignem habuit Oratorem Romæ, coram summo Pontifice, in plenis consistorio, qua mitræ vsum sibi & successoribus suis obtinuit. Obijt anno 1484. Vide Iongelinum in notitiâ Abbatiarum Ordinis Cisterciensis.

ÆGIDIUS DE ROYA, natione Gallus, Adolescens Cistercij Monasticè professus, & hinc Parisiorum studiorum gratiâ missus, SS. Theologiæ Doctoralem lauream consecutus est, quam etiam Theologiam ibidem, eximia cum laude, miroque fructu, per annos 19. professus est. Deinde, à Cœnobij regalis montis, in Francia, in Abbatem expetitus, 6. annis laudabiliter iisdem præfuit; post quos, resignatione factâ, Dunas in Flandriam venit, vbi cum venerabili Domino Ioanni 27. eiusdem Monasterij Abbati, obedientiam & stabilitatem vouisset, per annos 18. humilitatis & Religionis speculum se præbuit. Quo tempore, *Opus vultum Chronodromi, seu Chronici, ab exordio mundi usque ad annum 1414. Ioannis Brandonis, Religiosi Dunensis, SS. Theol. Doctoris, in compendium redegit, illudque prosecutus est ab anno 1431. usque ad annum 1463.* Excipiens Bartholomeum de Becâ, Religiosum item Dunensem, SS. Theol. Licentiatum, qui idem antea produxerat ab anno 1414. usque ad annum 1431. extat typis excusum Francofurti anno 1620. vnâ cum continuatione Adriani de Bûdt, de quâ supra. Asseruatur etiam M. S. Dunis, & Cistercij. Obijt anno 1478. Brugis, in Refugio Dunensi, sepultusque fuit in Monasterio *vona Hierusalem*, vulgo *Sparmaille*, quod est monialium Ord. Cisterc. tunc extra, nunc verò, intra mœnia ciuitatis Brugensis.

Post obitum, apparens Domino Adriano de Bûdt, quondam discipulo suo, *et varia celestis sapientiæ documenta dedit, quæ hic, per formam dialogi, scripto mandauit.* Extant etiã in Dunis M. S. & pro parte impressa in Menologio Cisterciensi a 24. Martij. Scripserat etiam *in Magistrum sententiarum doctissima commentaria, dum Parisijs in Sancti*

Sancti Bernardi Collegio Lectoris ageret. Sed hæc Quæstiones amplius non reperiuntur. Huius authoris meminerunt Montalbo, Valerius Andreas in Bibliotheca Belgica, Anton. Sanderus de Scriptoribus Flandriæ, Meyerus in vita Ioannis Burgundionis, Flandriæ Comitibus & domesticis nostri Scriptores. Duncnles plures.

ÆGIDIVS T'SOGGABRT, Religiosus Camberonensis in Hannoniâ, & Confessarius Sanctimonialium *B. Mariæ de Camerâ*, iuxta Bruxellas; edidit Bruxellis anno 1626. typis Ioannis Pepermanni 66. conciones spirituales de Passione Domini, lingua Flandro-Belgicâ, quas dedicauit Abbatissæ dicti Monasterij *Camræ B. Mariæ Virginitatis*. Opus est insignis, omnibus, præsertim Religiosis, vtilissimum, quod author inscripsit: *Horologium spirituale 24. horarum, quo quis diebus & noctibus, deo in Passionis Dominicæ meditatione seipsum exercere poterit.*

AYBERTVS, quidam, Abbas Ordinis Cisterciensis in Hispaniâ, scripsit *librum de viris sanctitate illustribus sui Ordinis, maxime Hispanis*. Citatur ab Henriquez in Menologio 13 Septembris, 11. Octobris, & 1. Nouembris.

S. ALFREDVS (Pitsæo, Eailredus; alijs, Adilredus, Edilredus, vel Erhilredus) veteri Anglorum Regum stirpe progenitus, & (teste Iosephino in vita B. Walleni) in aulâ Dauidis, Pijissimi Scotorum Regis educatus, vna cum Henrico filio Regis, & B. Walleno. Tandem, Dei inspirationibus obediens, factus est Ordinis Cisterciensis Monachus: in quo solitario vitæ genere, rerum celestium contemplationi ita se dedit, vt breui inter omnes Professionis suæ socios, tanquam Luna inter stellas minores, emineret. Accessit ad hæc litterarum cognitio, quæ tanto illi ad omne genus doctrinæ incitamento fuit, vt nullum scientiæ genus intactum relinqueret. Unde, tantis virtutum & doctrinæ ornamentis insignitus, communi suorum suffragio, Rhievallensis Abbas electus fuit. Dignitatem Episcopalem à Dauide Scotorum Rege (sibi familiarissimo) oblatam recusauit, quò diuinarum rerum contemplationi, & Euangelij prædicationi liberius vacare posset. Frequens erat in voluendis Sancti Augustini scriptis, in quibus, eius confessionum libri, præ cæteris, mirifice placebant. Erat in scriptis, dictis, factis, omnique vitæ ratione, Sancti Bernardi diligentissimus imitator, mitis, mansuetus, humilis, modestus, pius, temperans, castus, & qui in se, & cum alijs, & inter omnes, pacem & concordiam, supra quam dici potest aut cogitari, conciliabat, fouebat.

Scriptorum eius Elenchum hoc ordine recenset *Pitsæus*, lib. de Illustribus Scriptoribus Angliæ. Et ex eo, ad verbum, *Henriquez* in Phœnicæ reuiuiscens; & *Angelus Manriquez* (nunc, Perillustris pacis Augustæ Episcopus) tomò 2. Annalium Cisterciensium, ad annum Domini 1166. cap. 3. scripsit *vitam Sancti Eduardi Regis Anglorum, & Confessoris libros duos*. Extat apud Sursum 5. Ianuarij. Et M. S. in Bibliotheca Lunleian. *Vitam eiusdem carmine*, quæ sic incipit: Cum tibi Laurenti, cogar patere iubenti Vide Ioanne Molanum in Annot. ad Vsuuardi Martyrologium, 5. Ian. *De miraculis eiusdem*, lib. vnum: Rebus humanis exemptus. &c. M. S. In rubrà valle. *De vitâ & moribus aliorum quorundam Regum Angliæ*, lib. vnum: Quoniam de optimis moribus, &c. M. S. In Bibliotheca Baronis de Lunleio, & Gual-

teri Copi. *Vitam Davidis Scotorum Regis, Lib. 2. Inc. Religiosus & pius Rex David, &c.*

Placitum mortis eiusdem, lib. alium.

Vitam Sancti Miltani Episcopi, Inc. Multorum bonorum, &c.

Vitam Sancte Margarete, Regine Scotie, quæ extat apud Surium 10. Iunij, sed nonnihil contracta.

Miracula Hopsfaldensis Ecclesie, Lib. 1. Præsentis diei exposcit ratio, &c.

De statu eiusdem Ecclesie, Lib. 1.

Chronica ab Adamo usque ad Henricum primum.

Chronica de Bello Standardi, Lib. 1. M. S. Cantabrigiæ in Collegio Sancti Benedicti.

De quodam miraculo, lib. 1. Inc. miracula Domini. &c. M. S. ibidem.

De fundationibus Monasteriorum B. Marie Eboracensis, & de fontibus, Lib. 1. M. S.

I. idem.

Scienciarum flores, Lib. 1. Cum multos diuinæ authoritatis, &c.

Homilias 33. in Isaiam Prophetam. M. S. in Sancto Amando.

De revelationibus eiusdem, Lib. 1.

Homiliarum aliarum, Lib. 1. Pecis à me, dilectissime in Domino, &c.

Homiliarum in Euangelium Sancti Luca, De accensâ lucerna, lib. 1.

Feerum, super Lucam, Lib. alium.

De Prelatorum moribus, Lib. 1. Beatus Paulus, &c.

De ministrorum Officijs, Lib. 1. In libro Numerorum, &c.

De Absionibus claustrij, Lib. 1. Duodecim sunt, &c.

Centum Sermonum Synodalium, Lib. 1.

Speculum charitatis, libros 3. hortatu Gerualdij Parchorensis Abbatis; Inc. Verè Sanctorum vita, &c. M. S. in Bibliothecâ Lunleianâ.

De spiritali amicitia, Lib. 3. M. S. in Sancto Amando, & in Monasterio nostro de Danis; Inc. Ecce ego & tu, eadem, &c.

De verâ amicitia, Lib. 1. Cum adhuc puer essem, &c.

De Aduentu Domini, Lib. 1.

De militia Christianâ, Lib. 1. Sagitta Ionathæ nunquam, &c.

Dialogorum plurimum, Lib. 1.

Genealogiam Regum Angliæ, Lib. 1.

De diuersis virtutibus, Lib. 1.

Orationem Pastoralem, Lib. 1.

Sermonum de Sanctis, Lib. 1.

De tribus hominibus, Lib. 1.

In 13. capit. ffaya homilias Latinas 33. Sub hoc titulo: super Onni Babylonis. Inc. Tempus est fratres charissimi, &c.

De Onneribus undecim Isaya (alias Isaac) Lib. 1. Audiens te Pater, &c. M. S. Oxonij, in Bibliothecâ publicâ, & in priuatis Lunlæi, & Copi.

Dialogum inter hominem, & rationem, Lib. 1. Quare tristis es anima mea? &c.

Super Cantica Canticorum,

De

De Institutione Saucimonialium, Lib. 3. iam pluribus annis exigit, &c. *Aduentu*
 Contra quorundam Episcoporum litteras, Lib. 1. *Tempus est*
 De virtute Gualteri Episc. Lib. 1. Anno Dominice Incarnationis 1138, &c. *Tempus est*
 Epistolarum trecentarum, Lib. 1. In quieto littore degens, &c. *Tempus est*
 De Lectione Evangelicâ, Lib. 1. *Tempus est*
 De Christo duodenni, Lib. 1. *Tempus est*
 De Virginitate B. Mariæ, Lib. 1. *Tempus est*
 De natura Anime, Lib. 1. *Tempus est*
 De dotibus Anime, Lib. 1. *Tempus est*

Et plura alia. Ita Pitæus, & alij citati supra. Præter hæc in Cœnobio S. Amandi,
 Ord. S. Benedicti, asseruatur in antiquo M. S. *Expositio super Psalmum, Asserit Domi-*
no, &c. huic B. Ailredo adscripta. Notat autem rectè Pitæus diuersa scripta huius
 Ailredi confundi cum scriptis Adilredi, seu Edilredi Abbatis Wardensis, & è contra,
 licet diuersis temporibus vixerint. Nam Wardensis floruisse legitur (teste Pitæo)
 circa annum 1220. cum B. Ailredus Rhievallensis diem suum obierit anno 1166. pridie
 Idus Ianuarij, vt post Pitæum notat etiam Henriquez in Phœnice, licet in Meno-
 logio (sibi ipsi contrarius) perperam scribat hunc obiisse 1220. Hinc immeritò
 Richardus Gibbonus Societatis Iesu reprehendit Eisegrenium, quod eosdem distinxe-
 rit. Quanquam hoc verum sit, quod opera quæ Eisegrenius adscribit Edilredo War-
 densi, sint ipsius Ailredi Rhievallensis; aliaque sint quæ scripsit Edilredus, vt videre
 licebit infra.

Ex operibus huius Ailredi nostri prodierunt nuper Duaci anno 1616. operâ &
 studio iam dicti R. Patris Richardi Gibboni, Societ. Iesu, *Sermones 31. de Onere Ba-*
bylonis, in cap. 13. Isaie Speculum Charitatis, Lib. 3. Compendium Speculi, De Spirituali
Amicitia, Lib. 3. Et sermo de Puerò duodenni. Quæ omnia etiam postea inserta fue-
 runt Bibliothecæ Patrum Coloniae excusæ anno 1618.

Porrò, circa Elenchum vniuersalem operum B. Ailredi, iam ex Pitæo recensitu-
 tum, operæ pretium duxi quædam hic annotare, ex tomo 2. Annalium Cisterc. R.
 D. Angeli Manriquez, ad annum Christi 1166. cap. 3. scilicet

1. In memorato Elencho, prætermissum esse *Compendium Speculi.* Quod diuer-
 sum est opus à *speculo*, & quasi præiurium, eiusdem mox scribendi occasio fuit, vt plu-
 ribus docet Manriquez supra. Continet autem *Compendium* hoc 77. capita, quorum
 prioris hic est titulus. Vt Creator ametur à suâ Creaturâ. Videantur exemplaria
 impressa.

2. Notandum, initium *Speculi* à Pitæo allatum scilicet: Verè Sanctorum vera
 est &c. esse solum initium Prologi operis verò initium est tale: *Extendisti Domine*
sicut pellem, &c.

3. *Libros de verâ Amicitia, & de Amicitia Spirituali,* non esse duo opera, sed vnum,
 tribus libris contentum, cum vno Prologo, cuius initium est, *Quod libro, de verâ*
amicitia, Pitæus adscribit; Cum adhuc puer essem, &c. Librorum verò qui sequun-
 tur, idipsum quod Pitæus notauit præposterè, nimirum: *Ecce ego & tu, &c.*

4. *Homilias quatuor in caput 13. Isaie, & Librum de vndecim Onerebus,* atque alium,
de Aduentu Domini, quos Pitæus distinguit, esse vnum prorsus opus; nam Liber de

Aduentu Domini, nihil aliud est quam vna ex his homilijs: sequuntur illæ sub initio ibi præfixo: Tempus est Fratres, &c. Sed, quem appellat *Librum de Oneribus Isaie*, &c. incipientem; Audiens te Pater Beatissime &c. nihil aliud est, quam Epistola quædam familiaris, quæ eadem homilia G. Londonensî Episcopo ab authore offeruntur corrigendæ. Homilias autem has declamatas esse in capitulo ad Monachos, dum iam Abbatem ageret, contextus earum manifestat. Non tamen extant 33. (vt vult Pitæus) neque totidem ab authore scriptæ fuerunt, sed vna minus, nimirum Sermo vnus in Aduentu, de vndecim oneribus (qui ab aliquibus S. Bernardo tribuitur) dein vnus & triginta, quos ipse Ailredus numerat in vltimis verbis Epistolæ prænotatæ, vbi sic ait: *Eo igitur sermone præmissa, qui nobis occasionem præbuit cetera conscribendi de Onere Babylonis, decem et nōnem; de Onere Phylisij, tres; de Onere Moab, nouem homilias subseripsimus: pro vestro arbitrio, vel hic subsistere, vel ultra procedere parati.* Hactenus ipse Ailredus.

De cuius scriptis generaliter leguntur hi versus apud Gibbonem; & Henriquez in Menologio, locis citatis.

Bernardo propè par fuit, & dulcedine certat,

Mire mellius condit vterque fauos.

Bernardo primas demus, ferat ille secundas.

Proximus a primo iure legendus eat.

Par vtrique ætas, Ambos eademque tulere

Tempora, par ordo, par pietatis amor.

Gallia Bernardum, nostrum tulit Anglia, sed tum

Discolor, heu! nostris Anglia temporibus.

Item apud Manriquez, cap. 2. supra:

Ecquis Ailredum Bernardo inuidit? & vno

Tam similes calamo, credidit esse duos?

Legerit incautus si quis monumenta duorum

Lactea, non ausit dicere, scripsit vter.

Bernardus-ne ab hoc hausit, vel noster ab illo,

Vel simul ex vno flumina fonte trahunt?

Fons virumque, reor, mellura MARIA clientem,

Mel de Virgineo suxit vterque sinu.

Cæterum Ailredum hunc Sanctorum numero adscriptum esse, adseuerant omnes Angliæ scriptores, (quamuis neque annū, neque Pontificem notent) fateturque ipse Balzus, omnium Romano-Catholicorum, sed præcipue Monachorum hostis iniquissimus. Vide Manriquez supra, cap. 4. num. 6. Henriquez in Menologio, & Ioannem Bollandum 12. Ianuarij, vbi vitam S. Doctoris exhibet conscriptam per Anonymum, sed contractam.

B. AYMO, *Monachus Sanguiniacensis* Cœnobij, natus in villa Britanniz Armoricæ, quæ vocatur Landacob, vir (teste Seguino, lib. 3. c. 67. de viris illustribus Ord. Cister.) scientiâ scripturarum celebris, & vitæ conuersione sanctissimus. *Plura scripsit præclara opera, quæ 12. voluminibus digesta, etiamnum in Sanguiniaco asseruantur.* Vide Angelum Manriquez tom. 2. Annalium, ad annum 1148. cap. 7. num. 6. & 7. vbi refert illum obiisse anno 1174.

ALANVS, *Antisiodorensis Episcopus* (alijs Almanus dictus) Insulis, Gallo-Flandriæ oppido, oriundus, primum Monachus Claravallis sub sancto Bernardo, deinde primus Abbas Ripatorij, in Diœcesi Trecenti, ac demum anno 1151. Episcopus Antisiodorensis; postquam annis 14. (aut iuxta alios 16.) Cathedram tenuisset, veteris solitudinis desiderio tactus, Alexandro 3. Pontifice permittente, Episcopatum dimisit, & reliquum vitæ in Claravalle pijsimè transegit, vbi hodièque monumentum eius sepulchrale vilitur, serueturque (teste Nicolao Camuzeo in notis marginalibus ad Roberti Chronicon Antisiodorensis) eiusdem Alani testamentum, anno 1182. conditum. Scripsit verò Alanus *vitam Sancti Bernardi*, quam dedicauit B. Petro Monoculo, Abbati Claravallensi. Extat M. S. apud Vedastinos Atrebatij, teste Valerio Andrea, in Bibliothecâ Belgicâ. Item in Valleluente. De hac vita agens Manriquez, tom. 2. Annalium, ad annum 1153. asserit eam extare impressam in antiquissimis exemplaribus operum Sancti Bernardi. Id quod etiam confirmat exim. D. Claudius Chalemot Abbas de Columbâ, in relatione manuscriptâ ad me missâ ex Regali monte, anno 1647.

Sed & longelinus in purpurâ Sancti Bernardi, scribit, se asseruare diploma huius Alani, quo anno 1163. confirmauit fundacionem Monasterij Sancti Mariani, Canonicorum Præmonstratensium, factam à Prædecessore suo Hugone de Montagu, quondam Abbate Pontigniensi, Ord. Cisterciensis.

Extat quoque tomo 12. Bibliothecæ Patrum, parte 2. pagina 251. insignis Epistola Petri Cellensis ad hunc Alanum, quâ mirè virum colit & reueretur. Alanum hunc Menologio Cisterciensi adscribit Henriquez, ad 14. Octobris, vti etiam Hagiiologio suo Sanctorum Flandriæ Ant. Sanderus, eodem die.

ALANVS *conuersus*, seu, frater laicus, Cisterciensis Monasterij (quem communiter etiam Insulensem vocat grauiissimi quique Authores, vt Guil. Eusegenius, in Catalogo scriptorum, Posselinus in Apparatu, Sixtus Senensis in Bibliothecâ, Robertus Holcot, Henricus à Gandauo lib. de scriptoribus, Aubertus Miræus in Scholijis ad eundem librum, Ant. Verdier in Bibliothecâ Gallicâ, Ant. Sanderus lib. de scriptoribus Flandriæ, & passim plures manuscripti Codices; Manriquez tamen, & longelinus alterius volunt esse nationis.) Orator, Philosophus, & Theologus, inter omnes sui temporis excellentissimus, Sacræ Parisiensis Academiæ Moderator qui ob omnigenarum rerum eruditionem, *Doctores Vniuersals* cognomen promeruit: tandem, diuinâ reuelatione excitatus, Cistercium adiens, habitum ibidem Conuersorum, seu Laicorum Fratrum induit, oues pauit, alijsque abiectionibus occupationibus se exercens, diu ignotus mansit, donec in Generali Concilio tempore

Innocentij III. Romæ celebrato, (fuit 12. Generale Lateran. 4.) diuinâ dispositione cognitus fuit. Historiam referunt Buzelinus in Gallo-Flandria, & (ex Mathiâ Bonhomio) Henriquez in Menologio, 3. Ianuarij, ac alij plures. Porro, inter multa laborum suorum illustria monumenta, posteritati reliquit, quæ adhuc passim in antiquis reperiuntur Bibliothecis.

Commentaria in vniuersum Pentateuchum, lib. 5. In *Cantica Canticorum*: Inc. Cum multi ad ornandum, &c. Prodiit hoc opus Parisijs 1540. in 80. M. S. autem seruetur Tornaci in Cœnobio Sancti Martini.

Oculum Sacræ Scripturæ, siue, *Compendium vtriusque testamenti*, sic incipiens: Reuerendissimo Patri & Domino. &c. M. S. in Cœnobio nostro de Dunis.

Super 4. Libros sententiarum, opus quadripartitum, vt illud indigetat Waldensis, tom. 2. cap. penultimo.

Quodlibeta, lib. 1. Trithemius, Seguinus, & alij.

Summam virtutum, & vitiorum. Trithemius.

De maximis, seu Regulis Theologia, Lib. 1. Inc. Omnis scientia suis vititur Regulis. &c. Reperitur in Monasterio nostro de Dunis, Camberonz, & Tornaci, ad Sanctum Martinum.

Summam de arte predicandi. Dunis, & in Sancto Martino, Tornaci.

Terminos Sacræ Scripturæ: M. S. In Bibliotheca Ultraiectina.

De doctrinâ, lib. 1. Trithemius, Sanderus, & alij.

De Articulis fidei, lib. 1. Apud Canonicos Regulares Tungris.

De Equiuocis mysticis, lib. 1. Vidit Iacob Scalam &c.

De intelligentijs, lib. 1. Extat Camberonz in Hannonia.

Anti-Clandianum, siue, *de viro optimo, & in omnibus perfectissimo*, lib. 9. Prodiit Basileæ 1536. in 80. sed sine nomine Authoris: Verum Alanum illis Authorem facit Henricus à Gandauo, & Codices Manuscripti omnes, versibus, notis, & Authoris nomine, præfationeque auctiores: editusque est Antuerpiæ anno 1621. typis Ioachimi Trognelij. Vide Valerium in Bibliotheca Belgica.

Libros 4. de Penitentia ad Bituricenses, de Parabolis Philosophiæ, seu, *doctrinale altum, versus elegiaco*, Inc. A Phæbo Phæbe, &c. prodiit Dauentriæ 1492 & Lipsiæ, 1516 in 40. Cum exponibilibus sententijs, seu, expositione barbara. Translatus etiam in Rythmos Gallicos, & commentarijs similiter illustratus, editus est postea Parisijs, testibus Ant. Verdier, in Bibliotheca Gallica, & Valerio, in Bibliotheca Belgica.

Contra Waldenses, lib. 1. Qui non ita pridem editus est ex Bibliotheca Papirij Massoni; extatque M. S. in Monasterio Bonæ Spei, Ord. Præmonstrat. in Hannonia. Vbi etiam habetur eiusdem *Liber contra Iudeos & Paganos*: Omnia in vno volumine, cuius Prologus dirigitur ad Principem Montis Pessulani.

De naturis animalium, lib. 1. Trithemius, Henricus à Gandauo, & Sanderus.

Sententiarum & dictorum mirabilium, lib. 1. M. S. Brugis, in Cœnobio nostro de Dunis.

Librum de plantis nature, contra Sodomie vitium; partim metro, partim soluta oratione, M. S. in Monasterio Parcensi iuxta Louanium: Bruxellæ apud L. Torrium: Oxoniæ in Bibliothecâ Balliolensî: meminitque Robertus Holcot, ex Ord. Prædicatorum,

torum, S. R. E. Cardinalis, in cap. 10. Sapientia, sect. 128. & Alanum magnum de insulis nuncupat.

Sermones varios, & præclaros, qui M. S. extant Dunis, & Alnæ in Belgio. Porro Alnenfis codex continet solum sequentes Conciones 7.

1. De unitate spirituali Abbatis, & Monachorum.
2. De Annuntiatione Dominica.
3. De Timore Indicii.
4. In Paschate, ad Magistros Clericorum.
5. De Custodia Ecclesie ad Sacerdotes.
6. De Remissione peccatorum.
7. De Pentecoste.

Vid. Catal. Bibliothecæ Manuscriptæ Cœnobij Alnenfis, apud Sanderum, parte 2. Bibliothecæ Manuscriptæ.

Librum, de Calamitate Regni Francie, M. S. in Cœnobio Parcensi, iuxta Louanium. Dicitur etiam scripsisse (testibus Trithemio, Sandero, Gesnero, & Seguino) Commentarios in plures alios libros S. Scripturæ, nimirum, in Prophetas, in Euangelia, in Epistolas Pauli, & in Apocalypsim.

Denique, Alani huius Rythmum elegantem de Christi Incarnatione (quo diuinum id opus, omnes artium liberalium regulas aspernatum fuisse, perquam ingeni. so. occidit) exhibet Ioannes Buzelinus, Societ. Iesu, in sua Gallo-Flandiæ descriptione, lib. 1. cap. 7. ex M. S. codice Monasterij Marchianentis. Cui subiungit, ex eadem Bibliotheca, Rythmum alium eiusdem Alani, in quo graphice fixa & educe hominis natura depingitur.

Porro, venerabilis hic Alanus, quanquam per vniuersum orbem Christianū scriptis suis clarissimus esset, nunquam tamen induci potuit, ad dignitatem aliquam admittendam; sed in humili Conuersorum statu ad obitum vsque perseuerauit. Cuius marmorius tumulus adhuc conspicitur Cistercij in claustro iuxta templi ingressum, cum sequenti Epitaphio:

Alanum breuis hora, breui tumulo sepeliuit,

Qui duo, qui septem, qui totum scibile sciuit,

Scire suum moriens dare, vel retinere nequiuit,

Labentis sæcli contemptis rebus egens fit,

Intus Conuersus, gregibus commissus alendis,

Mille ducenteno, nonageno quoque quarto,

Christo deuotus, mortales exiit artus.

Mira à diuersis authoribus referuntur de hoc Alano præsertim de cōuersione eiusdē ad Religionem; qui (inter alios) etiam narrat Buzelinus supra, verbis ipsius interpretis Alani, desumptis ex præmio Parabolis eius præfixo. Vide etiam Valerium, in Bibliotheca Belgica; & Henriquez supra, 30. Ianuarij quo die memoria illius in Ordine nostro recolitur.

S. ALBERTVS, Sanctissimi Patriarchæ Roberti Fundatoris Ordinis Cisterciensis, in Abbatiâ dignitate successor; qui cum eodem Roberto, & sancto Stephano, in dicti Ordinis fundatione plurimum laborauit; eundemque iam fundatum, beatissimæ Cælorum Reginae specialiter consecrauit; à qua vicissim albam cucullam ipse accepit, prout in vita illius refertur, anno 1101. Primas Cistercij constitutiones, ab Apostolicâ Sede approbatas, publicauit. Quas tamen, non tam ipse composuit, quam à

Diva Virgine exlitus accepit, vt ex diuersis probatis authoribus refert Henriquez, 26. Ianuarij, in Menologio. Obijt miraculis clarus anno 1109. Quorum intuitu Sanctis adscriptus fuit communi populi acclamatione, & consensu Ecclesiæ: quæ tunc pro Canone erant. De hoc viro nouissimè agit fase Angelus Manriquez, Annalium Cisterc. tomo 1. ad annum Domini, 1100. & sequentes.

ALBERTVS, Monachus Cœnobij Trium-Fontium in Diœcesi Catalaunensi, scripsit insigne Chronicon ab exordio mundi, quod in gestis anni millesimi ducentissimi quadragesimi primi definit, breui edendum (si tamen editum nondum sit) ab Andrea Quercetano, vnâ cum historia Episcoporum Virduuensium, & Abbatum sancti Vitoni, à Laurentio Leodicensi conscripta, & alijs id genus monumentis antiquis. Autographum huius historiæ M. S. extat Atrebatî apud PP. Capucinos. Alia exemplaria eiusdem Albertici nostri existunt Antuerpiæ in Cœnobio sancti Saluatoris, Ordinis Cisterc. & Cameraci apud Franciscanos.

Vide Aubertum Miræum in Aucario suo de scriptoribus.

Albensis Monasterij (in ditione Leodiensi) Religiosi diuersi, suppressis nominibus suis, scripserunt plura egregia opera, quæ in eodem Monasterio M. S. asseruantur. Inter quæ recententur

Vita B. Enlaliæ Virginis, & Monialis, Ordinis Cisterc. de qua Henriquez in Menologio. 11. Maij.

Vita B. walteri, 2. ibidem Prioris: de quo Arnoldus de Raiffe, in Aucario ad Molanum 5. Decembris. Et,

Vita B. werrici Prioris, carmine, & prosa.

Vide verbo VVerricus.

ALPHONSVS D'ELBENS, ex Abbate Altæcumbe in Sabaudia, Episcopus albiensis 63. vir vndique præstantissimus, & Henrico 4. Galliarum Regi à secretiore consilio, sedit in Episcopatu ab anno 1588. vsque ad annum 1608. Scripsit autem

Libros 3. de Regno Burgundig Transurane, & Arclatis, in quibus continentur etiam pleræque res gestæ vicinarum gentium. Extant typis impressi in 4º. Lugduni, apud Iacobum Roussimum, 1602.

Librum item de gente ac familia Hugonis Capeti, deque progressu eiusdem ad dignitatem Regiam: impressum Lugduni anno 1595. apud Theobaldum Ancelin. in 8º.

Edidit & circa idem tempus *Thesaurum Cisterciensem.* Librum quoque *de gente & familia Marchionum Gothie, qui postea Comites Sancti Egidij, & Tholosates dicti sunt.* Lugduni, 1607. in 8º.

Item, *Historiam Prædecessorum suorum Episcoporum Albiensium,* quam anno 1608. 8. Februarij, morte præuentus. Nepoti suo Alphonso d'Elbene, tunc Archidiacono, virtutis ac dignitatis hæredi, & successori reliquit. Iongelinus in Purpura sancti Bernardi. de Episcopis Galliæ: & Andreas à Quercu, lib. de ijs qui Historiam Galliæ scripserunt.

Scripsit etiam versibus *Gallici Profopœiam Adriani Turnebi, & uxoris eius, ad*

imita-

imitationem Propertij: Parisijs 1565. per Fredericam Morel.

Item linguâ Sabaudicâ, Poëma quoddam intitulatum, *Amedee de non pris, & Amedeus, Comte de Savoys*. Hæc autem scripserat adhuc iuuenis. Antonius Verdier, in Bibliothecâ Gallicâ. Legitur & ipsius historia Monasteriorum Altæcumbæ, & Stamedij. Angelus Manriquez, tom. 1. Annalium, ann. 1128. c. 5. num. 7.

ALVARVS DE LVRIA, ET MENDOZA Eques Calatrauensis, Ord. Cisterc. *Constitutiones militum Montessæ in scriptum relegit* iubente Iacobo 2. Aragoniæ & Valentiz Rege. Aubertus Miræus de scriptoribus Ecclesiasticis, cap. 383.

ALOYSIVS DE CAPITANEIS Mediolanensis, Religiosus Monasterij Claræ-vallis iuxta Mediolanum, vir doctrina & virtutibus celeberrimus, tria reliquit volumina M. S. luce dignissima. Primum continens *homilias in Euangelis*.

2. *Sermones de diuersis materijs.*

3. *Varias orationes diuersi argumenti.*

In aduertijs quoque multa præclara, & curiosa reperta fuerunt. Quæ vtinam in ordinem redigantur, & publientur, vixit adhuc hoc nostro sæculo. Cuius meminit Robertus Rufca, lib. de Viris Illustribus.

S. AMEDVS, *Episcopus Lausannensis*, natus in Castro-costa, iuxta Viennam Allobrogorum, parentibus nobilibus: quam tamen stirpis generositatem, integritate morum, institutione litterarum, atque virtutum decore longè superauit. Iuuenis, Cisterciense institutum in Cœnobio Altæcumbæ professus, eidem postea Abbas præfectus fuit; ac tandem circa annum 1144. Lausannensis Ecclesiæ ordinatus Episcopus, cui Ecclesiæ multa beneficia impendit, & privilegia varia procurauit: partim ab Eugenio 3. Pontifice; partim à Conrado 2. & Frederico 2. Imperatoribus. De hoc, refert Miræus, in auctario de scriptoribus Ecclesiasticis, quod Amedeum Gebennensem Comitem, qui arcem munitissimam, ad expugnandam urbem Lausannensem, in eminentiori prope urbis mania loco, per longam obsidionem erexerat, non tam armis, quam prudentiâ deuictum, machinam ipsam funditus euertere compulit. Prætereâ, famam esse, illum in die S. Agnetis natum, imbuendum litteris traditum, Monasticum professum, & Abbatem ordinatum; quodque propterea eidem Virgini deuotior, sicra illius duplici festo instituerit, per totam Lausannensem Diocesim peragenda. Hoc sanè constat, quod deiparæ Virginis addictissimus fuerit, in cuius laudem, *otio mira suauitatis homilias conscripsit*. Quibus (vt rectè ait Gerualdus Sopheniis Briſacensis, apud Henriquez in Menologio 7. Ianuarij, & Manriquez tomo 2. Annalium an. 1158. c. 5.) tantum inest energiæ, tantum feruoris, quantum nemo nisi fixus planè lector, surdâ potest aure transmississe, quin potius, ardentissimas continuò diiudicabit, sentietque in deiparam Virginem, ignei amoris facces cordi suo ad motas, &c. hæc Gerualdus, in Elogio homilij præfixo, anno 1517. homilias has, anno 1633. Lugduni publicauit Theophilus Rainandus, cum operibus Leonis Papæ 1. Taurinensi &c. Et antea seorsim, Audomari anno 1613. Richardus Gibbonus Societ. Iesu, cum Apologiâ, quâ bene refellit Henricum Villotium,

qui in Athenis suis Franciscanis, easdem homilias alteri cuidam Amedeo attribuit. Præfuit Laufannensi Ecclesiæ annis 14. mortuusque ibidem sepultus fuit in æde B. Mariæ Virginis, ante altare S. Crucis. Eundem Catalogo Sanctorum adscriptum esse, ex pluribus authoribus refert Henriquez suprâ. Vitam ipsius extare M. S. in Rubegualle, scribit Miræus in Chronico Cisterciensi, vbi eiuſdem compendium profert; quod etiam legitur post finem homiliarum impressarum. Videtur vicam hanc etiam habuisse Petrus Canisius; quippè, opus quod texuit Marinum elegans, & sublime, pluribus in locis illustrauit illius floribus: scilicet, lib. 1. c. 3 lib. 4. cap. 28. & lib. 5. à cap. 4. vique ad 7. In quâ vitâ hoc sanè legitur memorabile, quod cum homilias suas nulli adhuc mortalium manifestasset, sollicitatus tamen à sorore Sanctimoniali Virgine religiosa, quatenus cum ea, iucundum illud munusculum communicaret; annuit Frater sororis desiderio, ea conditione, vt illa iucundum quoque munusculum, quod à gloriosa Virgine accepisset, vicissim impertirer. Misit continuo soror laneam Chirothecam, quæ in præsentem diem Lauſannæ, in Reliquiario Sacro sanctæ Virginis Mariæ visitur, quam plurimis laudata miraculis. Vndè, coniectura facilis, quantum vtrique viuenti adhuc, &c. hæc ex Miræo ad litteram Manriquez, suprâ. Vide de hoc Amedeo, etiam Andream du Saussay, in supplemento ad Martyrologium Gallicanum 27. Septembris.

AMBROSIVS A GANDAVO, natione quidem Flander, at Monasticâ professione Hispanus, Religiosus de Spinâ in veteri Castellâ. Vir fuit subtilis ingenij, & studij indefessus; quibus se totum Mathematicis scientijs applicans, tantus in ijs euasit, vt vix vllum, iuæ ætate, parem habere censèretur. Quibus cum accessissent sermonis elegantia, & in arduis quibuscumque negotijs expediendis dexteritas, nominis sui fama non longè latèque in breui dispersit; in tantum, vt etiam inuidissimus Imperator, Carolus 5. eum ad se vocatum, perquam familiarem habuerit. Imperatori vitâ functo in Hispaniarum Regnis succedens Philippus filius, eundem quoque Monachum in magno habuit pretio, cuius studia etiam promouit. Varia ingenij sui monumenta Ambrosius posteritati reliquit, quorum tamen pleraque adhuc M. S. in Bibliothecis Hispaniæ latent; impressa tamen adhuc extant sequentia: *De supputatione temporum, lib. 1. lingua Hispanica. Repertorio, de los tiempos.* Excusus est Brugis, Vallisoletæ, & Compluti. *De varijs Astrorum influxibus, lib. 1.* Excusus Vallisoletæ, & Compluti. Henriquez in Phœnice reuiuiscente. Vide etiam Valerium Andream, in Bibliothecâ Belgicâ.

AMBROSIVS DE MOLINA, Monasterij de Caraceto, in Hispaniâ Monachus Philosophicis & Theologicis studijs, non sine rarâ doctrinæ opinione (in Collegijs Ordinis nostri) absolutis, Concionibus habendis, & scribendis, vt plurimum se exercuit. Extat eius insignè opus *Concionum Quadragesimalium, Barcinonæ impressum, in 4°.*

ANDREAS AZORITES, Religiosus B. Mariæ Vallis Ecclesiarum, in Regno Toletanæ. Vir singularis ingenij maturique iudicij, quorum adminiculo, Philosophus & Theologus excellens euasit, vt sufficienter scripta eius testantur;

Theologia Symbolica, seu Hieroglyphica, decades decem: excusa Salmanticae, apud Didacum de Cussio, anno 1598.

Vita Sancti Patris nostri Bernardi, eleganti carmine conscripta.

Theologia item Symbolica alij septem tomi.

Quos tamen, morte præuentus, edere non potuit. Seruantur Manuscripti in Valle Ecclesiarum. Obijt Author anno Domini, 1599. Henriquez in Phœnice.

ANDREAS, Abbas Schonangie, Diœcesis Wormatiensis, iuxta Heydelbergam, scriptis suis per Germaniam celeberrimus, floruit circa annum 1512 sub Maximiliano Imperatore. Quorum tamen scriptorum pleraque perierunt, dum per hæreticos Monasterium vastatum fuit: *Asectica* solum quædam adhuc in nonnullis Germaniæ Bibliothecis reperiuntur, prout intellexi dum in illis partibus habitarem. Vide notitiam Abbatiarum Galparis longelini, Coloniz editam 1640. In hoc Cœnobio Schonangie, olim in habitu virili vixit Beata Hildegundis, de quâ videndus Henriquez in Menologio.

ANGELVS MANRIQUEZ, nobilissimâ *Manrique* familiâ, Burgis in Hispaniâ natus, acuto, facili, promptoque ad omnia ingenio à naturâ donatus fuit, ad eò vt iuuenis Ordinem Cisterciensem in Hortensi Cœnobio ingressus, studiisque mox Philosophicis, ac deindè Theologicis applicatus, tantos in vtrisque progressus fecerit, vt profundissimis quibuscunque Theologis, & Vniuersitatum Professoribus, admirationi esset. In concionibus etiam, ad populum verborum copia & elegantia retinendum, & ad quemcunque vellet affectum inclinandum à naturâ quasi formatus pariter videbatur. Hinc, vndèquaque, etiam ab externis Regnis & Prouincijs, ad verbû Dei prædicationem inuitatus, tanto hoc ipsum concursu & plausu populi præstitit, vt fumam de se celeberrimam longè etiam superaret: de quo in hodiernum vsque diem gloriantur Baremo Catalaunię, & Compostella Galicię famosissimę Ciuitates. Sed maiorem longè fidem faciunt præclarissima scripta iam typis vulgata: in tantum, vt etiamotentissimus Hispaniarum Monarcha Philippus IV. illum à sacris sibi voluerit esse concionibus; quo munere in hodiernum vsque diem, summâ cum laude fungitur. Magnates plurimi, in rebus grauissimis, consilium ab eo requirentes, passim profitentur, prudentissima consilia ei quodammodò sub manu nasci. Quod ipsum Cisterciensis per Hispaniam congregatio, satis comperturn habens, illum iam tertio Salmanticensi Collegio præfecit; vbi prudentiæ, & industriæ suæ tale edidit specimen, vt vniuersâ Congregationis habenz ei fuerint commissæ: quas pari quoque prudentiâ moderatus, rarissimum successoribus suis se præbuit exemplum. Salmanticensis Academia, scientiarum omnium princeps; illum sibi sociare satagens primum Scoti, ac deindè S. Thomæ Aquinatis Cathedrę Theologię præfecit. Quam spartam, per annos plurimos egregiè exornauit tantâ nominis celebritate, vt florentissimi huius ætatis scriptores quoties eius incidit mentio, nunquam sine titulo laudis eum appellent. Quidam, *Theologum vndequaque perfectum, & ætatis huius communem magistrum*: Alij, *Doctorem Angelicum, & Salmanticensis Academiae veneratione,*

plausu, consensu omnium, Atlantem indigetantes. (Vide Censuras tom. 1. Annalium Cisterc.) nec immeritò, nihil enim in eo, quod non Magistro dignum, quod non magnum, & rarum; quod denique non omnibus sit in voto, & à paucis adeptum; in quo utique, pro palma, pari quodammodò contentione decertare videntur, inueniendi facilitas, cum eligendi, disponendi que dexteritates; dicendi dulcedo, cum acri ratiocinationis efficacià, tali semper suauitate, quod omnibus sit pro delicijs ex ore eius mellis fauos libare, & ex Lucubrationibus tam prælo datis, quam priuato calamo scriptis, Sacræ Doctrinæ thesauros, omnigenæque scientiæ diuitias depromere. Scripsit plurima, in omni ferè scientiâ, quibus clarissimè ostendit, se totum singulis disciplinis ita deditum, & in quâlibet ita perfectum, vt illi soli incubuisse videatur. Ex ijs, quæ iam præli beneficio, publici iuris effecta sunt, sequentia affectus sum:

Lauream Euangelicam, sive, de laudibus Sancti Patris nostri Bernardi, libros 3. Quibus, admirandâ doctrinæ profunditate, & elegantia, diuersis orationibus, eidem Sancto Patri applicat illud, quo Christus in Euangelio discipulos suos honorauit: *Vos estis Sal terræ* &c. Opus est elegantissimum, quod excusum fuit i. Salmanticæ apud Arturum Taberniel, anno 1604. Iterumque anno 1624. Postmodum autem recusum Barchinonæ, Olisiponæ, Cordubæ, & alibi plursquam decies teste Henricus in Phœnice. Qui etiam asserit, se illud quoque vidisse diuersis in locis, in Gallicam linguam translatum.

Sanctorale Cisterciense, libros 3. Excusos Burgis apud Ioannem Baptistam Barelhum anno 1610. Barchinonæ 1615. Valisoletæ 1614. & alibi sæpius.

Sanctorale Cisterciense, tomum alterum, 3. etiam libris diuisum. Prodiit Salmanticæ apud Sulannam Munnoz anno 1620.

Quadragesimalium concionum tomum vnum in 4. Salmanticæ apud Franciscum Dezia, anno 1612. Valentis, 1613. Cæsar Augustæ 1614.

Librum Apologeticum, ad obiectiones contra mulierem fortem (id est, D. Mariam U. l. s. Ordinis Cisterc. sanctimonialis) pro libro, quem de Vita ipsius scripsit D. Hor. Mich. s. l. Vaquez; de verâ illius Virginis virtute, & sanctitate. Salmanticæ apud Antonium Vaquez anno 1620.

Kalendarium Sanctorum Ordinis Cisterc. Salmanticæ excusum.

De Obitu Philippî III. Hispaniarum Regis, de eius exequijs, & pompâ funerals, historiam, Salmanticæ, iussu Academicæ, in lucem editam, apud Antonium Vaquez anno 1621.

De Laudibus Sancti Ignatii Fundatoris Societatis Iesu, Orationem in eius Beatificatione Salmantica habitam, anno 1610. & ibidem excusam eodem anno.

Pontificale Hispano-Cisterciense, quod citatur à Reuerendissimo Ioanne Caramuele, parte 1. Theologiæ Regularis, disp. 124. art. 110.

Tomos duos amplissimos in folio, Cisterciensium, seu verius, Ecclesiasticorum Annalium, eximijs omnimodæ sanctitatis, omniumque virtutum exemplis sacundos, nec non, rarissimis venerandæ antiquitatis monumentis, & posteritatis documentis referatissimos. Quorû prior cõplectitur annos à condito Cistercio, id est, 1098. vsque ad annû 1144. inclusiue; posterior, ab anno 1145. vsque ad annum 1173. In cuius Præfatione

ad Lectorem, spondet etiam breui, Tomos alios duos, quos apud se paratos habere scribit.

Habet & prælo parata (seipso teste, præfatione ad Tomum primum Annalium.)

Commentaria, & disputationes, in vniuersam Summam Dni Thomæ Aquinatis, per duos & triginta annos elaborata, & in florentissimo Salmantino Licæo, Auditoribus suis prælecta. Plura, haud dubiè, alia, (vitæ comite) præclara diuini ingenij sui momenta producturus, os for otij, laboris & studij amator singularis.

Viuit adhuc hoc anno 1648. nuper à Lectiõnis primariæ Theologiæ Scholasticæ Cathedrâ, ad Episcopalem, *Pactis Iulie, vel Augustæ* (Badoxos) à potentissimo Hispaniarum Rege Philippo IV. prouectus: Vbi, sui semper similis, sapientiæ laudem paribus virtutum incrementis ornans, Religiosæ vitæ, & Sacræ dignitatis munia in vnum aptissimè coniungi, exemplo suo clarissimè demonstrat; vir verè dignissimus elogio, quod ei nuper adscripsit doctissimus Magister, Don Ioannes de Bichalaz, Salmantinx Ecclesiæ Canonicus Magistralis, & in Academia eiusdem vrbis, Logicæ magnæ proprietarius Antecessor, dum in approbatione Annalium Cisterciensium iam memoratorum, eundem appellat; *Virum in Theologia, tum Scholastica, tum morali, summum: Oraculum ad maiores quæque difficultates regni, Regis, ac supremae fidei Tribunalis, assidue consultum; Regium simul Ecclesiasten, Sacrarum litterarum peritia præditum: vulgari quoque in illis, iam olim selectissimis illustrationibus celebrem; Pietatis in omnium animis incentorem, vigilantissimum totius Ordinis sui Præsulem, tot denique curis undique circumcinctum, quarum singula, magnorum quorumvis hominum integras vires insumerent. &c. Et infra: Ultra mortalitatis metas præcellentem, magni Ordinis Cisterciensis ingens decus; Religiosorum, Oratuum exemplar; Ecclesiæ Catholicæ solamen, & fulcrum. Hæc ibi. Cæterum, huius viri beneficentiæ & humanitati debeo Libellum Philippi Seguinii de scriptoribus Ordinis nostri, quem ille ad Autographum fideliter descriptum, mihi in Belgium transmisit; adiunctis egregijs annotationibus, vel reflexionibus, ad plures Authores ibidem contentos. Huius etiam studiosè assuetio humanissimas aliquot epistolas, quibus me honorare dignatus est.*

ANBALDVS, *Monachus Cisterciensis Ordinis, in quodam Italix Monasterio, vir Religionis & doctrinæ famæ celebris, scripsit:*

Commentaria in 4. Libros sententiarum. Et, alia plura, testibus Syluestro Maurolyco, lib. 2. Maris Oceani; & Barnabâ de Montalbo, parte 1. Chronicorum, lib. 2. cap. 32. Citat hunc etiam Vincentius Bandellus, tract. de Conceptione B. Virginis: Prout etiam Gabriel de Varlete Apulus, Sermone de Conceptione B. Virginis, apud Seguinum in Bibliothecâ Cisterciensi, litterâ A, n. 16 hunc, eundem esse credo, cum illo quæacobus Philippus, Bergomentis, in Supplemento Chronicorum, vocat Hanibaldum natione Romanam, S. Theologiæ Professore, &c. licet ibi nullam faciat mentionem Monachatus.

ANSELMVS BAPTISTA Hortensis Cœnobij in Hispaniâ Monachus, verum pietatis exemplar, & regularis obseruantix zelator eximius, *Libellum aureum F. Ioannis à Cruce Carmelitæ discaleari, ex Italico Hispanicum fecit, ediditque Salamantinx, apud Antonium Ramirez anno Domini, 1621. scribit & Librum quæntum & Miraculis B. Virginis Mariæ Lauretanae, Excusum ibidem. Chryostomus Henriquez, in Phœnice reuiuifcente.*

ANTONIUS BRANDAONIUS, Religiosus Regalis Cœnobij de Alcobaciâ, in Regno Portugalliz, S. Theologiæ Doctor, Philippi IV. Regis Catholici, in eodem Portugalliz Regno, Archi-historigraphus, publicavit VVissiponæ anno 1632. *Tomos duos Monarchie Lusitanicæ*, plenâ fide, & industria à se conscriptos, Bernardum Britum excipiendo. Fuit Brandaonius anno 1627. electus Abbas Alcobatiz, & etiam totius Congregationis Lusitanicæ Generalis. Plura ab eodem adhuc expectantur, quia adhuc in viuis esse intelligo.

ANTONIUS CARISIVS (vulgo *Charisel*) natione Picardus, ex Ambianensi Ciuitate oriundus, Academiæ Parisiensis Doctor, Theologus, & Monasterij Chalisiensis, seu Caroli loci, Prior, vir in diuinis scripturis studiosus, & eruditus, edidit librum

De dignitate & auctoritate Cardinalium Romanæ Ecclesiæ: Ad Aloysium Estensem, Cardinalem. Excusus est Parisijs, apud Michaëlem Iuliani. Claruit anno 1567. Sepultus iacet in capitulo Caroli loci.

Philippus Seguinus, eiusdem Cœnobij Prior, in libello de scriptoribus Ord. nostri, Lit. A, num. 5.

ANTONIUS VAN HERTBOS, Patria Bruxellensis, professione Cœnobita Monasterij nostri de Dunis, Poëta elegans, Latinus & Vernaculus, edidit versibus Latinis,

Proctem Anagrammaticum, & in eundem, Syluam Elegiacam quorum hanc & illum, Fratri suo Dionysio van Hertbos, Religionis vota apud Affligemienses Benedictinos Deo nuncupanti, consecrauit. Subiunxit & Rythmo Flandrico, puro, legibusque suis adstricto,

Methamorphosim nouam, disti Fratri sui, ex statu seculari, in Religiosum &c. Brugis, Typis Breygelij, in 4°.

Transtulit quoque ex Latino idiomate in Flandricum, *Vitas aliquot prolixas, Sanctimonialium Ordinis nostri sanctitate illustrium*, nimirum, *B. Iuliane Cornelienfis, B. Idæ de Lomanio, & B. Beatricis Priorissæ de Nazareth.* &c. quas vitas donauit Monialibus Vallis Cœli, Dixmudæ, apud quas afferuantur.

Edidit præterea *Libellum gratulatorium duplicem, versibus Flandricis, in inaugurationem R. Domine Barbara de Uricse, Abbatissæ Vallis Cœli, anno 1647.* Brugis, typis Lucæ Kerchouij, eodem anno in 4°.

Habet adhuc plura alia egregia opuscula sub calamo, quæ (vti speramus) aliquando lucem videbunt. Viuit adhuc hoc anno, 1648.

ANTONIUS LE VVAITTE, Prior Cœnobij Camberonensis, in Belgio, S. Theologiæ Baccalaureus, (quondam Duaci in Seminario Regio collega meus) vir, non minus pietate, & Religionis zelo, quam doctrinâ conspicuus; edidit

Orationem doctam Panegyricam, in inauguratione R. D. Joannis Coene, Abbatissæ Camberonensis. Quæ oratio, iam secundo prælum passa, extat in 4°. & in 8°.

Scriptit & *Judeo Iconomachiam, librorum 5.* Quorum primus, Iudæorum odium exhibet, in viuas Iesu imagines, id est, diuos, ab illo denato, ad natam (Iudeo parturiente) sub Leone Ilaurico Imperatore, Iconomachiam, 2. Natam iam, crescentem, & adultam

& adultam representat sub reliquis Imperatoribus perdurantem, maximè apud Iudeos. 3. Guillelmi Iudæi, diuæ Camberonenfis Antagonistæ blasphemias, scurrilia, truciacque acta recitat. 4. Miracula eiusdem diuæ, ac beneficia: è contra, Iudeorum maleficia per Orbem, ab illo æuò, ad hoc vsquè, recenset. 5. Præcedentes claudit, Camberona pugnæ palæstra, & eruenti agonis. In eo, abbatès Camberonenses deducti à B. Fastredo, S. Bernardi discipulo, ad mortem vsquè: Insuper, magnatum sepulchra, & aliæ antiquitates plurimæ. Opus vastum est, & curiosum, breui (vñ speratur) typis mandandum.

Habet & prælo paratum, eidemque iamiam subijciendum, *Opus insigne, quod vocatur, Valem lacrymarum*, in 3. libros subdivisum: quorum primo agitur de causis, Colonisq; Terræ-vallis. 2. de Fontibus, Fructibusque Lacrymarum. 3. de modo, methodoque Lacrymas proliciendi, &c. Quæ omnia, ex Sacris libris, pijsq; Authoribus collecta, piorum recollectioni, & consolationi vtilissima sunt.

Vivit adhuc Author, hoc anno 1648. mihi litteris familiaris; cuius fecundum ingenium plura adhuc parturiet.

ARMENTERIA, in Galliciâ, Monachus Anonymus, conscripsit olim *Vitam admirabilem B. Eronis, eiusdem loci Abbatis*; quæ (inter alia) continet historiam similem illi, quæ vulgò narratur, de Monacho Affligemienfi, qui per annos 200. ad tantum curiuldam auiculæ, in extasi permansit. Vitam hanc in antiquo codice repertam, nuper publicavit Reuerendissimus Malachias d'Assus, parentibus nobilibus in Aragoniâ natus; tunc quidem Armenteria Abbas; postmodum verò, anno 1595. Iacensis in Aragoniâ creatus Episcopus; vbi in iâ sanctitatis opinione floruit vsque ad annum Domini 1606. quo obiit 28 Augusti. De quo vide Menologium Chrystostomi Henriquez eodem die qui etiam compendiolam Eronis vitam inseruit fasciculo suo lib. 2. distinct. 26. capite 6.

ARNEVDVS cognomento Carnostensis (Henrico Gandauensi, cap. 11. de scriptoribus & alijs, Ernaldus, alijs verò, B. Bernardus) Abbas Bonæ vallis in Diocesi Viendensi (vt volunt Miræus in Scholijs ad Henricum Gandauensem, suprà, & iterum in Auctario de scriptoribus cap. 367. Ac longelinus, in notitijs suis & iterum postea, in libro de originibus,) què Guillelmus Eusebrenus vocat virum incomparabilis doctrinæ, Trithemius verò, eloquio clarum, ingenio promptum, nec minus conuersatione & doctrinâ conspicuum. Scripsit *Librum 2. vite Sancti Bernardi Abbatis*, qui extat in operibus Sancti Patris, impressis Eadem communiter Doctores attribuunt, 1. *Librum de 7. verbis nouissimis, à Christo in Cruce prolatis*, qui impressus est tomo 12. Bibliothecæ Patrum, editionis Colonienfis, vna cum Scholijs Titelmanni, & recognitione Andrea Schotti. Extatque M. S. in Bibliothecâ Cœnobij Camberonenfis in Hannoniâ, vbi etiam eidem tribuitur alius quidam tractatus huius tituli: *Narratio, de quodam Episcopo Religioso*.

2. *Librum de laudibus Deiparæ Virginis* & 3. *Tractatum de opere 6. dierum*. Quæ opuscula etiam iunctim edita sunt in Bibliothecâ Patrum, suprà, ex recognitione Dionysij Perroneti, Melodunensis, Clerici Antiodorensis &c. Floruit circa annum 1160. aut (iuxta Bellarminum) 1177.

Porro, Authorem hunc Ordinis fuisse Cisterciensis, testantur unanimiter scriptores grauissimi, Sixtus Senensis, in Bibliotheca sancta; Trithemius, & Bellarminus de scriptoribus; Posselinus in apparatu; Guil. Elegrenius de scriptoribus Orthodoxis; Conradus Gesnerus in Bibliotheca; Philippus Seguinus in Bibliotheca Cisterciensi M. S. Henricus Gandauensis, Miræus, & Longelinus, supra. Qui omnes, scribunt illum fuisse discipulum Sancti Bernardi. Quibus etiam consentit Dionysius Peronetus, iam citatus, in Epistola ad Cardinalem Perronetum, præfixâ Tractatui ipsius Arnoldi Carnotensis, de operibus 6. diebus, in Bibliotheca Patrum, supra. Vbi expresse scribit, illum fuisse alumnium Ordinis Cisterciensis. Et paulo infra: illum fuisse eiusdem Ordinis cum Monachis Rigiocensibus, Diocesis Antisiodorensis, quos constat esse Cistercienses. Nihilominus, auctoritate omnium horum Doctorum non obstante, Reuerendissimi & Perillustri Dominus, Angelus Mariquez, tomo 2. Annalium Cisterc. ad annum 1153. cap. 11. scribit, crassam esse errorem, asserere hunc Arnoldum, seu Bernardum Bonæ-vallis Abbatem, fuisse Ordinis Cisterciensis; sed fuisse Benedictinum nigri habitus, cuius nimirum Ordinis est Monasterium Bonæ-vallis Carnotensis. Idem in relatione M. S. nuper ex Regali monte ad me transmisâ, asserit Reuerendus & Eminens Dominus Claudius Chalemor, S. Theologie Doctor Parisiensis, ex Priore Regalis Montis, in Ordinis Abbas de Colombâ. Et reuera, si constaret, eum sem Arnoldum, seu Bernardum fuisse, & ad obitum vsque in se, Abbatem Bonæ-vallis Carnotensis Diocesis, certissimi num esset, illum fuisse Benedictinum nigrum, & non Cisterciensem: et, cum de hoc non constet, & grauissimi Authores contrarium asserant, insigni dubio locus relinquitur: quo stante, in fide, & auctoritate Authorum iam initio relatorum, suffultus, Arnoldum Carnotensem (alius Bernardum) à Cisterciensium Choro non diuellam. Non possum tamen hic non adiuuere Iacobum Merlonum Horstium, S. Theol. Licentiatum, & Ecclesie B. Mariæ in Palatio, apud Vbios, Pastorem; qui opera S. P. nostri Bernardi, insigni curâ ad plures M. S. codices recensita, & in 5. Tomos digesta, cum annotationibus ad singulos tomos, recudi fecit, ut infra iterum dicemus. Hic, controuersia huic, de Arnoldo Carnotensi, finem se imponere credens, eundem diuersum facit à Bernardo Bonæ-vallis Abbate, & Bernardum quidem Cisterciensem fuisse asserit, vt potè, Abbatem Bonæ-vallis Viennensis, illumque Authorem esse libri 2. Vitæ Sancti Bernardi; reprehendit autem Sixtum Senensem, quod hunc Arnoldum vocet, quem à Bernardo diuersum, vult esse Benedictinum nigrum, cui etiam attribuit reliqua opuscula quæ iam recensuimus. Ad quem pariter directâ fuit Epistola 19. Sancti Bernardi. Vide hunc Iacobum, in Annot. ad eandem Epistolam 19. Sancti Patris;

ARNOLDVS *Veteris montis Abbas*, cognomento *Munckendam*, S. Theologie Doctor, ex Abbate de Lenyn, in Marchia Brandenburgensi, anno 1467. creatus Abbas celeberrimi Monasterij de Veteri monte; vir, in diuinis & secularibus litteris egregie doctus, ingenio præstans, sermone ficundus, vitâ & conuersatione religiosus & pius. Scripsit quædam nobilis ingenij sui, & zelotæ religionis monumenta, quibus nominis sui memoriam apud posteros constituit; de quibus: *Quædam ad fra-*

tres mos exhortationes, Et, Oratio elegans, dudum impressa, quam Romæ habuit coram Sixto IV. Pontifice, contra commendas Cœnobiorum, illuc à Capitulo Generali Cisterciensi specialiter missus, pro defensione libertatis Ordinis, contra dictas Commendas. Philippus Seguinus in libello suo M. S. de scriptoribus Ord. Cisterciensis de hoc Arnolde, ingens profert fragmentum huius Orationis, omninò elegans. Huius quoque Arnoldi mentionem faciens Liber M. S. Monasterij Sancti Viti in Gladbach, de scriptoribus Benedictinis, præter iam recensita, dicit illum & alia quædam scripsisse. (Teste Longelino, in notitijs) quæ tamen non specificantur. Scribitur præterea ex vniuersis Germaniæ Academijs relegasse Nominales. Vide Manriquez in Gerardo 35. Abbate Cistercij, ad calcem tom. 1. Annalium Cisterciensium, hæc omnia confirmauit Reuerendissimus & Eximius D. Ioannes Blanckenbergh Abbas Veteris-montis meritissimus, in relatione M. S. ad me nuper transmissa. Obijt Arnoldus in Veteri-monte, anno 23. regiminis sui, Christi verò 1490. solus, ex omnibus Abbatibus, in templo sepultus. Iacet ante altare Apostolorum Petri & Pauli.

ARNOLDVS vel *Arnaldus, (Seguino, Arnulphus) ex Abbate Grandissylæ, Cisterciensis Cœnobij Antistes, ac tandem, anno 1211. vel 1212. Narbonensis creatus Archiepiscopus, vir fuit, non minus sanctitate, quam sacrarum litterarum notitiâ clarus, & ob id Innocentio III. Pontifici charus, à quo, cum potestate Legati à latere, adhuc Cistercij Abbas existens, missus fuit in Aquitaniam ad pestiferam Albigen-sium hæresim profligandam. Quàm commissionem, vt maiori cum fructu exequeretur apud Montem Pessulanum, Synodum Episcoporum, Abbatum, aliorumque Sacerdotum collegit, in quâ excellentis suæ doctrinæ egregium edidit specimen. Hinc assumptis secum (de mandato Pontificis) 11. Abbatibus Ordinis Cisterciensis (quibus postea adiunxit Sanctum Dominicum) operi sese accinxit, non sine eximio fructu. Hic est ille Arnoldus, qui (de consilio Sancti Dominici) sacrum inquisitionis tribunal primus erexit, assumpto in primum inquisitorem, B. Petro de Castro nouo, Fontis frigidi Monacho, vt clarè referunt Ludouicus Paramus lib. 2. de Origine inquisitionis, Aubertus Miræus, in suis Originibus Monasticis, lib. 5. cap. 19. Angelus Manriquez, Laureâ Euangelicâ lib. 3. disc. 7. & 8. Et alij plures, apud Henriquez in Menologio, 14. Martij. Hunc denique tanti fecit Innocentius iam dictus, Pontifex Romanus, vt sermones, quos ad Clerum, & populum, in templo Lateranensi Romæ habuerat, in vnum volumen collectos, & impressos, eidem dicerentur. Ad quem Arnoldus, pro gratiarum actione, Orationem (cum adiunctâ epistolâ.) eleganti stylo à se elaboratam, remi t. Extat & alia eiusdem, tunc Narbonensis Archiepiscopi Oratio, ad eundem Pontificem, de Albigen-sium hereticorum protervia comprimenda. In quâ asserit, se, suosque Cistercienses, eosdem hæreticos exterminare non posse.*

Legitur & 3. quam, nomine Episcoporum & Abbatum, scripsit ad Petrum Aragoniorum Regem, hæreticorum Albigen-um fautorem: in qua ei minatur diuinæ gratiæ abdicationem, nisi ab iniquâ suâ sententiâ discedat. Claruit sub Henrico VI. Cæsare, anno Domini 1212. Seguinus in Bibliothecâ M. S. Cisterciensi, ex monumentis (vt ait) Cistercij, & historiâ Albigen-sium.

Cæterum, Angelus Manriquez, in Annotationibus ad hanc Seguini Bibliothecam, nuper ad me missis, scribit, hunc Arnoldum, antequam fieret Abbas Grandiffylæ, fuisse Abbatem Porpuleti, esseque eundem, quem Cæsarius in Dialogis vocat Abbatem de Pomane, &c. Tandemque promittit multa egregia de illo, in 3. tomo Annalium suorum.

ATANASIVS DE LOBERA, S. Theol. Doctor eximius, antiquissimi Cœnobij, Montis Ramorum in Galetia Regno Monachus, Philosophicis, & Theologicis scientiis non mediocriter excultus, præ cæteris tamen, curiosissimus antiquitatis indagator, diuersa præclarorum virorum, quos præcedentia sæcula dederunt, heroica facta, ab interitu vindicauit, quorum memoria, temporum iniuriâ, penè in obliuionem abierat. Quo tantam nominis celebritatem consecutus est, vt etiam Philippus 2. Hispaniarum Monarcha, verè prudens, illius historiæ suæ præfecerit: Cui muneri valdè laudabiliter satisfecit. Scripsit itaque,

Chronicon magnum Regni Galetia, quod M. S. asseruatur ab Excellentissimo Domino, Comite de Gondomar.

Epistolam historicalem, ad Philippum 2. Hispaniarum Regem; excusam Matriti, in folio, an. 1601.

Chronologiam Regum Hispania: eidem inscriptam, Vallisoleti impressam, apud Corduas, anno 1602.

Scripsit quoque stylo eleganti, *vitæ Sanctorum Froilani Legionensis, & Atilani Zamorrensis Episcoporum, Religiosorum Monasterij de Morerola. Vallisoleti apud Corduas 1597.*

Item, *Vitam B. Benedicti de Salamantica, Monachi Morerola*; typis expressam in fasciculo Chrysothomi Henriquez, Lib. 2. dist. 31. & seorsim in Hispania. Vide Menologium 30. Septembris.

Vitam etiam B. Ignatii, Monachi Morerola: de quo Henriquez in Menologio, 2. Februarij. Henriquez in Phœnicæ, & locis citatis.

AUGUSTINVS LOPEZ, Vallis Bonæ in Castella Religiosus, vir singularis pietatis, & in humanioribus litteris apprime v: r status ac in diuinis quoque nõ mediocriter excultus. Quâ tamen scientiam monasticæ obseruantia: ita coniunxit, vt sacram Cisterciensem familiam hoc nostro æuo non parum illustrauerit. Siquidem, monialibus quibusdam Cœnobij de Perales, Reformationem Sanctimonialium Cisterciensium meditantibus, Augustinus hic assignatus fuit, vt eas in sancto hoc proposito confirmaret, dirigeret, & salutaribus admonitionibus præmuniret. Hanc sibi demandatam prouinciam tam strenuè obiuit, vt Superiorum voluntati, & sponсарum Christi intentioni abundè satisfaceret.

Constitutiones antiquo Ordinis fermori conformes, ipsemet (non sine singulari Spiritus Sancti instinctu) *condidit.* Quarum confirmationem cum ab Apostolica sede impetrasset, solida reformationis fundamenta iecit, in Ciuitate Vallisoletana, in Monasterio S. Annæ; vnde postea plurima per vniuersam Hispaniam profuderunt, in quibus primæuus regularis obseruantia: rigor à B. Humbelina olim obseruatus, sed iam pridem

pridem emortuus, denuò resuscitatus, mirè floreat. Seruat hæc Congregatio claustram strictissimam, silentium perpetuum, cæterasque omnes obseruantias, & mortificationes perquam rigidas. Obijt autem Augustinus, non sine magna sanctitatis opinione, in Monasterio Oliuz, anno 1614. Scripta posteritati reliquit sequentia. *Constitutiones iam diuulgatas Monialium Reformatarum*, impressas Vallisoleti, in 4°. anno 1595. & postmodum, Duaci, anno 1633. apud Bellerum, in Lilijs Cistercij, in folio. Ac, paulò antè (Flandricè redditas) Bruxellæ, in 8°. apud Gouardum Schoevaerds.

Boëtium etiam de Consolatione, ex Latino, Hispanicum fecit, & eruditiss. annotationibus illustrauit. Vallisoleti, in folio, anno 1598. Henriquez in Phœnice.

B.

BALDWINVS DE BOSSV, Abbas Camberonensis, in Hannoniâ, num. 11. S. Theologie Doctor, scripsit *in quatuor libros Sententiarum Commentaria*.

Sermones item de Tempore, & de Sanctis. Neenon, & plures alios ad Monachos, & Morales. Quæ omnia studiosè asseruantur M. S. in Bibliotheca Camberonensi. Obijt Balduinus anno 1293. postquam rexisset annis 5. Catalogus Bibliothecæ Camberonensis, apud Sanderum in Bibliotheca M. S. Belgica. Et Longelinus, in notitijs Abbatiarum Ordinis Cisterciensis.

BALDWINVS DEVONIVS, natione Anglus, plebeis parentibus in ciuitate Exoniensî natus, & ibidem in studijs edueatus, tantos in ijs fecit progressus, vt adhuc iuuenis, publicas scholas aperiret, & iuuentutem docendam & instituendam susciperet. Quod munus magno cum honore, & omnium plausu præstitit. Postmodum in clerum adoptatus, eum virtutum exemplis, omnibus præluceret, in Archidiaconum Exoniensem fuit electus; sed ille magis amans quietis, & contemplationis, quam dignitatis & honoris, in tanto negotiorum strepitu, hoc officio se abdicauit, & Ordinem Cisterciensem assumpsit in Fordensi Monasterio, in Deuonia, vbi breui, doctrinæ, & virtutum radijs ita effulsit, vt primum Monasterij sui Abbas, ac deinde Wigornensis Episcopus, & tandem Cantuariensis Archiepiscopus (anno 1184.) creatus fuerit. In qua dignitate constitutus, sequenti mox anno, id est, 1189. 3. Nonas Septembris, Richardum primum Angliæ Regem solemniter consecrauit, adstantibus Wualtero Rhotomagensi Archiepiscopo, ac omnibus ferè Angliæ proceribus: eundemque Regem paulò post magnis cum copijs in subsidium terræ sanctæ proficiscentem, comitatus est, vbi milites nostros magnopere iuuit, concionibus, consilijs, & ingentibus pecuniarum summis. donec tandem anno 1193. in obsidione Ptolemaidis, morbo correptus, occubuit (quanquam alij velint, occubuisse Tyri, ibidemque sepultum.) Quidquid habuit pecuniarum, id totum in vsum sacræ militiæ distribui curauit, per manus Huberti Sarisberienfis Episcopi: cuius ille voluntati supræ per sanctè satisfecit. Balduini huius meminerunt passim omnes Historiographi Angli, nominatim Giraldus Cambrensis, ipsius, tam in peragranda Vallia, quam in expeditione Hierosolymitana, comes indiuiduus; qui sequenti illum honorat elogio: Vir fuit modestus, ac sobrius, abstinentiæ magnæ, vt vix vnquam in ipsum

quidquam sinistram ausa fuerit fama præsumere; sermone parcus, ad iram tardus, Literarum studijs à pueritia imbutus, ore facundus, exactus Philosophus, & ad omne studiorum genus aptissimus, iugum Domini ab adolescentia portans &c. Hoc solum in eo reprehendit, quod ob morum facilitatem, delictorum alienorum non esset satis seuerus & acris castigator. Cæterum, plurima excellentis suæ doctrinæ monumenta reliquit; ex quibus sequentia refert Ioannes Pitæus, de Scriptoris Britannia: & de illo, Henriquez in Phœnicæ;

De Corpore & Sanguine Domini, Lib. 1. qui sic incipit: Magnum & profundum noui, ve ique, &c. M. S. Oxonij, in Collegio Lincolnensi: hunc librum scripsit, dum adhuc esset Abbas, ad Bartholomæum Exoniensem Episcopum.

De Sacramento Altaris, Lib. 1. Quem Pitæus putat asseruari Louanij in Collegio Societatis Iesu.

De Sacramentis Ecclesiæ, Lib. 1. Reuerenda nomina magistri, &c.

De Commendatione Fidei, Lib. 1. Omnia fœdera Societatis humanæ, &c.

De Orthodoxis dogmatibus, Lib. 1. Doctrina Sanctorum Conciliorum, &c.

De Sectis hereticorum, Libros duos. Mysterium fidei Christianæ, &c.

De unitate Charitatis, Lib. 1. Institutio vitæ communis, &c.

De Amore, Lib. 1. Fortis est vt mors, dilectio, &c.

De Sacerdotio Ioannis Hircani, Lib. 1. Genus Magni Herodis, &c.

De Eruditione Giraldi, Lib. 1. Opus tuum Archidiacone, &c.

Sermonum 33. Lib. 1. Candidiores niue, nitidiores lacte, &c.

Super historijs Regum, Libros quatuor.

Contra Henricam Vintoniensem, Lib. 1.

De Commendatione Virginitatis, Lib. 1.

De Angeli nuncio, Lib. 1.

De Cruce, Librum vnum.

De Mythologia, Librum vnum.

Carmen De motionis, Librum vnum.

Epistolarnm Librum vnum. Et alia plura.

Vide Pitæum supra, Ioannem Hagustaldensem, Bostonum, & alios Angliæ Scriptores.

BALDVINVS MOREANVS, vulgo, *Moreau*, Religiosus Camberonensis, S. Theologiæ Baccalaureus Duacensis, edidit *Regulam S. Benedicti ad 30. M. S. eodictum censuram, si demque reuocatam.* Cum alijs eiusdem Sancti Opusculis, *vita, & Historia*, variè illustrata. Quibus præfixit *Prologum satis prolixum*, Duaci, anno 1611. & Colonia 1620. in 12°.

Scripsit & *Historiam Cisterciensem*, à diuersis Authoribus satis laudatam. Quam tamen (morte præuentum) publicare nequiuit. Obijt anno 1622. Procurator Generalis Ordinis Cisterciensis, in Curia Romana, nec non & Abbas Cœnobij de Roserijs, in Comitatu Burgundiæ. Claudius Robertus (teste Manriquez tomo 1. Annalium, ad an. 1132. cap. 10. num. 5.) scribit se vidisse historiam hanc Balduini nostri.

BALTHAZAR DE LIPSA (*melius forte Lipsia*) Prouisor Collegij S. Bernardi Parisijs, scripsit

scripsit *Contra Ioannem Hus, pro una specie Sacramenti*. Eximius D. Chalemot, Abbas de Columbâ, S. Theologiæ Doctor, in relatione M. S. ad me anno 1647. transmissâ. Reuerendissimus tamen Morimundensis Abbas in relatione pariter M. S. quam anno 1648. 28. Ianuarij, ex Morimundo mihi transmisit, scribit, inter alios, asseruari in Bibliothecâ Monasterij sui, codicem M. S. continentem insignem quendam *Tractatum de esu carniû, & de hospitalitate in Ordine Cisterciensi*, conscriptum, per *Fratre[m] Baltazarem Collegij Sancti Bernardi Lipsicensis Promisorem*. Suspicio autem hunc eundem esse cum Baltazare de Lipsâ.

BARNABAS, DE MONTE-ALBO, Ordinem nostrum professus in Monasterio Montis Syon, propè Toletanam Ciuitatem, & (iuxta laudabilem consuetudinem Congregationis nostræ Hispanicæ) litteris optimè excoltus, omni studio se antiquitatum Ordinis lectioni applicuit: cumque plurima reperiret omnibus eiusdem Ordinis professoribus vtilissima sed, hinc inde, sine ordine legitimo plerumque disposita, & conscripta, Annales, seu, Chronicon Cisterciense exorsus est, in quo præclatiora quæque, quæ sparsim in M. S. alijsque impressis codicibus reperire poterat, debito ordine distribuens, quinque libros compleuit, quos prælo subiiciens, publici iuris fecit. Adiecit postmodum & alios decem, quos tamen, morte præuentus, vulgare non potuit, haud exiguâ Ordinis iactura. Scripsit itaque *Chronicorum Cisterciensium, libros 5.* editos Madriti in folio 1602. apud Ludouicum Sanchez.

Chronicorum continuationem, libros decem. Qui adhuc M. S. extant.

De Viris Illustribus, Ordinis Sancti Patris nostri Benedicti, lib. 1.

Henriquez in Phœnice reuiuiscente.

BARTHOLOMAEVS DE BECA, S. Theologiæ Baccalaureus Parisiensis, Religiosus Dunensis, *Amplissimum Chronicon Ioannis Brandensis* proscutus est, ab anno 1414. vsque ad annum 1431. Dicitur, & alias quasdam historias continuasse, vt etiam antiqua monumenta domûs nostræ innuere videntur, dum illum vocant, *Chronicorum continuatorem assiduum*, Modò tamen in Bibliotheca nostrâ Dunensi, nihil horum reperitur præter Supplementum iam dictum, Brandonis. Obijt anno Domini, 1451.

Huius tempore floruit Parisijs ex eodem Dunensi Cœnobio, *Ioannes Vale*, S. Theologiæ Licentiatus, & per annos plures, ibidem Lector Biblicus, donec postmodum domum reuocatus, constitutus fuit Confessorius Sanctimonialium *Portûs B. Virginis*, vulgo, de Bilocâ, Gandauit: vbi etiam obijt anno 1459. Cuius sepulchro adpensum fuit insigne epitaphium Flandricum, quod adhuc penes me habeo.

BARTHOLOMAEVS, 17. Abbas Monasterij Ebraecensis, in Franconiâ Diœcesis Herbipolensis, S. Theologiæ Doctor, Concilij Constantiensis Assessor, & vnus ex decem, quorum sententiâ & iudicio, Ioannes Hus combustus fuit, teste Bru schio, de Monasterijs Germaniæ, Centuriâ primâ. Scripsit,

Contra Hussitas: & alia plura. Obijt anno 1430. habuit hic Abbas sub se Religiosum quendam, Albertum Kirkenloher, virum prudentiâ & eloquentiâ præstantissimum, qui interfuit Concilio Basileensi, referente Bruschio, supra. Porro, in hoc

Ebraeae Cœnobio sepeliri solent corda omnium Episcoporum Herbipolensium ducum Franciæ Orientalis.

BARTHOLOMAEVS GOMEZ Vallis Paradisi in Hispania, Monachus, vir fuit acuto ingenio, & ad disciplinas quaslibet capeffendas quodammodo natus. Hinc, primum Philosophicis, ac deindè, etiam Theologicis adhibitus studijs, tam vberes ex vtrisque fructus retulit, vt mox ad Mayrense, celeberrimum Ordinis Philosophicæ Collegium, destinatus, summo cum honore, & applausu, Philosophiam docuerit. Imò, pari quoque profectu & famâ, postmodum etiam Theologiam professus, Monasterij sui, Vallis Paradisi Prior, ac tandem etiam Abbas, & Congregationis vniuersæ Diffinitor creari promeruit.

Scriptit *In Logicam, Physicam, & Metaphysicam, Commentaria docta, & solida.*

Item, *De prædestinatione, tractatum insignem.*

Aliisque plura non contemnenda opera.

Quorum tamen nihil adhuc impressum fuit, sed in Bibliothecis omnia studiosè asseruantur.

BARTHOLOMAEVS à Sancto Fausto alias, *Pirrhus*, Siculus, Platiensis, Monachus Cisterciensis, Congregationis B. Mariæ Fulienfis, edidit *Speculum Confessariorum & Penitentium*. In quo, mirâ breuitate & facilitate resoluuatur omnes ferè difficultates, ad restitutionem, & materiam contrastuum pertinentes, quæ parsim à Doctoribus, tum Theologis, tum iure peritissimis, prolixè pertractantur. Prodiit Lugduni 1621. & alibi sæpius in 4°. *Libellum, de vitio proprietatis*. Lugduni, *Thesaurum Religiosorum*. In quo, de 3. votis solemnibus, obedientiæ, castitatis, & paupertatis, accuratissimè disputatur. Lugduni, anno 1623. in 4°.

Librum de horis Canonicis, in quo, non solùm de officijs diuinis, verum etiam, de Oratione in communi, & de quotidianis distributionibus, accuratissimè disputatur. Lugduni, 1627. in 8°.

Librum, de Iubileo. Denique

Vniuersam Theologiam Moralem.

Quibus omnibus libris, Anton. Diana fatetur se usum fuisse in Resolutionibus suis moralibus. Vide indicem præfixum tomo 1. Resolutionum ipsius Dianæ, in quo recensentur opera, & nomina Auctorum recentiorum, quæ in toto illo volumine citantur, ad construendam optimam casuum Conscientiæ Bibliothecam.

BARTHOLOMAEVS MADAYER Abbas 35. Monasterij Alderspacensis, in Bauariâ electus anno 1552. Philosophus & Mathematicus excellens, *Opus quoddam accuratum, observationum Mathematicarum; ac in eo, diuitem Astronomicorum instrumentorum suppellectilem aritmeticam, posteritati consecranit*: labore planè giganteo, asserente Caramuele, teste oculato, hisque scientijs instructissimo. in Epistolâ Dedicatoriâ, 1. partis suæ Theologiæ Regularis; ubi etiam subiungit plures adhuc alios eiusdem Cœnobij Religiosos, scripto reliquisse *diuersas Lucubrations Mathematicas, subtili eloquentiâ concinnatas*, quæ M. S. ibidem asseruantur. Obijt verò venerabilis Bartholomæus Abbas, anno à partu Virginico, millesimo, quingentesimo, septuagesimo nono.

BARTHOLOMAEVS, Mortui Maris, in Normannia, Monachus, scripsit *Doctrinae Commentaria in 4. Evangelia*. Quae ibidem asseruantur.

Exim. Dominus Claudius Chalemot, Abbas de Columba, S. Theol. Doctor, in Religione M. S. ad me missa, 1647.

BARTHOLOMAEVS PONZE, Religiosus pijsissimi Cœnobij S. Fidei, in Arragonia, iuxta Cæsar-Augustam, vir fuit egregiè doctus; sed pietate, zeloque honoris dibini, multo adhuc celebrior. Hinc, cum intellexisset, multorum (maximè iuuenum) manibus teri Librum quendam, amoribus prophanis, alijsque ineptijs, & fabulis refer-tum, Oratione tum vincita, tum soluta editum à Georgio de Monte Maiori, sub titulo, Amorum Dianæ; omninò theriacam veneno huic opponendam iudicauit; mox-que alium conscripsit Librum, cui titulum dedit:

Clara Diana. Vbi in B. Virginis laudes excurrans, pro amore prophano, diui-num, & cœlestem; & pro fabulis & ineptijs, veras historias, ac pietatem proponit.

Opere hoc feliciter completo, sciens, ad homines in virtute continendos, & à vi-tijs retrahendos, efficacissimam esse mortis memoriam, alium huius argumenti Li-brum luci dedit. Vtiora paranti mors superuenit, circa annum 1582. Lucubra-tiones itaque eius, typis expressæ, hæ sunt:

Clara Diana, excusa Cæsar-Augustæ, anno 1581.

Oilium patens inexcusabilis mortis, Cæsar-Augustæ, anno 1577. Et iterum, Salamanti-cæ, sub insigni Cucurbitæ. Henriquez in Phœnice.

BASILIVS LOPEZIVS, Vallis Ecclesiarum, in nouæ Castellæ regno, Monachus, Do-ctrinæ, & pietatis laude clarus, scripsit Librum satis elegantem, *de mysterijs S. Crucis, & de via, quam vocant, Sacram*; Madriti excusum, anno 1627. quo conatur populi de-uotionem promouere, ad frequentandum stationes diuersis locis ordinatas, cum repræsentatione mysteriorum Passionis Christi. Henriquez in Phœnice parte 2.

BASILIVS DE MOLINA, Religiosus Monasterij Hortensis, S. Theologiæ Do-ctor subtilis: Religione & doctrina conspicuus, tantaque cum cuiusvis condi-tionis hominibus, conuersandi gratia præditus, vt omnium animos miè sibi devinciret, ijsque, quidquid vellet, facile persuaderet. In Italiam à Superioribus directus, Ferrariæ diu Theologiam docuit, magno Auditorum concursu. Romæ, Summo Pontifici, alijsque magnatibus in honore habitus fuit, qui varias ei dignita-tes obtulerunt, quas, humilitatis amator, constanter recusauit. In Hispaniam reuo-catus, Philippo III. ob consiliorum maturitatem, doctrinæque excellentiam, in amore fuit; à quo etiam diuersas immunitates, & priuilegiorum obsoletorum con-firmationes, Ordini vniuerso, sed præcipuè Monasterio professionis suæ, obtinuit. Scripto autem reliquit,

De immunitate Ecclesiasticâ, lib. vnum, excusum Madriti, in folio, anno 1607.

Historiam Hortensis Monasterij, quam tamen, morte præuentus, non vulgavit. Obijt anno 1617. in Hortensi suo Monasterio.

Henriquez, in fasciculo, & in Phœnice.

BENEDICTVS DE ALARCON, Religiosus, & postmodum Abbas antiquissimi Monasterij de Morerolâ; vir, prudentiâ laude, & in rebus agendis dexteritate conspicuus, qui Monasterium suum tam in spiritualibus, quam temporalibus insigniter promouit.

Sermones Paque, Lusitano conscriptos idioma, Hispanos fecit, & multis locis auctos, in lucem emisit, typis Ludouici Sanchez, Matrini anno 1617.

scripsit & *Theatrum virtutum, in diuersos tomos diuisum*; quorum primum vulgavit Vallitolei, in 8o. apud Viduam Francisci de Corduâ; anno 1622. Vtrum reliqui etiam prodierint, mihi certò non constat. Henriquez in Phœnice, vix dubitandum putat.

BENEDICTVS ALVAREZ, Monasterij Vallis Ecelesiarum Monachus, *Libros Beatiissimi Patris nostri Bernardi, de diligendo Deo, & de interiori domo, ex Latinis Hispanos fecit, & imprimi curauit Matrini, 1616.*

BENEDICTVS D'AVVRE, Religiosus strictioris obseruantix, in Regali Monte, scripsit vitas aliquot Sanctorum Ordinis nostri, quas nondum publici iuris fecit. Viuit adhuc hoc anno 1648. in flore ætatis constitutus, cuius viuax ingenium, plura egregia nobis, cum tempore, promittit.

Relatio Eximij Domini Claudij Chalemot, tunc Prioris Regalis Montis, nunc verò, Abbatis de Columbâ.

BENEDICTVS DE BACQVERE, Teneræ-mundanus, Belga, Religiosus Monasterij de Dunis, Poëta venustus, Orator disertus, & Theologus solidus Quorum omnium, certissima specimina sunt, lucubrationes eius sequentes:

Admiranda, morum & nomini Norberti Metamorphosis, in duas partes diuisa; quarum prior continet insignem Orationem, habitam Louanij, in eiusdem Sanctissimi Norberti festo, in Collegio Florentinensi: posterior continet 25. fluida anagrammata nominis Diui Norberti, carmine & prosâ, moraliter exposita; Antuerpiæ typis Iacobi Van-ghele, anno 1647. cum insigni epistolâ dedicatoriâ, ad Reuerendissimum, & Amplissimum Dominum, Chrysostrum vander Sterre, Abbatem S. Michaëlis, Ordinis Præmonstratensis, Antuerpiæ.

Orationes Sacre, Louanij diuersis in locis habitæ, Liber. 1.

Honorarium funebre, in obitum Reuerendissimi Domini, Bernardi Campmans, Dommensis Abbatis 4. & totius Ordinis Cisterciensis, per Belgium, summi Pontificis autoritate, atque Ordinis commissione, Visitatoris generalis.

Oratio singularis in Politicos huius temporis. Anagrammata, Diuine & humane Trinitatis, concionatoriè per Sacre Scripture arcaua, Patrum sententias, Philosophorum placita, & Poëtarum flosculos elucidata. Per humanam autem Trinitatem, intelligit, S. Virginem Deiparam, Sanctam Annam, & Sanctum Ioseph. Quorum nominum inuersio, conceptibus concionatorijs subtiliter illustratur. Opus est curiosum, & (vt spero) breui luce donandum. Viuit adhuc Author, S. Theologiæ Lector in Monasterio S. Saluatoris, Antuerpiæ; cuius subtile ingenium, & florens ætas, plura adhuc præclara nobis spondent opera.

BENEDICTVS PAPA 12. *antè dictus, Iacobus Fomnerius, Gallus, S. Theologiae Doctor, Religionem Cisterciensem primum professus in Bolbonà, Monasterio Diocesis Mirapicensis. in Prouincià Tholosanà; tum, Abbas Fontis Frigidi, in Diocesi Narbonensi: hinc, Episcopus Apamiensis, & Mirapicensis; postmodum, ab auunculo suo, Ioanne 22. Pontifice (Auenione residente) anno 1327. in 4. creatione, creatus fuit S. R. E. Cardinalis, titulo Sanctæ Priscæ. Tandem, anno 1335. Ad Summi Pontificatus apicem euectus, assumpsit nomen Benedicti 12. Scripsit autem *Commentaria erudita, & proluxa, in Euangelium Sancti Matthæi.* Quæ studiosè afferuantur in Clarâ valle; testibus, Syluestro Maurolyco, in suo mari Oceano, supra; & Philippo Seguino, in Bibliothecâ suâ M. S. quam apud me habeo.*

Expositionem Regulae Sancti Benedicti referente Guilielmo Eifegrenio, in Catalogo scriptorum Orthodoxorum.

Registrum item magnam Epistolaram, & constitutionum à se editarum, quod 10. toms distinctum, extat in Bibliotheca Vaticana, in folio Regali, vt refert Miræus, in Chronico Cisterciensi. Repositum verò custoditur in secretiori cubiculo, ad sinistram ipsius Bibliothecæ partem. Edidit insuper *Constitutionem particularem, pro Reformatione Benedictinorum nigrorum;* quæ, cum Commentarijs Petri Boerij Abbatis S. Aniani, extat manuscripta, in Bibliothecâ Monasterij S. Benedicti, in vrbe Mantuâ.

Diuiditur autem Ordo sic reformatus in 36. Prouincias, quas recenset Miræus, supra folio 275. editionis Colonienfis: Et Henriquez lib. 2. Fasciculi, dist. 4. Scripsit præterea *de Statu Animarum, ante generale iudicium, tomos duos. Quæstiones vnde- cim, eiusdem argumenti.*

Decretum de Sanctorum animabus separatis, post mortem clarâ & intuitiua visione Deum intuentibus. Incipit Benedictus Deus in donis suis, &c. Extat apud Laetium Cherubinum, tomo 1. Bullarij.

Contra errores Fratricellorum, Lib. 1.

Sermones super omnes anni festiuitates. Hæc omnia etiam afferuantur M S. in Bibliotheca Vaticana, teste Ludouico Iacob à S. Carolo, Carmelita, in Bibliotheca Pontificia, Lugduni, anno 1643. impressa. Vbi eidem Benedicto attribuit etiam sequentia: *Commentaria in Psalmos.*

De Statu Canonicoꝝ, Lib. 1.

Decretale Religioꝝ, Librum vnum.

Vitam S. Ioannis Gualberti, Florentini, Ordinis Vallis Umbrosæ Fundatoris. Extat apud Surium.

Sententias varias, ab Hermanno Schedelio in Chronico Norimbergæ excuso, relatas. Carmina quadam Prophetica.

Extramagantium, & constitutionum libros duos, Parisij editos anno 1517. in 4°. & 8°. Quædam etiam leguntur in collectione Romanâ, 1579. editâ. Extant etiam in Bibliotheca Bobleiana. Anglicana.

Epistolas aliquot ad Eduardum 3. Angliæ Regem, quas habes apud Walsinghamum. Vide Bibliothecam Pontificiam, supra & Nomenclatorem S. R. E. Cardinalium, qui ab anno Christi millesimo, quidpiam commentati sunt, impressum Tolosæ, apud Dominicum de la Casa, 1614. De hoc Pontifice specialiter legitur apud historicos,

quod viros doctos, aliosque subtili ingenio præditos impensè coluerit. Quos, vt in Ordine suo Cisterciensi melius foueret & nutriret, Bernarditarum Collegium in Academia Parisiensi circa annum 1240. leui schemate ædificatum, augustius reddidit nouo ibidem constructo templo, 1336. Cuius Collegij Bibliothecam postmodum Guilielmus S. R. E. Cardinalis, Benedicti nepos, optimis codicibus exornauit, & 16. alumnos, operam Theologiæ daturus perpetuò instituit. Vide longhelinum in Purpura; & Seguinum in Bibliotheca Cisterciensi.

Obijt hic Pontifex anno 1372. 7. Kal. Maij, Auinione; ibidemque sepultus est in Cathedrali Ecclesia S. Mariæ de Domis. Eius vitam scripserunt, quorquot de Pontificibus scripserunt. Specialiter autem Chrysofomus Henriquez, in Fasciculo Sanctorum Ordinis Cist. qui etiam in Menologio suo, de eodem agens, clarissimè demonstrat, illum fuisse Ordinis Cisterciensis; contra quendam Carmelitam, qui eundem Ordini suo adferere conatus fuerat, fundamento leuissimo.

BENEDICTVS Pontigniacensis Monachus, scripsit insigne volumen, Piarum considerationum, in plura loca Sacra Scripturæ.

Extat ibidem. Relatio Reuerendissimi & Eximij Domini Matthæi Abbatis eiusdem Cœnobij, S. Theol. Doctoris, &c.

BERNARDINVS BVCHINGER, ex Religioso Lucellensi in Elsatia superiori, nunc Abbas celeberrimi Monasterij Mulbrunnensis in Ducatu Wirtembergensi, stylo elegantissimo conscripsit, præloque aprat Chronicon Monasterij sui Lucellensis. Historiam item Monasterij Mulbrunnensis. In quibus, multa habebit rara, & curiosa, quæ historiam Alsatia, Ducatus Wirtembergensis, & aliarum vicinarum Prouinciarum, non parum illustrabunt. Huic viro Reuerendissimo D. Caramuel dedicauit suum Bernardum triumphantem. Viuit adhuc hoc anno 1648.

Relatio Reuerendissimi Domini Longeli, Abbatis Eusserthalensis, scripto mihi transmissa 1647.

Sanctissimus Pater BERNARDVS, i. Clare-vallis Abbas, natione Burgundus, nobilioris familia; in Fontanensi Castro, iuxta Diuionem, natus (quod Castum nuper fauore Ludouici 13. Galliarum Regis, conuersum est in Cœnobium Religiosorum Cisterciensium, Congregationis B. Mariæ Fulienfis, vt latius refert Henriquez in Menologio, 20. Augusti:) adolescens, Monasticam professus est in Archicœnobio Cisterciensi, sub Sanctissimo Abbate Stephano: à quo, adhuc iuuenis, ordinatus fuit fundator, & 1. Abbas monasterij Clare-vallis, in Diocesi Lingonensi, & comitatu Campaniæ. Hic, vitam suam planè Apostolicam, miraculorum gloria, & sapientiæ splendore, tam illustri fuit, vt minus ad eius laudem sit quidquid ab homine dici potest: ne tamen, cum alios passim laudem, de illo solum sileam, pauca hic dicam, quæ ex grauissimorum doctorum centuris & iudicijs desumpti, doctrinam, & scripta eius concernentia, de quibus hic solum agere, per se, intendo: Itaque, disputator fuit tam subtilis, & Orator tam vehemens, vt ad quamcunque materiam verteret ingenium, verba haberet apta negotio, quod contenderat, persuadendo. Specialiter

ter autem, ab infantia, sacras litteras ita imbibit, & per omnem aetatem retinuit, ut quoties aliquid loqui, aut scribere tentaret, toties in verba, & sententias Sacrarum Scripturarum prorumpere cogeretur. Vnde & vniuersa scripta eius (quæ nihil aliud quam Centones diuinorum voluminum dici queunt) vndequaque, noui ac veteris Testamenti sententijs distincta sunt, ceu gēmeis emblematis, hisque aded commode & apte insertis, ut ibi nata esse credantur. Modus docendi eius, in sensibus mysticis indagandis, & in moribus formandis, f. rē semper versatur. Oratio vbique dulcis, & ardens, ita delectat, & ardentem incendit, ut ex suauissimā linguā eius, mel & lac verborum fluere, & ex ardentissimo eius pectore, ignitorum affectuum incendia erumpere videantur. Eius autem exetica in diuinas litteras monumenta (quæ tunc impressa extabant) hoc ordine recenset, in Bibliotheca Sanctā, Sixtus Senensis.

In Genesios caput 1. de sopore Adam, Sermo. 1.

In 1. Regum 17. De Davidis Monomachia, Sermo. 1.

In 3. Regum, 19. De fuga Helie, Sermo. 1.

In 4. Regum, 5. De Naaman Syro, Sermo. 1.

In Principium Psalmi 83. Sermo. 1.

In Psalmum 84. Sermones duo.

In Psalmum 90. Sermones 17.

In Psalmum 132. Sermo. vnus.

In varia loca Cantici Canticorum, Sermones 8.

In Isaia cap. 6. De visione Sedentis super Solium, Sermones 5.

In Isaia cap. 7. De verbis Isaia ad Achaz, Sermo. 1.

In Isaia cap. 9. De nomine Pueri admirando, Sermo vnus.

In Isaia cap. 12. Sermo. 1.

In Matthæi 5. De Beatitudinibus, Sermo. 1.

In Matthæi 6. De Oratione Dominica, Sermo. 1.

In Matthæi 15. De 7. Panibus, Sermo. 1.

In Marci 16. Sermones duo.

In Luca cap. 1. De Annuntiatione Dominica, Sermones 4.

In Salutationem Angelicam, ex eodem capite, Sermones duo.

In Luca caput 10. De Martha, & Magdalena, Sermo. 1.

In Luca caput 16. De Villico inquitatis, Tractatus vnus.

In Luca 24. De 2. Discipulis euntibus in Emans, Sermo. 1.

In illud Joannis 10. Qui ex Deo est, verba Dei audit, &c. Sermo. 1.

In 1. Thess. 5. De Oratione, Petitione, Obsecratione, & gratiarum Actione, Sermo. 1.

In Apocal. 7. De 7. Sigillis, Sermo. 1.

In Apocal. 12. De Muliere amittā Sole, Sermo. 1.

Extat & insigne Authoris huius opus, quod eruditi omnes, cæteris ipsius operibus præferunt, hoc est, *In 3. prima capita Cantici Canticorum, Explanations Mystica, atque continua, Sermones 86.* quos vltimo vitæ suæ tempore, coram Monachis suis in solatium quotidiani laboris, viua voce, & ex imo corde profudit: in quibus tanta facundia Diuinæ Charitatis vim atque sublimitatem expressit, ut appareat, illum omnes in seipso cælestis amoris affectus, motus, & aculeos, vero ac viuo spiritus sui

experimento sensisse, &c. Hæc omnia Sixtus Senensis. Porrò, præter Opera hæc recensita, plures nunc extant Tractatus & Sermones S. huic Bernardo adscripta, ex quibus tamen aliquot, non esse ipsius genuinos, bene declarauit Cardinalis Bellarminus (libro de Scriptoris Ecclesiasticis) vt, *ad Fratres, de Monte Dei. Meditationes de interiori domo. Scalas Claustratum, Formulam honestæ vitæ. Speculum Monachorum. Librum de Conscientia. De Amore Dei.*

De *Passione Domini Et Lamentationem B. Virginis.* Quem vltimum tractatum etiam indignum putat, qui Sancto Bernardo tribuatur, eo quod ineptias, & falsa nonnulla contineat. At verò, germana viri Sancti Opera esse, quæ Gaufridus Clarevalensis, lib. 3. cap. vltimo vitæ eiusdem patris recenset, indubitatum est, scilicet:

Tractatum de gradibus humilitatis.

Homilias super missas est.

Librum de diligendo Deo.

Apologeticum ad Guillelmum Abbatem Sancti Theodorici.

Librum de præcepto & dispensatione.

Tractatum exhortatorium ad milites Templi.

Librum de gratiâ, & libero arbitrio.

Libros 5. De consideratione, ad Eugenium Papam. Vitam Sancti Malachie.

Sermones omnes super Cantica Canticorum. Et Epistolas. His ita à Gaufrido enumeratis, addit ipse Bellarminus, pro indubitatis, *Sermones centum & undecim, de Dominicis & festis.* Item, alios 35. de diuersis Argumentis. De *Altitudine cordis* 4. De *conuersione ad Clericos*; vnum.

Sermones paruos 65. in Psalmum 91. De donis Spiritus Sancti. vnum. Et, Declamationem in illud Evangelicum: Ecce nos reliquimus omnia. &c. Vide latius ipsum Bellarminum, loco citato; & præfationem Iacobi Pamelij, in appendicem ad eiusdem Sancti Opera. Item Angelum Manriquez Annalium Cisterce. tomo 2. ad annum Domini, 1153. cap. 10. Vbi præter hæc omnia Opera ab Authoribus iam citatis commemorata, duo insuper adnotat alia, quæ ipse omnino genuina putat viri Sancti Opera: Quorum primum, *carmine heroico eleganter conscriptum, nomine Floreti*, postmodum à viro Doctissimo Ioanne Gersono, commento illustratum fuit, & anno 1520. Lugduni impressum, apud Ioannem Marion, in folio, sub titulo sequenti: *Liber, nomine Floretus, à Sancto Bernardo Clare-vallis Abbate, metricè accumulatus, cum commento M. Ioannis Gersonis, tractans de virtutibus, & vitijs, secundum præcepta Dei, & Ecclesie, ad fugam peccatorum, & electionem illorum operum, quæ hominem perducunt ad Deum*; hætenus titulus. Tractat verò hic liber, de articulis fidei, de peccatis in genere, & in specie, de Sacramentis in genere, & in particulari; de Virtutibus, de Donis, de Beatitudinibus, de Pœnis inferni, & Purgatorij, de gaudijs Paradisi, & de Aureolis Beatorum. Extat hic liber etiam M. S. in Corsendoncq, Monasterio Brabantie, sed sine nomine Authoris.

Alterum opus ante 50. annos vulgatum fuit Venetijs, in 4°. apud Fabium, & Augustinum Zoppinos, fratres, & Eminentissimo S. R. E. Cardinali, Augustino Valerio consecratum; cuius hic est titulus:

Aurea Psalmorum septem penitentialium expositio, Dini Bernardi Abbatis Clara-vallensis, Do.

sis, Doctoris Mellissui, nunc primum in lucem edita. Continet autem Prologum, & singulas singulorum Psalmorum expositiones.

Extat insuper in Monasterio Alnensi, Ord. nostri Cistere. Scriptum quoddam eiusdem Patris, *De conuersatione Laicorum fratrum Ordinis Cisterciensis.* Item in Bibliothecâ Monasterij nostri Dunensis *Regula Templariorum*, ab eodem concinnata, hortatu Patrum Concilij Trecentis, & Balduini Regis Hierosolymitani. Quæ duo scripta iam publicauit Henriquez, in Menologio.

In Monasterio Parcensi, Ord. Premonstrat. iuxta Louanium, seruetur liber huius tituli: Sancti Bernardi *Tractatus de uisitatione infirmi.* Teste Sanderò in Bibliothecâ M. S. Belgicâ.

Vidi etiam ego ipse, in Bibliothecâ Veteris Campi, Diocesis Colonienfis, Tractatum M. S. *Super Psalmum, Asserte Domino Filij Dei*, &c. ab eodem Diuo Bernardo conscriptum, in gratiam nouitiorum.

In Bibliothecâ Latienfis, Ord. Sancti Benedicti, extat Liber, *de Statu Virtutum*, cuius inscriptio Sanctum Patrem Bernardum Authorem facit. Verum, utrum hic non sit idem liber cum Floreto (de quo supra) mihi incompertum. In Monasterio Laudensi, in Flandriâ, seruetur eiusdem *Epistola, de Ordinatione cantus*, nondum edita, cuius initium est: Bernardus humilis Abbas Claræ vallis, &c.

In Collegio Societatis Louanij, reperitur Liber *Aromatum, seu, speculum cordis* eodem Authore. Attamen (quod hic annotandum duxi) liber qui (in Bibliothecâ Sanderi, citatâ) dicitur extare in Collegio Societatis Iesu, Brugis, scriptus à Sancto Bernardo, contra Waldenses, non est huius Bernardi Claræ-vallensis, sed Bernardi Abbatis Fontis calidi, incipitque: Sanctæ Romanæ Ecclesiæ præsidente Domino Lucio, &c. librum ego ipsemet diligenter examinaui, deprehendique nullatenus referre stylum Sancti Bernardi nostri.

Cæterum, prodeunt continuò paulatim, plura & plura huius Sanctissimi Patris opuscula, quorum tamen pleraque etiam nec spiritum, nec mellissum eius stylum exhibent.

Iacobus Gretserus, Societatis Iesu Theologus, scriptis varijs clarissimus, & Antiquitatum omnium indagator studiosissimus, anno 1617. publicauit 4. alia opuscula, sub nomine Sancti Bernardi Claræ vallis, ex Bibliotheca Patrum Carthusianorum Erfordensium, eatenus nondum edita.

1. Scilicet, *Librum, de Reductioe pueri Iesu, siue* (ut in alio verustiore codice inscribitur) *Sermonem B. Bernardi de filio prodigo.* Habetur littera D. 19. in folio, in Bibliothecâ Carthusian.

2. *Librum de Charitate*, continentem 48 capita, quorum 12. primis, inscriptiones adiunctæ sunt in Autographo; reliquis verò (claritatis causâ) adiunctæ sunt ab ipso Iacobo Gretsero. Reperitur in Codice membranaceo, in 8. scripto ante 300. annos, sub littera L. 84.

3. *Soliloquium*, incipiens: *Cor meum, rogo te, ne sis cor fatuum*, &c. Estque diuersum ab eo, quod impressum legitur inter opera Sancti Bernardi. Ex codice membranaceo, in folio, litterâ L. 26.

4. *Deuotam meditationem de Passione Domini.* Ex codice, litterâ E. 21. in 8o.

Prodierunt hæc dicto anno 1617. Ingolstadij, ex Typographio Ederiano, apud Elizabetham Angermariam, viduam, in 4° dedicata admodum Reuerendo, Amplissimoque Domino, Ioanni, Monasterij Cisteriensis Abbati dignissimo.

Operibus S. Bernardi impressis Antuerpiæ, anno 1620. apud Petrum & Ioannem Belleros, addita sunt sequentia:

Officium S. Victoris, à S. Bernardo compositum, cum 8. Lectionibus, continentibus vitam eiusdem sancti Victoris, editum opera Ioannis Picardi, Religiosi sancti Victoris Parisiensis.

Miracula à sancto Bernardo in Germania patrata: sed incorrectè. De quibus sæpius infra.

Opuscula 4. iam memorata, per Iacobum Gretserum edita.

Opusculum, ad quid venisti?

Denique, *Sermones duo*, ex codice Grandisprati, 1. *Ad Patres Congregatos in Concilio generali*. 2. *De Munditia corporis & animæ procuranda, super illud: sint lumbi vestri præcincti.*

Ludouicus Iacob à sancto Carolo, in Bibliotheca Pontificia, Lugduni anno 1643. edita, refert sanctum hunc Patrem scripsisse, *vitam S. Melchiadis Pape*, quæ extet M. S. Cantabrigiæ, in Bibliotheca S. Benedicti, volum. 363. nu. 2. Credo tamen ego, esse vitam B. Melchiadis Scoti, Religiosi Claræ-vallensis, de quo infra, lit. M. verbo Melchiales.

Quidam D. Malachias, Religiosus Campi Liliorum, S. Theologiæ Professor, plusquam 500. folia collegit ex diuersis M. S. codicibus, nondum impressa, quæ inferet nouæ editioni operum S. Bernardi, quam adorat, vt scribit ad me, ex vrbe Pragensi, Reuerendissimus & Eximius D. Caramuelius.

Anno 1641. Colonia denuò recusa opera Sanctissimi Patris nostri, ad plures Manuscriptos codices recensita, opera & studio Iacobi Merloni, S. Theol. Licentiati, &c. diuersis iterum opusculis auctiora prodierunt: quorum hæc est series:

Epistola 367. ad Alphonsum Regem Portugalliæ.

Epistola 368. Ad B. Ioannem Ciritam, Abbatem.

Epistola ad Beatam Hildegarde Abbatisam.

Septemdecim alia Epistole, ad diuersos scriptæ, ex Bibliotheca Oxoniensi in Anglia, ad ipsum Merlonum transmissæ.

Sermo S. Bernardi, in Dominica Palmarum, cuius initium est: *Redemptor noster Fratres Charissimi &c.* inuentus in Bibliotheca Marchianensi, ab Eximio Domino, Guiljelmo Estio, Doctore Duacensi.

Sermo eiusdem Panegyricus, ad B. Virginem Deiparam, ita incipiens: *Mentem & oculos pariter ad te, Regina mundi attollimus, &c.* Atque, hæc quidem Opuscula, germana esse sancti Bernardi, autumat ipse Merlonus. Quibus subiungit duos alios Sermones, sancto quidem Patri adscriptos, in quibusdam antiquis codicibus M. S. quos tamen ipse certò non audet asserere, esse Bernardi, ideoque eos appofuit alijs tractatibus dubijs. Nimirum,

Sermo, de 12. Portis Ierusalem. Ex antiquo M. S. codice Carthusiæ Coloniensis.

Sermo, in Canticum B. Virginis, Magnificat anima mea Dominum. &c. Ex M. S. codice horti

horti B. Mariæ, Sanctimonialium Ord. Cisterc. Colonię.

Idem Merlonus, in præfatione operum Sancti Bernardi, ad Lectorem, plura adhuc alia recenset opera eidem Sancto Patri adscripta, quæ adhuc M. S. in diuersis Bibliothecis latent. Nimirum,

In Monte Cassino. *Liber in Hexameron*: teste Draudio, in Bibliothecâ classicâ.

In *Epistolas Pauli*, Ferrariæ, in Bibliotheca Sancti Andree, teste eodem.

Tractatus de vita Prælatorum. Et de triplici aduersione ad perfectionem. Romæ, in Bibliothecâ Sfortianâ, teste Poisseuino, in indice Bibliothecæ Sfortianæ, ad finem apparatus Sacri. Notat tamen Merlonus, hanc Bibliothecam esse dispersam, adeoque incertum, ubi modò hi tractatus lateant.

In Angliâ verò Bibliothecis, latere dicit *Tractatus hos*:

De dignitate B. Mariæ Virginis.

De consilijs vitiorum, & virtutum.

De deiectione Adæ ex Paradiso.

De Passione Christi. De 10. Præceptis, & 10. plagis.

De tentationum periculis.

Ad Sanctimonialiam suauentem, &c.

De peruersis Clericis, & claustralibus.

De 15. Signis iudicij. Elogium Castitatis.

De 4. Beneficijs, specialiter à Deo concessis.

Meditationes diuersæ ab editis. Hæc ita Merlonus. Qui sub finem etiam notat, 1. Librum Soliloquiorum Sancti Bernardi, anno 1566. ex Thosanâ Bibliothecâ editum, per Iacobum Pamelium, esse eundem librum, cum libro, de amore Dei, præter sequens initium: *In lacu miseris, &c.* vsque ad, *in pace in id ipsum dormiat & requiescat anima mea, quoniam tu Domine singulariter in spe constituisti me.*

2. *Tractatum, de Colloquio Simonis & Iesu, esse eundem, cum declamatione, ecce nos reliquimus omnia &c.*

3. *Tractatum, de vitâ & moribus Clericorum, esse eundem, cum exhortatione de contemptu mundi.*

Insuper, dum puper (ad petitionem Reuerendissimi & Eximij Domini Ioannis Carathuëlis, Mysiensis Episcopi, &c.) excuterem Bibliothecam M. S. Monasterij nostri de Dumis, reperi ibidem sub inscriptione Sancti Patris nostri Bernardi, tractatus sequentes, hæctenus ineditos:

1. *Expositionem Orationis Dominicæ.* Cuius initium est: *Pater noster*; septem sunt petitiones, sicut 7 dona Spiritus Sancti, & 7. virtutes. Per petitiones venit ad dona, & per dona ad virtutes, per virtutes ad beatitudines. &c.

2. *Librum sententiarum,* alium ab edito, constantem 31. §§. Quorum primus incipit: *Templum Dei Sanctum est, quoddam estis vos. Templum Dei, est claustrum Religiosorum.* &c. vltimi paragraphi finis est: *Vndè Apostolus, siue mentè excedimus Deo, siue sobrijs sumus, vobis.*

3. *Librum satis prolixum, de 3. Statibus amoris in animâ Christiânâ.* Qui liber, subiungebatur duobus alijs libris iam impressis, scilicet, de amore Dei, & de arte, naturâ, & dignitate amoris.

Tertij autem huius libri initium est: Tres sunt status amoris Dei, in animâ Christianâ: primus, sensualis, seu animalis; secundus rationalis; tertius spiritualis, siue, intellectualis. Finis verò libri est: Vos instate, vt viuatis (tu videlicet, & filij tui) ego tempore suo, de vnctione deliciarum vestrarum providebo.

Ad hæc, in eadem Dunensi Bibliothecâ, *Meditationes Sancto Bernardo vulgo adscriptæ* in operibus impressis, quarum initium est: *Multi multa sciunt &c.* habentur (ad verbum) sub hoc titulo: *Tractatus vtilis, ex verbis Beati Bernardi Abbatis Clare-ualensis & aliorum Patrum, de interiori homine, quomodo Deum inueniat.* Undè pater, non esse Sancti Bernardi.

Sermones quoque 3. qui in codicibus impressis inscribuntur, exhortatorij ad fratres, & subiiciuntur immediatè Sermoni, de Altitudine, & bassitudine cordis sextant ibidem sub inscriptione sequenti: *Sermones 3. de labore messis.* Primus incipit: Hæc est generatio. &c. 2. Pauperes quidem videmur. &c. 3. Labor iste, fratres, exilij & paupertatis nostræ nos admonet. &c.

Spiræ, ad Antiphonam, *Salve Regina* adiecit Pater Sanctus, vltima verba, *O Clemens, O Pia, O Dulcis Maria.* In cuius rei memoriam, extant etiamnum in pavimento templi Cathedralis, tres circuli ænei (*rotæ anno 1631. ipsemet vidi*) iisdem locis, quibus Sanctus Pater B. Virginem salutauit, cum inscriptione verborum iam memoratorum. Caniturque ibidem, in laudem eiusdem Sancti Bernardi, tale hypercatalecticum:

Nardus in Spirâ spirauit;

Sensit hoc virginea

Stans imago, salutauit

Hunc voce famineâ.

O quam late tunc gustauit

Caleffi de vineâ.

Vide Guilielmum Eisegreinium, libro de scriptoribus Orthodoxis.

Finaliter circumferuntur passim, nomine Sancti Bernardi, impressi *varij Rythmi, & hymni Sacri*; nominatim, hymnus, *Ave Maris Stella, &c.* Et alius, de vanitate mundi, *Cyr mundus militat &c.* Quorum posteriorem iam etiam sub eodem nomine publicauit Bernardus Bauhusius, Societatis Iesu, vir, doctrinâ, & vitæ sanctimoniam clarissimus, in Pergulâ spiritualis melodix, seu, libro spiritualium cantionum, impresso Antuerpiæ, anno 1617. Et iterum anno 1620. ibidem, apud Hieronymum Verdussen. Extratque etiam in Bibliothecâ nostrâ Dunensi, sub eodem Bernardi nomine excusus Parisijs ann. 1496. (charactere antiquo) per Felicem Baligault, 10. Nouemb. Estque tamen hæc multo fusior, quam à Bauhusio, & alij soleat referri. Vbi, specialiter notandum venit, Beatum Iacoponum, Ordinis S. Francisci Religiosum, ex eodem Rythmo, aliquando collegisse versus magis fluidos, quos frequenter decantare solebat, scriptoque alijs communicabat; atque hinc factum esse, vt ipse Author putaretur eorundem versus. Quia autem antiqua exemplaria integri huius Rythmi, valde rara sunt, operæ pretium duxi illum hic apponere, vnâ cum 3. alijs eiusdem Argumenti Rythmis, Sancto quoque Bernardo adscriptis, in iam dicto antiquo codice impresso Bibliothecæ nostræ Dunensis.

SANCTVS BERNARDVS,
DE CONTEMPTV MVNDI.

O *Miranda vanitas! O diuitiarum
 Amor lamentabilis! O virus amarum!
 Cur tot viros inficis, faciendo carum,
 Quod transiit citius quam flamma fupparum.*

*Homo miser, cogita; mors omnia compescit;
 Quis est ab initio, qui morti non cessit?
 Quando moriturus est, omnis homo nescit:
 Hic qui viuit hodie, cras foris patrescit.*

*Qui de morte cogitat, miror quod letatur;
 Cum sic genus hominum morti deputatur,
 Quo post mortem transeat homo, nesciatur:
 Vnde quidam Sapiens ita de se futurus.*

*Dum de morte cogito, contritor, & ploro,
 Verum est quod moriar, & tempus ignoro,
 Vltimum quod nescio, cui iungar cho'ro:
 Vt cum Sanctis merear iungi, Deum oro.*

*Cur mundus militat sub vana gloria?
 Cuius prosperitas est transitoria:
 Tam cito labitur eius potentia,
 Quam vasa figuli, que sunt fragilia.*

*Plus fide litteris, scriptis in glacie,
 Quam mundi miseri vane fallacie,
 Fallax in premijs, virtutis specie,
 Qui nunquam habuit tempus fidei.*

*Credendum magis est viris veracibus,
 Quam mundi miseris prosperitatibus:
 Falsis in somnijs, & vanitatibus,
 Falsis in studijs, & voluptatibus.*

BIBLIOTHECA SCRIPTORVM

*Dic ubi Salamon, olim tam nobilis?
 Vel ubi Samson est, dux invincibilis?
 Vel pulcher Absalom, vultu mirabilis?
 Vel dulcis Ionathas, multum amabilis?*

*Quo Caesar abiit, celsus imperio?
 Vel dives splendidus, totus in prandio?
 Dic, ubi Tullius, clarus eloquio?
 Vel Aristoteles, summus ingenio?*

*Tot clari Proceres, tot retro spatia,
 Tot ora Presulum, tot Regna fortia;
 Tot mundi Principes, tanta potentia,
 In ictu oculi clauduntur omnia.*

*Quam breue festum est, hec mundi gloria!
 Ut umbra hominis, sunt eius gaudia,
 Quae semper subtrahunt aeterna premia,
 Et ducunt homines ad dura deusa.*

*O, esca vermium! O, massa pulueris?
 O, roris vanitas, cur sic extolleris?
 Ignorans penitus, utrum cras vixeris!
 Fac bonum omnibus quamdiu poteris.*

*Hec carnis gloria, quae magni penditur,
 Sacris in litteris flos feni dicitur;
 Ut leve folium, quod vento rapitur,
 Sic vita hominis, luci subtrahitur.*

*Nil tuum dixeris, quod potes perdere,
 Quod mundus tribuit, intendit rapere;
 Supernâ cogita, cor sit in aethere,
 Felix qui potuit mundum contemnere.*

IDEM BERNARDVS:

*Dic homo, cur abuteris
 Discretionis gratia;
 Cum vita viam deseris,
 Et tendis ad supplicia?
 Saluti praefers oia,*

Et pretiosis vilis.

Nec mata pœna flecteris,

Nec spe salutis traheris,

Vt summa queras gaudia.

Dic homo cur abuteris

Discretionis gratia?

Quid valet mundi gloria,

Vide, quam sic amplecteris!

Multa vides indicia,

Quod scienter deciperis:

Mundum qui fugit sequeris,

Et cum labente laboris,

Sequendo transitoria,

Sic bona permanentia

Sub aure sordida prateris.

Dic homo, cur abuteris

Discretionis gratia?

Certe, non excusaberis

Disimulando talia,

Nam si sic subterfugeris,

Post restat conscientia,

Que non tacet latentia:

Et diuina iudicia

Declinare non poteris;

Sed, si conuictus fueris,

Patet mortis sententia.

Dic homo, cur abuteris

Discretionis gratia,

Non confidas de venia,

Si sero penitueris,

Dies est peremptoria;

Quam nisi in praueneris

Fructu condigni operis,

Et reatum purgaueris,

Exit tibi miseria

Absque misericordia,

In eternum cum miseris

Dic homo, cur abuteris

Discretionis gratia?

Ergo, vide, cum veneris

In iudicis presentia,

Qui tibi prout egeris

Reddet ipse stipendia:

Ne gloriosa patria

Tua te priuent vitia.

Nam si mundus occureris,

Cum iustis sociaberis

In eterna letitia.

Dic homo, cur abuteris.

Discretionis gratia?

IDEM BERNARDVS.

O, Christi longanimitas,

Et longa expectatio!

O, mira Christi bonitas,

O, quanta miseratio!

O, Cordis induratio,

Et mortis festinatio!

Quid differs, cur non cogitas

Homo, que vite breuitas!

Cernat hoc meditatio,

Quid nos primò fuerimus.

O, vanitatum vanitas,

Curarum occupatio!

O, cur ambitur dignitas,

Cur opum cumulatio?

Quò tendit congregatio,

Aut quid valet cupiditas;

Est in sepulchro feditas,

Et extra dealbatio.

Cernat hoc meditatio,

Quid nos primò fuerimus.

O, que mortis acerbitas,

Et quanta trepidatio!

Cum iam cogit mortalitas,

Vt fiat separatio.

Quid prodest delectatio,
 Quid festiua incunditas?
 Quid nunc pro vita flagitas,
 O, sera recordatio?
 Cernat hoc meditatio,
 Quid nos primò fuerimas.
 O, Seruitus, quid cogitas,
 Apparens in iudicio!
 O, arguens crudelitas
 Hostis, & accusatio!
 O, dolor & confusio!
 O horror! o, obscuritas!
 O, pœnarum eternitas,
 Et ignis conflagratio!
 Cernat hoc meditatio,
 Quid nos primò fuerimus.
 O, homo, cur non festinas
 Vt detur tibi mansio,
 Qua felix immortalitas,
 Et nulla trepidatio:
 Sed, perpes exultatio,
 Et Sanctorum societas,
 Ac permanens felicitas,
 Et læta Dei visio.
 Cernat hoc meditatio,
 Quid nos primò fuerimus.

IDEM BERNARDVS.

Cum sis omnis homo fenum,
 Et post fenum fiat cenum,
 Vt quid homo extolleris?
 Cerne, quid es, & quid eris,
 Modò flos es, & verteris
 In fauillam cineris.
 Per atatum incrementa,
 Imò magis detrimenta,
 Ad non esse traheris.

*Velut umbra, cum declinas,
Vita surgit, & festinat,
Claudit mea funeris.*

*Homo dictus es ab humo,
Cito transis, quia fumo
Similis efficeris.*

*Nunquam in eodem flatu
Permanes, dum sub rotatu
Huius vite volueris.*

*O, sors grauis! ô sors dura!
O, lex dira, quam naturæ
Promulgauit miseris?*

*Homo nascens cum merore,
Vitam ducis cum labore,
Et cum metu moreris.*

*Ergo, se scis qualitatem
Tue sortis, voluptatem
Carnis quare sequeris?*

*Memento te moriturum,
Et post mortem id messurum,
Quod hic seminaueris.*

*Terram teris, terram geris,
Et in terram reuerteris,
Qui de terrâ sumeris!*

*Cerne, quid es, & quid eris,
Modo flos es, & verteris
In fauillam cineris*

FINIS.

Atque hæc, de operibus Sanctissimi Patris nostri Bernardi, quæ studiosè inquisitione assequi potui. Quod ad ipsum Sanctissimum Patrem attinet, obiit is in sua Clara-ualle, Anno Domini 1153. Etatis verò 63. Vitam eius plures scripserunt, tam metro, quam oratione solutâ, quos suis locis in hac Bibliothecâ recensebimus; & videri possunt iunctim apud Angelum Manriquez tomo 2. Annalium, suprâ, ad annum 1153. cap. 11. Seruantur etiam (teste Miræo, in Chronico Cisterciensi) in Monasterio Sacri Portûs, id est, de Barbello, haud procul à Meloduno, libri 3. nondum editi, de miraculis à viro Deo in Germaniâ & Belgio patratis; de quibus etiam agit Angelus Manriquez, loco citato, asserens, illos libros à 3. diuersis esse conscriptos; primum, à Philippo Clara-vallensi; secundum ab Eberardo Monacho; &

tertium

tertium à quodam Godefrido. Id quod etiam confirmat Seguinus in sua Bibliotheca. Hos eisdem libros, anno 1631. vidi in Bibliotheca Veteris Campi, Diocesis Colonienſis. Extant iam etiam ex maiori parte impressi cum operibus Sancti Bernardi, editionis Antuerpiensis, vt supra vidimus.

Iacobus Merlonus, supra etiam relatus, operibus Sancti Bernardi à se recognitis, & anno 1641. editis, adiunxit.

1. Tractatum de vita & gestis eiusdem Patris; illum ipsum nimirum, qui habetur in exordio Ordinis Cisterciensis.

2. Plurima illustrium virorum de Sancto Bernardo, eiusque scriptis, Elogia, & testimonia.

3. Spongiam malorum, & superstitiosorum operum, nec non, & errorum, quos Sancto Bernardo adfricant, & affingunt centuriatores Magdeburgenses.

4. Parænesim ad sectarios, de Sancto Bernardo cum fructu ab ipsis legendo. In fine autem eiusdem Parænesis, dicit, extare *Confessionem Bernardinam*, continentem plura loca doctrinæ Catholicæ. quæ iam in certas classes digesserit R. P. Theodorus Petreus, Carthusianus Colonienſis. De hac confessione, vide etiam ad calcem Bibliothecæ Carthusianæ, inter opera Theodori Petrij.

5. Chronologiam vitæ, & scriptorum B. Bernardi.

6. In annotationibus ad epistolam 14. Sancti Bernardi perelegantem digressionem facit ipse Merlonus, de commendis, & commendatarijs. Prodierunt etiam Parisijs anno 1622. ex Typographiâ Michaëlis Soly, in folio, iunctim omnia ferè opera Sancti Bernardi, in Gallicam Linguam translata.

BERNARDVS BRITVS, Regalis Cœnobij de Alcobaciâ, in Regno Lusitanie, Religiosus, Ordinis nostri (suo tempore) decus singulares; vir fuit ingenij summi, memoriæ firmissimæ, studijque continui, & infatigabilis; quem nemo laboribus fractum, aut studijs fatigatum vidit. A primâ ætate (non sine virorum Doctorum admiratione) ita se studij, immerſit, vt summum in Philosophicis, & Theologicis scientijs, culmen apprehenderis; adeò, vt nihil in ijs tam abstrusum, aut difficile reputaretur, cuius intelligentiam non perfecte assequeretur. Cum autem præ cæteris scientijs, se historiæ, & antiquitatum sedulæ inuestigationi applicare videretur; Philippus III. Hispaniarum, & Lusitanie Rex, nominis eius claritate excitus, *Archihistoriographi Regij titulo illum honorans*, Lusitanici Regni historiam iniunxit. Quam sibi demandatam Prouinciam, tantâ felicitate ornauit, & promouit, vt omnibus rerum Lusitanarum peritis, admirabilem se reddiderit, conscriptis, titulo

Monarchie Lusitanæ, tribus egregijs tomis in folio, Olisiponæ excusis, apud Petrum Crasbeeck, annis Domini, 1594. & 1605.

Edidit & *Effigies Regum Lusitanie*, cum annotationibus, in 8°.

Scriptit etiam ad petitionem Superiorum Ordinis nostri (qui in generali Capitulo, anno 1597. celebrato, titulum historiographi Ordinis, illi indulserant) linguâ vulgari, *Historiam Cisterciensem, sex libris distinctam*, excusam Olisiponæ, in folio, apud Crasbeeck, anno 1602.

Commentaria insuper edidit, in Michæam Prophetam. Et plura alia. Quæ omnia se vi-

diffe exensa, testatur Reuerendissimus Angelus Manriquez, apud Henriquez in Phœnice. Et iterum confirmat in serie Abbatum Alcobacienſium, ſubiunctâ tomo 2. Annalium Ciſterciënſium.

Obijt hic Bernardus, anno 1617.

BERNARDVS ESCVDERS, Monasterij Vallis Bonæ extra urbem Valliſoleranam, Monachus, pietati, rerumque diuinarum contemplationi impensè addictus, mirè se omnibus amabilem reddidit; maximè, cum nec litterarum ſcientia, nec humanarum rerum cognitio, neque denique in temporalium functionum administratione industria, deessent; adeò vt, concordantibus votis, in Abbatem Monasterij ſui electus fuerit. In quo munere, laudabiliter se geſſit. Sciens autem, quanti momenti ſit, exacta nouiciorum in pietate inſtiturio, ſcripſit

Meditationum ad nouitios, librum inſignem, impreſſum Valliſoleri, anno 1602.

Obijt, circa annum Domini, 1608. Henriquez in Phœnice. Qui etiam illum adſcripſit Menologio ſuo, 13. Octobris; afferens, ſe habere penes ſe vitam eius manuſcriptam.

BERNARDVS GVTIERREZ, Iuris vtriuſque Doct̃or celebriſ, ante Religionis ingreſſum, at longè celebrior redditus, cum relicto ſæculo, & Religionem in Hortenſi Cœnobio profeſſus, Iuris prudentiæ ſolidam adiunxit pietatem, honorumque omnium ac dignitatum contemptum. Romam miſſus, cum titulo Procuratoris Generalis obſeruantix Regularis Hiſpaniæ, virtute, eruditione, morumque integritate, intimos ſibi conciliauit affectus, tam Summi Pontificis, quam S. R. E. Cardi-nalium. Quo factum fuit, vt intra tempus 17. Annorum, quibus Romæ egit, præclara, & rariffima Congregationi ſuæ impetrauerit priuilegia. In Hiſpaniam poſtmodum reuerſus, Viſicatoris Generalis mox munus accepit; cui cum ſedulò vacaret, in Monasterio Nualenſi inſirmitate correptus, finem vite fecit, anno 1607. Varia reliquit doctrinæ ſuæ monumenta, ex quibus ſunt,

Compendium Priuilegiorum Ordinis Ciſtere. quòd eruditis annotationibus illuſtrauit: impreſſum Romæ, anno 1588. Doctiſſimus Manriquez, in ſerie Abbatum Hortenſium, ad calcem tomi 2. Annal. Ciſtere. Compendium hoc vocat aureum.

De Priuilegijs omnium Ordinum Tomus in folio. Cuius tamen vulgationem, mors im-maturè ſuperueniens, impediuit. Opus eſt vaſtum, & priorſus excellens, tractans de Priuilegijs in genere, & in ſpecie. Henriquez in Phœnice.

BERNARDVS LOPEZVS, Hortenſis Monasterij, in Hiſpania, Monachus, vir acri, & vniaci ingenio excellens, diuinarum æquè ac humanarum litterarum peritiſſimus. Cui nulla in hiſce inferioribus delectatio, niſi in libris euoluendis, ex quibus ingentem & rariffimum doctrinæ theſaurum ſibi comparauit. quem concionando, & ſcribendo, liberali manu, proximis ſuis erogauit. Scripſit *Theatrum Chriſti, & Eccleſiæ, libris 3 diſtinctum*, editum Madriti, apud viduam Alſonſi Martinez, anno 1613. Vbi, de Chriſto, & varijs Eccleſiæ triumphantis agit. Viuebat adhuc anno 1626. dum Phœnicem publicaret Henriquez, qui pariter teſtatur, illum plura aliſa ſcri-

scripsisse, quæ ipse speret breui lucem visura. Credo tamen, nondum esse impressa, eo quod inter illa, quæ ex Hispanijs ad me missa sunt, nulla horum fiat mentio.

BERNARDVS DE MONTGAILLARD, Abbas Aureæ-vallis, in Ducatu Luxemburgico, S. Theol. Doctor illuminatus, illustri, apud Vascones, *Perisiorum* familiâ procreatus, iugum Domini sub Cisterciensi strictissimâ reformatione, in Fulienti Cœnobio, iuuenis amplexus; anno ætatis 18. Eum Henrici III. Francorum Regis Concionatorem ordinarium, Gallia tota obstupuit, Abbatias plurimas, ac duos etiam Episcopatus, Apamiensem & Andegauentem, humiliter reculant. Romam, tempore Clementis VIII. Papæ missus, autoritate eiusdem Pontificis, à Congregatione Fulienti auulsus, & in Belgium directus fuit; vbi, iustis ferè septem, eum Serenissimorum Archiducum Alberti & Isabellæ aula Regia, maximo applausu, Ecclesiasten coluit, & ab ore eius pependit. Quorum pijsimorum Principum iussu, Nizellensis Abbatia, per triennium, & postmodum Aureæ-vallis (primarij per vniuersam Belgicam Monasterij) Abbas, annos supra viginti tres, vtriusque, sed huius præcipuè, in vtroque statu, non tam instaurator, quam de nouo Fundator, iure merito dici potest. *Vir fuit præclarissimis animi & ingenij dotibus ornatus, omni scientiarum genere intransmissus, spirituum discretionè mirabilis, hereseos & vitiorum oppugnator acerrimus, & Catholica Religionis assertor insidius.* Qui etiam à Serenissimâ Infante Isabellâ, præ cæteris omnibus electus fuit, qui in funerali pompâ, Episcoporum, Abbatum, ac Nobilium Belgij generali Conuentu celebratâ, *Oratione fœnebris, sacris Alberti pijsimi Principis manibus parentauit.* Quæ oratio tantæ fuit elegantix, vt eam postea, dicta Serenissima Infans, typis mandari curauerit; extatque, sub titulo: *Solis Ecclesiasti*, Gallicè. Legitur & eiusdem (apud Annoldum de Raiffe in Auctario ad Molanum) *Narratio, de translatione Reliquiarum Sancti Menne Martyris, ad Aureæ-vallense Monasterium.*

scripsit & iussu Alberti Archiducis *Orationes fœnebres, Rudolphi, & Mathig Imperatorum; Ernesti Archiducis, & augustissima Matris illorum, Imperatricis.* Quæ tamen omnia ipsemet suppressit, nec aliquid vsquam publicari permisit.

Habebat quoque ingentia volumina Orationum, & Sæmonum, de omni materia, planè melliflororum; quæ pariter, humilitatis amator (exemplo Sancti Guerrici Igniacensis Abbatis) antè obitum suum, in ignem contecit. Quam iacturam, præstantissimi Ecclesiæ Prælati, alijque doctissimi viri, multum deplorarunt.

Habeo tamen adhuc penes me, *Libellum elegantem constitutionum Regularium,* quas pro Monasterij sui reformatione condidit, & à Religiosis obseruari curauit, non sine fructu eximio.

Philippus Seguinus Caroli loci Religiosus, in libro suo, de scriptoribus Cisterciensibus, huius viri mentionem faciens, scribit illum anno 1590. fuisse Præfectum, seu, Decanum Cœnobij Fulientium in suburbij Sancti Honorati Parisijs; virum, omnium disciplinarum scientiæ præditum &c. Et scripsisse vernaculo sermone (circa annum 1588.) *prolixam quandam Epistolam (quæ tractatus vocari posset) elegantis ac absolutæ verborum culturæ elaboratam, ad Henricum III. Gallorum Regem, quæ respondet litteris Henrici Regis, quibus illum insinulauerat ingrati tudinis, quod partes*

suas haud teneret (cum tamen maximis eum beneficijs cumulasset) quodque in concionibus suis, varios & sinistros rumores de eo spargeret, &c. his querimonijs, postquam in dicta Epistola doctissime satisfacit Bernardus, Henricum Regem suauiter oburgat, ob grauissima sua scelera in Deum, Ecclesiasticos Praelatos, alioque Christianos Principes, nobiles, & populares, commissa. Propter quae, impossibile ipsi esse docet, Deum placare, nisi illorum sibi animos reconciliet, & ad viam salutis, per poenitentiam salutarem reuertatur; ad quam amplectendam, multis argumentis, & varijs exemplis eum inuitat. Hec Seguinus. Qui etiam testatur, Epistolam hanc, anno Domini 1589 fuisse impressam Parisijs, apud Nicolaum Niuellium, & Rolinum Vitry, & praeter recensita, continere plura alia lectu dignissima. Ceterum, obiit Bernardus, non sine summâ sanctitatis opinione, anno 1628. 8. Iunij, sepultusque fuit in Aureâ valle, antè gradus dormitorij, intra templum (prout ordinauerat) cum sequenti Epitaphio, quod sibi ipsi antè obitum descripserat, atque illo intuitu, hic appositum:

D. O. M.

*Viri magni, probi, boni,
Chari Patres, filij, fratres,
Accedentes, discedentes, adscendentes, descendentes.*

Videte, legite, audite, exaudite;

Hic iacet vester Bernardus,

Cui vos dilecti, qui vobis dilectus,

Miser, & miserabilis,

Misericordiam Domini, & vestram

Expetens, exoptans, expectans.

Eia! heu! Eia!

Estote misericordes.

Memores estote iudicij mei;

Sic enim eris & vestrum;

Heri mihi, & vobis hodie.

Hac Charissimi, hac perpendite.

E T,

Mihi misero preces pendite.

Abite, Sancti estote, & valete.

Expecto donec veniat immutatio mee.

Frater Bernardus de Montgaillara,

Huius Ecclesiae Abbas 39. viuendo moriens,

Et, moriendo viuens, sibi posuit.

Exequiâ ipsius incredibili populi concursu, adstantibus multis Proceribus, &

giuce-

diuersarum Religionum Prælatis, per tres continuos dies, celebratae fuerunt. Quibus diebus, tres doctissimas orationes habuit Reuerendus admodum Dominus, D. Andreas Valadier, Abbas S. Arnulphi Metensis, Concionator, ac Orator celeberrimus; quæ simul extant impressæ Luxemburgi, apud Hubertum Reulandum, titulo sequenti: *Les saintes Montagnes, & Collines, d'Orval, & de Clairvaux, &c.*

BERNARDVS (alijs *Renaudus*, vel *Arnoldus*) *Abbas Morimundensis*, scripsit *vitam S. Clodesimæ*, quæ habetur in Surio 25. Iulij. Barnabas de Montalbo, *Chronic. part. 1. l. 2. cap. 32* vide etiam Molanum, eodem die; ubi fatetur plures codices habere Authorem vitæ huius quendam Bernardum Abbatem licet non nominet Monasterium istius Abbatis. Scripsit & constitutiones aliquas pro militibus Calatrauz, quæ leguntur in Bibliothecâ Regiâ S. Laurentij, in Hispaniâ.

Ad hunc Renaudum, exrat in Monasterio nostro de Dunis, insignis quædam epistola doctrinalis cuiusdam Eremitæ classe 1. nu. 76. Floruit 1332. Obijt verò 1341.

BERNARDVS DE RIVERA, Hortensis Monasterij Religiosus, natus in vrbe Hispanensi, summoium ingeniorum fecundâ matre, à quibus hic etiam non degenerans, editis diuersis egregijs operibus, excellentis ingenij sui acumen satis ostendit. Edidit namque, *Quadragesimalium Concionum tomum unum*, Burgis impressum, in 4°. anno 1616. apud Ioannem Baresium.

Concionum Quadragesimalium tomum alterum, Vallisoletæ, apud Hieronymum Murillum, anno 1620. excusum.

Apologeticum Tractatum, pro S. Bernardo, circa opinionem de Beatitudine, seu visione animarum, ante vniversalem Resurrectionem.

Jacobi testamentum: continens nouas & eruditas expositiones 12. Prophetiarum, quas protulit Iacob Patriarcha, dum moriens, filijs valediceret. Prodiit Hispani, anno 1624. Quo in opere, citat

Commentaria de se elaborata, in tota serè Biblia: breui (vt creditur) vulganda. Authore à paucis adhuc annis in viuis erat.

Henriquez in Phœnicæ.

BERNARDVS DE STANISVILLA (forte Canivilla, quæ est familia nobilis in Flandriâ) Religiosus Alnensis, in ditione Leodiensi, concinnauit *Bullarium magnum, continens Præiulia Ordinis Cisterc. ab anno 1098. vsque ad annum 1623.* scripsit & alia quedam opuscula historica. Quæ omnia M. S. afferuantur in Monasterio Alnensi.

Catalogus Bibliothecæ M. S. eiusdem Cœnobij, apud Sanderum, tom. 2. Bibliothecæ M. S. Belgicæ.

BERNARDVS VASQVIZIVS, Nucalensis Cœnobij in Hispaniâ Religiosus, pietati eruditionem, eruditioni discretionem, & prudentiam iunxit. quibus & Deo, & Ordinis Superioribus se gratum, amabilem, ac perutilem reddidit. Hinc, Monasterij sui constitutus Abbas, omnium de se expectationi abundè satisfecit. Plura illum scripsisse testatur Montalbus, in Chronicis suis; ex quibus tamen, non nisi vnum recenset librum, cui titulus:

Senectus Jumentis. Vide Henriquez in Phœnicæ.

BERNARDVS DE VILLALPANDO, eiusdem Nucalensis Monasterij alumnus; Ordinis Cisterciensis lumen fulgidum; vir fuit doctrinâ pietate, ordinisq; zelo, conspicuus; qui, (de Superiorum Licentiâ) à venerabili Fiteriensi Abbate, Ignatio Firmino (ex eodem Nucalensi Cœnobio pariter assumpto) in Gallias directus, ut inde, quidquid ad Ordinis illustrationem spectare videretur offenderet, sedulo colligeret: amplissimum illud Regnum, non sine grauissimis molestijs & periculis, perambulans, celebriora quæque Ordinis Monasteria visitauit, eorumque antiqua monumenta studiose euoluens, plurima sanè collegit, quæ non sine ingenti Ordinis damno, & iniuriâ tandem latuerant. Ex quibus postmodum in ordinem redactis, & dispositis, confluxit sequentia:

Itinerarium Ordinis Cisterciensis, Lib. 1.

In quo, quæcunque rara, vel admiranda, quæ in Monasterijs Ordinis nostri, dum Gallias peragraret, animaduernerat, descripsit.

Leonum vita Ord. Cisterc. Seu, de viris illustribus Ordinis Cisterciensis. Librum unum.

Historiam insuper Monasterij Superatensis, in Regno Galicia, postea etiam concipisit. Et plura alia (teste Henriquez) quæ ad noticiam nostram nondum deueniunt. In viuis adhuc erat, dum Henriquez Phœnicem publicaret, anno 1626.

BERNOLDVS, Cisterciensis Ordinis Monachus; vir, singulari eruditione & pietate plurimum commendabilis, edidit Librum, quem prænotauit: *Distinctiones temporum.* Vixit anno 1314. Citatur à Ioanne Garetio, libro de verâ præsentia corporis Christi in Sacramento Eucharistiæ, classe 1. vti etiam à Seguino, in Bibliothecâ Cisterc. Qui tamen non referunt, cuius Monasterij fuerit Religiosus.

BERTRAMVS, *Canobij de Cerreto* Monachus, vir in diuinis litteris eruditus, & in artibus humanioribus nobiliter doctus, & sanctitate conspicuus, *Reuelationes varias, quas à Deo accepit, litteris mandauit, & in volumen redegit.* Ferrus & alia quædam scripsisse opuscula, quæ tamen nondum prodierunt.

Philippus Seguinus in Bibliothecâ, seu libello, de scriptoribus Ordinis nostri, vbi etiam asserit, Massæum lib. 3. Chronicorum, huius quoque Bertrami meminisse.

BERTRANDVS, *Pontigniacensis Religiosus*, vir doctus & eloquens, scripsit anno Domini 1247. (iubente Ioanne Abbate suo) *historiam insignem, de vita & miraculis Sancti Edmundi Archiepiscopi Cantuariensis*, quæ manuscripta reperitur in Caroli loco. Ex hac historiâ desumptæ sunt Lectiones, quæ (authoritate Capituli Generalis) in omnibus Abbatijs lineæ Pontigniacensis leguntur, in officio diuino, de eodem sancto. Philippus Seguinus, supra, qui addit, hunc Bertrandum *composuisse quoque, Antiphonas, ceteraque omnia, quæ in dicto officio toto die leguntur, aut cantantur; cetera hymnos*, prout modò extant in Breuarijs nostris.

BERTRANDVS THISSIER, Prior Bonifontis in Taresâ, S. Theologiæ Doctor Muf-
sifontanus,

si pontanus, scripsit insignem *Libram controuersiarum fidei, contra nostri temporis hereticos*. Relatio M. S. Eximij Domini Iosephi Arnolini, S. Theol. Doctoris Sorbonici, strictioris obseruantia Ordinis nostri, Religiosi &c. anno 1647. ad me transmissa.

BONAVENTURA WASTRII, Religiosus Alensis, edidit anno 1637. *Gallie, Vitis Beate Humbelina, Sororis Germane Sancti Bernardi, & sanctimonialis Ordinis Cisterce*. Vnde cum constitutionibus, quas adhuc obseruant Moniales eiusdem Ordinis reformati, per Hispaniam. Louanij, apud Ioannem Oliuiers, in 8°.

Bonavallis. Monasterium est Ordinis nostri, in Delphinatu, Diocesis Viennensis. Huius Monasterij Religiosus Anonymus, ad instantiam Barnonis de Boirone, Prioris sui, scripsit *Vitam B. Amedei, Domini Alpe Ripe*, Conradi Imperatoris pronepotis, & postea Monachi Bonavallis. Extat in Bonavalle, & apud Manriquez, vt ipsemet testatur tom. 1. Annalium, ad ann. 1119. Erat hic Amedeus, Pater B. Amedei Episcopi Laufannensis, de quo supra.

Eiusdem Monasterij Religiosus Anonymus alius scripsit volumen magnum, 26. capitibus distinctum, de vita, & miraculis Beati Ioannis Abbatis i. Bonavallis, & postea Valentinenis Episcopi. Seruatur in Bonavalle, sed, truncatis aliquot prioribus capitibus.

BONIFACIUS SIMONETA, natione Italus, patria Mediolanensis, Abbas Monasterij Sancti Stephani de Cornu, Ordinis Cisterciensis, in Diocesi Cremonensi (alias, Placentina) genere nobilis, sed virtute prestantior, Theologus & Philosophus celeberrimus, & in diuinarum scripturarum lectione assiduus, nec non & antiquitatum rerum Ecclesiasticarum callentissimus, scripsit *Commentarios in persecutionum Christianarum, pontificumque historiam, a Sancto Petro, vsque ad Innocentium 8. 6. libris distinctum*. Opus est rarum, & curiosum, impressum i. Mediolani, anno 1492. apud M. Antonium Zarotum, Parmenium; teste Posseuino. Postmodum vero iterum 1509. Basileæ, typis Nicolai Kessler, dicarum Carolo VIII. Francorum Regi. Cuius editionis exemplar vidi in Bibliotheca Baudeloënsi, Gandau. Prodiit & alibi, in Germania, opera Hieronymi Ducalis, qui illud dedicauit Martino Abbati Veteris Cellæ, in Mimis. Extat & M. S. in diuersis Bibliothecis. Author Bibliothecæ Pontificæ testatur se illud vidisse Cisterci. Carolus Emanuel Maldura, S. Theol. Professor in Cœnobio Sanctæ Crucis in Hierusalem, Romæ, in relatione anno 1647. ex vrbe ad me missa, scribit, illud quoque asseruari M. S. in Cœnobio Aquæ frigida, iuxta Lacum Larium in Italia.

Reuerendissimus Caramuel, in Theologiâ Regulari lib. 1. dist. 34. n. 340. huius Authoris mentionem faciens, affirmat, illum in scientiâ naturali ita excelluisse, vt omnes debeant ei factes submittere. Vnde, non obscure colligit, eum plures adhuc alios libros scripsisse. Floruit autem anno 1490. Fuitque nepos, ex fratre Ioannis Simonetæ, qui scripsit libros 3. de rebus gestis Francisci Sfortiæ, Ducis Mediolanensis. Vide etiam auctarium Auberti Miræi, de scriptoribus Ecclesiasticis, cap. 528. sequinum, in Bibliothecæ & symonem Carpentarium, Parisiensem, in Epistola liminari, libri i. Epistolarum Dathi.

BYCARDVS, Abbas Balernæ, & postea, Belle vallis, in Comitatu Burgundiæ, scripsit Caput 14. & ultimum libri 4 vite Sancti Bernardi, conscripti à Guilielmo Sancti Theodorici: quod caput rectè dici possit, *Præfatio ad dictum librum*. Extat etiam eius *Epissola ad Nicolaum Monachum* (postea Sancti Bernardi notarium) dum relicto Ordine Cluniacensi, Claram vallem intrare deliberaret. Ex quibus opusculis, patet eius doctrina, & acie ingenium.

Scripsit & alia quædam, de quibus Sanctus Bernardus, epistola 146. (quam ad illum scripsit) tale perhibet testimonium. Ignitum eloquium tuum vehementer, & ignitum illo igne, quem Dominus misit in terram: Legi illud, & concaluit cor meum intra me. Benedixi illi fornaci, ex quâ huiusmodi scintillæ euolassent. Nonne cor tuum ardens erat, dum illa dictabas? Bonus homo, de bono thesauro suo profert bona. Si laboravi in te, uti tu humiliter memoras, non me piget &c. Huius Buchardi opuscula plura recensent antiqui Catalogi librorum Abbatie Balernensis, ut scribit Longelinus in notitijs suis. Ego tamen Catalogos hos assequi non potui.

BVELLENSIS Monasterij in Hyberniâ, Monachus Anonymus, appendicem adiecit *Annalibus rerum Connacensium, usque ad annum 1253.* quo vixit tempore. Liber M. S. extat in Bibliothecâ Collonianâ. Iacobus Wiræus, Tract. de scriptoribus Cisterciensibus in Hyberniâ, referente R. Patre Guardiano Recollectorum Hybernicorum Louanij.

C.

CADVCANVS, Abbas Landefidensis, Ordinis Sancti Benedicti, veterum Britannia Regum sanguine oriundus, Frater Otteoli, Galuciorum Principis, vir egregiè doctus, & ob omnium scientiarum, maximè Theologicarum, notitiam, valde celebris, ut Cambriæ Annales testantur. Qui anno 1215. 8. Ecclesiæ Bangorensis Episcopus consecratus est: sed cælestis contemplationis amore tactus, anno 1236. de licentiâ Gregorij Papæ 9. Episcopatu se abdicans, in Dorensi Monasterio, Cisterciensibus se aggregavit, ubi reliquum vitæ in sanctis meditationibus, & diurnis ac nocturnis psalmodijs, consumpsit, & post mortem, honorificè tumulatus est, hoc pios ingenij fetus post se relinquens: *Speculum Christianorum, lib. 1. Dominus in Evangelio dicit, qui ex Deo est &c. Homiliarum librum 1. & alia quædam.* Vide Picæum, Seguinum, & Longelinum in Purpurâ Sancti Bernardi. Obijt sanctitate clarus, cuius intuitu, Menologio Cisterciensium adscriptus est 18. Iunij.

CAESARIVS, vulgò cognominatus Heisterbachensis, nouitiorum instructor, & postmodum Prior Monasterij Vallis Sancti Petri, vulgò Heisterbach, Diocesis Coloniensis, iuxta Bonnam, ubi anno 1199. monasticam vestem induerat, & postea, pietate & doctrinâ celeberrimus enituit. Scripsit plurima, ex quibus impressa extant sequentia:

Libri 12. in gratiam nouitiorum, simplici & aperto sermone conscripti, de vitis, miraculis, & exemplis virorum ac mulierum sanctitate illustris, sui temporis, Monachorum præsertim,

festum, ac Montalianum Ordinis Cisterciensis. Coloniae 1591. & alibi saepius. Homilia, seu conciones eius morales, super omnes dominicas, & festa totius anni. Quas in 4. partes distributas, Coloniae typis Petri Henningij, anno 1615. publicauit Ioannes Andreas Cöppenstein, Ordinis Sancti Dominici, titulo fasciculi moralitatis, in 4°.

Libros eius 3. de uita & miraculis Sancti Engelberti, Coloniaensis Archiepiscopi, & martyris, completos anno 1237. primò edidit Surius; & nuper iterum R. D. Egidius Gelenius, ad Sanctum Andream Coloniae Canonicus, vnà cum notis, & auctario, à se illustratos, anno 1633. Hæc sunt quæ hæcenus impressa cognoui.

Præter quæ, extant Coloniae (testibus Montalbo, & Draudio, in Bibliotheca sua) Commentaria ipsius M. S. in Syrachidem, seu Ecclesiasticum, libris 9. distincta.

Item in Cœnobio Veteris montis, Chronicon Episcoporum Coloniensium.

In collegio Societ. Iesu Brugis, Dialogus inter capitulum, monachum, & novitium.

Dicitur quoque extare in Cœnobio Bonæ-Spei, Ord. Præmonstrat. in Hannoveriâ volumen sermonum ipsius ad Monachos, sed credo esse Cælerijs Arelatensis Episcopi. Libri miraculorum eius extant in Cœnobio Alnensi. Cæterum, omnia sua scripta ipsemet recenset in epistol. quâdam ad Petrum Priorem loci S. Mariæ, quæ fasciculo moralitatis iam dicto præfixa legitur, hoc tenore:

I. *Primo omnium in adolescentia mea, paucis admodum sermonibus prælibatis, ad exercendum me, super verba Joannis, ubi in Apocalypsi dicit: Signum magnum apparuit in celo, mulier amicta sole, & luna sub pedibus eius, & corona stellarum 12. in capite eius: scripsi libros duos, septemplexiter eundem versiculum exponens. Huius opusculi prologus sic incipit. Licet hæc clausula à Doctoribus catholicis, multisariè, multisque modis sit explanata, &c.*

II. *Insuper, super verba eiusdem Joannis, ubi dicit, circa principium Euangelij sui, Verbum Caro factum est, & habitauit in nobis, scripsi sermonem vnum, ex singulis litteris verbi significati sacramentum eliciens, quem homilij de festiuitatibus sanctorum inserui.*

III. *Item, super locum illum Salomonis, ubi dicit: Oritur sol, & occidit, & ad locum suum reuertitur: scripsi sermones duos, vnum allegoricè, alterum moraliter.*

IV. *Item, super verba Salomonis, ubi dicit: Sapientia edificauit sibi domum, exiit colunnae 7. scripsi sermonem vnum, de Theologia, qui sic incipit: Triplex est sapientia. &c.*

V. *Item, super verba Abacachi, ubi dicit: Eleuatus est sol, & inna stetit in ordine suo: scripsi sermones duos, vnum allegoricè, alterum moraliter.*

VI. *Item, super verba illa libri Iudicum: Stella manentes in ordine & cursu suo, pugnaverunt contra Sisaram: scripsi sermones duos; vnum allegoricè, alterum ad Monachos.*

VII. *Item, de statione solis sub Josue; & de regressu solis sub Ezechia; & de obscuratione solis in passione Christi, scripsi dialogum modicum, philosophicè.*

VIII. *Item, super verba libri Regum, ubi scriptum est: Et innocauit Ihsias dominum, & reduxit umbram per lineas, quibus iam descenderat in horologio Achaz, retrorsum decem gradibus: scripsi sermonem vnum, qui sic incipit: In hac figuræ latent diuine incarnationis sacramenta.*

IX. *Item, super sequentiam illam solennem: Ane præclara maris stella: scripsi expositionem vnam.*

X. *Item,*

- X. Item, *super psalmum, Fundamenta eius in montibus sanctis, scripsi sermones septem.*
- XI. Item, *de præcipuis solemnitatibus totius anni, scripsi sermones multiplices, in capitulo recitandos.*
- XII. Item, *super Salomonis canticum, quod cecinit in laudem mulieris fortis, scripsi ad honorem Dei Genitricis sermones 22. Vbi super vericulum illum, Quæsiuit lanam & linam, putans ita esse in textu, posui, Fabetur morte mori, quisquis induerit vestem lanâ linoque contextam; quod & correxi.*
- XIII. Item, *super 14. tempora Salomonis: tempus nascendi, & tempus moriendi, &c. scripsi sermones 14. seruato ordine solemnitatum; ita vt primus sermo sit de Aduentu Domini; vltimus verò de omnibus Sanctis. Huius operis præfatio sic incipit: Omnia tempora habent, &c.*
- XIV. Item, *super verba illa Ecclesiastici, vbi dicit: Altitudinis firmamentum, pulchritudo eius; vsque ad illum locum: vide arcam, & benedic qui fecit illum, scripsi sermones vnde-cim. Huius operis præfatio dirigitur ad Godefridum Priorem de Bergis.*
- XV. Item, *super verba illa Domini: Accepit Iesus panes, & cum gratias egisses, distribuit discumbentibus; scripsi sermones 2. vnum allegoricè, & alterum moraliter, 15. genera panum ex eisdem verbis eliciens, & totidem præcipuis solemnitatibus anni eisdem sermones adaptans.*
- XVI. Item, *ab illo loco euangelij, Angelus Gabriel missus est ad Mariam, vsque ad eum locum, vbi Saluator veritè aquam in vinum seruato ordine historie, euidi homilias morales 18. Huius operis prologus est: Fasciculus Myrrha dilectus meus mihi, &c.*
- XVII. Item, *scripsi dialogum magnam visionum, atque miraculorum. Huius, libri sunt 12. Prologus sic incipit: Colligite fragmenta ne pereant.*
- XVIII. Item, *ab eo loco, vbi Dominus ad nuptias veniens aquas conuertit in vinum, vsque ad vltimam dominicam aduentus, super omnes lectiones dominicales euangelij, scripsi homilias morales, numero 64. Huius operis prologus sic incipit: Botrus Cypri dilectus meus mihi.*
- XIX. Item, *scripsi actus, passionem, & miracula Domini Engelberti Colonienfis Archiepiscopi. Huius operis epistola ad successorem eius, Dominum Henricum Antistitem dirigitur. Huius operis meminit Molanus in annot. ad Martyrologium 7. Nonembri.*
- XX. Item, *super lectiones euangelij, que leguntur per circulum anni, in festiuitatibus Sanctorum, in quibus 12. lectiones habentur in ordine nostro, scripsi homilias morales 33. Huius operis prologus sic incipit: Iacob diligebat Ioseph, super omnes filios suos.*
- XXI. Item, *super verba Salomonis in Cantici Cantecorum, vbi dicit: Quæ est ista que progreditur sicut Aurora consurgens, &c. scripsi ad honorem Dei Genitricis Libellum vnum. Huius operis prologus dirigitur ad Alardum presbyterum & Monachum.*
- XXII. Item, *de transfiguratione Domini, scripsi homilias duas; vnam sub typo dialogi allegoricè; alteram moraliter. Huius operis præfatio est ad Hermannum Priorem de Claustro.*
- XXIII. Item, *scripsi super passionem Domini secundum omnes Euangelistas, homilias morales 8. Huius operis prologus destinatur ad Petrum, & Alexandrum, Priores.*
- XXIV. Item, *ad petitionem cuiusdam Henrici Clerici, scripsi quasdam orationes cum collectis, super horas canonicas.*
- XXV. Item, *scripsi contra hæreticos huius temporis, & errores eorum, dialogum vnum.*

XXVI. Item ad petitionem Domini Conradi, quondam Abbatis de loco S. Maris, ad honorem eiusdem Virginis exposui psalmum 23. Item, psalmos 44. 47 & 4. & 147.

XXVII. Item, scripsi volumen diversarum visionum, & miraculorum, libros 8. Huius prologus sic incipit: *Qui infirmus est, olus maleduct.*

XXVIII. Item, super psalmum, exaudi te Dominus: scripsi librum unum, cuius prologus est ad Cunoem monachum.

XXIX. Item, scripsi epistolam satis longam, contra heresim de Luciferis, ad petitionem Ioannis Tortoris hæreticorum.

XXX. Item, scripsi homilias euangelicas super serias quadragesime, num. 36. nam de transfiguratione duas, & super passionem Domini 8. dudum scripseram. Huius operis prologus ad Efferindum monachum Clari campi destinatur.

XXXI. Item, super psalmum, Beati immaculati, Sermones 22. Huius operis præfatio sic incipit: *Diu est, quod psalmum 123. exponere cogitaueram, à fratribus rogatus.* Primus autem sermo sic incipit: *Ut ait in expositione sua Cassiodorus.*

XXXII. Item, scripsi super Cantica graduum expositionem satis prolixam. Huius operis prologus sic incipit: *cum ad petitionem fratrum, psalmum 118. exposuissem: videlicet, Beati immaculati &c. & eandem expositionem disciplina regulari, & maxime ordini nostro prout placuit, adaptassem, &c.* Primus autem psalmus sic incipit: *Titulus huius psalmi est, Canticum graduum, quo titulo psalmi subsequentes prænotantur.*

XXXIII. Item, exposui psalmum, *Credidi propter quod locutus sum*, de Sancto protomartyre Stephano.

XXXIV. Item, descripsi vitam B. Elisabeth Lantgrauie, ad petitionem fratrum domus Teutonicæ de Marpurg, quæ sic incipit: *Venerabilis Elisabeth.*

XXXV. Item, scripsi sermonem de translatione eiusdem, qui sic incipit: *Non potest ciuitas abscondi super montem posita.*

XXXVI. Item scripsi super Ecclesiasticum 9. Libros. Ex quibus 1. sic incipit: *Capiens vir prudens, ad edificationem posterorum, aliquid exemplo Salomonis de sapientiâ scribere sapienter; & hoc ex proprijs viribus fieri non posse recognoscens, omnem sapientiam à Deo esse confiteatur; ut potè totius sapientiæ auctore.* Capitales littere librorum coniunctæ, nomen dictantis repræsentant.

Floruit Cæsarius immediatè post annum 1200. & anno 1222. dialogorum libros absoluit. Obijt verò sanctitate illustris, ideoquè Menologio Cisterciensi adscriptus, 25. Septembris. Vitam Cæsarij plures ediderunt, nominatim Iacobus Fieberus, qui etiam apologiam insignem pro scriptis eius publicauit.

Camera Beate Mariæ, Monasterium est Sanctimonialium Ordinis Cisterciensis, in Brabantia propè Bruxellas. Huius Monasterij Cofessarius, vel Capellanus quispiam, Ordinis eiusdem Monachus anonimus, scripsit.

Vitam Beati Bonifacij Episcopi Lanauensis S. Theol. Doctoris, eiusdemque in Academia Parisiensi Professoris, &c. Qui in Camera (assumpto habitu Cisterciensi) obiit, & etiamnum quiescit. Vitam hanc edidit Chryostomus Henriquez in fasciculo Sanctorum Ord. Cist. Lib. 1. dist. 32. nonnihil tamen alteratam asseruatur autem M. S. in Camerâ B. Mariæ. Huius S. Episcopi reliquæ anno 1603. per Mathiam Houium Archiepiscopum Mechliniensem, eleuatæ fuerunt, quas Deus varijs (vt fertur) mi-

vaculis honorauit. Henriquez in Menologio, 19. Februarij.

Campus Liliorum vulgo, *Lilienfels*, Abbatia est Diocesis Pataviensis, in Austria. Huius Cœnobij Religiosus quispiam, anno 1645. (nomine Campililiensis scholæ) *edit Synopsin regulæ S. Benedicti*, commendatam à perillustri & eximio Domino Caramue in capite suæ theologiæ regularis; vbi ex eadem synopsi tabulas quasdam producit, quibus pulchrè ostenditur Conuenientia Ordinis, quem per totam regulam suam S. Pater Benedictus obseruat.

CANDIDVS FVRLONGIVS, familia nobili Wexfordiæ in Hybernia natus, haustis in patria studiorum rudimentis, in Galliam transfretauit, indeque in Italiam, ac tandem in Hispaniam perrexit. vbi Cisterciensium Monachorum conuersatione delectatus, ipsidem in Nuecalési Cœnobio se adiunxit, vbi omnium prorsus solidarum virtutum se viuum præbens exemplum, ceteris confratribus admirationi fuit. Professione firmata, ad philosophica, ac deinde etiam ad theologica studia Salamanticam transmissus, ipsidem iam non mediocriter excoltus, in patriam directus est, animarum salutis operam suam (quoad fieri posset) laturus. Cui etiam totis viribus incumbens, vniuersas regni prouincias docendo & prædicando pertransibat, non sine ingenti animarum lucro: Deo præsertim doctrinam eius varijs signis & prodigijs confirmante. In tantum, vt etiam iacobus Angliæ Rex, horum miraculorum fama motus, Candidum ad se vocauerit, oculis explorare volens, quod auribus perceperat: id quod etiam ad ipsius viri Dei votum feliciter successit, vt latius in vita narratur. Quo factum fuit, vt Rex sanctitatem eius reueritus, cum honore eum ad propria remiserit, sicque commoditatem etiam præbuerit, instantis proximorum salutis vacandi. Numerus eorum quos ex hæresi ad Catholicæ Ecclesiæ gremium reduxit, quatuor millium numerum excessisse fertur. Obiit meritis gloriosus Wexfordiæ, anno 1614. quem Deus postmodum adhuc varijs miraculis honorauit; quorum non infimum fuit, quod post aliquot mensium sepulturam, corpus eius adhuc integrum & incorruptum inuentum fuerit. Scripsisse fertur ascetica quædam, ex quibus tamen hæctenus nihil vulgatum fuit, præter insignem quandam orationem, ad formam *Epistolæ ad S. Malachiam Archiepiscopum Hyberniæ*. Et

Aliam ad S. Bernardum. Quas orationes ex Hybernia Claramvallem misit, vt se pulchris sanctorum adpenderentur. Vitam Candidi vulgauit Henriquez in fasciculo, quam ego Flandricè reddidi. Nota, tametsi paucissima sint, quæ hic Candidus scripsisse refertur; quia tamen Henriquez in Phœnice iam pridem illum scriptoribus ordinis nostri aduersit, me non debuisse eundem hic excludere; præsertim quod viri sanctitas postulare videatur; ne vel minimum pietatis monumentum, ab illo scriptis mandarum, à posterorum excidat memoria.

Capitalum generale Cisterciense, constitutiones pluribus annis, pro bonâ Ordinis gubernatione Cistercij latis, & à diuersis Pontificibus approbatas, anno 1490. Dimione imprimi curauit. Habentur etiam eadem constitutiones M. S. in omnibus ferè Monasterijs Ordinis. Eas ego Dunis sæpius legi, immò & in compendium à me redactas adhuc asseruo.

Cari campi Cœnobij in Belgio, Religiosi quidam anonymi, conscripserunt insignem chronicon

chronicon Monasterij sui, quod omnibus Belgij chronographis (maximè Arthesiæ) solent esse familiare. Ex quo (inter alios) plura desumpsit Ferreolus Locrius, quæ chronico suo Belgico inseruit: nominatim, quoad gesta Clarissimorum Comitum Sancti Pauli, quorum plurimi in hoc Cœnobio sepulti iacent; prout etiam Duces aliquot Vendocinenses. De quibus propterea sequentes ibidem leguntur versus, quos pariter Locrius refert:

*Clara domus multos condit tellure sepultos,
Paulinos Comites, Vendomiosque Duces.*

Est autem Cari-campi Monasterium in finibus Arthesiæ situm, quod anno 1137. ab Hugone Sancti Pauli Comite fundari ceptum, Monachos cum primo Abbate recepit ex Pontigniaco, anno demum 1141. quo propterea in omnibus antiquioribus Ordinis chronologijs recensetur, vt rectè notat Reuerendissimus Manriquez, tomo I. annalium Cisterc. ad hunc eundem annum. Id quod specialiter hic adnotandum duxi, quia recentiores quedam Chronologiæ, ad annum 1137. illud (malè) referunt.

CAROLVS BORLVTVS, nobili apud Gandenses familiâ procreatus, Monachus Monasterij Dunensis in Flandriâ, scripsit linguâ vernaculâ, in gratiam sanctimonialium de Rauensberghe, Diœcesis Audomarenfis, (quarum spiritali directioni deputatus erat) *Tractatum insignem de pulchritudine, & perfectione virtutum*: quem M. S. apud me asseruo. Scripsit circà annum 1574.

CAROLVS DE VISCH, huius libri Author, Furnis in Flandriâ, natali solo, humanitatis studijs absolutis, & Duaci postmodum Philosophiæ emenso stadio, Monasticum Ordinis Cisterciensis habitum indui in Monasterio de Dunis, anno 1618. Hinc rursus anno 1621. ad Theologiæ studium Duacum transmissus, anno 1625. Baccalaurei formati titulo ibidem insignitus fuit. Anno 1629. vnâ cum alio Monasterij nostri Religioso, in Germaniam directus, Theologiam moralem docuit in Monasterio Ebribacensi, Moguntinæ Diœcesis, apud Rhingios: vbi conscripsit, & Religiosis prælegi

Tractatum amplum, in plures distinctiones subdivisum, de voto, & voti relaxatione. In quo fusè egi de votis Monasticis.

Item, *de Sacramentis in Genere, de Baptismo, Confirmatione, Eucharistiâ, & de Missâ, ac de Pœnitentiâ, pro parte* Quam tractationem perficere non potui, ob dispersionem Conuentus Ebribacensis, per Suecos Imperij vastatores.

Scripsi adhuc in Germania residens, *Tractatum breuem de Legibus. Item alium, de Iustitiâ, & Iure.* Quæ omnia à huc penes me habeo M. S.

Historiam etiam Monasterij Ebribacensis, cum serie continuâ omnium Abbatum: cui inseres fundationes breues aliorum aliquot Monasteriorum, quæ ex Ebribaco prodierunt; vt, Sconægiz, in Palatinatu Electorali; Otterbargi, in Palatinatu inferiori; Montis Sancti Disibadi, in Ducatu Bipontino; & Castri Aquilæ, seu, Arcensburgh, in Wetterania. Cuius historiæ copiam nonnihil contractam, tradidi Reuerendissimo Domino Gaspari Iongelino, qui eandem edidit de verbo ad verbum, Coloniz, in notitiâ Abbatiarum Ordinis Cisterciensis.

In Belgium redux, conscripsi *historiam Abbatiæ Thosane*, eiusdemque unionem cum *Episcopatu Bragensi*, & ab eodem rursus separationem.

Fundationem item prioratus Wacrschotani, in *Diaecesi Gaudensi*, cum serie omnium *Priorum*. Nec non, &

Fundationes, ac progressus cum serie omnium Abbatissarum, Monasteriorum Sanctimonialis Speculi B. Mariæ, vulgò, Groeninghe, in ciuitate Cortracensi: & Vallis Cœli, in ciuitate Dixmudana. Has quatuor *fundationes, seu breues historias*, edidit sparsim suis locis, in auctario ad tomum 3. *Flandriæ illustratæ, Antonius Sanderus, Canonicus, & Scholasticus cathedralis ecclesiæ Iprensis*.

Scripti etiam lingua *Flandro-belgicâ, opus amplum pro instructione religiosorum, in 3. vijs perfectionis (purgatiua, illuminatiua, & unitiua) distinctum 25. concionibus prolatis (quibus postea adieci 5. alias.)* Quod *M. S.* extat apud me, & pro maiori parte apud *Moniales Vallis Cœli, Dixmudæ*, quibus per annos 12. continuos fui à *sacris confessionibus, & spiritali directione*.

Denique, *Vitas BB. Ligerij, & Falconis, primorum Abbatum, & fundatorum Canobij nostri de Denis, à Chrysostomo Henriquez breuiter conscriptas Hispanicè, ad antiqua monumenta domus nostræ collatas, pluribus in locis emendati, notabiliter auxi, ac Flandricè reddidi, in gratiam quoque sanctimonialium Vallis Cœli, apud quas asseruantur M. S. Paulatim plura daturus, si vitam ac sanitatem conseruare dignetur Deus.*

NOTA:

Porro erant fortè, quibus displicebit, quod propria hæc scripta recensuerim, & me ipsum scriptoribus ordinis adnumerauerim: at immeritò, quandoquidem communiter omnes tam veteres, quam recentiores, simile scriptigenus pertractantes, idem pro more semper habuerint, neque in hoc præiurint, ut patet in Diuo Hieronymo, Gennadio, Honorio, Siegerto, Trithemio, Syluestro Maurolyco, Petro Ribadeneira Societ. Iesù, Theodoro Petreio, Carthusiano, Joanne Pitæo, Antonio de Verdier, Chrysostomo Henriquez, Valerio Andrea, Antonio Sanderò, & alijs plurimis, etiam nostri ordinis, ut huius libri beneuolus lector deprehendet. Accedit, quod passim alios etiam adhuc superstites, ad bibliothecam hanc admisserim, idèòque in re potuerim me ipsum non excludere. Denique per hoc superiores, aliique confratres, temporis à me expensi rationem habebunt.

CAROLVS à S. Maria, prior Monasterij S. Bernardi, in suburbano S. Honorati Parisijs, scripsit tractatum de viris sanctitate illustribus, congregationis Faliensis, Oranis Cisterciensis: quem sæpius citat, imò ferè totum Menologio suo sparsim inseruit Henriquez.

Castri Aquile (vulgò Arnsburg) in Wedderauia, Monachus quispiam, circà annum 1640. scripsit insignem historiam de origine & progressu Monasterij sui. Vbi fusè agit, de pluribus Monachis & conuersis sanctitate illustribus, qui ibidem floruerunt, variaque alia notabilia producit, quæ historiam illius districtùs non parum illustrare poterunt. Publicauit hanc historiam seorsim Longelinus, anno 1644. Coloniz, typis Henrici Kræfft: solet tamen subiungi Purpuræ S. Bernardi, ab eodem Longelino tunc temporis etiam editæ. Notandum autem, authorem huius historiz contendere, Monasterium suum, Ordini Cisterciensi incorporatum fuisse anno 1174. productis quibus.

quibusdam litteris Gerardi Abbatis Ebirbacensis, scriptis 17. Kal. Augusti, anni iam dicti 1174. quibus asserit, se (ex commissione Pontij Abbatis Claravallensis) instituere eidem loco Abbatem virum Religiosum, Rutardum nomine, &c. Nihilominus quia Ebirbacensis Monasterij monumenta (quæ præsens iustravi, dum ibidem theologiæ professorem egi) testantur, Gerardum demum anno 1187. ex Clara- valle ad Abbatiam Ebirbacensem euocatum fuisse; post obitum scilicet Arnoldi, Abbatis 2. qui obiisse scribitur eodem anno 1187. 14. Kal. Octobris, ac solum anno 1197. Arnsburgensibus Abbatem dedisse, ipsidem in chronologia nostra inferius potius adhasi. Maximè quod etiam chronologia Cisterciensis (apud longelinum in notitia,) quam tempore capitulorum generalium Abbates omnes sequi tenentur; ac etiam filiatio Claravallis, quam pariter ex Clara valle acceptam publicauit longelinus libro citato, fundationem Arnsburgensem hoc etiam anno 1197. consti- tuant. Accedit, quod Reuerendissimus quoque Manriquez in serie Abbatum Cla- ravallensium quâ tomo 1. annalium suorum subiunxit, asserat Pontium Claravallis Abbatem anno 1172. fuisse assumptû ad cathedram episcopalem Claromontensem; adeoque anno 1174. non fuisse Abbatem Claravallensem, sed Bernardum. Imo longelinus in Purpurâ S. Bernardi, scribit hunc Pontium anno 1170. fuisse creatum Episcopum. Vndè à fortiori, &c. Adèd vt de epistolâ Arnsburgensis sinceritate meritò possit dubitari.

N. CAVILLIER, Monachus Boni portûs, typis commisit *insignem orationem pans- yricam, in honorem Reuerendissimi Cisterciensis Abbatis moderni*, anno 1646. Relatio Reuerendi & Eximij Domini Claudij Chalemot, modò Abbatis de Columbâ.

CHRYSOSTOMVS CABERVS, Cœnobij Vallis Ecclesiarum, in Castellâ Monachus, vir acutissimi ingenij, verbis potens, in actionibus prudens, in conuersatione com- mis, & humanus. Philosophiæ cursum triennale docuit in collegio Montis Ra- morum. Quo absoluto, Theologiam quoque scholasticam magnâ cum laude pro- fessus est: cui postmodum etiam positiuam iungens, Ecclesiastes euasit celebris. Abbas denique ordinatus Monasterij sui, prudentissimâ eiusdem gubernatione no- minis sui splendorem non parum auxit.

Edidit *Dialecticam, seu, summarum recapitulationum Libros 3.* Vallisoleri apud Ioannem Baptistam Barellium, anno Domini 1623.

Commentaria insuper in vniuersam Logicam Aristotelis, tractatus septem Ibidem apud eundem.

Plura alia quæ adhuc scripsit, asseruantur M. S. in Valle Ecclesiarum.

Henriquez in Phœnicæ.

CHRYSOSTOMVS HENRIQUEZ, Mantuæ Carpentanorum anno 1594. natus, post absoluta humanitatis studia, anno ætatis 13. nondum completo, habitum Religio- nis induit in Hortensi monasterio; in quo, peracto trienniali nouitiatu, professio- nem solemnium votorum emisit. anno ætatis 18. Philosophicis studijs imbuendus ad Meyrense destinatur collegium. Interim tamen, cum animus ad historias præ-

fertim ordinem concernentes) propenderet, horis intercessiuis *Meyrensis cenobij historiam concinnauit.*

Cursu philosophico iam completo, ad Montis Ramorum theologicum mittitur studium; vbi pariter (ex diuersis fide dignorum relationibus ex Hyberniâ transmissis) *Beati Candidi Furlongij vitam conscripsit.*

Theologicis studijs sufficienter instructus, ad parentum, & fratrum suorum instantiam (Bruxellis in aula Archiducis Alberti degentium) ab ipso eodem Belgarum Principe in Belgium euocatur. Cuius petitioni nolentes reluctari congregationis nostræ Hispanicæ Superiores, illum protinus miserunt. Hic, salutatis parentibus, statim ad studia sua reuertus, celebriora ordinis monasteria visitauit. Bibliothecas, aliaque antiqua monumenta auidè excussit, vbi fertilissimam reperit messem proposito suo accommodam. Non omisit in plurimorum doctrina & pietate celebrium virorum notitiam & familiaritatem se insinuarè; quorum aliqui magno illi subsidio fuerunt, maximè in Dunensi nostro Monasterio, vbi cætatim omnes, quodcumque possibile fuit, adiutorium illi impendimus; quidam antiquos Bibliothecæ codices euoluendo; alij, vsui accommoda annotando; alij denique, inuenta & adnotata distribuendo: adeò vt ipse Venerabilis Dominus, in Phœnicæ reuiuifcente, parte 2. cap. 30. expressè fateatur, *Pro maxima parte, Pralatis & Monachis Dunensibus adscribendum esse, si quidpiam scripserit, quod ad Dei seruitium, Sanctorum honorem, & Religionis gloriam faciat.* Hinc, affectu & beneuolentia nostra delectatus, multo tempore apud nos hælit; vbi & vtrumque fasciculi sui tomum compleuit, quos etiam tomos expensis nostris impressos, Abbatibus nostris dicauit.

Reuerendissimus quoque Pater Andreas de Trugillo, Congregationis Hispanicæ reformator generalis, vt Chrysofomum ad studiorum continuationem animaret, & quodammodò obligaret, de assensu Patrum diffinitorum congregationis suæ, anno 1622. titulum & priuilegia illi contulit *Historiographi generalis Congregationis Hispanicæ, Ordinis Cisterciensis*. Idem & anno sequenti (1623. *Paternus* titulum, qui eatenus non nisi Abbatibus, Diffinitoribus, & Visitatoribus generalibus concedi consueuerat. Denique vt nihil omitteret, quo aliquatenus illum honorare, & animare posset, *Commissarium* illum creauit *generalium Monachorum Hybernorum congregationis suæ.* Quæ omnia postea confirmauit successor eius Valerianus de Espinosa, Reformator generalis. His omnibus titulis, Reuerendissimus quoque Morimundensis Abbas adiecit dignitatem *Magni Prioris Ordinis militaris de Calatrana.* Tamen clarissimi fuerint hi honorum tituli, Chrysofomi tamen animum haud quaquam extulerunt (vt potè in humilitate nimis altè fundatum) sed ad studiorum amorem magis magisque inflammauerunt. Adeò vt paucorum annorum tempore, plurima sanè scripserit, & magno labore delineauerit; quæ ipsemet in Phœnicæ, loco citato, recenset hoc ordine.

Historiam Meyrensem, in 4°. ab anno 1143 quo sub B. Bernardo Cœnobium illud sumpsit exordium, vsque ad annum reparationis humanæ 1364. lib. vnum.

Theaurum Euangelicum in 4°. siue, *relationem illustrium virorum, quos ordo Cisterciensis habuit in Hyberniâ nostro auro.* Prodiit Martii anno 1619. apud Viduam Alphonsi Marneze.

Vnam Candidi Furlongij, Monachi Nucalensis, lib. 2. in 4°. Hispanico idiomate.

S. ORDINIS CISTERCIENSIS.

Hanc vitam ipse postmodum transtulit in linguam Latinam, ediditque in fasciculo. Eandem ego ipse Flandricè reddidi, in gratiam monialium Vallis Cæli Dixmudæ.

Constantiam catholicam, libros duos. Vbi agit de persecutionibus, quas propter fidem perpeffi sunt Hyberni, à temporibus Sancti Patricij eorum Apostoli, ad nostram vsque ætatem. Bruxellis apud Meerbecium, anno 1623.

Vitam Ioannis Rusbrochij, Prioris Viridiss Vallis, Ordinis Canonorum Regula- rium. Bruxellis apud Ioannem Pepermannum, anno 1622. in 8o.

Fasciculum Sanctorum Ordinis Cisterciensis, lib. 1. in folio. In quo de Patriarchis & propagatoribus ordinis, deque sanctis Præsulibus, qui contra Christianæ Religionis hostes, verbo & exemplo, ac gladio pugnaverunt; & de origine ordinum Militarium sub instituto nostro.

Bruxellis apud Pepermannum, anno 1623.

Fasciculum Sanctorum Ordinis Cisterciensis, librum alterum. Vbi de sanctis Ponti- ficibus, qui Romanæ Ecclesiæ inuasoribus mirabili zelo se opposuerunt; de Archiep- scopis, Episcopis, & Abbatibus sanctitate præcipuis; de Martyribus Ordinis; & quorun- dam Monasteriorum Foundationibus. Bruxellis, in folio, apud eundem, & eodem an- no. Hoc opus postmodum anno 1631. iterum recusum fuit Coloniz in officina Choli- niana, in magno 4o

Coronam sacram Ordinis Cisterciensis, Lib. 1. in quo de Reginis, & Infantibus, quæ sprete sæculi delicijs, & diuitijs, habitum Ordinis Cisterciensis sumperunt, in 4o.

Bruxellis apud Ioannem Meerbecium, 1624.

Effigies Reginarum, & Infantium Ordinis Cisterciensis cum annotationibus Hispa- nicis, Domine Elizabethæ de Luna, authoris noueræ inscriptas, anno 1624. Apud eundem, in folio patente.

Annotationes, seu, Compendium vitarum earundem, gallico idiomate: Reuerendo admodum Domino, D. Bernardo de Montgaillard, Abbati Aureævallis.

Apud eundem.

Annotationes Theutonicæ in easdem effigies.

Ibidem apud eundem.

Kalendarium Ordinis Cisterciensis, siue Sancti & Beati eiusdem Ordinis, secundum dies natalitios ipsorum, per totum annum.

Bruxellis apud Hubertum Antonium, anno 1620.

Miracula nostri temporis, libros 2. in 4o. M. S. Preces, orationes & Litaniz ad S. Iosephum, idiomate Hispanico. Bruxellis, in 12o. anno 1624. apud Ioannem Pe- permannum.

Paradisum Ordinis Cisterciensis. In quo eiusdem ordinis Pontifices, Cardinales, & alij viri dignitatibus ecclesiasticis clari, Reges, Regina, Principes & Infantes sancti & beati, Martyres & Virgines, secundum statum & dignitates suas: Ordines militares & Monastici, qui sub nost. o militant instituto; Pontificum, & Regum privilegia Ordini Cisterciensi concessa; & multa alia, quæ ad Cisterciensium gloriam faciunt. mirabili modo exponuntur. Opus quidem laboris immensi, sed necdum executum, Reuerendo Patri Adriano Cancellier, Abbati Dunensi dicatum, seruat. r. Dunis. Hoc opus iam per- ijs, utperè quod solummodo in patenti vastissimâ chariâ delineatum calamo, vix ijs

seruari possit. Vidi illud integrum & lacerum.

Solem Cisterciensem in Belgio; siue, de viris sanctitate conspicuis, qui virtutibus & miraculis claruerunt in sacra Villariensium eremo; cum eorundem Beatorum vitis compendioso scriptis, & excusis in folio, Bruxellis apud Hubertum Antonium, an. 1622.

Arborens Martyrum Ordinis Cisterciensis, in magno folio patente sculptam 1622.

Bernardum Immaculatam libros 2. in 8o. In quibus de eiusdem Doctoris certa opinione circa Deiparæ conceptionem, S. Ioannis iustificationem in vtero materno, & animarum beatitudine antè vniuersalem corporum resurrectionem, agitur.

Bruxellis in 8o. anno 1624. apud Ioannem Meerbecium.

Triumphum amoris diuini, librum Rychmis Hispanis conscriptum, titulo, prefatione, dedicatoria & annotationibus illustrauit, & in varia capita diuisit, in quorum singula, scripsit argumenta; & excudi curauit.

Bruxellis in 8o. apud Meerbecium, 1624.

Apologesicum tractatum Hispanicè, pro epistola S. Patris nostri Bernardi, ad Canonicos Lugdunenses, in 4o. M. S.

Vitam B. Iude de Louanio in as incidi curauit, in folio, 1623.

Summarium præcipuarum constitutionum militia Cisterciensis de Calatrana; & formam, qua eiusdem ordinis milites, horas canonicas legere debent, lib. 1. Excellentissimo Comiti de Gondomar, Didaco Sarmiento de Acuna, illius ordinis professo, dicatum. Excusum Bruxellis, apud Ioannem Pepermannum, 1626. in 16o.

Apologesicum tractatum pro Benedicto XII. Summo Pontifice, ex Ordine Cisterciensi assumpto. Bruxellis apud eundem, 1623.

Vitas sanctorum Patrum Eremitæ Dunensis, lib. 2. In quibus præsertim de B. Idesbaldi 3. illius solitudinis Abbatis angelica conuersatione, felici transitu, & miraculosa inuentione, sub adm. R. Patre Bernardo Campmans, Abbate Dunensi, Serenissimæ Hispaniarum Infanti Elizabethæ Claræ Eugenix dicatos. Bruxellis in 4o. apud Ioannem Meerbecium, anno 1626.

Lilia Cistercij, libros 6. in tomos 3. diuisos, in folio, & sub prælo apud Ioannem Meerbecium. In quibus vitæ sanctarum Virginum Ordinis Cisterciensis ad longum describuntur. Nota: Cum author huic operi fuisset immortalis, impresor ab impressione destitit, quam cum postea anno 1633. resumpsisset Baltazar Bellerus Duacensis typographus, edito tomo 1. continente duos priores libros, vltimus non est progressus, adeo vt 4. posteriores libri (probabiliter) perierint.

Rosas Cistercij, libros 6. in folio, M. S. Vbi Priorum, Monachorum, & conuersorum, qui miraculis & virtutibus clari, Ordinem Cisterciensem illustrarunt, gesta præclara continentur.

Ioseph Cisterciensis, lib. 1. Vbi de Ordinis Cisterciensis apud Hispanos r. reformatione, & per totum orbem futura erectione, agit; & ad id varia vitia, & facillima media proponit M. S.

Phœnix reuuscens, libros 2. siue de antiquis Angliæ, & modernis Hispaniæ scriptoribus Ordinis Cisterciensis. Bruxellis apud Ioannem Meerbecium in 4o. anno 1626.

Apologiam pro S. Guillelmo Aquitanorum Duce, qua docetur hunc fuisse Cisterciensem, & non Augustinianum. Bruxellis apud eundem.

Opuscula item aliquot Domini Jacobi Maxvelli à Kirconel, nobilitate Scotti, antiquarii historiæ, & genealogiæ regaliæ, è Latino in Hispanicum conuertit, quod pro coronæ Hispaniæ, & Austriacæ domus illustratione, à dicto Authore conscripta esse constat. Nimirum: Albion fberæ, id est, Summa historica, politica, genealogica, motuum amicitia, & affinitatis inter Britannos & Hispanos, ex occasione nuperà tractationis de coniugio, quidem scripta, sed ob id frustratum, in lucem non edita.

Relatio eiusdem ad Serenissimos Principes Austriacæ domus, de scriuitijs que in Angliâ fecit, tribulationibus, & damnis que pertulit, periculis in que incidit, deque libris quos scripsit pro illustratione honoris, & defensione iuris dicte domus, & Hispanicæ coronæ. Edita Bruxellis apud Ioannem Meerbecium, anno 1624. in 12°.

Sylvam Sanctorum, Arboretum Beatorum, Theatrum Heroum, Paradisum Principum, Viridarium virtutis, Hortam honoris.

Id est:

Catalogus gloriæ Hispanicæ coronæ, & Austriacæ domus, complectens inclitissimos progenitores, & maiores istorum Principum, per lineas masculinas, & femininas, triplex ordine.

Sanctos & Beatos utrinque sexûs, ex nobilissimis Europæ familijs.

Heroicos, id est, eiusmodi Imperatores, Reges & Principes, qui cognomen aliquod heroicum (uti Sapientis, Boni, Iusti, Liberalis, Magni, Dotti, Fortis, &c.) apud scriptores meruerunt.

Imperiales utrinque Imperij, & Regales 30. Regnorum, ex opere Authoris Latino, & amplo, quo genealogiam Austriacam tribus voluminibus, ratione prorsus novâ, & singulari, à nemine antiquariorum hætenus tradita, operosè contexit, tamquam tot fragrantis flores excerptos, & in aliquot tabellis, seu horti florentis arcolas digestos.

Enchiridion heroicum septem Serenissimorum Principum Austriacæ domus, nunc viventium: nempe, Cæsaris inuicti Ferdinandi II. Regis Catholici, Philippi IV. Ferdinandi Ernesti Regis Hungariæ, Cæsaris filij: Caroli, & Ferdinandi, Hispaniæ Infantum, filiorum Regum, & Reginarum: Leopoldi, Cæsaris nepotis & fratris: & Leopoldi Guillelmi, Cæsaris pronepotis & filij, fratris Regis Hungariæ, Archiducum Austriæ.

Speculum crystallinum, & christianum, octo Serenissimarum Austriacæ domus; nempe, Margaritæ Virginis velatæ, Cæsaris filia: Isbellæ Claræ Eugeniæ, Regis maximi filia, Cæsaris neptis, &c. (quod omnes mundanos titulos lupat) sancti Principis sanctæ Vidæ: Annæ Reginæ Franciæ, Regum filia, sororis, conjugis, &c. Constantiæ Reginæ Poloniæ, neptis & sororis Cæsaris duorum, Mariæ, & alterius Mariæ, filiarum duorum Regum Catholicorum, Mari-Annæ, & Cecilie Renatæ, filiarum Cæsaris, sororum Regis Hungariæ &c.

Paradisum Hispaniæ sanctæ, seu, Hortulum floridum & fragrantem rosarum rubrarum, Martyrum, in manibus gestantium palmas rosarum albarum. Confessorum, in ore gestantium cariophylos, seu, coronarios ocellos. Liliorum montensium, & hortensium, sacerarum Virginum, in sinu gestantium amarantibos. Liliouum conualium, Virginitatis, in sinu gestantium violas, &c. Seu, Sanctorum Hispaniæ, non quatuor omnium, sed

selectiorum, & antiquiorum, circiter 150. elogiis, breuissimè, & quidem, ex nominum ipsorum ratione adornatas in noticiam, & memoriã, ac pium vltim puerorum & puellarum, qui in scholis latinè, aut vernaculè discunt: quo eiuum suorum familiari exemplo, à teneris annis firmitudinem fidei imbibant. spineamque & eruentam Martyrij coronam tandem adulti in nouissima Antichristi venturi carnificinã, propter Christum captare non reculent.

Varias denique Beatorum, & Beatarum Ordinis Cisterciensis effigies, in eis incidi curauit (scilicet Chrysoſtomus;) nimirum: S. Humbelinæ sororis S. Bernardi in 4°. & in 8°. S. Raymundi, Abbatis Fiteri: B. Conradi Villariensis: B. Goberti, Comitis Asperi montis: B. Bonitaci, Episcopi Lausannensis B. Idesbaldi Abbatis Dunensis, in fol. B. Idæ de Louanio, in folio, & in 4°. & in 8°. B. Simonis Alnensis, in 4°. B. Faminiani in 4°. B. Iuræ Reclutæ: B. Elizabethæ spalbecanz: B. Henrici Archiepiscopi Rhemensis, filij Regis Galliæ: B. Alexandri, filij Regis Scotiæ, Conuersi in Fulniaco: S. Edwigis Reginæ Poloniæ: Beatæ Gertrudis, eius filiæ: Beatarum Mariæ, & Gratiz, sororum: B. Theresiæ Reginæ Valentiz: B. Theresiæ, Reginæ Legionis: B. Sanctiæ Reginæ Lusitaniz: B. Mafaldæ: Ac denique S. Martini, qui communiter vocari solet Sanctus Sacerdos, fuitque Abbas Hortensis, & Episcopus Seguntinus. Hæc omnia ipse Chrysoſtomus, de se & de scriptis suis, in Pœnice supra.

Porro, post Phœnicis huius impressionem, edidit idem venerabilis Pater, omnium operum suorum largè præclarissimum, scilicet:

Menologium Cisterciense, annotationibus illustratum, &c. Opus stylo eleganti expositum, à prolixitate alienum, sententijs necessarijs exornatum, omni eruditione plenum: impressum Antuerpiæ in Officina Plantiniana Balchazaris Moreti, in fol. Anno 1630.

Subiunxit & alium tomum, in folio, continentem regulam, constitutiones, & privilegia ordinis nostri, ac congregationum Monasticarum, & militarium, quæ Cisterciensibus insinatas obseruauit. Antuerpiæ, eodem anno, & ex eadem officina.

Alia meditantem, mors superueniens stitit.

Obijt Louanij, in Alnensi Ordinis Cisterciensis collegio, anno Domini 1632. 23. Decembris ætatis suæ anno 38. professionis Monasticæ 22. sacerdotij 14. (paucis ante obitum annis, donatus titulo S. Theol. Magistri.) Sepulturæ traditus fuit in Monasterio Vinez B. Mariæ, sacrimonialium ordinis nostri, in ciuitate Louaniensi. Vir fuit excellenti præditus demissione animi, de se modicè sentientis; summã erga Superiores ordinis obseruantia; miro aduersus omnes candore; iucunda & facillimorum elegantia, alijsque pluribus virtutibus; quibus omnium rapiebat animos, & affectus, prout ipsemet longa experientia probè comperi, & probaui, dum Dunis nobis coniueretur.

CHRYSOSTOMVS RYZZ, natione Hispanus, prouecta ætate, litteris que humanioribus, philosophicis, & theologicis non mediocriter excultus, Monasticum habitum induit in Hortensii cœnobio. Vnde postea (firmatis religionis votis) ad Monasterium Pennæ majoris transmissus, per vicinos pagos (de superiorum licentia) discurrens, populum rudem & incultum, concionando, & catechizando, in omnibus religionis

gionis catholice mysterijs diligenter instruxit, & ad christianę pietatis & utilitatis terminos reducere studuit, non sine fructu notabili. Pręcipua tamen illi cura fuit, sanctissimę Virginis Deiparę cultum, & affectum, mentibus illorum imprimere. Hinc ad professionem suę Monasterium reuocatus, nouitiorum directioni deputatus fuit, quam commissionem eum omnimoda superiorum satisfactione obiuit. Scripsit inter alia, *Traſlatum inſignem, de Pręlatorum ouere, & cura.* Item alium, *de præſentia Dei.* Henriquez in Phœnice.

CHRYSOSTOMVS A VISITATIONE (quem Márquez vocat Chryſtophorú) Monachus illuſtriſſimi cœnobij de Alcobaia, in Luſtania, pietatis & eruditionis eximie, quem etiam Poſſeuinus in apparatu ſacro, non dubitauit illuſtribus ſcriptoribus adcenſere; in Beatiffimam Virginem Deiparam ſingulari ferebatur affectu; vnde conſcripſit, & publicauit elegans ſatis volumen, 12. libris diſtinctum, ſuper verba, que locuta legitur S. S. *Virgo Maria.* Cuius operis Poſſeuinus & Manriquez meminere. Impreſſum fuit Venetijs apud Iacobum Vincentium. Floruit Author anno Chriſti 1583.

CHRYSOPHORVS BALLISTA, *Chaliſij,* ſeu, *Caroli* loci profeſſus, vir in ſacris ſcripturis ſtudioſus & eruditus, atque in humanioribus literis, maxime verò in arte poëtica, ſatis feliciter verſatus, ingenio ſubtilis, & eloquio dulcis; ſcripſit

Concertationem in Podagram, Lib. 1.

Sermones varios, præſertim de laudibus Dine Virginis, & Dini Gmilicmi Archiepiſcopi Bitariceniſis, lib. 1. Item

De fundatione Domus Chaliffane, lib. 1.

Denique, ſcripſit valde fluidè, *multa anagrammata, & alia diuerſi generis carmina, lib. 1.*

Quę omnia aſſeruantur Chaliffij.

Obijt anno 1528. Philippus Seguinus eiufdem cœnobij Prior, in Bibliothecã ſuã M. S. quam apud me habeo.

CHRYSOPHORVS BYTHERVS, nobili apud Antuerpienſes familiã procreatus, Prior ac Pręlatus Cœnobij Sancti Saluatoris, vulgo (à fundatore) Petri Pots, Ordinis Cisterciensis, in ciuitate Antuerpienſis; vir doctrinã, prudentiã, morum grauitate, vitę integritate, animi magnitudine, conſtantiã, iudicio, Religione in Deum, pietate in patriam, conſpicuus; & gratã conuerſatione bonis, & cordatis omnibus amabilis antiquitates potiſſimum Belgij, eaſque genealogicas, habere in delicijs ſolet. Edidit gallicè

Annales genealogicos familie de Linden, libros 15. Antuerpię apud Ioannem Knobbaert, anno 1626. in fol.

Tropheæ, qua ſacra, qua prophana, Ducatús Brabantie, lib. 9. Quibus tractat de origine, ſucceſſione Ducum, ac Principum Brabantie, & familiarum à Brabanticã deſcendentium. Antuerpię apud Chriſtophorum Ieger anno 1641. in folio.

Libro decimo, altero que tomo; breui daturus, *Deſcriptionem Vrbium, municipiorum, Baronatum, &c. Brabantie, unã cum ſucceſſione Baronum.* Item

Magistratus A. Urbium capitalium Brabantie, unâ cum catalogo Ecclesiarum, ac Monasteriorum eiusdem Ducatus. Aliaque.

Genealogia B. Guilielmi, ex nobilissimo Domino Montis Pessulani, Monachi Cisterciensis in Grandisylva. a quo omnes Reges, Principesque, qui Christianam orbem moderantur, originem ducere ostenduntur, eodem Authore concinnata, & Antwerpiz typis excusa, subiungi solet Menologio Chrysoctomi Henriquez, immediatè antè indices.

Plura habet præ manibus, quæ cum tempore lucem videbunt. Viuit adhuc hæc anno 1649. mihi litteris familiaris:

CHRISTOPHORVS CASTELLIVS, natione Hispanus, illustrioribus sui temporis viris iure adæquendus, siue ingenium, memoriam, omnium disciplinarum scientiam, morumve elegantiam aut facundiam spectes. Quorum intuitu, plerisque Hispanis Primoribus, in delicijs & amore fuit; prout etiam postea Serenissimo Ferdinando Romanorum Regi, Caroli V. Imperatoris fratri, qui eum ad se vocatum, perpetuè sibi devincire studens, ab intimis voluit esse secretis. Quod munus per 30. annos, summâ fidelitate, & sollicitudine sustinuit, donec tandem aulicarum vanitatum peritæsus ac periculis exterritus (instantibus precibus missione impetrat) Cisterciensî ordini se mancipavit, in Vallis Ecclesiarum cœnobio; ubi, quo iam ætate erat maturior, & spes maiores abruperat, eo (ab ipso statim tyrocinio) altiora virtutum fundamenta iecit. Obijt meritis æquè ac ætate gratis, anno 1596. in Monasterio professionis suæ. Lucubrationes eius extant variz, partim prophanz, & iocosz, (quas antè Religionis ingressum edidit,) partim seriz, ac graues, & fraudibus præcauendis accommodæ, nimirum:

- Epistolarum ad diuicos, lib. 1. cum aliquot amatorijs opusculis, honestis tomæ.*
- Historia Pyrami & Thisbes, Hispanico carmine, Annæ de Xöburg Viennensî inscripta.*
- De anoris prophani passionibus & affectibus. Polyphemî saliloquium.*
- Joco-seria, siue, verum facetarum, lib. 1.*
- De lingua Hispanice præstantiâ & assuentiâ.*
- Fabula Aëlaonis, ex Ontdio, & in eandem acutissima commentaria.*
- De infelicitatibus, quæ eueniunt anno 1540.*
- Transfiguratio eiusdem Cantabri.*
- Laudes ciuitatis Viennensî in Aulriâ.*
- De moribus, conditionibus, & naturâ seminarum, Dialogus.*
- Dialogus inter calamum & ipsum Authorem, ad Martinum de Guzman, Regis Romanorum cubicularium.*
- Contra varietatem fortune, eiusque instabilitatem, proluxa & erudita querimonia.*
- Leuamen afflictionum, seu dolorum.*
- Dialogus, inter oblivionem & memoriam.*
- De aulicorum infelicitate, miserijs, & erumnis.*
- Dialogus inter Fabricium, & Prudentiam.*
- Epistola proluxa consiliatoria, ad Ferdinandum Romanorum Regem: In qua de Principum moribus, Religione, prudentiâ, reliquisque virtutibus suè tractat.*
- De Aulicâ prudentiâ, & ciuitate.*

Colloquium inter Veritatem, & adulationem.

De inventione Sanctæ Crucis.

De Beate Mariæ Virginis visitatione, salutatione, & purificatione, varia opuscula pia, quæ plusquam decies excusa fuerunt, (prout etiam cætera omnia iam recensita) partim in Hispaniâ, partim in alijs provincijs, in diuersas linguas translata, teste Henriquez in Phœnicæ.

CHRISTOPHORVS PERALES, Monasterij Vallis bonæ in Hispaniâ monachus, nihil antiquius habuit, quam vitam suam primæuo ordinis instituto conformare, regulamque eui se obligauerat, ad amissum obseruare. Quod vt feliciter assequeretur, primos ordinis parentes tanquam viua exemplaria sibi proponens, eorum vitas frequenter legebat, virtutesque in ijs repertas, sibi imitandas proponebat, alijsque de prædicabat. Scripsit *Vitam Sancti Patris nostri Bernardi, in 5. libros distributam*, impressos Vallisoletæ, in 4o. anno 1601. In quibus multa profert rara, quæ in aliâ vitâ non habentur. Henriquez in Phœnicæ.

CHRISTOPHORVS A VISITATIONE: Vide *Chrysofomus, supra.*

CYPRIANVS HVBURGENSIS, clarissimum ordinis nostri sidus; imo & illustrioribus huius cui viris merito adnumerandus; in celeberrimo Nucalensi cœnobio Religiosam emisit professionem; inde philosophicis, theologicisque studijs insigniter excultus, sanctorumque Patrum lectione & obseruatione instructus. Compluti in Cisterciensi collegio, diuinorum codicum interpretationi præfectus fuit; quod munus cum per tempus aliquod strenuè executus fuisset, tale tantumque sibi eminentis doctrinæ nomen conciliauit, vt celeberrima vrbs illius Academia, publicam sacre Scripturæ cathedram illi contulerit, quam etiam ad obitum vsque, singulari profusus, & incomparabili eruditionis famâ, moderatus est. Vir erat ingenio excellenti, iudicio æri, memoriâ tenaci, sermonis elegantia & facundia præditus: quibus cum adiunxisset continuam sanctorum Patrum, aliorumque præstantissimorum Authorum lectionem; insuperque parem Religionis obseruantiam, singularem modestiam, animique candorem, non potuit non vndique summus euadere. Inerat illi etiam rara dexteritas, & prudentia in consolandis ijs, qui molestia aliqua, aut conscientie serupulis agitabantur, adeo vt frequenter personæ etiam grandissimæ, & in Ecclesiasticis dignitatibus constitutæ, in rebus maximi momenti, consilium & opinionem eius expeterent. Quibus omni bus tantam nominis gloriam assecutus est, vt communi totius regni voce, & applausu, *Hispaniæ Phœnix* proclamaretur. Nomen tanè rarum, & gloriosum, hoc nostro sæculo præsertim in Hispania, vbi omnes ordines viris doctissimis florent. Hæc Henriquez in Phœnicæ. Cui vt certiore conciliem fidem, adiungam hic etiam testimonium doctissimi viri Alfonso Garciæ Metanori, Hispalensis, rhetoris Complutensis, Cypriano coqui, quem sæpius de centem audiuit. Hic libro de *Academijs & viris doctis Hispaniæ*, edito Francofurti anno 1603. tomo 2. Hispaniæ illustratæ, folio 89. de eodem Cypriano ita scribit: sed dudum me expectari à Complutensibus sentio, vt de Cypriano Monacho Cisterciensi, qui

vario auditorum iudicio, sacras litteras Compluti profiteretur, sententiam quoque meam pronuntiem: quod ego sanè libenter faciam. &c. Et post pauca: itaque huic viro religioso nihil neque à natura, neque à vera & solida doctrina, sicut ego iudico, deesse inuenio, vt non inter claros nomine sapientia viros, sit cum primis non à me referendus. Siquidè ad Græcas & Latinas litteras, quas raro felicique fractus ingenio, per breui tēpore didicit, Hebræicas, atque etiam Chaldaicas præclare adiuuixit, vt eſet nihil quod ille ignoraret studio & interpretationi diuina Scripturae necessariū. Atque præter hanc linguarum peritiā minimè vulgarem, sua etiam splendidæque verbis eloquentia, cū multa diuinaque honorum Auctorum lectione, tam peculiari quodam natura dono, feliciter illi contigit, &c. Et infra: Reliquas porò cum doctrina, tam corporis, animique virtutes nobiles, si nos pudore impediti nunc silemus, futuræ sæcula non tacebant. Quoniam vita, mores, Religio, vultus denique ipse, vocis præterea ac sermonis eam granitate lepor, non modo ingenij huius viri commendationem non euertunt, sed incredibili ferè totius Academiae consensu, studiosos omnes ad se rapiunt. Unum postremo (quod est reliquum sententiæ meæ) testari nunquam pudebit; tantum virum datum in suis diuinitus Academia Complutensi, vt hoc insigni præceptore discant posthac nostri Hispani, verè & eleganter sacras litteras interpretari, &c. Hæc Alfonso libro citato, qui etiam vocatur narratio apologetica de eruditione Hispania. Porò varia reliquit Cyprianus noster doctrinae suæ monumenta, ex quibus sequentia recenset Montalbus, apud Henriquez in Phœnicæ.

Commentaria in Cantica Canticorum, impressa Compluti in folio, apud Ioannem Iniguez de Lequerica, anno 1582. Ex his commentarijs plurima desumpſit Luſius Legionensis, teste Angelo Manriquez in annotationibus M. S. ad Bibliothecam Seguini, quas mihi transmisit.

Commentaria in Iob: Compluti apud eundem, in folio.

De opificio mundi, libros 3.

In Isaiam prophetam, libros 4.

Commentaria in threnos Jeremie.

In Nahum prophetam, lib. 1.

In psalmum, De profundis, lib. 1, impressum in 4.

In euangelium S. Matthæi, lib. 1.

In euangelium S. Ioannis, lib. vnum.

In epistolam S. Pauli ad Ephesios, lib. 1.

In epistolam ad Hebræos, Lib. 1.

In Apocalypsim S. Ioannis, Lib. vnum.

Præter hæc, alia plura reliquit, quæ manuscripta asseruantur in Monasterio Fiteriensi, ibidem reposita per Ignatium Firminum, eiusdem loci Abbatem, Monachum Nualensem, qui eadem vulgare proposuerat; sed morte præpeditus, propositum executioni mandare non potuit. *Commentaria tamen in Nahum prophetam*, vulgata esse in 4. Lugduni, anno 1562. apud Guilielmum Ronillum, testatur author supplementi Bibliothecæ Gesnerianæ.

Obijt Cyprianus Compluti, anno 1560. summo totius Vniuersitatis lectu, cui sequens positum fuit epitaphium:

CYPRIANVS

HISPANIÆ MVSA, ET PHOENIX.

*Maximus ille breui Cyprianus conditur urna,
Ille humili excelsus clauditur hospes humo.
Iudicium, labor, ars, facunda peritia rerum,
Vnâ adière vitum, quòcum obière simul.*

Huius viri etiam meminerunt Sixtus Senensis, lib. 4. Bibliothecæ sacre, & Philippus Seguinus in Bibliothecæ Cisterciensî M. S. Quorum vltimus asserit quoque illum scripsisse *Commentaria in psalmos 57. & 79.*

CYPRIANVS RODRIGVEZ, Nucalensis item Monasterij religiosus, facili ac subtili ingenio, firmaque memoria præditus; quibus suffultus alis, facili ad omnes disciplinarum humanarum atque diuinarum gradus, ac culmen sapientiæ peruenit. Accesserunt par morum gravitas atque facilitas, verborum modestia, animique submissio; ac denique in omnibus actionibus prudentia & discretio: quibus excitatâ Abbates ordinis, ei vniversæ congregationis regimen commiserunt, Reformatorem generalem ordinis erando. Quod munus tanta gessit prudentia, vt omnium expectationi abundè satisfecerit. Scripsit autem

Nidulum philosophicum. Vbi de præcipuis totius philosophiæ questionibus disserit.

Nidulum theologicum. In quo theologum agens, plurimas theologicas difficultates subtiliter dissoluit.

In Canonem Missæ, librum vnum.

De scriptoribus Hispaniæ, Lib. 1.

Cisterciense chronicon, auctore quodam monacho eiusdem ordinis conscriptum, asseruatur in Bibliotheca Monasterij Alnensis, in 3. exemplaribus diuersis. Sanderus in Bibliotheca M. S. Belgicæ. Edidit & anno 1614. Coloniz, typis Bernardi Gualteri, Cisterciense aliquod chronicon breue, à se concinnatum. Aubertus Miræus Decanus Bruxellensis.

Cisterciensis ordinis viri illustres, M. S. in Bibliotheca Ultraiectina publica. Item, in Aurea-valle; & alibi. Posterius exemplar sæpè citat Henriquez in Menologio prioris verò meminit Sanderus suprà, parte 2.

Clarevallenses Monachi anonymi plures, opuscula diuersa, non contemnenda, scripto reliquerunt; ex quibus Seguinus, in Bibliotheca sua M. S. sex profert, hoc ordine:

Primus scripsit, & in 7. libros digessit, vitam S. Bernardi; quorum duos posteriores libros ipse author Galico sermone donauit.

2. Librum Guillelmi de Guillailla, de peregrinatione hominis, recognouit, in multis correxit, & impræus fecit Parisiis, vt scribit Franciscus de la Croix, in Bibliotheca Gallica.

3. Librum

3. *Librum S. Effrem Diaconi Ediffione ecclesie, de extramondicio, ex Latina in vulgarem linguam transcripsit. Quod opusculum excusum est Parisijs, anno 1505.*

4. *Vir, ut apparet, sanctæ vitæ, & regularis disciplinæ zelator strenuus, Regulam sancti Benedicti à Latino in Gallicum sermonem tradidit à Remendo quondam Patre, Domino Guidone Invenale, dum viveret, Sancti Sulpitij Bituricensis Abbate, recognovit, nec non (prout in operis calce legitur) eam epilogo duplici, brevisque ac utili recapitulatione illustravit. Liber ita illustratus prodijt Parisijs, anno 1580, apud Hieronymum de Marneff.*

5. *Eruditione, verbique Dei prædicatione clarus. ut ex scriptis satis colligitur, posteris reliquit, insignè volumen sermonum doctissimorum, de præcipuis festis quæ per totum anni circulum in Ecclesia celebrari solent. Extat in Bibliotheca Regalis Montis.*

6. *Vir doctus & pius, scripsit Librum, de miraculis quæ in cœnobio Clarevallis, & cœnobio alijs locis, diversis temporibus contigerunt. Eius initium est: Fuit in cœnobio Clarevallis, Monachus quidam nomine Renaldus, vir bonæ simplicitatis timens Deum, & retinens innocentiam suam, ab infantia usque ad senectam. &c. Hæc Seguinus libro citato, littera M. numeris, 6. 7. 8. 9. 11. & 12. verbo, Monachus.*

CLAUDIUS DE BECA, ex Claravalle, Frigidi Montis in Diocesi Belluacensi Abbas; vir doctrina, & morum sanctitate insignis, atque in declamandis concionibus ad populum disertus, metro ac prosa potens; *Edidit quoddam scriptum (carmine) de 12. gradibus humilitatis, quorum Sanctus Benedictus in regula sua meminit. Ferunt & alia opuscula ab illo exarata, quæ tamen adhuc M. S. latent. Vixit sub Francisco I. & Henrico II. Francorum Regibus. Obijt anno 1553. 13. Junij. Philippus Seguinus lib. de scriptoribus, ex monumentis Frigidi Montis. Cæterum, vidi ego aliquando scriptum hoc, de 12. gradibus humilitatis, in Veteri Monte, Germaniæ Monasterio; unde descriptum etiam apud me habeo.*

CLAUDIUS BOVEHERATIVS, patria Trecentis, S. Theol. Doctor, Abbas Pontigniacensis 40. qui obiit anno 1613. à Philippo Seguino scriptoribus Cisterciensibus adscribitur, propter *duas orationes quas dicit illum edidisse elegantissimas; unam in conventu Abbatum ordinis nostri Cistercij celebrato: alteram de laudibus Sancti Patris nostri Bernardi. Idem Seguinus testatur quoque, nihil unquam tam arduum aut difficile in sacris litteris occurrisse, de quo non inter theologos Sorbonicos, subtiliter & doctè disputauerit. Nihilominus Reuerendissimus Pontigniacensis Abbas modernus, de his à me consultus, rescripsit, nihil planè scriptorum huius viri in Pontigniaco fuisse repertum. Verba eius sunt, in epistola ad me data 2. Februarij, anno 1648. Nec Claudio Boucheris Antepredecessori nostro, quamvis in nostra sacre Theologie facultate Parisiensi Doctore, quidquam operum supersuis; quod si quid memoris mandasset, ut huiusce ferme temporis, nihil nos diligentiùs inquirentes sefellisset. Hæc ille. Epistolam integram vide supra in capite huius operis.*

CLAUDIUS DE BRONSEVAL, Religiosus Clarevallensis, scripsit *Librum aliquot moralium, per formam Dialogi, inter patrem & filium, qui M. S. anno 1544. servatur in*
 Monas

Monasterio Laudensi, iuxta Insulas, Flandriæ Gallicanæ ciuitatem.

Ant. Sanderus in Bibliothecâ M.S. Belgicâ, parte 2.

CLAVDIUS CHALEMOT, sacre Theologiæ Doctor Parisiensis, ordinem nostrum professus in Caroli loco, aliquandiu ibidem Priorem egit. Postmodum Prior quoque Regalis Montis, cœnobij strictioris obseruantia; ac tandem nuper anno 1648. Abbas creatus fuit religiosissimi cœnobij de Columbâ, eiusdem obseruantia; in Diocesi Bituricensi. Vir non minus humanitate & zelo Ordinis, quam variâ eruditione præditus, & rerum agendarum peritiâ insignis, vt indubitatam faciunt fidem plures ipsius literæ, quibus me honorare dignatus est. Scripsit, *Seriem Sanctorum ordinis nostri*, Parisijs excusam.

Scripsit & *Annales Cistercienses, duobus tomis distinctos*, in quibus plura habet particularia, ordinem concernentia, alijs omnibus scriptoribus incognita; nominatim, diffinitiones & constitutiones omnes vniuersorum capitulorum generalium, ad præsentem vsque annum. Opus hoc nondum excusum est, breui tamen typis mandandum, vbi extremâ Authoris manu perpolitum fuerit.

Incumbit modò, *scriptioni historię & ecclesiasticæ gallicanæ*. Moliturque editionem *quorundam operum Venerabilis Petri Cantoris, doctissimis suis annotationibus illustratorum*. Viuit & laudabiliter cœnobio suo præest, hoc anno 1649. Plura haud dubiè daturus, vitâ comite.

Relationes Eximij Domini Iosephi Arnolfini S. Theol. Doctoris Sorbonici, & Vex. Domini Flacidi Petit, Religiosi Castellionensis, Procuratoris collegij Bernarditarum Parisijs. Huic prædicto viro plures debeo scriptores Ordinis, per diuersâ Galliz Monasteria collectos.

CLAVDIUS DE CORBYE, Chalifij, seu, Caroli loci alumnus; vir litterarum sacrarum studiosus sedulus, & in scholasticâ de peripateticorum Doctrinâ multum eruditus collegit in vnum volumen, *Flores sine sententijs epistolarum Sanctorum Patrum, Gregorij, Ambrosij, Hieronymi, & Augustini*. Extat in Caroli loco, iolebatque valdè esse familiare Philippo Seguino, vt ipse met testatur in suâ Bibliothecâ M.S.

Scripsit insuper, *quadam commentaria in salterium*, sed imperfecta, vt potè quæ (immaturâ morte præuentus) ad finem perducere non potuit. Vixit anno Domini 1556. Seguinus eiusdem cœnobij Religiosus, loco citato.

CLAVDIUS VERARD, Claravallis Monachus, ex Latino in Gallicâ sermonem transfudit, *librum Sancti Bernardi, de modo diligendi Deum*, imprimique curauit Parisijs, apud Nicolaum Barbeau, anno 1542. Idem liber postea iterum traductus fuit anno 1564. à Ioanne Cogneu, Doctore theologo, de quo infra, suo loco. Franciscus de la Croix, in Bibliothecâ Gallicâ, & Seguinus supra.

Collationes Patrum Ordinis Cisterciensis, extant M.S. in Monasterio loci Sancti Bernardi, ad Scaldim, iuxta Antuerpiam, in codice antiquo ex pergamento, in folio. Habeo & penes me eiusdem libri copiam, ad iam dictum exemplar transcriptam. Porro liber est in 6. distinctiones subdivisus, in plurimis coincidens cum *Exordio*

ordinis Cisterciensis; attamen in nonnullis adhuc hinc inde, maximè in 2. distinctionibus postremis, ab eodem discrepans. Scriptus autem est à religioso quodam Clara-vallensi, qui vixit tempore Petri, 8. Abbatis Clara-vallensis, & Warnerij eius successoris; nouitque aliquot adhuc ex discipulis Sancti Bernardi.

Primum colligo ex cap. 10. distinctionis primæ, vbi sic lego: *Si quem verò mouet, quod Clara-vallensium tantum, & non etiam Cisterciensium seniorum, mentionem fecimus, no-uerit nos, ut Ecclesie Clara-vallis alumnos, nostrorum seniorum sacra studia familiariter & efficaciter inuestigare potuiss. Nec ea quæ de paucorum syncrea conuersatione, seu felici consummatione, ad absolutam onem sponsonis nostræ descripsimus, innumerabiliū seruatorum Dei, qui tam in Cistercio, quam in vniuersitate sacri ordinis, spirituales agones viriūter desudarunt, præiudicare sanctitati.*

Secundum & tertium habeo ex cap. 9. & ultimo, distinctionis 6. vbi ad litteram habentur sequentia: *Cæterum, postquam Clara illa Vallis primū & clarissimam Abbatem suum, post unum & 30. annos, ad superiū Imperatoris transmisit palatium, ut iam tanto effectuentior ad subueniendam, quanto superius Matæstatis faciem vicinias contempleretur, per sanctos successores eius (de quorum virtutibus, superius aliqua comprehendimus) sanctæ religionis vigor conseruatus, in eadem gloriosâ domo, illibatū durauit; sicut etiam temporibus venerabilis ac Deo digni viri, Domini Petri, eiusque successoris Domini Warnerij, postea Lingonensis Episcopi, diuina fauente gratiâ, nobis probare concessum est. Testis enim nobis est Deus, quia cum in Clara-valle disciplinis claustralibus, & sacri ordinis obseruantiss. subditi essemus, tantum ibi religionis & grauitatis, tantumque puritatis & honestatis vidimus, ut sepius in gratia Dei exultantes, diceremus in cordibus nostris: Quia si ipse legislator noster Beatissimus Pater Benedictus (cuius regulam professi sumus) in carne uideret, & per seipsum sanctum illum conuentum regeret, distritius sacri ordinis instituta in loco illo obseruari non potuissent. Incuria nempe, vel leuitas, seu dissipatio, quæ est ruina ordinis, locum ibi penitus non habebant, sed uernantium uirtutum, fraternæque charitatis amalatio ibi sancta uigebat; quodque magis mirum est, ad hæc singulos austeriori aliqua castigatione cogere Prælati opus non erat; quia quasi hæreditaria successione ad se transmissum tenebat sancta illa congregatio, uitia declinare, & uirtutibus operam dare. Vidimus etiam ibi ex discipulis Sancti Bernardi, Seniores, morum grauitate, religionis integritate, prudentia, & simplicitate reuerendos, beatæ memoriæ, Dominum Gerardum Priorem; Dominum Gaufridum eiusdem sancti uiri Notarium, plurimumque ab eo dilectum; Dominum Hugonem de Monte sancti, Dominam Petram Cathalamnensem; ceterosque tam Monachos, quam conuersos, qui a temporibus Beati uiri, usque ad nostram ætatem perdurantes, & exemplum seruatoris & deuotionis reliquo corpori sanctæ illius fraternitati effecti, faciliè in sua amabili conuersatione monstrabant, quantum perfectionis plenitudo in Clara-valle primis diebus effulserit. &c. Hæc omnia Author harum collationum. Ex quibus etiam colligere licet, illum, dum librum hunc scripsit, aut saltem compleuit, non habitasse amplius in Clara-valle, sed ad aliud quodpiam Monasterium fuisse transmissum. Plura alia habentur in hoc libro saluberrima documenta, ad id ut mirum sit; hunc hæctenus (communi ordinis bono) non fuisse publicatum.*

CONGANVS, Abbas Suriensis, ordinis Cisterciensis in Hyberniâ; uir religione &

doctri-

doctrinâ clarus, ipsdemque titulis sancto Patri Bernardo charus, collegit gesta Sancti Malachie Archiepiscopi Hyberniæ, quæ postea Sancto Bernardo transmittens, eidem author fuit, ut eandem materiam resumens, fufius pertractaret, cum hoc instantius, tam suo, quam totius congregationis Hyberniæ nomine, *humanissimis litteris expetisset*. Iacobus Waræus Hybernus, lib. de Episcopatibus Lageniæ, & Monasterijs Cisterciensium in Hyberniâ. Balæus de scriptoribus Britanniarum, cent. 14. n. 86. & relatio M. S. Eximij Domini Claudij Chalemor, ex Regali Monte ad me missa. Imo utrunque etiam colligitur ex præfatione Sancti Bernardi ad vitam Sancti Malachie, in quâ Sanctus Pater hunc Conganum ita alloquitur, (rationem reddens cur ipse aggressus fuerit descriptionem vitæ Sancti Malachie:) *Tu id mihi Abbas Congane iniungis, Reuerendus frater & dulcis amicus meus, ac tecum pariter (ut ex Hybernia scribis) vestra illa omnis Ecclesia sanctorum, libens obedio, præsertim quod non eloquium exigitis, sed narrationem: Dabo verò operam, ut casus pura & inculenta, denotus informat, fistidiosos non onerans. Sanè narrationis veritas secura apud me est, intima à vobis, hand alia pro caldabio protestantibus, quam quæ certissimè comperta sunt vobis.* Hæc Bernardus. Floiuit Conganus 1150.

CONRADVS CARDINALIS, natione Germanus, Eginonis, seu Egonis, Comitis de Segnâ, Furstenbergh, & c. ex Agnere Zeringiæ Ducatus hærede, filius; frater autem Comitis Eginonis de Fribourg; primum Religiosus Villariensis in Brabantia, deinde eiusdem loci, tum Clarævallis. ac postea Cisterciensis cœnobij successiuè Abbas; vir litterarum scientiâ, morumque honestate, & virtus sanctimoniam clarissimus; quî anno 1219. ab Honorio 3. Pontifice, Episcopus Portuensis, & Sanctæ Rufinæ creatus Cardinalis, eiusdem Pontificis auctoritate varias legationes obiuit; in Gallias contra Albigenes; per Italiam, & Hispaniam, pro subsidio terræ sanctæ: ac tandem etiam sub Gregorio 9. per Germaniam; in quâ legatione Coloniarum Concilium celebrans, Sancti Engelberti Archiepiscopi & martyris interfectores anathemate percussit, *multaque ad Clerum spectantia decreuit, maximè contra simoniacos & concubinos*. Moguntia item eodem anno 14. Idus Decembris, Synodum pro Cleri reformatione celebravit, & morum corruptelas plurimas emendauit Bononiæ item in Italia, PP. Dominicanorum ordinem nouiter exortum, auctoritate Apostolicâ approbavit, & quantum potuit, totâ vitâ suâ promouit.

Extant eius *Constitutiones, quas in Germania pro Cleri reformatione condidit*, apud Bzouium in Annalibus Ecclesiasticis & in libro Cœnciliorum Prouincialium Colonienfium. Item apud Henriquez, lib. 7. fasciculi, in eius vitâ. Vide etiam tom. 3. Conciliorum.

Reuerendissimus Angelus Manriquez, Pacis Augustæ Episcopus, in annotationibus ad Philippi Segnini Bibliothecam, quas anno 1643. ad me misit, asserit, Conradum hunc etiam scripsisse *Tractatum, seu Libellum, de erroribus Albigenfium, ad Abbates in capitulo congregatos apud Cistercium*; de quo Cæsius in dialogis, dist. 5. cap. 21. de hoc Conrado referunt Chronicon Brabantia, Cantipratanus lib. Apum, & alij plures, quod dum nocte studijs incumberet, digiti manuum eius instar candelarum lucerent. Vide de hoc etiam Henriquez in Menologio, 3. Septembris &

longelinum in Purpurâ sancti Bernardi, vbi benè refellunt Arnoldum Wyon, & quidam alios scriptores, confundentes hunc Conradum cum alio Conrado Bauaro, Religioso Clarevallesi, & S. R. E. Cardinale.

CONRADVS, Fontis salutis, in Germaniâ, monachus, vir in diuinis scripturis, & theologiâ scholastica nobiliter eruditus, & in sæcularibus quoque litteris non vulgariter versatus, scripto reliquit,

Commentaria perpetua in 4. libros Sententiarum, elegantia & doctissima, teste Guiljelmo Eiliegrenio, Lib. de Scriptoribus orthodoxis.

Item: 4. tomos concionum, super Dominicas & Festa totius anni, stylo eleganti, & materiâ insignes, qui vulgo vocari solent, Sermones sacri, vt scribit Seguinus in Bibliotheca sua M. S. Denique

Librum, de dotibus animæ. Possuinus, in apparatu, Eiliegrenius suprâ, Conradus Gesnerus, & Seguinus. Qui tamen in eo corrigendus est, quod ex hoc Conrado duos faciat, distinguens Conradum theologum a concionatore. Floruit circa ann. 1390. Quem specialiter scribit Eiliegrenius fuisse Philosophum clarum, Rhetorem insignem, & suæ ætatis subtilissimum sacrarum scripturarum Interpretem.

CONRADVS FOSFOR vulgò, *Reutter*, patriâ Nordtingensis, Abbas 25. Cœnobij Cælarientis, vulgò *Keyserjheym*, circa Danowerdam urbem Imperialem, theologus ac Philosophus fuit insignis, ac legum tam Ciuilium, quam pontificiarum, eximie gnarus, nec non & poëta laureatus: cuius extant *subtilissima pœmata* (titulo, *Mortilogij*) Augustæ Vindelicorum anno 1508. impressa. Cætera M. S. In monasterio asseruari solebant. De hoc scribit Gaspar Bruschius, se anno 1539. vidisse hunc iam senem, ac audiuisse de omni disciplinarum genere tam egregie differentem, & tot optimorum versuum, ex veteribus poëtis desumptorum, discursus memoriter recitantem, vt mirari satis non posset, tam Reuerendi ac eruditi senis memoriam. Obijt anno 1540. cui tale posicum fuit epitaphium:

Conradus Fosfor, venerandus & utilis Abbas,

Corporis hic humilis mole quiesco mei.

Quique valens, facili ludebam carmine sepè,

Et notam veteres, historiasque nouas.

Quidquid & in sacris scriptum fuit undique libris,

Quidquid iura docent, & medicina potest.

Per multos annos, mea cura huic præsuit adi,

Sed pulchre domui profuit illa quoque.

Tu quicumque istâc transis studiose Viator,

Quo so, optes animæ mitia fata mea.

CONRADVS, cœnobij de Heghenâ, vulgò, *Hegna*, alias, *Aulesburgh*, in Hassia, monachus, ex claro Baronum sanguine procreatus, vir litterarum scientia, spiritus puritate, & miraculorum gratia illustris, vt ostendit Henriquez in Menologio, 1. Iunij: Scriptis

Scriptis varia, quorum intuitu à diuersis authoribus vocatur, *Scriptor mobilis*, ex quibus tamen nihil hæctenus potui assequi, præter *Grammaticalia quædam opuscula*, quæ cum tanto olim scholarum totius Germaniæ applausu accepta fuerunt, ut passim Authori *Archigrammati* nomen imponeretur, teste Ioanne Ditmaro, in historia Campensi, quam edidit (paucis mutatis) Longelinus, in notitijs Abbatiarum Ord. Cisterc. Huius etiam meminerunt Petrus Cratepolius, lib. de Episcopis Germaniæ, & Arnoldus Wion, ligni vitæ cap. 47. Hic quoque putatur fuisse ille Mr. Conradus, concionator B. Elizabethæ Landgraviæ Hassiæ, qui vitam eius conscripsit, quam compendiauit Theodoricus de Thuringia, Ord. Præd. Qui præterea vnà cum Remundo Abbate Ebirbacensi Ord. Cisterc. & Sifrido Archiepiscopo Moguntino, Romam scripsit examinationem vitæ & miraculorum eiusdem Sanctæ Elizabeth; cuius descriptionis meminit Molanus in Annot. ad Vsuardum, 19. Nouembris.

Cæterum, monasterium de *Heyns*, nunc coniunctum esse monasterio Veteris-Montis, vnà cum vsu Pontificalium, &c. scriptis nuper ad me litteris, intimaui Reuerendissimus Veteris-Montis Abbas, Ioannes Blanchenberg, S. Theol. Doctor, qui pariter mentionem faciens huius nostri Conradii, vocat illum *Scriptorem nobilissimum*. Ut mirum sit, potuisse esse ignotum Seguino, ordinis nostri scriptori tam exacto, nisi fortè hunc intelligat, quem authorem facit concionum sacrarum & distinguit à Conrado Theologo, ut supra vidimus, in Conrado Fontis Salutis Monacho.

CONRADVS I BONTORIVS, vulgariter, *de Leonbergh*, monachus clarissimi cenobij Mulbrunnensis, in Diocesi Spirensi, ac Ducatu Wirtenburgico, philosophus ac poeta excellens, nec non & trium principalium linguarum peritus, (teste Tritemio,) scripsit varia tam prosa, quam metro, ex quibus extant.

Volumen magnum epistolarum.

Orationum, varij argumenti, lib. 1.

Diuersorum carminum, lib. 1.

Denique & *Notæ ad priuilegia ordinis nostri, à Joanne Cistercij Abbate publicata* quæ sæpè citantur à Reuerendissimo Manriquez, in annalibus suis. Vide illum tomo 1. folio 76. Earundem quoque notarum meminit Reuerendissimus Veteris Montis, in litteris suis ad me datis 18. Octobris, anni 1648. Hunc quoque Authorem Bibliothecæ suæ adscripsit Conradus Gesnerus, ex Tritemio. Porro, Mulbrunnense Monasterium superiori sæculo à Lutheranis occupatum, & in seminarium ministrorum conuersum, nuper anno 1630. auctoritate Cæsareâ (expulsis ministris Lutheranis) ordini Cisterciensi fuit restitutum, eique præfectus Abbas R. Dominus Christophorus Schaller, religiosus Monasterij Lucellensis, in Alsatiâ, vir pietate & doctrina clarus, cui postea successit Bernardinus Buchinger, vir Prædecessori suo dignissimus, qui scriptis suis hoc opus etiam honorauit, ut supra vidimus, litterâ B.

D.

DAMIANVS TOMARIENSIS in Lusitaniâ, Prior, & Præfectus generalis ordinis militaris Cisterciensis, de Christo, edidit Vllispone lingua vulgari *Constitutiones, & privilegia eiusdem ordinis*. Iongelinus in notitijs cœnobiolorum Ord. Cisterc. lib. 10. fol. 17.

DANIEL, s. Abbas Waldassij in Bavariâ, Frederico Barbarossæ Imperatori percharus, eiusdem que per Lombardiam, Apuliam, & Siciliam iter facientis, indiuiduus comes, scripsisse legitur, *Opus amplum & insigne, titulo, Papiæ*. Quod, quale sit, aut de quibus tractet, nondum didici.

Iongelinus in notitijs suis. Obijt Daniel anno 1196.

DIDACVS DE CESPEDES, natione Hispanus, religiosa vota Deo nuncupavit in Monasterio Vallis Ecclesiarum; Superiorum tamen dispositione, diu in Monasterio Montis Salutis habitavit. Vir fuit affectu & cultu Deiparæ Virginis singulariter excellens: vt autem & in alijs eundem affectum efficacius excitare posset, scripsit, imprimique curauit, Librum quendam *De laudibus Virginis Matris, in 4o*. Item & alium pariter impressum, *De miraculis Deiparæ Montis Salutis*.

Chrysofomus Henriquez in Phœnice.

DIDACVS MARFIL, Hispanus Monachus *Saltus noualis*, (vulgo, *Sandomal*) vir singulari ingenij acumine, & memoriæ felicitate præditus fuit. Hinc absolutus Philosophiæ & Theologiæ cursibus, studio (vt vocant) positiuo, concionandique exercitio applicatus, breui, nominis sui claritate, vniuersam impleuit Hispaniam; inter nominatissimos quosque concionatores æstimatus, nemini secundus. Vndè in celebrioribus etiam viribus, magnum eius natum desiderium. Ipsa Toletana ciuitas (non nisi excellentes viros admittere consueta) vltro ei pulpitem obtulit, magnoque concursu, applausu, & admiratione, eum longo tempore concionantem audiuit. Verum Religiosi Saltus noualis, non ferentes diutius exemplis & doctrinâ illius frustrari, eum in Abbate expetierunt, & obtinuerunt. Præfuit postea & alijs Monasterijs, ac tandem etiam toti congregationi.

Scripto reliquit *Aliquot volumina doctarum concionum*. Item

Volumen egregium de laudibus B. Mariæ Virginis. Obijt in Monasterio Montis Salutis, anno Domini 1621. Henriquez suprà, Authori cozuus.

DIDACVS SANCHES, siue, *Sanchins*, Carracetenfis Monasterij in Hispania monachus, vario scientiarum genere, nec minus pietate, & animarum zelo celeberrimus, scripsit stylo docto, & terfo, *Opus amplum, cui titulum præfixit: Agricultura spiritualis*. Impressum fuit Burgis, apud Baptistam Barelsinum, anno 1603.

Henriquez suprà.

Diffinitiones Parisijs factæ, ad instantiam Caroli VIII. Francorum Regis, per 49. Abbates, pro reformatione ordinis Cisterciensis, anno 1493. vñà cum Tractatu, de modo

modo antiquo eligendi Abbates in ordine Cisterciensi: M. S. seruantur in monasterio de Laude, in Flandria. Catalogus librorum manuscriptorum eiusdem cœnobij apud Sanderum, parte 2. Bibliothecæ Belgicę manuscriptæ.

DIONYSIVS, *Chaliffij seu Caroli loci monachus, natiuitate Gallus patria Syluæ necentensis, vir bonis moribus, & doctrina spectatissimus, Vitam ac miracula Sancti Guillelmi Bituricensis Archiepiscopi, & quondam Chaliffiang domus Abbatis 7. in epitomen redigir.* Vixit anno salutis 1230. Sequinius, eiusdem cœnobij Prior, in Bibliotheca sua M. S. Vita Sancti Guil extat in Rubra valle suppresso authoris nomine, qui tamen fuit Sancto coęuus. Et ex hæc suum compendium sumpsit Surius, teste Molano in annot. ad Martyrol. 10. Ianuarij.

DIONYSIVS, dictus *Cisterciensis*, monachus cuiusdam cœnobij ordinis nostri, ingenio acutus, Theologiæ professor eximius, & philosophus subtilis, scripsit, & in lucem e. ist, *In Magistrum sententiarum commentarios*, omni scholastica eruditione refertissimos. Horum meminit Nicolaus Belny, S. Theol. Doctor, in epistola quam scripsit ad Reuerendum Patrem Robertum de la Tourete, Caroli loci Abbatem, Theologiæ professorem, nec non totius Cisterciensis ordinis Procuratorem Generalem, his verbis: Dionysij doctrina ingenia hominum pascit, animos vehementer impellit, Sorbonichatum reborat & acuit, magnam & vberem tradit Theologicarum difficultatum materiam. Eius doctrina seu per visa est mihi accommoda ad omnem respondendi & arguendi vltim, velut apis argumentosa, fermè singulorum Doctorum depastus est dulciores, nodulos difficultatum meandros euoluit & reseruat. Stylo eleganti & claro Sententiarum libros confecit, ita vt *Doctor Clarus & Subtilis* nuncupari mereatur. Dicebat Plato: Beatas ciuitates fore, si aut philosophi imperarent, aut principes philosopharentur: Religio Cisterciensis beata censetur, quæ tanti viri doctrina & eruditione fulcitur, & ornatur. In nostro Dionysio siquidem mera breuitas est, quæ ad percipiendas res cognitas, imprimis est amica; cui quidem breuitati adheret fecundissima sententiarum vberitas, paucis verbis comprehensa, ita vt ea de Beati Dionysij sapientissimi Sancti Pauli discipuli officina deprompsisse videatur, ad eliminandas hereses: doctrina enim accommodata est, ad explantandas de agro Domini falsitates, ad progressus Sorbonicos apprimè necessaria. Hæc citatus Nicolaus, apud Sequinum in Bibliotheca M. S. Vbi & aliam de doctrina & scriptis Dionysij nostri profert censuram, duobus constantem versibus, Parisijs patris vulgaris, nimirum:

Sensa Theologiæ donat Dionysius alta,

Sanctorum monstrat antiqua volumina Patrum.

Solebant commentaria hæc impressa vendari Parisijs à Pontio le Preuz. Vidi & ego exemplar vnum antiquo charactere impressum Duaci in Seminario Regio.

DIONYSIVS CYCHVS, natione Cantaber, monastica Cisterciensiani vota in Monasterio Vallis bonæ Deo nuncupauit. Vir corpore pusillus, at iudicio magnus, ingenij acuminis, & memoriæ felicitate excellens. Quibus cum accessissent studiorum amor, & in ijs addiscendis pertinax diligentia, magnos fecit progressus; adeo vt docto-

doctorem S. Theologiæ lauream in Complutensi Vniuersitate adeptus, eandem scientiam multis annis, frequentissimo auditorum concursu, & plausu, docuerit. Anno 1626. collegio Cisterciensi, in eadem Complutensi Academia Abbas præerat. Scripsit

In diuersas partes Summæ D. Thomæ Aquinatis, docta commentaria.

Vitam etiam Reuerendissimi Patris Petri de Lorca (de quo infra,) quæ impressa extat ante tomum de incarnatione, ipsius Lorca; quæ tomum ipse Dionysius luci dedit, dispositis materijs, & ad articulos Thomæ aptatis. Adiunxit etiam huic operi insignem præfationem, in qua lucem quoque promittit pluribus alijs lucubrationibus ipsius Lorca. Viuebat adhuc à paucis annis.

Vide Henriquez in Poenice.

DOMINICVS DE ALDAVE, familia nobili in Cantabria natus, religionem amplexus est in Hortensi cœnobio. Vir fuit raris naturæ dotibus præditus, & grauioribus omnibus disciplinis exultissimus. Philosophiam in Meyrensi collegio theologiã in Monte Ramorum professus est, cum fructu eximio. Eius quoque ingenium & doctrinam experta & admirata est salmanticensis Academia. Tandem Hortense Monasterium illum sibi vendicans, Abbatem coluit: imò & vniuersã Congregatio (an. 1626.) ~~Reformatorem~~ *Diffinitorem*.

Scripsit *In vniuersam Aristotelis Logicam: in Isagogen Porphyrij: in Physicam: & in eandem Metaphysicam.*

Varios quoque tractatus theologicos, teste Henriquez, supra; qui tamen se horum titulos ignorare fatetur.

Duonensis cœnobij (aliàs S. Saluatoris) in Hybernia, in Agro Kilkeniensi, Monachus anon mus, scripsit anno 1513. iussu Caroli Canenach Abbatis sui, *Annales Hybernicos, quos continuauit vsque ad tempus suppressionis Monasteriorum in Hyberniã. Iacobus Warzus, libro de Episcopatibus Lageniæ, & Monasterijs Cisterciensium in Hyberniã, referente R. Patre Guardiano Recollectorum Hybernicorum, Loquantj.*

Duonensis nostri cœnobij Religiosi varij anonymi, præclarissima olim scripta posteris suis reliquerunt, in omni plane scientiã, ex quibus tametsi pleraque superiori sæculo perierint in vastatione Monasterij per Geulios & Hugonotos, non pauca tamen adhuc rabiem illorum euaserunt, quæ etiamnum in Bibliotheca nostra asseruantur, sed alijs scriptis anonymis ita permixta, vt discerni nequeant. Extat catalogus Bibliothecæ nostræ M. S. (à me anno 1628. concinnatus) parte 1. Bibliothecæ Belgicæ M. S. anno 1641. publicatæ per Antonium Sanderum Canonicum Iprentem, &c. Infulis, ex officina Tussani le Clercq.

Habeo & penes me alium adhuc catalogum eiusdem Bibliothecæ M. S. notabiliter auctiorem, multorum codicum accessione, quem postea anno 1644. compilauit.

E.

SANCTVS EAILREDVS, *Abbas*, vide supra, *Ailredus*, Littera A.

EBERARDVS (alijs *Ebrardus*) *Claræ vallensis Monachus*, vnà cum alijs duobus eiusdem cœnobij Monachis, & totidem nouitijs, *miracula quæ Sanctus Pater Bernardus Spiræ coram Conrado 3. Imperatore, & alijs in locis per Germaniam & Belgium edidit, studiose collegit, atque Clericis Coloniensis Ecclesie dedicauit.* Huius operis initium est: *Domini & amicis suis, Clericis Ecclesie Coloniensis, salutem dicunt fratres & amici eorum, Ebrardus, Gerardus, Gausfridus, qualescunque Monachi; Philippus Leodiensis, Volhemarus Cantuarii. Ceterique tyrones spiritualis militiæ, &c.* Ita Seguinus in Bibliotheca, ex archiuis (vt ait) cœnobij Sanctimonialium Pontis Dominarum. Reuerendissimus verò Angelus Manriquez, tomo 2. *Annalium Cisterciensium ad annum Domini 1153. cap. 11. num. 6.* scribit, *miracula hæc à S. Bernardo parata esse, dum crucem contra paganos prædicaret, atque in 3. libros digesta, quorum librorum solummodo 2. fuerit conscriptus ab hoc nostro Eberardo, cum 4. suis confratribus ad clericos Colonienses; primum vero conscriptum esse à Philippo Claræ vallensi Monacho, ad Henricum Regis Galliæ Fratrem tunc (vt ait) Rhemensem Archiepiscopum; tertium denique, per quendam Godefridum Monachum, ad Hermannum Constantiæ vrbis Episcopum. His consonat Miræus in chronico Cisterciensi, scribens, Libros hos exire in Monasterio Sacri portûs, iuxta Melodunum. Item Henriquez in Fasciculo, parte 1. dist. 4. vbi omnes tres hos libros citat, sub nominibus iam recensitis.*

Extant etiam priores hi duo libri, Tornaci in cœnobio S. Martini, Ord. S. Benedicti, cum hac tamen differentia, quod primus ibidem dicatur scriptus ad Henricum Fratrem Regis, tunc adhuc Claræ vallensem nouitium, adeoque diu antequam esset Rhemenfis Archiepiscopus. Sed de hoc plura infra, verbo, *Philippus. 2.* liber præfert epistolam ad Coloniensem Clerum, iam citatam (quam ad longum videre est apud Henriquez supra,) continetque miracula à Spira vsque ad Leodium facta. Vide catalogum Bibliothecæ S. Martini, apud Sanderum supra. Cæterum, de miraculosa horum trium librorum conseruatione, historiam quandam lectu dignam narrat Manriquez loco iam citato.

Ebirbacense Monasterium, religionis obseruantia, opulentia, ædificiorum splendore, & Magnatū Mausolæis celeberrimum, duobus miliaribus infra Moguntiam, haud longè à Rheno fluuiō, situm est, *Huius Monasterij Religiosi anonymi, plures egregias & luce dignissimas lucubrations, in diuersis scientijs, posteris suis reliquerunt, quas læpius non sine admiratione euolui, dum ibidem Lectorem agerem. Vni eorum ibi attribuitur Vita viri sanctissimi Eberardi, Monachi Ordinis Cisterc. Subdiaconi & Fundatoris Monasterij Sanctimonialium de Comeda, in Palatinatu inferiori. Quam vitam apud me manuscriptam habeo, transcriptam ad antiquissimum exemplar eiusdem Monasterij Ebirbacensis, in pergamento exaratum, quod autographum esse iudicauī, dum illud vidi, & examinaui. Cuius copiam etiam mihi Reuerēdo Patri Ioanni Bollandō,*

Societatis Iesu. Obijt B. Eberardus anno Domini 1191. pridie Kal. Decembris; seu-
 ius ossa (ob crebra quæ ad tumulum patrabantur miracula) postmodum eleuata
 fuerunt: nunc autem (vastato Monasterio de Comeda) transfata quiescunt, & ve-
 nerationi exponuntur in Hemmenrodé, cœnobio Diœcesis Treuirensis, vt scribit
 Nicolaus Hefius in Manipulo Hemmenrodensi, anno 1641. Coloniae impresso.
 Quanquam hic perperam pro *Comeda*, scripserit, *Comeda*. Scripta est autem hæc vita
 paucis annis ab obitu viri sancti; quod ex eo probatur, quod author dicat se plura
 habuisse à personis quæ illum viderunt; imò & ei conuixerunt; nominatim Henrico
 Fratre eius Germano, & Aleide sorore eiusdem, tunc temporis adhuc superstite, &
 Abbatissa cœnobij de Comeda. Cæterum, quod hic Author fuerit religiosus Ebir-
 bacensis, & quidem Confessarius cœnobij de Comeda, traditionem Ebirbacensium
 non parum confirmant, 1. quod sub finem, alloquens Moniales dicti cœnobij, vo-
 cet illas, *suas Sorores, & Filias in Christo dilectissimas*; vnde videtur argui, quod fuerit
 illarum Pater spiritualis, & ex professione Frater. Deindè, quia constat cœnobium
 hoc à primâ fundatione semper subfuisse visitationi Abbatum Ebirbacensium; pro-
 babilissimum est, Confessarium illum, seu, Patrem spiritualem, fuisse Ebirba-
 censem religiosum.

EBRO, 13. Abbas Monasterij Zwetelenfis, in Diœcesi Parauiensis (quod vulgo vo-
 catur *Claravallis Austriae*,) scripsit *Vitam Hadmuri, Austriae Reguli, & dicti Monasterij*
Fundatoris. Extat in eodem Monasterio, eiusque compendium publicauit Re-
 uerendissimus Longelinus Euffertthalensis Abbas, in notitiâ Monasteriorum Ordinis
 Cisterciensis, Libro 4. Porro, Ebro electus fuit Abbas anno 1273. Obijt verò, 1304.

EDILREDVS, vel *Ethelredus*, Abbas cœnobij Wardenfis in Anglia, vir lectioni
 sacrarum Scripturarum, meditationi rerum cœlestium, & prædicationi verbi
 Dei impensè deditus; nec non Sanctissimi Patris Bernardi per omnia imitator fuit.
 Cuius in communibus colloquijs, sequebatur affabilitatem; in concionibus, melli-
 fluam dulcedinem; in suavi stylo, delitiosam facundiam; in omnibus actionibus, mi-
 tem ac mansuetum spiritum; vt ex Pitæo, & alijs, refert Henriquez. Quædam ex
 scriptis eius confundi solent cum scriptis Ailredi Rhiëuallensis, vt suprâ annotauim-
 us; eiusdem tamen genuina opuscula sunt hæc:

Expositiones in quædam sacrae scripturae loca, liber vnus.

De vinculo (seu vt alibi, de veritate) perfectionis, lib. 1. Extendisti Domine, sicut, &c.

Homilias in Sanctum Lucam, lib. 1. Cum in exoratio narrationis, &c.

Conciones notabiles, lib. 1. Tempus est fratres charissimi, &c.

De 3. hominibus, lib. 1.

Epistolarum ad diuersos, lib. 1.

Scribitur & ascetica quædam scripsisse. Vide Pitæum, & alios antiquiores Angliæ
 scriptores. Obijt in suo Wardenfi cœnobio, circa annum Domini 1220. Hunc Tri-
 themius vocat Adilredum. Thomas quoque VValdenfis (teste Pitæo) huius scri-
 ptoris mentionem faciens, varijs in locis, plurimum illum laudat, præsertim in con-
 cionibus

cionibus, quas habuit coram Rege Henrico V. Hunc etiam habet Seguinus in sua Bibliothecâ, sub nomine Adilredi.

EDMUNDVS A CRUCE, Claravallis primum monachus, ac postea anno 1585. Archi-cœnobij Cisterciensis creatus Abbas, natione fuit Campanus, patriâ Trecentis, & Academię Parisiensis Doctor Theologus; vir sanè non minus singulari vitæ sanctimoniâ, quam sacræ Scripturæ exactâ cognitione conspicuus; eloquij tam Italicî, quam Latini facundiâ potens; perindè carmine valens, & prosâ, teste Seguino in Bibliothecâ sua Cisterciânâ. Vbi fatetur quoque, se in humanioribus litteris, & artibus oratorijs, illum habuisse præceptorem. Ordinis gubernaculis admotus, nihil æquè cordi habuit, ac eundem, per vniuersum orbem, quoad posset, reformare, impetratis ad hoc litteris absolutissimis à Clemente Papâ VIII. anno 1603. Hinc varias prouincias non sine magno labore, & euidentibus periculis, ipsemet peragravit, in quibus saluberrimas leges statuit, quæ adhuc pluribus in locis in summâ veneratione habentur. Verum cum visitatis Aragoniæ & Cataloniæ monasterijs, à congregationibus Castellæ & Lusitaniæ contradictionem pateretur, Barchinone detentus, diem clausit extremum, 12. Kal. Septembris, anno 1604. ac Populetum translatus, ibidem sepulturæ traditus fuit. Scripserat autem antè obitum ad dictas Hispaniæ congregationes, *Epistolas aliquot, doctrinâ, ac religionis zelo resertissimas, cum adiuncto Libello, quem Chartam Confraternitatis inscripsit*: Quæ omnia typis vulgari curauit.

Ediderat & antea quædam alia non contemnenda opuscula, ex quibus à Seguino recensentur sequentia, hoc modo:

Anno Domini 1588. 1. die Decembris, apud urbem Matisconensem, coram Henrico Cæsareo, Summi Pontificis Xixti V. à latere legato, *Orationem habuit multis rhetoricum flosculis ornatam. Edidit & Tractatum quendam de Officio diuino quotidie celebrando; carmine.*

Item, *Orationum diuersarum materiarum, lib. 1.*

Epitaphia, atque diuersi generis carmina plurima, lib. 1.

Extant & infinitæ propemodum epistolæ, quas ad Pium V. Gregorium XIII. Xixtam V. Summos Pontifices; ad Cardinales, Episcopos, Abbates, Reges, Principes, aliasque personas scripsit. Hæc Seguinus; qui concludens, asserit eum præter hæc scripsisse adhuc alia plura, quæ in lucem nondum prodierunt.

S. EDMUNDVS, cognomento *Richius*, natione Anglus, patre Edubardo Rich mercatore natus; matre verò Mabilia: Iuuenis studijs applicatus, Oxonij humaniores litteras didicit. Indè Parisios missus, philosophicis studijs, linguæque Gallicæ sedulam operam dedit; quam linguam ita exactè didicit, vt frequenter gallicè cõcionaretur, & etiam quædam Gallicè scripserit. Postmodum Oxonium rediens, ibidem per sexennium integrum, philosophiam & mathesim docuit; indèque denuò Parisios profectus, matris iam defunctæ, sibi que apparentis hortatu, ad theologiam transiens, tantum in ea profecit, vt intra paucos annos, in Parisiensi Academia, supremæ illius scientiæ Doctorali donatus laurea, eandem etiam publicè, summa cum laude,

per annos aliquot professus fuerit. Quo tempore, iucunda satis visione meruit honorari. Videbatur ei copiosus ignis in scholam suam illabi, atque inde 7. faculas extrahi: & sequenti die, Abbas quidam Cisterciensis Ordinis eò aduenit, & Lestione absoluta, 7. ex eius discipulis secum abduxit, qui omnes facti sunt Monachi in eius monasterio. Crescente virtutum & doctrinæ fama, non tulerunt diutius tanti viri absentiam Henricus III. Anglorum Rex, Regniq̄ue Proceres, sed Ecclesiæ Sarisberiensis canonicatu honoratum in patriam reuocarunt, ac paulò post, anno scilicet 1234. ad Cantuariensem Archiepiscopalem cathedram prouehi curarunt, quantumuis etiam inuitum. Verum, cum ob libertatis Ecclesiasticæ defensionem, graues mox inter ipsum & Regem difficultates oriri, inuidorumque malitia vndique se magis & magis circumueniri videret, adeò vt etiam ipsum Cantuariense Canonicorum collegium se eidem opponeret; voluntarium complexus exilium (exemplo Prædecessorum suorum, Sancti Thomæ, & Stephani Langtoni, Cantuariensium Episcoporum) in Gallias migravit, & Pontigniacum se contulit, vbi assumpto habitu Cisterciensi, reliquum vitæ in lachrymis & suspirijs transegit. Paucis tamen antè obitum diebus, cum grauissimâ correptus infirmitate (de medicorum consilio, aëris mutationem suadentium) Soliacum, ordinis nostri Prioratum, adijisset, inualescente morbo, ibidem sanctissimè obdormiuit in Domino, anno 1242. Vndè corpus Pontigniacum relatum, magnis continuo cepit eluiscere miraculis; quorum intuitu, Innocentius IV. eum Sanctorum numero adscripsit, 6. ab obitu anno. Festum eius colitur 16. Nouembris. Vide Molanum in Annotationibus ad Vsuuardi Martyrologium; & Henriquez in Menologio Cisterciensi, eodem die. *Corpus eius etiamnum, a tot seculis, integrum & incorruptum, & innumeris miraculis gloriosum, conseruatur Pontigniaci, vt disertè testatur Reuerendissimus Dominus Matthæus Abbas Pontigniacensis Modernus, S. Theol. Doctor, &c. Litteris suis ad me datis, 15. Decembris, anni 1647.*

Varias autè post se lucubrations reliquit Sanctissimus Edmundus noster, ex quibus adhuc extant sequentes, referete Pitsæo. lib. de illustribus Angliæ scriptoribus:

Speculum Ecclesiæ. Opus hoc omnibus christianis est vtile, quod monachis Pontigniacensibus dicauit. Incipit: *In nomine dulcissimi Domini, &c.* M. S. Cantabrigiæ, & Oxonij, in Bibliothecis publicis. Extat & impressum in Bibliotheca Patrum, tom. 5. editionis 2.

Vide Bellarminum de scriptoribus.

De Contemplandâ Deitate, lib. 1. Gallicè. Quem librum postea latinum fecit Guilielmus Beufeu, Northamthonsensis Carmelita. Incip. *Uideate ad quid, &c.*

Synodales Constitutiones variae; ex quibus apud Linvbodum, se legisse sequentes, scribit Ioannes Pitsæus, suprà:

De consuetudine: Nullus rectior, &c.

De Temporibus ordinandorum: Eos qui, &c.

De Sacra vnctione: Panni chrismales &c.

De Officio Archipresbyteri: Item commoneant &c.

De Trenga, & Pace: Magna nobis, &c.

- De Voto, & voti redemptione: Præcipimus, &c.
 De Religiosis domibus: Quoniam religionum &c.
 De Celebratione missarum: In celebratione missarum.
 De Baptismo, & eius effectu: Baptisterium, &c.
 De Custodiâ Eucharistiæ: Fontes &c.
 De Ecclesijs edificandis: Si Rector Ecclesiæ.
 De dispensatione impuberum: Vbi non est consensus &c.
 De accusationibus, inquisitionibus, & denuntiationibus: Sunt in quolibet &c.
 De Simonia: Præterea venalitatem &c.
 De his, que filios occiderint: Fæminæ commoneantur.
 De Homicidio: Si mulier mortua &c.
 De Excessibus Prælatorum: Monemus &c.
 De pœnitentijs, & remissione: In confessione habeat &c.

Hæc Pitæus. At R. mus Pontigniacensis memoratus, in serie Scriptorum monasterij sui, quam pariter (mensē & diē allegatis) mihi transmissit, testatur S. hunc Edmundum præter hæc adhuc scripsisse, *Commentaria in 12. Prophetas minores*. Item, *Speculum Religiosorum*, diuersum à *Speculo Ecclesijs* supra memorato; quod etiam Pontigniacensibus Religiosis dedicauit.

Cæterum, vitam Sancti Edmundi scripsit (testibus, Molano & Pitæo) Robertus Richius, eiusdem fratrer germanus, quem Seguinus Cisterciensem facit, & in Bibliothecâ suâ cæteris eiusdem ordinis scriptoribus adiungit: cuius ego sententiæ non ausim subscribere, quia apud nullum Angliæ scriptorem, vel leue huius vestigium reperire potui. Scripsit etiam eandem vitam Robertus Baconus, S. Theol. Doctor, Sancti viri discipulus, & plures alij. Vide Ioannem Molanum, in Annot. ad Martyrologium, 16. Nouembris & Henriquez in Menologio, eodem die.

EDMUNDVS TYRAQUELLVS monachus Cistercij, & Actor ordinis in Curiâ Romanâ, postea Abbas Pontificiæ (alias, Sancti Georgij) & tandem Villarij Bethnacensis, ac Suffraganeus Metensis; *Opera Sancti Bernardi recognouit, aliquot nonis epistolis auxit, & in lucem emisit anno, 1601. præfixâ insigni epistolâ dedicatoriâ*, ad Edmundum à Cruce, Cistercij Abbatem. Scripsit præterea, & edidit lingua Gallica, diuersos alios libros, sub diuersis titulis, testibus Eximijs Dominis Claudio Chalemot, & Iosepho Arnolfinij, S. Theol. Doctoribus, in relatione M. S. ex Gallijs mihi transmissa. Viuebat adhuc anno 1640.

ELIAS DE COXIDA, à patria cognomen sortitus, pago scilicet territorij Furnensis in Flandria, Abbas fuit cœnobij nostri de Dunis, numero 7. ob eximiam vitæ sanctimoniam Menologio Cisterciensi adscriptus, 8. Octobris. Cuius sanctitatem & excellentem doctrinam, vniuersa propemodum Europa admirata coluit, vt videre est in eius vita, quam ex monumentis Dunensis monasterij conscripsit, & edidit Henriquez in fasciculo, & latius in libro de Sanctis Eremitis Dunensis, quem edidit lingua Hispanica. Hic ille est Elias, qui eloquentia sua, & autoritate qua pollebat apud Leopoldum Austriæ Ducem, Richardum Angliæ Regem ex captiuitate liberauit,

vt ad longum in vita describitur. *Plures olim in Dunensi Bibliothecâ legebantur eiusdem conciones, pietate & doctrina refertissime, quæ tamen iniuria temporis modò exciderunt, vni- ea excepta, olim circa annum 1190. in capitulo generali Cistercij habita, quam aliàs in perantiquo M. S. codice Bibliothecæ nostræ inuentam, operæ pretium duxi hic apponere, congruam fortè alias edendi occasionem non habiturus. Titulus erat:*

Sermo 1. Domni Helyæ Abbatis de Dunis habitus in capitulo generali Cistercij.

Rectorem te constituerunt, noli extolli; sed esto in illis, quasi vnus ex ipsis.

SIuxta Prophetam, (*Isaie 51.*) respicere iubemur ad Abraham Patrem nostrum, & ad Saram quæ peperit nos; vtriusque loco, quasi petram de qua excelsi sumus, reputare debemus communiter Ecclesiam istam; hæc enim est mater nostra, in cuius vterum iterum introiuimus, vt iterum renascamur ad vitam, vt potemur à lacte, & fatiemur ab vberibus consolationis eius, vt de ea, quasi de horreo veri Ioseph, frumenta percipiamus, non modò ad eum, vt ipsi pascamur, sed etiam ad semen, vt alios reficiamus; & tanta benedictionum gratia sæcundati, non solum ipsi fructum bonorum operum pariamus; sed etiam alios, exemplo nostri, parere faciamus; vt neminem tangat nota sterilitatis, maledictum in filiis Israël. Propter hoc huc vsque cucurrimus, non vt currendi terminum hic figamus, sed vt materno vbere recreati, fortiores, alacriores, & indeficientes curramus, donec ad metam nobis propositam perueniamus: neque enim idcirco ad locum vndè exeunt flumina, reuertuntur, vt ibi sistant, sed vt liberius & vberius iterum fluant. Respicit ad nos turba magna, quam dinumerare nemo potest, ex omni natione, tribu & lingua; populus pendens ad reditum nostrum, fratres, & filii, consortes & conciuues nostri, expectantes, & experentes, vt obuijs manibus cum gaudio suscipiant plenis mercibus redeuntés, referentes sibi vitæ pascua, & pabulum animarum. Quibus etsi fortè præesse videmur honoris dignitate, aut certè oneris grauitate; consortium tamen naturæ communionem vitæ, originem conditionis nostræ, semper considerare debemus, vt eos quibus honore præferimur, apud Deum in conscientia, vitæ merito præferamus. Sic nos delectet & afficiat dignitas honoris, vt tamen semper magis exterreat pondus oneris, & modis omnibus laboremus prodesse potius, quam præesse. Cum enim ad dignitatem duo pertineant, scientia & virtus, dignitatem sine scientia, iudicio sapientis, constat esse satis inutilem; scientiam verò sine virtute, damnabilem. *Sicut enim, ait quidam, honor sine humilitate, sese perducit ad confusionem; humilitas sine honore, sibi sufficit ad honorem.* Vndè Sapiens sapienter instruens, & sapientię viam docens, quid Prælati fugiendum, & quid eligendum sit, paucis exponit & ostendit, cum dicit: *Rectorem te constituerunt, &c.* In quibus verbis, secundum quod ad præsens occurrit, quatuor videntur posse notari: scilicet; ad officium pastorale, cura sollicitudinis; ad libertatem canonicę electionis, concordia virtutis; ad cautelam, custodia humilitatis; & vitæ conformitas, ad obseruantiam charitatis.

Cum

Cum ergo audis, *Rectorem te*: attende curam sollicitudinis. Cum audis, *Consistuerunt*, intellige vnitatis concordiam in libertate canonicæ electionis. Cum audis, *noli extolli*, obierua humilitatis custodiam. Et cum audis, *Esto in illis, quasi vnus ex ipsis*, vitæ nota conformitatem, ad obseruantiam charitatis. Non est sanè dignus cenferi nomine *Rectoris* nec assumi debet ad opus regiminis, cui deest cura sollicitudinis; cui nec scientia suppetit erga infirmos ad medelam salutis, nec vitæ meritum suffragatur in ostensione virtutis. Indebitè satis, & periculosè rapitur, & trahitur ad publicas curas, qui diutius antè non gessit sub integritate priuatas, quia *non decet illum delinquere, qui alios debet sub æquitatis regulâ continere, ne fiat prauum exemplum, qui electus ad habile noscitur institutum*. Et cum *Rectori* congruat, vt seipsum, & alios sub disciplinæ censurâ regat, quædam sunt, quibus sibi; quædam quibus aliorum vtilitati consulit & saluti. Sibi consulit, si castus fuerit corpore, corde mundus, vt si tendat ad amplexus Rachelis, septem & septem annis feruiat, & sabbatum ex sabbato faciat; vt non solum se temperet à prauis operibus, sed etiam à cogitationibus quiescat illicitis. Ad officium eius etiam pertinet, vt sit in victu sobrius, in habitu compositus, in gestu disciplinatus, manuetus in moribus, in vultu serius, in sermone circumcisus, patiens & fortis ad aduersa, humilis & temperatus ad prospera; vt sit in eo, vespere & mane dies vnus: Siue enim mane prosperitatis arrideat, siue vespera aduersitatis insurgat, idem semper animi status, quasi dies vnus esse debet in eo, diem æternitatis desideranti, de qua dicitur: *Melior est dies vna in atrijs tuis, super millia*. Cum hi, qui virtutes Christi Domini mirabantur, Regem eum constituere vellent, fugit ab eis; crucifixoribus verò promptus occurrit: vt scilicet hoc exemplo cauti simus ad blandimenta sæculi deuitanda, prompti verò ad contraria sustinenda. Hęc & eiusmodi sunt, quibus *Rector* debet seipsum regere, præter alia, quibus tenetur aliorum saluti consulere. Nam erga alios, oportet vt sit vigil & sollicitus, prouidus, & circumspectus, misericors & iustus; vt tanquam omnium curam habens, omnia omnibus fiat, vt omnes lucrifaciat. Oportet vt habeat ad regendum, virgam & baculum: ad sanandum, vinum & oleum: ad charitatis & castitatis exemplum, rosam & lilium: ad offerendum sacrificium, ignem & gladium. Oportet in super vt habeat ad pascendum, panem in perâ: ad coercendum & vrgendum, frænum & calcaria: ad terrendum, canem in fune: ad pungendum, in fundâ lapides de torrente: ad animandum & exterminandum, tubam à dextris, & lagenam à sinistris; vt pro salutis verbo quod prædicat, etiam libens, si necesse fuerit, moriendo succumbat, & pro ouibus suis animam ponat. Talibus omninò deesse non credimus post confectionem lagenarum, quo surgentur aduersarij, lumen ardentium lampadarum, siue claritatem bonæ opinionis, per meritum, siue effectum operationis in ostensione virtutis. Multitudo talium Sapientium, est sanitas orbis terrarum. Quia nec Salomon in omni gloriâ suâ, coopertus est sicut vnus ex istis, qui talibus est redimitus insignibus. Oportet præterea, vt *Rector*, sicut cæteris præfertur officio, sic bonæ conuersationis eos inuitet exemplis; sicut aquila prouocans ad volandum pullos suos, & super eos volitans. Quo modò enim potest aquila prouocare pullos suos ad volandum, nisi super eos volitet? Est qui infra, est qui iuxta, & est qui supra pullos suos volitat. Infra volitat aquila, quando vitæ subditorum vita pastoralis inferior,

ferior, humilior, & despectior inuenitur. Iuxta volitat, quandò vita eius communis est cæteris, & æqualis. Sed supra pullos suos volitat, quando eos quãdam prærogatiuã sanctitatis excellit, vt & viam doceat, antè alios volando, & sit eis in vmbra culum diei ab æstu, consolationis, exhortationis, & orationum suffragijs protegendo. Post mortem Iosue consuluerunt filij Israël Dominum dicentes: *Quis ascendet antè nos contra Chananeum, & erit dux bellæ?* Non dicunt, Quis ibit nobiscum, aut quis sequetur nos? cum illud pertineat ad communem & promiscuam multitudinem: sed, *Quis ascendet antè nos, & erit dux bellæ?* Dux belli meritò vocatur, qui alios ducere, alios solet animare, & in omni periculo, antè omnes alios primus ire. Hinc illud egregium in laudem Cælaris habetur, quod nunquam in aliquo periculo dixerit militibus suis, *Ite illuc*, sed, *Venite huc*. Vndè satis eleganter quidam admonet, dicens

In commune iubes si quid, censesque tenendum,

Primus iussa subi, tunc obseruantior equi

Fit populus, nec ferre negat, cum viderit ipsum

Authorem parère sibi, componitur orbis

Regis ad exemplum; nec sic inflectere sensus

Humanos edicta valent, quam vna Regenis.

Sic cœpit Iesus facere & docere, & à nobis requirit, vt os ad axillas retorqueamus vt gladium ponamus super femur nostrum, vt aquam ipsi bibamus de cisternã nostrã. Et de Angelo in Apocalypsi de cælo descendente legitur, quod libellũ habuit in manu suã. Libellũ Angelus in manu habet, quandò nuntius verbi Dei, mandata diuinæ legis, quæ alijs prædicat, ipse bonis operibus adimplet. *Parauit*, inquit, *eos in innocentia cordis sui, & in intelligentibus manuum* (id est, in operibus intellectualiter factis) *eduxit eos*: intellectum manuum, actualem vocans intelligentiam. Et hæc dicta sint, vt Rectoribus pastoralis commendetur cura sollicitudinis, & non tam honoris, quam periculosi oneris debeant meminisse, cum audiunt, *Rectorem te constituerunt*, &c. Non enim ausu temerario irruerunt, nec auctoritate propria præiumpserunt, nec per violentiam intruserunt; sed, *constituerunt*, id est, simul vnanimi consensu, pari voto, communi voluntate, & canonica electione statuerunt. Cum enim ad omnimodam perfectionem teneantur Prælati (vndè eis & Aurea debetur, & Aureola) exactiore diligentia debet examinari, quicumque dignè ponendus est Pastor populi Dei, ad colendum, ad regendum, & ad dispensandum patrimonium Crucifixi. Nemo etiam sibi assumit honorem (id est, assumere debet honorem) nisi qui vocatur à Deo, tanquam Aaron. Vocatur autem à Deo, si eligitur qualis debet, & qualiter decet, & à quibus oportet, qui habeant & cognitionem veri, & electionem boni: cognitio enim veri, non permittit errare iudicio; electio boni, amore facit inhærrere diuinæ voluntatis arbitrio. Vocatur etiam à Deo, si nec per violentiam superioris intrudatur, nec gratiã priuati amoris assumitur, nec ambitione prælationis ingreditur; hæc enim tria, scilicet violentia, priuatus amor, & ambitio, promouere solent indignum. Caueant proinde qui in gradu sublimiore positi sunt, ne propter potestatem sibi concessam, iniuste aliquid disponant nec indignum violenter intrudant;

dant; quia sicut habetur in Iure: Priuilegium meretur amittere qui permissa sibi abutetur potestate. Videant & recogitent, qui priuato amore se diligunt, qui obli-curato rationis oculo, quod iustum est liquidè non discernunt, dum in alteram semper partem, aut gratiâ labuntur, aut odio: quasi enim duplex quartana est, gratia & odium, cui sola iustitia medicinale apponit antidotum. Caueant & illi quos torquet ambitio magistratus, ne dum gradum se putant conscendisse supremum, vsque ad infimum relabantur, & eleuati supra se, infra se deiciantur, sicut scriptum est: *Deiecisti eos Domine dum allenarentur*. Caueant ne aliundè quam per ostium in ouile ouium intrare conentur; ne non tam pastores, quam fores & latrones, summi Pastoris iudicio reputentur; & vestem nuptialem non habentes, à cœlestibus nuptijs excludantur, & mittantur in tenebras exteriores, vbi erit fletus, & stridor dentium. *Fletus* est oculorum, qui prouenit ex calore; & *stridor*, dentium, qui contingit ex frigore: quia in tormentis positi, transibunt (sicut dicitur) ab aquis niuium, ad calorem niuium. Mundus eris à sanguine isto, si tu, cuius interest domui Dei dignum ordinare ministrum, iuris ordinem non excedas; si de aliorum iure tibi nihil usurpare præsumas; si absque omni personarum acceptione, eum qui vocatur à Deo, canonica electione insitutus, & talem, qui iuxta Phphetam, euellat & destruat, disperdat & dissipet, ædificet & plantet: euellat, inquam, vitum, vbi radicem iam fixit: destruat, quod in altum iam pullulauit: disperdat, quod per prauam consuetudinem inoleuit: dissipet, quod alios exemplo prauitatis infecit: ædificet demum, aurum, argentum, lapides pretiosos, vbi naturale repererit fundamentum, & animum ad bonum dispositum: plantet in terrâ cordis (cum arata fuerit & purgata diligenter, ac impinguata) fidei germina, plantariâ virtute: vt sit in domo Dei hortus deliciarum, in luuii iucunditate communiter viuentium, hortus nucum, in duritiâ & asperitate pœnitentium; flores rosarum, in feruenti charitate Deum amantium; lilia conualium, in enitenti castitate humilium; & postremò, paradus pomorum omnium, in dulcedine æterna iam prælibantium, & spirantium longè latèque bonæ opinionis odorem, imitationis exemplum. Huic autem qui taliter est à Deo vocatus, & canonica electione taliter est constitutus, nihil tam necessarium, quam vt virtutem humilitatis custodiat; *Quia qui sine humilitate (vt dicit S. Greg.) virtutes congregat quasi in ventu puluerè portat*. Vndè Sapiens, inter cætera quibus Rectorè instruit, ne extollatur admonet, dicens: *Rectorum te constituerunt, noli extolli. Noli extolli*. Bestia diuerforum capitum, quæ ex diuersis causis trahit originem, superbia est, quæ natione cælestis, sublimium mentes inhabitat, in cinere latitat & silice, prima suscipit venientes, vltima recedentes insequitur.

*Cum benè pugnabis, cum cuncta subacta putabis,
Quæ post infestat, vincenda superbia restat.*

Hæc illa primogenita filia Regis Babylonis, quæ Angelum deiecit de cælo, hominem expulit de paradiso; quia antè ruinam exaltatur cor: hæc è lampadibus fatuarum virginum effundit liquorem olei: hæc ieiunantes, & operantes euacuat, & annihilat opera Pharisæi: hæc plerisque qui videbantur euasisse mundi diluuium,

retraxit ad vitiorum profundum; quia non habuerunt humilitatis stabile fundamentum. Dominus noster magister humilis, formam humilitatis in se nobis expressam ostendens. *Discite, inquit, a me, quia mitis sum, & humilis corde.* B. Antonio in visione videnti laqueos tentos vique ad caelum, cum quereretur, & quereretur, quisnam pertransiret omnes laqueos illos? caelitus responsum est. Antoni, sola humilitas. Abraham Pater vester, cinerem se vocat & pulverem; Dauid electus à Deo, & vinctus in Regem, carnem mortuum, & pulicem vnum; & in conspectu seruorum suorum, & ancillarum suarum, Iudit & vilem se facit coram Domino, qui elegit eum potius quam Saul. Et id quidem prouidè satis, & iustè, si enim rerum status, recto ordine, & æquo libramine pensaretur, omnis occasio superbiendi, certa esset causa & materialis se humiliandi. Si præfulges scientia, si præmines potestate, si dineris gratiarum dotibus insigniris, nihil habes quod non accepisti, da gloriam Deo, & quanto maiores humiliata te in omnibus. Si splendor domesticus, si præclara Patrum memoria, si gloria sanguinis alti animos tibi tollit; memento, quia gloriosius multò est, vt à te tua nobilitas incipit; quam vt in te desinat. Satius est, ait ille Romani maximus author eloquij, latius est, me meis rebus, gestisque florere, quam maiorum opinione niti; & ita viuere, vt sim posteris meis nobilitatis initium, & virtutis exemplum.

*Malo pater tibi sit Tersites, dummodò tu sis
Eiacide similis, Vulcanique arma capebas;
Quam te Tersite similem producat Achilles.*

Ait ille, nescio quis. Et item:

*Stemmata quid faciunt, quid prodest, Pontice, longo
Sanguine censeri, pictos ostendere vultus
Maorum, stantes in curribus Emilianos?*

Et hoc vanitas, vanitas vanitatum, & omnia vanitas. Si rectè infirmitatem propriam consideras, si te pudet præteritæ conuersationis, si suscepti beneficij memor sis, si tibi colligis & comparas multos te meliores, si timorem extremi examinis antè oculos ponis, rectè videbis nouissima tua, & in æternum te non exaltabis. De 1. exemplum habes in prædicto Abraham, qui propriam infirmitatem considerans, quo frequentius à Domino visitatur, & familiarius ad eius admittitur colloquium, eo humiliter de se sentiens, *Loquar, inquit, ad Dominum meum, cum sim palus & cinis.* De 2. Exemplum habes in Apostolo Paulo, qui præteritæ conuersationis errores in mentem reuocans, *Qui prius, inquit, fui blasphemus & persecutor, non sum dignus vocari Apostolus, quia persecutus sum Ecclesiam Dei.* De 3. exemplum habes in Ioseph, qui suscepti beneficij memor, *Non est, inquit, quidquam in domo Domini mei, quod non dederit in manu meâ, præter te, quæ uxor eius es; & quomodò possum hoc malum facere, & peccare in Dominum meum?* De 4. exemplum habes præclarum in Sancto Iohanne Baptista, qui cum esset testimonio veritatis, aut maximus, aut certè par maximis, in comparatione melioris, multum se humiliavit, dicens: *Non sum dignus ut solnam corrigiam*

calceamenti eius. De s. exemplum habes in Beato Arsenio, qui timorem Dei mente gerens, propter abundantiam lacrymarum, continuè legitur pannum in sinu gestasse, & cum in extremis ageret, interrogatus an ipse timeret: *Timeo*, inquit, *timeo*, & hic timor semper in me fuit, ex quo factus sum monachus. *Ua omni laudabili etiam vite hominum super terram, si remota misericordia discentias eam Domine Deus. Nemo mundus à sordè, & omnes insitig nostra quasi pannus mensuratus in conspectu altissimi.* Præmissis autoritatibus, & exemplis, Rectoribus virtus humilitatis proponitur, commendatur, & approbatur, vt si fortè superius à Deo vocati fuerint, & præclare quid egerint, non statim eleuentur, sed potius firmissimè teneant admonitionem Sapientis, quâ docet: *Rectorem te constituerunt, noli extolli, sed esto in illis, quasi vnus ex ipsis.* Esto, inquit, in illis, quasi vnus ex ipsis: hic notatur vitæ conformitas, ad obseruantiam charitatis. Nihil ita facit ad obseruantiam charitatis, nihil æquè fauorem & gratiam comparat aliorum, quam si in alto non altum sapias, sed consentias humilibus, & eis conformiter viuens, sis in illis quasi vnus ex ipsis. *Esto*, inquit, *in illis quasi vnus ex ipsis*, vt illorum prorsus induens affectum, & gaudeas cum gaudente, & dolenti condoleas, & cum infirmo noueris infirmari, & vti cum scandalisato. Esto in illis, quasi vnus ex ipsis, in affabilitate colloquij, in prouisione subsidij, in perceptione commodi, in æquitate iudicij, quæ maximè videntur pertinere ad conformitatem viuendi. *In affabilitate colloquij*, vt abundes animi sale cum consuleris, melle cum consulis, vt pie consolationis solatijs attracta currat ouicula tua, colligatur, & quiescat in sinu pastoris, vt ex ore tuo dulcedinem percipiat vnctionis, non asperitatem duræ sentiat punitionis. *In prouisione subsidij*, vt eorum in omnibus prouideas necessitati, sicut tibi velles in similibus prouideri; lex enim naturalis est, *Quæ vultis vt faciant vobis homines, hæc & vos illis similiter facite.* *In perceptione commodi*, vt nec habitus cultior, nec vitæ accuratior, nec lautior apparatus queratur, sed ita de communi suppleatur necessitas, vt omnis superfluitas præcidatur, & sic obseruetur pacis vnitas, & concordia charitatis. *Carnis curam ne feceritis in desiderijs*, ait Apostolus. Dicens, *Carnis curam ne feceritis*, præcidit superflua; addens, *in desiderijs*, non excludit necessaria. Porro, *In æquitate iudicij*, esto in illis quasi vnus ex ipsis, vt eo modo de alijs iudices, quo te velles ab alijs iudicari: & eo spiritu accedas ad aliorum corripiendos & corrigendos excessus, quo tuos & corripere velles, & corrigi. Nunquam enim (vt ait S. Augustinus) nunquam alieni peccati corripiendi suscipiendum est negotium, nisi quando coram Deo liquidè nobis conscientia nostra responderit, ex dilectione nos facere. Si corripis, ex dilectione corripere, & salua sunt omnia, habet charitatem, & fac quod vis. Sunt tamen quidam, qui in hac parte minus æquales in iudicando, in seipfos nimis propitij & humani, alios, sicubi fortè errauerint, seuerius quam verius iudicantes, & nihil se fecisse arbitratur, nisi ad singulos subditorum excessus, mordeant, lætent, & occidant; & videri volentes se exercere iustitiam, tyrannidem incurtere non formidant. *tatera & statera, pondus & pondus, vtrumque abominabile est apud Deum.* Apud tales melius recipitur sententia illorum, qui fastidiosè conclamantes, dixerunt; *Tolle, tolle, crucifige, crucifige illum*, quam illud benignum benigni iudicis iudicium, *qui sine peccato est vestrum, primus in eam lapidem mittat.* Non sic Sanctus ille, non sic, qui cum audisset alium gra-

uiter peccasse, statim prorupit in fletum, dicens: *Ipse hodie, ego cras.* Tu itaque Pastor bone, summi Pastoris imitare exemplum, esto in illis, quasi vnus ex ipsis, vt pietatis indutus affectum, sis affabilis in communione colloquij; sis prudens, & sollicitus in prouisione subsidij; sis parcus, & tibi minus indulgens in perceptione commodi; sis iustus, & rationabiliter incedens in æquitate iudicij, aut certe misericordiam superexaltans iudicio, vt idem contemparis & ipse. Hanc autem misericordiam quam vltimò tetigimus, quia in vltimis maximè indigebimus, nobis omnibus Pater misericordiarum concedat, & qui nos vocauit in opus sollicitudinis huius, ipse in nobis, & pro nobis bonum promoueat; & qui sine ipso nihil possumus facere, quemadmodum nec palmes fructum ferre, nisi manserit in vite, ipse nos tanquam veros palmites, perpetuò manere faciat in se, verà vite, vt postremò perueniamus ad ipsum fontem vitæ, Iesum Christum Dominum nostrum; cui est honor & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

F I N I S.

Obijt Venerabilis Abbas Elias anno 1203.

Vide Henriquez in Menologio, supra.

ELINANDVS, monachus ord. Cisterciensis, scripsit *Glossas super Exodum; & expositiones in Apocalypsim.* Extant in Morimundo. Series scriptorum Bibliothecæ Morimundensis, anno 1648. ad me missa ex eodem monasterio. Vide etiam infra, verbo Helinandus, quia credo hunc esse eundem cum Helinando de Perfenniâ.

B. ELIZABETH DE SCONAUGIA, diuinis reuelationibus & quibusdam etiam scriptis clara, quæ à Chrystomo Henriquez in Menologio, 18 Iunij, & alijs nonnullis scriptoribus, monialis fuisse Cisterciensis scribitur, talis reuera non fuit, sed Benedictina nigri ordinis, vt clare ostendam infra, verbo Sconaugia. Vnde scripsera eius hic non recenseo. Idem esto iudicium de Eckberto, & Emecho, Abbatibus Sconaugiæ Sancti Florini, quod monasterium est ordinis sancti Benedicti, non verò Cisterciensis. Vide infra locum iam citatum.

ELLANTII Monasterij in Dicecesi Rhemensi, monachus anonymus scripsit *Vitam Beati Rogerij, primi eiusdem canobij Abbatis,* quæ vsus est Henriquez in Menologio. Extat etiam apud Ioannem Bollandum, Societ. Iesu, tomo 1. de Vitis Sanctorum, 4. Ianuarij. Huius compendium etiam Annalibus suis inseruit Angelus Manriquez, tomo 2.

EMANVEL SVEYRO vel *Sacrius*, Eques Militiæ Cisterciensis, de Christo optimè meritus, Hispanorum sui temporis in Belgio decus, in antiquitatibus tum sacris, tum prophanis versatissimus, edidit, linguâ hispanicâ *Annales Flandriæ. tomis 2. in folio Antuerpiæ 1624. impressis.* Citatur ab Henriquez in Menologio Cisterciensi, & Iongelino in Purpurâ Sancti Bernardi, & alijs. Valerius Andreas in Bibliothecâ Belgicâ, hunc scriptoribus Belgis annumerans, asserit illum fuisse natum Antuerpiæ anno 1587. 10. Kal. Martij, parentibus Lusitanis, virum politicissimi ingenij, variarum lin-

guarum

guarum & disciplinarum, præcipuè historices & mathematices gnarum. Ac præter tomos duos Annalium, iam relatos, *edidisse etiam breuem descriptionem Belgij, Antuerpiæ quoque impressam, in 8°. anno 1622.* Insuper, *Cornelium Tacitum, ac Salustium in Hispanicam quoque linguam transulisse, & publicasse.* Plura meditantem mors impediuit. Obijt Bruxellæ anno 1629.

ENGELBERTVS Abbas ordinis Cisterciensis, (testibus, Auberto Miræo in chronico Cisterciensi, Ant. Possuino in apparatu sacro, & Philippo Seguino in Bibliothecâ M. S.) scripsit *Vitam Sanctæ Hedvigis Ducissæ Poloniæ, & postea monialis cœnobij Trebnicensis in Silesiâ, à Surio tomo 5. editam.* Floruit anno 1250. Vide Henriquez in Menologio 15. Octobris, & Ioannem Molanum in annotationibus ad Vuardi martyrologium, eodem die. Porro extat Tungris apud canonicos Regulares, *Tractatus inscriptus, Speculum virtutum moralium, Authore Engelberto Abbate: sed vtrum hic idem sit, non ausim affirmare.*

ENGELHARDVS (alijs, *Emeramus*) *Teuchlorus*, Abbas 17. monasterij Lancheymensis in Franconiâ, Liuceusis Bambergensis scripsit, (referente Possuino) maturo stylo *Vitam sanctæ Virginis Machtildis, Principis Bertholdi, Comitis de Andechs, filiæ; Friderici primi, Barbarossæ Imperatoris cognatæ; Abbatissæ in Dieffem, Deindè in Oertlsetten.* Hanc vitam è membranâ M. S. Monasterij Dieffensis, tomo 5. antiquæ Lætionis Ingolstadij edito, anno 1604. tunc primum Latinam inseruit Henricus Canisius: quam antea ex Latino Germanâ paraphrasi traduxerat, atque vulgari curauerat Philippus Dobereiner, Decanus ad B. Virginem Monachij. Vide Canisium, præloquio ad Lectorem, antè ipsam vitam Sanctæ Machtildis; Possuinum in appendice 2. ad primum tomum Apparatus sacri, tomo 3. Miræum in Auctario ad scriptores Ecclesiasticos; & Hugonem Menardum in obseruationibus ad Martyrologium Benedictinum, 6. Iulij, vbi huius vitæ compendium etiam profert.

ENSFRIDVS, sanctitate & doctrinâ conspicuus, Prior Monasterij Ebirbacensis (de quo supra) cuius mentionem faciunt Calendarium Cisterciense, & Henriquez in Menologio, 26. Octobris scripsit *Tractatus aliquot æsteticos, pro fratribus suorum instructione, vt habent ibidem M. S. quædam monumenta.* ego tamen, dum Ebirbaci habitarem, nullum horum tractatum reperire potui, nisi forte inter anony mos libros lateant, qui ibidem satis sunt frequentes. Scripsit & *Epistolas spirituales, ad diuersos, quarum vna extat tomo 15. Bibliothecæ veterum Patrum, typis excusa, ad Sanctam Hildegardem, Abbatissam Montis Sancti Roberti, iuxta Bingham, vna cum Responione Hildegardis ad ipsum: Tamen ibidem (vti etiam in Menologio) pro Ensfrido, habetur Meffridus, sed perperam, vt ex monumentis Monasterij Ebirbacensis aperte conuincit, ostendi in historiâ meâ Ebirbacensi, quam nuper anno 1640. per R. Iongelinum Coloniz publicari curavi, in libro, cui titulus: *Notitia Abbatiorum Ordinis Cisterciensis.* Obijt anno 1246 sepultusque iacet in claustro Capituli, sub epitaphio sequenti, lapidi sepulchrali inciso:*

*Florens flos florum Prior Ensfridus Monachorum,
Pronidus ac iustus, vita verbo redimitus;*

Vnicus in Christo, tumulo requiescit in isto.

Aliud, ac prolixius epitaphium in tabellâ detcriptum, tumulo adpender, quod in iam dictâ historia mea etiam exhibui.

ETHARDVS Abbas, ordinis Cisterc. in Angliâ, scripsit *Librum homiliarum in Lucam*, & *Sermones alios plures*. Item *Opusculum de Charitate*: & *Epistolas ad diversos*. Possëuinus in apparatu sacro. Quia tamen hunc apud Pitæum, inter scriptores Cistercienses non reperi, & de reliquo, opuscula omnia quæ huic adscribuntur, etiam reperiuntur inter opera S. Ailredi Abbatis Rhiëuallensis; credo Possëuinum hic iterum lapsum, & Ailredum, quem antea diuiserat in 3. modò iterum diuidere in 4. scriptores ordinis Cisterciensis; nam *Alredus, seu Calredus Abbas*, *Alredus Rhiëuallis monachus*, & *Estredus Rhiëuallis*, non nisi vnus sunt, à quo etiam non distinguo censeo Ethardum hunc. Similem errorem reperi apud Possëuinum in Arnol'do Carnotensi, seu Bernardo Bonævallis Abbate, quem etiam in 3. diuidit, aut etiam 4. Primum vocat Arnol'dum Carnotensem. 2. Einaldum Abbatem Bonævallis. 3. Eernaldum Abbatem Bonævallis. 4. Bernardum Bonævallis Abbatem. Licet hunc Bernardum ab Arnol'do Carnotensi quidam alij scriptores etiam distinguant, vt supra quoque annotaui, in verbo *Arnol'dus*. Ego autem, quia sufficientes in ordine nostro reperio scriptores veros, nolo fictitijs, aut incertis Bibliothecam meam replere.

EVERHARDVS, natione Scotus, Sancti Walleni quondam confessarius, & in Canonica de Kirkeam socius, sub eodem Sancto Walleno Cisterciensem habitum assumpsit in Mailros, Scotiae monasterio: à quo Walleno, ob notam vitæ sanctitatem, & regularis obseruantie zelum, mox constitutus fuit Abbas primus monasterij Hulmensis, vbi scripto reliquit *eiusdem Walleni vitam*, teste Demstero in Scotiae chronico, apud Reuerendissimum Angelum Manriquez, tomo 2. Annalium Cisterciensium, anno 1151. cap. 12. n. 9. Est autem Hulmense hoc coenobium in Cumbria situm, olim fundatum à Sancto Dauide Scotiae Rege, aut eius fratre Simone, vocaturque vulgo, *Holme Cultraine*, aliàs latine, *Holtonæ*.

EUGENIVS III. PONTIFEX, natione Pisanus, Sancti Bernardi in Claravalle discipulus, & ab eodem Sancti Anastasij ad tres Fontes iuxta Romam creatus Abbas, ac tandem anno 1145. summus Ecclesie Pontifex electus, relicto Bernardi nomine, quod in religione gestauerat, Eugenij III. nomen assumpsit, qui (teste Sancto Antonio, parte 2. titulo 17. cap. 1. § 7.) sicut literarum eximius erat cultor, & Doctorum hominum promotor, *Constitutiones varias condidit saluberrimas, epistolasque doctissimas scripsit plurimas*: ex quibus adhuc extant

Canones 17. Concilij Rhemensis, ab ipso sancti, quos ex Vaticano codice refert Baronius, ad annum 1148. & ex ipso Vinnius, tomo 3. p. 2. Ex quibus canonibus plures in Corpus Canonicum transferunt, vt bene demonstrat Angelus Manriquez, tomo 2. supra, ad annum 1148. cap. 4.

Bulla canonizationis Henrici Imperatoris, ad Episcopum & Canonicos Bambergenses. Baronius ad annum 1152.

Prinilegium quoddam Clarauallensibus concessum, quod postea iniuri insertum fuit, cap. Imperatorum,

peratorum, de *Invocamento calumnia*. Manriquez ad annum 1150. cap. 6.

Apostolicis litteris ad Episcopos, Atrebatensem & Morinensem, quibus scribit se, ad eorum suggestionem proprium Tornacensibus dedisse Episcopum, Anselmum scilicet Abbatem Sancti Vincentij Laudunensis; vnde eisdem hortatur, vt tam apud Francorum Regem & Flandrensem Comitem, quam apud alios, pro pace, & honesta ipsius Episcopi receptione, studiosius laborent. &c.

Epistola item ad Bernardum Claravallensem Abbatem, in eandem rem; quibus scilicet scribit, se Tornacensibus proprium dedisse Episcopum, eius praesertim exhortatione permotum. Item, Alia epistola ad Ludovicum Regem Francorum, & Theodoricum Flandria Comitem, de eadem re. Extant hae omnes epistolae manuscriptae in Bibliotheca S. Martini, ordinis S. Benedicti, Tornaci.

Epistola ad omnes Episcopos generaliter, declarans, quomodo Superiores ordinis Praemonstratensis (qui caeteros non nisi Praepositi fuerant) creaverit Abbates. Manriquez tomo 2. supra, ad annum 1145. cap. 5. Ex bibliotheca Praemonstratensi, lib. 3.

Alia item, Ad omnes Abbates & Praepositos Praemonstratenses, concedens ijs liberam celebrationem capitulorum generalium. Suprà, anno 1146. cap. 6.

Ad Ludovicum Regem Francorum, & Principes Galliae, quibus exhortatur illos ad expeditionem terrae Sanctae. Manriquez supra, anno 1145. cap. 4.

Ad Conradum Imperatorem consolatoria, qua consolatur eam, ob res in terra sancta infelicitate gestas, admodum turbatum, & tristem. Otto Frisingensis, lib. 1. cap. 61. Baronius, & Manriquez, anno 1149. cap. 2.

Ad Genuensem Republicam. Quas ex tabulario Tarraconensis vrbs, producit Diagus, in historia Comitum Barchinonensium.

Ad Godescalcum, Atrebatensem Episcopum, pro Monachis Vedastinis. Item, Contra Duacenses, rebelles ipsi Episcopo. Locrius in chronico, ad annum 1148. Vbi & quaedam alia profert diplomata huius Pontificis.

Ad Arnoldum Colonicensem Archiepiscopum, concedens illi & successoribus eius diuersa priuilegia. Seuerinus Vinnius, inter epistolas Eugenij, tomo 3. p. 2. Et Manriquez, anno 1151. cap. 4.

Ad Hillinum Treuirensis Archiepiscopum, qua illum & alios monet, vt exhortentur Fridericum Imperatorem, de Guicmanno Cicensi Episcopo, quem Gerardo praelatum, Magdeburgensi praefecerat Ecclesiae; vt sequatur pactum, de inuestitura Episcoporum, sicut sub Henrico V. inter Pontificem & Imperatorem conuenerat. Otto Frisingensis, lib. 2. cap. 8.

Ad quosdam Episcopos, ne Guicmannum Cicensem (alibi, Cirensem) Episcopum Magdeburgensibus obrudi patiantur: supra; & Manriquez, ad annum 1152. cap. 1. Item Seguinus in Bibliotheca.

Ad Radulphum Abbatem de Cantanis, id est, Hortensis Monasterij, in Hispania. Manriquez 1151. cap. 10.

Ad Moysen Archiepiscopum Rauennatensem. Idem ad annum 1147. cap. 8.

Ad eundem alia, de confirmatione Joannis Episcopi Placentini, ex Ordine Cisterciensis: supra, anno 1148. cap. 4.

Epistolam in signum eiusdem ad Gossuinum Abbatem Cisterciensem, egressosque Abbates in capitulo generali congregatos, qua eos hortatur ad studium & zelum religiosæ perfectionis, edidit Iacobus Merlonus, inter epistolas Sancti Bernardi, n. 384. in operibus Sancti Bernardi à se recognitis, & editis, anno 1641.

Ad eundem Gossuinum Abbatem, qua chartam charitatis confirmat, & alia quædam priuilegia concedit, anno 1152.

Ad Sanctam Hildegardem, ex Concilio Treuirensi, quod Concilium Manriquez refert ad annum 1148. Trithemius verò in chronico Hirsaugiensi, ad annum 1150.

Priuilegium datum monachis Bonæuallis Viennensis, quo i'los à decimarum solutione eximit. &c. Manriquez, ad annum 1147. cap. 15.

Ad vniuersum Clerum Romanum, vt Capellani promittant obedientiam Rectoribus titularum: supra, 1148.

Ad Archiepiscopum tituli Sancti Marci, de eodem subiecto.

Ad fideles Hispania, contra Saracenos. Manriquez anno 1148. cap. 13. n. 10.

Diploma, quo Canonicis Sancti Petri Romæ, quædam priuilegia concedit: anno 1153.

Quatuor eius concilia habentur tomo 7. Conciliorum, cum notis Biniianis, vt annotauit Ludouicus Iacob à Sancto Carolo, in bibliotheca Pontificia, Lugduni edita anno 1643. Addens quoque omnes Eugenij epistolas M. S. haberi ab Andrea du Chesne, auctore varijs scriptis satis noto, qui haud dubiè illas quandoque publici iuris faciet.

Curauit etiam Eugenius compilari Decretum, per Gratianum monachum Benedictinum: Regiumque titulum Lusitanis Principibus concessit. Gubernauit Ecclesiam annis 8. & aliquot mensibus, tandemque anno 1153. migravit ad Dominum: miraculis varijs post obitum clarus, quæ in antiquo codice M. S. leguntur in monasterio nostro de Dunis, conscripta ab anonymo illi coæuo, & teste oculari. Vitam & gesta huius Pontificis scripserunt plures, nouissimè autem Henriquez in fasciculo, vbi pariter hæc dicta miracula, ex codice citato, profert, & postmodum fusius adhuc Reuerendissimus Angelus Manriquez, tomo 2. Annalium, per annos plures. Qui etiam anno 1153. cap. 5. antiquum refert epitaphium, quod post obitum eidem Pontifici positum fuit:

Hic iacet Eugenius defunctus: cerne sepulchrum,

Cui pia cum Christo viuere vita fuit.

Pisa virum genuit, quem Clareuallis alumnus

Exhibuit, sacra religionis opus.

Hinc ad Anastasij translatus martyr is adem,

Ex Abba Pastor summus in orbe fuit.

Eripuit solemne iubar, mundique decorem

Iulius, octauum sole ferente diem.

EUGENIUS MARTINEZ, Hortensis Monasterij in Hispania monachus, ingenio felici memoria firma, ac conuersationis gratia præditus, sacrarum literarum apprime callens, & in theologicis non mediocriter versatus, at politioribus maximè ad-

dictus,

dictus, in quibus etiam excellebat, quasque diu in Galetiae quodam collegio, antè religionis ingressum docuit. Scripsit (adhuc sæcularis, antè conuersionem) librum quendam, inscriptum, *Discreta Toletana*; impressum Toleti anno 1599. in 4°. Item, *Tractatum insignem, de natura Deorum*: quem se vidisse profitetur Henriquez. Post religionis ingressum, scripsit

Vitam S. Agnetis virginis & martyris, carmine heroico, excusam Toleti an. 1590.

Vitam etiam S. Catharinae, virginis & martyris, versu item heroico.

Henriquez in Phœnice.

EVSEBIUS SAVINUS congregationis Italiae Religiosus, natione Italus, nuper (dum ætate & viribus vigeret) zelo, prudentia, & exemplo verè Abbas, multa Monasteria rexit; ætate iam ingrauescente secessit, & curis valere iussis, sibi & musis, imò acrius & feruentius Deo vacat, eo honore contentus, qui inter Cistercienses Italos, post honestam aut causariam missionem, emeritos comitatur, ut Abbatis titulo (qui misericordiae dicitur) non vocaretur. Musas coluit semper, sed in hoc secessu, assiduè. Scripsit digna, non tamen adhuc commissa prælo:

Elysiorum libros 5. constituentes magnum volumen, multiplici philosophia, & eruditione sacra ac prophana refertos.

Volumen aliud, consuens plura egregia elogia, & alia carmina, de diuersis materijs, nec non & Academica quæsit.

Ostia Palladis, quæ omnigenam lectionem, crisiisque continent.

Angeledos, libros 3. hexametro carmine conscriptos, qui cum priore libro carminum, ac varij argumenti poëseos, asseruantur in bibliotheca sanctæ Crucis in Hierusalem, Romæ, dicantur Reuerendissimo Domino Hilarioni de Rancate, eiusdem cœnobij Abbati clarissimo.

Somnium Scipionis, academicis exercitationibus Italice illustratum: Author adhuc superest hoc anno 1648. cuius sæcundus calamus plura adhuc parturiet.

Relatio Reuerendi doctissimique viri, Caroli Emanuëlis Malduræ, S. Theol. Professoris, in cœnobio sanctæ Crucis in Hierusalem, Romæ.

EVSTACHIUS A S. PAVLO, religiosus, & postea Assisens Reuerendi P. Generalis, & Visitator congregationis B. Mariæ Fulienfis, Ordinis Cisterciensis (antè religionis ingressum, cognominatus *Asselino*, ac S. Theol. Doctor Sorbonicus) edidit

Summam philosophiæ quadripartitam, de rebus dialecticis, moralibus, physicis, & metaphisicis. Impressa fuit multoties, diuersis in locis. Vidi exemplaria editionis 4. anno 1620. Lugduni factæ apud Laurentium Obert: & postea, editionis quoque 7. Parisijs, anno 1623. apud Viduam Caroli Chastellain.

Summam item theologiæ tripartitam, editam Parisijs anno 1613. apud Carolum Chastellain.

Item Gallice, librum insignem meditationum, & exercitiorum spiritualium in 3. partes diuisum, qui pluries etiam excusus, nouissimè 6. meditationibus ab Authore auctus, recusus fuit Parisijs, apud Michaëlem Solij, anno 1640.

Institutionem etiam pro reſto & ſalutari uſu Sacramentorum, Penitentia, & Venerabilis Euchariftia, Gallicè, Pariſijs:

Non dubito quin plura ſcripſerit, ſed eorum ego notiſiam aſſequi non potui, ſcriptis etiam diuerſis litteris, tam Pariſios, quam Romam, ad Reuerendos Patres congregationis Fulienſis.

Exordium Ordinis Ciſterciensis. Duo extant libri huius tituli, tractantes de viris ſanctitate illuſtribus Ordinis Ciſtere. Quorum prior vocatur *Exordium paruum*, diciturque ſcriptus circa annum 1120. iuſſu S. Stephani, 3 Abbatis Ciſtercij, per religioſum quempiam ordinis anonymum: extat autem iam typis excuſus, cum notis Ignatij Firmini, de quo infra, ſuo loco. Lego & in Apparatu ad Menologium Ciſterciense Chryſoſtomi Henriquez, cap. 4. eundem quoque librum editum eſſe Coloniz anno 1614. ſub hoc titulo: *Exordium cœnobij, atque Ordinis Ciſterciensis, à prioris Patribus Ciſterciensibus conſcriptum.*

2. Liber vocari ſolet, *Exordium magnum*, ſcriptuſque videtur circa annum 1212. à Religioſo item anonymo. Scio quidem nonnullos arbitrari eius authorem eſſe Helinandum, Frigidî montis religioſam (vt infra etiam dicemus:) ſed improbabiler, vt benè ostendit Manriquez, tom. 1. Annal. ad annum 1110. cap. 1. Hoc ſaltem certum eſt, ſi non fuerit Clara-vallenſis, ſaltem quandoque in Clara-valle habitaſſe, vt videre eſt apud Henriquez, loco iam citato, vbi pluribus etiam agit de antiquitate & authoritate horum librorum. Cæterum, *Exordium hoc magnum* quidam etiam anonymus monachus antiquus, & grauis, ornauit additionibus, quas plurimum commendat Reuerendiſſimus & Eximius Dominus Pacis Auguſtæ Epicoſopus, Angelus Manriquez ſuprà, ad annum 1136. cap. 7. vbi præclara exempla ex ijs refert, vt etiam in ſequentibus annis. Vide etiam infra, verbo Helinandus.

F.

SANCTVS FAMIANVS (*Quardus* antea vocatus) patria Colonienſis, religionem Ciſterciensem profeſſus in Hiſpania, in cœnobio S. Laurentij quod iam vnitum eſt Abbatiz de Urfaria, in Diœceſi Compoſtellana, ſcripſit compendioſè *Hiſtoriam vitæ ſuæ*, quæ poſt obitum in breuiario eius reperta, iam typis excuſa legitur, in fronte Faſciculi Sanctorum Ordinis Ciſterciensis Chryſoſt. Henriquez, editionis Colonienſis. Eadem ab anonymo quodam ampliata & figuris delineata, nuper an. 1626. Galeſij in Italia impreſſa fuit, & Margaritæ Madruſiæ, Ducisſæ Galeſij, dicata.

Floruit circa annum Domini 1150. Obijtque Galeſij, multis miraculis clarus; in tantum, vt ex miraculorum fama (teſte Philippo Ferrario Seruita, de Sanctis Italię) proprium eius nomen, *Quardus*, tranſierit in *Famiani*. Quod poſtea etiam ab Adriano 4. Pontifice, confirmatum fuit, dum illum Sanctorum numero adſcripſit.

Sanctum hunc Famianum, Patronum veneratur vrbs Galeſina, ingenti populi deuotione; circumferturque viri ſancti effigies Romæ edita, ſub hac inſcriptione: *Sanctus Famianus monachus Ciſterciensis, in Galeſiâ.* Addito diſticho, miracula exprimente:

*Clandus adest firmus, cæcus videt, vititur aure
Surdus, ab obſeſſis ſpiritus ater abit*

FASTRADVS, nobili apud Hannones in Belgio procreatus familia, sub disciplina S. Bernardi in Claravalle tantum profecit, vt ab eodem constitutus fuerit primus Abbas, & Fundator monasterij Camberonensis in Hannonia; vbi tam præclarum sanctitatis ac doctrinæ specimen edidit, vt ad ipsius Claravallensis cœnobij, ac tandem etiam Cistercij, regimen assumi meruerit. Extat apud Henriquez in Fasciculo, ab ipso Fastrado conscripta *Insignis exhortatio, per modum epistolæ, ad quendam Abbatem ordinis Cisterciensis, ex filiatione Clargvallensi*: ex qua exactè colligitur antiquus seruator Cisterciensium nostrorum illius temporis. Hanc exhortationem, seu epistolam, nuper etiam edidit Iacobus Merlonus, ad calcem operum Sancti Bernardi, cum Oratione ad Beatam Virginem Camberonensem. Obijt non sine eidentibus sanctitatis indicijs, anno 1163. die Aprilis 21. quo die etiam Menologio Cisterciensis adseribitur. Vita eius extat, latine quidem apud Henriquez in Fasciculo lib. 1. dist. 8. Gallicè, apud Ioannem d'Assigny; & fusior à me concinnata Flandricè, apud moniales Vallis Cœli, Dixmudæ in Belgio.

FERDINANDVS VGHELLVS, Florentinus ordinis Cisterciensis, in Curia Romanam pridem Procurator generalis, & anno 1647. Sancti Anastasij ad tres Fontes, iuxta Romam, Abbas; vir vndequaque præstans, & melioribus huius æui historicis adnumerandus, lectionis planè infinitæ, sed ecclesiasticarum præsertim antiquitatum indagator continuus, scripsit *Doctissimas annotationes, & additiones, ad Ciacconiam, de vitis Pontificum, Romæ impressas in folio, anno 1630. typis Vaticanis*. Quibus postea spongiam adhibuit in alio opere suo, quod inscripsit, *Italiam sacram, continetque elogium plurimorum Episcoporum Italia, nec non & præclara quæque episcopatum monumenta*. Quod opus vastum est, tribus tomis distinctum, tam proluxi laboris, vt vnum hominem huic suffecisse vix credibile sit. Prodiit typis Romanis tomus primus anno 1644. secundus & tertius anno 1647. Viuit adhuc, cogitatque de recensendis reliquis Italiæ episcopatibus, & Episcopis.

Relatio Doctissimi Caroli Emanuelis Malduræ, ex vrbe ad me missa, 1647.

Ediderat quoque antè, speciali volumine, *Seriem SS. Pontificum & Cardinalium, quos sacer Cisterciensis ordo produxit, quorum gentilitia insignia sculpi curauit, & egregijs elogijs vniuscuiusque vitam breuiter exposuit*. Quod opus Reuerendissimo Patri Cosmo Raynonio, congregationis Cisterciensis per Italiam Præsidi, nuncupauit. Prodiit Florentiæ in folio, anno 1624. apud Falcinum. Ludouicus quoque Iacob à Sancto Carolo, in bibliothecâ suâ Pontificiâ Lugduni edita, testatur illum quoque redegisse in epitomen, *duobus libris distinctam, vitas omnium Romanorum Pontificum, & Cardinalium*, in quibus libris, præter innumeros Ciacconiani operis errores sublato, plurimorum Cardinalium nomina, cognomina, patriæ, stemmata, & tituli, creationis obitusque dies verissimè recensentur, quorum certa apud recentiores authores non extat memoria. Verum, vtrum hoc opus diuersum sit à primo suprâ recensito, me fugit. Denique Longelinus in notitia suâ Abbatiarum ord. nostri, faterur se huic viro debere *Fundationes plurimorum monasteriorum Italia*. Plura haud dubiè in posterum adhuc daturus, nisi impia Parca immaturè vitæ fila præscindat.

FLORIVS BRVNVVS, monachus Italus, patriâ Florentinus, compilauit opus insignè,

ingentis laboris, cui (de patriæ more) *Prioris*, nomen dedit. Continentur in eo, *Origines præcipuarum familiarum urbis Florentiæ; & quibus quisque ex familijs ortus, in Republica muneribus functus sit, aut undecunque honoribus auctus.* Recententur præterea veteres simul & moderni Florentinæ urbis magistratus, & plurima alia antiquitatis monumenta, quæ curiosum Lectorem oblectare, & erudire possunt. Viuit adhuc Author, plura daturus. Relatio Romana, ad me missa an. 1647.

Fossanova, monasterium est Terracinentis Diocesis, in Italiâ, obitu & sepulturâ Sancti Thomæ Aquinatis nobile. Huius monasterij religiosi quidam anonymi conscripserunt, & per plura sæcula continuerunt, *Chronicon sui monasterij, omnibus Italia chronologis familiarissimum.* Laudat hoc chronicon Baronius, illudque sibi multoties vsui fuisse in Annalium ecclesiasticorum descriptione, fatetur. Vide illum, ad annum 1150. 1151. &c.

FRANCISCVS Alcobacientis Abbatia in Lusitaniâ monachus, vir consilio fuit prudens, sermone disertus, & opere circumspectus; qui vniuersis mundi opibus studia prætulit, præsertim sacrarum litterarum; quas etiam prius in ordine priuatum, ac postea etiam publicè in Conimbricensi Academiâ professus est. Edidit *Insigne volumen contra Iudaicam perfidiam, maximè contra huius temporis Indos, qui magno numero in Lusitaniâ adhuc degunt.* Floruit circa annum 1597. *Henriquez.*

FRANCISCVS à Sancto Bernardo, religiosus ordinis Cisterciensis, congregationis Beate Mariæ Fulienfis, edidit Gallicè *Speculum contritionis, ad excitandam animam ad fugam peccatorum, &c.* Prodiit Parisijs, in 120.

FRANCISCVS BRAVVS, de Acunna, ordinis Cisterciensis de Caltraui Eques, Hispaniæ præclarum ornamentum; cuius ingenij acumen, facundiam, & diuersarum linguarum peritiam (præsertim Græcæ) omnes mirantur docti. Scripsit patrio idiomate, stylo eleganti, *Librum de origine, progressu, &c. ordinis Calatraui.* Pleraque alia ab illo expectantur.

FRANCISCVS CAESAR, vulgò, *de Keyfere*, Dixmudanus, Flander, Religiosus B. Mariæ de Dunis, S. Theol. Doctor Parisiensis, cuius meminerunt (præter Antonium Sanderum, de scriptoribus Flandriæ) Meyerus lib. 10. Annalium Flandriæ, in Guidone Dampetrâ & Iacobus Marchantius, in descriptione Flandriæ; asserentes eum circa annum Domini 1293. famigeratum fuisse theologum, & *Libros Magistri Sententiarum in Academiâ Parisiensi enarrasse.* Solebant subtilissima hæc commentaria asseruari in Dunensi bibliothecâ, sed anno 1578. dum hæreticorum insano furore monasterium incensum fuit, pariter perierunt. Dicuntur tamen alibi adhuc extare in quibusdam Galliæ bibliothecis, discipulorum calamis excepta.

Scripsit & *Tractatum exactissimum, de 3. votis monasticis.*
Edidit quoque carmine, *Vitam Sancti Bernardi*, impressam Parisijs, anno 1283. Obijt Dunis, anno 1294.

Adrianus Meldagh in *chronico Dunensi, & alia antiquiora eiusdem cœnobij monumenta.*

FRANCISCVS CARREYRO, religiosus monasterij de Alcobaciâ, in Lusitaniâ, S. Theol. Doctor, eiusdemque in Academiâ Conimbricensi publicus Antecessor, qui vel docente ibidem R. P. Francisco Suarez (sæculi nostri oraculo) inter primarios meruit numerari. Scripsit *Commentaria doctissima in vniuersam Summam Dni Thomæ*, quæ M. S. extant in Alcobaciâ. Floruit anno 1609. & deinceps.

FRANCISCVS IEHAN, vulgò Gallicè, *Mauie*, in Parisiensi facultate S. Theologiæ Baccalaureus formatus, monachus & Prior Pontigniacensis, cuius apud omnes memoria in benedictione est.

Librum piarum meditationum, conciones varias, & alia quedam opuscula egregia reliquit, quæ in dies ibidem religiosorum manibus teruntur.

Relatio Reuerendissimi Domini Pontigniacensis Abbatis, anno 1647. mihi transmissa.

FRANCISCVS MACHADVS, religiosus illustrissimi cœnobij Alcobaciensis in Lusitaniâ, Sorbonicam S. Theologiæ doctoralem lauream, doctrinæ suæ excellentiâ, in Parisiensi Academiâ promeruit. Parisijs domum reuersus, statim à Tomariensibus ordinis nostri monachis, Abbas electus fuit. Vndè doctrinæ, ac prudentiæ suæ radios, per vniuersum regnum longè latèque diffudit; in tantum, vt plurimi Ecclesiarum Prælati, aliique seculares Principes, grauissima passim negotia (consilium petitori) ad eum deferrent: quibus prudentissimè satisfaciens, summam nominis claritatem consecutus est. Porro, cum circa idem tempus rursus feruere incepisset populi deuotio erga sanctas Reginas, Teresam & Sanctiam, quæ mundi delicijs & luxu spretis, habituque nostræ religionis sumpto, in vitâ, & post mortem claruere miraculis; ipseque Serenissimus Lusitaniæ Rex Sebastianus, eas Sanctarum albo inseribi à Pontifice petiisset, Francisco nostro demandata fuit inquisitio super vitis, & miraculis earum; cui diligentissimè incumbens, scripsit *Vitas & miracula dictarum Beatarum, Terese & Sanctie, Reginarum, & sanctimonialium ordinis Cisterciensis*. Extant apud Henriquez in Lilijs Cistercij, *compendiosa harum Reginarum vitas*; verum, an sint eadem quas hic Franciscus scripsisse refertur, me latet. Scripsit *& epistolas varias, ad Henricum Lusitaniæ Principem, S. R. E. Cardinalem*, quæ extant impressæ apud Bernardum Britum, 1600.

Item, *Duo egregia volumina contra Indeos*, quæ M. S. extant Alcobaciæ. Vide Henriquez in Phœnice, & Reuerendissimum Angelum Manriquez in serie Abbatum Alcobaciensium, iam citatâ. Floruit circa annum 1550.

FRANCISCVS MAVROY, religiosus Claravallensis, Theologus, & suo tempore pœta inlignis, scripsit *Compendiosam vitam Sancti Patris nostri Bernardi, carmine*, non minus ne uosè, quam dulcè fluente, (vt loquitur Manriquez tomò 2. annalium, ad annum 1153. cap. II. n. 10.) vel (vt scribit Seguinus) *Tractatum exhortatorium, de Laudibus ipsius Sanctissimi Patris*, ad Michaëlem Boudet, Lingonensem Episcopum, vna cum alijs aliquot versibus, ad Lectorem, & librum: cuius tractatuli initium est: M

FRANC

N 3

Te

Bibliotheca B. C. M. Cistercij

*Te quocunque feras, nuquam dignissime Præsul,
Hoc te Bernardi codice destituas.*

Solebat extare impressus in frontispicio operum Sancti Bernardi antiquæ editionis, ut testatur Philippus Seguinus in bibliothecâ suâ M. S. nunc verò in recentioribus editionibus, reiectus est ad calcem eorundem operum, sed truncatus.

FRANCISCUS DE NEUVILLE, Abbas ordinis Cisterciensis (iuxta Possesinum in apparatu,) edidit *Tractatum de vitis Uirorum ilustrium*. Item, *Genealogiam Christi Domini*. Errat tamen Possesinus, dum hunc Cisterciensibus adseribit, quia fuit ordinis Grandimontensis, ut videre est in bibliothecâ gallicâ Ant. du Verdier, fol. (mihi) 405. & iterum in appendice, 1197.

FRANCISCUS PENNEMAN, Gandensis, religiosus B. Mariæ de Dunis, Caramuele dignus discipulus, cuius subtilissimas syntheses, de Dei, Angeli, & Animi simplicitate essentia, immortalitate naturæ, naturali arbitrij libertate, &c. Louanij, anno 1642. iuuenis adhuc, publicè, in Dunensium Gymnasio, summo cum plausu, propugnauit.

Tractatus item Antonij Reytæ, Petri Gassendi, & Ioannis Caramuëlis, de stellis aliquot recenter inuentis, circa Iouem, Saturnum, & Martem: Nec non & libellum Alexandri Calignoni, de perpendicularum inconstantia, (opuscula omnia astronomica, eruditione plena, veritatisque indagandæ studiosis utilissima) ex aduersarijs collegit, & publicauit, Louanij typis Andreæ Bouuetij, anno 1643. præfixa dedicatoria epistola ad Reuerendum D. Bernardum Botynum, Dunensium tunc Priorem, nunc autem Abbatem meritissimum. Prælo nunc paratum habet opus insigne à se elaboratum, cui titulum præfixit: *Anagrammatismus sacer, conceptibus moralibus illustratus, in 3. partes diuisus, &c.* In quibus nimirum, preces illæ quas litanias vocamus, de gloriosissimo nomine Iesu, de Beatissima Virgine Deipara, & de sancto Bernardo, anagrammatibus egregijs multifariam inuertuntur; quorum singula postmodum conceptibus moralibus exornantur, & quibusdam veluti commentariolis exponuntur. Opus sanè omnibus præsertim theophilæ studiosis, & concionatoribus perquam utile, ipso etiam Caramuele iudice, cui nihil vnquam nisi rarum & doctum placuit. Viuit adhuc hoc anno 1649. in ætatis flore constitutus, à quo plura adhuc expectamus. Ad hunc extat insignis epistola ipsius Caramuëlis, ad calcem theologiæ regularis, Francofurti impressæ, anno 1646.

FRANCISCUS PORTES, Monasterij Vallis bonæ in Hispania religiosus, pius & doctus, ordinisque sui illustrationi studiosissimus, magna diligentia, in volumen vnum redegit vndique collecta *Præuilegia congregationis Hispanicæ Ordinis Cisterciensis*, quod Compluti impressum est anno 1574. Obijt Author anno 1613. in suo Vallis bonæ Monasterio.

Henriquez in Phœnice.

FRAN-

FRANCISCVS RADSIVS ANDRADA, nobilis Hispanus, Eques militiæ Cisterciensis de Calatraua; edidit patria lingua *Historiam ordinum, Calatrane, Alcantare, & sancti Iacobi.*

Citatur sæpius à Manriquez, tom. 2. *Annal.* Item in serie Abbatum Morimundensium & Cisterciensium, post tomum primum. Vide etiam Possesinum, in apparatu sacro.

FRANCISCVS SYLVIVS, patriâ Cortracensis, Flander, religiosus monasterij Beate Mariæ de Laude, in Gallo-Flandriâ, poëta insignis, conscripsit (plaudente Mineruâ) *Vitam sancti Bernardi, carmine hexametro*, quæ M. S. asseruatur in monasterio Laudensi.

Catalogus bibliothecæ eiusdem monasterij, apud Sanderum parte 2. bibliothecæ Belgicæ M. S.

FRANCISCVS SVAREZ, Vallis Paradisi in Hispaniâ monachus, non minus virtutum, quam doctrinæ famâ clarissimus; præfuit successiuè diuersis monasterijs, tantâ discretionè, & prudentiâ, vt concordibus Electorum suffragijs, in Generalem vniuersæ congregationis electus fuerit. Quâ dignitate non solum se non extulit, sed è contrâ, constanter per consuetam virtutum semitam incedens, plurimos ad sui imitationem inuitauit. Quibus excitatus Philippus II. Hispaniarum Rex, illum Olivetani monasterij, in Regno Nauarræ, Abbatem creauit perpetuum; quo munere usque ad obitum suum valdè laudabiliter functus est. Eruditionis autem suæ monumenta reliquit.

Commentaria perpetua in quatuor libros sententiarum, in fol. Et

Compendium privilegiorum congregationis Hispanicæ, impressum Vallisoleti; in 8o. 1596.

Henriquez in Phœnice reuiuiscente.

FRANCISCVS VIVARIVS (sive vt alibi, *Binarivs*) Madriti in Hispaniâ natus, ibidem in Nucalensi cœnobio monachum induit. Vbi naturæ bonitate, ingenij magnitudine, animi contentione, studijque assiduitate, mirabiles in virtute, & literis fecit progressus. Matheseos abstrusa penetrabat, poëta erat acutus, orator eloquens, philosophus omnibus numeris absolutus, theologus profundus. Hinc cum primum philosophiam, ac tum etiam theologiam, per annos aliquot summa cum laude docuisset, specialiter electus fuit Procurator generalis ordinis in curia Romana. Quam commissiõnem ita administravit, vt ordinem suum non parum illustrauerit, sibi que tam apud Summum Pontificem quam S. R. E. Cardinales, aliosque Magnates, nomen celeberrimum & gratissimum conciliauerit. Fuit etiam in historijs veratissimus, à quo se plurima didicisse, ingenuè fatetur Henriquez. Quin & Reuerendissimus ac Doctissimus Angelus Manriquez, tomo 2. *Annalium Cisterc.* ad annum Domini 1164. cap. 10. n. 9. huius viri immaturam decessum, incunctanter asseuerat, quod scriptis suis vniuersam illustrasset Ecclesiam, nisi immatura morte sublatus fuisset.

Lucubrationes edidit diuerſas, quibus nominis ſui claritatem apud poſteros conſtituit nimirum :

Vitam Beate Juliane Cornelienſis, ordinis Cifterciensis ſanctimonialis, impreſſum Valliſoleti, apud Hieronymum Marillo, anno 1618.

Vitam B. Beatricis de Sylua, ordinis Cifterciensis, & Fulſitutricis ordinis Conceptionis Beate Virginis, impreſſam ibidem apud eundem in 4o.

Compendium vitę Apoſtolici viri, Candidi Furlongij, monachi Nucalenſis, natione Hyberni. Ibidem, apud eundem.

Apologiam pro ſanctitate beati Ioannis de Sacris mœnibus conuerſi, teſte Angelo Manriquez in Annal. ad annum 1141. cap. 8.

Santos Patres vindicatos, libros 3. ſiue, Bernardum, Arſelmum, Auguſtinum, & alios Patres vindicatos in controverſis de immaculata BB. Virginis conceptione:

Lugduni apud Horatium Cardon, anno 1624.

Annotati. nes & commentaria ad chronicon Lucij Flauij dextri. Itemque

Ad Marcum Maximum, in folio, apud eundem. Quod opus pluriſimum laudat Manriquez, ſuprà.

De paruo officio B. Virginis, lib. 1.

De antiquo colore habitus Monachorum Cifterciensium, lib. vnum.

De viris illuſtribus Ordinis Cifterciensis, lib. 1.

Item, *De feminis illuſtribus Ordinis Cifterciensis, lib. 1.*

De bello Turcis inferendo, lib. 1.

De incarnatione Verbi Diuini, lib. vnum.

Commentarij in logicam, phyſicam, & metaphyſicam Ariſtotelis. Denique

Opus aliquod ingens & curioſum, quo monachatum deducit ab Apoſtolis: de quo videndus etiam eſt Manriquez ſuprà, ad annum 1164. cap. 10. num. 9. De cæteris autem Chryſoſtomus Henriquez in Phœnice.

Mortuus eſt Author à paucis annis.

FROILANVS, cognomento, *de Proſa*, ex Priore Palatiolenſi, anno 1629. electus Abbas Regalis cœnobij Hortenſis in Hiſpania, tum vniuerſę congregationis Cifterciensis de Obſeruantia, per regna Caſtellę Viſitator, & mox, Diſſinitor; vir, ſiue doctrinam, ſiue pietatem ſpectes, omni laude digniſſimus, ſcripſit *Libellum aureum, pro tyronum ad ordinem venientium educatione*, quæ iuſſu capituli generalis, anno 1635. vulgatiuit. Addidit & *tomum alterum meditationum*, non tyronibus ſolum profuturum, ſed vniuerſis qui ad perfectionem aſpirant. Angelus Manriquez in ſerie Abbatum Hortenſium, ſubiuncta tomo 2. Annalium. Viuebat adhuc anno 1642. dum Annales ſuos publicaret dictus Manriquez.

Fulcardi Montis (quod eſt monaſterium in Diceceſi Rothomagenſi) *Religioſus quidam anonymus*, ſcripſit *Hiſtoriam Comitum de Euſy (d'Eu) in Nortmanniã*, Fundatorum monaſterij Fulcardi Montis; quæ M. S. ſeruat ibidem. Relatio gallica.

EVLCO, cognominatus vulgò, *Maſſilienſis*, poëta vernaculus celeberrimus, religioſus

giolus & Abbas primum *Thoroneti*, aliàs *Floragis*, seu *de Floregijs*, in Prouincia; tum Grandissyluz, in Diocesi Tholosana; exindè Episcopus Massiliensis; ac tandem Archiepiscopus Tholosanus, num. 28. Ad quem plures extant epistolæ Innocentij III. Pontificis. Vir fuit nō minus sanctitatis opinione, quā doctrinā celebris, & catholice veritatis propugnator acerrimus. Raymundum Tholosanū Comitem, & alios plures Albigenum hereticorū fautores, fulmine pontificio percussit. S. Dominicum Tholosam euocauit, eumq; in fundatione ordinis sui plurimū iuuit, imò (ut scribit R. mus Angelus Manriquez, in annotationibus ad bibliothecam Seguini, quas apud me habeo) eidem author fuit dicti ordinis fundandi; hinc ipsemet illum apud Innocentium Pontificem duxit, & introduxit, atque Tholosæ ecclesiam, & domum dedit, primo sui ordinis cœnobio ædificando.

Scriptit plurima, carmine vernaculo, ex quibus extat libellus huius tituli: *L'œcomplanchas de Beral*, siue *Quarimonia Beraldi*. Vbi introducitur quidam Dominus Massiliensis, nomine Beral, deplorans mortem vxoris suæ Adalafæ. De quo plura Antonius du Verdier, in Bibliothecâ suâ Gallicâ, vbi latè exponit, quisnam & qualis fuerit hic Beral. Scripsit quoque ad diuersos Magnates & Principes, *De Albigenum heresi eliminandâ, deque eius authoribus profligandis, epistolas plures luce dignas*.

Huius mentio fit in Bulla Honorij 3. confirmantis ordinem Sancti Dominici, anno 1216. Eidem etiam dedicat vitam Beatæ Mariæ Ogniacensis, Iacobus Cardinalis Vitriacus. Denique huius viri magnâ cum laude meminerunt Danthes pœta Hertruscus, Franciscus de la Croix in Bibliothecâ Gallicâ, Petrus de Vallibus Sernay in historiâ Albigenum, Petrarcha lib. 4. triumphus amoris, Cæsar Nostre Dame in historiâ Prouinciæ (vbi particulariter notat illum in arte pœticâ excelluisse) Belleforestus, & alij plures. Floruit maximè circa annum 1215. Obijt autem dum sacra natalis Christi solennia ageret, in bello sacro contra Albigenes, anno 1231.

FULIENSIVM *religiosorum constitutiones, anno 1595. Rome in capitulo generali ampliatæ, & ad singula capita regule Sancti Benedicti accommodatæ, à Clemente VIII. Pontifice approbatæ, & confirmatæ fuerunt; prodieruntque Romæ eodem anno, typis Nicolai Mutij.*

FULIENSIS *congregationis, ordinis Cisterc. monachus* (cuius nomen mihi incognitum) edidit Gallicè Parisijs anno 1622. typis Ioannis de Heuqueville, in 8o. *Vitam Venerabilis Patris Caroli à Sancto Bernardo, eiusdem congregationis religiosi, & Fundatoris monasterij Fontanensis, in solo Cistri paterni Sancti Bernardi, prope Diuionem in Burgundia; qui Carolus obiit Parisijs anno 1621. 14. Martij. Chr. solumus Henriquez in Menologio Cisterciensi, eadem die. Huius quoque Caroli virtutes precipuas breuiter complexus est Carolus à Sancta Maria, Prior Sancti Bernardi Parisiensis, in catalogo Fulienſium sanctitate illustrium. Apud Henriquez, ibidem.*

GABRIEL CASTELLANUS, Hortensis in Hispania monachus, vir pietate & doctrina commendabilis, Abbas quondam & Visitator generalis, ac Diffinitor congregationis. *Librum sancti Patris nostri Bernardi ad sororem, ex Latino Hispanum fecit, aut itaque imprimi Vallisolei, 1602.*

Henriquez in Phœnice, inter scriptores Hispaniæ.

GALEREDVS ROMAERVALLIS, instituti Cisterciensis (teste Pitæzo) monachus Anglicus, vir pietate & eruditione multiplici, suo sæculo multum celebris; absolutis feliciter humanioribus & philosophicis studijs, marurescente cum annis ingenio, in S. Theologiæ palestram descendit, tanto discendi studio, ut sacras scripturas, antiquos Ecclesiæ Patres, & scholasticos Doctores, penè nunquam cessaret nocturna versare manu, versare diurna. Ex quibus hausit, quæ postmodum diuite vena dictando & concionando populis propinavit. Plurima scripsisse dicitur, ex quibus tamen hæcenus nihil repertum est, præter *Doctarum concionum librum unum*; olim Londini impressum, à Reinero Wolffio; hoc initio: *Siphilus Dei es, mitte te, &c.* Quo anno vixerit, incertum est. Vide Pitæzum in appendice ad librum de scriptoribus Angliæ, centuria 1, numero 87. Et Balzum, centuria 12, n. 39.

GALLVS, Abbas regalis cœnobij Aulæ Regiæ (iuxta Pragam Bohemiz Metropolim) Regum Bohemiz Maulo aïs celebris, vir veterum lectione diues, diuinarum rerum contemplator egregius, eloquio compositus, & conuersatione vitæ regularis insignis, varia scripsit, ex quibus extant (teste Trithemio de scriptoribus) *Sermones ad fratres*, & volumen magnum, quod prænotauit Author, *Malogranatum*, cuius initium est: *Fili accedens ad seruitutem Dei, &c.* Est autem scriptum per formam Dialogi, inter Patrem & Filium; & subdiuisum (ut vult Seguinus in bibliotheca sua Cisterc.) in 3. partes; ego tamen ab annis aliquot illud reprensens in bibliotheca Veteris Campi, in Germania, non inueni in eo nisi duas partes, in quarum priore agebatur, De statu pœnitentium; in posteriore, De statu proficientium. An hic defuerit 3. aliqua pars, me latet. Certè Conradus Gesnerus in bibliotheca sua, testatur hoc opus suo adhuc tempore, in omnium Germaniæ religiosorum manibus fuisse. Extat etiam Latine in Corsendonæ, Brabantiz cœnobio Canoniorum Regulatum; & in Flandricam linguam translatum, in Valle Sancti Martini Louanij.

Reperi etiam in dicta Bibliotheca Veteris Campi, *Codicem alium* in folio, & pergameno descriptum, eiusdem Galli Abbatis, in duas etiam partes diuisum, quarum priore agebatur de consolatione religiosorum, per formam Dialogi inter discipulum, & magistrum. Posterior continet *Resolutiones omnium dubiorum & difficultatum, quæ à statu religioso quæpiam auocare possent.* Incipit autem sic: *Instantibus tuis precibus, &c.* Vtrum hic liber possit reputari pars tertia Malogranati, alijs examinandum relinquo, quibus commoditas adest plura exemplaria conquirendi, quod me flagrantissima partium nostrarum ac Regnorum vicinorum bella impediuerunt. Claruit Author anno 1384. iuxta Philippum Seguinum, supra.

Cæterum, non abs re hic annotandum duxi, sub finem elapsi sæculi, ad regimen huius monasterij *Aula Regia*, assumptum fuisse ex cœnobio nostro Dunensi D. Antonium Flamingum, natione Belgam, qui tanta eum laude eidem præfuit, vt vniuersi ordinis nostri per Bohemiam, Moravia, Silesia, & Lusatia, constitui meruerit Vicarius generalis. Quarum prouinciarum monasteria ita etiam reformauit, vt eadem (antè nuperam Suecorum irruptionem) in religionis obseruantia, paucissimis per vniuersum Romanum Imperium cœnobijs cedere debuissent. Quo facto, prudentiæ, cæterarumque virtutum suarum claritatem ita diffudit, vt Inuidiosissimus Romanorum Imperator Rudolphus, eadem excitus, illum consilij suis ordinarijs adhibuerit. Obijt anno 1599. gloriosissimam post se nominis famam relinquens.

Habeo penes me *prolixam quondam epistolam historicalem*, quam anno 1583, in festo S. Barnabæ Apostoli, ex *Aula Regia* scripsit ad Reuerendum nostrum Abbatem de Dunis, in qua summam totam suam describens vitam, inter cetera, ait se *d iuuentute in Monasterio nostro Dunensi fuisse enutritum*, et antè 24. (aut circiter) annos, in eodem professionem emisisse. Vide de hoc Abbate etiam Longelinum in serie Abbatum *Aulæ Regiæ*, quam edidit in notitijs suis.

GARNERIVS, Vide *Guarnerius*.

GASBERTVS, cognomento, *de Puy-Cibot*, patria Lemouicensis, cœnobij B. Mariæ de Fioregis, aliàs de Throneto, monachus, scientiæ musices professor eximius, antequam cœnobiticam vitam profiteretur, quæ rem potè etiam scripsit lingua Analitia (quam Prouincialem vocamus) quendam libellum, cui nomen indidit: *Las baultai des Amoures*. Obijt anno salutis 1263. Iohannes Nostradamus in libro quem inscripsit, de poëtis regionis Analitiorum; Franciscus de la Croix in bibliotheca Gallica; Hugo de Cæsano in catalogo poëtarum Prouinciæ; apud Seguinum in bibliotheca tua M. S. littera G.

GASPAR LONGELINVS, Antuerpiensis, Belgæ, ordinem Cisterciensem professus ad sanctum Saluatorem, in patria, migravit inde in Germaniam, vbi nominatus fuit primò Abbas Dilenbergensis (siue, Montis sancti Disibodi) ac postea Vterinæ Vallis, vulgò Eusterthal, in diocesi Spirensi; mihi à pluribus annis, litterarum & scriptorum communicatione familiarissimus. Edidit *Notitiam Abbatiarum Ordinis Cisterciensis, per orbem vniuersum, libris decem, quibus singulorum Monasteriorum origines, & incrementa; Beneficentiarum, aliorumque illustrium virorum monumenta, donationesque recensentur*. Colonia apud Ioanem Henningium, anno 1640. in folio.

Origines item a progressus Ordinis Cisterciensis Abbatiarum Ordinum Equestrium, de Calatrana, Alcantara, &c. Librum alium in folio. Colonia typis Birckmannicis, anno 1641.

Purpuram Dni. Bernardi, representantem elogia & insignia gentilitia, tum Pontificum, tum Cardinalium, nec non & elogia Archiepiscoporum, & Episcoporum, qui assumpti ex Ordine Cisterciensi, in Sacra Romana Ecclesia floruerunt. Colonia typis Henrici Krafft, anno 1644. in folio.

Prælo nunc paratam habet, eidemque iam iam subijciendam, *Purpuram S. Benedicti*, representantem elogio & insignia gentilitia Pontificum, Cardinalium, Archiepiscoporum, & Episcoporum eiusdem ordinis. *Cutus operis compendium*, (quoad primam partem, que est de Pontificibus) iam impressum est per formam tabule, ad parietem pendende. Præter hæc, meditatur

Notitiæ Abbatiarum, & 6. additionem alteram duplo anctiorem. Item

Opus aliquod genealogicum, continens genealogias omnium Regum, Principum, aliorumque illustrium virorum, qui aliquod olim Cisterciensibus canobium fundarunt, per universam Christianam orbem.

Denique, *Catalogum Serenissimorum utriusque sexus Principum, qui spreto murati schedare, Christo Regi Regum in Ordine Cisterciensi, ad mortem usque militarunt. Aditis omnium & singulorum armis, sine, insignibus gentilitiis, in artis Heraldicæ curiosorum gratiam.*

Plura excogitabunt, felix eius ingenium, & zelus illustrationis ordinis ferventissimus; quibus excitatus, vel inter ipsos etiam armorum strepitus, Musas colere pergit, hoc anno 1649. adhuc superstes.

CASPAR DE VALLE PETROSA, monachus celeberrimi & verè Regalis cœnobij Populetani in Catalonia, multiplici doctrina, & omni virtutum genere ornatissimus, varios conscripsit theologicos tractatus, (testè Montalbo, lib. 2. chronico-rum, cap. 33.) ex quibus non nisi unicum producit Henriquez in Phœnicie, scilicet *Summam de Sacramentis*. Obij. Caspar anno 1599.

GAVBERTVS FABRICIVS, natione Celtiber, professione verò monastica cœnobita monasterij *Fontis Clari*, quod aliter vulgò dicitur *Sanctæ Fidei*, in Aragonia. In quo viro tantum ab ipso tyrocinio enituit ingenium, tantusque ad studium feruor animi, vt magnam de se spem Superioribus suis præbuerit. Disciplinis altioribus egregiè excultus, animum historijs applicuit; specialiter autem illustriora quæque regni Aragoniæ archinaustravit, in quibus cum plura reperisset notatu dignissima, quæ tempus rerum edax lethæa obliuione obduxerat, nocturno, diurnoque studio, ea in ordinem digessit, & ex ijs conscripsit, ac in lucem emisit.

Historiam vniuersalem regni Aragoniæ. Opus rarum, & curiosum, quod extat impressum in folio. Henriquez in Phœnicie.

GAVPREDVS, siue *Gaufridus* (Seguino, Godefridus) Itæcumbæ Abbas vir non minus religionis obseruantia, quam doctrinæ splendore conspicuus, scripsit

Super Cantica Cantico-rum. Quod opus seruatur in Villario Brabantix, & in Sancto Martino Tornaci. Vide catalogos dictorum monasteriorum, apud Sanderum in bibliotheca M. S. Belgica.

Scripsit etiam *Vitam Sancti Petri Archiepiscopi Tharentasiæ*, iussu Reverendissimorum Patrum, Petri Cisterciensis Abbatis, & Trebatensis Ecclesiæ Episcopi electus ac Beati Petri Monoculi, Abbatis Clarevallensis, quibus Lucius III. Pontifex in-

unxerat,

iunxerat, vt vitam eius conscribi curarent. Vide Ioannem Molanum, in annotationibus ad Martyrologium, 8. Maij. Et Menologium Henriquez ibidem. Edidit hanc vitam Surius, tomo 3. & Henriquez in Fasciculo. Gallicè verò Ioannes d'Assigny, in Conclauì, parte 1. extatque & Flandricè à me reddita, apud moniales Vallis cæli, Dixmudè in Belgio. M. S.

GAUFRIDVS *Antisiodorensis* (à patria cognomen sortitus) Petri Abailardi quondam discipulus, sed ne fieret etiam imitator erroris, ad magisterium Sancti Bernardi se contulit, sub cuius disciplina institutus, religione & doctrina clarissimus euasit, in tantum vt Guilielmus Eisegrenius, lib. de scriptoribus orthodoxis (visis eius scriptis) illum vocare non dubitauerit, virum suæ ætatis eloquentissimum, poëtam grauem, theologum sacrarum legum exercitatissimum. Scripsit

Contra Petrum Abailardum, lib. 1.

In Apocalypsim S. Joannis, librum vnum, doctum & elegantè, teste Eisegrenio, suprâ. Epistolas ad diuersos. Irihemius de scriptoribus, Posseuinus, Sixtus Senensis in bibliotheca sacra, & Seguinus in bibliotheca Cisterciensi; vbi tamen malè annotat, hunc fuisse Episcopum Antisiodoriensem; vt bene aduertit doctissimus Manriquez, in annotationibus ad dictam Seguini bibliothecam. Huic etiam Gaufrido idem Seguinus adtribuit *Librum tertium miraculorum Sancti Bernardi in Germania & Belgio patratorum* (de quo suprâ quædam diximus, verbo Eberardus:) sed in hoc etiam refellitur a Manriquez tomo 2. annalium, ad annum 1147. cap. 5. n. 13. qui Gaufridum horum miraculorum scriptorem, contendit esse diuersum ab hoc Gaufrido Antisiodorensi; sed (quod salua reuerentia tanti viri dixerò) sine sufficienti ratione, vt potè quam solam adfert, quia Gaufridus scriptor libri miraculorum iam citatorum, asserit se fuisse præsentem dum à Patre Sanctissimo patrata fuerunt ea, quæ ipse scribit; at Gaufridus Antisiodorensis in 2. suo libro de vita eiusdem Sanctissimi Patris Bernardi, eadem commemorans, scribit se ea referre ex relatione eorum qui intertuerunt. *Nam vt testati sunt* (inquit) *qui asserere: quod nequaquam dixisset, si aduisset.* Hæc Manriquez. Sed quia fundamentum huius rationis in eo consistit, quod præsupponat, Gaufridum Antisiodorensẽ esse eundem cum Gaufrido notario Sancti Bernardi, & postea Clarevallis Abbate, qui 3. postremos scripsit libros vitæ ipsius Sanctissimi Patris: totum hoc corruit, si dicamus Gaufridum Antisiodorensẽ, diuersum esse à Gaufrido notario, & illum quidem scripsisse miracula hæc in Germania patrata, & alia quæ iam recentissimus; hunc verò 3. posteriores libros vitæ Sancti Bernardi, prout celebriores, & doctiores scriptores ordinis nostri, Gallicæ nationis, testantur, nominatim (vt iam vidimus) Philippus Seguinus (qui præ ceteris Clarevallensium monumenta exoptissimè excussit, vt ex scriptis eius euidenter colligitur;) & doctissimus Claudius Chalemot, S. Theol. Doctor, Abbas Modernus cœnobij de Columba, qui in breui, clarissimis suis scriptis, quæ præ manibus habet, vniuerso ordini (imò & orbi) innotescet. Hic in serie amplissima scriptorum Cisterciensium, ex diuersis Gallicè monasterijs collectorum, quam anno 1647. humanissime mihi transmissit, apertè Gaufridum *Antisiodorensẽ*, à Gaufrido Abbate Clarevallensi, & Sancti Bernardi notario, distinguit; quorum singulis sua adtribuit

diuersa opera. Cuius sententiæ libentissimè subscribens, Gaufridum ~~Carnotensem~~ asseram eundem esse cum Gaufrido scriptore libri 3. miraculorum à sancto Bernardo in Germania patratorem; distinctum autem à Gaufrido notario Sancti Bernardi; cuius diuersa quoque reperio scripta. Caterum, Ioan. Garetius, lib. de veritate corporis Christi in Eucharistia, citat huius Gaufridi Antistiodorensis scriptum, *In epistolas Pauli.*

GAUFRIDVS (alibi, *Goffridus*, vel *Golefridus*) ex monacho Claravallis, & notario Sancti Bernardi, primum Igniaci, ac postea Claravallis abbas 4. post Guillelmum Sancti Theodoricæ, & Bernardum Bonavallis Abbatem, scripsit 3. libros *ultimos de vita magistri sui Sancti Bernardi Abbatis*, qui cum operibus eiusdem Sancti passim extant. Is lib. 3. cap. ultimo, recenset opera à Sancto Bernardo scripta, quæ sine dubio illius sunt.

Scripsit & *Vitas SS. Martyrum, Entropij, Sozime, & Bonose*, quorum corpora in Claravalle quiescunt.

Legitur etiam scripsisse *De transitu Sancti Bernardi, librum unum*, ad Eustilum Lundensem Archiepiscopum: sed dubium est, an sit distinctus liber à libro ultimo vitæ S. Bernardi.

Extat quoque apud Baronium, tomo 12. Annalium, ad annum 1148. *Eiusdem Gaufridi epistola historica de rebus gestis in concilio Rhemensis, ab Engenio III. in causâ Gilleberti Porretani celebrato.*

Extat & alia elegans & docta epistola eiusdem Gaufridi, apud Baronium supra, ad annum 1188. *De transubstantiatione aquæ mixtæ vino, in sanguinem Christi*: scripta ad Henricum Cardinalem Albanensem.

Scripsit insuper, *expositiones eruditissimas in Cantica Canticorum*. Quod opus servatur in Morimundo, vt habet series codicum manuscriptorum bibliothecæ Morimundensis, ad me transmissa per Reuerendissimum D. Claudium Abbatem eiusdem loci, tametsi ibidem pro *Cantico Canticorum*, habeatur *Canticum Amoris*: quod tamen credo in idem coincidere.

Huic etiam adtribuitur *Liber de personis illis scribis in Claravalle sepultis*; qui liber inscribi solet, *Liber sepulchrorum Claravallis*: qui sæpius citatur ab Henriquez in Menologio.

Insuper Henriquez in Fasciculo, libro 2. dist. 26. hunc etiam auctorem scribit *cuissidam sermonis (quem alij tribuunt B. Roberto de Brugis) haberi in anniveraria die S. Bernardi*. Quem sermonem nuper etiam (sub eiusdem Gaufridi nomine) edidit Iacobus Merlonus Colonienis pastor, cum operibus S. Bernardi, asserens illum esse habitum anno 1163. Quod si verum sit, haud dubiè Gaufridi est, & non Roberti.

Denique Seguinus in bibliotheca M. S. affirmat illum etiam scripsisse *orationem quandam fanebrem*, memoria dignam, in laudem diui Bernardi. Credo tamen esse ipsammet Concionem iam memoratam. Caterum Gaufridus hic Sanctis ordinis nostri adscriptus legitur in Menologio 8. Nouembris; de quo sequentes leguntur in Claravalle versus:

*Igniaci Pastor, Gaufridus, legis amator,
 Quatuor hic annis claruit, atque fuit
 Præful is electus, virtutum nomine clarus,
 Noluit hoc fieri, dignus amore Dei.*

GAUFRIDVS *Lingonensis Episcopus*, S. Bernardi consanguineus, eidemque ab infantia familiaris, ac postea vnus ex 30. sodalibus cum illo Cistercium ingressis, & ex primis monachis qui Claram vallem in sudore suo fundarunt. Ex Priore Claravallis, primus Abbas Fonteneti, hinc anno 1138. Episcopus Lingonensis 58. creatus fuit. Verum anno 1161. Episcopatu se abdicans, Claram vallem reuersus est, vbi post triennium (anno 1165.) pijissimi obiit, in cellâ Sancti Bernardi. In quâ cellâ eidem successit venerabilis Alanus, post resignationem episcopatus Antisiodorensis. Andreas du Saussay in martirologio Gallicano, ad 22. Iulij, putat hunc scripsisse 3. posteriores libros vitæ Sancti Bernardi, sed fallitur, solummodò enim scripto reliquit.

Annotations quasdam in vitam Sancti Bernardi, quæ postea vsui fuerunt ipsi Alano in sua compilatione vitæ compendiosæ Sanctissimi Patris Bernardi, vt ipsemet fateatur in epistola dedicatoria sui operis, ad Beatum Petrum Abbatem Claravallis. Vide Manriquez, tomo 2. Annal. ad annum 1154. cap. 11. n. 5.

N O T A :

Mirum videri non debere, tot hic à nobis ex Clara-valle produci Gaufridos; nam (præter eos, qui fortè nobis non innotuerunt) 6. diuersos eodem ferè tempore, in Clara-valle vixisse legimus, eiuſdem nominis, omnes doctriſina, & sanctimonia vitæ claros; scilicet,

1. Gaufridum hunc Lingonensem Episcopum.
2. Gaufridum de Mayo, qui pariter cum S. Bernardo religionem ingressus, & cum illo etiam Claramvallem missus, obiit priuatus in Clara-valle, in præsentia sancti Bernardi.
3. Gaufridum de Perona, Priorem Claravallis, qui electus Episcopus Nannetensis, noluit consentire.
4. Gaufridum 1. Claromariscensem Abbatem.
5. Gaufridum Antisiodorensis.
6. Gaufridum notarium Sancti Bernardi, & postea quartum Abbatem Claravallis.

GAUFRIDVS *VILLAMIENSIS* monasterij in Brabantia religiosus, celeberrimus (teste Henriquez in menologio) sui temporis historicus, plures scripsit *Sanctorum vitas, suppresso licet semper nomine suo*. Eius tamen adhuc extat nomine insignita *Insignis epistola, ad Idam sanctimoniam*. Alibi tamen, pro *Ida*, legi, *Odamy* vnde hunc eundem esse coniecto, cum Godefrido, qui scripsisse legitur, *Vitam Sanctæ Ode Virginis*, quæ asseruatur in Corsendonc Brabantix monasterio Canonorum Regularium. Vbi etiam reperitur *Epistola alia apologetica, pro eadem vitâ, Authore Godefrido eodem, quæ sic incipit: Godefridus Ordoni & Visiori, &c.* Vide catalogum bibliothecæ Corsendoncæ, apud Ant. Sanderum, in bibliotheca M. S. Belgica.

GERMANVS BVBBSIVS, Hortensis cœnobij in Hispania religiosus, S. Theol. magister, lingua promptus, sermone politus & facundus, ingenio subtilis, iudicio solidus, orator disertus, concionator zelosus; qui varijs in locis, magna populi concurrentis frequentia, nec minore fructu, verbum Dei prædicauit. Experta, & mirata hoc ipsum fuit, clarissima Cæsar-augustana ciuitas, dum eum per aliquod tempus concionatorem habuit: quemadmodum etiam regia Madritensis vrbs, dum in Cisterciensi nostro S. Annæ cœnobio cathedram moderatus est, vbi sæpius tanta spiritus vehementia, & efficacitate ad populum dixit, vt obduratissima etiam corda emolliret. Scripsit

Cosmographiam Christianam, siue, Volumen insigne concionum de Adventu, & de Quadragesima, impressum Burgis, in 4.º anno 1623.

GERARDVS LEODICENSIS, ordinis Cisterciensis, scripsit *Libram de remedijs contra amorem illicitum*. Reperitur M. S. Audomaropoli ad Sanctum Bertinum, teste Valerio Andrea in bibliotheca Belgica. Videtur fuisse Clarævallisensis religiosus, & idem qui etiam collegit quædam miracula à Sancto Bernardo in Germania perpetrata, ex quibus, & alijs quæ collegerat Eberardus Clarævallisensis, iustum volumen conflatum est. Seguii bibliotheca M. S.

GERARDVS ex monacho Clarævallisensi, *Longipontis Abbas* in Gallia, scripsit etiam (teste Angelo Manriquez, tomo 2.º Annalium, ad annum 1153.) satis accuratè *Gesta Sancti Bernardi*. Vide etiam Henriquez in apparatu ad Menologium.

GERARDVS PORQPART, Prior cœnobij de Cristâ, scripsit *Paraphrasim super hymnos Ordinis*, excusam Catalauniæ anno 1619. dicatamque Reuerendissimo Domino Claudio Masson, Abbati Morimundensi.

Relatio admodum Reuerendi, & Eximij Domini Claudij Chalemot, Abbatis de Columbâ.

F. GERROCH, ordinis Cisterciensis monachus, sed inerti Monasterij, edidit *Scriptum* quoddam insigne de *simonia*, ad Sanctum Bernardum. Reperitur M. S. in Bibliothecâ nostrâ Dunensi.

G. Monachus Cisterciensis (fortè idem) conscripsit *Tractatum* doctum de *casibus reservatis Superioribus Regularium*: M. S. Ibidem.

GERVASIVS HERBLOCIVS, vulgò, *Herbelot*, monachus Longipontis, & confessarius Montecoli, edidit anno 1628. Rhemis, libellum quendam huius tituli: *Les rayons esclatans du Soleil de Justice; Ou, L'histoire de la sainte face gardée au Monastere de Montreuil, Diocèse de Laon*.

Relationes M. S. Eximiorum Dominorum Claudij Chalemot, & Iosephi Arnolfinij, S. Theol. Doctorum.

GERVASIVS, dictus, de *Parco*, habitum sancti Benedicti iuuenis assumpserat in cœnobio S. Mariæ Eboracensis; sed cum tanto perfectionis flagraret amore, vt de virtute

virtute in virtutem procedens, semper se melior fieri contenderet, Cisterciensem reformationem affectans, Monasterio de Fontibus initium dedit, vñâ cum Richardo Priore, & alijs 10. Eboracensis sui cœnobij religiosi, (opus promouente, & sumptus subministrante Thurstano, siue Truistino, Eboracensi Archiepiscopo.) Quorum piâ resolutionem mellissus Pater Bernardus, in epistola 96. ad ipsos directâ, plurimum laudat. Foundationem Monasterij huius, de Fontibus, refert Manriquez tomo 1. Annalium Cisterciensium, ad annum 1132. cap. 8.

Porrò Geruasius, præcipuus huius reformationis author, sacrarum litterarum studijs, & pietatis exercitijs se totum applicans, tantum profecit, vt Parchensis cœnobij ad Ludam oppidum, Abbas primus fuerit constitutus. Ex quo tempore, Beato Ailredo Rhieuallis Abbati, pietate & doctrina celeberrimo, cœpit esse familiaris; cui etiam author fuisse legitur, vt in lucem emitteret, *Speculum suum charitatis*. In quod opus ipse Geruasius (teste Lelando apud Ioannem Pitæum) scripsit *Prologum elegantem & prolixum*; qui diuersis scriptoribus occasionem dedit suspicandi, integrum opus à Geruasio esse conscriptum. Hinc Seguius in bibliotheca sua, agens de Geruasio hoc, asserit illum edidisse librum, cui titulum dedit, *Speculum charitatis*, hortatu Ailredi Abbatis &c. citans pro se Balæum. Scripsit tamen Geruasius adhuc *Epistolarum ad diuersos, librum vnum*; & alia plura, quorum tamen tituli hætenus inuenti non fuerunt. Vide Pitæum de scriptoribus Angliæ, vbi eundem vocat *Beato Ailredo parâ pietate ei que valde familiarem*.

S. GILBERTVS, Ordinis Gilbertinorum in Anglia Fundator, ~~scripsit etiam librum de~~ *vide correct*
~~scripsit etiam librum de~~ *scripsit etiam librum de *scripsit etiam librum de*
~~scripsit etiam librum de~~ *scripsit etiam librum de*
 Gilbertus in Anglia fundauit ordinem, seu potius congregationem peculiarem, quæ ab ipso denominationem obtinuit; fuitque approbata ab Eugenio 3. Pontifice, sub regula S. Benedicti, secundum institutum Cisterciense, vt videre est apud Henriquez, & plures alios ab illo citatos in Menologio, 4. Februarij. Vbi additur, hunc Gilbertum sanctorum numero fuisse adscriptum ab Innocentio III. an. 1203. Gilbertinus verò, cum ipso Fundatore suo, pro particulari quoque patrono coluisse sanctum Patrem Bernardum.*

Scripsit autem Gilbertus, *Leges & constitutiones congregationis suæ*, ab Eugenio 3. approbatas. Fertur & scripto reliquisse *Volumen epistolarum, &c. insignes quasdam conclusiones*. Verum vtrum hæc iam perierint, an in Anglia adhuc alibi lateant, incertum. Scriptoribus Britannicæ hunc etiam adnumerat Balæus.

GILBERTVS DE HOILANDIA, in Anglia natus, & ibidem in virtutis & bonarum litterarum studijs ab ætate tenera educatus, ita vt pietas, boni mores, & eruditio, in eo simul cum ætate coalescerent. successu temporis, sub mellissuo Patre Bernardo (vt scribit Pitæus) factus Cisterciensis ordinis monachus, sanctissimum Abbatem tanto cum seruire imitatus est, vt simillimus ei euaserit penè in omnibus. Quorum intuitu, electus fuit Abbas cœnobij Swinshetenensis in Hoilandia, in insula diœcesi Lincolnienfis; vbi suis verbo, exemplo, & scripto studiosè pavit, & ad perfectionem promouit. Erat autem theologus summus, & (referente Trithemio) in diui-

in diuinis scripturis studiosus, & egregie doctus; cælestiumque rerum contemplationi impense deditus. Passionum suarum motus tanta animi moderatione repressit, ut non tam prauas inclinationes restringere, quam nullas prorsus habere videretur. Natura mitis, affabilis, sermone comptus, ingenio subtilis, eloquio clarus & facilis, in omni actione dulcis & humilis, ad eum ut Sanctus Pater Bernardus iam mortuus, in huius doctrina, & moribus, quodammodo videretur viuere. Vnde (teste Sixto Senensi) scripsit ad imitationem sancti Bernardi, *In 3. Cantici Canticorum capita*, 48. *sermones elegantissimos*, inde incipiens, ubi diuus Bernardus scribendi simul & viuendi finem fecit; hoc est, ab eo loco 3. capituli, *In lectulo meo quiesui, &c.* usque ad illum locum 5. capituli, *Dilectus meus candidus &c.* Quo cum pertuisset, & ipse in viuis esse desijt. Solet hoc opus vnâ cum operibus Diui Bernardi, nomine tantum Authoris apposito, coniungi: quod etiam ipsius Sancti stylum & spiritum ita sapit, ut si sine nomine opus reliquisset, ipsum sibi quodammodo Bernardi nomen imposuisset, omnesque Bernardum authorem iudicassent, ut scribit quidem Piclæus, & ex eo Henriquez. At Henricus Gandauenfis, libro de scriptoribus, agens de sermonibus his Gilberti, subtiles quidem, & valde spirituales fatetur, sed reuera sancti Bernardi eloquentiæ & sensibus impares.

Scripsit autem Gilbertus & alia plura, quæ hoc ordine, ex Bostono Buriensi, recenlet Piclæus, & ex hoc Henriquez in Phœnice, & Manriquez tomo 2. Annalium, an. 1166. cap. 4.

In Cantica Canticorum, sermones 48. Inc. Varij sunt amantium aff. Ans &c.

In psalterium, librum vnum.

In Mattheum, lib. 1.

Super epistolas sancti Pauli, libros quatuordecim. Extant hi M. S. in Camberonâ.

In Apocalypsim sancti Ioannis, lib. 1.

Theologicarum sententiarum, lib. 1.

De statu Animæ, lib. 1.

De vita sancti Bernardi, lib. 1.

Homiliarum diuersarum, lib. 1.

Epistolaram, librum vnum, M. S. Oxoniæ, in Bibliothecâ publicâ.

De casu diaboli, librum vnum. Et quedam alia. Hæc Authores citati. Præter quæ extat etiam in Camberonâ, eiusdem Gilberti

Scriptam super lamentationes Hieremie prophete. Edita etiam nuper (anno 1641.) Coloniz sunt, industriâ Iacobi Merloni, S. Theol. Licentiati ex Bibliothecâ Oxoniensi eruta sequentia huius Gilberti opuscula:

Epistola 3. 1. Ad Fratrem Richardum: 2. Ad Adam: 3. Ad Guillelmum.

Dissertationes ascetica 6. quarum 4. priores sunt de meditatione & contemplatione rerum cælestium, ac diuinarum. 5. de illo loco Apostoli: Omne datum optimum, & omne donum perfectum, &c. 6. de mysterijs redemptionis humanæ. Denique,

Sermo de semine Verbi Dei.

Reperiuntur hæc omnia ad calcem operum S. Bernardi, ab ipso Merlono recognitorum, & Coloniz æditorum anno citato.

Claruit Gilbertus anno 1160. & postea.

GILBERTVS, cognomento *Magnus*, vel, *Theologus*, ex Vrli campi Abbate; anno 1163. electus Abbas Archicœnobij Cisterciensis; vir (vt loquitur Pitæus de scriptoribus Angliæ, ætate 13. ad annum 1280.) acuti ingenij solidi iudicij, tenacis memoriæ. Quibus fretus adminiculis, ad eminentem planè peruenit eruditionem. Poëta non contemnendus, rhetor eloquio clarus, stylo nitidus, sermone gratus, philosophus etiam subtilis & sublimis, historicus insignis, in concionibus celebris, in quibus Sanctorum Gregorij Magni, & Bernardi, fuit diligens imitator. Theologus denique profundus, & solidus. Postquam Anglicas Academiâs frequentasset, Gallicas etiam inuisit, maximè Parisiensem & Tholosanam, bibliothecas celebriores vbique prelostrauit, selectiores omnium scientiarû libros euoluit, notatu digniora diligenter vnde quaque, tanquam flores decerpit, in ordinem rededit, & ex ijs plurima ad posteritatis vtilitatem edidit. Nimirum, vt referunt Pitæus, Henriquez, & Mauriquez, tom. 2. Annal. ad annum 1166. cap. 5.

Commentarios in diuersos sacra scripturae textus, libros plures.

In platerium, librum vnum. Christus est integer caput cum membris, &c. Hoc opus refert etiam Drandius, in bibliotheca vniuersali.

Distinctiones theologicas, lib. 1. Duplex est absentia detestabilis, &c.

Dotorum collectanea, lib. 1.

Concionum, lib. vnum. Rom. 15. Quæcunque scripta sunt, &c. *Concionibus his indices* addidit Alanus de Lynna.

Pro Christianis contra Gentiles, versu elegiaco, lib. vnum.

Quid sit Monachus, lib. vnum.

Conciones in oraculum Cyrilli, Carmelita Græci, lib. 1. Cum ad monasterium Cluniacense, &c.

Epistolarum ad diuersos, lib. 1.

Historiam quandam, Seropumimitatus, lib. 1. Hæc Authores citati.

Guillelmus Eisegrenius, lib. de scriptoribus orthodoxis, de hoc Gilberto agens, asserit illum scripsisse, *Sermones penes sua nunc cro.* Iacobus Philippus Bergomenis quoque, in suo Supplemento supplementi chronicorum lib. 12. refert hunc Gilbertum etiam scripsisse, *In epistolas Pauli, libros 15* (Vereor tamen ne hoc sit idem opus, quod supra adscripsimus Gilberto de Hoylandia.) Et in *Boëtium de Trinitate, lib. vnum*: qui sic incipit: Libros quæstionum, &c.

Obijt Gilbertus anno (secundum Manriquez supra) 1166. aut (secundum Montalium, & Longelinum in notitiâ) 1168. Kal. Nouembris post obitum Sanctis ordinis nostri adscriptus, à Ioanne de Zireyo, Cistercij Abbate clarissimo, & misali antiquo ordinis. Hinc corrigendi etiam Miræus lib. 15. Orig. monast. cap. 15. & Henriquez in Menologio, 17. Octobris; ille dum diem obitus illius notat 1. Nouembris, hic verò die citato. Vide Manriquez supra, vbi plures detegit errores Chrysofomi Henriquez, circà hunc Gilbertum Magnam.

GONDISSALVVS DE SERDA, Hispanus, & Eques militia Cisterciensis de Alcantara;

Philippo II. Regi Catholico à secretis, edidit anno 1583. *Commentarium in epistolam Sancti Pauli ad Romanos*. Relatio eximij Domini Claudij Chalemot, Abbatis de Columbâ.

GODEFRIDVS, Vide *Gaufridus*.

GONDIALVVS, Vide *Gundifalvus*.

GOSVINVS BOVSIVVS, monachus & cantor Villariensis in Brabantia, scripsit *libris 2. Vitam B. Arnulphi Cornubantiij, Conuersi Villariensis cum Lektionibus & notis de eodem*. Extat M. S. Villarij, plenior & distinctior eà quam Atrebatu Franciscus Mollchus edi curauit. Habeo & ego eandem penes me, descriptam ad antiquum exemplar Ebirbacense. Edidit hanc eandem vitam Gallicè à se redditam Ioannes d'Alfigny, tomo 2. personarum illustrium ordinis Cisterie Haie Gossuino eximius D. Chalemot adtribuit etiam *Vitam B. Abundi monachi*, quæ in Villario asseruatur.

GOSVINVS Clareuallensis monachus, vir sanctitate & doctrina celebris, scripsit *Vitam Beate Hemeling Virginis*, cuius reliquæ quiescunt in Vurlencuriâ (alibi Bouleucuriâ) monasterio ordinis nostri in Campania, diocesi Trecentis. Fuit Anthon coxus Virgini. Vita hæc habetur M. S. in Claravalle, eiusque compendium in Menologio Henriquez, 27 Octobris.

Vitam etiam beate Asceline, monialis neptis Sancti Patris Bernardi: teste Nicolao Camuzao, in miscellaneis historicis Ecclesiæ Trecentis, apud Hugonem Menardum in obseruationibus ad Martyrologium Benedictinum, 23. Augusti. Extat impressa in Lilijs Cistercij, lib. 2. dist. 3. Colitur verò beata Ascelina 18 Maij vid. & post finem Menologij inter omissa, fol. 165.

Scripsit iusuper *Librum miraculorum sui temporis* ad Gerardum Abbatem Ebirbacensem, vt habetur in antiquo libro M. S. Claravallis, his verbis: Testimonium Domini Gossuini monachi quondam Claravallis, qui apud Cheminium diu mansit, & in Vurlencuriâ requieuit: hic ergo scripsit libellum quendam miraculorum, ad Abbatem Ebirbaci, Gerardum, &c. Vide apparatus ad Menologium, cap. 3. Fuit verò hic Gerardus 1. Prior Claravallis, ac deindè 3. Abbas monasterij Ebirbacensis in Diocesi Moguntinâ, vbi obiit anno 1201. & sacre eius reliquæ adhuc quiescunt, vt fufus (contra Henriquez) ostendi in fundatione Ebirbacensi, quam à me concinnatam, nuper publicari curauit per Reuerendissimum Jongelinum, in notitia Abbatiarum; & latius adhuc in historia eiusdem monasterij, quam etiam conscripsi, dum Ebirbaci degerem, & M. S. apud me asseruo.

GRANDISSILVÆ monachus anonymus, vir multæ eruditionis, elegans volumen conscripsit, *De vitâ & miraculis Beati Bertrandi*, Abbatis illius sanctissimi.

Philippus Seguinus in bibliotheca sua M. S. littera M. numero 17. Vide etiam Molanum in appendice ad Martyrologium Vsuardi, littera B. vbi testatur quoque extare collectas, & antiphonas, de hoc Beato viro Bertrando editas. Id quod etiam refert Henriquez in Menologio, 20. Nouembris.

GVALTERVS DANIEL, Sancti Ailredi Rhiueallensis Abbatis Diaconus, & optimus discipulus; qui iidem virtutis & eruditionis vestigijs, quibus insistere vidit magistrum, ipse etiam firmiter insistere, sancta quadam æmulatione, nitebatur; vndè ad summum in vtroque genere perfectionis gradum peruenit. In scriptis suis (teste Pittsæo) nonnunquam eadem tractauit materias, quas magister suus Ailredus tractauerat. Scripsit plurima, ex quibus sequentia (ex Lelando, & Ioanne Pittsæo) referunt Henriquezin Phœnice, & Manriquez tomo 2. *Annalium Cisterc.* ad annum 1171. cap. 5.

De conceptione B. Mariæ Virginis, libros duos, contra Nicolaum monachum Benedictinum, olim Sancto Bernardo à secretis, tunc autem apostatam.

De virginitate eiusdem B. Virginis: Crebrius me Gualterum prouocas &c.

De verâ amicitia, libros 5. Quasi in biuio iam dudum spæiatur, &c.

De onere iumentorum Austri, libros duos. Animaduertens in Isaia capite 30. &c.

De honesta virginis formâ, librum 1.

Homiliarum 100. lib. 1. Aduentus Domini nostri in carnem &c.

Epistolarum librum vnum: Mandasti mihi vt hoc supra vires, &c.

Centum sententiarum, lib. 1.

Super Missus est, librum vnum.

In aliquot loca sacra scripturg, librum 1.

Obijt in Rhiëvalle, circa annum 1170. Pittsæus (ex Lelando) asserit, omnia hæc scripta olim curiosissimè fuisse asseruata in Rhiëvalle, tanquam immortalitate dignissima.

GVALTERVS MORGANVS, apud Demetas in australi Wallia natus, artium liberalium, & philosophiæ scientijs egregiè instructus, habitum Cisterciensem induit in Morganiensi cœnobio, vbi tantum in virtutibus profecit, vt ad Abbatialem dignitatem electus fuerit. A Lelando, & Ioanne Frumentario Abbate Sancti Albani, libro de viris illustribus, impensè laudatur, quod naturas rerum inuestigando, versibus elegantibus scripserit:

De animalibus terrestribus, lib. 1.

De volucribus, lib. 1.

Carminum lib. 1. de varijs rebus. Et alia plura, tam prosa, quam versu.

Claruit circa annum Domini 1219. Vide Pittsæum, de scriptoribus Angliæ, & Henriquez in Phœnice.

Habentur autem in bibliotheca M. S. monasterij nostri Dunensis (classe 1. numero 114.) insignes quadam *Concordantiæ in Dinum Bernardum super Cantica*, cuiusdam Abbatis Morganiensis; verum, vtrum sint huius Gualteri, an alterius eiusdem cœnobij Abbatis non constat.

GVALTERVS DE OCHIES, S. Theol. Doctor (imò Doctorum splendor, vt verbis chronici Cisterciensis vtar) Abbas primum Longipontis, ac postmodum Cisterciensis, & totius ordinis Generalis; scripsit *Vitam beati Ioannis de Monte mirabili*, eui ipsemet in Longoponte habitum tradiderat ordinis. Afferuatur M. S. in Longoponte,

ex qua plura fragmenta recitat Henriquez in Menologio, 29 Septembris; vti etiam Hugo Menardus in obseruationibus ad Martyrologium Benedictinum, eodem die, Benedictus autem Gononus Celestinus, in opere suo de vitis Patrum occidentis, Lugduni anno 1625. impresso, lib. 4. refert compendium vitæ huius Beati Ioannis de Monte mirabili, atque, *vitam integram asseruari manu scriptam apud Cælestinos Sænesienses, ducentorum foliorum.* Porrò Gualterus hic ob vitæ sanctitatem, & doctrinæ excellentiam, tantè fuit apud omnes æstimationis, vt etiam Honorius III. Summus Pontifex (referente Angelo Manriquez, in serie Abbatum Cisterciensium) eidem dedicauerit opus sermonum suorum, petieritque ab illo monachos Cistercienses, in Apostolo's Liouoniæ, & Prussiæ. Floruit anno 1222. Quo anno tanquam Legatus Pontificius, missus fuit ad Philippum Regem Franciæ componendum cum Episcopo Parisiensi. Manriquez suprâ.

GVARNERIVS, seu *Garnerius*, ex i. Abbate Fonteneti, Lingonensis Episcopus, scribitur ab Eximio D. Claudio Chalemot, scripsisse librum quendam miraculorum Sancti Bernardi. Verum re attentius examinârâ, reperio hunc esse eundem cum Gaufrido Lingonensi, de quo suprâ. Quocirca vide quæ ibi diximus.

S. GVERRICVS, Tornacensis primum scholæ moderator, dein Cathedralis ibidem Ecclesiæ B. Mariæ Canonicus; postea Sancti Bernardi in Claravalle discipulus; ac demum Abbas Igniacensis cœnobij in Diœcesi Rhemeni; vir (vt rectè scribit Trithemius) ingenio facilis, eloquio dulcis, & ad persuadendum idoneus. Scripsit *Sermones de tempore, & de Sanctis*, verè mellitos & aureos, editos Parisijs, annis 1539. & 1547. semel Latine, & semel in linguam Gallicam traductos à Ioanne Gagneio viro doctissimo, Francisci primi Galliarum Regis Ecclesiaste. Prodierunt & Antuerpiæ anno 1576. operâ Ioannis Costerij. Eisdem iterum anno 1630. imprimi curauit Lugduni Frater Maurus Raynaldus Benedictinus. Denique nuper quoque prodierunt & Goloniæ ad calcem operum Sancti Bernardi, operâ Jacobi Merloni ibidem editorum. Reperiuntur etiam M. S. in Abbatia Latiensi, Ord. Sancti Benedicti, & Tornaci ad Sanctum Martinum, eiusdem ord.

Scripsit & *Poëllas super psalterium*, quæ manuscriptæ leguntur etiam Tornaci in sancto Martino.

Traclatum insuper *de languore anime amantis*: M. S. ibidem, & etiam Brugis in cœnobio nostro de Dunis.

Extant in bibliotheca Tigurina *Commentaria in Euangelium S. Matthæi*, sub nomine Guerrii, quem Gesnerus (in bibliotheca) putat esse hunc Guerriicum. Id quod satis videtur esse probabile; quia etiam Philippus Seguinus in bibliotheca sua M. S. refert hunc, inter alia, scripsisse *Commentaria in Mattheum*.

Addit ipse Seguinus, asseruari pariter in magno codice membranaceo bibliothecæ Caroli loci, eiusdem Guerrii

Commentaria in Dini Pauli epistolas.

Item, in epistolas canonicas.

Angelus Manriquez tomò 2. Annalium Cistere. ad annum 1163. huic etiam Guerriico

ricō adscribit *Sermonem de purificatione B. Mariæ Virginis*, qui sub nomine S. Bernardi, in operibus eiusdem excusus legitur.

Denique, Trithemius eundem scripsisse dicit, *Epistolas plures, & alia*, quæ ad notitiam eius non peruenerunt. Id quod totidem etiam verbis asserit Seguinus, supra. Floruit Guericus circa annum 1150. obiitque circa annum 1157. vt bene ostendit Manriquez, ad eundem annum 1157. cap. 2. Cui etiam consonat Valerius Andreas, in bibliotheca Belgica. Hinc corrigendi Trithemius & Sixtus Senensis; quorum hic scribit illum claruisse anno 1300. Vide & Menologium Cisterciense 19. Augusti; & Valerium Andream, supra. Cæterum, Guericum hunc Sanctis adnumerant, Ioannes Abbas Cistercij, missale antiquum eiusdem ordinis, Martyrologium monasticum in appendice 1. littera G. 19. Augusti; Arnoldus de Rayssle in Aucuario ad Molanum, eadem die; Miræus in origin. monast. cap. 15. lib. 5. & alij plures, apud Henriquez supra.

GVIBERTVS, *Abbas de Lancyo*, Ordinis Cisterciensis in Picardia, scripsit *Historiam quandam sui temporis*. Item *Conciones plures*. Florebat anno 1261. Relatio reuerendi & eximij Domini Abbatis de Columba, supra sæpius citati.

GVIBERTVS, vide, *Wibertus*.

GVICHARDVS 2. *Abbas Pontigniaccensis*, & postmodum Lugdunensis Archiepiscopus, scribitur ab Angelo Manriquez (in serie Abbatum Pontigniaccensium, subiuncta tom. 1. Annalium Cisterc.) meritis gloriosus, & *Scriptis clarus*, quæ à Seguinto recensentur. Attamen, bibliothecam scriptorum Cisterciensium M. S. Seguinti (ab ipsomet Manriquez mihi transmissam) consulens, nulla scripta huius Guichardi reperi; quin imò è contra, Seguintus expressè fatetur, se non reperisse, quod aliquibus scriptis nomen suum posteritati commendauerit. Producam ipsissima illius verba, ex libro citato, littera G. nu. 18. Vbi agens de hoc Guichardo, & S. Petro Archiepiscopo Tharentalis, hæc habet: *Hos sanctissimos viros, vni contemporaneos, hic recensere volui, quia fuerant ambo moribus compositi, & doctrina præstantissimi; sed quod illi scriptis nomina sua posteritati commendarint, necdum deprehendi*: hæc Seguintus. Hoc ipsum nuper etiam confirmauit Reuerendissimus Matthæus Pontigniaccensis Abbas modernus, S. Theol. Doctor eximius, litteris à me consultus. En verba ipsius, in epistola ad me data Parisijs, 2. Februarij, anno 1648. *De Guichardo autem sic existimæ; licet illum virum insignem, de litteris & ordine nostro optimè meritum facile crediderimus, nos nihil certi, aut scripti reperisse*. Hinc non video, quo fundamento Reuerendissimus Manriquez (in alijs tam exactus) hunc Guichardum vocet *Scriptis clarum*.

GVIDO DE ARBONA, Monachus Cisterciensis Italus, scripsit *Sermones insignes de tempore, & de Sanctis*, qui in Italia extant. Syluester Maurolycius, lib. 2. Maris oceanii. De quo libro vide plura infra, suo loco, verbo *Syluester*.

GUIDO CORMATIVS, siue *Cornatus*, ex religioso Claravallensi, & S. Theol. Professore, Abbas Vallis Claræ, à Philippo Seguino, cum insigni elogio, scriptoribus ordinis adæferatur, propter *Constitutiones quasdam, ab illo pro reformatione ordinis concinnatas*, quæ postmodum à pluribus ordinis religiosis auidè acceptatæ fuerunt. Credo esse constitutiones illas, quas modo obseruant religiosi strictioris obseruantia per Gallias, qui plura satis celebria occupant monasteria.

Florebat Guido anno 1590. quo bibliothecam suam scribebat Seguinus.

GUIDO DE PARE, natione Gallus, ex Abbate 15. Archi-cœnobij Cisterciensis, Archiepiscopus Rhenensis 55. Hinc anno Domini 1190. à Clemente III. Cardinalis S. Mariæ trans Tyberim; deinde à Cælestino 3. & ræsbyster Cardinalis S. Calixti; ac demum ab Innocentio III. Episcopus Cardinalis Prænestinus, renuntiarî meruit.

Scripsit adhuc Cistercij residens, *Constitutiones & Leges novas pro militibus Calatranæ*, quas ipsè obseruandas dedit, anno 1187. Habentur impressæ apud Henriquez, libro priuilegiorum, editionis Antwerp. an. 1630. Vide etiam Aubertum Miræum in Auctario, de scriptoribus ecclesiasticis. Vir fuit ingenio & doctrina insignis, verbi Dei præco zelosus & varijs pôtificijs legationibus celebris. Colonia missus, vt nomine Pontificis, electionè Otthonis Imperatoris cõfirmaret, optimâ ibidè cõsuetudinè induxit, & præcepto firmavit, vt ad eleuationè hostiæ, omnis populus in ecclesia cõstitutus, ad sonitû eâpanulæ (quâ hæc de causa altari affigi iussit) veniâ peteret, sicque vsque ad Calicis benedictionem prostratus iaceret. Ordinauit etiam, vt quoties venerabile altaris Sacramentum, ad infirmum deferendum esset, quispiam sacerdotem præcedens, per nolam illud proderet, sicque omnis populus, tam in plateis, quam in domibus, Christum transeuntem adoraret. Longelinus in purpurâ Sancti Bernardi, ex Cæsareo Heisterbacensi, miraculorum libro 9 cap. 71. & Arnolde Wion lib. 5. Ligni vita.

Leodium quoque veniens, in *canonicorum, & sacerdotum luxum ac auaritiam, multa decreta salutaria condidit, & in lucem emisit*. Quæ Fredericus Imperator æmulatus, quibusdam etiam adiectis, in Namurcensi collegio Sanctorum Petri & Albani, obseruari præcepit; quod collegium ipse antea dotauerat, vt scribit Seguinus supra, ex collectionibus historicis Guilielmi Cantin, canonici regularis Sancti Victoris Parisiensis. Obijt Gandau in Belgio, anno 1220. 13. Kal. Iunij, ibidemque primum sepultus fuit in ecclesiâ Sancti Petri, sed postea Cistercium translatus, vbi in choro tumulus eius visitur.

GUIDO Claravallensis monachus, scripsit in quatuor libros *sententiarum commentaria*. Item, *Expositionem super cantica psalterij*. Quæ omnia seruantur manuscripta in collegio Societatis Iesu, Louanij Catalogus bibliothecæ eiusdem collegij, apud Ant. Sanderum, in bibliothecâ M. S. Belgij, tom. 1.

GVILLIELMVS ALBÆ RIPÆ: Vide, *Wilhelmus*.

GVILLIELMVS DE CAMPÆLLIS, Gallicanæ ecclesiæ ingens lumen, ex glorioso Catalaunensium Episcopo, humilis Claravallis monachus; scripsit imprimis, *Varios philoso-*

philosophicos tractatus, quibus Realium doctrinam non parva illustravit. Deinde & insignem epistolam ad Innocentium II. Pontificem, condemnatoriam errorum Petri Abailardi, quondam discipuli sui; teste Seguinio in bib. ioh. casua, littera G, numero 2. Fuerat hic aliquando Archidiaconus Parisiensis, ibidemque cathedræ philosophicæ moderator, cum eximio famæ & doctrinæ splendore; in tantum, vt etiam Petrus Abailardus eius se disciplinæ libens ubiciter. Postmodum tamen, mundi fugiens strepitum, habitum suscepit Canonico-rum regularium S. Augustini, fundauitque monasterium S. Victoris iuxta Parisios; vnde, anno 1112 (aut secundum alios 1113.) ad cathedram Episcopalem ecclesiæ Cathalaunensis euectus, eandem non minus vitæ sanctitate, quam doctrina, egregie decorauit. Sanctum Bernardum Claravallis Abbatem benedixit, vt legitur in vita eiusdem S. Patris, lib. 1. cap. 7. à quo tempore, Cisterciensi ordini mirè cœpit esse addictus, adeo vt anno 1117. eidem in diocesi sua celeberrimum extruxerit cœnobium *Trium fontium* primam Claravallis filiam. Quinimo, anno 1119. episcopatu se abdicans, eiusdem ordinis habitum, sub beatissimi Bernardi magisterio, in Clara valle assumpsit, in quo, non sine magnâ sanctitatis opinione, migravit ad Christum, vt scribunt Seguinus supra (& iterum lib. de his qui pontificia dignitate se abdicarunt, vt monasticam vitam profiterentur, cap. 5.) rerum ecclesiasticarum per Gallias scriptor exactissimus, Henriquez in Menologio, pridie nonas Julias: & longinuis in Purpura Sancti Bernardi, Qui duo posteriores, ipsa Seguinii proferunt verba, huius tenoris: *Guillelmus de Campello, vir sanctus & doctus, a state gratis, laboribus, multis fatigatus, atque omnibus corporis viribus ferme exhaustus, Cathalaunensi episcopatu, abdicato, & prædicationis iam susceptæ ministerio derelicto, quietis & contemplationis ergo, apud Clara vallis cœnobium, insignem religionis habitum suscepit, in quo, non sine magnâ sanctitatis opinione, migravit ad Christum:* hæc Seguinus, & post illum Henriquez & longinuis supra. Satis quidem; Reuerendissimum Angelum Manriquez, nunc Pacis Augustæ Episcopum, tom. 3. Appal. ad annum 1119. cap. 1. n. 6. contrariæ esse opinionis, & transiitum hunc ad Clara vallem rejicere; quia (vt ait) nec Clara vallis, nec cetera Cathalaunensi monumenta, sed nec alius quispian author, ex ijs quos ipse vidit. Huiusmodi transitus mentionem faciunt. Nihilominus, doctissimis Caraque in Bernardi scriptum habente, numero 36. folio 140. argumentum huicopud negatiuo nihil referens, Seguinus & Henriquez adheret, ab ijs non cessurus, donec quispian clariora in contrarium adducat. Audi ipsius verba, loco iam citato: *Ego in re omnino obscura, quia non habeo rationem ob quam à Chryso-stomo Henriquez discam, Guillelmum in Menologio Mercedensium nonas Julias interlo-gens, quo vique clariora occurrant veritate, in dicta, Clara vallensium monachum existimabo, & dicam eum, anno 1112. vt tenet et alius Manriq. 7. an. surdè sequenti, vti nisi existimant, ad Cathalaunensem episcopatum promotum, sedisse anni 7. & tunc resignata illi sublimi dignitate, monachum indusit in Clara vallensium, s. e. 10. sub annum 1119. Hæc Caraque, qui ibidem n. 33. ait, mag quoque hunc Guillelmum, cum Parisiis philosophiam profiteretur, ad monem Keatom, talis fuisse estimationis, vt vnus utique esset, qui vni eorum illam alas illustrem, suo magisterio & doctrinâ fam. osissimam redderet. Porro, clarissimi huius viri auctoritate & ratione motus, venerabilem quoque Guillelmum Campellensem cum Seguinio scriptoribus ordinis nostri ad-*

cenit: maxime quod etiam Andreas dū Saussay, in supplemento ad Martyrologium Gallicanum 25. Ianuarij, testetur illum in Claravalle sepultum. Cæterum Seguinus in bibliotheca supra, asserit illum *plura alia scripsisse*, quæ tamen ad notitiam eius non deuenerunt.

GVILLIELMVS *Cistercij Antistes*, eius nominis & religione plenus, & doctrina venerandus, scripsit (referente Philippo Seguino in bibliotheca, littera G. n. 9.) in gratiam scholasticorum Cisterciensium, in collegio S. Bernardi Parisijs operam litteris nauantium, *Librum quendam in 3. partes diuisum. In quarum 1. agit de septena Landis decantatione Deo singulis diebus excoimenda. In 2. de cernit de Authoritate & officio Prouisoris, Magistri Regentis, Superioris Magistri studentium, &c. In 3. tractat de Magistris in theologia, de Baccalaureis, & studiosa iuuentute, optimis artibus, maximisque disciplinis instituenda, & excolenda.* Hæc author citatus, qui subdit, multa in illo libro contineri salutaria, quæ prudens silentio præterit. Obijt Guilielmus anno 1520. secundum Seguinum; aut 1521. secundum Reuerendissimum Manriquez, in serie Abbatum Cisterciensium sæpius citatâ, de quo, hi leguntur vertus:

*Ornant Guilielmum doctrina dogmata sacre,
Virtute ornatum genuit Vasconia tellus.*

Manriquez quoque scribit Librum eius memoratum, eruditione esse conspicuum.

GVILLIELMVS *Claravallis monachus*, scripsit In *epistolam ad Romanos, Libros septem*, qui manu scripti extant in abbatiâ Lætiensi, ordinis Sancti Benedicti in Belgio. Ant. Sanderus in catalogo Bibliothecæ Lætiensis, litterâ G.

GVILLIELMVS *Frigidi montis*, in Diocesi Beluacensi monachus, pius, & religione clarus, Helinandi historici socius, scripsit insignem Libellum, cui titulus est, *De reparatione lapsi*, ad germanum suum Galterum Clericum, qui ordinem Cisterciensem, deinde Præmonstratensem amplexus, nondum emissis solemnibus religionis votis, ad sæculum redierat, & uxorem duxerat. Hæc Seguinus in bibliotheca; qui tamen bene subiungit, Vincentium Beluacensem lib. 29. Speculi historialis, cap. 108. asserere libellum hunc esse scriptum ab ipso Helinando, sub perionâ ipsius Guilielmi. Vixit anno salutis 1200.

GVILLIELMVS, cognomento, *de Guillaüllâ*, natione Parisiensis, monachus & Prior Chalisij, seu Caroli loci, vir elegantis ingenij, & eruditionis, edidit versibus Gallicis librum insignem, quem inscripsit: *Le Romant des trois pelerinages. Le premier est, de l'homme d'auant qu'il est en vie, Le second, de l'ame separée du corps: & le Tiers, de nostre Seigneur Iesus-Christ.* Impressus est Parisijs in 4°. & in folio, anno 1511. per Antonium Verard: recognitus antea & plurimis in locis emendatus per quendam religiosum Claravallensem, virum eruditum. Vide bibliothecas Gallicas, Antonij du Verdier, & Francisci de la Croix. Exemplaria manuscripta huius libri asseruantur in bibliotheca Sancti Victoris, Parisijs; & in Caroli loco. Librum hunc etiam in prosam transtulit, & edidit quidam Andegauensis clericus.

Philippus Seguinus eiusdem cœnobij de Caroli loco quondam Prior, in bibliotheca

theſa ſua refert, præter memoratum librum, reperiri adhuc in ipſo Caroli loco, huius Authoris opuscula ſequentia:

Libellum quemdam peccationum, editum Latine & Gallicè.

Libellum alium piarum meditationum. Sermones & orationes plures.

Libellum Dialogorum & colloquiorum familiarium. & Epistolæ varias.

Florebat Author anno Domini, 1330.

GVILLIELMVS VAN MACHELEN, Relig. B. M. de Baudelo, Gandavi, poëta vernaculus, exactus & fluidus, ſcripſit verſibus Belgicis *plura opuscula egregia, de diuerſis materijs*, quorum aliquibus amicorum importunitas, breui (vt iſperamus) publicam lucem impetrabit. Viuit adhuc hoc anno 1649.

GVILLIELMVS *Parienſis Episcopus*, eius nominis 2. qui obiit in Pontigniaco, ſuſcepto habitu ord. noſtri (vt etiam ſcribunt Longelinus in purpura, & Henriquez in Menologio, 6. Maij.) refertur à Seguino, ſcripſiſſe *Summam theologiæ, librum de diuinis officijs*, & alia plura; ſed fallitur Seguinus, quia Guilielmus *Parienſis Episcopus*, Author *Summæ theologiæ*, ac aliorum plurimorum operum, quæ refert Bellarminus, lib. de ſcriptoribus, non fuit Guilielmus ſecundus, ſed tertius qui vixit anno 1240. & obiit 1248. noſter autem obiit anno 1222. ſecundum ipſum Seguinum, aut ſaltem 1223. ſecundum Longelinum. Vide etiam Henriquez in Menologio, ſuprà. Hinc quia nullibi reperitur Guilielmus ſecundus (ſeu de *Solygniaco*) quidquam ſcriptorum poſteritati reliquiſſe, nullus hic etiam Guilielmus *Parienſis* ſcriptoribus noſtris adnumerandus, vt potè, quia nullus alius Guilielmus legitur fuiſſe ordinis noſtri, præter hunc ſecundum iſtius nominis, ſeu de *Solygniaco*.

GVILLIELMVS, dictus, de *Paſſione*, monachus Regalis cœnobij de Alcobacia, in regno Luſitanix, circa annum 1572. concinnauit *Inſigne chronicon domus ſue*, quod plurimum illuſtrare poterit hiftoriam Portuallix; hinc recentioribus hiftoricis multum ſolet eſſe familiare. Inter alios, ſæpius illud citat Reuerendiſſimus Manriquez, nominatim tomo 2. Annal. ad ann. 1147. cap. 17.

ſcripſit etiam *De fundationibus cœnobiorum Regni Luſitanix*. Manriquez ſuprà, ad an. 1171. cap. 8. n. II.

GVILLIELMVS PETROBURGENSIS, monachus cœnobij Rameſienſis, in Angliâ; item Guilielmus alius Rameſienſis, poſt à Croilandix Abbas à Chryſoſtomo Henriquez in Phœnicæ adnumerantur ſcriptoribus ordinis noſtri, quorum opera proinde ſuſcè recentet. Verum, neutrum fuiſſe eiufdem ordinis, clarè cognoſcet, qui Pitæum, alioſque Angliæ ſcriptores legerit; nam ſtatim reperiet, monaſteria Rameſienſe, & Croilandenſe, fuiſſe ſemper ordinis S. Benedicti, & plurimos alios viros eruditione clariffimos produxiſſe, quorum ſcripta ab eodem Pitæo etiam recententur.

Sed nec vllus reperitur antiquus catalogus cœnobiorum Ordinis Cifterciensis, in quo hæc referantur monaſteria. Hinc dictorum auctorum opera hic non recenteo.

GVILLIELMVS REMINGTONVS (alibi, *Rymingtonus, & Rymstonus*) Ordinis Cisterciensis monachus, in Angliæ cœnobio de Salley, S. Theologiæ Doctor Oxoniensis, vir ingenij subtilissimi, acerrimi iudicij, indefessa industriæ, ac miri zeli, tanti fuit nominis in dicta Oxoniensi Academia, vt. (teste etiam Balæo, infensissimo aliàs religionis catholicæ; & imprimis omnium religiosorum hoste) senatus illum communibus calculis, i. Academiæ classe donauerit, non alia ratione, quam vt Wicleffitis frenum imponeret. Id quod etiam egregiè præstitit, nequissimas illorum hæreses, & contra Ecclesiam fraudulenter argutias detegendo, & solidè refutando. Scripsit itaque

Contra Wicleffistas, librum vnum, per formam dialogi, inter catholicum & hæreticum.

Inc. Quadraginta quinque conclusionibus meis, &c.

Conclusionum catholicarum, librum alterum.

Ad quendam anachoretam, librum vnum.

Et plura alia, oratione tam vincula, quam soluta, quæ vel temporis iniuria perierunt, vel saltem ad notitiã nondum peruenerunt. Claruit anno 1390. Vide Pitæum, & Balæum.

GVILLIELMVS RHIEVALENSIS, natione Anglus, monachus cœnobij de *Rusfordiã*, seu, *Rushfordã*, Ordinis Cisterciensis, insigni pietatè vir, nec minori doctrinã, atque omnigenã (vt ferunt) eruditione; quem proindè Richardus & Ioannes Hagstaldenses, Ranulphus Higidenus, Ioannes Pitæus, Balæus, alijque scriptores Angli, præcipuis gentis suæ scriptoribus adnumerant, non sine encomijs sanè elegantibus. Varia olim scripsit, ex quibus tamen hodie nihil reperitur, præter *magnam, & amplum chronicon Angliæ*, Ailredo Rhiëvallis Abbati dedicatum, cui titulum Authôr præfixit. *Historia Anglorum*: cuius initium est: *Reuerendissimo Patri & Domino, &c.* Vocatur autem Guilielmus Rhiëvallis, quia (vt apparet) à Beato Ailredo, ex Rhiëvalle cum alijs aliquot monachis missus fuit Rusfordiam, dum hoc cœnobium à Rhiëvallisibus primò fundatum fuit.

Vixit adhuc anno 1160. quo Anglici regni clauum tenebat Henricus II. Vide Pitæum de scriptoribus Britanniæ, & Manriquez tomo 2. ad annum 1160. cap. 6. num. 1.

GVILLIELMVS SLADIVS, monachus Anglus, cœnobij Bucfastensis, in Comitatu Deuonienfi, ad Darentum fluuium, cuius viuudum, expeditum, & acre ingenium (vt ait Lelandus) spinofos sophistarum agros egregiè excoluit, ex qua cultura, vberem messem; & ex messe, prouentus cumulum recepit. Electus postmodum in cœnobij sui Abbatem, cum studia sua adhuc continuaret, diuersis editis libris, & sibi & cœnobio, quod antea fuerat adhuc obscurum, celebre & illustre reddidit nomen. Scripsit (referente Pitæo)

Super Magistrum Sententiarum, libros 4.

Moralium scolasticos, lib. 1.

Super vniuersalia, lib. 1.

In Physiã Aristotelis, libros 8.

Quæstiones de Anima, lib. vnum.

Quæstiones de Ethica Aristotelis, libros 10. qui sic incipiunt: Memoratio & reminiscibilis, &c. Hoc opus adhuc seruetur Oxonij, in collegio Magdalenensi.

Floruit circa annum Domini 1380. Vide Pictæum de scriptoribus Britanniz, & Possellinum, in Apparatu sacro.

GUILLIELMVS, Abbas Sancti Theodorici, congregationis Cluniacensis, Sancto Patri Bernardo singulari amicitiaæ fædere iunctus, ut satis colligi potest ex epistola 85. ipsius Sancti Patris, Bernardo ad superos translato, Guilielmus relicta Abbacia Sancti Theodorici, ordinem Cisterciensem professus est in Signiaco, Diocesis Rhemensis. Vir doctrina & sanctitate celeberrimus; in tantum, ut Guilielmus Eusegreinius, libro de scriptoribus orthodoxis, illum vocet, *Viram apostolicæ vitæ, arcana & mysticæ diuinarum scripturarum interpretatione altum, & sublimem: & fidei propagatorem acerrimum.* Scripsit.

Speculum fidei, librum vnum.

Enigma fidei, librum vnum.

Sententiarum fidei, librum vnum.

De contemplando Deo, librum vnum.

Ad Theophilum, de natura Animæ, lib. 1.

De natura & dignitate Amoris, lib. 1.

De Sacramento Altaris, lib. 1.

Meditationes pro nouitijs, lib. vnam.

Contra Petrum Abailardum, libros 3.

Horum librorum meminit Andreas Quercitanus, in notis ad historiam calamitatum Petri Abailardi, afferens illos editos esse, nomine *Disputationis catholicorum Patrum, contra dogmata Petri Abailardi, & dedicatos sapientissimo Præfati, Hugoni Rothomagenfi Archiepiscopo.*

In epistolam ad Romanos.

In Cantica Canticorum opus imperfectum: quod tamen opus Angelus Manriquez tomo 1. Annal. ad an. 1129. cap. 3. Sancto Bernardo probabiliter adtribuendum putat.

Huic etiam à Trichemio, Henrico Gandauensi, & alijs, adtribuitur *Tractatus ad Fratres de Monte Dei, Caribufanos*, qui vulgo Sancto Bernardo adtributus, in operibus eius impressis legitur. Et certe, in Bibliothecâ cœnobij nostri de Dunis asseruatur antiquissimus liber in pergamento descriptus, in quo idem tractatus continetur sub nomine Guilielmi huius. Incepit etiam scribere vitam *Sancti Bernardi*; sed absoluto libro 1. morte præuentus, absoluere non potuit. Complectitur annos vitæ Sancti Bernardi; 8. Religionis 16. Abbatiæ 13. vsque ad schisma Petri Leonis. Illum excepit Bernardus Abbas Bonzualis. Ex operibus Guilielmi huius, nuper an. 1618. quædam Colonia impressa fuerunt, in Bibliothecâ veterum Patrum. Extant etiam typis excusæ meditationes eius, Antuerpiæ, annis 1550. & 1590. vna cum libello de Amore Dei. Obijt miraculis clarus in Signiaco, vbi in hodiernum diem eius visum sepulchrum. Vide Henricus in Menologio Cisterciensi, 12. Ianuarij, vbi seipsum corrigi, quod in Fasciculo scripserit illum fuisse professum in Claravalle. Quo errore

etiam imbuti fuerunt, Henricus Gandauensis, & Philippus Seguinus, vt constat, de illo quidem ex libro de scriptoribus; de hoc, ex Bibliotheca Cisterciensia M. S. Ad hunc Guillelmum Sanctus Pater Bernardus scripsit librum suum de Gratia & libero Arbitrio, quæ propterea eidem corrigendum offert in epistola liminari. Extant etiam 3. epistolæ eiusdem Sancti Patris ad ipsum. Huius etiam Guillelmi meminerunt Sixtus Senensis, lib. 4. Bibliothecæ sacræ, & Conradus Gesnerus in Bibliothecâ suâ.

GVILLIELMVS TORNAII, sive, *Tornacensis*, qui circa annum 1334. refertur scripsisse *Vitas plurimorum Sanctorum*, monachus fuisse ordinis Cisterciensis scribitur à Barnabâ de Montalbo, chronici Cisterc. lib. 2. partis 1. cap. 32. Verum hic Author, affectui suo erga ordinem suum nimium indulgens, à veritatis tramite aberravit; nam vt rectè annotauit Guillelmus Eusegenius in catalogo scriptorum orthodoxorum, ordinis fuit Benedictinorum nigrorum, non verò Cisterciensium.

GVILLIELMVS DE VALCELLIS, Abbas Cistercij, anno 1316. (alij 1318.) edidit *Libellum diffinitionum ordinis, in 15. distinctiones partitum*, quem à Ioanne 22. Pontifice approbari curauit. Manriquez in serie Abbatum Cistercij.

GVILLIELMVS cœnobij de Vallada, in Angliâ Abbas (secundum Seguinum in bibliotheca) vir claro ingenio præditus, in sacris & humanioribus litteris haud vulgariter doctus, antiquitatum vero historicarum inuestigator solertissimus, *Gesta inclita Sancti Ioannis Grandisyluæ in Comitatu Tholosano, Conuersi, seu Laici Fratris, lucido stylo descripsit, aliaque plura in lucem emisit*, quæ ad me non peruenerunt. Ita quidem Seguinus. Ego tamén in catalogis cœnobiolorum ordinis nostri, nullum istius nominis (*de Vallada*) cœnobiolum reperio: at benè, *de Usacta*, quod est cœnobiolum in Ducatu Normanniæ (tunc Regi Angliæ subiecto) à Mechthilde Henrici II. Angliæ Regis matre, anno 1157. fundatum. Huius autem cœnobij suspicor fuisse Abbatem, Guillelmum nostrum, scriptorem vitæ Beati Ioannis Conuersi. Cæterum de Ioanne, vide etiam Menologium Cisterciense, 21. Decémbris, vbi insigne refertur fragmentum vitæ illius.

GVILLIELMVS WICCAMVS, vulgo, *WichWane*, (secundum Longelinum) illustribus in Angliâ parentibus natus, & omni virtutis atque eruditionis genere clarus; in tantum, vt etiam agente Urbano IV. Pontifice, ad sedem Archiepiscopalem Eboracensem prouectus fuerit. Plura scripsit, inter quæ (referente Pitæo) est egregium opus, cui titulum præfixit, *Memoriale*. (Credo ego eundem esse librum, cum eo qui exiit Tornaci in bibliotheca cœnobij Sancti Martini, sub littera H. n. 24. huius tituli: *Memoriale rerum difficultium, & incipit; Summa in hoc capitulo, &c.*) Cætera eius scripta non comparant. Longelinus in Purpurâ Sancti Bernardi, asserit eum post sedem 6. annorum, Præsulatu se sponte abdicasse, & transmisso mari, in Galliam, ad Pontigniacense ordinis nostri cœnobiolum se contulisse, & Cisterciensem habitum induisse, ac post biennium in eodem peractum, sanctè in Domino obiisse, anno 1285.

29. Augusti; ibidemque sepulturæ traditum, miraculis fulgere. Longelino concordæ Henriquez in Menologio, 18. Decembris, vbi pariter asserit, eum in Pontigniaco habitum Cisterciensem assumpsisse, ibidemque obiisse, & sepulturæ traditum miraculis claruisse. Quæ omnia confirmat autoritate monumentorum Pontigniacensis cœnobij; Barnabæ de Montalbo, tomo 1. chronicorum, lib. 1. cap. 31. Et Harphelidij, cuius sequentia producit verba, desumpta ex historiâ Anglicana, sæculo 12. cap. 27. *Post quinque annos, vtrase à dignitate abdicavit* (scilicet Guilielmus Archiepiscopus Eboracensis) *& mare transmittens, ibi factus sanctus, Pontigniaci humatus est: vbi & miracula post obitum patrasse creditus est.* Quibus verbis immediatè subiungit Henriquez: *Vixit autem Pontigniaci duobus annis, &c.* Pitæus tamen libro de scriptoribus Angliæ, ad eundem annum 1285. de hoc eodem Guilielmo agens, nullam mentionem facit monachatus, aut resignationis; quin potius è contra, affirmat eum Eboracensi extinctum, & ibidem tumulatum esse anno eodem 1285. Porrò, quod tam Pitæus, quam Longelinus, & Henriquez, loquantur de vno eodemque Guilielmo, arguunt, idem nomen, idem tempus promotionis ad eundem Archiepiscopatum Eboracensem, idque agente Urbano IV. Pontifice; ac denique idem annus obitus, scilicet 1285. Tametsi Longelinus & Henriquez discrepent in nomine Prædecessoris eiusdem Guilielmi in Episcopatu, vt curiosus lector faciliè deprehendet. Interim, dum non vacat controuersiam hanc exactius discutere, in fide Reuerendissimi Longelini, & Chrystofomi Henriquez, Authorem de ordine nostro tam bene meritum, sanctum hunc Episcopum, hic nostris adscripsi. Vbi tamen notandum duxi, Guilielmum hunc alium esse à Guilielmo VViccamo, VVintoniensis Episcopo, qui duo illustria fundauit collegia, vnum VVintoniæ, humanioribus studijs; alterum maioribus, Oxoniæ Quia (vt dictum est) Eboracensis obiit anno 1285. VVintoniensis verò floruit demum anno 1366. vt videre est apud Pitæum, in tractatu de Academia Oxoniensi, cap. 7.

GVILLIELMVS, Vide *VWilhelmus.*

GVNDISSALVVS, Vide *Gondisalvus.*

GVNDISALVVS DE SYLVA, natione Lusitanus, religiosus, & postea Prior Alcobaciensis cœnobij; vir solidè doctus, & ordinis sui amantissimus, ad instantiam Sanctimonialium de Odiuelas

Libros 7. vitæ sanctissimi Patris nostri Bernardi, olim ab anonyma quodam conscriptos Gallicè, in Lusitanam linguam transulit, quos postea imprimi curauit inclita Regina Catharina, Philippi Pulchri Hispaniarum Regis filia, Ioannis III. Lusitanæ Regis vxor, Cisterciensibus addictissima. Est hæc vita longè diuersa ab ea, quæ Latine impressa circumfertur passim, cum operibus Sancti Patris Bernardi. Floruit Gundisalvus circa annum Domini 1541. Vide Manriquez in serie Abbatum Alcobacensium, & in Annal. tom. 2. ad annum 1105. cap. 3.

GVNTERVS Monachus Parisiensis cœnobij, in Diocesi Basileensi, ordinis Cisterciensis; ex ore Martini Abbatis sui Parisiensis, qui expugnationi Constantinopolitane inter-

interfuit, descripsit *Historiam Constantinopolitana à Lactantio subacta*, quam ex manuscripto codice Academia Ingolstadiensis, tomò 5. antiquæ lectionis, Canilius edidit. Hanc ipsam capti Bizantij historiam, Nicetas Choniates expressit in Annalibus Constantinopolitanis, quos Græco-Latinos iterato editos anno 1593. quidam ineptis, & hæreticis scholijs contaminavit, ut bene notat Miræus in Auctario, de scriptoribus ecclesiasticis. Floruit Guntherus anno 1204. Vide etiam Bellarmium lib. de Scripto-
 ribus.

H.

BEATVS HAKETVS, natione Flander, Parisijs altioribus disciplinis in iuuentute excultus, ob eiusduditionis famam, & præsertim excellentem concionandi gratiam, à Syluanectensi Episcopo euocatus, doctissimis concionibus magnam sibi in eius curia auctoritatem, nominisque claritatem conciliavit (teste Ægydio de Roya, Abbate quondam Regalis montis, in chronico suo ad annum 1175.) Hinc in patriam reuertus, decanatu S. Donatiani Brugis honoratus fuit; quo tamen breui tempore gauisus est; nam Dunensium nostrorum religiosa conuersatione excitus, dignitati huic, cæterisque mundi honoribus & commoditatibus, valedicens, monasticam vitam inter illos amplexus est. Vbi, cum doctrinæ suæ adiunxisset insignem religionis obseruantiam, aliarumque virtutum monasticarum perfectionem, à venerabili Waltero, 4. Monasterij nostri Abbate, constitutus fuit Abbas 1. Monasterij Tholani, seu Capellæ Tholanzæ, in Agro Brugenfi (quod Monasterium ab Eberardo Tornacensi Episcopo, & Gerembaldo Schultero de Liffewega, recenter fundatum, Dunensibus tributum fuerat.) Quam spartam ita ornauit, tantisque spiritualium, & temporalium incrementis ditauit, ut memoratus Venerabilis V Walterus, Dunensium Abbas, ad solitudinis quietem aspirans (de subditorum suorum consensu) prælatura sua se abdicauerit, eamque Haketo resignauerit. Qui cum strenuè eandem administrasset annis 6. meritorum cumulis gloriosus, obdormiuit in Domino, anno scilicet 1185. Vide Henriquez in Menologio 4. Nouembris. Porro, doctissimas eius conciones extare, scribit Roya loco citato; tamen modo in Dunensi nostra bibliotheca non reperiuntur, saltem præfixo Authoris nomine. Quod addo, quia plura ibidem asseruntur manuscripta volumina concionum, quæ nulla Authorum nomina præferunt, inter quæ (fortè) adhuc exstant Haketi conciones, Royæ quidem notæ, ac nobis incognitæ.

HELINANDVS, monachus Ordinis Cisterciensis in Frigido monte, Diocesis Beluacensis, claruit anno 1212. Vir tam diuinus, quam humanis disciplinis nobiliter excultus, ingenio subtilis & vehemens, eloquentia insignis, & venustè decorus lepore, non minus vita, quam scientia præstans.

Scripsit *Chronicon amplum & præclarum, ab exordio mundi, usque ad sua tempora*, hoc est 1212. in 48 libros distributum: ex quo opere multa hauserunt, sanctus Anthonius, & Vincentius Beluacensis, ut rectè notarunt Bellarmius & Auberus Marus, de scriptoribus. Hunc quidam putant esse Authorem libri qui in scribitur, *exordium*

magnam Ordinis Cisterciensis: sed refutantur à Henriquez tom. 1. Annalium, ad ann.

no. cap. 1. n. 3. numero M. ni rursus illa ergo opus est. Quod si non est, tamen etiam Helinandus, librum De laude vitæ & claustralis. Item alium, De regimine Principum. Qui duo libri reperiuntur M. S. in cenobio Canonicorum Regularium, Tongris; sed, anno M. lxxij. obscuris h. rindim m. q. r. l. o. q. & u. i. s. d. i. t.

Item, *librum de reparatione Lapsi*, qui extat in Viridi Valle. In quo libro, Helinandus ipse (vt plures volunt) propriam vitam in sæculo gestam, & conuersionem suam ad religionem descripsit, sub nomine Guillelmi monachi. Alij tamen librum eundem adscribunt euidam Guillelmo Frigidi montis religioso, socio Helinandi, qui (vt asserunt) illum scripsit ad fratrem suum, Gualterum, clericum, ex religione ad sæculum regressum. Vide quæ supra diximus, verbo, *Guillelmus Frigidi montis*, &c. Communiter tamen M. S. exemplaria Helinandum perhibent authorem. Vide etiam Menologium Cisterc. 3. Februarij. Scripsit præterea Helinandus, *Sermones varios, & Epistolas plures*, Denique, *Tractatum super illa Apollinis oraculo, Nescia te ipsum*. Qui sic incipit: *Olim apud Delphos, &c. Et plura alia*, vt ex Vincentio Beluacensi refert Henriquez in Menologio, loco citato. Notandum tamen, Trithemium malè fuisse informatum, dum hunc Helinandum scripsit fuisse congregationis Cluniacensis, cum clarissimum sit, Monasterium Frigidi montis (in quo vixit Helinandus) ab initio fundationis suæ fuisse ordinis Cisterciensis, vt videre est apud Longelinam, in notitiâ monasteriorum ord. Cisterc. & Henriquez supra.

Notandum 2. Helinandum apud scriptores diuersa sortiri nomina, nam Iacobus Philippus Bergomensis in suo supplemento chronicorum, lib. 12. illum vocat Elymandum; a iij. Elinandum; denique Philippus Seguinus in sua Bibliotheca M. S. quam apud me habeo, verius eum appellari putat Helmundum; verum Helinandi vocabulum iam præualuit. Post hæc scripta, reperio Helinandum nostrum scripsisse, *Quosdam versus Gallicos de morte*, quæ olim in Gallijs passim solebant legi & cantari publicè, non sine maghâ vtilitate, vt testatur Vincentius supra, in Speculo historiali, lib. 29. cap. 108. Cuius verba, cum cedant in magnam Helinandi commendationem, non possum hic non referre: *Itaque his (inquit) temporibus, in territorio Beluacensi fuit Helinandus monachus Frigidi Montis, vir religiosus, & facultatâ disertus, quæ & illos versus de morte, in vulgari nostro, qui publicè leguntur, tam eleganter & vtiliter, ut in ea clarius patet, com. osuit, & ut in unum chronica m. d. i. g. e. n. t. e. r. ab initio mundi usque ad suum tempus, in maximo quadam volumine digessit. Et hoc quidam copiosè dissipatum est, & dispersum, ut nusquam lotus reperitur. Perit enim, quod idem Helinandus cuidam familiari suo, scilicet bonæ memoriæ Domino Garino Siluanensensi Episcopo, quosdam eiusdem operis quaterniones accommodauerit, sicque, sine per oblationem; siue per negligentiam, siue aliâ de causâ, penitus amiserit: hæc Vincentius, qui tanti fecit huius viri opera, vt peculiarem librum Florum ex ijs collegerit, quem hisce verbis conclusit: *Expliciunt Flores Helinandi monachi, viri boni, religiosi, honesti & sancti, ac vitâ precipui*. Obijt Helinandus, sicut vixit, sanctissimè, anno 1223. Sanctis ordinis nostri adscriptus in missali antiquo, & in Menologio supra. Vitam ejus Gallicè edidit Ioannes d'Assigny, parte 2. de personis illustribus ordinis nostri.*

HELINANDUS

HELINANDVS, monachus de *Perleuta*, scripsit *Commentaria in Apocalypsim*, Item *Glossulas super Exodum*. Quæ duo opera asseruantur in Morimundo, sub nomine Elinandi. Series librorum M. S. bibliothecæ Morimundensis, à Reuerendissimo eiuſdem cœnobij Abbate, anno 1648. 2. Februarij mihi transmissa. Balæus commentaria hæc in Apocalypsim tribuit Helinando Frigidæ Montis, sed perperam, vt certâ etiam relatione ex Gallijs didici.

HEMMENRODE, quod alio nomine *Claustrom* dicitur, monasterium est ordinis Cisterciensis, in Treurenti Diœcesi fundatum à Sancto Bernardo anno 1133. In hoc monasterio asseruatur *Ingens volumen M. S. in quo continentur vitæ, res, & res gestæ plurimorum Abbatum, monachorum, & conuersorum eiusdem monasterij, sanctitate illustriam, à diuersis religiosis ibidem conscriptæ*. Ex quo libro plurima desumpserunt Cæsarius Heisterbachensis, & Chrysoſtomus Henriquez.

Florerunt ad nostrâ vsque tempora in hoc monasterio, viri doctissimi, qui plurima doctrinæ suæ monumenta scripto consignata, posteris reliquerunt, quæ adhuc ibidem (saltem pro magnâ parte) asseruantur, quorum tamen specificationem hæctenus obtinere nequiti. Lego nihilominus, in Nicolao Hesio, inter alia, nominatim reperiri sequentia:

Librum, de gestis Episcoporum Treurentium, scriptum à quodam illius cœnobij religioso: & *Vitam Beati Davidis, discipuli Sancti Bernardi, & postea religiosi Hemmenrodensis*, scriptam ab anonymo eiuſdem Cœnobij, synchrono ipsi B. viro David. Publicauit hæc nuper anno 1640. Colonia in manipulo suo Hemmenrodensi, citatus Nicolaus Hesius, vna cum Collectis proprijs recitari solitis in missâ, quæ in Hemmenrode (ex indulto Apostolico) annuatim de eodem B. Viro celebrari solet. Adiunctæ sunt etiam plures notabiles sententiæ, quas Beatus vir David, semper in ore habuisse legitur, olim anno 1580. à Reuerendissimo Treurentium Archiepiscopo, Iacobo ab Eltz, plurimum commendatæ. Est autem hæc vita multo auctior eâ, quam ediderunt Henriquez (Latine) in Fasciculo, & Gallicè Ioan. d'Assigny, Abbas Nizellensis, parte 2. de Viris Illust. ordinis nostri.

HENRICVS A BERTHEIM, Religiosus & Abbas Noualis B. Mariæ, vulgo, Mariæ Rodæ, diœcesis Hildesemiensis, edidit *Chronicon Maria rodense*, in quo insignis elucet Authoris eruditio, & studium conseruandæ memoriæ rerum gestarum in Hildesemiensi Diœcesi, & ditronibus vicinis. Extant insuper in Mariæ Rodæ, eiuſdem *Opuscula aliquot theologica, & poemata varia, sæculum quo vixit referentia*. Quæ omnia se vidisse testatur Author historiz Rittershusanæ, apud Iongelinum, in notitia Monasteriorum Ordinis Cisterciensis.

Obijt Henricus anno Domini 1463.

HENRICVS BLUMENTROST, Abbas 19. Ebraecensis, in Franconia, S. Theol. Baccalaureus, Visitator strenuus & exactissimus monasteriorum vtriusque sexus, Pannoniæ, Buariæ, & Franciæ orientalis, rethor fuit egregius, & orator celebris, qui multa scripsit ad Academiâs, *Vicunensem, & Heydelbergensem*, vt testatur Bruschijs, lib.

de monasterijs Germaniæ, centuria 2. licet non specificet, quoniam hæc scripta fuerint. Obijt anno 1455.

HENRICVS, nobili stemmate, de Castro Marciaco, iuxta Cluniacum, in Gallia natus, iuuenis Cisterciense institutum in Claravalle amplexus est, sub Domino Roberto de Brugis, ubi tantum profecit, vt primum Altæcumbæ in Sabaudia, & postmodum Clarævallis Abbas 7. fuerit electus: imo ab Alexandro III. Pontifice, ad Concilium Lateranense, per litteras (ex nomine) euocatus; & ab eodem, Cardinalis Episcopus Albanensis constitutus, mox Legatus missus fuit in Vasconiâ, ad retundendam vesaniâ Catharorum, seu Albigenensium, quos hæreticos etiam egregiè compescuit, teste Roberto Antistodorenfi, in chronico. Scripsit inter alia, *Insignem orationem, in qua amarissimè deplorat distortum hereticorum obstinationem.* Quæ oratio impressa extat apud Baronium tomo 12. Annal. ad annum 1178. & Henriquez lib. 2. Fasciculi, dist. 25.

Seruantur etiam in Claravalle, manuscripti *Sermones plures de diuersis materijs, quos circa annum 1186. coram Urbano III. Pontifice habuit.* Obijt Atrebari in Belgio, anno 1188. quo à Pontifice missus fuerat ad reformandam pacem inter Comitem Flandriæ, & Ecclesiam Atrebatensem, quam pacem etiam (non sine multorum admiratione) antè obitum composuit. Sepultus fuit r. Atrebari, ante altare S. Andreæ, postea verò Claramvallem translatus, ibidem quiescit. De hoc viro, vide Ciacconium, & Nomenclatorem Cardinalium scriptorum; item Vincentium Beluacensem speculi historialis libro 30. cap. 31. & Longelinum in Purpura S. Bernardi.

HENRICVS CRUMPE, Religiosus fuit Ordinis Cisterciensis, natione Hybernus, S. Theologiæ Doctor, eiusdemque publicus & celebris professor Oxonij, in Angliâ, circa annum Domini 1390. & ibidem Wicleffistarum antagonista præcipuus; postmodum tamen, quia mendicantium ordines acius, quam par erat, perstrinxerat, graues persecutiones perpeffus fuit à Simone Episcopo Midenfi, Dominicano; si tamen Balæo (in alijs plurimis mendacissimo nebuloni) fides hic adhibenda sit. Scripsit

Determinationes scholasticas, & alia quædam. Vide etiam Iacobum Waræum, de scriptoribus Hyberniæ.

HENRICVS, Prior monasterij *Hulmensis* (vulgò, Hulme Cultraîne) in Cumbria, anno 1150. *Quædam non contemnenda opuscula edidit, quæ Abbati Meritonis consecrauit.* Manriquez tomo 2. Annal. anno 1151. cap. 12. n. 9. ex Demstero, in Scotiâ chronico, lib. 6. cap. 32. Quoniam tamen illa opuscula fuerint, non reperio.

HENRICVS A LEODIO, Prior Hemmenrodensis, circa annum 1438. *quædam scripta perhibetur à Nicolao Hesio, in manipulo Hemmenrodensi, tit. 12. quæ tamen ipse non specificat.*

HENRICVS MORICOTTVS, natione Pisanus, ex S. R. E. Subdiacono, monachus

Claravallis, ac Sancti Bernardi discipulus. Hinc Abbas 3. monasterij Sanctorum Vincentij & Anastasij ad 3. Fontes, extra urbem, actandem anno 1150. ab Eugenio III. Pontifice, creatus Cardinalis, tituli Sanctorum Nerei & Achillai, quædam etiam scripsisse fertur, ex quibus extat *Insignis epistola ad Radenicum*. Ad hunc leguntur etiam Sancti Bernardi, & Arnulphi Lexouensis epistolæ. Obijt anno 1179. Vide Nomenclatorem Cardinalium scriptorum. Huius etiam meminit Iongelinius in Purpurâ Sancti Bernardi.

HENRICVS Rhemenfis Archiepiscopus. Ludouici Crassi Francorum Regis filius, frater autem Ludouici 7. sub sanctissimo Patre Bernardo, anno 1149. in Claravalle monasticum indatus habitum, huiusmodi mox virtutum culmen conscendit, vt sequenti anno, paucis à professione mensibus, vnanimi calculo Episcoporum prouinciæ Rhemenfis, ad Beluacensem Cathedram electus fuerit. Cui electioni cum obstinatius assensum negaret, autoritate Petri Venerabilis Cluniacensis Abbatis, & Sanctissimi Patris sui Bernardi, compulsus fuit humeros oneri submittere, dignitatemque acceptare: qua per annos 10. tam laudabiliter functus est, vt anno 1161. ad Rhemenfis Ecclesiæ Archiepiscopale solium sublimari meruerit.

Scriptit *Epistolas plurimas*, doctrinæ ac pietatis sue certissimos indices, quarum duas exhibet Reuerendissimus Manriquez, Annalium suorum tomo 2. Priorem quidem, quam anno 1149. adhuc nouitius, scripsit B. Bernardo tunc absentij, in fauorem Iouis Episcopi Alicensis. Posteriozem, querelis plenam, ad Petrum Venerabilem, deplorando electionem suam ad Episcopatum. Obijt anno 1179. sanctitatis famâ clarus, & ob id Menologio Cisterciensi adscriptus 26. Maij.

HENRICVS Salteriensis, canobij Religiosus. Anglus, Ordinis Cisterciensis, in Huntingtonensi Comitatu natus, & ibidem ab ipsis teneris vnguculis, sub optima disciplina educatus, partim in suo monasterio, partim à Florentiano Hybernorum Episcopo, & à Gilberto de Luda, Cisterciensium monachorum Abbate, bonas literas, optimamque benè viuendi præcepta didicit. Ipse etiam iam edoctus, alios docere solebat, timorem domini initium esse sapientiæ. Et quia videbat homines plerumque magis timore poenæ, quam virtutis amore à vitijis deterreret, populo itidem inculcare solebat, nihil inquinatum intrare posse in regnum cælorum, atque ad eod omni peccato debitam esse suam poenam, & prius secundum diuinam iusticiam, satisfaciendum pro delictis, vel in hoc sæculo benè faciendo, vel in purgatorio patiendõ supplicia, quam cuiquam, qui aliquando peccati maculam contraxit, pateat aditus in æternum cœlestis beatitudinis refrigerium. Vnde & scripsit, ad Henricum Abbatem de Sartis, *De Purgatorio Sancti Patricij lib. vnum: incip. Patri suo in Christo, &c.*

Prologum huius libri integrum, & operis fragmenta plura, hoc nostro sæculo vulgavit Thomas Messinghamus Hybernus, in suo Florilegio. Scripsit & *De poenis Purgatorij, librum vnum. Inc. Iussisti Pater Venerande, &c.* Vide Ioannem Pitszum de illustribus scriptoribus Britannicæ.

Visiones, insuper, Oeni militis, seu, Ludouici Enij, primus omnium scripto manda-

uir,

uit, vt prodiit Manriquez ad annum 1154. cap. 5. De alijs ipsius scriptis, nihil reperitur. Claruit (secundum Pitsæum) anno gratiæ 1140. Stephano cum Mathilde de summa rerum in Angliâ hostiliter contendente. Manriquez tamen ad annum 1147. tunc solum fundatum censet Salteriense monasterium; adeoque Henricum claruisse postea. Eius tempore vixit in Hybernia Tundalus Carthusianus, cuius etiam referuntur mirabiles visiones.

HENRICVS SANCT-ÆGTDIANVS, patria Bruxellensis, Belga, Abbas monasterij Riddaghusani, vulgò, Rittershansen) in Germania, anno 1170. creatus; vir ad miraculum doctus, vt de eo loquitur Author chronici Riddaghusani, plurima scripsit, quorum Arnoldus Lubecensis, Helmoldi Continuator, lib. II. cap. 18. & Crantzius lib. 7. cap. II. Metropoleos, meminere. Valerius Andreas in bibliotheca Belgica.

HENRICVS STROMPIVS, vel (vt alij) *Trompau*, religiosus Loci Sancti Bernardi ad Scaldim iuxta Antuerpiam, & ibidem quondam Prior, S. Theol. Licentiatus, scripsit tylo nitido & docto, *Chronicon amplius sui monasterij vsque ad annum 1552.* Ex quo, multa ad Brabantij historiam spectantia, hauserunt Miræus, Henriquez, & alij. Chronicon hoc postea continuauit D. Petrus van Essen, de quo infra.

Relatio reuerendi admodum Domini iudoci Gillis, S. Theol. Licentiati, & Prioris eiusdem loci, anno 1647.

HENRICVS Abbas de Vallibus in Ornesio, ord. Cistere. in diocesi Tullensi, reliquit à se composita, *duo volumina Sermonum*, quorum primum, continet *Sermones de Adventu, & Quadragesimæ*. Posterius, de *Dominicis & Festiuitatibus totius anni.* Seruantur in Morimundo. Series librorum M. S. eiusdem cœnobij, anno 1648. ad memissa.

HENRICVS Veteris montis Abbas, scripto reliquit insignem Libellum (breui, vti, spero, publicandum) cui titulum præfixit: *Super cor: propter pium* (vt ait Author) nomen Domini nostri Iesu Christi, quod debet religiosus ponere super cor, vt conferat ei gaudium & solamen. Tractat hic Libellus (seu vt ipse vocat, *Compilatio hæc*) de nomine, & amore Iesu. Relatio Reuerendissimi & Eximij Domini Abbatis de Veteri-monte, in litteris ad me scriptis 18. Octobris 1648.

Suspicio autem, hunc Henricum fuisse Abbatem eius nominis 3. qui obiit anno 1517. Quem specialiter in monumentis Veteris-montis, legi fuisse virum religione & doctrina clarissimum, & studijs non minus addictum; qui etiam varios libros præclaræ suæ Bibliothecæ compirauit. Licet similia etiam legam de Henrico 1. qui obiit anno 1303. Cæterum, seruat hie libellus adhuc M. S. in Veteri-monte, prælo sanè dignissimus.

HERIBERTVS seu, *Herbertus*, ex monacho Claræuallensi Abbas de Moris, in Campaniâ, anno 1178. adhuc in Clarâvalle degens, scribere cœpit, *Librum aliquem miraculorum, quem postea ad insam satis magnitudinem perduxit;* teste Gosuino Claræuallensi qui de eodem ita scribit. *Herbertus, qui aliquando Capellanus Domini Henrici existit Abbatis, magnum satis diuersarum visionum, & miraculorum euidit volumen.* Qui

postea Dei providentiâ, fuit Sardinia Archiepiscopus &c. Henriquez in Apparatu ad Menologium, cap. 3. & Longelinus in Purpurâ Sancti Bernardi, inter Archiepiscopos Italiæ. Hic idem scripsit quoque insignem *narrationem alteram, de libro miraculorum Sancti Bernardi per miraculum servato*. Quam narrationem edidit Iacobus Merlonus, introductione in opera Sancti Bernardi, libro 6. Vide etiam Manriquez tomo 2. Annal. ad ann. 1153. cap. 11.

HERKENRODA, cœnobium est Sanctimonialium ordinis Cisterciensis, in ditione Leodiensi, ac Comitatu Loffensi, versus Brabantiam. *Huius loci confessorij religiosi Aluenses, scripserunt, & successivè continuerunt, historiam & miracula Sacramenti miraculosi, quod ibidem aservatur*. De hoc Sacramento miraculoso vide Arnoldum de Rayss, in Auctario ad Molanum, 25. Julij, & Henriquez in Menologio ad eundem diem: vbi verè mirabilia de eodem narrat, quæ se habuisse testatur ex monasterij Herkenrodensis archiviis, ac etiam testibus oculatis.

HERMANNVS DE PETRA, Ord. Cisterc. scripsit *Sermones plurimos*, qui manuscripti asseruantur in monasterio Hasnoniensi, ordinis Sancti Benedicti, in Hannoniâ. Ant. Sanderus tom. 1. Bibliothecæ Belgicæ manuscriptæ.

HERMANNVS, *Veteris Campi* in Diocesi Coloniensi monachus, patriâ VVestphalus, vir omnimodâ eruditione tam celebris, vt Guillelmus Eisegreinius, libro de scriptoribus orthodoxis, illum nominet, Eruditione & eloquentia clarum, Oratorem perfectissimum, Iurisconsultum celeberrimum, nec vlli Theologorum secundum. Scripsit pro defensione Concilij Basileensis, aliquot præclara opuscula; nimirum,

De vocibus diffinitivis in Concilio generali, lib. 1. cuius initium est: Tam iteratis vocibus, &c.

De potestate Papæ, & Concilij, librum unum. qui sic incipit: *Beatus Athanasius, &c.*

De schismate, lib. 1. Et

De generalitate, lib. 1. Atque *multa alia*, vt testantur plures Authores, quorum tamen titulos non reperio. Claruit anno 1440. Vide Trithemium de scriptoribus, Eisegreinium, Iacobum Philippum Bergomensem in supplemento suo, lib. 15. & bibliothecam Pontificiam Ludouici Iacob à S. Carolo, Philippus autem Seguinus, in bibliothecâ sua Cisterciâ M. S. huius mentionem quoque faciens, vocat illum monachum Campi Beatæ Mariæ, Diocesis Monasteriensis; alij tamen scriptores, communiter illum scribunt religiosum Veteris Campi.

HERMANNVS, VValdsassenis monasterij, in Germania, Abbas 7. vir angelicæ puritatis, adeoque & ipsis Angelicis spiritibus familiaris, quibus deuotissimus erat.

Scripsit (teste VValdsasseni chronico) *librum de excellentiâ, & cultu Angelorum*. Qui tamen liber hæctenus lucem non vidit. Hunc Hermannum etiam, ratione huius libri, inter Scriptores orthodoxos, & testes veritatis, recenset Eisegreinius. Obijt anno 1222. in Cistercio, vbi sepultus iacet antè altare SS. Trinitatis, in claustro Ecclesiæ. Vide Bruschium, & alios apud Henriquez in Menologio 29. Septembris, quo die illum Sanctis ordinis nostri adscripsit.

HIERONYMVS LEAMAS, in Sancti Clementis oppido, in Hispania natus; vir æterna laudis memoria dignissimus, & omnium retro sæculorum illustrissimis viris iure meritissimo adnumerandus; qui præter eximiam, exquisitamque, & reconditam eruditionem, summumque ingenium & iudicium, quibus præditus erat, vitæ quoque fuit integritate singulari, candore animi atque sinceritate admirabilis, paupertatis amans, obedientiæ tenax, ambitionis, omnisque fastus contemptor egregius: aded ut in illo, virtus cum doctrina, obedientia cum ingenio, pietas cum sapientia, certasse videantur. Iuuenis religioni nostræ se addixit in Carracetensi cœnobio: unde (votis Deo nuncupatis) ad ordinis collegia literis imbuendus transmissus, omnibus admirationi & venerationi fuit, ob illustria naturæ & gratiæ ornamenta, quibus cum singulariter præditus experiebantur. Decursus felicissimè studiorum spatij, varijs religionis obsequijs & officijs applicatus, summam ubique laudem reportauit. Madriti longo tempore concionatoriam moderatus cathedram, mira sermonis efficacia vitia coarguebat, virtutesque commendabat, idque tanta venustate, & facundia, ut nunquam fatigaret Auditores. Hinc maximus ad illum applaudentium populorum concursus, donec quandoque acrius sui temporis corruptelam quandam perstringendo, grauem in se procellam conciuuit; quam tamen tantâ animi constantiâ sustinuit, ut nihil maledicorum susurris motus, miro virtutum omnium documento probaret, se veri rectique amantiſſimum, & malis omnibus esse superiorem. Quo factum fuit, ut tempestate sedatâ, illustrius multò, non solum sapientiæ ac prudentiæ, verum etiam sanctitatis nomen apud orones obtinuerit; qui deinceps, grauissimas quasque difficultates ad eum deferentes, tanquam ab oraculo responsa petebant. Inter quæ sapientiæ decora, tantâ erat modestiâ & animi submissione, ut ea quaquâ poterat ope occultaret. Nunquam autem elarius virtutum eius splendor emicuit, quam cum monasterij sui Carracetensis regimini admotus, Abbas salutatus fuit; tunc namque frequentius apparuerunt excelsus & infractus eius animus, grauissimis infirmitatibus & molestijs impetitus; humilis morum grauitas, & modesta seueritas; profunda humilitas, & sui ipsius contemptus; ac denique in Deum pietas, eiusque diuinas laudes feruentissimus animi zelus, cælesti quoque prodigio comprobatus: in tantum, ut (referente Henriquez in Phœnicæ) quandoque visus sit monachorum choro assistere, diuinasque laudes cum ijs alacriter decantare, dum tamen interim eadem hora, graui infirmitate correptus, lecto decumberet. De quo prodigio postea conuentus, subridens, humiliter respondit: Spiritu in choro fui, à quo actum est, quod corpori negatum fuit.

Edidit *Methodum curationis Animarum*, librum sanè vtilissimum, excusum primò Madriti, in 4°. anno 1599. recusum deindè Moguntiæ, Græcij, & alibi sæpius de quo etiam Possëuinus in Apparatu sacro.

Scriptis & *Dialogorum libros duos*, variâ & multiplici eruditione refertos; quorum tamen editionem, mors nimium intempestinè superueniens, impediuit. Afferuantur interim studiosè Carraceti. Obijt Author pijsimè, anno Domini 1610.

HIERONYMVS SANZ, sive *Sanchez*, Religiosus, & postea Abbas monasterij de Benefezano, alias Bonifaza, in Regno Valentia, & Diocesi Tortosæ; vir fuit insigni animi

animi demissione, contemptuque sui ac rerum caducarum omnium: adeo ut cum esset Abbas perpetuus, multis precibus & exhortationibus; religiosos suos induxerit, ut dignitas Abbatialis hactenus in eodem monasterio perpetua, imposterum fieret triennalis. Cuius confirmationem simul ac à Summo Pontifice obtinuit, statim dignitate se abdicavit, reliquumque vitæ in omni humilitate & modestia traduxerit, historiarum præsertim Lectioni & scriptioni vacans.

Scriptit *Vitam Ioannis Aragonum Regis*. Item

Genealogiam Regum Aragonie, per modum Arboris.

Regulam etiam Sancti Patris nostri Benedicti, ex Latina Hispanam fecit.

Henriquez in Phœnice.

HIERONYMVS SOCHERIVS, natione Gallus, patria Aruernus, ab adolescentia in Montis Perosi, Claromontensis diœcesis cœnobio monachus factus, indeque Pazilios studiorum causa missus, tantos ibidem in philosophicis & theologicis studijs progressus fecit, ut inter celeberrimos Doctores Sorbonicos Lauream quoque Doctoralem promeruerit. Doctrinæ eminentiam, iudicij maturitas & vitæ sanctitas ornarunt. Quibus titulis Henrico II. & Carolo IX. Francorum Regibus, alijsque Principibus & Magnatibus eximiè charus exstitit. Clarevallis electus Abbas, à Pio IV. Pontifice ad Tridentinum Concilium euocatus fuit, ubi sententias doctrinæ & prudentiæ plenissimas dixit, ut legentibus clarè exhibet epistola Sancti Caroli Cardinalis Borromei, quam ad longum refert Reuerendissimus Gaspar Longelinus in Purpura S. Bernardi. Et Concilio ad suos in Galliam reuersus, mortuo Cisterciensi Abbate, eidem substiturus fuit.

Sed modica hic ei requies; qui anno 1568. à Pio V. (quantumuis renitens) Presbyter Cardinalis, titulo S. Matthæi in Merulana ordinatus, Romam (in virtute salutaris obedientiæ) ab eodem Pontifice euocatur per expressas litteras, quas etiam ex historia Iacobi Græci, refert Longelinus supra. Romæ, ob singularem gloriæ contemptum, vitæ moderationem, aliaque sanctitatis indicia, omnibus admirationi fuit in tantum, ut Thomas Bozius in opere suo de signis Ecclesiæ, eum adnumeraverit *Patribus vita sanctis, quorum sanctitas ætate nostra multis operibus comprobata est*. Scripta reliquit plurima, præsertim, *Controversias contra nostri temporis hæreses*, &c. quæ omnia in Claravalle asseruantur M. S. Titulos ego obtinere non potui. Compendium vitæ huius Hieronymi publicavit Parisijs anno 1625. Ant. de Costa, lib. 2. historiæ catholicæ. Obijt autem Romæ anno 1571. x. Nouembrii, cuius Cor Claravalle delatum fuit, reliquum verò corpus sepultura traditum in monasterio S. Crucis in Ierusalem, quod est ordinis nostri cœnobium, in Vrbe. Cui anonymus quidam sequens posuit epitaphium:

Cur voluit Presul, Roma sua viscera condi?

An quia visceribus condita Roma fuit?

Cur voluit magnum Gallis Cor ut esset in oris?

An quoniam cordi Gallia magna fuit?

Cur voluit Roma sepeliri marmore corpus?

*An ne in delirijs quod sibi Roma foret?
Fallor, habet Cor Gallia magna, quod excors
Audito Patris funere facta fuit.
Viscera Roma tenet, tam sacro Presule raptò
Quod sua visa sibi viscera Roma rapi.
Corpus Roma tenet, quod propria corpora sensis
In partes sese dissociare suas.
Gallus, Romanus, Socheri viscera, corque,
Sensere auferri, restituique sibi.*

Vide Longelinum suprâ; & Nicolaum Baccarium libro ultimo suæ elegantis historię Septimianæ, ubi per occasionem in huius Cardinalis laudes & virtutes excurrens, præclara sanè narrat, de laboribus quos in Concilio Tridentino sustinuerit, de sententijs quas ibidem dixerit, ac denique de operibus ab eodem scriptis. Sed & Philippus Seguinus in sua Bibliotheca sæpè citatâ, de hoc viro agens, asserit illum inter alia, etiam scripsisse, *Insignem librum reformationis ordinis Cisterciensis, qui communiter vocatur, Hieronymianus* Item, *Epistolarum doctissimarum librum unum*. Et reuerà, quod pro recusatione Cardinalatus instanter scripserit Pio V. Pontifici, declarat ipse Pontifex in litteris suis suprâ citatis, quibus illum Romam accersit: quas, utpotè raras, & non parum ad viri commendationem spectantes, visum fuit hic pariter subiungere:

Dilecto filio nostro, Hieronymo, Abbati Claravallis, S. R. E. Cardinali, Pius Papa V.

Di ecte fili, Salutem & Apostolicam benedictionem. Acceptis litteris tuis, & cognitis rationibus quas attulisti, cur tibi commodius existimes manere in ordine tuo, quam suscipere munus, ad quod vos superioribus diebus, de consensu Fratrum nostrorum promovimus; modestiam quidem, & probitatem tuam agnouimus, sed excusationem non esse accipiendam duximus. Nam quod existimas promotionem hanc tibi impedimento fore ad agendam curam monachorum regimini tuo commissorum, & monasteria quæ abs te visitari (ut à Claravallenti Abbate debent) visitanda; ea res se se aliter habitura est, quam censet. Cardinalatus enim dignitas, ad iumentum potius erit, ad officium illius maiore eam auctoritate præstandum, & ea quæ monasteriorum necessitas exposcit, agenda. De ijs vero, quæ in eo esse debeant, qui ad hoc munus sumatur, quæ tibi deesse scribis laudamus quidem tuam istam humilitatem, sed non est tuum de te, quam sis eo muneri idoneus, iudicare. Nostro acquiescere iudicio debes, & cogitare, per ministerium nostrum, te à Deo vocatum fuisse; quandoquidem te nec opinante, in curarum & sollicitudinis nostræ partem, non nisi diligenter in deliberatione assumpsimus, ad seruiendum nobiscum Dei honori, & sanctam Dei Ecclesiam, tam graui, & turbulento tempore, regendam, qui potens est, & ea quæ tibi dedit, dona augere, & quæ in te forsitan desiderari possunt, adtere; pro cuius obsequio & honore, nullos debes nec animi nec corporis labores subterfugere: sed eius vocatione confusus, ipsius gratiæ, & auxilio humiliter obedire. Debes

bes verò, & charitatis officium postulat, vicem nostram dolere qui hâc ætate onus multo grauius sustinemus, ad quod ferendum, tuâ, & tui similibus opera indigemus. Accepto igitur, quod ad te misimus, huius honoris insigni, omni excusatione ommissa, constitutis prius ordinis tui istis rebus, ad urbem quam breuissimo tempore te conferas; quod ut facias, in virtute sanctæ obedientiæ tibi mandamus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub anulo Piscatoris, die octauâ mensis Maij, anno 1568.

Signat, Ant. Lommelinus.

HIERONYMVS TREVISANVS, illustri in Italiâ Trevisanâ familiâ natus, religiosus & Abbas monasterij Sancti Thomæ, in vrbe Torcellanâ, ditionis Venetorum, ac postea Cremonensis Episcopus, *Philosophus & Iurista* fuisse perhibetur *scriptis suis clarus*, per vniuersam præsertim Italiam: quorum tamen titulos nondum assecutus sum.

Longelinus in originibus monasteriorum ordinis.

HILARION DE RANCATE, natione Italus, & congregationis Sancti Bernardi, Lombardiæ & Thuficiæ, alumnus; vir nunquam satis laudandus, & æternâ memoriâ dignissimus, cuius paucissimos pares tulit sacer ordo noster per Italiam: Doctrinâ, prudentiâ, religiosâ conuersatione, gubernandi peritiâ plurimum spectabilis, in consilijs suis ad miraculum prudens, linguarum notitia clarissimus; utpote etiam Hebraicè, Syriacè, & Arabicè doctissimus. Quorum omnium intuitu, iam per 26. annos, duobus summis Pontificibus à secretissimis fuit consilijs. De quo (litteris suis ad me datis ex Vrbe Româ 12. Octobris anni 1647.) ita scribit doctissimus Carolus Emmanuel Maldura, S. Theol. Professor in illustrissimo cœnobio S. Crucis in Hierusalem: *Reuerendissimus Dominus Abbas noster Hilarion, typographis ant non fuit hæcenus, ant vacare non potuit, cum tamen plurimum eos exercere possit, si aduersaria sua in ordinem redigere velit, ant potius valeret; ut enim à 25. annis citra, à duobus summis Pontificibus in magnis quibuscunque negotijs, & congregationibus adhibitus fuit, vix credi potest, quot responsa, quot tractatus omnifaria eruditionis, in theologiâ siue expositiuâ, siue morali, siue denique scholastica, scripserit: nec desunt, que ad historiam, que ad Concilia, que ad Canones spectant; sed assiduis negotijs & studijs vix superest tempus ad ea relegenda. Eius cum laude meminit Cornelius à lapide in Ecclesiasticum, Prolegomenon cap. 3. Ubi ab eodem Reuerendissimo versionem ex Syriaco accepisse se ait; est enim Reuerendissimus Pater, inter cetera, H. braicè, Syriacè, & Arabicè doctissimus. Meminit eiusdem Theodoras Forestus, in suis commentarijs & disputationibus de Trinitate, disp. 1. cap. 3. ubi citat eruditissimum tractatum de Trisagio, ab eodem Reuerendissimo conscriptum à 25. annis: hæcenus Maldura. Porro vixit adhuc Venerabilis Hilarion, hodièque dum hæc scribo, anno 1648. Abbatiam Sanctæ Crucis in Hierusalem, Romæ moderatur.*

HILARION TADINVS, Mediolanensis, congregationis Lombardiæ religiosus, tam sæcularibus, quam diuinis litteris ornatissimus, nec non & vitæ sanctimoniam clarus, *Septem psalmos penitentiales, carmine hexametro paraphrasticos, doctissime exposuit.*

Quod

Quod opus asseruatur in bibliothecâ collegij Sanctæ Crucis in Hierusalem, Romæ. Authorem hunc viris illustribus ordinis nostri Cisterciensis etiam annumerat Robertus Rusea. Series scriptorum Italiæ, ex vrbe ad me missa 1647.

S. HILDEGARDIS Abbatissa Montis Sancti Ruperti, alias Roberti, iuxta Bingam, Diœcesis Moguntinæ, varijs scriptis illustris (quæ recenset Trithemius) non fuit Cisterciensis (quidquid dicant Henriquez in Menologio, Montalbus in chronico suo, & alij) sed Benedictina nigri habitus, vt mihi certò cõstat, ex diligenti inquisitione, quam aliàs hæc de re habui, dum in tractu illo Ebirbaci degerem, mōtemque S. Roberti subinde visitarem. Suspicio, autem, citatos Montalbus & Henriquez, errorem suum hausisse ex cap. 68. vitæ B. Iulianæ Corneliensis, vbi legitur, Iulianam exulantem à monasterio suo, deflexisse ad montem Sancti Roberti, monasterium monialium ordinis Cisterciensis. Verum, hoc monasterium diuersum est à priore, vt potè situm in diœcesi, & haud longe à ciuitate Leodiensi, pro vt etiam in vitâ memoratâ refertur; prius verò, in diœcesi Moguntina, vt dictum est.

B. HILDEGUNDIS Virgo, quæ sexum mentita, habitum ordinis nostri assumpsit in Sconaugiâ Cisterciensi, virorum cœnobio in Palatinatu electorali, in quo ad finem vitæ suæ sanctissimè perseueravit. Cum autem esset litterarum scientiâ haud vulgariter instructa, scripsit carmine non inuenusto, *Libellum insignem, de vitâ ac prerogatiuis Sancti Joannis Baptiste, ac gaudio parentum ipsius*: referente Cæsario Heisterbacensi, Lib. 8. memorabilem sui temporis, cap. 50. Vbi hæc de Beatâ hæc Virgine scribit: *Præcursorem Domini plus omnibus Sanctis Sanctis dilexit, nec sufficiebat ei de illo cogitare, illum obsequijs & orationibus honorare, alijs illius prerogatiuas prædicare; quin etiam ad perpetuandam eius memoriam, versificaretur de eius annuntiatione, natiuitate, & gaudio parentum: Litterata siquidem erat, & idèd versibus profæqui studuit, quidquid ac illius sanctitate legerat &c.* Vide Henriquez in Menologio 5. Augusti.

HVBERTVS RVDOLPHVS (vulgo *Raul*) Audomarenfis, Abbas dignissimus monasterij de Claro-marisco, siue, Claræ paludis, in limitibus Flandriæ & Arteliæ, olim Morinensis, nunc verò Audomarenfis Diœcesis; Edidit *doctum Panegiricum de rebus ab Alexandro Farneso Parmensi Principe in Belgio gestis*: impressum Louaci apud Bogardum, & postea iterum Coloniae, anno 1598. apud Mylium. Obijt anno 1594. Hunc illustribus Flandriæ scriptoribus etiam adnumerant Ant. Sanderus, & Valerius Andreas in Bibliothecâ Belgica.

HVGŒ, ex monacho Clarævallis (testibus Ignatio Firmino, & Angelo Manriquez) monasterij Trium Fontium in diœcesi Cathalaunenfi Abbas secundus, ac postea anno 1150. ab Eugenio 3. creatus S. R. E. Cardinalis, Episcopus Ostiensis, ad quem extant plures Diui Bernardi Epistolæ, vt 274. 277 290 296. 306 307. *Descripsit felicem obitum dicti Pontificis Eugenij 3. ad Goswinum Cisterciensem, & Bernardum Clarævallensem abbates.* Extat in historia Sancti Anstasij Trium Fontium, quam anno 1640. publicauit Longelinus in notitiâ Abbatiarum &c. itemque in Purpurâ Sancti Bernardi.

De hoc Hugone, eiusque opusculo memorato, agit etiam Ludouicus Iacob à Sancto Carolo, Carmelita, in Bibliothecâ suâ Pontificiâ, lib. 2. Philippus quoque Sequinus in Bibliothecâ suâ Cisterciânâ, vocat illum ingenio felicem, doctrinâ magnum, & tam in Aristotelica, quam in Christiana philosophia multum exercitatum; scripsisse autè *Epistolas plures ad diuersos, ex quibus extat una insignis (in vita S. Bernardi Gallicè conscripta) consolatoria, ad ipsum sanctum Patrem Bernardum, iam periculose infirmum & morti vicinum, in qua rogat cum infirmitatis huius molestias æquo animo perferre, & valetudini consulere, &c.*

Obijt Hugo anno 1158. in monasterio nostro Dunensi, reperitur liber miraculorum B. Eugenij, à quodam illi cœno conseriptus; sed, an ab hoc Hugone, incertum.

Cæterum, non possum hic silentio præterire, controuersiam celebrem quam inter varios scriptores reperio, de Abbatiâ, ex qua desumptus fuerit Hugo noster ad Cardinalatum; nam Ciacconius, de vitis Pontificum, in Eugenio III. expresse asserit Hugonem antea fuisse Abbatem Trium Fontium, iuxta Romam; quam sententiam etiam amplexi fuerunt Arnoldus de VVion, Lib. 1. cap. 44. Henriquez in Menologio, 1. Decembris; & Ferdinandus Vghellus, in Tabulis, lib. 6. cap. 3. Ignatius verò Firminus Fiteriensis, in notis ad Exordium, & post illum etiam Manriquez, tomo 2. Annalium Cistere. ad annum 1150. cap. 4. nu. 6. & 7. omninò contendunt, illum fuisse Abbatem Trium Fontium in diocesi Cathalaunensi, nõ verò Trium Fontium iuxta Romam. Quam opinionem etiam Manriquez diuersis rationibus satis plausibilibus confirmat. Nihilominus, Reuerendissimus Longelinus Eusterthalensis Abbas, vtramque hanc reiiciens sententiam, tertiam amplectitur in Purpura sancti Bernardi, asserens Hugonem non fuisse Abbatem, sed monachum Trium Fontium iuxta Romam. Et quidem, quod hic non fuerit Abbas, probat ex serie Abbatum illius cœnobilij, sibi ex eodem transmissa, in qua nulla sit mentio alicuius Hugonis. Similiter, quod etiam non fuerit Abbas 2. Trium Fontium Cathalaunensis diocesis, iam antea satis ostenderat in notitiâ sua, dum 2. huius cœnobilij Abbatem, vocatum fuisse asserit (non Hugonem) sed Gaidonem. Quidquid sit de hac controuersia, quam Annalists, & Chronographis nostris discutendam relinquo, quod ad institutum nostrum spectat, in hoc omnes conueniunt, Hugonem nostrum fuisse professionem monachum Cisterciensem, & S. Bernardi discipulum, & postea ad Cardinalatum prouectum, scripsisse opuscula hæc superius recensita, quorum intuitu potuit & huic quoque bibliothecæ adscribi, præsertim postquam iam antea diuersi alij Auctores illum illustribus scriptoribus adnumerarunt.

HYGO KIRKESTALLENSIS (Kirkestallensem vocat Lelandus; Pitsæus, Kirkestedum) ordinis nostri in Angliâ monachus, vir pius & doctus, ordinisque sui amator & zelator eximius, familiarem habuit Serlonem, quendam Eboracensem monachum Benedictinum, doctum & grandævum, ordinique nostro addictissimum, à quo plurima hausit de gestis monachorum ordinis eiusdem per vniuersam Angliam, quæ scripto mandauit, & in diuersos libros redegit: quos se vidisse testatur Lelandus, apud Ripondunum in Northumbriâ. Extant adhuc ex ijs libri duo, dedicati Ioanni Fontanensis cœnobilij Abbati, *De origine & progressu Fontanensis cœnobilij. Et, Historia rerum à*

monachis Cisterciensibus in Angliâ gestarum. Claruit anno redemptionis humanæ 1220. dum rerum in Angliâ potiretur Henricus III. Vide Authores citatos, Lelandum, & Pitæum.

HUGO, cognomento, *Matisconensis*, Sancti Bernardi consanguineus, & ab ipso, ac cum ipso ad religionem conuersus, interuentu miraculi: mox antè ipsum electus in Abbatem primum & fundatorem cœnobij Pontigniacensis, anno 1114. Exemptionem Abbatum ab Episcopis, primus (vt creditur) prouidè inuenit, aut executus est. Anno 1127. à capitulo generali missus fuit legatus ad Ludouicum Francorum Regem; anno verò sequenti 1128. Concilio adstitit Trecenti. Postmodum in Episcopum promotus Antisiodorensis, anno 1148. Concilio interfuit Rhemensis, à quo, nomine vniuersæ Ecclesiæ Gallicanæ, missus fuit legatus ad Eugenium Papam III. Tandem plenus dierum & virtutum, obdormiuit in Domino, anno 1151. 6. Idus Octobris vt (ex Mortilogio Pontigniacensi) refert Manriquez in serie Abbatum Pontigniacensium, ad calcem tomi 1. Annalium Cisterc. sepultusque fuit Pontigniaci iuxta maius altare, ad latus euangelij, vbi eius corpus post quatuor sæcula adhuc integrum fuit repertum, sed ab hæreticis Calvinianis impiè laceratum, & combustum.

Scriptit *Opusculum insigne, de conseruandis Ecclesiæ priuilegijs.* Quinimò Reuerendissimus Pontigniacensis Abbas modernus, S. Theol. Doctor, & varia eruditione clarissimus, in serie scriptorum Pontigniacensium, quam anno 1648. ad me misit, *Probabile sibi videri aserit, illum præ omnibus alijs primis Patribus nostri ordinis, scripsisse, & ea compilasse, quæ de nostro ordine per id tempus habemus.* Quia vir erat summæ eruditionis, & maximi ingenij.

HUMBERTVS (alijs, *Hymbertus*) *Philtiacensis* cœnobij, in Senonensi diœcesi Abbas, in diuinis scripturis longa exercitatione consummatus, atque in philosophia peripatetice nobiliter doctus, vt testantur præclara opera, quibus nomen suum posteritati in benedictione reliquit. Conscripsit namque,

Diserta commentaria in vniuersam Aristotelis metaphysicam; & in libros de Anima. Quæ in membranis descripta, adhuc asseruantur in Caroli loco, vt in relatione ad me missa ex Gallijs, scribit doctissimus Claudius Chalemor, eiusdem loci quondam Prior, nunc autem Abbas de Columba. Id quod etiam antea notauerat Seguinus in bibliotheca. Scripsit insuper

Commentaria (succincta, sed solida) in quatuor libros Sententiarum Petri Lombardi: quæ hodiè adhuc reperiuntur in monasterio nostro de Dunjs, & etiam Louanij, in Valle Sancti Martini.

I.

IACOBVS DE ALTA VILLA, Patria Rhingoius, Abbas cœnobij Ebirbacensis, diœcesis Moguntinæ, S. Theol. Doctor, & in Parisiensi Academia quondam professor celeberrimus; vir fuit ingenio, ad stuporem, subtilis; & in theologicis ac philosophicis scientijs præclare eruditus. Scripsit

Commentaria amplissima, & subtilissima, in quatuor libros Sententiarum, quæ etiamnum manu-scripta in membranis, studiosè asseruantur in bibliotheca monasterij nostri de Dunis. Scripsit & Librum variarum questionum, & plura alia, teste Reuerendissimo Domino Ioanne Blanckenbergh, Abbate Veteris Montis, S. Theol. Doctore, in relatione M. S. quàm superiore anno mihi transmisit: horum tamen titulos inuenire nequiuim. Floruit autem tempore Caroli IV. & Innocentij VI. Pontificis, anno 1360. obiitque anno 1393. sepulturam consecutus inter Prædecesores suos, in capitulo monasterij sui Ebirbacensis, quam ipse sapius vidi. Vide de hoc Iacobo etiam Guilielmum Eusegreinius, in libro de scriptoribus orthodoxis, vbi eum nominat, Theologum verè profundissimum, & Rhetorem insignem.

IACOBVS, natione & cognomine *Anglicus*. Ordinis Cisterc. monachus, & S. Theol. Doctor fuit Parisiensis, cuius tempore, Stephanus Lexingtonus Anglus, Abbas Clarevallensis, aduertens Cistercienses monachos à Dominicis & Minoritis vtunque respectui haberi quod vniuersitates non frequentarent, adeoque nec viros solide doctos haberent, collegium pro Clarevallensibus in vniuersitate Parisiensi erexit, in Cardueto, in ipsa scilicet domo Comitum Campaniæ, in quo collegio, omnium primus Iacobus noster Philosophiam, & postea etiam Theologiam docuit. Perro collegium hoc ab Abbate Clarevallensi pro suis dumtaxat ædificatum, postmodum à Benedicto Papa 12. vniuerso ordini Cisterciensi commune redditum fuit, vt notat Iacobus de Beul, in suo Theatro antiquitatum Parisiensium.

Scripsit autem Iacobus pauca quidem, sed præclara opera; nimirum,
In Cantica Canticorum, Lib. vnum.

Conciones in Euangelia. Et.

Lecturas scholasticas varias.

Guilielmus Eusegreinius in catalogo scriptorum orthodoxorum, huius viri mentionem faciens, vocat illum, virum doctissimum, nec vlli theologorum secundum. Vide etiam Pitæum de scriptoribus Britannicæ.

Claruit circa annum Domini 1270.

IACOBVS COBELVS, Religiosus Alderspacensis, vir non minus pietate, quam doctrinâ præstans, contemplationis præsertim & quietis deuotæ studiosus, Regulam Benedictinam notis asceticis pulchre dilucidauit. Scripsitque insuper, *diuersos precum & meditationum libellos*: tantæ pietatis, vt vix vnus sit in toto monasterio religiosus, qui aliquo careat. Obijt à paucis annis. Perillustris & Exim. D. Caramuel, in epistola dedicatoriâ 1. partis suæ Theologiæ regularis.

IACOBVS D'ESLOGES (alij *Robertus*) monachus de Longo-villari, in tractu Boloniensi scripsit *Historiam quandam huius temporis*. Item. *Opus prægrande in commendatariis Abbatibus*: manu-scripta ibidem, in longo Villari.

Ex relatione Eximiorum Dominorum Iosephi Arnolfini, & Claudij Chalemot, S. Theol. Doctorum Sorbonicorum.

JACOBVS FALCO Hispanus Valentinus, Equez militiæ Cisterciensis de Montefalco, nuper Antuerpiæ typis Bellerianis edidit *Insignem cōmentarium de quadraturâ circuli*.

JACOBVS FVRNIVS, siue, *Furnerius*, ordinis Cisterc. scripsit in *Psalterium*.

Draudius in Bibliothecâ vniuersali. Credo tamen hunc esse eundem cum Benedicto Papâ 12. qui ante papatum hoc vocabatur nomine.

JACOBVS GRÆCVS, Syllanæus, ordinis Cist. in Italiâ, edidit *Librum de vita & gestis Ioachim Abbatis Curatij in Calabria*; qui citatur à Ferdinando Vghello, & sapius à Iongelino in Purpurâ Sancti Bernardi.

JACOBVS IANVARIVS, monachus cœnobij Sanctarum Crucium, in Aragoniæ regno; vir ingenij acumine, nec minori doctrinâ præstans, quibus fretus, totum se dedit ad obscura Raymundi Lullij scripta exponenda. Hinc scripsit *Commentaria in metaphysicam ipsius Raymundi*: Opus insigne, quo ingenij sui subtilitatem, & eruditionis profunditatem prodit. Floruit circa annum Domini 1393.

JACOBVS LIEVINS, natione Flander, religiosus cœnobij nostri de Dunis, & Theologus Parisiensis, circa annum 1450. tanta doctrinæ & prudentiæ fama claruit, vt à diuersis Prælatiis alijsque viris primæ authoritatis, in arduis quibuscunque negotijs, tanquam oraculum aliquod consuleretur. Scripto reliquit *Insigne volumen concisionum, de Tempore*. Adrianus Meldaghj in Chronico Dunensi. Obijt 1466.

JACOBVS cognomento, Polonus, religiosus Cœnobij de Paradiso, diœcesis Posnaniensis in Polonia, floruit anno 1495. vir eximia doctrina, diuina memoria, atque summa tum sacræ, tum prophanæ historiæ cognitione præditus. Plurima scripsit *de diuersis materijs*; ex quibus, typis excusum extat insigne opus, quod intitulauit; *Speculum Religiosorum*: de quo ita cecinit Laseroicius:

Abditâ nosse cupis veterum vestigia Patrum,

Felices celsum queis petiere polum?

Iste viam facilem virtutis ad æthera monstrat,

Contemptis mundi, carnis & illecebris.

Omnibus admiranda sacra monumenta reliquit

Doctrinæ, vt videant dogmata vera Patrum.

Patribus antiquis magni tribuuntur honores,

En par hisce fuit, par decus inde refert.

Doctoratus S. Theol. titulum à Craconiensi Vniuersitate sibi oblatum, ex humilitate recusauit, quemadmodum etiam & dignitatem Abbatialem in suo monasterio, quam (eo recusante) acceptauit confrater eius, nomine Petrus, S. Theol. Doctor, anno citato 1496. De hoc plura Cromerus de Rebus Polonorum, lib. 8. teste Reuerendissimo Domino Iongelino, in notitia Abbatia um, de monasterijs Poloniæ.

Notandum autem hic specialiter duxi, hunc esse illum Iacobum de Paradiso, quem

quem Theodorus Petreius in bibliotheca Carthusiana confundit cum Iacobo de Clusa, S. Theol. Doctore & professore publico, qui post professionem 40. annorum in ordine nostro, ad Carthusianos transijt apud quos diuersa conscripsit opuscula, quæ ibidem ipse Petreius recenset; tamen si fateatur, alios scriptores, hos duos inter se distinguere; prout etiam debere ab inuicem distingui, ostendam ex ipsiusmet Petreij verbis. collatis cum ijs quæ iam attulimus ex Cromero, scriptore Iacobi nostri conterraneo. Petrei itaque verba hæc sunt, loco citato, littera I. *Iacobus de Clusa, alias de Paradiso (licet alij diuersos fuisse existiment) ante ordinis ingressum, S. Theol. Doctor, ac professor publicus, postmodum verò Erphordianæ Carthusiæ alumnus, scripsit tractatum de apparitionibus Animarum post exitum à corporibus, & earundem receptaculis, &c. Et infra: Caterum, ante ordinis ingressum, inter Cistercienses vixit per annos circiter quadraginta mansissetq; forsitan apud illos, nisi Abbatis nomen & omen subterfugiens, malisset sine ullo officio apud Carthusianos delitescere, ac librorum scriptioni operam impendere, quæ Prælaturo sarcinâ prægranari. Quod ibidem etiam ad annos duos supra viginti, pro viribus prestavit. Obijt enim ætate pluriquam octogenarius, anno nimirum Domini 1465. in perniçilio S. Philippi & Iacobi, quemadmodum Auctor ille prodidit, qui vitæ illius, v: potè contemporaneus, ac discipulus, anno Domini 1482. conscripsit, nempe Iacobus Volradi. Hæc ibi. In quibus verbis, aduerte 1. Iacobum de Clusa Doctorem fuisse theologum, & professorem publicum. 2. anno 1443. Abbatia onus fugientem ad Carthusianos deflexisse, ac 3. obiisse anno 1465. Cum è contra, Iacobus de Paradiso, 1. nunquam fuerit Doctor theologus, sed titulum Doctoris recusauerit. 2. anno demum 1496. maximè floruerit, quo scilicet anno ad Abbatiam postulatus fuit, 31. annis post obitum Clusæ: quæ omnia simul collata, diuersitatem personarum clarè conuincunt. Quocirca, Iacobum de Paradiso nobis retinentes, Iacobum de Clusa, cum scriptis suis, Carthusianis relinquemus. Tamen si vix dubitandum videatur quin tempore 40. annorum, quo inter nostros vixit, & studijs ac scriptioni tam impensè deditus erat, quædam opera scripserit (maximè, cum theologiam doceret) quæ proinde etiam Cisterciensibus adscribi possent.*

IACOBVS DE THERMIS, S. Theol. Doctor, Abbas primum Caroli Loci, ac deinde Pontigniacensis, numero 13. Iuris vtriusque, & sacræ theologiæ peritissimus; plura scripsit, ex quibus adhuc extant in bibliothecis Caroli Loci, & Sancti Victoris Parisijs (referente Seguino) opera sequentia

Defensorius Juris, lib. 1. Contra Pseudo-prophetas, lib. 1. Et

De questionibus theologicis, liber 1.

Lego etiam in catalogo bibliothecæ monasterij Laudensis in Gallo-Flandria, apud Ant. Sanderum parte 2. bibliothecæ manuscriptorum Belgicæ, extare in dicto monasterio *Egregium quoddam opus, ab hoc Iacobo conscriptum, continens varios tractatus, contra impugnantes exemptiones religiosorum: quos tractatus Auctor exhibuit SS Pontifici Clementi V. in Concilio generali Viennensi, anno 1312. Videntur autem scripti contra Ægidium Romanum, ex ordine Augustiniano Episcopum, qui tunc temporis dictas exemptiones, præsertim monachorum, valè impugnabat. Asseruaturn hoc opus etiam in Cistercio; verum, verum distinctum sit à Defensorio Juris*

Juris, suprâ recensito, me latet. Denique illum aliquot saltem S. *Scripturæ* textus exposuisse, videtur posse colligi ex epitaphio ipsius, quod ex monumentis Pontigniacensibus profert Reuerendissimus Manriquez in ferie Abbatum eiusdem loci, ad calcem tomi I. *Annal.*

*Quem tenet hic fundus, Doctor fuit iste profundus:
Sanctus ut Edmundus, fuit absque libidine mundus.
Istius Ecclesiæ pater, & fons Theologiæ,
Vitæ norma piæ, feruens in amore Mariæ.
In testamentis præclarus scriba duobus.
Centum ter decies, septem ter, lumine Luca,
Migrans ab hac luce. Sit sibi Christe quies.* 1321.

JACOBVS SEGHERS, religiosus & Vice-prior prioratus S. Saluatoris (vulgò, Petri Pots, à Loci fundatore) in ciuitate Antuerpiensi, concionator disertissimus edidit, *Conceptus concionarios morales supra Dominicis assuales patre labore genitos, matre sapientia natos, penna obstetricæ susceptos.* Impressit Lotharij Andreas Bouuet, in 40. 1645. Prælo paratum habet tomum alterum continentem

Conceptus Morales in Dominicis hyemales.

Edidit & librum, cui titulum præfixit: *Militia secularis & spiritualis, quam Persens peregrinjs conceptibus, tam sacris tum prophætiis instructam, in huius anni (1647.) auspicio, cum palma victoriæ, & olina pacis, exhibet,* authore R. D. Iacobo Seghers, prælaturæ Sancti Saluatoris, ord. Cistere. Antuerpiæ, religioso, & Vicepriori. Impressit Antuerpiæ Christophorus Iegers, anno 1647. Viuit adhuc hoc anno 1649. cuius sæcundus calamus plura parturiet.

JACOBVS DE SOMARIA: Vide, *Ioannes de Villario.*

JACOBVS DE VAVX, Aureævallis in ducatu Luxemburgico monachus, & monialibus Clarifontis à sacris confessionibus; descripsit *Vitam, & res præclare gestas, B. Ioannæ Abbatisse eiusdem loci,* quæ fuit filia Henrici Marchionis Luxemburgensis, Comitum Arlunensis, Rupensis, &c.

Historiam item fundationis & progressus dicti monasterij Clarifontis, M. S. ibidem, & in Aurea valle. Viuebat anno 1630. & postea.

JACOBVS WIMESIVS, Abbas Iardineti, seu Hortuli, apud walcuriam, Comitatus Namurcensis in Belgio, scripsit *Vitam prædecessoris sui, B. Joannis Enstachij, 1. Abbatis, eiusdem monasterij,* quam Latine edidit Chryostomus Henriquez, in Fasciculo, lib. 1. dist. 16. & antea Gallicè, Ioannes d'Asigny, in Conclauis rerum memorabilium ordinis Cistere tomo 1. cap. ultimo. Vide etiam Arnoldum de Raiffe, in *Auctario ad Molanum,* 20. Septembris. Vixit Wimesius circa annum Domini 1450.

IGNATIVS FIRMINVS, de Hiberno, monachus Nucalensis in Hispania, vir vndequa-

que magnus, doctrinâ, prudentiâ, gubernandi peritiâ, animi magnitudine, & omnimodâ virtute. Quem nulla dies vidit otiosum; quia omne tempus à diuinis laudibus, alijsque obedientiæ exercitijs liberum, studijs impendit. Non potuit tam ardens, & lucens lucerna, intra monasteriorum nostrorum parietes diu abscondita manere: quia Complutensis Academia, fulgidis eius radijs perceptis, eidem (S. Theologiæ doctorali lauræ prius insignito) Durandi cathedram moderandam commisit; quam tantâ cum doctrinæ æstimatione gubernauit, vt Philippus II. prudentissimus Hispaniarum Rex, eum indè euocatum, celeberrimo Fiteriensi monasterio, in regno Nauarræ, Abbatem præferebat perpetuum. Vbi multis occupationibus expeditus, totum se illustrationi ordinis nostri impendere decreuit. Quare, ex Nucalensi monasterio, virum religione & doctrinâ conspicuum, sibi antè notum, & familiarem, Bernardum de Villalpando, ad se inuitatum, de Superiorum licentiâ, in Gallias transmisit, vt lustratis celebrioribus ordinis nostri bibliothecis, diligenter adnotaret, quidquid ad ordinis commendationem, & splendorem spectans, reperiret. Quod hic etiam fideliter peregit, vt suprâ vidimus, cum de illo egimus. Collectionibus & annotationibus hisce instructus Ignatius, varias & egregias meditabatur lucubrations; sed importuna superueniens mors, omne eius propositum interturbauit, & sic plura præclara opera tenebris inuoluit, & sepeliuit. Librum tamen vulgò dictum, *Exordium ordinis Cisterciensis minus, pluribus in locis auxet, & notis illustratum imprimi curauit*, in suo Fiteriensi cœnobio, anno 1610.

Scrispsit & notas in Exordium maius, (sed nondum editas) quibus se usum fuisse in annalibus suis fatetur Manriquez, tomo 2. ad annum 1164. cap. 10. n. 9.

Reuerendissimus quoque Iongelinus Abbas Vallis Vterinæ, in *Originibus*, &c. scribit se habere *Lignum vite ordinis Cisterciensis*, huius Authoris opus. t Henriquez in Phœnice, hoc ipsum adscribit Bernardo Villalpando, vt suprâ vidimus.

Contulerat etiam secum ex Nucalensi monasterio varia scripta clarissimi viri Cypriani Huergensis, quæ obstetricante manu expolita, luci dare decreuerat. At operi immortalis, Ecclesiæ in hoc thesauro ditare nequiuit. Obijt cum singulari sanctitatis opinione, anno Domini 1612. Henriquez, & Manriquez, locis citatis.

IOACHIM, monachus ordinis Cisterciensis, professus in monasterio de Sambuccina, diocesis Anglonensis; deindè Abbas Curatij, seu Coratij, eiusdem Cisterciensis ordinis in Calabria; ac tandem fundator monasterij Florentis, ac institutor congregationis quæ ab eodem Florenti monasterio cognominatur, militatque sub instituto & habitu Cisterciensis; vt constat ex bulla canonizationis S. Dominici, in qua SS. Pontifex Gregorius IX. expresse asserit, congregationes Florentem & Cisterciensem, sub Diui Bernardi vexillis militare, eiusdemque coloris habitu vti. Quia tamen eadem congregatio Florentis (authoritate Apostolica) à iurisdictione superiorum Ordinis Cisterciensis exempta legitur, idè quidam scriptores Ioachimum nostrum alteri attribuunt ordini; qui tamen benè refutantur ex Baronio, tomo 12. Annalium, ad annum 1190. vbi sequentia habentur: Post hæc autem, subiicit idem Rogerius, congressum quem idem Richardus habuit cum Abbate Ioachim, qui propheta Dei circumferebatur esse in Sicilia, monachus Cisterciensis, Abbas de Cura-

tio. Quibus conformiter Aubertus Miræus in chronico Cisterciensi, ad annum 1201. Anno, inquit, millesimo ducentesimo primo, Ioachim Abbas quondam de Curatio, Ordinis Cisterciensis in Italia, moritur.

Scripfit Ioachim, in primis iussu Lucij III. Urbani III. & Clementis III. Romanorum Pontificum, *De concordia veteris ac noui testamenti, libros 5.* In quibus, de 5. sigillis agens, eximia & arcana mysteria enodauit, ostenditque ita vtriusque testamenti tempora concordare, vt nihil in veteri testamento actum sit, quod in nouo testamento non pariter geratur, aut gestum sit, aut futurum in nouissimis diebus. Excusi sunt hi libri Venetijs, per Simonem de Luere, anno 1519. in 4°.

In Iffaiam prophetam, librum vnum; qui sic incipit: *Si ad hoc rotarum mysterialem centrum, &c.*

In Hieremiam prophetam, librum vnum, plurimis refertum vaticinijs. Excusus est Colonia, apud Ludouicum Alektorium, anno 1577. & antea Venetijs 1525. in 4°. In quo tamen quædam corrigenda feruntur. Extat hic liber etiam M. S. in monasterio S. Giffoni, in Hannonia; & in monasterio nostro de Dunis.

In Ezechielem prophetam, lib. 1. M. S. in monasterio nostro de Dunis.

In Danielem prophetam, lib. 1. Ad Henricum VI. Imperatorem, M. S. in monasterio de Dunis.

Psalterium decem choridarum, libros 3. Quorum 1. dedicatus est Deo Patri; 2. Filios; 3. Spiritui sancto: M. S. Dunis, classe 2. nu. 141.

De 7. sigillis, contra Iudeos, lib. 1. inc. Primum tempus synagoga, &c.

Ad Henricum VI. Imperatorem, *In nonnulla capita Nabun, Abacuch, Zacharia, & Malachie, prophetarum, librum 1.*

De 15. Pontificibus, librum vnum: Adscende calue, &c. Hic liber excusus est cum commentarijs Iosephi Scaligeri, in 4°. ac etiam Venetijs apud Hieronymum Porrum, anno 1589. cum notis cuiusdam Paschalini Regifelmi.

In Euangelium S. Joannis, librum vnum.

In Apocalypsim eiusdem, libros 7. qui sic incipiunt: *Quia profunda libri huius, &c.* M. S. in cœnobio nostro de Dunis.

Introductorium in eosdem libros, lib. 1. inc. Cum propensioris studijs, &c.

Epitolarum ad diuersos, lib. 1.

De consolatione, lib. 1.

Sententiarum, lib. 1.

De futuris temporibus, lib. vnam, qui sic incipit: *Quia generale mundi, &c. compendium habetur* M. S. Dunis.

Item, *In Cyrilli reuelationem; in Eritheam, & in Merlinum, commentaria:* ac alia quædam vaticinia, de quibus varij variè loquuntur. Quia tamen iam constat ex ijs plura apertè esse completa, ideò plerique de euentu aliorum non dubitant. Prædixerat (teste Arnaldo VViono lib. 5. ligni vitæ, cap. 86.) Græcorum Imperium ob perfidiam in Romanam Ecclesiam, Turcis dandum. sanctos Dominicum & Franciscum mox nascituros, non solum ore prædixit, sed etiam pictura ostendit, quem habitum gestaturi essent: vt videre est in templo S. Marci Venetijs, vbi eorum imagines ad viuum expressæ conspiciuntur, antequam Sancti illi mundo innotescerent,

de pictæ. Victoriâ denique de Turcis, anno 1571. partam gloriosissimè, quadringentis ferè annis præuidit & prænuntiavit, vt ex libris eius in Apocalypsim optimè intellexerunt, qui triumphus Ecclesiæ catholicæ fuerunt Authores. Exant vaticinia hæc impressa lingua Italica, Venetijs anno 1589. cum annotationibus Anselmi Vesconi de Marfico.

Addit Trithemius, illum quoque plura scripsisse *Contra Iudæos, & alios fidei hostes.*

Scripsit inluper & *librum, contra magistrum Sententiarum*, qui ab Ecclesia reprobatus est, vt patet lib. 1. Decretalium, de Summâ Trinitate, cap. *Damnamus*, non idè tamen Author hæreticus censendus est, quia errorem hunc pertinaciter non defendit, sed è contra, tam librum hunc, quam cætera omnia scripta sua, Romanæ Ecclesiæ iudicio & correctioni subiecit ante obitum suum, vt in dicto capitulo, *Damnamus*, testatur ipse Pontifex, his verbis. *In nullo tamen propter hoc, Florentino monasterio (cuius ipse Ioachim exitit Institutor) volumus derogari: quoniam ibi & regularis est institutio, & obseruantia salutaris: maxime, cum ipse Ioachim, omnia scripta sua nobis assignari mandauerit, Apostolica Sedis iudicio approbanda, seu etiam corrigenda; diuersam epistolam quam propria manu subscripsit, in qua firmiter confitetur se illam fidem tenere, quam Romana tenet Ecclesia, quæ disponente Domino, cunctorum fidelium Mater est, & magistra:* hæc Innocentius III. Extat & Honorij Papæ III. epistola contra Ioachim obrectatores, in eius defensionem. Nouissimèque apologiam pro eodem scripsit Franciscus Viuaris, monachus Nucalensis monasterij, & congregationis Hispanicæ ordinis Cisterc. in curia Romanæ Procurator generalis Vide de hoc Ioachimo etiam Vincentium Belluacensem, Baroniu D., & Miræum supra; Chrysostomum item Henriquez in Fasciculo lib. 2. dist. 13. & in Menologio 19. Maij, & Hæctorem Boëthium historiae Scotorum lib. 13. vbi vocat illum, virum miræ sanctitatis, & reliquisse ait *Commentarios eximios in Apocalypsim, & Prophetas.*

IOANNES ALVARVS, natione Celtiber, ordinem nostrum professus in monasterio de Veruelâ, in Aragoniâ anno 1565. 17. Aprilis; eidem postea, ob vitæ meritum excellenti doctrinæ coniunctum, Abbas præfectus fuit. Quod munus, magno monasterij bono, tam in temporalibus, quam spiritualibus, administravit: quo etiam nominis sui claritatem ita ampliauit, vt primum Bofensis in Sardaniâ, ac paulò post Celsonenfis in Catalonia, renuntiatus fuerit Episcopus; vbi producta vita usque ad annum 1621. magno sui relicto desiderio, viam vniuersæ carnis (glorioso meritum stipatus consortio) ingressus est. Fuerat aliquando à sacris confessionibus, monialibus de Zaidia, ordinis nostri in Valentia, in quarum gratiam *Plura opuscula Sancti Bernardi Hispanicè reddidit*, & imprimi curauit Cæsar Augustæ, anno 1595.

Eaidit quoque *Libros 3. de vitâ & miraculis Sancti Bernardi*; ibidem, eodem anno, in 4°.

Scripsit præterea, *Fundationes omnium monasteriorum nostri ordinis per regnum Aragonie*, excusas ibidem, eodem anno 1595. In quo opere, multa habet rara, & lectu iucunda de monasterijs Aragoniæ, Valentia, Cataloniæ, & Insulæ Maioricensis.

IOANNES DE AVDENAYO siue Andenayo, Abbas nominis huius 4. Archi-cœnobij
Cister.

Cisterciensis, edidit (anno 1350.) *novellas, seu diffinitiones recentiores capitulorum generalium, in unum volumen congestas.* Philippus Seguinus in Bibliothecâ suâ M. S. litterâ I. n. 5. affirmat illum quoque scripsisse plurimas notabiles epistolas, eruditione refertissimas, quarum 6. ibidem recenset ad diversos Summos Pontifices scriptas. Verum, consideratis annis, quibus Pontifices ibidem relati vixerunt, certum est, epistolas has non fuisse scriptas omnes ab hoc Ioanne; sed partim ab alio istius nominis Abbate Cisterciensi. Obijt noster hic 1359.

Vide de illo plura apud Manriquez, in serie *Abbatum Cisterciensium*, ad calcem tomi I. *Annal.*

IOANNES D'ASSIGNIES, nobili apud Hannones in Belgio familiâ exortus, monachus & Subprior monasterij Camberonensis, ac postea abbas Nizellensis, in Brabantia Gallicâ; vir pietate ac doctrinâ præstantissimus, edidit Gallicè, *Tomos duos de vitis personarum sanctitate illustrium utriusque sexus ordinis Cisterciensis.* Quorum prior impressus fuit Duaci, anno 1598. apud Balthazarem Bellerum; posterior verò, Montibus Hannoniæ, apud Carolum Michaëlem, anno 1606.

Item, *Antidotum salutare contra pestiferos morbos male lingue.* Antuerpiæ, typis Plantiniani, anno 1633. *Quem librum Author posticâ Gallicè reddidit, edidit Duaci.*

Alphabetum salutis. Gallicè, in 8°. Duaci.

Fasciculum myrrhae, librum singularem, omnibus præsertim religiosæ vitæ sectatoribus perutilem. Duaci, typis Ioannis de Fampoux, anno 1630.

Librum de vita & miraculis Sancti Martini, Gallicè. Duaci, anno 1625. apud Laurentium Kellam.

Transtulit etiam in linguam Gallicam, imprimique curavit Scutum animarum devotarum Ludonici Bloisii. Duaci.

Theologicum Monasteriensem, de proprietate Religiosorum. Duaci, 1604.

Libellum, de 6. alis Seraphin, vulgò Sancto Bonaventuræ adtributum; sed revera Alani, Conuersi Cisterciensis.

Diadema ecclesiasticorum smaragdî. Et plura alia.

Reliquit insuper plurimos alios tractatus manuscriptos, nondum impressos, qui partim Camberonæ, partim Nizellæ asseruantur. Viuebat adhuc anno 1640.

IOANNES BALLIM, monachus cœnobij de Claromarisco, diocesis Audomarensis; scripsit *Historiam ab orbe condito, usque ad sua tempora.* 1599. 2. tomis diuisam. M. S. in Claromarisco. Vide Ant. Sanderum tomo 2. Flandriæ illustratæ, in descriptione cœnobij Claromariscensis. Intellego tamen nunc, ex religioso quodam diuini monasterij, opus hoc in nupero bello Gallico perijsse, saltem quo ad tomum alterum.

IOANNES BERTHAULT, ex Abbate B. Mariæ de Alneto (d'Annay) ordinis Cisterciensis Episcopus Sazientis (Seez) in Normannia, numero 58. nec non & Eleemosynarius Reginæ Gallicæ, *Egregius fuit poëta Latinus & Gallicus,* teste Iongelino in Purpurâ Sancti Bernardi, de Episcopis Gallicæ: quidnam tamen scripserit, non exprimit. Obijt anno 1611.

IOANNES BLANCKENBERGH, religiosus & Abbas religiosissimi cœnobij de Veteri Monte, in Ducatu Bergensi, diœcesis Colonienſis, (mihi olim in Germania, amica cœuſatione, nunc autem doctiſſimis ſuis litteris, familiaris,) S. Theol. in Vniuerſitatē Colonienſi Doctor excellens, Patria ibidem familia exortus, patre Valeramo, Vicecomite in Nidderich, &c. Vir vndēcunquē magnus, & de vniuerſo ordine noſtro optimē meritus, de cuius laudibus ampliſſimus profectō patet campus, in quem tamen excutere me vetat experta ſepius eiufdem humilitas, quam offendere nolo. Erunt quandoque, qui hoc ipſum, maiori cum eloquentia, & autoritate præſtabunt.

Scriptit *Librum in ſignem concionum Moralium*, quas diuerſis temporibus habuit; partim in ſuo Veteris Montis cœnobio; partim Coloniae apud moniales Cisterciensēs ad Sanctum Aprum.

Præ manibus nunc habet *Ampliſſimum chronicon monaſterij ſui, in quo plurima habebit cariōſa, quæ hiſtoriam attonum Cluſenſium, ac Iuliacenſium, plurimum illustrare poterunt*. Viuit adhuc hoc anno 1649 Ordinis Cisterciensis per Weſtphaliā, & Tractum Rheni, Vicarius generalis; Abbas quoque iam pridem cœnobij Fontis Amelōngi, in Weſtphaliā; & nuper etiam Heghenæ, ſeu Heynē in Haſſia, quod vltimum autoritate Pontificia, vnā cum Pontificalibus, nunc vnitum eſt cœnobio Veteris Montis, vndē olim emanauit. Caterum (quod hic filere nefas ducere) clariffimo huic viro plures debeo ſcriptores ordinis noſtri, Germanos, quos diuerſis vicibus, veridica relatione mihi tranſmiſit, & beneuolus Lector ſuis locis reperire poterit.

IOANNES LE BOSSV, natione Burgundus, monachus cœnobij de Macerijs, Sorbonicæ Theologiæ Pariſijs Doctor eximius; & congregationis Cisterciensis, per Italiam, ſecundus Generalis; vir fuit admirabili vitæ integritate, alā reconditaque doctrinā, ac morum incredibili comitate commendatus. Scriptit *Librum contra commendatarios*, quem nominauit *Anticommendam*. *Alia plura doctrine (sæc monumenta reliquit*, teſte Seguino in bibliotheca, quorum tamen notitiā exactā ipſe non eſt affectus.

Obijt Romæ anno 1588. Seguinus loco citato, littera I. n. 4.

IOANNES BRANDO, natione Flander, ex pago Honteneſſa, territorij Hulſtenſis, religiosus monaſterij noſtri de Dunis, S. Theol. Doctor Pariſienſis, ſcripſit *Chronicon celeberrimum, ab origine mundi, vſque ad annum 1414. quod ipſe incripſit Chronodromon*, id eſt, *Curſus temporum*. Iacobus Meyerus, in concinnandis Flandriæ Annalibus, faterur ſe hoc libro non parum adiutum. Reperitur adhuc M. S. in Monte Blandinjo Gandauī, in Sancto Bertino Audomari, Aldenburi in Flandria (cœnobijs ordinis Sancti Benedicti) & Louanij in Collegio Atrebatenſi, tribus tomis in pergamento; opus viſu & lectu digniſſimum. Huius viri laudabilem mentionem faciunt, quotquot poſt illum, de viris illuſtribus Flandriæ ſcripſerunt; nouiſſimē autem Ant. Sanderus, de ſcriptoribus Flandriæ, & Valerius Andreas in Bibliotheca Belgica. Obijt Brugis in Dunenſi Refugio, anno 1428. die 13. Iulij. Chronicon Brandonis

compendiauit Ægidius de Roya , vt supra vidimus.

IOANNES à BRIDELL, Abbas 42. Hemmenrodenſis, virorum Doctorem amantiffimus; Petrum Binsfeldium, Treurenſem poſtea ſuffraganeum (obſeruata latentis ingenij indole) à domesticis ſeruitijs ad Muſarum caſtra traduxit, cuius ſcientiam, ac diuinarum rerum cognitionem, ea quæ extant librorum monumenta, poſteritati loquuntur. In comitatu, & conuictu, theologos, ac philoſophos, nec non & pœtas ſemper habuit; vt quod lectione, ob externas occupationes, non poterat, id eorum colloctione hauriret. Ipſe etiam orator inſignis, qui ob eloquentiæ facundiam, *Oſ Cleri*, vulgò cognominabatur. *ſepiſſimè coram Ioanne à Petrà, Archiepiſcopo Treurenſi, doctiſſimè perorauit;* qui Abbatis facundia delectatus, ſæpius familiariter eum inuiſebat. Extant *Orationes eius M. S. in Hemmenrodè.* Ipſe verò obiit anno 1571. Cui ſequens poſitum fuit epitaphium:

*Ioannes patrijs Bridelius ortus ab oris,
Hic ſua fraternis oſibus oſſa locat.
Prudens conuictus cui tot deuinxit amicos,
Et Muſis celebres, & pietate graues.
Qui quoties verbis pronus arrexit aures,
Eſt mirata iſtum tota Corona virum.
Is fuit oris honos, vt torrens impete fertur,
Manauit lingua gratia tanta ſue.
Nec pietate minor, ſacris deuotus & aris,
Factorem Cali dum tulit ante preces.
Conſiſſique bonis habitus certiffimus Author,
In dubijs cauſis ſepè rogatus opem eſt.
Ore grauis, rectiq; tenax, ſeruansq; decori,
Ingenijs cultis dux, & amicus erat.
Quas ego virtutes memori dum pectore verſo,
Vt ſit in atheræa portio ſede precor.*

Vide Nicolaum Heſium in manipulo Hemmenrodenſi, Coloniz impreſſo, anno 1640.

IOANNES BROMPTONVS, Anglus, Cifterciens ſis ordinis in patria monachus, (teſtibus Piſſæo, & Henriquez) qui virtutum & eruditionis meritis, creatus fuit Abbas Iornalenſis cœnobij, fertur multa ſcripſiſſe, ex quibus tamen hodiè nihil reperitur, præter *Inſigne quoddam chronicon*, monaſterio Iornalenſi dicatum, quod M. S. afferuatur in collegio S. Benedicti; cuius initium eſt: *Poſtquam contigit Brizonis, &c.* Quo tempore claruerit, incompertum. Ioannes Piſſæus in appendice ad librum ſuum de ſcriptoribus Britanniz, centuria 2. nu. 88. Cuius viri auctoritate motus, hunc ſcriptoribus Cifterciensibus ad cenſui, cum alijs inter Cifterciensia monaſteria Angliz, Iornalenſe, ſeu Iarvauxenſe, non reperiam.

IOANNES DE BRUXELLA, Monachus, & postmodum Abbas monasterij Alnensis, in ditione Leodiensi, scripto reliquit

Librum sermonum moralium, qui M. S. seruat in Alna, ac etiam in Tungrensi cœnobio.

Seruantur quoque Alnæ; eiusdem Abbatis

Sermo quidam elegans, habitus in capitulo generali:

Sermones aliquot alij, de diuersis materijs:

Et, Tractatus de rota spiritualis Prælationis, ad materialem comparata.

Fuit S. Theol. Doctor, & Abbas 24. Alnensis, ubi obiit anno 1481.

Catalogus librorum eiusdem cœnobij.

IOANNES DE BVTRIO (alibi, de *Burreyo*) Clarævallis monachus, Academiæ Parisiorum Doctor Theologus, vir tam in ætimitonia vitæ, quam doctrina, & multiplici rerum omnium cognitione, suo tempore clarissimus; plurima fertur scripsisse, nominatim autem *Maphæi Vegij Landensis Martini V. Pape Datarij libros 7. de perseverantia, recognovit, emendavit, & recensificit*, præfixa insigni epistola introductoria, ad ven. virum Ioannem à Vepria, antiquum Clarævallis Priorem; cuius initium est: *Cum omne quod à sacro rerum opifice actionis virtutem habet, propter finem, &c.* Prodierrunt Parisijs anno 1511. apud Magistrum Bertholdum Rembolt, & Ioannem Wæterloes. Obijt autem Ioannes noster, anno 1522.

Ex bibliotheca Philippi S. guini.

IOANNES CARAMVEL LOBKOWITZ, anno 1606. nobili apud Hispanos familia, Madrici natus, religiosa tamen professione Belga, monachus cœnobij nostri de Dunis: Iuuenis adhuc (in Hispania) *Tabulas motuum celestium, & Ephemerides composuit.*

Addidit & librum, cui epigraphe: *Mundus idem, non idem*: in quo demonstrat, posse terram, imò & singulos planetas quiescere, omnibus phænomenis atque mensuris conseruatis. Scripsit &

Uraniam rectilineam, planetas crucifigit; demonstrat eos non circulos, sed rectas orthogonales describere suis proprijs motibus.

His omnibus in Hispania editis, Belgium dum lustrat, Ioannem mox Trithemium Spanheymenlem Antistitem, à Nicromantiæ nota (velit nolit zoilus) demonstratiuè vindicat, editis (ex Alnensis monasterij Bibliotheca) *eiusdem Stenographicis libris, unâ cum clauibus, seu regulis, quibus contrationum mysteria in ijs contenta, commode reserari possunt.* In concionibus tanta pollet efficacia, vt quamprimum Emanuel Portugalliæ Princeps, ac paulò post Serenissimus Ferdinandus Hispaniarum Infans, ac Belgij Gubernator, à sacris illum sibi voluerit esse concionibus. Verum ille, aulicorum vitæ, quietem monasticæ solitudinis præferens, Dunense accedens cœnobium (Brugis recenter translatum, piaque monachorum conuersatione celeberrimum), monastica ibidem vota sua, Cisterciensium more, firmavit.

Vndè Louanium directus, ingenij ac eruditionis suæ tale ibidem specimen edidit, vt anno 1638. cum totius Vniuersitatis applausu, S. Theologiæ Doctorali Laurea insigni-

insignitus fuerit. Vir est, siue ingenium, siue memoriam; siue denique doctrinam spectes, omni maior encomio, de quo plura scriberem, nisi domesticus esset, & veritate offendere vererer. Erunt alij, qui pleniore calamo, & eloquentia vberiore, in veras eius laudes excurrent. Vnicum hic addam testimonium, quod eidem perhibet doctissimus & clarissimus Erycius Puteanus, Belgij nostri singulare decus; in censura libri ipsius Caramuelis, de Iure Regis Hispaniæ in regnum Portugalliæ; quæ eidem libro præfixa, hæc (inter alia) habet: librū hūc conscripū esse à *Viro, si ingenium, doctrinam, eloquentiam spectes, magno, eximio, ac planè divino* Quod testimonium non parum confirmatur autoritate Reuerendi ad m. & Eximij viri Ioannis d'Espiers, S. Theol. Doctoris &c. qui in suo Steganographiæ specimine, de Caramuele nostro agens, eundem vocat *fecundissimam Dei vineam, Virum doctrinæ soliditate, & librorum copiâ celeberrimum, &c.*

Scriptit, ediditque plurima Dominus Caramuelius, quæ ipsemet (in præfatione libri, quem *Solis & Artis adulteria*, inscripsit) hisce verbis recenset:

A plurimis annis, *Stylo ascetico, Confessionales psalmos, & thánatosophiam, sine Mensuram mortis edidi.* Quorum illi decies recusi, Lectorum deuotionem commendant. *Scholastica & moris Theologiæ*, iam nunc imprimitur Louanij, (prodijt tomus primus anno 1645. apud Petrum Zungrium.) Et, quia hæc sine scripturæ cognitione vacillat. *præmissi totius cabalæ specimen*, multa daturus, quæ ad sacræ paginæ lectionem secretiorem spectent.

Theologicæ classis emissarius, *Cursus Metaphysicæ edidi.* (Louanij 1642.) *superuenturæ aciei prodromum, & præcursorem.* Qualis ipse sit, non examino, dicam tamen, quod æmuli fatentur; nimirum, inibi multa asserta chimærica, quæ videbantur in scholis obtinuisse, proscripita: multa quæ sub verbo Aristotelis hæc vsque admissa, scrupulosè examinata, & falsa reperta. Nil substitutum, quod non fuerit demonstratione, aut ratione lacertosa firmatum.

Politico-rum comes, in *Hispano Stemmate*, curiosis acuminibus nostratum virtutum accendi. (*Explicatio est mystica Insigniorum Regis Hispaniæ*, impressa Bruxellæ, anno 1636. apud Meerbeke.) Et quia si sciat hoc alter, scire tuum nihil est, *Steganographiam edidi*, scientiam grandium arcanorum interpretem, grandium interpretationum arcanum eximiam verè & subtilem, solisque Principibus, & prouinciarum Rectoribus dignam.

Secutus Legum, & Iurium castra, *Philippum prudentem* (Antuerpiæ 1639.) *Joannem Bayantium* (Louanij 1642.) *Responsionem contra Lusitanos, & motuum Juris*, contra Cardinalem Richelium.

Sub Canonū labaro, *Benedictinam Regulā* (Brugis 1640.) & eiusdè mellissimū scholion illustrauit *commentarijs moralibus, interserens* (prout tulit tempus) *politicis, & scholasticis.*

Historicis aduentitius adhærens, *Tres Bernardi triumphos, contra Petrum Leonem, Petrum Abailardum, Gilbertum Porretanum habitos*, tribus voluminibus complexus sumus (Louanij 1644.) Sed & *Lusitanorum Regum historiam, tertio in lucem emisit.*

Annales Coronæ Lusitanicæ: item, Lingenses addidit.

Excellentissimam domum de Mello, ab Imperatoribus Romanis, Constantinopolitanis, Hispanis, Francis, Saxonibus, Franconibus, Sacris, Bawaris, Austriacis, à Regibus Castellanis,

lanis, Legionensibus, Lusitanis, Aragonibus, Siculis, Gallis, Anglis, Saxonibus, per genealogicos gradus deduxi, & cum summis Imperatoribus, Regibus, & Principibus Europa comparavi. (Louanij 1643.)

Et tandem, ne aliquod scholasticæ ministerium militiæ non obirem, incepti recognoscere circiter magnorum spirituum vigilias, qui superlunaria scrutati. Multa huc spectantia lucem vident, plura expectant. Honorantur amicorum oculis, Noni Martis, Iouis, & Saturni circumspedes: Perpendicularium inconstantia, à Caligono nobilitate Delphinatæ excogitata, à Petro Gasendo bonifacite tradita, & pulchro commentario exornata à me tandem diuenter examinata & falsa reperta. (Louanij 1643.)

Celestes metamorphoses, in quibus demonstratur, quiescente in mundi centro, Sole, Mercurio, Venere, Terrâ Lunâ, Marte, Ioue, aut Saturno, omnium sæculorum obseruationes ad medium minutum saluari. (Louanij 1644.)

Astronomia rectilinea: & ex eâ mirabilis computandi facilitas. (Ibidem, 1644.)

Mathesis audax, omnes scholasticas scientias, & præcipuè dialecticam, physicam, metaphysicam, theologiamque, arithmeticas, geometricas, catoptricas, staticas, dioptricas, astronomicas, musicas, chronicas, architectonicasque subfirmis fundamentis. Opus nouum & varium, in gratiam magnatum mentium editum.

Nunc tandem, sub eisdem arena puluere, publico Solis & Artis adulteria: in quibus ostenditur, & sphaera doctrinam aliter quam hucusque, trahi necessario debere: omnes apparentes lineas virtute refractionum atcolli; & multi horoscopi linearum implicatione & discordia, non, miri, nec non curiosi delineantur. (Louanij, 1644. apud Andream Bouueti.) Si illa curiosa iudices, Flandricè & Gallicè descripta habeatis.

Et interim, vt ex eodem typo, Plantarum, animalium, & hominum vita vegetatiua, Solis & Aquila Lobkowitzæ Luna, ad tuorum oculorum patrociniū contugiant, benignè, & patienter expecta. Hæc omnia Caramuel, loco citato.

Porro præter hæc, edidit & eodem anno 1644. Louanij, (typis Petri vander Heyden.) Librum, de præcedentiã Cisterciensium, respectu Canoniarum Regularium.

Habebat ex tunc etiam prælo parata, Musa Parnassi Dunensis.

Oraniam S. Norberti, qua fuit de origine & progressu ordinis Præmonstratensis, & præsertim de S. Norberti laudibus tractatur. Et plura alia, quæ iam pridem lucem quoque vidissent, si diutius optata quiete gaudere licuisset, at non potuit tanta Lucerna in Dunensi modio manere abscondita: nam Catholicus noster Hispaniarum Rex, fulgidis doctrinæ ac virtutum illius radijs illustratus, eum Sancti Dyssodi, in Palatinatu, ordinis Cisterciensis cœnobio præfecit: vbi tamen etiam haud diuturna illi requies fuit, quia Illustrissimus ac Serenissimus S. Romani Imperij Elector, Archiepiscopus Moguntinus, eum mox Myfienfis Ecclesiæ ordinatum Episcopum, sibi in Pontificalibus Vicarium, seu Suffraganeum constituit. Interim nec dignitatis oneribus aut curis, nec militari armorum strepitu, quo vniuersa Germania miserè quassata est, à Musis auulsus, nuper iterum anno 1646. Francofurti, typis Theobaldi Schonweter, publicauit Theologiam Regularẽ, hoc est, in Sanctorum Basilij Augustini, Benedicti, & Fratris eius regulas, Cõmentaria. Quod opus generaliter in 8. partes distinxit,

Quarum 1. continet commentarium ipsum in regulam Sancti Benedicti, quem anno 1640. Brugis editum fuisse vidimus, sed nunc secundis curis recognitum, plurimis in locis castigatum & auctum.

2. Pars continet commentarium in alia quædam Sancti Benedicti opuscula.
 3. Habet commentarium in regulam Templariorum, à Diuo Bernardo compositam.
 4. Continet orationem quandam, de Regularium Legum obseruantia, ad mentem Sancti Basilij conceptam.
 5. Commentarium in regulam Sancti Augustini.
 6. Commentarium in regulam Sancti Francisci.
 7. Commentarium in regulam Fratrum & Sororum de pœnitentia, tertij ordinis Sancti Francisci, habitantium in communitate.
 8. Commentarium in regulam Fratrum & Sororum de pœnitentiâ, 3. Ordinis Sancti Francisci, in domibus proprijs habitantium.

Anno rursus 1648. edidit librum huius tituli: *Sac. Rom. Imperij Pax, varijs olim consilij agitata, nunc demum medullitus discussa, ad binas hypothefes reducta.* Francofurti, apud Ioan. Godefridum Schonwetter. Hic tamen Liber graues paritur contradictiones. Modò Typographis commissi sunt quatuor alij tomi præclari. Quorum 1. complectitur, rationalem, naturalem, & diuinam Philosophiam (cuius aliquæ partes aliàs Louanij editæ) ad Genium paucissimum eliminatam, noua methodo, & præter Thomam, Scotumque, quod huc vsque ab alijs fuit præstitum, Empedoclem, Pythagorâ, Paracelsum, Ficinum, Beuerouicium, Campanellam, Sennetum, Cartesium, aliosque tum veteres, tum recentiores, singulatim discutientem & examinantem, ne ex vniuersorum mixtione, doctrinæ consequentia perturbetur, & mentes studiosorum obnubilentur.

Alter tomus, moralem Philosophiam complectitur à nemine hætenus traditam, in eo dialectica habetur moralis; agitur de moralibus apprehensionibus, iudicijs, & discursibus; de moralibus syllogismorum formis, & morali propositionum efficacità. In ipso, tota physica, libri omnes de generatione & corruptione; omnes de celo & mundo; omnes de anima; exponuntur moraliter. Adduntur, medica, politica, & summaria moraliter examinata.

Tertius tomus complectitur moralem Theologiam, ad paucissimas regulas reductam; quam quod breui tempore addicere queat, hoc enim habet docendi concatenata methodus, vt si vel vnum annulum benè teneas, de beas vniuersos tenere.

Quartus tomus, est 2. pars Theologiæ regularis, addenda, nuper anno 1646. Francofurti excusa; in qua, multi tractatus regulares ponuntur.

Præter hæc, habet nunc etiam prælo paratum *Librum, cuius epigraphæ: Mtinimus;* in quo, singulas artium & facultatum studiosis conciones, singulariter proprijs fundamentis conceptus morales eliciendo, dedicat.

Item, aliud *insigne opus epistolarum moralium.* Plura adhuc præclarissima opera, fecundissimum illius parturiet ingenium. Vixit adhuc hoc anno 1649. recenset à sacra Cæsareâ Majestate honoratus dignitate Abbatiali Regalis cœnobij Monferratensis, vulgò *Emas,* ordinis Sancti Benedicti, Pragæ. Vnde breuiterum ad altiora promouendum, omnino persuader credere, pia contentio, qua continuò Reges & Principes eum sibi deuincire pergunt.

IOANNES CASA-MARII (sive *Casg marij*) in Italiâ Abbas, cælestibus reuelationibus clarus fuit, quarum aliquot expressit *In epistola consolatoria ad sanctum Bernardum, super infelici successu expeditionis Hierosolimitanae*. Quam epistolam Baronius dignam iudicauit suis Annalibus ecclesiasticis, & edita etiam est inter epistolas Sancti Bernardi, numero 333. Vide pariter Angelum Manriquez tomo 2. Annalium, ad annum 1150. cap. 2.

IOANNES DE CERVO monachus ordinis Cisterciensis, S. Theol. Doctor, scripsit *Commentaria in 4. libros Sententiarum*, teste Syluestro Maurolyco. Maris oceani lib. 2. & citatur à Vincentio Bandelo, lib. de conceptione B. Virginis.

IOANNES cognomêto, *de Cireyo* patriâ Diuionensis, ex Abbate Balernæ, anno 1476. ad Cistercij regimen assumptus, fuit 9. illius nominis ibidem Abbas, de quo Bonifacius Simoneta lib. 2. epistola 19. scribit, illum tanquam massam omnibus virtutibus conditam & elimatam, ordini Cisterciensi à Deo fuisse prouisum. Innocentio VIII, Pontifici, ob singulares animi virtutes, doctrinam, & præclara merita (vt ipsemet ait) eximie charus. Multis *contra Commendas monasteriorum, tum orationibus, tum scriptis disputauit, tam in Romanâ curiâ, quam coram Regibus, & Principibus christianis. Aurelianis* in prouinciali Synodo, anno 1477 & 1478. Turonis; demum in Romanâ curiâ, coram Innocentio VIII. à quo Pontifice plura ordini suo impetrauit priuilegia: quæ omnia, cum alijs antiquioribus priuilegijs, à diuersis Pontificibus, Regibus, & Principibus, eidem ordini concessis in vnum corpus collecta, ipsemet Diuione publicari curauit, anno 1491. per Petrum Metlinger, Alemannum.

Conscripsit etiam *Compendium Sanctorum ordinis Cisterciensis*, quod eodem anno 1491. Diuione impressum fuit. Hoc compendium sæpissimè citat Henriquez in Menologio. Scribi etiam fecit, per quemdam ex religiosiis suis (aut, secundum aliquos, ipsemet scripsit) Dialogum quemdam inter Priorem, & Subpriorem (contra libellum quemdam Matthæi Pillard, Abbatis Claræuallensis) qui frequenter citatur à Reuerendissimo Angelo Manriquez in Annalibus, titulo *Dialogi de prospero & aduerso statu ordinis*.

Denique, libro priuilegiorum ordinis memorato, adiunxit pulcherrimam exhortationem ad monachos omnes ordinis Cisterc. dignam reuerà, quæ in singulorum memorijs iugiter vigeat. Publicauit hanc Chrysofomus Henriquez, in libro priuilegiorum ordinis, fol. 241. editionis Plantinianæ, anni 1630. Quam nihilominus hic pariter inserendam duximus; tum vt sæpius recusa, omnium oculis frequentius obseruaretur; tum etiam, quia celebris in eâ mentio fit plurimorum monachorum, qui scriptis suis ordinem nostrum illustrarunt.

Exhortatio Ioannis Abbatis Cisterciensis:

Eia, Venerabiles & egregij Patres, amantissimique ac deuotissimi Fratres, sacra huius religionis alumni, & cultores! spiritus vestros nedum per capreas hinnulosque ceruorum; sed certè, per viscera misericordiæ Dei nostri, per vulnera; pretiosissimumque sanguinem Domini nostri Iesu Christi, ac per illam æternæ beatitudinis portionem, quam sub gloriosissimo Reginæ cæli marteo finaliter expectatis, adiuramus,

iuramus, obtestamur, interpellamus, hortamur, & rogamus, vt feruenti charitate, consideratis præsentis voluminis tenoribus, nobilissima sanctæ religionis vestræ ordia, atque fundamenta, attentius animo reuoluentes, vos deinceps iugiter totos, saltem in duobus, sine fictione paratos, efficaces, & beneuolos exhibeatis. Primum, vt in omni vitâ, & conuersatione, tanquam veri sanctorum filij & successores, ad petram vndè excisi estis, iuxta Ihsaï commonitionem, attendentes, exemplo eorum, qui vos in sanctâ vocatione istâ tam gloriosè præcesserunt, sacri ordinis vestri puritate. coram Deo & hominibus obseruare studeatis. Secundum, vt amplissimo præmissorum vigore priuilegiorum, in religiosâ dilectionis vniformitate & concordia, vos, & vobis cõmissa seu eredita quæcumq; bona, murû defensionis pro domo Dei, religioneque, speciali suæ intemeratæ genitricis cõstanti virtute opponatis. *Est enim omnium religionum prima, in ipsius Virginis Matris honorem dedicata.* In quâ, sub suauis sanctæ reformationis iugo & obseruantia, non solum sancti, quorum nonnullos annumerare curauimus; verum etiam innumerabiles ex omni statu mundi, iter regni caelestis vobis ostenderunt. Nam crebrò multi Pontifices in vtroque statu reuerendi, tantæ deuotionis odore adtracti, infulis depositis, simplici cum Dei famulis monachatum ducere gaudebant: innumerabiles Decani, Abbates, Archidiaconi, Cantores, cæterique Ecclesiæ, nec non aliorum ordinum Prælati, mente humili, pauperes Christi patres vestros imitari studebant, sua etiam quandoque loca sacro ordini supponentes. Regum quoque ac principum filij & nepotes, nonnumquam ipsi Principes, reiecta gloriæ mundialis pompâ, ad ordinis vestri humilem paupertatem confluebant: quorum nonnulli monachorum cucullam; alij conuersorum barbam; cæteri fratrum laicorum statum eligebant. Nouum profectò, & grande spiritualis militiæ spectaculum, inclitum nuper videre militem, in sæculo gloriosum, delicijs affluentem, iam gustato spirituali patrum vestrorum pane, ad Christum conuersum, cum hilaritate spiritus elaustrum seopantem, coquinæ officijs promptè feruientem bubulci, ouispilonis, & aurigæ seruitio hilariter incumbentem. pane hordeaceo, fabâ, lente, oleo, & aquâ suauiter resicientem, aliasque religionis austeritates, præ nimio Reginæ cæli amore, claro pectore dulciter in huius religionis simplicitate ferentem. *Non solum autem præmissos sacra suscepit religio, verum etiam innumerabiles Doctores, Philosophos, Rhetores, Medicos, Dialecticos, Jurisconsultos, ac Theologos, Christo cum humilitate seruire edocuit; quorum nomina, scripta, opera præclara, enarrare si volumus, non minus quam stellas cæli numerare tentaremus.* Sublimium quoque exemplo personarum, alij inferioris gradus ad ordinis vestri gremium confluebant, nobiles Burgenses, practici, mercatores, artifices, laboratores, & in plebe honorati diuites, qui temporalibus dispositis opibus, se, & quandoque cum ingenti massa auri, monasterijs donabant: ex quibus, taliumque laboribus, sumptuosa, cæteris profecto clariora, Reginæ cæli in hoc ordine constructa sunt ædificia. Cuius meriti, religiosæ ac Christo deuotæ matronæ, participes fieri cupientes, manus largas apponebant. Sic breui tempore, ex quolibet orbis statu, Domina mundi innumeros speciales famulos, famulasque, sub hoc habitu cælesti acquisiuit. Quid ergo nos tam faciemus, aut coram summo Deo dicemus, si (quod absit) tot qui nos præcesserunt, qui viam paradisi in mundo nobis ostenderunt, qui loca religioni aptissima nobis

parauerunt, libros, chartas, ornamenta, domos, possessiones, amicos, prouisores, & quæ ad sanctæ conuersionis obseruantiam necessaria, magnificè reliquerunt, desides aut delicati milites, seu indisciplinati successores, sequi nolumus, aut certè contemnimus?

Hæc profectò sacra religio, quæ potius ad sanctæ regule Beati Benedicti obseruantiam, reformatio dicitur, prout Sanctissimi Bernardi, aliorumque Patrum scripta tradunt, peculiaris est in terris familia gloriosissimæ Matris Domini, cuius viuendi formam, sibi deuotis famulis, primis patribus nostris inspirasse certum est. Nam vtrà (pirituales reuelationes, intimaque consolationes, læpius fulgidissimo cæli ciuium stipata comitatu, eos visitabat, etiam visibiliter consolabatur, edocebat, adiuuabat, dirigebat. Ob hoc, & ipsa sacri huius ordinis Patrona, Domina, Protectrix, & Aduocata nominatur: sicut ordo ipse primus est omnium ordinum in eius honorem dedicatus, cuius habitum, tam Monachorum, quam Antonialium tradidisse fertur, cum tanta dignitatis auctoritate, merito, & uirtute, ut diabolus nullam habeat potestatem in aliquem, qui eo induci moritur, saltem donec de ipso Iudex uiuorum, & mortuorum, dederit sententiam. Denique huius sanctæ uocationis tolerantia, pro omnibus peccatis præcedentibus sufficiens creditur pœnitentia. Quinimò, si (per impossibile) dæmon, aut etiam Iudas, humiliter & integraliter sacri ordinis obseruantias custodirent, de eorum salute finali nequaquam desperandum videretur. Vnde & (iuxta Christi reuelationem, infallibileque promissum) perseverantes in isto ordine sub religioâ humilitate, & obedientiâ, infallibiliter saluantur. (Vide Menologium Cisterciensè.) Has veritates, similesque conclusiones, apertis litteris docent Sanctorum monumenta; & inter cætera, clarissimus liber, qui *Exordium Cistercij* inscribitur; quarum participem in hoc sæculo, & in alio, religiosam hanc familiam, per vniuersa mundi climata constitutam, faciat pijsimus Dominus IESVS, suæ dulcissimæ Matris precibus. Amen. Hæc Ioannes Abbas, qui tandem senio fractus, Abbatiam suam resignauit anno 1503. reliquumque vitæ sancto fine coneludit, sub fine adhuc eiusdem anni. Cui insigne positum est epitaphium, quod refert Reuerendissimus Manriquez, in serie Abbatum Cisterciensium.

IOANNES CIRITA, Abbas Tharaucanus, siue sancti Ioannis de Tharaucis, ordinis Cisterciensis in Hispania, vna cum Guiscardo monacho suo, anno 1162. scripsit *Regulam militibus ordinis Anisij, apud Lusitanos clari, ad petitionem Alphonsi Regis Portugallig.* Regulam hanc edidit Chryostomus Henriquez in vita B. Ioannis Ciritæ, lib. 1. Fasciculi. dist. 19. Vbi etiam refert *Epistolam quandam eiusdem Ioannis, ad monachos Tharaucanos*, postquam iam resignata Abbatiali dignitate, in monasterio Sancti Christophoripriuata vitam ageret. Item, *Aliam ad Boemandum Abbatem de Tharauca, eiusque Monachos.* Obijt sanctitate illustris anno 1164. Vide Henriquez in Menologio, 23. Decembris; & Miræum in Auditorio suo, de scriptoribus ecclesiasticis.

IOANNES, cognomento, *Clarus*, Monachus Aleobaciæ S. Theol. Doctor, tantæ celebritatis, ut Serenissimus Emanuel Portugallicæ Rex, Conimbricæ recens institutam S. Theol. cathedram, eidem (tanquam viro totius regni doctissimo) regendam

dam tradiderit Vliſſipona, 5. Ianuarij, anno 1504. teſte Reuerendiſſimo Angelo Manriquez in ſerie Abbatum Alcobaciensium, ad calcem romi 2. Annalium ſuorum. *Fertur, præclaræ doctrinæ ſue monumenta reliquiſſe*, quorum tamen ſpecificationem obtinere nequiu.

IOANNES COENE, Belga, ecenobij Camberonenſis meritiſſimus Abbas ordinis Cisterciens per vniuerſum Belgium Vicarius generalis, S. Theol. Baccalaureus formatus, antea Monaſterij ſui Prior, vir variarum ſcientiarum ſuppellectile haud vulgariter inſtructus; conſcripſit, & Montibus Hannoniæ, typis Franciſci Vaudrai, publicauit *Doctiſſimum Paucyricum, Prædeceſſori ſuo, Ampliſſimo & Eximio Domino, Ioanni Farinart, Camberonenſi Abbati dictum, quum iſacerdotij ſui, & religioſe profeſſionis Iubilæum celebraret*, anno 1634. 9. Kal. Maij. Viuit adhuc hoc anno 1649. ordinis ſui ſingulare decus, & ornamentum: De quo alij quandoque fuſius pertractabunt, qui eiufdem acta familiariter norunt. *Nec dubium quin iura egregia & curioſa in aduerſarijs illius reperirentur, ſi eadem diligenter excuterentur*: id quod ipſemet modò, publicis ordinis negotijs nimium intricatus, præſtare nequit.

IOANNES COGNEV, religioſus Bonævallis Ruthinenſis, S. Theol. Doct̃or Sorbonicus, *Tranſtulit in linguam Gallicam, quosdam tractatus Sancti Bernardi*, quos anno 1566. Pariſijs impreſſit. Guillielmus Chaudire. Ant. Verdier in bibliotheca Gallica, & Philippus Seguinus in bibliotheca Cisterciana M. S. Qui ſpecialiter addit, Ioannem hunc, ob doctrinæ claritatem, fuiſſe eximè charum S. R. E. Cardinalibus, ab Armignaco, Tholoſano Archiepiſcopo; & Hieronymo à Socherijs, Cistercij, & Clarevallis Antiftiti.

IOANNES, confefſarius, ſeu Prior ſanctimonialium monaſterij *Corneliens*, ſiue *Montis Sancti Cornelij*, iuxta Leodium, vbi nunc eſt hoſpitale leproſorum: vir ſimplicitatis columbinæ, vitæque ſanctitatè excellens, hortatu B. Iulianæ, dicti monaſterij Prioriſſæ, *compoſuit & deſcripſit, non ſine ſpeciali Dei adiutorio* (vt habet Author vite B. Iulianæ, cap. 46.) *Officium eccleſiaſticum integrum de Venerabili Sacramento, quod à Superioribus approbatum, Leodij, Tungris, & alijs in locis in uſu fuit, priuſquam officium à Sancto Thoma Aquinate concinnatum, authoritate Urbani IV. publicaretur*. Initium huius officij erat: *Animæ arum cibis, &c.* Vide Gillemannum in vita B. Iulianæ, quæ extat in Rubea valle, ſuprà: & Miræum in factis Belgicis & Burgundicis, 5. Aprilis. Floruit circè annum 1240. tandemque anno 1246. præſentis vitæ miſerias (vt citatus loquitur Author) pretioſæ mortis tranſitu commutauit. De hoc fuſius Hentiquez in Menologio, Kalendis Ianuarij.

Porrò, venerabilem hunc virum, atque etiam beatam Iulianam Corneliensẽ (inſtitutæ ſeliuitatis Ven. Sacramenti promotricem præcipuam) hætenus comuni celeberrimorum ſcriptorum conſenſu pro Cisterciensibus habitos, nuper Præmonſtratenſibus adſerere conatus fuit D. Petrus de VVaghenaere, relig. ordinis Præmonſtratenſis, & Subprior in Abbatia S. Nicolai Furnis (vir diuerſis edicis libellis clarus) tribus præſertim ſubnixus rationibus ſcripto mihi tranſmiſſis, dum

recenter eiusdem Virginis vitam ex Latino Flandricam reddidisset; quas tamen cum scripto etiam clarè resoluisset, Beatam Virginem Iulianam (& consequenter etiam Ioannem hunc Priorem Corneliensem) ordini nostro vindicauis; cum ex vita ipsius Iulianæ sufficienter colligatur, eandem eiusdem fuisse ordinis (imò etiam monasterij) cum Ioanne Cornelienfi nostro. Responiones meas (cum, doctillimorum virorum iudicio, ad aliqualem ordinis nostri septent illustrationem) visum fuit his inferere, præmissis VVaghenarij rationibus; quarum

1. Fuit, quia antiqui catalogi monasteriorum ordinis Cisterciensis nullum referunt monasterium Cornelienfe, siue Montis S. Cornelij, cum tamen è contra, Præmonstratenfes catalogi recenseant monasterium Cornelienfe inter filias Floreffienfis monasterij, esse illud, quod modò Leodium translatum, vocatur monasterium Belli-reditus. Huic præfuit B. Lucas Abbas, B. Patris Norberti discipulus, &c. vt videre est apud Ioannem le Paige, in bibliotheca Præmonstratenfi.

2. Ratio: in monasterio Cornelienfi, vna cum B. Iuliana, & alijs virginibus, habitabant simul viri religiosi, qui suum habebant Priorem (vt patet ex vita ipsius Iulianæ:) id quod in ordine Præmonstratenfi olim vsitatum erat, nullatenus verò apud Cistercienses. Imò, S. Bernardus epistola 79. ad alterum B. Lucam Abbatem ordinis Præmonstratenfis, talem habitationem non probat.

3. Ratio: refertur quoque in eadem vita, tempore ipsius Iulianæ, in dicto Cornelienfi monasterio constitutum fuisse Priorem, ex ordine Præmonstratenfi: ex quo omninò colligi videtur, moniales has fuisse eiusdem ordinis; non enim hætenus auditum fuit, Cisterciensibus monialibus præfatum fuisse Priorem Præmonstratensem. Hæc summa fuit rationum D. VVaghenarij.

Ad quarum 1. respondi, catalogos antiquos referentes monasteria ordinis Cisterciensis, non continere nisi monasteria virorum, (vt legentibus patebit;) nec vllum hætenus formatum fuisse catalogum monasteriorum monialium. Cum autem monasterium Iulianæ fuerit monialium, non mirum, illud in dictis catalogis non contineri: monasterium verò Cornelienfe, seu Montis S. Cornelij, quod in Præmonstratenfibus recensetur catalogis, non fuisse monasterium B. Iulianæ (quod modò est domus Leprosorum) sed aliud, quod in vertice eiusdem montis situm, vocabatur *Superius monasterium* (*La haute Cornolion*) quodque Leodium translatum, nunc vocatur *Monasterium Belli-reditus*. Duo namque fuisse monasteria Cornelienfia, sibi inuicem satis vicina, expressè habetur in vita Beatæ Iulianæ, quorum vnum, scilicet *superius*, virorum erat Præmonstratenfium; alterum *inferius* dictum, moniales habebat Cistercienses. Eodem ferè modo, quo nunc Parcum Dominorum, iuxta Louanium, Canonicorum est Præmonstratenfium; Parcum verò Dominarum (*VranWen Parck*) Sanctimonialium est Cisterciensium.

Ad 2. Satis vsitatum semper fuisse in ordine Cisterciensi, vt in monasterijs monialium residerent 4. aut 5. monachi, (provt nuper adhuc Flinis, iuxta Duacum, residebant 4.) Quorum Primarij, tametsi in Belgio non vocentur nisi Patres Confessarij, in alijs tamen Prouincijs maximè Germanicis, iisque vicinis, communiter vocentur Priores.

Præterea, olim etiam in plurimis monasterijs monialium, præsertim quæ hospitalia

talia annexa habebant, aut agriculturam exercebant, multi erant Conuersi, seu Fratres laici, rerum temporalium curam gerentes, qui Abbatissis, aut Priorissis obedientiam promittentes, professionem emittebant in manibus earum, prout patet ex cap. ultimo, dist. 14. Lib. 1. antiquarum Constitutionum ordinis Cisterc. vbi ad longum describuntur ceremoniæ quæ in huiusmodi professionibus obseruari debebant.

Denique, erant & Clerici, ac Sacerdotes, qui à dictis Abbatissis, seu Priorissis ad religiosum habitum recepti, de licentia Patrum Abbatum, etiam professionem emittebant, stabilitatem vouentes in ipsis monasterijs monialium, qui proindè tunc fiebant membra eorundem monasteriorum, vocabanturque Capellani monasteriorum. De his etiam agitur in libro antiquarum constitutionum, loco citato; & rursum in constitutionibus nouellis, dist. 1. cap. 4. vbi hæc leguntur; *Jubibetur distribui, ne aliqua persona cuiuscunque status fuerit, recipiatur in Capellanum in monasterijs monialium, ad habitum regularem, sine Patris Abbatis illius monasterij petita licentia, pariter & obtentâ.* Et post pauca: *Capellani monialium ordini perpetuò traditi, & oblati, de cetero portare regularem habitum ordinis teneantur &c.* Libro etiam Priuilegiorum ordinis, anno 1630. Antuerpiæ typis Plantinianis impresso, priuilegio 29. refertur ad verbum bulla Alexandri Papæ IV. qua Pontifex concedit Abbatibus Cisterciensibus, vt tanquam contra alios apostatas procedere possint, contra Capellanos monialium transeuntes ad alios ordines. Quia verò dicti Capellani, & Conuersi, dormitorium, refectorium, & alia loca regularia habebant separatim à monialibus, necessariò debebant habere Priorem, vel alium Præsidem (quocunque nomine vocaretur) qui in absentia Abbatissæ, vel Priorissæ, ipsi inuigilaret; eratque hic ordinariè Confessarius conuentus. Taliter videtur fuisse in monasterio Corneliensi inferiori, vbi Prior, Capellanorum & Conuersorum super intendens, Confessarius quoque erat monasterij, non autem absolutus Superior; vt clarè etiam colligitur ex virâ citatâ B. Iulianæ, in quâ habetur, Iulianam nunquam voluisse tradere Priori suo litteras, & monumenta monasterij; quod sanè facere debuisset, si Prior ille fuisset monasterij Superior.

Nec obstat, quod S. Bernardus alibi videatur improbare cohabitationem virorum cum fæminis; quia lapsu temporis multa fuerunt introducta, aut tolerata, quæ Sanctus Bernardus nunquam approbauit; vt patet de esu carniû, &c.

Ad 3. rationem Waghenerij, responsum fuit Priorem ibidem memoratum, ex vicino monasterio Præmonstratensi assumptum, non fuisse legitimè institutum, sed per rebelles aliquot moniales, & Capellanos, ac Conuersos, fauore furibundorû ciuium Leodiensium, violenter intrusum: quem proindè Iuliana nunquam voluit recipere, vt etiam ex virâ ipsius constat. Hinc paulo antè obitum suum, cum eam inuideret alius legitimus Confessarius, seu Prior iniustè depositus, Iuliana moniali tunc præsentî præcepit, vt eidem confiteretur, tanquam legitimo suo confessario.

Accedit quod in eadem virâ Gallicâ, dum refertur tumultuosa institutio Pseudo prioris illius Præmonstratensis, tanquam aliquid insolitum; additur, illum fuisse monachum album, sufficienter innuendo, præcedentes non fuisse monachos albos; Præterea, quod idem Prior mox iterum fuerit reiectus, substituto alio, qui prius

(ad petitionem Iulianæ) per Episcopum fuerat amotus; vide cap. 65. vitæ sapius citatæ, in Lilijs Cistercij.

Confirmantur hæc omnia; 1. tum ex eo quod ipsa Iuliana ex monasterio suo deturbata, confugerit, non ad Præmonstratensium monasteria, alioquin satis vicina, sed ad Cisterciensium; 1. scilicet ad Roberti montem; 2. ad Vallem Benedictam; 3. ad Vallem B. Mariæ; ac tandem Salsinium, iuxta Namurcum; quæ omnia monasteria sunt ordinis Cisterciensis: tum etiam quod morti vicina, sepulturam elegerit apud Cistercienses, in monasterio Villariensi, vbi etiamnum quiescit.

Confirmantur 2. autoritate grauissimorum Scriptorum, qui beatam hanc Virginem Iulianam constanter Cisterciensibus adscribunt; *Joannis Molani*, Doctoris Lo-uaniensis famosissimi, in natalibus Sanctorum Belgij, 5. Aprilis: *Francisci Haræi*, de vitis Sanctorum, eodem die: *Joannis Chapeauille*, Canonici & Vicarij Leodiensis, in commentario de exordio festiuitatis ven. Sacramenti, anno 1613. edito: *Auberti Mirai*, in factis Belgicis, & in chronico Cisterciensi: *Ioannis Dießmij Bleri*, seu illius, quicumque historiam eius de institutione ven. Sacramenti, anno 1605. Duaci edidit ad calcem Speculi magni exemplorum: *Hugonis Menardi*, in martyrologio Benedictino, 5. Aprilis: *Joannis d'Assigny*, Abbatis Nizellensis, parte 2. Personatum sanctitate illustrium ordinis Cisterc. Perillustris, & Reuerendissimi *Angeli Manriquez*, nuper primarij Professoris S. Theologie in Uniuersitate Salmanticensi, nunc verò Pacis Augustæ Episcopi: *Bernardi Briti*, historiographi Regij, regni Portugalliæ: *Francisci Biuarij*, Procuratoris congregationis Hispanicæ ordinis Cisterc. Romæ, in vitâ ipsius Iulianæ 2. libris à se descriptâ: *Chrysofolomi Henriquez*, in Lilijs Cistercij, & in Menologio: & aliorum, apud eundem. Authoribus his etiam consentiunt, *historia monasterij Septimiani* in Italiâ, quam edidit Reuerendissimus longelinus in notitiâ Abbatiarum &c. & *Sacrarium Leodiense*, ex certissimis M. S. codicibus diuersarum Ecclesiarum collectum, in quo libro (teste Henriquez in Menologio supra) expressè etiam Ioannes Cornelienfis Prior Cisterciensis fuisse asseritur, his verbis: In monte Sancti Cornelij, B. Ioannes Prior, ordinis Cisterciensis.

His ita deductis, & diligenter perpensis, æquus Lector facilè aduerter, immeritò D. Waghenerium, ob rationes iam solutas, sine vllò profus antiqui codicis, aut alterius Authoris subsidio (vt in litteris suis ipsemet fatetur) voluisse Iulianam hanc, & consequenter etiam Ioannem Corneliensem memoratum, Præmonstratensibus adserere, contra fidem & autoritatem tot celeberrimorum Scriptorum, non solum Cisterciensium, verum etiam Doctorum sæcularium, & alias indifferentium ad vtrumque ordinem, Cisterciensem & Præmonstratensem: qui proindè non nisi solidam veritatem secuti, iustratis præcipuarum quarumcunque Bibliothecarum totius Belgij monumentis antiquis, exactissimè Belgicas res scripisse comprobantur.

Nihilominus post hæc scripta, ad manus meas delatus est libellus quidam R. P. Bartholomæi Fisen, è Societate Iesu, Duaci anno 1628. editus, *De primâ origine Festi Corporis Christi, ex viso Sanctæ Virgini Iulianæ diuinitus oblato*: in quo Author hic, confutato Guilielmo Fanio canonico ad Sancti Martini, Leodij, qui in libello quodam M. S. monasterium in quo Sancta Iuliana vixit, Præmonstratensibus adserere conatus fuerat; ad Cistercienses progrediens, eandem Virginem Iulianam his quoque

sub-

subtractam, monialibus Sancti Augustini regulam sectantibus adtribuit, fauore rationum aliquot reuera non contemnendarum, attamen inefficacium adhuc, vt aduerso torrente rapidissimo tot clarissimorum Scriptorum provehere me possent; præsertim quod nulla earum sit, quæ non commodè à Cisterciensium fautoribus exponi, & resolui possit. Nam, ad 1. & præcipuam, quâ asseritur, in memorato monasterio Cornelienfi inferiori, nullius hodiè regulæ mentionem esse, nisi Augustinianæ; adeoque necessarium videri, vt quicumque asserit Iulianam fuisse Cisterciensem, probet disciplinam Cisterciensem ibidem aliquando fuisse obseruatam, & postmodum mutatam in Augustinianam; cuius sententiæ antiquum Autorem nemo dabit.

Responderunt imprimis, facillè contingere posse, vt quandoque monasteria aliqua de vno instituto transeant in aliud, & tamen post aliquot sæcula, in dictis monasterijs nulla sit memoriâ prioris instituti; maximè si monasteria hæc interim fuerint euerfa, aut desolata, & monumenta eorundem incendio, aut aliâ quacunq; iniuriâ perierint. Monasterium minoris Bigardiæ in Brabantia institutum seruat nigrorum Benedictinorum, & à paucis adhuc annis, nulla ibidem mentio erat alterius instituti: at postquam nuper Reuerendus admodum Dominus Chrystophorus Butkens, Brabantia sua trophæa publicauit, ibidemque, lib. 7. cap. 1. ex diuersis antiquis, & authenticis instrumentis, clarè ostendit dictum monasterium fuisse fundatum sub instituto ordinis Cisterciensis, & in eodem etiam aliquamdiu perseverasse, nemo de hoc iam dubitat; tametsi adhuc incognitum sit, quo tempore, & quâ de causa, moniales illius monasterij relicto ordine Cisterciensi, digressæ sint ad ordinem Sancti Benedicti.

Similiter monasterium Sanctæ Agnetis in vrbe Moguntinâ, per aliquot sæculâ inhabitauerunt moniales Cistercienses; iam autem à 60. aut circiter annis, illud occupauerunt, & etiamnum possident Augustiniana. Qualia monasteria per Germaniam vidi plura, de vno ordine ad alium translata; & licet nunc adhuc sciamus tempus & causam huiusmodi translationis, quis tamen neget fieri posse, vt post tria aut 4. sæcula, deperditis monumentis, aut fortè etiam euerfis monasterijs, translationis huius memoria pereat, maximè si intermedia aliqua sæcula laborent penuria scriptorum, quemadmodum quædam retroacta laborauerunt. Quanquam haud credibile sit, *Molanum, Chapeauille, Hergum, Miræum, & Authorem Sacrarij Leodiensis*, Scriptores rerum Ecclesiasticarum, per Belgium & Leodientem ditionem, exactissimos, & fidelissimos, monachatum B. Iulianæ & conseq; translationem monasterij Cornelienfis ex ordine Cisterciensi ad Augustinianum, ex cerebro confinxisse & scriptis suis admiscuisse; quin potius apud probatum quempiam scriptorem, aut saltem in antiquis quibusdam manuscriptis monumentis reperisse, Reuerendo Patri *Fijen* adhuc incognitis. Præterea, quicumque Cistercienses possessione suâ pacifica, tot grauissimorum virorum sententijs roboratâ, deturbare cupit, illi probandum incumbit, Cisterciensè institutum in ecclesia Cornelienfi nunquam viguisse; sed illud à 1. fundatione huc vsque fuisse alterius ordinis; pro vt nunc est; non autem necesse est, vt Cistercienses, aut eorundem fautores, quicumque passim rationem reddant suæ possessionis: Licet non dubitem, quin plures saltem Authorum suprâ citatorum, id sufficienter præstare potuissent, si (dum in viuis erant) de eo requisiti

fuiſſent, vel quiſquam comparuiſſet, qui opinionem R. P. Fiſen ſcripto publicaeſſet.

2. Ratio in hoc conſiſtit, quod Iacobus de Vitriaco, S. R. E. Cardinalis, Author Sanctæ Iulianæ ſynchronus, ſuo tempore Leodij fuiſſe tradat familiam, quæ ex S. Auguſtini regula, ijs ſungebatur muneribus, quæ vlturpata fuiſſe in cœnobio Corneliano, extorã vitã Sanctæ Iulianæ conſtat: at qui ſi Cornelianam exceipis, nullum alibi ſuperſit Leodij familiæ huius veſtigium. Sed vt hæc ratio concluderet, probandum eſſet, tunc temporis reuerã non fuiſſe alias moniales hospitalarias Regulæ S. Auguſtini; nam fieri facillimè potuit, vt interim aliq̃e ſimiles congregationes Leodij ad aliud inſtitutum ſe tranſtulerint; provt paſſim adhuc indies fieri videmus in alijs ciuitatibus. Quod vt notiffimis oſtendam exemplis; Furnis in Flandriã degunt moniales Præmonſtratenſes ſub regulari clauſurã, album gerentes habitum; quas ego adhuc recorder me vidiffie hospitalarias, geſtantes habitum Ciſterciẽſem, ſcilicet tunicam albam, cum ſcapulari, & velo nigri coloris.

Gandavi nuperrimè etiam hospitalariæ Leproſarij, quod vulgo vocatur Xenodochium diues *het rycke gaſthuis*, amplexæ ſunt inſtitutum S. Benedic̃ti. Plura ſimilia exempla ex ſolã Flandriã producere poſſem, ſi neceſſe eſſet.

3. Ratio & vltima, euincere conatur, Iulianam dum Salſiniæ habitauit, non ſe dediffie in obedientiam Antiffitæ eiufdem loci; id quod libentiſſimè concedo quia hoc ipſum clariffimè deducitur ex cap. 58. vite ipſius (apud Patrem Fiſen) vbi Lego, Himanam Salſinientem Antiffitam, læpè precibus inſtitiffie apud Iulianam, vt corpus ſuum exanime Salſiniæ condi decerneret, at quod hæc nunquam potuit perſuaderi. Sanè ſi Iuliana hæc adceſſita fuiſſet ſalſinienſibus, nunquam Antiffita tale quid ab illi petere debuiffet, nec illa etiam perenti denegare. Itaque cenſeo Iulianam receptam fuiſſe tanquam ordinis eiufdem Antiffitam exulantem, ibidemque in tali qualitate fuiſſe tractatam, permiſã illi vnã atque alterã moniali, pro ſecretioribus ſeruitijs, &c. Cuiusmodi exempla vidi in ordine noſtro plurima, nominatim etiam in monaſterio noſtro Dunenſi, vbi aliquandò nobis conuixerunt (ſatis longo tempore) Abbates Hyberni duo, D. Paulus Ragget Abbas Dublinienſis, & Robertus Brit; qui nunquã obedientiam vouerunt Abbati noſtro, ſed remanſerunt ſui iuris; concefſo etiam priori, ſcilicet Dublinienſi, vt famulum & ſacellanum apud ſe detinere poſſet.

Cæterum, hæc ex tempore, & occasione initio allegatã, dicta, maiori cum otio alijs ordinis noſtri profeſſoribus reſumenda, ſuſius diſcutienda, firmitusque ſtabilienda relinquo.

IOANNES CRAESBEQVIUS, Arſeoranus (quod Brabantia oppidum eſt, Ducatus titulo illuſtre) S. Theologiæ Baccalaureus Louaniẽſis, monaſtice profeſſus eſt in cœnobio B. Mariæ loci S. Bernardi ad Scaldim, mille circiter paſſibus Antuerpiã diſtante. Vndè ob excellentem eruditionis claritatem, Villarium euocatus, diu theologiam ibidem religioſis prælegit, donec ad propriũ reuocatus monaſterium, Prioris officio honoratus fuit, quo etiam valdè laudabiliter perfunctus eſt. Fuit & Confeſſarius monialium in *Linter*. Scripſit *doctum Commentarium in Reglam Sancti Benedic̃ti*. Duaci anno 1624. impreſſum, apud Petrum Auroy, in 8°.

Reliquit & Commentarios in diuersos Sacrae Scripturae Libros.

Item, in aliquot tractatus Summa Dni Thoma. Ex relatione admodum Reuerendi Domini Iudoci Gillis, eiusdem Loci Prioris, S. Theol. Licentiati. Obijt Craelbequius anno 1610.

IOANNES CVRRIFICIS, vulgo, *Waeghemaeckers*, Canonicus primum Regularis, deinde monachus ordinis Cisterciensis in Villario Brabantiae, ac demum Confessarius monialium eiusdem ordinis in monasterio de Marts; scripsit *Tractatum de vitio proprietatis*, Parisijs editum typis Marnesij, cum alijs similis argumenti Libellis, hoc initio: *Sicut modicum fermenti totam massam, &c.*

Librum item de reformatione Regularium.

Porro huius viri praeclaras virtutes, & doctrinam, breuiter complexus est Dominus Paulus Vasseur, religiosus Sancti Bernardi ad Scaldim, in elogio quodam, quod misit admodum Reuerendo Patri Henrico vander Heyden, Villariensi Abbati; & refertur ab Henrico z in Menologio, 10. Maij, quo die Ioannem hunc Sanctis ordinis nostri adscripsit.

IOANNES EBIRBACENSIS, in Moguntina Dicecesi religiosus, varia ingenij ac doctrinae suae monumenta posteris reliquit, ex quibus Ebirbaci adhuc vidi

Tractatum in signem super Missus est. Et, Expositionem in euangelium, Loquens Iesu ad turbas, &c.

Item, *In Psalmum 50. Misereere &c. Et,*

In psalmum 103. Floruit circa annum 1370.

IOANNES FARINART, religiosus Camberonensis, S. Theol. Doctor Duacensis; dein Prior & Lector monasterij sui, conscripsit & religiosus praegit, *Librum de statu religioso*, in plures distinctiones diuisum. Opus praeclarum, & praelo dignissimum; in quo plurima subtiliter pertractantur, quae vix alibi reperiuntur, maxime ordinem Cisterciensem concernentia. Extat M. S. in Camberona, & etiam apud me. Scripsit & libellum in signem,

De institutione nouitiorum, quem inscripsit, *Manus nouitiorum*, M. S. Camberonae. Fuit autem Ioannes anno 1613. creatus Abbas Camberonensis, ac postmodum etiam Vicarius generalis ordinis Cisterc. per Belgicas & Leodiensem ditiones: obiitque anno 1635. Cuius laudes insigni panegyrico prosecutus est R. D. Ioannes Coene, ipsius successor, de quo supra.

IOANNES FORDEN, seu, *de Forda*, primum monachus, ac deinde Abbas Fordensis coenobij in Anglia, sacris & prophanis scientijs apprime doctus, & vitae sanctimoniam clarissimus; quem propterea Ioannes Angliae Rex, a sacris sibi voluit esse confessionibus. Ioannes Lelandus eius mentionem faciens, conqueritur, non pauca ex doctissimis eius scriptis perijsse, tamen plurima ipse adhuc repererit; nimirum,

In Cantica Cantorum, a loco in quo Gilbertus de Hoilandia desijt, id est, Dilectus

- mens, &c. homilias centum & 20.* Quod opus sic incipit: *Si quis me temeritatis, &c.*
Introduktionum Threnorum, lib. 1. Inc. *Benedictionem hereditate possideatis, &c.*
In ipsos Threnos Hieremie, librum alterum. Inc. *Quomodo sedet sola, &c.*
Expositiones in Hieremiam.
Lectioinum ordinariarum, lib. unam.
De triplici cruce, lib. unum. Inc. *Vetus homo noster, &c.*
Sermonum duodecim, lib. 1.
De contemptoribus mundi, lib. 1.
Vitam Sancti Wulfrici presbyteri: Reuerendo Patri ac Domino Bartholomæo.
Acta Joannis Regis Angliæ, lib. 1.
Scotiæ chronicon, cuius initium: Debitor sum, fateor, &c. Extat M. S. Cantabrigiæ,
 in collegio Sancti Benedicti.
Opusculorum librum unum.

IOANNES PITSARVS, lib. de scriptoribus Angliæ, ex Lelando, & Balzo, scriptoribus item Anglis. Claruit circà annum 1210.

IOANNES FOVCARD senior, Abbas 32. Beatæ Mariæ de Laude, in Flandriâ, S. Theol. Baccalaureus, scripsit

- Breuem expositionem psalmorum.*
 Redegit & in compendia diuersa præclara opera, nominatim *Concordiam euangelicam Cornelij Iansenij:*
Commentaria Guillelmi Estij in epistolas Pauli. Et
Summam Toleti, de casibus conscientie.
 Seruantur hæc omnia manuscripta in Laude, 3. voluminibus in folio, & 2. in 4.º.
 Ant. Sanderus tom. 2. bibliothecæ Belgicæ M. S. Objit à paucis annis.

IOANNES DE FRANCOGIA, de *Abbatis Villa*, ex monacho Ord. Cisterc. & S. Theologiæ Doctore, Episcopus Bisuntinus, & S. E. R. Cardinalis, scribitur à Syluestro Maurolico (lib. 2. Maris oceani) Author cuiusdam *Commentarij in Cantica Canticorum*. Sed fallitur, confundens hunc Ioannem nostrum cum Ioanne Hilgrino (Algrinum vocat Miræus in scholijs ad Henricum Gandauensem, cap. 38.) de Abbativillâ, Cardinale, & Episcopo Bisuntino 62.

In quem errorem lapsus est etiam Arnoldus de Wyon. Sed veritatem dilucidè pandit Ioannes Iacobus Chiffetius, in suâ Vefuntione, mihi folio 270.

Author Nomenclatoris Cardinalium scriptorum, hunc Ioannem etiam confundens cum Ioanne de Toletto Cardinale, dicit extare eiusdem *insignem epistolam ad Nauseam*, & obiisse anno 1559.

IOANNES A S. FRANCISCO, Superior generalis congregationis Beatæ Mariæ Fuliensis.

Transsulit ex Græco in Gallicum idioma, præloque subiecit Opera S. Dionysij Arcopagistæ. Opera ite in Episteti, & Exameron Dni Basilij.

Scripsit

Scriptit etiam, contra librum de vocatione Pastorum, Petri Molinzi, insignis nostri temporis Nomatoris. Prodiit Parisijs, in 8º.

Insuper, & Res præclarè gestas, virtutesque eximias felicitis recordationis, Illustrissimi Domini Francisci de Sales, Episcopi Genexæ, amplo volumine, in 6. libros digesto, posteritati commendauit.

Huic ven. Ioanni, Bartholomæus de S. Fausto dedicauit librum suum de horis canonicis, ex cuius libri epistola dedicatoria, desumpta sunt, quæ hic retuli.

IOANNES GALLANDI, religiosus Cisterciensis, S. Theol. Doctor Sorbonicus, à Philippo Seguino (in bibliotheca sua) Scriptoribus ordinis adnumeratur; quia iussu Reuerendissimi Cisterciensis Abbatis, *Breuiarium ordinis recognouit, & in multis locis emendauit.* Insuper, & nonnulla alia scripsisse, ibidem asserit, quæ tamen non specificat.

IOANNES DE GALLONI-FONTIEVS, Abbas Caroli loci 20. Theologus percelebris, nec non & vitæ sanctimonia clarus; scribitur ab eodem Seguino, composuisse *doctissimam aliquam paginam, quæ dicitur de Calitibus, super euangelium Lucae: missus est Angelus Gabriel, &c.* Verum quænam sit illa celebris pagina, ego ignoro. Obiit anno 1337.

IOANNES GILLOTIVS, seu *Gillotus*, collegij Sancti Bernardi Parisijs Procurator, natiuitate Campanus, vir tam sacris, quam prophanis litteris exquisitè doctus, & in iuuenibus formandis vigil assiduus: Tredecis (antè religionis ingressum) multis annis iuuentutem docuit, non sine magna nominis sui gloria. Vbi inter alios, auditorem habuit magnum illum Edmundum à Cruce, diuinæ indolis, & præstantissimi ingenij iuuenem, postmodum verò Generalem clarissimum vniuersi Cisterciensis ordinis.

Transiit ex Latino eloquio in Gallicum idioma, historiam Nicephori Xantapuli, eamque Carolo IX. Francorum Regi dedicauit. Tradidit quoque in patrium idioma, magnum Concilij Tridentini Catechismum.

Edidit & *Annotationes in Diuum Hilarium*, quas Domino Philippo Benî, quondam vrbis Trecentis rerum priuatarum iudici æquissimo, consecrauit.

Opera etiam S. Gregorij, & opera S. Patris nostri Bernardi, recognouit & à plurimis mendis repurgata, nitenti restituit, ut fidem facit Epistola ipsius liminaris, operibus S. Bernardi præfixa, ab ipso quidem scripta ad Exim. Dominum Guidonem Coruaticum, Vallis Claræ Abbatem, sacræ paginæ Professore; nunc autem in editionibus recentioribus (nominatim in Antuerpiensi, anni 1609. apud Keerbergium) Lectori beneuolo inscripta; quæ sic incipit: Cum in pistrino Gregorianæ restitutionis, annum integrum & plus eo versatus, totum opus euoluissim, assiduoque labore ad finem perduxissim; iterum quasi saxum Sisiphi deorsum lapsum repetens, sursumque reuolvens, in idem genus molestiarum delatus sum. Nam continuo manuum admodi Dini Bernardi Clarauallensis Abbatis operibus, & ea cum aliquot scriptis exemplaribus renocare cepi, ut si quid sese offerret quod percurrendo cuiquam oneri esset, legentemque retardare posset, lenigarim, quantumque in me esset, moras & impedimenta reijcerem &c. Quid autè peculiare in his operibus

bus præstitit, prosequitur in corpore eiusdem epistolæ. In cuius etiam extremitate, refert se aliquot annis laborasse in eruendis, & in lucem proferendis, alijs veterum scriptorum libris, qui hæctenus offusi tenebris, iacuerunt; vel in tollendis eorum mendis, quæ vel iniuria temporum, vel imprudentia irreperant. Obijt in collegio memorato Sancti Bernardi Parisijs, vbi sepultus iacet in sacello Sancti Ioannis Baptistæ. Cuius tumulo Reuerendissimus Edmundus à Cruce, sequens apponendum curauit epitaphium:

*Gillotus, postquam docuit cum laude iuuentam,
Et plures patrio transtulit ore libros:
Impiger hic vbi res, operâ studioque fideli
Procurat, Superis cadere doctus, obit.
Huic igitur precibus fratres orate salutem,
Tam bona qui vobis præstitit officia.
Debita pro merito dicat hæc monumenta magistro,
Discipulus gratus qui cupit esse suo.*

Ex Bibliothecâ M. S. Cisterciæ Seguni, quam ad autographum descriptam apud me habeo.

IOANNES GODARDVS, Anglus, humanioribus litteris probè institutus, monachum induit in Coggeshalensi cœnobio, vbi mathematicis & arithmeticis studijs se totum applicans, docta quædam opuscula conscripsit, quibus claram meruit famam, vt testatur Lelandus, apud Pitæum. Ex his autem operibus extant adhuc sequentia:

De rebus mathematicis, lib. 1.

De triplici modo computandi, lib. 1. Et id genus alia quædam, quæ Rudolpho Coggeshalensi inscripsit. Floruit circa annum 1250. Ex Pitæo, de scriptoribus Angliæ.

IOANNES GREIFENBELS, Abbas Aulæ Regiæ iuxta Pragam, vniuersi ordinis Cisterciensis per Bohemiam, Morauiam, Silesiam & Lusatiam, Commissarius generalis, vir ad magna quæque natus, Patriâ Pilsnensis, stirpe exortus Patritiâ, cuius pater ob fidelem operam S. Cæsareæ Maiestati Ferdinando II. strenuè nauatam, ab eodem ad Equestrem ordinem sublimatus fuit. Continnavit *Monasterijsui chronicon, ab anno 1350. vsque ad annum 1640.* Scripsit etiam *Foundationes aliorum plurimorum monasteriorum ordinis Cisterciensis in Bohemiâ, & alijs Provincijs iam memoratis, existentium. In quibus continentur permixtim plures genealogie virorum nobilium, qui dictorum monasteriorum fuerunt Benefactores, aut in eisdem sepulti sunt. Extant hæc omnia typis expressa Colonie, in notitiâ Abbatiarum Gasparis Longelini, anno 1640. quo tempore Author adhuc in viuus erat.*

IOANNES GRIFFINVS, Cambro-Britannus, Halensis monasterij, in Comitatu Wigorniensis, religiosus concionator fuit disertissimus, cuius extat

Tomus vnus concionum aestivalium: sic inc. Modicum & non videbitis me, &c.

Tomus item alter concionum hyemalium, cuius initium est: Cum appropinquasset Iesus Hierosolymam, &c. Claruit maximè circa annum 1550. dum regalem Angliæ coronam gestaret Eduardus 6. Henrici 8. filius. Vide Ioannem Pitſcum, ætate 16. ad annum iam dictum.

IOANNES GVON, ex monacho Vallis Beatæ Mariæ, in Franciâ, eiusdem domus Abbas, academiæ Parisiorum Doctor Theologus, & collegij Sancti Bernardi Prouisor venerandus; vir suo tempore inter theologos Sorbonicos celeberrimæ opinionis, rhetor & poëta insignis, ac monasticæ disciplinæ zelator strenuus.

Edidit versibus fluidis, *De Conceptione B. Mariæ Virginis, libros 3.*

De Natali Domini hymnum insignem. Varia carmina, de præsentia corporis in Eucharistia.

Carmine quoque descripsit, *Cameram (sacrosanctissimum monasterium ordinis nostri in Brabantia) à Genijs Flandriæ hereticis exstam.* Quod opusculum dicauit Reuerendissimo Edmundo à Cruce, Abbati Cistercij. Quæ omnia, vnà cum alijs aliquot carminibus de diuersis rebus, vulgata sunt Parisijs, ex typographia Ioannis Palant. Florebant Author anno 1589. apud Bernarditas. Ex Philippo Seguino, authori huic synchrono, & familiari, in bibliotheca sua Cisterciana.

IOANNES HARTADVS, monasterij Ferrariensis in Castella monachus, in sacris literis apprime versatus, nec non & salutis animarum sollicitissimus,

Edidit *Tomum unum concionum de tempore, & de Sanctis, ab initio Aduentus, vsque ad Epiphaniam Domini*, impressum in 4°. Cæsar Augustæ, anno 1614.

Tomum item alterum concionum quadragesimalium, impressum Burgis anno 1620. apud Baptistam Baresium.

Henriquez in Phœnice.

IOANNES KNOBELIVS, monachus Cæsarensis cœnobij, in Sueuiâ, vulgò Kayfersheym, vir pius & doctus, & in historicis apprime versatus, edidit *insigne chronicon monasterij sui*, illudque Abbati suo Conrado dedicauit; quod historicis illarum partium solet esse familiarissimum, præsertim Sueuiæ, & Bauariæ. Certè Gaspar B. uschius lib. de monasterijs Germaniæ, decuria 1. ingenuè fatetur illud sibi vniuersi fuisse. Vixit anno 1530. Vide etiam Longelinum in notitiâ suâ, &c.

IOANNES DE LAVARDIN, Abbas monasterij de Stellâ (ordinis Cistere. iuxta Barnabam de Montalbo,) edidit gallicè, *Librum quendam de cuiusdam Nobilis ad fidem catholicam conversione*, impressum Parisijs, per Guilielmum Chaudire, anno 1585. in 4°.

Transiit etiam ex greco in Gallicum, diuersos tractus Gregorij Nazianzenis.

Item, ex Latino in Gallicum, tractatus aliquot Stanislai Hossij, & Guilielmi Lindanis impressos omnes Parisijs, partim anno 1572. partim 1574. & 1579. Denique

Edidit & *Compendium Belli Iudæici*. Parisijs 1575. per Guilielmum Chaudire.

Ex bibliotheca gallica Antonij du Verdier, qui tamen Author non exprimit hunc fuisse ordinis nostri; ideoque in fide solius Barnabæ de Montalbo, illum scriptoribus nostris adnumeravi, eo nonnihil confidentius, quod in antiquis catalogis

monasteriorum Cisterciensium, tria reperiam monasteria eiusdem nominis, *Stelle*.

IOANNES LEMOVICENSIS, religiosus Clarævallensis (vt. expresse habet codex antiquus monasterij Camberonensis,) scripsit

Elucidarium declarationum religionis. Seruatur Camberonæ M. S. Vbi quoque habentur eiusdem Authoris *Epistolæ 6. notabiles*. Sanderus in bibl. Belgica M. S. parte 1. Scripsit insuper, *De stylo dictatorio, lib. 1.* Habetur in monasterio de Dunis.

Item, *de Oculo morali, lib. 1.* Dunis & Camberonæ, M. S.

Denique, *Expositionem moralem somnij Pharaonis, lib. 1.* reperitur M. S. Dunis, Alnæ, in Valle Sancti Martini Louanij, & in cœnobio Lobienti, sub hoc titulo: *Morale somniorum, ad Theobaldum, Nauarra Regem, Campaniæ & Brie Comitum*. Agit autem in hoc libro Author, de disciplina in Regum Palatijs seruanda, in gratiam Theobaldi Regis Nauarræ, &c.

IOANNES DE LOVANO, vid. *Joannes Precursor*.

IOANNES LUPVS, monachus & Abbas monasterij de Morero'la, in Hispania, S. Theol. Doctor, celebris, eiusdemque per annos aliquot cum laude Professor: scripsit *varia de diuersis materijs*, ex quibus tamen nihil publicauit, præter *Prinilegiorum congregationis Hispanice tomum tertium*, Salmanicæ apud Sufannam Munnoz, anno 1617. Henriquez in Phœnice.

IOANNES A S. MALACHIA, congregationis Fulienfis, ordinis Cisterc. religiosus, scripsit insignem *Tractatum, de noua erectione Basilicæ Fontanensis*. Quondo nimirum Castrum Fontanente, natali S. Bernardi illustre, conuersum fuit in cœnobium congregationis Fulienfis. Vide Henriquez in Menologio, 20. Augusti.

IOANNES, cognomento, *de Macerijs*, religiosus cœnobij de charitate, S. Theol. Professor, & collegij S. Bernardi Parisijs Prouisor, & Rector, *Commentaria Dionysij Cisterciensis in 4. libros Sententiarum, recognouit, emendauit, & in lucem emisit*: quo titulo locum & ipse sortitus est in bibliotheca Seguini. Vixit circa annum 1511.

IOANNES MERCATOR, Herbipolensis, religiosus Ebracensis (vulgò Ebraeh) in Franconia, S. Theol. Doctor, eiusdemque per octennium in Vniuersitate Viennensi publicus Professor; deindè monasterij sui Abbas 23. Maximiliano Imperatori à sacris fuit confessionibus. *Scripta eius theologica, de diuersis materijs, extant in cœnobio Ebracensi, M. S.* Obijt anno 1489.

IOANNES MYREIVS, natione Campanus, Regalis montis Abbas 20. Vir doctrina fidei, virtute continentiæ, disciplina iustitiæ, morum grauitate & elegantia, ac multiplici eruditione adornatus; edidit (dum sacrorum Bibliorum esset Prælector in collegio Bernarditarum Parisijs) *Commentarios in Euangelium S. Ioannis*: qui manu illius scripti, asseruantur in Regali monte, teste Philippo Seguino in bibliotheca, vbi asserit se illos ibidem vidisse anno 1590. 7. die Iunij. Florebat Ioan. an. 1455. obiit xerò 1490. Sepultura post obitum traditus anse aram maximam cœnobij sui.

IOANNES quidam, ordinis Cisterciensis monachus anonymus, scripsisse perhibetur *Librum, quem inscripsit, Defensorium Juris*; qui impressus Coloniae extat in folio. Post feuinus in apparatu, Gesnerus, & Draudius in bibliothecis suis.

IOANNES monachus anonymus alius, Theologus Parisiensis, scripsit in *sententias* referente Syluestro maurolyco, Maris Oceani lib. 2.

IOANNES monachus anonymus 3. ordinis Cisterc. perhibetur (à Montalbo, parte r. chronici, lib. 2. cap. 32.) scripsisse *Librum, de Laudibus Virginis Matris*. De hoc etiam Vincentius Bandellus, Dominicanus; tract. de Conceptione B. Virginis.

IOANNES MOREA, vulgò *Moreau*, natione Gallus, patria Pontizarensis, Vallis Beatae Mariae monachus, ordinis nostri in partibus Italiae Syndicus, &c. Vir sanè inter Doctores vniuersos, quos ordo vnquam habuit, specialiter celebrandus; orator eloquens, philosophus subtilis, theologus profundus, verbi Dei prece disertus, & in sacris literis eximie versatus erat: iuluperque in rebus agendis dexteritate, & conuersationis gratia omnium rapiebat affectus.

Transmisit ad posteros, *Sermones varios de tempore, & Sanctis, præcipuisque solemnitatibus anni.*

Orationem item doctissimam in Laudem Sancti Bernardi; & alia quaedam, quorum tituli ad nos nondum delati fuerunt. Clarebat Romæ anno 1590. ex bibliotheca sæpius citata Seguinii, qui Authorem nouit, eique conuixit.

IOANNES MORTIN, Abbas Caroli loci, edidit *Libellum rituum ordinis*. Relatio Eximij Domini Iosephi Arnolfini de Illecas, S. Theologiæ Doctoris Sorbonici, anno 1647. ad me missa.

IOANNES NUBLINGVS, Hydelbergenfis Academiæ alumnus, & S. Theol. Professor eximius, Prior fuit Ebraecensis, sub 23. Abbate, circa annum 1500. Cuius extare adhuc quædam scripta, asserit Bruschius, de monasterijs Germaniæ, centuria 1. Quæ tamen ipse non specificat, nec ego assequi potui.

IOANNES PALLETIER, religiosus de Barbello, S. Theol. Doctor Parisiensis, Prior Regalis Montis; tum Prouisor collegij Sancti Bernardi, & Abbas Fulcardi Montis, *Conscripsit gallicè volumen ingens, De autoritate & præminentijs Abbatum Cistercij*, sub hoc titulo: *Sommaire des remarques chronologiques, touchant la Superiorité, Préeminance, & Superiorité, du Reuerendissime Abbé de Cîteaux, Chef, & General de son ordre, dist de Cîteaux.* Quem quidem librum in varia sæcula distribuit: verum cum iam primum sæculum typis expressum esset, mors Authorem ex hac vita subtrahens, reliquas partes pariter suppressit, quæ manuscriptæ adhuc asseruantur in Fulcardi Monte. Obijt anno 1645. initio Iulij.

Ex relatione Eximiorum Dominorum, Claudij Chalemor, & Iosephi Arnolfini, S. Theol. Doctorum. Porro, scripserat quidam *Libellum rituum, de Regimine collegij Sancti Bernardi Parisijs, ibidem typis expressum* anno 1634. hunc præferentem titulum:

lum: *Briefveftat du gouvernement du college des Bernardins d Paris*, &c. Sed ad hunc alium libellum reposuerunt religiosi ordinis nostri strictioris obseruantia, typis etiam expressum. Vtriusque exemplaria apud me habeo.

IOANNES PIGNEVART, Bonessiensis monasterij in Comitatu Namurensi religiosus, poeta insignis, edidit *librum Epigrammatum, in honorem Sanctorum, de quibus, secundum usum ordinis Cisterciensis, festiuitates celebrantur*. Louanij typis Hastenij, anno 1624.

IOANNES DV PIN, Theologus, Medicus, poeta & orator facundissimus, monasterij de Vaucellis, in Cameracesio, monachus, scripsit metro & prosa, anno à partu Virgineo, 1524. ætatis suæ 22. *Tractatum quem prenotauit: Mandam vitam siue Agrum virtutis bonæ vitæ, 8. libros complectentem*, &c. Impressus est Parisijs apud Michaëlem le Noir, in 8°.

Edidit insuper versibus Alexandrinis, *Opusculum quoddam, inscriptum: Euangelium Mulierum*. Claruit sub Philippo le Bel, & Philippo Valcio, Francorum Regibus, anno 1325. & postea. Obijt autem in Episcopatu Leodiensi, & sepultus est in cœnobio Guilielmitarum, anno 1372. Plures clarissimi scriptores in suis collectaneis huius meminerunt; videlicet, Ludouicus Guicardinus in descriptione Gallicæ, Renatus Chopinus in Libro de sacra politia Forensi, fol. 463. Claudius Faucher, senatus Parisiensis Præses; & Franciscus de la Croix, in Bibliotheca gallicâ. Ex Sequino, supra.

IOANNES, dictus *Precurfor*, vulgo autem cognominatus de *Louanio*, Villarij in Brabantia monachus, vir sanctitatis eximia, & Litterarum studio addictissimus, collegit ex diuersis scriptis, *Opus pium, continens psalterium, hoc est, orationes 150. super agonizantibus legendas, cum deuotissimâ Litania: quod opus inscripsit Agoniam morientis*. M. S. Villarij, teste Valerio Andrea, in bibliotheca Belgica.

Librum item scripsit, de vitis Christi Saluatoris, & B. B. Virginis.

Vitas præterea plurimorum religiosorum sanctitate illustrum, illius domus, quæ ibidem quoque M. S. afferuntur, licet non præfixo Authoris nomine.

Denique, *Librum De vita boni monachi & alios plures*, teste chronico Villariensi. Vide Menologium 28. Augusti, & alij in locis.

IOANNES DE RAMEIA, monachus ordinis Cisterciensis, scripto reliquit *Insigne volumen in 4°. concionum de Sanctis*, quod M. S. afferuatur in Villario Brabantia videtur fuisse eiusdem monasterij religiosus.

IOANNES IACOBVS A S. SCHOLASTICA, natione Gallus, anno ætatis suæ 15. congregationem Fulienfium ingressus, breui tales in doctrina, & pietate progressus fecit, vt Illustrissimus & Eminentissimus Cardinalis de Sourdis, eum Burdigalæ concilij sui Ecclesiastici Præsidentem creauerit, vbi dum moraretur, *Congregationem Sanctæ Krsule instituit, constitutionesque & statuta eidem condidit.*

Composuit etiam piissimum *Opusculum, titulo Peregrini agonizantis*. Quo iam sub prælo

prælo sudante, ipse quoque diem clausit extremum 9. Octobris, anno 1621. Menologium Cisterciense, eodem die.

IOANNES SEIFRIDVS, religiosus illustrissimi cœnobij S. Crucis in Austria, omnium scientiarum genere instructissimus, floruit anno 1608. cuius doctrinam, & theologica exercitia, in hodiernum vsque diem commemorat Viennensis Austriae Academia, ubi circa eadem tempora, eleganti stylo conscripsit, & publici iuris fecit, *Arborum Antianam*, seu, *Genealogiam Augustissimæ domus Austriacæ (ex antiquissima familia Romana Anicia exorta) quam Matthiæ Imperatori dicauit.* Prodiit i. Viennæ, ac postea iterum Francofurti, apud Fischerum. Est liber in folio.

Extant & eiusdem Authoris *Insignes litteræ ad Philippum III. Hispaniarum Regem*, teste Manriquez in chronico Cisterciensi. Promotus postmodum fuit Ioannes ad regimen Abbatiae Zwerelensis, seu Claravallis Austriae in diœcesi Pataviensi, anno 1611. ubi anno 1625. pijsimè obiit. Cæterum, de antiquitate & nobilitate huius familiae Anicianæ, insignem etiam tractatum edidit, circa annum 1590. Arnoldus Wionus Duacensis, ordinem Benedictinum professus apud Aldenburchenses in Flandria: ubi ostendit etiam Sanctissimum Patrem Benedictum ex eadem quoque familia originem duxisse.

IOANNES SERLO, dictus, *Magister Serlo*, cognominatus *Grammaticus*, natione Anglus, fratrem habuit Radulphum Abbatem Parcho-ludensem. Ipse in iuuentute poëta erat elegans, & rhetor disertus, sed grammaticis studijs nimium immersus, in alijs minus eluxit. Ex Eboracensi Canonico, factus monachus, & postea Abbas in Fontanensi cœnobio, verè animo & ingenio magnus fuit. Ex huius notis, Hugo Kirchestedus, monachus & discipulus eius, multa decerpit, de rebus in Fontanensi cœnobio gestis; item, de initio & incremento ordinis Cisterciensis in Anglia. Vide Manriquez tom. 2. *Annal.* ad annum 1160. cap. 6. Imò Balæus de scriptoribus Britannia, de hoc Ioanne Serlone agens, sub nomine Serlonis, affirmat Hugonem Kirchestedum libros iam recensitos scripsisse, dictante Serlone. Plura ex scriptis eius perijisse feruntur; posteritati autem adhuc reteruari, scribunt Bostonus & Lelandus, apud Pitsæum, de scriptoribus Angliæ.

De Bello inter Scotia Regem, & Barones Angliæ, Rythmis Latinis, librum unum; quæ sic incipit: David ille manu fortis, &c. Extrat M. S. Cantabrigiæ, in collegio sancti Benedicti.

De morte Sumerledi, Regis Manniæ, lib. 1. David Rege mortis lege clauso &c.
In orationem Dominicam, lib. 1. Protodictor noster Dominus Iesus, &c. M. S. Cantabrigiæ, in collegio Sancti Benedicti.

De differentijs verborum, lib. 1. Cantabrigiæ in collegio Sancti Petri.

De dictionibus dissyllabis, lib. 1. Inc. Datyle conueniens digitis, &c.

De dictionibus aquinocis, lib. 1. Est vates arator, entro telluris &c.

De dictionibus coniuocis, lib. 1.

Floruit anno Domini 1160. ex Pitsæo.

IOANNES DE TAILLIS, Vide *Ludovicus Taleſius*.

M. IOANNES DE TOLETO, natione Anglus, adoleſcens ordini Ciftercienſi ſe tradidit, qui poſtea S. Theol. Doctor renunciatus, propter ſingularem doctrinam, vitæ ſanctitatem, & eminentem in rebus agendis prudentiam, ab Innocentio Papâ IV. anno 1244. in feſto SS. Trinitatis, S. R. E. Cardinalis creatus fuit tandemque miſſus ad Concilium generale Lugdunenſe, ſub Gregorio X. anno 1274. in humanis eſſe deſijt. Hunc Ciaccionius, Panuſius, aliique aliquot ſcriptores vitarum Pontificum, præpoſterè cum alio Ioanne de Franciogiâ confundunt (vtri etiam facit Henriquez) paritate nominis, ordinis, & temporis, ſeducti. Verum, ſcriptores Angli veritatem eruerunt, duosque Ioannes Cardinales rectè ſtatuunt; Anglum vnum; Gallum alterum; ambos Ciftercienſes. Vide Theodoricum Vallis coloris, in vitâ Urbani IV. ad Ancherum Cardinalem; Mattheum Vveſtmonaſterienſem, in Floribus; Mattheum Paris, ad annum 1244. & Longelinum in Purpurâ Sancti Bernardi. Multa ſcripſiſſe fertur, quæ tamen Pitæus ſcribit ſe reperire non potuiſſe: quo tamen non obſtante illum illuſtribus Angliæ ſcriptoribus adnumerat, in appendice, centoriâ 2. n. 100. proindeque à me hic etiam non debuit omitti. Author nomenclatoris Cardinalium ſcriptorum, aſſerit adhuc legi huius viri *epiſtolam in ſignem ad nauſeam*, eumque obiſſe ait anno 1359. Sed expreſſè hunc confundit cum Ioanne de Franciogiâ, Cardinale, de quo ſuprà egimus.

IOANNES Abbas *Ulcellenſis* 7. qui floruit circa annum 1150. quædam ſcripſiſſe legitur, ex quibus adhuc extat *prolixa quædam epiſtola ad Henricum Ducem Lotharingiæ*, in quâ mentionem facit diuerſorum monachorum ſanctitate illuſtrium, qui in Valcellenſi cœnobio floruerunt, nominatim B. Vlrici, qui ex monacho Valcellenſi electus fuit Abbas Villarienſis; quod monaſterium cum rexiffet ab anno 1160. vſque ad annum 1185. reſignauit, & ad locum profeſſionis reuerſus eſt, vbi ſancto fine quieuit. Epiſtolam hanc citat Henriquez in Menologio Ciftere. Kalendis Ianuarij.

IOANNES VALLENSIS, ſiue, *del Vaule*, monachus & Prior cœnobij Villarienſis in Brabantia, ſcripto reliquit, *Librum de Statu, votis, & diſciplinâ monaſtica*, quem ſuis ibidem dictauit, M. S. in Villario. Obijt anno 1390. Valerius Andreas in Bibliotheca Belgicâ.

IOANNES A VERPIA, ex religioſo Caſtellionenſi Prior Claræ vallis, religionis obſeruantia & eruditione, viris clariffimis ſui æui merito adnumerandus, ſcripſit *librum pro verbiorum gallicanorum, ſecundum ordinem alphabeticum diſpoſitorum*; tantæ elegantia vt eum Ioannes Egidius Nucerenſis Epiſcopus, latinis verſibus (plerisque Leoninis) tranſulerit. Liber impreſſus eſt Pariſijs, apud Aſcenſum, in 8. anno Domini 1519. Huic viro doctiſſimo, Ioannes de Butrio libros 7. Maphæi Vegij, de perſeuerantia religionis, à ſe recognitos, de dicauit: in cuius operis epiſtola dedicatoria, in ſigni illum honorat elogio, quod non abſte viſum fuit hic ſubiungere, maxime quia in illo mentio fit ſtudiorum & ſcriptorum eius: Tu, inquit, Venerande Ioannes,

non mediocri laude dignus censeris, qui ab ineunte ætate, penitus relictis omnibus, regulari cœnobio te mancipasti, non alio fine, quam ut liberius res divinas contemplareris, librosque sacros, & Sanctorum doctrinam tranquillius evolueres, & eos vel proprijs characteribus tu ipse pacatius transcriberes, vel vndecunque ad tuam & confratrum utilitatem studiosè cumulares. Quibus in rebus aded constanter hactenus perseverasti, ut nullum aliud quantumvis laude dignum exercitium, nullumque beneficium, quantumvis illectivum, abstrahere te poterit. Videris quoque in terris delicias atigisse paradisi, quæ (Beato Hieronymo teste) vel nusquam in terris esse possunt, vel in claustris & scholis sunt. Tu enim utrumque, & claustralem, & rerum scholasticarum professus statum, in divinarum pariter & humanarum scrutinio litterarum, Creatoris bonitatem in suis creaturis, & scripturis multipliciter relucentem, mirari non desinis; *Nunc veteris, nunc nova legis seriem; nunc sacrosanctos Interpretes, scilicet, Hieronymum, Ambrosium, Augustinum, Gregorium, ceterosque, quorum omnia pendè opera percurristi; nunc de gentilijs fabellis, ac eorum mysticis & moralibus institutis præclara epithomata, tanquam ab iniustis possessoribus extirpando, non minus in his delectari videris, quam in omnibus divitijs. Tibique interim æternæ beatitudinis gaudia expectanti, satis esse iudicas, ad temporaneæ consolationis delicias, librorum exquisitorum, quos continuo Lectites, copiam habere. Quorum te possessorem nequaquam avaram, aut tenacem esse, certum est; quippè qui eos non solum tuis fratribus, cum quibus proprium habes nihil, sed etiam ipsis impressoribus, ultro sponteque offerens, gratis communicas: quatecumq; horum industria, ad omnes libri perveniant, quos vel unus ipse, vel tecum pauci consequi valuissent &c.* Deindè post pauca, hæc subiungit: *A te, nullam unquam proditum est in lucem opus, quod non est imprimis amandum, & fidelis thesauris accuratè redditum.* Hæc omnia Butrio. Ex quibus ultimis verbis colligo, Ioannem hunc plura adhuc alia opera publicasse, optimeque de te litterariâ esse meritum. Claruit anno 1490. Sequinus in Bibliothecâ, ubi citat etiam Gesnerum. Henriquez verò in serie Priorum Claravallensium, ad calcem Fasciculi, asserit illum Prioris officio functum fuisse annis 19. nimirum ab anno 1480. vsque ad annum 1499. An autem tunc obierit, non refert ipse, nec ego vsquam reperi.

IOANNES, VIEL, natione Cenomanensis, & in Fontis Daniëlis cœnobio Monasticè professus, vir pius, & morum probitate præclarus, florebat anno 1590. in Italiâ, apud monasterium Casæ novæ, in quo Præpositi fungebatur officio. *ÿ traduxit ex Italico idiomate in Gallicum, librum cui titulus est: De abusibus, & dissolutionibus, quæ fiunt Romæ, in diebus carnisprinij.*

Sequinus in Bibliothecâ, ubi subiungit, illum *plura alia opuscula in lucem emisisse* quæ ad notitiam eius non pervenerunt.

IOANNES DE VILLARIO, dictus de Bruxellâ, S. Theol. Doctor, monachus, & postea Abbas 39. Villariensis in Brabantia, scripsit *Sermones varios perelcgantes*, qui M. S. extant in monasterio nostro de Danis sub hoc titulo: *Sermones Magistri Joannis de Villari, S. Theol. Doctoris*

Extant & in bibliotheca Tungrensi, *Sermones varij, Abbatis cuiusdam Villariensis* verum

verum vtrum sint huius Ioannis, an alterius Abbatis 20. Iacobi de Somaria (qui etiam scribitur fuisse concionator excellentissimus, & sermones varios scripsisse) mihi adhuc incomptum. Obijt Ioannes anno 1333.

IOANNES A VISITATIONE, vide, *Chrysolomus*.

IOANNES VRSICAMPI monachus, edidit librum sermonum de diuersis materijs, qui manuscriptus reperitur in monasterio S. Martini, ord. S. Benedicti, Tornaci. Continentur autem in eo, sermo de omnibus Sanctis: Sermones duo de Aduentu Domini: 3. de Natiuitate Domini: de Ascensione, unus: de Parasceue, unus: de Annuntiatione Domini, unus.

Catalogus bibliothecæ dicti monasterij, apud Ant. Sanderum, in bibliotheca Belgica M. S.

IOANNES DE WARDO, religiosus Dunensis nostri cœnobij in Flandria, atque (vt rectè ait Hardhynus) theologus famosus, & concionator diuini verbi eloquentissimus, floruit anno 1293 cuius mentionem etiam facit Meyerus lib. 3. Annalium Flandriæ, in vita Guidonis Dampetæ. Referuntque monumenta monasterij nostri memorati illum Parisijs fuisse S. Theol. Doctorem primum ex vniuerso ordine Cisterciensi, eoque intuitu, à Capitulo generali eiusdem ordinis, priuilegijs singularibus fuisse honoratum: de quibus specialiter agitur in epistola Reuerendissimi Domini Theobaldi 26. Abbatis Cisterciensis, & totius ordinis Generalis, ad illum data, quæ in archiuis dicti monasterij de Dunis adhuc legitur, huius tenoris:

Venerabili viro, & religioso, magistro Ioanni de Wardo, monacho de Dunis, in theologicâ facultate Parisijs Legenti, F. Theobaldus Abbas (Cisterci), cum sincerâ in Domino dilectione, salutem, & de fontibus Saluatoris abundanter haurire, & salubriter effundere sapientiam salutarem. Dignum est, vt amplioribus gratiæ beneficijs, & specialioribus specialis libertatis gratijs attollatur, quibus vite bonitas, morum honestas, scientiæ radiositas, ac diuersarum virtutum gratiosa indicia suffragantur. Attendentes igitur vestra merita probitatis, labores insuper innumeris, quos in acquisitione salutaris sapientis, per longas vigilas sustinuistis hactenus, & in studendo, legendo, disputando, & prædicando quotidie sustinetis; non improbitè præuidendo studii sitatem vestram dignam duximus specialis fauoris gratiæ reuocandam, & salutaris sapientis margaritam cunctis regnis & regibus præferendam, per vos retrò actis temporibus, laboriosis studijs, & studiosis laboribus acquisitam, specialis libertatis auspicijs attollendam; hinc est, quod (auctoritate Capituli generalis, nobis in hac parte consensum præstantis, & nostrâ) vobis concedimus, post Abbates ubique stare. &c. Actum Parisijs apud Sanctum Bernardum, in capellâ hospitij, siue domus, in quâ morabatur M. Ioannes de Dunis, M. in theologia, ordinis Cisterciensis, Regens in eodem loco, 1292. 9. Aprilis.

Reliquerat scripto plurima, tam theologica, quam philosophica, (quorum intuitu, ab Ant. Sandero, & alijs antiquioribus, Flandriæ scriptoribus adnumeratur) quæ tamen in vastatione monasterij nostri, ibidem perierunt. Quam aleam etiam subierunt doctissimæ Lincubrationes theologicæ, philosophicæ, concionatoricæ, & historicæ, Eximiorum Dominorum, Ioannis de Sindewint, oriundi de Bouchaute (de quo Meyerus

Meyerus ad annum 1319. afferendo illum Parisijs theologiam publicè fuisse professum, & ibidem sepultum eodem anno, in collegio Sancti Bernardi: quod etiam adstruunt monumenta domus nostræ, ubi additur illum fuisse Regentem collegij Sancti Bernardi,) *Magistri Henrici de Lepâ*, *Magistri Nicolai Maloen* (qui postea fuit Abbas *Laudensis* monasterij,) *Francisci Genge*, *Iacobi Spoelberghe* (qui floruerunt circa annum 1400.) *Ioannis Vale*, S. Theologiæ Licentiati, & Professoris Bibliæ, anno 1445. *Magistri Gisonis*, Sacræ Theologiæ Doctoris, qui obiit 1457. *Magistri Petri Querhof* (alibi, *Ouerhof*) 1460. & aliorum plurium, quorum plerique Sacræ Theologiæ Doctores, alij Theol. Licentiati profundissimi, religiosi fuerunt *Dunen*ses; qui partim Theologiam, partim philosophiam Parisijs in Sancti Bernardi collegio publicè professi sunt, & *præclara doctrine suæ monumenta posteritati reliquerunt* ut passim etiam exteri testantur historici: ex quibus monumentis nonnulla hinc inde manuscripta in Galliæ monasterijs reperiri dicuntur, discipulorum calamis exarata: quorum tamen nullos certos titulos assequi potui. Quamquam etiam non dubitem, quin inter codices anonymos, qui iusto adhuc numero *Dunis* reperiuntur, quidam conscripti sint ab aliquibus ex his recensitis.

IOANNES WINIBROOT, monachus cœnobij de *Claramarisco*, scripsit *Xenia spiritalia monialibus de Westynet*, duobus libris distincta, & impressa *Audomaroponi*; liber prior anno 1606. posterior verò, anno 1615.

IOANNES ZAZVS, Vallis Paradisi apud Hispanos monachus, & postea Abbas, doctrinæ non contemnendæ, sanctitatis autem tam eximiæ, ut vita ipsius (referente *Henriquez*) pro continuo habita fuerit miraculo. Scripsit

Historiam de vitis & gestis Sanctorum omnium, quorum solennitates in congregatione Hispaniæ, per totum anni circulum celebrantur: quam in suo Vallis Paradisi monasterio imprimi curavit, anno 1603.

Scripsit & alia plura ad congregationis suæ usum *sp. & antia*, *Salmanticæ*, *Vallisoletæ*, & alibi, vulgata: teste *Henriquez* in *Phœnicæ*: qui tamen inscriptiones horum operum nondum compertas habebat, dum *Phœnicem* ederet.

Obijt plenus dierum, & virtutum, anno 1623.

IOSCELINVS, *Furnessj* in *Angliâ*, ordinis *Cisterc.* monachus scripsit *Insignem historiam, de vita & miraculis Beati walleni Abbatis Melrosensis in Scotia*, duobus libris distinctam, quam dedicavit *willelmo Regi Scotiæ*, & *Alexandro filio eius*, ac *Comiti David*, ipsi *walleno* sanguine iunctis. Testatur autem in prologo ad dictam historiam, se hanc scripsisse iussu *Patritij Melrosensis Abbatis*, nihilque posuisse, quod non haberet ab illis qui viderunt. *Chrystomus Henriquez* eiusdem *walleni* vitam aliam haberi manuscriptam asserit in *Rubæ* valle, *Brabantiæ* monasterio, conscriptam per *Antonium gentium*, quam ipse transcripserit in *Fasciculo suo*, lib. 2. dist. 26. cap. 58. Sed vitam hanc nihil aliud esse, quam compendium historiæ *Ioscelini*, re adè annotavit *Maffius Mapriquez*, tomo 2. *annalium Cisterciensium*, ad annum 160 cap. 4. n. 7. qui dictam *Ioscelini* historiam apud se habet M. S. eamque sparsim annalibus suis inseruit.

Scriptit etiam Ioscelinus, *Vitam S. Patritij*, in qua asserit se multa hausisse ex scriptis S. Ewini, teste Iacobo Warzo, lib. de monasterijs, & scriptoribus Cisterciensibus in Hybernia. Cæterum, hic idem Ioscelinus est, quem Ioannes Pitæus in appendice ad librum de scriptoribus Angliæ, centuria 3. nu. 4. vocat *Ioscelinum de Furnes*, & scripsisse etiam testatur,

De Britonum Episcopis, libros plures.

IOSEPHVS GARCIA, cœnobij Ferrariensis (vulgò de Errera) in Hispania, alumnus; philosophus fuit subtilis, & theologus pariter consummatus, nec pietate, aut animarum zelo minor, vt fidem certam faciunt erudita eius scripta, ex quibus aliqua nuper vulgavit R. Dominus Prudentius Plaza, cœnobij S. Prudentij Abbas; videlicet,

Concionum de Tempore, & de Sanctis, tomos duos, Pampilonæ anno 1622. Et

Commentaria in Euangelium S. Matthæi. Scripsit inter alia etiam in aliquot spalinios Davidicos.

ISAAC Abbas Cisterc. ordinis, in Italia, scripsit *Opusculum quoddam de Anima, ad Algeram Clarevallensium monachum*, quod asseruatur manuscriptum in bibliotheca S. Benedicti, Mantuæ. Vincentius Bandellus in tractatu de Conceptione B. Virginis apud Montalbum supra.

ISAAC Abbas 3°. *Monasterij de Stella, in Diocesi Pistaniensi, ord. Cisterc.* Vir fuit, sanctitate æquæ ac doctrina celebris, qui scriptis plurimis, de diuersis materijs, nomen suum posteritati celebravit. Certè Reuerendus Dominus Placidus Perit, religiosus Castellionensis & collegij S. Bernardi Parisijs Procurator, litteris ad me datis 1. Septembris, anni 1648. Parisijs, scribit se vidisse in bibliotheca monasterij de Stella, *Amplum volumen in folio M. S. in quo continebantur varij Sermones, & diuersi alij tractatus, & quidem præclari, à Venerabili hoc Abbate conscripti.* Dolendum tamen, quod horum tractatum titulos etiam non annotauerit D. Placidus. Insuper, Eximius & Reuerendus admodum D. Claudius Chalemor, Abbas Columbæ, in serie scriptorum, quam anno 1647. mihi transmisit, affirmat quoque se vidisse huius Abbatis Isacæ *præclaram quandam epistolam, de venerabili Eucharistia, ad Episcopum Pistanensem.* Vixit (secundum eundem Chalemor) anno 1150.

ISAMBARDVS, Vide *Tsambarvus*.

IUDOCVS HORENBOUT, religiosus monasterij de Baudelo Gandavi, scripsit *Vitam Beati Baldini de Bocla, primi eiusdem monasterij fundatoris*, editam à Chrysofomo Henriquez in Fasciculo, lib. 1. dist. 15. Vide & Menologium Cisterc. 25. Septembris: & Ant. Sanderum in Hagiologio Sanctorum Flandriæ.

IULIANVS WERNIER (alibi, *Vernier*) Prior S. Lazari, in suburbij Firmitatis Milonjs, diocesis Suefsionensis, scripsit *Galliè libros duos in regulam S. Benedicti*, quo-

rum i. intitulatur, *Introduction à la vie religieuse*; estque scriptus per formam dialogi inter discipulum, & magistrum: posterior hunc habet titulum: *L'ancienne rigueur de la Règle S. Benoist.*

Transulit & in carmen gallicum, concionem quandam Sancti Bernardi. Item & alium tractatum eiusdem Sancti, inscriptum: *Scala Claustralium* Viuebat adhuc anno 1645. alijs operibus incumbens. Relationes Eximiorum DD. Claudij Chalemot, & Arnolfini, iam sæpius citatorum.

IUSTVS Abbas ordinis Cisterciensis, vixit anno 1300. quo, *in conuentu multorum Abbatum illius ordinis, habuit sermonem elegantissimum*, à Ioanne Picardo seorsim Lutetiæ, & postea à Colonienfibus, tomo 14. bibliothecæ Patrum, editum. Sermo totus versatur in ijs castigandis, qui iniquum iustitiæ monasticæ induxerant iustitium. Vir fuit omni scientiarum genere præditus, ac singulariter facundus. Auber- tus Myræus in auctario de scriptoribus Ecclesiasticis, cap. 412.

IUSTVS DE CASTRO, Vallis bonæ in Hispania religiosus, grauioribus omnibus excultus studijs, clarum sibi eruditionis nomen comparauit, præsertim à tempore, quo luci dedit.

Instructorium spirituale, compluri in 80. apud Andream Sanchez, anno 1617. Item *Institutionum moralium tomum insignem varia eruditione refertum*. Nuper adhuc in viuis plura meditabatur. Henriquez in Phœnice.

K.

KESERIA CVM (aliàs *Tereriacum*, vel *Gheseriacum*) monasterium est Laudunen- sis Diœcesis, cuius *Anonymus quidam religiosus, doctrina ac sanctitate clarus* (te- ste Seguinò in bibliotheca Cisterciana, littera M. numero 18.)

Scriptit stylo terfo insignem *Librum, de vita, & gestis Beati Rolandi, eiusdem mona- sterij Abbatis, viri sanctissimi*, cuius festum ibidem annuatim colitur officio pro- prio, atque indulgentiis concessis à Summo Pontifice, fidelium deuotionem sollici- tantibus: hæc Seguinus. Quæ etiam confirmat Molanus in appendice ad suum Martyrologium, his verbis: Rolandus, ait, in Keseriacò quiescit, responsoria, & collectæ habentur ibidem, & indulgentiæ. Vide etiam de Authore huius vitæ An- gelum Manriquez, tomo 1. Annalium suorum, ann. 1140. cap. 12. & Henriquez in Menologio, 16. Ianuarij.

L.

LAURENTIUS DE LA ROCHE, ex Ducatu Luxemburgico, viri incomparabilis Bernardi de Montgaillard, Abbatis de Aureavalle, Coadiutor, & in prælatura successor, nec non & sanctitatis illius verisimulus hæres, conscripsit & edidit *Lauda- tionem sanctæ viri sanctissimi Dionysij de l'Argentier, Abbatis Claravallis, S. Th. o-*

logiæ Doctoris Sorbonici; Luxemburgi apud Hubertum Reuland, anno 1624.
in 4°.

Miracula aliquot ad Dionysij huius sepulchrum patrata, refert Henriquez in Menologio 25. Octobris.

Obijt verò Laurentius noster, anno 1638. 5. Decembris; sub quo Abbate, monasterium de Aurevalle à Gallis incensum, deflagrauit: quod tamen nunc iterum vel inter bellicos hos tumultus, paulatim restauratur.

LAURENTIUS DE ZAMORA, Hostenfis monasterij gloria, ordinisque vniuersi singularare decus, & ornamentum; vir fuit summo ingenio, & ad omnem profus litteraturam aptissimo, post philosophiæ, & theologiæ professionem, pluribus annis rarâ cum admiratione, & constanti auditorum plausu, Doctor & Magister, sacras litteras è cathedra explanauit; cui celeberrimam peperit famam, interpretandi perspicuitas, & plena sanæ doctrinæ soliditas, quam humanissima religiosæ modestiæ comitas exornabat. Mirabili quoque dicendi facultate, cum è suggestu verba ad populum faceret, auditorum animos tententiarum granitate, verborum castâ elegantia, vocis dulcedine & claritate, vel deterrebat à vitijs, vel ad virtutes impellebat; ad eò vt non iniuste, quidam illum indigitauerit, *in naturalibus Aristotelem, in theologicis Thomam, in cathedra Ambrosiam, in biblicorum tractatione Gregorium*. Regimini monasterij sui, aliisque clarissimis functionibus adhibitus, tantâ felicitate singulis functus est, vt qui videat monumenta regimiois & functionum aliarum, miretur potuisse scribere; qui monumenta scriptiois, miretur potuisse vacare alijs exterioribus. Industriam hanc eruditioni coniunctam, egregie experta sunt Cataloniæ pleraque ordinis nostri monasteria, dum (ad petitionem Philippi III. Hispaniarum Regis) autoritate Apostolicâ Pauli V. ab eo visitata, (vnâ cum Ioanne Aluaro, tum Abbate Verolæ, mox Cellonensi Episcopo) ad pristinæ puritatis normam, & monastici rigoris tramitem, suauiter reducta sunt. Denique inter hæc doctrinæ & laudum decora, tanta animi demissio, tantaque vitæ integritas & candor vbique refulsit, vt non modò totius plebis præconio, *Sancti ac verè pij*, nomen acceperit, sed & virorum Principum, tum Bachinonæ, & Cæsar-Augustæ, quam Madriti, amorem oculosque ita pestrixerit, vt eum non aliquem è mortalium cætu, sed tanquam numen ab alto delapsum suspicerent, ac venerarentur. Tandem laboribus exhaustus, febriumque violentiâ oppressus, cum cathedram sacrorum biblicorum Complutensis Academiæ sponte oblatam, ob nimiam debilitatem recusasset, ibidem Compluti obiit, vir immortalitate dignissimus, summo apud omnes sui relicto desiderio, anno 1614. sepultus in collegio nostro, sub hoc epitaphio:

Sermonis sacri conscripta volumina dicunt;

Non latet in modio, qui latet hoc tumulo.

Scriptit opus vultum omnium diuinarum, humanarumque scientiarum ornamento decorum, quod *Monarchiam mysticam Ecclesiæ* nuncupauit. Sub quo diuersi libri & tractatus oriuntur, quos ipse sequenti ordine distribuit.

Prima parte, quando quidem S. Apostolus Paulus ait, Christum esse caput Ecclesiæ,

ſua, & Chriſti Deum: *Agit de ijs quæ ad Dei eſſentiam ſpectant, de eius perfectionibus, attributis, & excellentijs, & de ineffabili Trinitatis myſterio: item de humane nature magnitudine & prerogativis, quam author eius, vt militantis Eccleſiæ membrum eſſet, creavit ea mente, vt poſt illam in triumphantem Eccleſiam transferret.*

2. *Parte, de miſeranda eius ruina, de damnis quæ per peccatum in filios Adæ derimata ſunt, de bonis amiſſis, & malis acquiſitis.*

3. *De reparatione, & omnibus quæ ad Deiparæ Virginis, & Chriſti vitam pertinent. Et quia hæc materia prolixior eſt, in duas ſubdiuiditur partes, ita vt ſimul, 8. ſint.*

4. *De medijs, quæ Deus ad harmonicæ ſuæ conſervationem dedit, cum omnibus quæ ad Sacramentorum materiam faciunt.*

5. *De omni eius ſtatu, officio, & dignitate, excellentiâ, & obligatione.*

6. *De perſonis illuſtrioribus, quæ in eadem fuerunt, Apoſtoliſ, martyribus, Confefſoribus, & Virginibus, quas ſancta Dei Eccleſia toto anno celebrat, cum expoſitione euangeliorum, quæ feſtiſcarum diebus leguntur.*

7. *De armis deſenſivis, & offenſivis, à Deo datis, vt de hoſtium continuis aſſultibus, & prælijs, victoriam referat.*

Et de armis offenſivis, quibus mundus, diabolus, & caro, cum complicibus, eam continuè oppugnant; quæ ſunt, virtutes & vitia.

Libri autem & tractatus, qui ſub hoc egregio opere, in varios tomos diuiſo, continentur, à Chryſoſtomo Henriquez in Phœnice recententur hoc ordine:

De perfectionibus & attributis diuinæ eſſentia, liber vnus in 3. partes diuiſus.

In 1. parte continentur tractatus ſequentes:

De attributis, quæ ratione cauſalitatatis diuinæ eſſentia colliguntur.

De pœna eorum, qui proprijs viribus Deum agnoſcere præſumunt.

De agnitione Dei per creaturas.

De propria eſſentia Diuinæ naturæ.

De ſingulariſſima vnitæte Diuinæ eſſentia.

De origine omnium rerum à Deo.

De aternitate Diuinæ eſſentia.

De aternitate regni Dei.

De immutabilitate Diuinæ eſſentia.

2. Pars ſequentes complectitur tractatus:

De infinita Diuinæ eſſentia perfectione.

Qualiter eſſentia Diuina ſit exemplar & idæa omnium rerum.

De Diuina miſericordia.

De magnitudine Diuinæ miſericordia.

De magnitudine inſitijs Diuinæ.

De eſſentiali beatitudine Dei.

Qualiter ſolus Deus humani appetitus capacitatem impleat.

3. Pars ſequentes habet tractatus.

De infinita ſapientia Dei.

De ſapientia Dei erga cogitationes humanas.

De incomprehenſibilitate Diuinæ eſſentia.

De incomprehensibilitate Diuinæ naturæ.

De incomprehensibilitate Diuinorum secretorum.

De omnipotentia Diuinæ naturæ.

De omnipotentia Dei erga res humanas.

De providentia Dei erga iustos & electos suos.

De providentia Dei erga reliquas creaturas.

De mysterio Sanctissimæ Trinitatis, tomus vnus in 3. partes diuisus;

Tractatus 1. partis.

De adultera interpretatione, qua heretici scripturam sacram, circa mysterium SS. Trinitatis confundunt.

De notitia, quam antiqui philosophi habuerant

De mysterio SS. Trinitatis.

De pluralitate personarum, & unitate essentia.

De æterno Patre.

Tractatus 2. partis:

De æternitate Verbi Diuini.

De ineffabili Natiuitate Verbi æterni.

Qualiter Verbum Diuinum sit Imago Patris?

De consubstantialitate Verbi, & æterni Patris.

De summa perfectione Verbi æterni.

Tractatus 3. partis.

De æternitate, virtute, & attributis Spiritus Sancti.

De processione Spiritus Sancti.

De consubstantialitate ipsius, Patris, & filij.

De prerogatiuis, & excellentijs, quibus Deus Caput visibile Ecclesie exornauit (hominem scilicet primum) in sua creatione: tomum vnus in 3. partes diuisum.

1. Continet tractatus.

De prerogatiuis humane nature in communi.

Qualiter Deus hominem creando, totum orbem nobilitauerit.

De fabrica, & dispositione hominis.

De hominis post reliqua animantia creatione.

De imagine, & similitudine Dei in homine.

De vltima, & excellentiori hominis perfectione.

2. Pars continet tractatus.

De immaterialitate animæ rationalis.

De immortalitate animæ rationalis.

De alijs animæ rationalis perfectionibus.

De excellentia præcipuarum partium hominis.

De humani intellectus præstantia.

De excellentia voluntatis humane.

3. Partis tractatus.

De statu innocentie, in quo Deus creauit hominem.

De sapientia, qua Deus primum hominem nobilitatum creauit.

- De rectitudine, qua Deus i. hominem in eius creatione insigniuit.
- De primi hominis immortalitate, in statu innocentia.
- De palehitudine, qua Deus primum hominem induit.
- De propria sui agnitione, lib. 1. in quo tractatur.
- De necessitate propria agnitionis.
- De damnis, qua ex propria ignorantia oriuntur.
- De utilitate proprii contemptus.
- De primi hominis casu, librum primum in quo agitur.
- De origine disensionum inter corpus & animam, & de miserijs quibus ambo subsunt.
- De modo, quo primus homo a demone & uxore seductus, gratiam & iustitiam amisit.
- De humane nature post i. hominis peccatum miserijs, & calamitatibus.
- De miserijs vite humane.
- De militia hominis.
- De miserijs, & laboribus studioforum.
- De incantorum miserijs.
- De miserijs voluntatis humane.
- De miserijs humani capitis.
- De miserijs oculorum.
- De miserijs lingue.
- De miserijs cordis.
- De miserijs concupiscibilis.
- De mundani amoris miserijs, laboribus; & fallacijs.
- De miserijs irascibilis.
- De miserijs peccati, lib. vnum, in 3. partes diuisum,
1. agit, De malitia peccati.
- De peccato, in quantum est omnium malorum summitas.
- De peccati seruitute.
2. Pars, De effectibus peccati.
3. Pars, De supplicijs, & penis peccato debitis.
- De immaculata Conceptione BB. Virginis, librum vnum.
- De eiusdem Natiuitate, librum vnum.
- De Presentatione B. Virginis, lib. 1.
- De mysterijs Incarnationis Verbi Diuini, lib. 1.
- De mysterijs Visitationis B. Virginis, lib. 1.
- De B. Virginis expectatione ante natiuitatem Verbi aeterni, lib. 1.
- De mysterijs Purificationis B. Virginis, lib. 1.
- De fuga Virginis in Aegyptum, lib. 1.
- De mysterijs Assumptionis eiusdem, lib. 1.
- De Laudibus Rosarij B. Virginis, lib. 1.
- De necessitate, & excellentijs Baptismi, tractatum vnum.
- De armis defensiujs & offensiuis Ecclesie, volumen vnum in folio.
- De Deo, ut est Imperator exercitus inuisibilis, quo Ecclesie mysticum corpus defenditur,
tractatus in folio.

De Archangelo Michaële, eiusdem exercitus Duce, tractatum.

De exercitu visibili Ecclesie, librum unum in 22. tractatus diuisum, in folio.

De aciebus Ecclesie militantis, lib. 1. ubi agitur, de virtutibus, in fol.

De Gratia, tract. De Charitate.

De Fide, tract. De Spe.

De Religione. De Oratione.

De Temperantia. De Prudentia; ubi agit.

De Timore & Amore Dei.

De Fortitudine.

De Iustitia; ubi agit de Prælatorum cura.

De Obedientia.

De virtute, & utilitate lachrymarum.

De Misericordia. De Virginitate.

De Abstinentia, & Ieiunio.

De armis offensivis, quibus demon Ecclesiam infestat; & imprimis,

De ipso agone, tractatum unum in folio.

De carnis effectibus & grumis.

De mundi vanitatibus, & fallacijs.

De Gula tract. De Luxuria, tract.

De Avaritia, & eius effectibus.

De Otiositate, tract. De Superbia.

Præter hæc, edidit quoque Laurentius.

Commentaria in psalmum 86. lib. 1.

Commentaria in psal. 47.

Quadragesimalium concionum tomum unum in 4°. impressum Compluti, anno 1609.

Vallisoleti, & alibi.

Concionum de Sanctis, tomum unum, in 4°. Barchinonæ anno 1610. Madriti anno 1612. & alibi.

Concionum de Sanctis, tomum 2. Ibidem.

Concionum de Sanctis, tomum 3. Ibidem.

Atque hæc omnia varijs locis impressa esse, in folio, in 4°. & in 8°. testatur Henriquez in Phœnice. Imò addit Illustrissimus Angelus Manriquez, pleraque etiam in vulgarem linguam esse translata, & edita. Vide illum in serie Abbatum Hortensium, ad calcem tomi 2. Annalium suorum.

Insuper edidit Apologiam pro litteris humanioribus, impressam anno 1604. in 4°. Valentia, apud Petrum Patricium Merij. Saguntini belli librum unum, carmine heroico: Compluti in 4°. anno 1587. & Madriti 1607.

Denique conscripsit & Commentaria in Cantica Canticorum, quæ per mortem impeditus vulgare non potuit. Sunt autem hæc commentaria, grauiâ, longa, & luce dignissima teste eodem Manriquez supra: Qui proindè incuriæ, & oscitantia suorum adscribit, quod hæc hæctenus edita non sint.

LEANDER BANTIUS, vulgò, vander Bandt natiuitate Brugenfis, Flander, cœnobita mona-

monasterij de Dunis, vir ingenio summus, & scientiarum tam diuinarum, quam humanarum, refertissimum promptuarium.

Librum Reuerendissimi Domini Caramuelis contra Ioannem Bargatinum, Lusitani Regni inuasorem, Hispanicè conscriptum, stylo elegantissimo Latinè reddidit, & imprimi curauit Louanij, typis Euerardi de Witte, anno 1642.

Extat etiam M. S. eius *Opus epistolarum moralium*, in quibus multa acutè proposita, & solidè resoluta leguntur: cui operi Lucem promittit ipse Perillustris D. Caramuel, in epistolâ ad doctissimum Anton. Dianam, quæ Louanij impressa legitur ad calcem libri Sancti Bernardi, de præcepto & dispensatione, ab eodem Caramuele scholijs illustrati.

Scriptit insuper Bantijs, *Tractatum singularem, de Sacramento Penitentiae.*

Item, *Politiorum aliquot tractatus raros.* Quæ omnia M. S. studiose seruantur à memorato Reuerendissimo Caramuele.

Plura meditâtem inuida fuit Parca, & vitæ sua immaturè nimium abrupta. Obijt in flore ætatis, anno 1644. Gandauì vbi sepultus iacet in templo sanctimonialium Cisterciensium de Oosteele.

LEONARDVS REMBOWSKI, nobilis Polonus, Pselpinienis monasterij in Prussia dignissimus Abbas, & vniuersi ordinis Cisterciensis, per regnum Poloniae, & Prussiam Visitator generalis, scribitur à longelino (in originibus) *Doctrina grandis, & scriptis Libris, Nobilis.* Quid tamen scripserit, non exprimit, nec ego ob loci distantiam, & Bellorum Germanicorum tumultus, addiscere potui.

Leninus Egidiannus, vernaculè, *Gillis*, religiosus B. Mariæ de Baudelo, Gandauì, edidit ibidem linguâ vulgari, *diuersa opuscula asectica*, quibus (iudice Ant. Sanderò, libro de Gandauenfibus eruditionis famâ claris) benè de Ecclesia meritis est.

Transtalis & in linguam Flandricam, sermones omnes Sancti Bernardi in Cantica Canticozum, imprimique curauit Gandauì anno 1626, typis Ioannis vanden Kerchoue. Item *tractatum de 6. alis Seraphin*, typis Alexandri Serfandri, Gandauì.

LIBER VSVVM, seu, *Rituum ordinis Cisterciensis*, iussu Capituli generalis, olim per quendam eiusdem ordinis monachum compilatus, & typis excusus, nunc iterum, anno 1628. recusus fuit Parisijs, vnâ cum *Vsibus fratrum Laicorum*, per Ioannem Heuqueville. Extat hic liber etiam Gallicè & Flandricè impressus, caractere antiquo. Gallicè illum reddidit Nicolaus Marechal, Abbas Loci Dei, qui vixit anno 1570.

Liber de prospero, & aduerso statu ordinis, per formam Dialogi conscriptus, per quendam ordinis eiusdem religiosum anonymum (quem sæpius citat Perillustris Manriquez, tam in serie Abbatum Cisterciensium, quam spatim in Annalibus suis) prodijt circa annum 1484. seruatque Cistercij, in Claravalle & alibi. Vide Manriquez supra, tomo 2. ad ann. 1168. cap. 5. n. 3. vbi scribit, Authorem huius libri fuisse virum grauem, & doctum, & antiquitarum Cistercij longè peritum. Videtur hic liber scriptus contra librum Matthæ Pillaert Abbatis Claravallensis, quem inscripserat, *Speculum exaltationis, & depressionis, ordinis Cisterc. &c.* Saltem author hu-

ius, *De prospero & aduerso statu*, parte 2. cap. 6. acriter in illum, eiusque authorem inuehitur, quem tamen aliàs ab eruditione & pietate commendat.

Loet *Sancti Bernardi ad Scaldim, in Brabantia, religiosus quispiam* (nomine communitalis sui monasterij, ciuitatis Antuerpiensis, & singularum Ecclesiarum eiusdem urbis) edidit an. 1635. *Libellum insignem congratuatorium, in inaugurationem Perilustris, Eximij, ac Reuerendissimi Domini Gasparis Nemij, Antuerpiensis Episcopi* (eoque titulo, Abbatis *Loci Sancti Bernardi*) vario carminum genere refertum; opusculum sanè, non minus ingeniosè, quam laboriosè, stylo eleganti & fluido conscriptum; typis Guilielmi Lestelij, in 4° Antuerpiæ, anno iam dicto.

LONGIPONTIS *cenobij Proprior, cognomine Murdrach*, vir solidè doctus, scripsit anno 1648. stylo polito *Historiam domus sue*. In quâ plura erit reperire, districtum Suesfionensem concernentia. Relatio Eximij Domini Claudij Chalemot, eodem anno ad me missa.

LUCAS, *monachus & Prior Casamarij*, & postea Abbas Sambuccinæ in Italiâ, Diocesis Anglonensis, Beati Ioachim Abbatis quondam scriba, seu amanuensis, a eadem circa annum 1216. ad Archiepiscopatum Consentinum euectus, inter Beatos provincie Calabriæ ab Hieronymo Morafritto recensetur.

Scripsit *Librum de statu Ecclesiæ*.

Item, *Vitam B. Joachim magistri sui*; vt expressè testatur in præmio, hisce verbis: Ego Lucas, Consentinus Archiepiscopus, anno 2. Pontificatus sanctissimi Domini Lucij, iam primò monachus Casamarij, vidi tunc virum nomine Ioachim, Abbatem Curatij, filium Sambuccinæ, filij Casamarij, id est, professum in sambuccinâ, dependente à Casamario. *Dicitur & alia quædam scripsisse, quæ in Italia extant*; mihi tamen nihil horum hæctenus inde transmissum fuit.

Ex Purpurâ Sancti Bernardi, Reuerendissimi Gasparis Longelini, anno 1644. Colonie edita.

LVDOVICVS ARTALDVVS (alijs *Hertebaldus*) Abbas 38. monasterij de Claromarisco, in diocesi Audomarenfi, vir litteratissimus, & gratia verbi nulli secundus: S. Theol. Baccalaureus, & Imperatrici, Vxori Caroli V. à sacris confessionibus, *Orationem edidit elegantissimam*, quam cum publicè Gandavi habuisset, tumultus populares compescuit, pacemque inter Gandenses & Imperatorem conciliauit.

Obijt anno 1544. Vide Ant. Sanderum tomo 2. Flandriæ illustratæ, in descriptione Claromarisci.

LVDOVICVS AB AVILA, Militiæ Cisterciensis de Alcantara Præfectus, scripsit lingua Hispanica, *de bello Germanico, à Carolo V. Cesare gesto, libros duos*, quos Latinitate donauit, & edidit Guilielmus Malinæus, Brugensis, Antuerpiæ apud Steelium, an. 1550. Ant. Sanderus, lib. de Brugenfibus eruditionis fama claris.

LVDOVICVS DE ESTRADA, natione Hispanus Vallis Bonæ in Hispania monachus, omnium disciplinarum intelligentia, nec non & gubernandi dexteritate, & pruden-

ria clarissimus. Quo factum fuit vt varijs commissionibus & muneribus laudabiliter perfunctus, in Generalem Reformatorem vniuersæ congregationis electus sit. Quam dignitatem tanta nominis eelebritate administrauit, vt à Philippo IV. moderno Hispaniarum Rege, creatus fuerit Abbas perpetuus monasterij de Iranzo, in regno Nauarræ.

Edidit, *Exordium congregationis Montis Sion, in Hispania.* In quo libro, multa quæ eatenus latuerant, in lucem produxit. Viuebat adhuc dum Henriquez Pbenicem ederet à quo proinde plura expectabantur.

LVDOVICVS DE ESTRADA alius, professione monachus, & postea Abbas Monasterij Hortensis, vir fuit diuinarum, humanarumque scientiarum instructissimus; sacrorum præsertim bibliorum scrutator diligens, & concionator admirabilis, nec non & vitæ sanctimonia nominatissimus. Qui verborum suorum efficacia, virtutumque fragrantia, ac sanctæ conuersationis exemplis, innumeras animas ad æternæ salutis iter reduxit; & prudentissimi Hispaniarum Regis, Philippi II. aliorumque virorum Principum animos voluntatesque ad eod sibi deuinctos habuit, vt quidpiam maioris momenti eo inconsulto peragere, irreligiosum esse putarent. Testantur hoc doctissimæ illius litteræ (etiãnum extantes) quas ad diuersos Ecclesiarum Prælatos, alioque summæ nobilitatis viros, consilium & auxilium eius postulantes, destinauit. Testatur etiã eiusdem autoritatem, verborumque efficaciam, celebre Cisterciensẽ collegium, quod in Complutensi Academia, pro religiosis congregationis suæ, felicissimis auspicijs ipse fundauit, & regendo promouit.

Denique testatur, & religiosa Societas lesu vniuersa, cuius Patres Cæsar-Augustâ exclusos, vnica concione ad populum, & maiores ciuitatis habitâ, restitui procurauit. Extat etiã eum alijs viri sancti opusculis, elegans epistola in morte Sancti Ignatii ad filios orphanos, vniuersam, inquam, Societatem scripta, digna verè quæ Annalibus eiusdem Societatis insereretur. Obijt venerabilis Ludouicus anno 1581. 4. nonas Iunii, sepultus Hortæ, infrâ gradus sacelli maximi, sub modesto hoc epitaphio: *Frater Ludouicus de Estrada, huius sacri cœnobij Monachus, & Abbas, sacrorum bibliorum scrutator diligens, & admirabilis predicator, Obijt 4. nonas Iunii, anni 1581.* Adscripsit virum Chrysostomus Henriquez Menologio Cisterciensi, eadẽ die: ipsumque memorant debitâ cum laude, Petrus Calzolarius, & Nicolaus Orlandinus, authores Itali; Aubertus Miræus, Belga, Carolus de Iapia, Hispanus; & alij plures.

Scripta eius receniet in Phœnice Henriquez, sequentia:

In Regulam Sancti Benedicti libros decem, excusos in folio.

Epistolarum ad diuersos, librum vnum.

Sermonum de Sanctis, tomum vnum.

Sermonum de Tempore, tomum alium.

De modo recitandi rosarium B. Virginis, lib. 1. impressum in 160. Compluti, anno 1570. Barchinonæ Madriti, & alibi sæpius.

De Laudibus Sancti Eugenij, Toletani Episcopi, & de corporis ipsius ad urbem Toletanam translatione, lib. 1. Excutum Toleti, anno 1578.

Apolegiam pro religiosis Societatis IESV, lib. 1.

Epistolam ad eosdem, post obitum Sancti Ignatii, Fundatoris eiusdem Societatis IESV, quæ extat excusa Hispanicè, Italicè, & Latine.

LVDOVICVS A S. MALACHIA, congregationis B. Mariæ Fulienfis, scripsit.

Librum de origine & progressu dictæ congregationis. In quo libro, mira habet de feruore primorum monachorum huius congregationis. Item,

Vitam B. Joannis Barrerij, fundatoris eiusdem. Henriquez in Menologio 28. Aprilis, & alibi.

LVDOVICVS DE MEAVNE, natione Andegauenfis, in cœnobio Clarimontis, Cenomanensis Diœcesis, monastica pietatis cultum complexus est circa annum Domini 1530. Is studiose collebit, ac totiorum memoria tradidit, sermone patrio, Genealogiam filitissimæ domus Lanallensis, atque necessitates arduissimas, & affinitates, quas maritali nexu cum diuersis nobilissimis familijs contraxit.

Idem, *Prædictorum Comitum Lanallensium res gestas eleganti stylo conscripsit*, incipiens à Guidone I. (qui tanti fuit nominis apud suos, vt omnes deinceps Comites Lanallenses, eius nomine fuerint appellati) vsque ad Guidonem decimum, filium Domini Andelosij Colignei; qui quidem maternæ hereditati succedens, huius inclitæ familiæ constituitur hæres præcipuus. Hic liber seruator studiosè M. S. in archiuis præfati Comitum, cui ipse Ludovicus anno 1581. illum consecrauit. Florebat apud Clarum Montem, anno 1590. Ex Philippo Seguino, qui eodem anno bibliothecam suam scribebat.

LVDOVICVS DE MENDOZA, religiosus cœnobij de Spina, vir acri ingenio præditus, quo (per diligens & indefessum studium) ad magni nominis eruditionem peruenit, vt testantur lequentia eius scripta.

Summa totius Theologiæ moralis, septem Arberibus comprehensa, quam Philippo II. Hispaniarum Regi dicauit, atque eiusdem expensis sculpi, & excudi fecit, Madriti anno 1598.

Epistola, ingenio plena, symbolice characteribus conscripta, ad Philippum III. Hispaniarum Principem, Philippo II. patre eius adhuc viuente.

Vita Sanctorum, per ordinem mensum in proprios eorum dies distributa, tomis sex, M. S. in ipsius cœnobij Bibliothecâ. Et alia plura, quæ in eodem monasterio etiam extant: Obijt circa annum 1612.

LVDOVICVS QUINET, S. Theol. Doctor Parisiensis, monachus Vallis Rieberij: postea Prior Regalis, Montis, ac tandem Abbas Barberij edidit *librum, inscriptum, La direction ou conduite des Superieurs:* dicatum Reuerendissimo Petro Niuellio, Generali Cisterciensi. Item & alium *librum; de mysticâ Theologiâ, seu, Les veritez de la Foy:* Denique nuper anno 1648. prælo commisit, *Insignem librum meditationum à se conscriptarum.* Relationes Eximiorum Dominorum Claudij Chalemot, & Iosephi Arnolfini, S. Theol. Doctorum. Viuit adhuc Author 1649.

LVDOVICVS BERNARDVS DE QUIROS, celeberrimi cœnobij de Spina religiosus, ob pietatem & eruditionem, per totam Hispaniam & ipse celeberrimus, maximè ob emi.

eminentem sacræ scripturæ intelligentiam, eiusdemque exactam & dilucidam interpretationem; in tantum, vt communi omnium voce, diceretur magister eorum, qui in hoc studio excellent, & eminent; ipsaque Salmanticensis Vniuersitas (viri-
rorum doctissimorum instructissima) illum sacrorum bibliorum publicum & proprietarium Antecessorem creauerit. In quo munere per annos plures perstitit, non sine insigni famæ, & honoris accessione. Superiores item congregationis suæ, diuersis functionibus ipsius industriam experti, vniuersæ Congregationis habenas ei gubernandas tradiderunt quas etiam tantâ prudentiæ famâ moderatus est, vt ipsemet Philippus III. Hispaniarum Rex, grauissima regni négotia ad illum consilij gratiâ deferri mandaret. Cuius etiam iussu, Lusitanæ monasteria (vnâ cum Michaële de Sada, Salmantini collegij Abbate) visitauit. Vbi anno 1614. Conimbricæ celebrato Concilio, plurima salubriter disposuit ad congregationis illius incrementum. Obitus eius (anno 1624.) ingenti ordinis, ipsiusque Vniuersitatis mœnore exceptus fuit.

Extant ingenij, & eruditionis ipsius monumenta sequentia:

Reipublica monastica, siue, Commentariorum in regulam Sanctissimi Patris nostri Benedicti, libri duodecim.

Commentaria perpetua, in omnes epistolas Sancti Pauli. Apostoli.

Item, In duodecim Prophetas minores Et multa alia; teste Henriquez in Phœnice.

LYDOVICVS DE RIBERA, Hortensis monasterij nobilis planta, vir fuit raræ pietatis doctri-
næ & industriæ excellentis, aded vt duabus vicibus regimini monasterij sui adhibitus, summam indè laudem, nominisque claritatem consecutus fuerit.

Scrisit Elegia docta Sanctorum, quorum Reliquiæ in Hortensi cœnobio quiescunt, librum

vnum.

Collationes etiam Patrum à Ioanne Cassiano conscriptas, ex Latinis hispanicas fecit. Viuebat anno Domini 1590.

LYDOVICVS TALESIUS, religiosus Claromariscensis in Belgio, sacris Virginibus in Viridario, iuxta Olyacum, à confessionibus; edidit librum, Atrebatî impressum, cui titulus: *Ad penitentem, recensque confessum, exhortatio.* Valerius Andreas in bibliothecâ Belgicâ. Ant. Sanderus supra in descriptione Clarimarisei, hunc vocat *Ioannem de Tailis.* Vter horum melius, ego nescio, & parum refert.

LYPINVS LE MYRE, Claravallensis Abbas, à Seguino in bibliothecâ, scriptoribus ordinis adnumeratur; sed immeritò; quia ipsemet fateatur, se nescire vtrum aliud scripserit, præter aliquot *Chartas visitationis*, quas in diuersis monasterijs à se visitatis, confecit, ibidemque reliquit: sicuti omnes Abbates facere consueverunt in visitationibus tam monialium, quam monachorum; qui tamen idcirco non adnumerantur scriptoribus.

LYPVS GALECVS, Hortensis quoque monasterij religiosus, regularis obseruantie zelosus, solitudinis & quietis monasticæ amicus, silentij tenacissimus, nec non & diuinarum litterarum scientiâ satis imbutus fuit. Hinc, cum Hortensi monaste-

rio collata fuisset Ecclesia Sanctę Marię de Montefinos (frequentibus miraculis illustis, quę ad B. Virginis inuocationem ibidem in dies operatur Deus) vt pro maiori Virginis cultu, Prioratus ibidem ordinis nostri erigeretur; inter primos eò destinatus fuit *Lopus* noster, vbi diu etiam subsistit, cum rarā pietate, & populi concurrentis ædificatione. Scripsit

In *Orationem Dominicam, Libellum*, mole quidem exiguum, at spiritu eximium.
Chryostomus Henriquez in Phœnice reuiuiscente.

M.

M ABILLIOTVS, Monachus de Laneyo, in Picardiā, scripsit *Insigne Chronicon*, ab anno 1100. vsque ad annum 1450. Item, *Historiam, monasterij sui*. In quā, multa habet curiosa, ad statum Picardię spectantia.

Seruantur omnia hæc M. S. in Laneyo.

Relatio Eximij & R. adm. Domini, Claudij Chalemot, suprā sæpius citati.

MAGDALENVS TVLTER, monachus Bellę branchę, poëta insignis, edidit anno 1646. *Libellum quendam anagrammatum, epigrammatum, & aliorum versuum*, quem Reuerendissimo Domino Cisterciensi dedicauit. Relatio M. S. eiusdem.

S. MALACHIAS, cognomento *Omongair*, nobili apud Hybernos familia exortus, Archiepiscopus Armachanus, & totius Hybernıę Primas, nec non & summi Pontificis Legatus à latere, ordini Cisterciensi specialiter addictus fuit, & in eodem, sanctissimo Patri Bernardo (præ cæteris) verę charitatis fœdere coniunctissimus. Postquam dictum ordinem per vniuersam Hybernıam insigniter propagasset: Claravalle, per occasionem, profectus, ibidem (vt semper optauerat) vitę terminum inuenit. Obijt 2. Nouembris, licet festum eius solummodò colatur 5. eiusdem Mensis. Corpus eius magnifico conditum Mausolæo, in Claravalle quiescit, iuxta Mausolæum Sancti Bernardi. Porrò sanctum hunc virum ante obitum assumpsisse habitum nostrum Cisterciensem, & in eodem obijisse, latè ostendunt historiographi ordinis nostri, Manriquez tomo 2. annal. ad annum 1143. Henriquez in Menologio, & alij apud eundem. Imò, vel ex eo clarè colligitur, quod lib. 5. cap. 3. vitę Sancti Bernardi referat Gaufridus Claravallensis, ipsum S. Patrem sepelisse Malachiam in sua tunica, ipsius verò Malachię tunicam sibi reseruasse, vt diebus solemnioribus eadem vteretur; certum autem est, Sanctum Bernardum non fuisse vsum alia tunica, quam tunica Cisterciensi &c.

Scripsit verò Malachias, referente Seguino.

De communibus institutis, lib. 1.

De legibus celibatus, lib. 1.

De traditionibus antiquis, & nouis, lib. 1.

Epistolas plures ad D. Bernardum & alios.

Hęc Seguinus in bibliotheca, citans Balæum centurja 14. n. 85. & alios quosdam.

Addit Iacobus Waræus (lib. de episcopatibus Lagenıę, & monasterijs Cisterciensium in Hybernıa) *Malachiam nostrum, præter hæc scripsisse etiam vitam Sancti Cuthberti, ad Davidem Regem Scotig.*

Huic

Huic etiam attribui solet *Prophetia quædam de summis Pontificibus, usque ad finem sæculi*, quam edidit Arnoldus de Wion, lib. 2, ligni vitæ cap. 40. & Henriquez in Fasciculo, lib. 2. dist. 3. Extant quoque in peruetusto codice monasterij Elnonensis, *versus duo, qui B. Malachia perhibentur fuisse familiares; scilicet:*

*Spernere mundum, spernere sese, spernere nullum,
Spernere se sperni: quatuor hæc bona sunt.*

Vitam Malachia fuse & eleganter scripsit S. Bernardus, quæ passim extat cum cæteris eius operibus. Epitaphium quod eidem posuit, & adhuc in Claravalle perseverat, exhibet Perillustri Dominus Manriquez supra, cap. 11.

MALACHIAS ARTRY, natione Hybernus, ordinem Cisterciensem professus est in Hispaniâ, vnde postmodum (litteris & pietate haud vulgariter instructus) in patriam directus fuit, vbi hæreticorum conuersioni grauitè iniebat, scripsitque

Tractatum de monachis Cisterciensibus Hyberniæ, martyrio, aut alias vitæ sanctimoniam claris, quem M. S. misit in Flandriam, ad Dominum Ioannem vanden Velde, monachum Claromariensensem, fuitque postea vsui Christofomo Henriquez in Menologio suo. Scripsit etiam.

Vitam Beati Thomæ Lombardi, religiosi Superatensis, natione Hyberni, quam penes se habuisse scribit Henriquez in Menologio, 4. Augusti. Vixit adhuc à paucis annis, nouique illum alias in monasterio nostro de Dupis, vbi aliquanto tempore nobis cohabitauit.

MALACHIAS, *Campi Liliorum religiosus* ibidemque S. Theol. Professor, *nonam meditationum operum Sancti Bernardi, collegitque ex varij Bibliothecis, quibus multa correxit, & etiam auxit, habebatque anno 1648. plusquam 500. folia nunquam edita, prout mihi scripsit Perillustri & Eximius Dominus Caramuëius, litteris datis Pragæ 8. Februarij 1648.*

MARCUS DE VILLA ALBA, Montis Sion in Hispania religiosus, pietate & religione præcipuus, nec minus variarum disciplinarum scientia excultus; qui varijs ordinis functionibus tanta industria & prudentia perfunctus est, vt vniuersæ congregationi meruerit præfici: quo in munere, tanto virtutum & prudentiæ fulgore resplenduit, vt etiam intimum affectum Philippi II. Hispaniarum Regis sibi conciliauerit; qui Abbatiam Fiteriensem in Nauarra vtrò ei contulit: quam domum in vtroque statu, temporali & spiritali, ita promouit, vt nomen suum in æterna ibidem benedictione reliquerit. Obijt summo omnium ætate, anno 1590. Cuius corpus, septimo post obitum anno (teste Henriquez in Phœnice) tam integrum & incorruptum inuentum fuit, ac si pridè solum tumulo illatum fuisset.

Lucubrations eius extant sequentes:

In Iffaiam Prophetam, libri decem.

Annotationes eruita in constitutiones congregationis Hispanicæ ordinis nostri.

Liber excusus est Salmantica, apud hæredes Matthiæ Gastij, anno 1584.

Epistola consolatoria ad Philippum II. Regem Hispaniarum, classe navali, quam in Angliam miserat, dispersa, & vi ventorum disiecta.

Excusa Salmanticæ in 4°. anno Domini 1588.

MARIA DE FRICHE, Abbatissæ de Paraclito, propè Ambianum, conscripsit & edidit *Libellum egrægiûm, de regimine monialium, & Abbatissarum.* Relatio Eximij Domini Claudij Chalemot.

MARINVS, monachus Cisterciensis Italus, scripsit *Sermones de Tempore, & de Sanctis, Inter quos, sunt quidam de Nativitate B. Virginis.* Syluester Maurolycus, maris oceani lib. 2. & Montalbus lib. 2. cap. 33.

MARQUARDVS, monachus celeberrimi cœnobij de Waldsassen, in Bauariâ, diœcesis Ratisbonensis, eloquentiâ nobilis, apostolicâ doctrinâ insignis, princeps suæ ætatis Philosophorum, & poëta grauis (teste Guillielmo Eusegenio, in catalogo Doctorum orthodoxorum) edidit *insigne opus, 3. concionum moralium*, quod Otthoni Herbipolenti Episcopo inscripsit. Item alium *librum, de doctrinâ euangelicâ.*

Scripsit & tertium librum, ad Eberhardum de Mosbach, Canonicum & Plebanum Ecclesiæ maioris Herbipolensis.

De vitâ contemplatiua Quem librum absoluit anno 1360.

MARTINVS A FONTE, Hortensis monasterij religiosus, pius & doctus, ordinisque sui amator tenerrimus; ad cuius proindè illustrationem & conseruationem, conscripsit sequentes tractatus, Salmanticæ iunctim excusos anno 1586. apud Ioannem Fernandez:

De Officialibus monasterij, Sacrificio missæ, & horis canonicis.

De modo legendi horas Canonicas Dominicis diebus, & ferijs totius anni.

De Sanctis, siue de modo legendi officium, in solennitatibus Sanctorum.

De signis, quibus monachi uti debent, in locis & horis silentij.

Obijt ipse anno salutis humanæ 1595. in monasterio Sancti Claudij, in Galetia.

MARTINVS POLONVS, professione monachus Cisterciensis, dignitate Archiepiscopus Consentinus, in regno Neapolitano, & Pœnitentiarius Innocentij IV. Pontificis, scripsit *Chronicon, quod Martinianum vocatur, à condito mundo vsque ad sua tempora in quò breuiter, res gestas Pontificum & Imperatorum persequitur, vsque ad Honorium IV.* qui sedere cœpit ad annum 1285. fuit (iuxta Bellarminum de scriptoribus) vir simplex, qui ex simplicitate, multa fabulosa chronico suo inseruit, nominatim fabelam de Ioannâ Papissa, quæ à Bellarmino, Baronio, alijsque plurimis orthodoxis scriptoribus, nêuosè confutata, & explosa est.

Confundunt nonnulli hunc Authorem cum alio Martino Polono, ordinis Prædicatorum (qui scripsisse legitur conciones de tempore & de Sanctis, ac quædam alia;) sed diuersos fuisse, benè ostendit Reuerendissimus Gaspar Iongelinus, in Purpurâ Sancti Bernardi, de Archiepiscopis Italiæ. Quanquam hic scriptor in eo etiam fallatur, quod Martinum nostrum obiisse dicat anno 1250. cum tamen Bellarminus loco

loco citato asserat, illum produxisse chronicon suum vsque ad tempora Honorij IV. Pontificis. Id quod etiam (antè Bellarminum) tenuit Seguinus in Bibliothecâ suâ Cistercianâ M. S. Vide de hoc Martino etiam Arnoldum Wion lib. 2. Ligni vitæ, Guillelmum Eusebium, Possuinum, Iacobum Græcum, & Montalbium lib. 2. cap. 31. Imò, hunc etiam fuisse Cisterciensem, disertis etiam verbis asserit Polydorus Virgilius de Inuentoribus, lib. 4. cap. 7. vbi ait: *Et Franciscus Zabarellus, ex testimonio Martini Cisterciensis historici, qui Innocentio IV. Pontifici æqualis fuit, &c.* Martini huius chronicon impressum fuit Antuerpiæ, anno 1574. cum annotationibus Petri Suffridi. Prodiit etiam gallicè Parisijs, in folio, per Antonium Verard, vt scribit Ant. du Verdier, in suâ Bibliothecâ gallicâ. Reperitur & manuscriptum Louanij, in Valle Sancti Martini; & apud P. P. Societatis Iesu: Antuerpiæ, in Bibliothecâ publicâ; Brugis, apud Oliuerium Vredium: Et Tornaci, in Bibliothecâ Ecclesiæ Cathedralis, in duobus exemplaribus; vbi etiam extat gallicè, cum continuatione quadam vsque ad annum 1342.

MARTINVS SCOTVS, ordinis Cisterciensis, doctrinâ, & vitæ sancti moniâ clarus (apud Ant. Sanderum in bibliothecâ M. S. Belgicâ) *inscribitur author cuiusdam chronici*, quod habetur in antiquo M. S. codice monasterij Vallis Sancti Martini, Louanij. Credo tamen hunc esse eundem cum præcedente *Martino Polono*, qui ab aliquibus cognominatur *Polonus*; ab alijs *Scotus*, à patriâ scilicet, aut à cognomine. Certè, Henriquez in Menologio 18. Augusti, eundem esse supponit; prout etiam faciunt, Iacobus Philippus Bergomensis, in supplemento suo, lib. 13. & Hermanus Schedel, in suo Registro totius orbis, vbi illum specialiter vocat, *Martinum Scotum, ordinis Cisterciensis religiosum*, asseritque fuisse virum magnæ doctrinæ, & singularis vitæ, & scripsisse historiam, quam Martinianam vocant, &c. Vide Menologium loco citato.

Porro Philippus Seguinus suprâ, huic etiam Martino nostro adtribuit opera sequentia:

Tabulas super totum Decretum, que communiter vocantur, margarita decreti.

Chronicon Imperatorum.

Sermonum de tempore, librum vnum.

Sermonum de Sanctis, librum vnum.

De diuersis miraculis, lib. vnum.

Et alia plura. Verum, virum hæc omnia, vel saltem pro parte, non sint Martini Poloni Archiepiscopi Gnesnensis in Polonia, ordinis Sancti Dominici, plurimum dubito, maximè quia nullos alios authores legi, qui hæc opera nostro Martino tribuant. Quare veritas penes Seguinum sit, scriptorem alias satis exactum, & veridicum.

MARTINVS DE VARGAS, natus in regno Castellæ, ciuitate Xerez de la Frontera, Iuris vtriusque Baccalaureus in iuuentute creatus, habitum religionis nostræ assumpsit in monasterio de Petra, apud Celtiberos; vbi tam in litteris, quam pietate, tantum profecit, vt ad Academiam transmissus, etiam S. Theologiæ doctoralem lauream meruerit. Postmodum autem primorum Patrum ordinis nostri rigorem æmulatus, associatis sibi aliquot eiusdem zeli religiosi, auctoritate Pontificia,

cœnobium Montis Sion propè Toletum fundauit, vbi & fundamenta iecit celeberrimæ congregationis regularis obseruantię, ordinis nostri, quæ modò per Castellum, aliaque vicina regna latè extensa, plurimos in dies viros doctrina & sanctitate celeberrimos producere non cessat.

Scripsit autem Martinus, huius congregationis Leges, seu constitutiones, quæ à Martino Papa V. anno 1425. approbatæ, etiamnum sanctè obseruantur. Videatur Barnabas de Montalbo, tomo 1. chronicorum, lib. 5. cap. 42. vbi huius Martini vitam fusè describit. Vide & Chrysostomum Henriquez in Menologio, 6. Aprilis.

MATTHÆVS, *Monachus Aula Regiæ*, iuxtam Pragam Bohemiæ Metropolim, vir in disputando subtilis, & acris, cum Ioanne Husio Pragensi heresiarcha sæpè congressus, eum cum omnibus sectatoribus suis frequenter confudit; quo factò eisdem ita exacerbat, vt vnanimiter in mortem eius conspirarent. Sed hic furor illorum cedens, in Germaniam ad monasterium Veteris Cellæ se contulit, in quo reliquum vitæ peregit, fratres assidua sacrarum scripturarum lectione instruendo.

Scripsit Lecturam scholasticam in omnes psalmos, satis laudandam, teste Sixto Senensi in bibliotheca sacra.

Commentaria item docta in magistrum Sententiarum.

Commentaria in Euangelium Sancti Matthæi. Et in hymnos Ecclesiasticos.

Guyllielmus Eusebius eius lib. de Doctoribus orthodoxis, de hoc Matthæo agens, scribit illum fuisse oratorem facundum, & theologum exercitatissimum, atque *alia aubuc quædam reliquisse ingenij sui monumenta, Ecclesiæ profutura.*

De eodem etiam scripserunt Possuinus in apparatu sacro, Gesnerus & Draudius in bibliothecis suis, & Balthazar Wertinius in appendice ad librum Trithemij de scriptoribus. Claruit circà annum 1415.

MATTHÆVS, *monachus ordinis Cisterciensis*, S. Theol. Doctor, perhibetur quoque scripsisse *In Magistrum Sententiarum*, & (secundum Draudium in bibliotheca sua vniuersali) *Lecturas in quinquagenas psalmorum*. Crediderim ego hunc esse eundem cum præcedenti: Possuinus tamen, & Eusebrenius, locis citatis, diuersum fuisse scribunt; quorum vltimus, hunc etiam vocat, *Virum eloquentiâ multarum rerum peritum, & mirabili ingenij flumine præstantissimum, theologum absolutissimum*. Aseritur autem vixisse anno 1515. centum scilicet annis post Matthæum Aulæ Regiæ.

MATTHÆVS HÆBENS, vulgò *Oheny*, natione Hybernus, monachus Cisterciensis cœnobij Sanctæ Crucis in Hybernia, & postea Archiepiscopus Castellensis, ac Legatus Pontificius; scripsit *Vitam Sancti Cuthberti, Lincolniensis Episcopi*. Item.

Epistolas plures ad Cælestinum Papam III. & Innocentium III. Et alia nonnulla.

Ex Iacobo VVaræo, de scriptoribus Hyberniæ.

Reperitur adhuc vixisse anno 1206. sepultus autem iacet in monasterio Sanctæ Crucis memorato. Vide longelinum in Purpura Sancti Bernardi.

MATTHÆVS PILLARD, *VVarnestoniensis, Flander, monachus cœnobij nostri Dunen.*

Dunenſis, S. Theol. Doct̄or Pariſienſis; primũ Belli prati in Lotharingiã Abbas; dein Mortui Maris in Normannia, & Procurator ordinis in c̄urtia Romana; ac tandem anno 1405. (authoritate ſummi Pontificis) Claravallis creatus Abbas 36. Vir fuit doctrinã & eloquentiã celeberrimus, ideoque & anno 1416 Gallicanæ Eccleſiæ Ambaſiator (vt loquitur chronicon,) in generali Concilio Conſtantiẽſi ordinatus.

ſcripſit *Librum, quem intitulanit, Speculum exaltationis, & depreſſionis ordinis Cisterciensis*. Qui liber varia iudicia ſubiit. In illum ſanè acriter inuehitur Author libri, de proſpero & aduerſo ſtatu ordinis; vt ſuprà diximus. Habeo exemplar eiufdem penes me tranſcriptum ad peruetuſtum exemplar Veteris Montis, iuxta Coloniam; Reperitur etiam in Claravalle, & in pluribus alijs cœnobijs.

Deſcribit etiam ſuſe, redditus omnes à diuerſis Regibus & Principibus assignatos, proſeſſendis oneribus & expenſis neceſſarijs, tempore capituli generalis: adiungens ſingularum donationum inſtrumenta. Habetur etiam in Claravalle, Dunis, in Veteri Monte, & alibi. Obijt Matthæus anno 1428. 5. Auguſti. Cuius ſepulchrum vidi aliàs in Clauiſtro Claravallẽſi, antè capitulum.

MATTHIAS AGRICIVS, Græcè, Latineque eleganter eruditus, Iuris vtriuſque Licentiatus, multis *lucubrationibus clarus ſacerdos*, poſtquam Colonię Agrippinæ diu docuiſſet, vitę ſolitariae deſiderio tactus, Hemmenrodenſe Treuirenſis Diœceſis monaſterium petijt, vbi reliquum vitę peregit, religioſum indutus habitum, vt quidam referunt, licet alij velint manſiſſe ſolummodò oblatum, ſeu donatum, quod parum refert. Non neglexi tamen etiam huius rei veritatem litteris inueſtigare; ac eam aſſequi non potui. Scripſit autè Matthias eam in *Opus inſigne, & amplum, ſub hoc titulo: Monaſterij Hemmenrodenſis antiquitatum monumenta*. In quo (inter alia) continentur vitę diuerſorum monachorum, & conerſorũ, qui in dicto monaſterio ſanctitate ſanctitate illuſtres floruerunt, nominatim *Vita beati Davidis, diſcipuli S. Bernardi, & poſtea religioſi Hemmenrodenſis*. Extat hoc opus M. S. in Hemmenrode. Vita autem hæc beati Davidis, legitur etiam oratione ſoluta, latine & gallicè impreſſa, vt ſuprà notauiſus, verbo, *Hemmenrodenſis monachi anonymi, &c.* Floruit Agricus circa an. 1750.

MATTHIAS LAMBERTI, Tudiniẽſis, Prior Alnenſis monaſterij, ſcripſit Gallicè *Commentarium in regulam S. Benedicti*, editam Leodij typis Henrici Houij, an. 1596. Item, *tractatum de periculo conuerſationis virorum cum mulieribus*: Ibidem.

MATTHIAS A MALMYNDARIO, Abbas Aureavallis, in Ducatu Luxemburgico; vir in litteris tam ſacris, quam humanioribus, nobiliter eruditus, ſtylo graui conſcripſit *Hiſtoriam Comitum Chinenſium (Chyni.)* Quod opus, non ſine hiſtoricorum iniuria M. S. in Aureavalle premitur. Obijt anno 1555.

MAVRITIVS SOMERSETVS, natione Anglus, profeſſione monachus monaſterij Fordenſis, Oxonię liberalibus artibus operam dedit (teſte Lelando,) & poſt annos plures in ſtudijs utiliter illic collocatus, ad conſratres ſuos reuerſus, talentum quod acceperat, liberaliter erogavit, docuitque quæ didicerat, ad communem omnium

utilitatem. Valuit autem oratione tum soluta, tum vinc̄ta, iucunda plerumque miscens scrijs, quo erat ingenio. Virtutum & eruditionis intuitu, electus fuit in Abbatem Fontanensem; quam prouinciam sibi impositam, cum honore, & dignitate sustinuit. Tandem tamen quietis & studiorum magis quam honorum cupidus (vt inquit Hugo Kircho stallensis) curam resignauit Thoraldo monacho, de quo inferiùs. Quæ scripsit, pleraque Reginaldo Episcopo Bathoniensi dicauit; inter quæ referuntur à Pitæo, & Chrysofomo Henriquez :

De schemate Pontificali, lib. 1.

Epigrammatum, & aliorum carminum, lib. 1.

Et alia nonnulla. Vixit anno 1193. regnante apud Anglos, sed militante apud Syros, Richardo I.

B. MECHTILDIS VIRGO, quæ in Barnabas de Montalbo tomo I. chronicorum, lib. 2. cap. 40. & Henriquez in Menologio, monialem scribunt fuisse Cisterciensem; Virgo fuit plurimis cælestibus visionibus, & spiritualibus gratijs à Deo præuenta, quas ipsamet scripto mandauit, linguâ vulgari, quæ postmodum in Latinam translata, & in 5. libros distributæ, impressæ fuerunt Parisijs anno 1513. typis Henrici Stephani, in libro de tribus Viris, & tribus spiritualibus Virginibus, edito operâ & studio Iacobi Fabri, S. Theologiæ Doctoris: qui tamen in epistolâ dedicatoriâ, specialiter notat, interpretem Latinum non benè fuisse assecutum spiritum Virginis, & interdum nonnulla de suo admiscuisse.

Idem libri postea in gallicum idioma conuersi ex latino, per Iacobum Fellage theologum, nuper anno 1623. prodierunt iterum Parisijs. typis Michælis Solly.

In quo tamen opere, scribitur Mechtildis, siue Mathildis hæc fuisse monialis ordinis S. Benedicti, in monasterio de Helfede, in Illebio, Comitatus Mansfeldensis, ibidemque floruisse anno 1300. Id quod etiam asserit Miræus, libro de Scriptoribus ecclesiasticis, cap. 466. secutus Balthazarum Werlinum Colmariensem, qui in appendice ad librum Ioannis Trithemij, de scriptoribus, id ipsum iam antea scripserat. Quia tamen nec hic, nec alij iam citati, opinionem suam vlla (saltem probabili) ratione, aut alicuius antiqui scriptoris autoritate stabiliunt; indicavi nullatenus à Montalbo, & Henriquez esse recedendum, donec certius aliquid in contrarium adferatur: maximè, cum etiam ipse Iacobus Faber, vir doctissimus, & VVerlino multò celebrior, scribat, *se arbitrari Mechtildem hanc fuisse ordinis S. Bernardi, siue Cisterciensis, & intellexisse ex Beato Rhenano, illam habitasse non in Comitatu Mansfeldico, sed circà montes Rhetios, versus Heluetios.* Proferam in curiosi Lectoris gratiam, propria authoris verba, desumpta ex epistola ipsius ad Machardum de Hatstein, Moguntinensis Ecclesiæ Canonicum, &c. præfixa libro prænominato, de tribus Viris, & tribus spiritualibus Virginibus; *Mechtildis, inquit, quæ fuerit, factâ diligenti, multâque indagine, nentiquam adhuc agnoscere valui, quamquam casuerit, cuius religionis, & in quo cenobio diuersata. Scripsit tamen ad me Beatus Renanus, quem super ea re epistolio consulueram, intellexisse se, eam fuisse Germanam, & circà Montes Rhetios habitasse, vergendo ad Heluetios, vnamque de filiabus alicuius Comitum fuisse, atque in illis locis coli memoriam eius, & sacrum obire sacellum.* Arbitror eam ordinis Beati Bernardi fuisse.

Hæc

Hæc faber. Cuius opinionem plurimum confirmat codex antiquus manu-scriptus bibliothecæ cœnobij Consendoneani, in Brabantia, in quo continetur insigne compendium librorum spiritualis gratiæ B. Mechtildis, sub hac inscriptione: *Excerpta ex libro venerabilis Machildis Virginis, ordinis Cisterciensis.* Incipit: *Ancilla Christi moris erat.* &c. Vide ad finem catalogi librorum eiusdem cœnobij, littera V. apud Ant. Sanderum parte 2. bibliothecæ belgiæ M. S. Accedit, quod eadem Virgo in scriptis suis, nullum ordinem ita commendet & extollat, ac ordinem Cisterciensem. Vide caput 51. lib. 1. Spiritualis gratiæ. Porro, Ferdinandus de Castillo, (apud Montalbus supra, cap. 41.) mentionem facit cuiusdam Sanctæ Mechtildis, quæ vidit Sanctum Thomam de Aquino, & fratrem Albertum antè thronum Dei, & multos Angelos qui eos comitabantur. Verum, utrùm hæc Mechtildis eadem sit cum præmissa, non ausim diffinire. Certè Montalbus eandem videtur existimasse; Henriquez verò diuersam. Vndè Menologio suo adscripsit duas huius nominis moniales Cistercienses, priorem 25. Februarij, posteriorem 2. Decembris.

B. MELCHIADES religiosus *Claravallensis*, Sancto Bernardo ob exactam religionis obseruantiam, & vitæ sanctitatem admodum charus, natione fuit Scotus, & doctissimus, na celebris, vt patet ex Libro quem scripsit.

De legitimâ Petri Cathedra, contra schismaticos: teste Demstero in historiâ ecclesiasticâ gentis Scotorum, verbo M. apud Ludouicum Iacob Carmelitam, in Bibliothecâ Pontificiâ Lugduni editâ anno 1643. lib. 2. Vbi asserit quoque, obiisse Melchiam hunc in Claravalle, anno 1120. Andreas du Saussay illum supplemento Martyrologij gallicani adscripsit, ad 17. Nouembris, his verbis: Ipsomet die, apud Claramvallem Sancti Melchiadis monachi, socij Sancti Bernardi. Existimo autem huius Melchiadis esse vitam, quam Sanctus Bernardus dicitur scripsisse, & extare M. S. Cantabrigiæ, in Bibliothecâ Sancti Benedicti, volumine 363. n. 2. non autem Melchiadis Papæ, vt vult citatus Author Bibliothecæ Pontificiæ, supra.

MICHAEL APARICIUS, religiosus & postmodum Abbas dignissimus monasterij de Veruela, in Hispania; vir fuit pietati & studijs impensè deditus, qui *plura non contemnenda reliquit doctrinæ suæ monumenta*, quæ tamen adhuc manuscripta in cœnobij bibliotheca latent. Præ cæteris autem commendari solet, tanquam luce dignissima, *Summa quedam de Sacramentis*. Henriquez in Phœnice, & Montalbus hist. parte 1. lib. 2. cap. 33.

MICHAEL GVERRA, religionem amplexus in monasterio Saltus noualis, eandem nominis sui perpetuitate honorare conatus fuit, conscripto insigni libro.

De modo adiuuandi moribundos. Quem edidit Vallisoleti anno 1604. in 4°.

MICHAEL PEREZ DE HEREDIA, vir multæ experientiæ, & eruditionis solidæ, habitum ordinis assumpsit in Vallis Paradysi, Hispaniæ monasterio, cui postea Abbas præfuit, magna pietatis & prudentiæ laude. Fuit theologus solidus, & concionator excellens, vt sufficienter probant conciones eius typis excusæ scilicet.

Quadragesimalium concionum, liber vnus, in 4°. apud Viduam de Cusio, anno 1613. Et Concionum de Sanctis, tomus alter, in 4°. Salmanticeꝝ apud Ant. Ramirez, anno 1609. Edidit etiam, Librum insignem, de fuga, B. Virginis in Egyptum, Madriti anno 1613. in 8°. & Cęsar. Augustꝝ, anno 1615. Florebat adhuc anno 1626. Henriquez in Phœnice reuiuifcente.

MICHAEL SCHNABEL, Austriacus, religiosus & Abbas Sanctę Crucis in Austria, S. Theologię Doctor, & ordinis Cisterciensis per Austriacas ditiones, Austriam, Stiriam, Carinthiam, &c. Commissarius generalis; vir non minus religionis zelo feruens, quam doctrinę splendore clarissimus, scripsit *Historiam sui monasterij exactissimam*, in qua plurima habentur singularia, de Marchionibus & Archiducibus Austrię, alijsque familijs nobilibus eiusdem patrię. Scripsit & *historias plurimorum aliorum monasteriorum ordinis Cisterc. in iam diuisis ditionibus suę commissionis existentium*; quas postea coloniam transmisit Gaspari Longelino, qui eadē anno 1640. ibidem publicauit, in notitia Abbatiarum ordinis Cisterciensis. Porro maiora ab ingenio, & doctrinā viri huius expectantur. Intelligo illum adhuc viuere hoc anno 1649. Cęterum, abundat etiamnum hoc S. Crucis monasterium viris doctis, & in omni scientia exercitatis, quorum ibidem præclarę latent Lucubrationes manuscriptorę, quarum notitiam bellorum turbines nobis impediuerunt.

MICHAEL SMALFELDIUS, monachus Cisterciensis Anglus in Bellenſi Southsexię cœnobio: vir cui pietas & eruditio famam clarissimam conciliauerunt, quam vt posteris etiam testatam faceret, opus quoddam edidit, argumentis plurimis tum pietatis, tum doctrinę refertum, vt Lelandus testatur. Operi titulus fuit: *Christiane doctrine summa*.

Quid aliud scripserit, in obscuro est, vt etiam, quo anno vixerit Author. Pitęus in appendice ad librum suum de scriptoribus Anglię, centuria 3. nu. 50.

MONACHI cuiusdam anonymi, ordinis nostri, *Tractatus de vita Christi, metricè, cum alijs multis carminibus de diuersis materijs artificiosè confectis. Ac*

Tractatus de 6. mundi ætatibus, quem Author Veridicum inscripsit, extant M. S. in monasterio nostro de Dunis.

MONACHI alterius, *explicatio hymnorum, ordinis Cisterciensis, extat in Villario.*

MONACHVS item anonymus ordinis nostri, scripsit (attestante Seguino in bibliotheca (librum de Spiritu & Anima, quem nonnulli S. Augustino adscribunt, vt videre est apud S. Thomam, opusculo 72. Hęc totidē verbis Seguinus supra, littera M. numero 5. penes quem huius assertionis fidem relinquo, qui nullum alium profecit citat Authorem.

MONACHVS anonymus 4. scripsit librum de arte conscribendi epistolās secundum formam ordinis Cisterciensis, cuius initium est. *Cum viderimus varios modos, &c.* Reperitur in bibliotheca Caroli loci. Seguinus supra, num. 13.

MONACHVS *anonymus* s. vt (apparet Belga) scripsit vitam Beati *Jde de Levis*, monialis Cisterciensis in *Rancia*, *Brabantie monasterio*, miraculis & spiritu prophetico clara. Extat impressa opera Chrylostomi Henriquez, in libro cui titulus: *Quinque prudentes virgines ordinis Cistere*. Edidit eandem etiam gallicè Ioannes d'Assigny, tomò 2. de vitis personarum illustrium ordinis nostri.

MONACHVS *Hybernus*, ordinis nostri, *anonymus* scripsit *Vitam Beati Gelasij*, Abbatis eiusdem ordinis, sanctitate illustris; qui obiit anno Domini 1500. Vita hæc à monachis ordinis nostri in *Hybernia* adhuc seruetur, cuius compendium inde transmissum fuit Chrylostomo Henriquez, vt ipse refert in *Menologio Cisterciensi*, 10. Martij, quo die memoriam Beati Gelasij recolit.

Alius eiusdem fratris monachus, scripsit *Vitam admirabilem Beati Maruochij*, monachi sanctissimi, qui requiescit in cœnobio Beate Mariæ iuxta *Dublinum*. Seruetur etiamnum à Monachis ordinis nostri *Hyberniæ*, ex qua plura fragmenta aliàs sibi transmissa fuisse à R. Patre *Malachia Atry*, testatur Henriquez in *Menologio* 30. Decembris.

MONIALIS *quedam* (cuius nomen ignoratur) ord. Cistere. & (vt apparet) *Flandro-belgica*, scripsit teutonicè *Opusculum quoddam constans diuersis sermonibus, & visionibus*, in quibus plurimis satis mirabilia de seip/a narrat. Quod opusculum postea latinitate eleganti reddidit quidam *Wilhelmus Prior Affligemiensis*, vt scribit *Henricus Gandauensis*, lib. de scriptoribus, cap. 57. apud *Muzæum* in bibliotheca ecclesiastica.

Idem *Wilhelmus*, vitam Beate *Lurgardis*, monialis ordinis Cistere. à *Thoma Cantipratano* Latine conscriptam, conuertit in teutonicum rhythmicè, duobus sibi semper rhythmis consonantibus. Idem qui supra, loco citato. Vide etiam *Valerium Andream* in bibliotheca Belgica, verbo, *Guilielmus Affligemiensis*; vbi asserit, dictos sermones & visiones asseruari solitos *Affligemij*, *Guilielmum* verò floruisse circa annum 1300.

MORINVDENSES *Religiosi anonymi* plurimi diuersa egregia opera posteritati reliquerunt, quæ non sine magna ordinis iniuria ibidem teneis & blattis relinquuntur.

Vnus illorum scripsit *super Exodum*, cum expositionibus interlinealibus mysticis, & glossis marginalibus.

Alij duo scripserunt *super psalmos*.

Tres diuersi *super Cantica Canticorum*.

Quorum 1. simpliciter ea exponit: 2. expositioni suæ addit constructiones interlineales, & glossas marginales. 3. more concionatorio, seu per conciones, *Cantica* hæc exponit.

Alius item *anonymus*, eiusdem cœnobij religiosus, vir longè doctissimus, scripto reliquit, *Expositiones per egregias, & interpretationes in omnes epistolas Sancti Pauli*, quarum textum ad eò fusè elucidauit, vt commentatores citati in biblijs, quæ dicuntur *magna*, *Parisijs excusa*, & 3. tomis distincta, anno 1643. huius *anonymi* amantissimus

meritò dici possent. Complectitur enim hic anonymus, non solum omnes & singulas expositiones dictorum commentatorum, sed insuper alias non minus doctas. At, quod dolendum est, vnus aut alter quaternio in prædicto commentario desideratur.

Expositionibus his adiecit idem Author *Dictionarium singulare rerum ac verborum obscuriorum, quo possit textus sacræ scripturæ clarius elucidari.*

Alius rursum anonymus, reliquit *Commentaria perpetua in 4. libros Magistri Sententiarum.*

Quatuor diuersi scripserunt *Summas quasdam theologie moralis, & catechisticas.* Quorum 1. inferibitur: *Summa de casibus conscientie.* Eius tituli ad me non sunt missi.

2. *Tractat. De Articulis fidei, de 7. petitionibus orationis Dominicæ, de 10. præceptis Decalogi, de 7. Sacramentis, de 7. virtutibus, de 7. donis Spiritus Sancti, de 8. beatitudinibus, & de 7. vitijs.* 3. *de virtutibus theologicis, de peccatis & distinctione peccatorum de iustificatione impij, de passionibus anime, & multis alijs.*

4. *Summa, amplissima est, continetque tractatus, seu distinctiones sequentes: De Antichristo, de creatione, de primo homine, de libero arbitrio, de statu hominis, de misericordia, de Ecclesia, de Legibus antiquis & novis, de Incarnatione, de Adventu, de Natiuitate Domini, de Circumcisione, de Apparitione, de Purificatione, de Quadragesimâ, de Rami palma- rum, de Cæna Domini, de Passione Domini, de Resurrectione, de Ascensione, de Spiritu Sancto, de sanctis Joanne, Petro, Paulo, & Magdarena; de ortu, & Assumptione BB. Virginis, de omnibus Sanctis, de sanctis Benedicto & Bernardo, de Apostolis, Martyribus, Confessoribus, & Virginibus; de Fide, Spe, & Charitate, de dilectione & amicitia, de 4. virtutibus, scilicet humilitate, obedientia, patientia, & oratione; de Visitatione monasteriorum & Ecclesiarum; de Prælatibus & Subditis, de Curatis, de Secularibus, de Audientibus confessiones, de Confessione, de Pœnitentia, & Pœnitentibus, de 7. Peccatis capitalibus, de Virijs lingue, de desperatione, de sensibus, Visu, Auditu, gustu, Olfactu, & Tactu; de Sodomia, de Rapina, de Simonia, de Furto; de Voto, de Testimonio, de Veritate, de Misericordia, de Gratia, de Maledictione, de Absolutione, de Communione, de donis Spiritus Sancti, de Trinitate, de Visione Dei, de diuitibus & pauperibus, de Eleemosyna, & Jeiunio, de Somnijs, de Anima, de Terra promissionis, de Oblatione, de Tenebris, de panis Inferni, de die Iudicij, de Signis præcedentibus diem Iudicij, de Scientia, de Heresi, de Synagoga, de Præuaricatione, de Prædestinatione, de Coniugio, de Adulterio, de Fornicatione, de Prædicatoribus, de Baptismo, de Opinionibus, de Homicidio, de Jure iurando, de Mendacio, de Timore, de Terminis, de Scandalo, de Elementis, de Planetis, de Originali peccato.*

Anonymi eiusdem Morimundenfis monasterij octo diuersi scripserunt conciones.

1. *Scriptit sermones de Adventu de Natiuitate Domini, & aliquot Sanctis.*
2. *De Adventu, de Dominicis post Epiphaniam, & de Quadragesima.*
3. *De Adventu, de Quadragesima, de Purificatione, & Assumptione BB. Virginis & Sanctis aliquot.*
4. *De Adventu Domini, de Epiphania, & Dominicis post Epiphaniam, & Dominicis Quadragesimæ.*
5. *De Natiuitate Domini, de Quadragesimâ & Paschate.*

6. Scripsit *Sermones septuaginta quinque, de communi Sanctorum.*

7. & 8. Scripserunt *Sermones de diuersis materijs.*

Quatuor denique alij, scripserunt *Afetica.*

1. Scripsit *in signum librum de Laudibus BB. Virginis*, collectum ex diuersis Sanctis Patribus, & Ecclesie Doctoribus, præsertim S. Bernardo, & Odone Morimundensi, qui præ cæteris in eodem opere sæpissimè citantur. Librum intulauit Author, *Mariale*, seu, *librum salutiferum, &c.*

2. Scripsit *librum, de Laude Dei in Sanctis.* Quem in duas partes diuidit. In 1. exponit Laudes Sanctorum generaliter. In 2. exponit Laudes eorum specialiter, quæ fuerunt ante Legem, vsque ad Moysen.

3. Discurret, *De aduentu Domini nostri Iesu Christi.*

4. In signum scripsit *dialogum duorum monachorum, scilicet Cluniacensis, & Cisterciensis.*

Hæc omnia toridem verbis Reuerendissimus & Eximius Dominus Morimundensis Abbas, in serie scriptorum sui monasterij, quam 28. Ianuarij, anni 1648. ex Morimundo mihi transmisit. Cæteros in eadem serie relatos, Lector suis locis reperiet.

N.

NICOLAVS DE ALDENARDA, religiosus B. Mariæ de Dunis, circa annum 1470. Parisijs in S. Bernardi collegio, rarissima eloquentiæ fama, floruit, vbi etiam publicauit *Librum variorum orationum, quas diuersis temporibus ibidem habuerat*: quæ cum insigni virorum doctissimorum plausu exceptus, auctori suo magnam eloquentiæ famam conciliauit. Inter quos nihilominus plausus, ipse tantæ fuit humilitatis, tantusque religiøsæ obseruantix & solitudinis amator, vt à Flandriæ Comite in Confessarium postulatus, functionem quantumuis honorificam humanissimè declinauerit. Obijt in monasterio nostro de Dunis, anno ætatis suæ centesimo quinto. Antiqua monumenta domus nostræ, & ex ijs Adrianus Meldach in chronico Dunensi.

NICOLAVS D'ANCONA, monachus Cisterciensis Italus, scripsit *Volumen concionum de Beata Virgine.* Syluester Maurolycus maris oceani lib. 2. & Barnabas de Montalbo parte 1. lib. 2. cap. 33.

NICOLAVS ANGLICVS, ordinis Cisterciensis, scripsit *Postillam super Lucam.* Maurolycus ibidem.

NICOLAVS BACCATIUS, patria Florentinus, Abbas nuper Sanctissimæ Trinitatis de Pinu, in Italia, rari vigilantisque ingenij, summæque industriæ, & indefessi laboris, quorum adminiculo, sacrum litterarum, aliarumque scientiarum ditissimam supellestem sibi comparauit, cuius vt posteros suos etiam participes faceret, plures conscripsit egregios libros, quos tamen omnes sub calamo compressit, lau-

dem eam aspernatus, quam innumeri hodiè à typographis nundinantur.

Scriptorum omnium series hæc est : *Septimiana historia*, libri 7.

Monachus Severus, defensus contra Thomam Reuchacium.

De iure historico, dissertatio.

Decem Scriptorum, qui in Italia centum annorum spatio latina eloquentia floruerunt, elegia.

Censura litteraria, ad aliquot illustrium Auctorum obscuriora loca.

De bello Semifontano, commentarius. Fuit autem Semifons olim nobile castrum, in valle, cui Elsa Fluvius nomen dedit, belloque diuturno Florentinos exercuit. *Adamsu* soporatus.

De visu Abrahæ, excessoria contemplatio.

Parænesis ad pristinum decorem monasticam.

Armata Pallas, siue, de Diuinæ ac scholasticæ sapientiæ laudibus, oratio.

Oratio in funere Alexandri Alesandini Principis, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalis.

La Pianella, Lectio ludico-seria.

Epitome historiarum Florentinarum, ad Ferdinandum II. magnum Etruriæ Ducem, libri decem. Opus hoc longius proferre meditabatur, sed dum amico operam suam (prolixo satis labore) nauat, mors illum intercipit, agentem annum septuagesimum tertium. Laborem quem amicus, grato parum animo, hætenus oculuit, aliquandò vis veritatis reuelabit. Obijt nuperrimè in monasterio Cistelli, vrbs Florentiæ. Ex relatione ex vrbe Roma ad me missa, anno 1647. Cæterum, compendium amplissimum historiarum Septimianarum huius Authoris, edidit anno 1640. Coloniz, Reuerendissimus Gaspar Longelinus, in notitia Abbatiarum ordinis nostri. Lego illum etiam scripsisse, *Res gestas plurimarum illustrium personarum, qui suo tempore in ordine nostro floruerunt*: inter quas est Eminentissimus Cardinalis Hieronymus Socherius; de quo supra etiam egimus.

NICOLAVS BOUCHERATVS, patriâ Trecentis, Theologus Parisiensis Laureatus, interfuit, S. Concilio Tridentino, Prior tunc monasterij de Recluso, & Procurator generalis vniuersi ordinis in curia Romana, vbi doctissimis suis sententijs, tantam nominis claritatem consecutus est, vt anno 1571. die 3. Decembris, communibus suffragijs electus fuerit Archi-cœnobij Cisterciensis Abbas. Quinimo & ann. 1578. à Statibus ducatus Burgundiæ, specialiter ad Henricum III. Francorum Regem deputatus fuit, pro impetranda restitutione antiquæ libertatis eiusdem ducatus: quam commisionem felicissimè, ad omnium vota executus est, *habita (Rothomagi) coram dicto Rege, doctissima oratione*, quæ eodem anno impressa fuit Parisijs, cum responso ipsius Regis: & Recusa iterum postea Diuione, in Burgundia.

Extat & alia ipsius oratio, quam Romæ habuit coram Gregorio XIII. Pontifice, pro Henrico eodem Francorum Rege. Seguinus in bibliotheca testatur se vtramque hanc orationem legisse, & reperisse eruditionis elegantia insignem.

Extant præterea & plures alia ipsius orationes, quas Cistercij, tempore capitulorum generalium, ad Abbates habuit. Cum epistolis varijs ad diuersos magnates scriptis.

Ex Philippo Seguino supra.

Reuerendissimus verò Angelus Manriquez in serie Abbatum Cisterciensium, a serie illum *plura alia adhuc scripsisse*, quorum aliqua sub Henrici iam dicti Francorum Regis, alia sub Gregorij Pontificis memorati auspicijs euulgauit.

Videat etiam studiosus Lector, de hoc Nicolao, bibliothecam Gallicam Antoinij du Verdier.

Obijt anno 1586. de quo in M. S. cœnobij nostri Dunensis reperio hos versus:

*O Pater, innumeris meritis notissimus orbi,
Boucherat! os ardens nomen tibi fecit & omen.*

NICOLAVS BRAVVS, Superatensis cœnobij in Galetia monachus, exquisitis naturæ dotibus ornatus, præsertim ingenio, memoria, & iudicio, quibus cum adiunxisset feruens & infatigabile studium, omni eruditionis genere, breui doctissimus euasit: quæ tamè talenta illustrationi ordinis sui liberaliter etiã impendit. Iuuenis adhuc scripsit verſu hexametro *Vitam sanctissimi Patris nostri Benedicti*, tanta elegantia, sententiã varietate, & verborũ proprietate, vt à doctissimis eum admiratione, & à tota Hispania cum applausu exciperetur. In quo opere, se poëtam excellentem, & in humanioribus omnibus scientijs apprime versatum; theologum quoque profundum, & historicum exactum demonstrauit. Sacra quoque eloquentia plurimum valuit, tantumque eruditionis, prudentiæ, aliarumque plurimarum virtutum heroicarum specimen edidit, vt præcipuis sui (qui tota Hispania) viris, adnumeretur. Hinc ab ordinis Patribus, varijs successiue monasterijs Abbas ordinatus (Lauretano in Salmanticensi Academia; Superatensi suo; ac denique Sanctæ Annæ in regia Madritensi ciuitate,) singula tanta rexit prudentia, vt famam de se celeberrimam, longè etiã superarit.

Scripsit itaque, *Vitam Sancti Benedicti, carmine hexametro*, editam Salmantiæ, in 4°. apud Arturum Taberniel, anno 1603.

*Vigiliam magnam Christi: siue
Concionum Quadragesimalium, tomum vnum* in 4°. Salmantiæ, apud Susannam Munnoz, anno 1615.

Sermonum de Tempore, & de Sanctis, à Dominica 1. Aduentus, vsque ad Epiphaniam Domini, tomum alterum, in 4°. Vallisoleti, ex officina Francisci de Cordua, apud viduam, anno 1622.

Repetitionem, seu Relectionem in illud Matthæi 10. & Luca 9. Nihil tuleritis in viã, neque virgam, &c. in folio, Salmantiæ apud Susannam Munnoz, anno 1619. Florebat adhuc anno 1626. & pluribus annis postea, quibus adhuc edidit *Commentarium in regulam Sancti Benedicti*. Itemque, *Libellam insignem, de potestate Generalis congregationis Hispanica*. Obijt nuper Abbas Oliuæ, in regno Nauarræ. Henriquez in Phœnice, & relatio Reuerendi Domini Ludouici de Valle, ex monasterio Superatensi ad me missa:

NICOLAVS, vulgò dictus *Clauvallensis*, ex Cluniacensi, monachus Claravallis, & notarius, seu Secretarius Sancti Patris Bernardi; vir ingenio & eloquentia, penè admiraculum præditus: scripsit stylo planè mellifluo, *Volumen Epistolarum*, quod Ioan-

nes Picardus, Canonicus Regularis ad Sanctum Victorem Parisijs, publicauit. Ex-
tat idem tomo 12. bibliothecæ Patrum à Colonienſibus editæ. Porrò Nicolaus hic,
cum à Sancti Patris epistolis eſſet amotus, eiusdem ſigillum falſificauit, & diuerſas
litteras eius nomine ſcripſit: ſed in hoc & in alijs plurimis criminibus deprehenſus,
fugam inijt, & miſerè poſtea obiit vilis apoſtata. Creditur hic idem eſſe, qui præ
textu propugnandi conceptionem immaculatam B. Virginis, maculam inſignem
inurere conatus fuit Sancto Bernardo: verum Petrus Cellenſis docta apologia
Nicolai ſcriptum reſtauit, Bernardumque defendit. Vide de hoc Nicolao, eiusque
vita & morte, plura apud Angelum Mariquez, tomo 2. Annalium, ad annos 1145.
cap. 9. 1146. 1148. cap. 5. 1151. cap. 9. & 1171. cap. 6.

NICOLAUS Sanctæ Crucis in Austria monachus, vir ingenio excellens, & diuinarum
ſcripturarum eruditione clarus, ſcripſit (referentibus Trithemio, & Geſnero) *Opus*
inſigne de Landibus BB. Virginis, inſcriptum: Imago Sanctæ Mariæ, libri 4. Quod opus
ſic incipit: nomen Virginis, Maria, &c. *Variouſitem ſcripſit ſermones, & quædam alia.*
Floruit circà annum 1401. temporibus Gregorij Papæ XII. & Ruperti Impera-
toris.

NICOLAUS HESIVS religioſus Hemmenrodentiſis monaſterij, ſcripſit elegantiffimè
Hiſtoriam ſui monaſterij, prolixam valdè, in qua plures egregios facit excuſus, ad geſta Epiſ-
coporum Treuirenſium, & ſamilias Comitum vicinorum, præcipuè Geroldſtein, Blanc-
kenheim, & Manderscheyt, (olim in Comitatu Namurcenſi, nunc in ditione Tre-
wirenſi) quorum plerique in Hemmenrode ſepulti iacent. Hiſtoria hæc ſeorſim ex-
cuſa eſt Colonia, anno 1640. titulo Manipuli Hemmenrodentiſis; communiter tamen
ſubiungi ſolet notitijs Abbatiarum Gaſparis Longelini, eodem anno editis, in folio.

NICOLAUS MARESCHAL, Abbas Loci Dei (quem inſigni elogio celebrat Seguinus)
Galliæ reddidit & edidit Librum uſnum ordinis noſtri. Obijt 1580. Ex ſeguino ſuprà.

NICOLAUS DE S. MARTINO, religioſus congregationis B. Mariæ Fulienſis, edi-
dit *Librum gallicum inſcriptum: Morales Chreſticennes, traittant de la reformation des*
mœurs, tant de perſonnes ſeculiers, que religieuſes. &c. Parisijs, in 120.

NICOLAUS PARENT, Inſulenſis, Gallo Flander, Religioſus B. Mariæ de Laude, & con-
feſſarius ſanctimonialium Montis aurei, vulgò Weuelghem, Diœceſis Tornaceniſis,
Edidit linguâ gallicâ, Tornaci, anno 1639. typis Adriani Quinquè.

Volumen magnum in 40. collectum ex operibus Sancti Bernardi, pro inſtructione religio-
ſorum in 3. vijs perfectionis, purgatiuâ illuminatiuâ, & vnitiuâ. Quod opus inſcripſit:
l'Abeille Myſtique, ſue Apem myſticam.

Ediderat antea adhuc Inſulis, typis Petri de Rache, *alium librum gallicum, quem*
vocauit, Calcar d'ini amoris.

Item 3. continentem *varia pia exercitia uſurpanda antè & poſt communionem, quem*
dedicauit D. Abbatiffæ de Weuelghem, Iudocæ de Coninck.

Viuit adhuc hoc anno 1649. Prior monaſterij ſui de Laude.

NICOLAUS, cognomento *Profit* S. Theol. Doctor Parisiensis, Ioyaci cœnobij Senonensis Diœcesis filius, & postea Abbas, vir ingenio acutissimus, in Aristotelica doctrina singulariter eruditus, in Diui Thomæ, & scholasticorum placitis & sententijs optimè versatus, atque in concertationibus scholasticis disputator acerrimus; Parisijs in Sancti Bernardi collegio, summa cum nominis sui commendatione, iuuentutem docuit, eidem prælegendo Aristotelis Dialecticam, ac cæteras philosophiæ partes. Postmodum theologicis exercitijs se totum applicans, insignia Doctoratus theologici feliciter consecutus est. Scripsit autem

Sermones in psalmum 50. variâ eruditione refertos, lib. vnum.

De Clausurâ monialium, lib. 1.

Sermones ad novitios, monasticam religionem profiteri cupientes, lib. 1.

Habuit etiam *Orationem coram Henrico Caietano, Sixti V. Pontificis maximi Legato & latere*, in qua doctè, & nervosè egit de perditione monasteriorum per Abbates commendatarios. Ex Seguino in bibliotheca, vbi asserit, Authorem hunc sibi fuisse fraternam charitatem, & amicitiam vinculo coniunctum, & floruisse adhuc apud Bernarditas Parisijs, anno 1590. 4. die Martij, dum ipse suam bibliothecam scriberet. Reuerendissimus D. Claudius Chalemor, S. Theol. Doctor, Abbas de Columba, in literis suis ad me datis vltima Nouembris 1648. testatur hunc plura alia scripsisse opera, quæ adhuc in monasterio, de Ioyaco extant.

NICOLAUS RIEVALLENSIS cœnobij in Angliâ monachus, vir fuit in omnibus tum sacris, tum prophanis scientijs insigniter eruditus, poësi tamen præcipuè addictus; vnde *Uersibus elegantibus, plurimorum Sanctorum ordinis nostri, pietatem, sacraque facinorosa descripsit*. Inter alia, referuntur *Panegyrica Guillelmi, Ailreai, & Symonis, Abbatum Rhievallensium*.

Seruantur quædam eius opuscula in bibliotheca Sancti Victoris Parisijs: asseritque Chrysostronus Henriquez in Phœnice, se alibi inuenisse eiusdem.

Epigrammatum & epitaphiorum, lib. vnum.

Item, Epistolarum ad diversos, lib. 1.

NICOLAUS SALICETVS, Argentinenfis, Medicinæ Doctor, ac postmodum monachus, & tandem Abbas B. Mariæ de Pomerio, vulgò Bomgard, ordinis Cisterciensis in Diœcesi Argentinenfi, scripsit *Librum piissimum* (omni statui hominum accommodum) *Meditationum ac precationum; quem, Antidotarium animæ, inscripsit*. Impressus fuit multoies Parisijs, annis, 1496. apud Petrum le Dru: 1533. apud viduam Thielmanni Heruer: & 1554. per Guillelmum Merlin. Venetijs etiam anno 1517. in 8o. Extat & gallicè editus Duaci, anno 1580. per Ioannem Bogardum, dedicatus deuotissimis virginibus, Magdalensæ le Boigne, & Mariæ de Lanoy, sanctimonialibus in cœnobio Flinensi, iuxta Duacum.

Scripsit insuper, *Libellum insensum, de arte moriendi*, impressum Venetijs vna cum Antidotario, anno iam dicto 1517. & antea Parisijs 1496. per Petrum le Dru. Denique, scripsit & *Speculum peccatoris*, impressum Parisijs per eundem, eodem anno: Florebat Author anno 1480. & deinceps.

NICOLAUS STANFORDVS (forte melius, *Strafardus*) natione Anglus, monach Cisterciensis (iuxta Lelandum) in patria sua vir fuit eruditus, qui vtilem valde operam in sacrarum Litterarum studijs collocavit; ut cum ex aliorum testimonijs, tum ex scriptis eius liquidè constat: dolendum tamen, pleraque eius scripta vel perijsse, vel saltem neque nobis hactenus ad vilitatem, neque illi ad debitam nominis famam profuisse. Ioannes Lelandus, qui plura eius opera legit, omnia laudat, fateturque se, & hominis solidam doctrinam; & sermonijs admirari elegantiam; ac vtrum planè dignissimum iudicat, qui *Illustris scriptoris* titulo gaudeat. Extant adhuc quedam eius opera, quæ contra temporum injuriam, & antiquorum negligentiam prævaluerunt, nimirum *Moralitates in Genesim*. Et

Concionum, Liber unus.

Claruisse putat Lelandus circa annum Domini 1310. sub Eduardo II. Angliæ Rege. Vide Pittæum de scriptoribus Angliæ.

NICOLAUS VALLIVM SERNAV in diocesi Parisiensi monachus, scripsit *Summam de casibus conscientie*, quæ adhuc manuscripta asseruatur Prulliaci. Relatio Eximij Domini Claudij Chalemor, ex Gallijs transmissa.

NICOLAUS VVALKINGTONVS, religiosus in cœnobio de Kirkeam, in aequilonarijs Angliæ partibus; hic etiam à Pittæo & Balæo Angliæ scriptoribus, adscribitur Cisterciensibus, cuius extat

De virtutibus & vitijs, liber unus; qui sic incipit: Dominus dicit, Sancti estote, &c.

Item, *Historia Gualteri Speckij, lib. 1. & nonnulla alia*. Pittæus, & alij.

Ego tamen monasterium de Kirkeam, inter Cisterciensia non reperio, sed Canonicorum fuisse Regularium, aperte colligo ex vita S. Malachix Archiepiscopi, à sanctissimo Patre nostro Bernardo conscripta, ubi sic lego: *In ipsa urbe Eboracensi, accessit ad eum (Malachiam) vir nobilitate secundum seculum, VVallenus nomine, tunc Prior in Kirkeam Regularium fratrum, nunc verò monachus, & monachorum Pater in Mailros, monasterio ordinis nostri*: hæc ibi. Vnde miror, quomodò Henriquez, qui hæc ipsa verba in Menologio suo profert 9. Augusti, potuerit Nicolaum hunc religiosum in Kirkeam, Cisterciensibus adscribere in Phœnice. Nisi forte (quia scriptores Angliam citati, illum constanter Cisterciensem scribunt) dicatur eum, ad exemplum VValleni Prioris sui, etiam postmodum ad Cistercienses transiisse. Sed vnde hoc constabit?

Novi monasterij in Anglia monachus anonymus, scripsit *Vitam S. Roberti, cœnobij eiusdem Abbatis sanctissimi*, quam edidit Surius 7. Iunij. Est hic idem Robertus, qui Martyrologio Romano adscriptus legitur eadem die, scilicet 7. Iunij. Vide Menologium Cisterciense hæc die; Mosanum in additionibus ad VVardum; Hugonem Menardum & alios, apud Angelum Manriquez tom. 2. Annal. Annal. an. 1159. 6. 4. Obijt Robertus, anno 1159.

O.

OBACINAE, *Lemonicensis Diocesis*, religiosus anonymus, scripsit (iussu Fastredi Abbatis Cistercij) *Volumen magnum in 3. libros diuisum, de vitâ & actis Sancti Stephani, eiusdem monasterij Abbatis*. Libro 1. refert præcedentia Cistercium: in 2. reliquam vitam, vsque ad obitum: in 3. ipsum obitum, cum miraculis plurimis, quæ post obitum euenerunt, longâ satis narratione prosequitur. Perillustris Dominus Manriquez, tom. 1. annalium suorum, hoc opere vsus, scribit Authorem fuisse iudicio acri, & affluentia orationis non contemnendum, sed præstantiorem adhuc notitia rerum, quippè à puero educatum sub beato viro Stephano. Quod ipsum author etiam testatur, dicens se nihil scribere quod non viderit, aut habeat ab ijs qui viderunt. Libros hos in compendium redegit, & edidit Hugo Menardus, lib. 2. obseruat ad Martyrologium suum. Vide etiam memoratum Angelum Manriquez, tomo 2. annalium, ad ann. 1159. cap. 3. n. 9. Vbi corrigit Henriquez, quod in Menologio suo signet diem obitus Beati Stephani ad 27. Aprilis; cum obijisse constet, ex vita ipsius, 10. Martij; quo proindè die eum rectè Martyrologio suo adscripsit Hugo Menardus.

ODO CARDINALIS, Vide *Ostho de Castro Rudolphi*, infra.

ODO CERITONENSIS, vel *Schirton*, dictus vulgò Magister Odo, monachus ordinis Cisterie. in Angliâ S. Theol. Doctor, Parisijs diu omni scientiarum gloriâ floruit, principibus, aliisque magnatibus charus, & ab intimis. Erat enim (referente Pitsæo) orator disertus, philosophus acutus, disputator subtilis, & concionator elegans, quique felici ingenio omnia penetrabat.

Multa scripsit prouerbia, & parabolas tum sacras, tum profanas. Imprimis, Quæ Aesopus græcè exarauit, hic Latina fecit, & commentarijs illustrauit, operique titulum præfixit.

Bestiarium, vel Brutarium, lib. 1. quod opus sic incipit: Iuerunt ligna ut ungerent seipser, &c.

Opus sexaginta parabolarum: cuius initium: Quoniam ut dicit Gregorius, &c.

Aliud præterea parabolarum opus, incipiens:

Aperiam in parabolis os meum, &c.

Homiliarum de tempore, librum vnum, M. S. Cantabrigiæ in collegio Sancti Petri.

Incipit: Cum appropinquasset, &c.

Homiliarum de Sanctis, librum vnum, cuius initium: Ambulans Iesus in terra Mare Galileæ, &c.

Penitentiale, lib. vnum: incip. Descendi in hortum meum, &c.

Summam quandam, quæ asseruari dicitur M. S. Oxoniæ, in collegio nouo.

Partium opus, librum vnum.

Narrationum, librum vnum.

Et alia plura, quæ adhuc in diuersis Angliæ bibliothecis reperiuntur, & se vidisse scribit Balæus. Claruit anno 1181.

Vide

Vide Pitæum de scriptoribus Angliæ.

ODO, ex Priore Morimundi, primus Abbas Belli Prati. ac tandem anno 1160. electus Abbas Morimundensis, numero 8. S. Theologiæ Professor egregius, ingenio & eruditione clarissimus: plurima scripsit, ex quibus adhuc extant in Morimundo sequentia: *Expositiones morales, & mystica, super diversos textus, tam veteris, quam novi testamenti.*

Tractatus præclarissimus de 3. gradibus quibus pervenitur ad hereditatem salutis; & ad eam tres hierarchias cælestium spirituum distinctè operari. In quo egregio opere, de novem ordinibus Angelorum doctissimè disserit.

Sermones in super de Adventu, de Quadragesima, de Dominicis & festis totius anni: præcipue verò,

De festivitatis BB. Virginis.

Ne autem hæc tanti viri opera diutius ingratis tenebris sepulta iaceant, illa brevis publici iuris faciet Reuerendissimus Abbas Morimundensis. Hæc ex serie scriptorum Morimundensium, ex eodem monasterio ad me missi, anno 1648.

Porrò tractatus (seu sermones) de translatione reliquiarum S. Benedicti ad monasterium floriacense, qui à Roberto Claudio, & alijs, huic Odoni attribuitur, in Morimundo nunc non reperitur; licet illum esse Odonis eiusdem, censeant Morimundenses in serie memorata. Imò Balduinus Moreau, in præfatione ad regulam S. Benedicti, expressè testatur dictos sermones (ut ipse vocat) quandoque in Morimundo etiam extitisse. Reperiuntur verò adhuc Mantuz in monasterio S. Benedicti. Præter hæc, Balzus lib. de scriptoribus Britanniarum, asserit Odonem eundem etiam scripsisse, *Chronicarum librum unum.*

De religione Christiana & Iudaica, Leone & Odone interlocutoribus, dialogum quemdam.

Insuper, De mathesi multa copiose, & doctè disputasse. Denique scripsisse

De Analyticis ternarij, librum unum; qui sic incipit: Quid discendum sit de Analyt. &c.

De analyticis numerorum, librum alterum. Et quedam alia.

Iacobus etiam Faber Stapulensis, in præfatione sua super Latinis operibus Euclidis, de hoc Odone scribens, ait: Odo quidam mathematicum peritus, scripsit *Analytica numerorum, & libellum de triade.* His adhuc accedens Philippus Seguinus in bibliothecâ suâ M. S. eidem Odoni attribuit quoque.

De significationibus numerorum, lib. unum.

De figuris numerorum, lib. 1.

De libris appellationibus, lib. 1.

De mysterijs figurarum, lib. 1.

De regulis generationum, lib. 1.

De cognitionibus & interpretationibus numerorum, librum unum.

De significationibus unitatis, lib. 1.

De relationibus, & eorum mysterijs, lib. 1.

Atque hæc ex autoribus & scriptis citatis; ego tamen arbitror quedam ex his esse opera Odonis Ceritonensis, præsertim expositiones morales in biblia, &c. Quædam

dam etiam esse Othonis Frisingensis (qui etiam fuit Abbas Morimundi;) nimirum Chronicorum opus, & quedam alia. Cæterum ex omnibus hęc recensitis, in bibliothecâ nostrâ Dunensi solummodò reperi librum inscriptum, *Analytica numerorum*. Obijt Odo anno 1161. vt scribit Reuerendissimus Manriquez in serie Abbatum Morimundensium.

OLANVS NICASIVS ARNOLDI, religiosus cœnobij nostri Dunensis, musicus fuit excellens, qui anno 1519. publicauit *opera quedam musicalia*, 8. vocum, quæ Carolo V. Belgarum Principi dedicauit. Obijt in cœnobio de Rauensbergâ, Diœcesis Audo-marenensis, sanctimonialibus eiusdem loci à sacris confessionibus. Monumenta ætatis nostræ.

OLIVENSE cœnobium sanctimonialium est in Hannoniâ, iuxta Mariæ Montem, cuius loci confessorius quidam, monachus Cisterciensis anonymus, conscripsit *vitam Beati Guillelmi anachorite, eiusdem monasterij fundatoris*; quam dedicauit Dominæ Catharinæ Abbatisiæ Oliuetanz. Extat ibidem M. S. Vide Arnoldum de Raiffe in auctario ad Molanum, 14. Februarij, & Henriquez in Menologio, eodem die.

Porrò in hoc Oliuensi monasterio vixisse putatur Beatrix Sacristana, cuius absentiam per annos 15. B. Virgo supplcuit, vt scribunt, Cæsarius lib. 7. cap. 35. & Henriquez suprâ, 6. Nouembris.

OTTHO, *Frisingensis* vulgò cognomen sortitus, Sancti Leopoldi Marchionis Austriae, & Agnetis filia Henrici IV. Imperatoris filius, Frederici primi patruus, & Conradi III. Imperatoris frater vterinus, monachus primum Cisterciensis, dein in eodem ordine Abbas Morimundensis, ac postea Frisingensis in Bauaria Episcopus extitit. In qua dignitate, cum per annos aliquot laudabiliter se gessisset, Monasticæ quietis desiderio excitatus relicto Episcopatu ad Morimundum iam senex redijt, vbi pijsimè obdormiuit in Domino sepultura traditus antè maius altare ecclesiæ; cuius monumentum ibidem etiamnum visitur, vt ex litteris Morimundensium anno superiori ad me missis, didici. Erat autem Ottho, omni disciplinarum genere instructissimus, qui præ clara etiam eruditionis monumenta posteritati reliquit; scripsit namque inprimis.

Libros septem chronicorum, ab orbe condito ad annum 1146. Quibus adiecit

Librum octauum, de fine mundi, Antichristi persecutione, resurrectione mortuorum, iudicio finali, gloria beatorum, ac supplicij damnatorum.

Scripsit insuper *De gestis Frederici I. Imperatoris*, libros duos: quibus alios duos addidit Radeuicus, Frisingensis Ecclesiæ præpositus, Otthonis Episcopi quondam seriba, seu amanuensis. Idem Radeuicus lib. 2. cap. 11. narrat, eundem Otthonem antè obitum reuocasse, si quid in Gilberri Porretani (cuius articulos plures Eugenius III. damnauerat) laudem forrasse dixisset, quod catholicæ fidei contrarium videri posset. Vide Miræum de scriptoribus Ecclesiasticis, & etiam Bellarminum.

Scripsit etiam Ottho (teste Barnaba de Montalbo) *historiam domus Austriae*, nondum typis editam. Cætera tamen ex manuscriptis cœnobij Scotorum Viennæ,

vulgauit iam pridem Ioannes Cuspinianus, & postea plures alij, ingenti bono communicatis, quia nullus scriptor xui illius, fide dignior, Hinc Ludouicus Viues, facta mentione supplementi chroniconum Philippi Bergomensis, sæpè minus accurati, subdit. Meliores sunt, Otho Frisingensis. & Regino Pruniensis. Ceterum Aeneas Syluius, qui postea Pius II. & Helmundus lib. 2. de Slaus cap. 9. scribunt Othonem nostrum prius omnium docuisse Bauaros rationem disputandi Aristotelicam; ut perhibet. Seguinus libro xpius citato.

Obijt Otho ætate & meritis grauis anno 1159. quem Margjrologio Benedictino adscriptus Hugo Menardus, & Menologio Cisterciensi Henriquez 7. Septembris. Vide de hoc Othone etiam Reuerendissimum Manriquez anal. tomo 2. ad an. 1159. cap. 5. & Vossium de histor. Latinis, lib. 2. cap. 53.

OTHO (alijs *Odo*) de *Castro Radolphi*, vulgè *Chasteau Raoui*, Gallus Bituricensis, S. Theologiae Doctor, & Cancellarius Parisiensis, postea verò monachus & Abbas 6. Vificampide in Grandiflylæ; & tandem an. 1244. ab Innocentio IV. creatus Cardinalis, Episcopus Tusculanus; quem ipse Pontifex vocare solebat, *Virum secundum corpus, morum honestate decorum, litterarum scientia præditum, & consilij maturitate præclarum*. Quem proinde etiam Sancto Ludouico Francorum Regi ad expeditionem terræ sanctæ proficiscenti, comitem adiunxit, cum titulo Legati à latere. In qua legatione, illustria generosi sui zeli specimina dedit; quorum non minimum fuit, quod Erisalinum, magnum Tartarorum orientalium Cham, recenter ad fidem catholicam conuersum, in eadem egregiè confirmauerit, *scriptis tam ad illum, quam ad alios magnates & Prælatos regionis illius, diuersis litteris doctissimis & præbæ excellentibus*, ut referunt Seguinus, & Longelinus in Purpurâ, ex Vincentio Belluaenâ, lib. 30. cap. 152. & lib. 31. cap. 1.

Scripsit insuper *doctissimas conciones, seu homilias plurimas, de tempore, & de Sanctis, 2. tomis distinctas*, quæ seruantur manuscriptæ in Cistercio, & Cremonæ in monasterio Augustinianorum. Vide nomenclatorem Cardinalium scriptorum. Tandem ex legatione transmarinâ feliciter Romam reuersus, obiit paulo post Vrbeueti, anno 1273. ibidemque sepultus iacet apud Prædicatores.

OTHO, ex Priore creatus *Abbas Waldsassenis cenobij*, in Bauariâ, historicus non contemnendus; quinimò, ut scribit Guilielmus Eifegreinius, vir omni doctrinarum genere clarus, philosophus & orator eminentissimus, historicus celeberrimus; conscripsit stylo eleganti, *Annales prædecessorum suorum*; qui historicis Bauaricis vsui esse poterunt. Longelinus in notitijs, lib. 3. & Posselinus in Apparatu, vbi vocat illum, *Abbatem Cisterciensium eremitarum in Naricis*. Obijt anno 1308.

P.

PARABOLÆ ad venerabilem Bernardum, Claraualis Abbatem: opus morale Luce dignum, conscriptum ab anonymo quodam monacho ordinis Cisterciensis, contempto

temporaneo Sancto Bernardo, cui & dicatum est, feruatur M. S. in bibliotheca nostra Danensi.

PAVLVS ANNICOLA, Abbas Veteris cellæ ordinis Cisterc. in Diocesi Misnensi, quem Guilielmus Eisegreinius, in catalogo scriptorum, vocat virum omni litteratura doctissimum, sacris præsertim scripturis absolutissimum, pro Christi, fide contra hæreticos athletam inuictissimum: floruit circa annum 1530. & postea, *uarijs libris contra Lutherum editis, clarus*: quos hoc ordine receniet ibidem dictus Eisegreinius:

De votis monasticis.

De missa.

De ieiunio.

De innocatione Sanctorum.

De vna specie Sacramenti.

De authoritate Papæ.

De operum merito.

De coniugio sacerdotum.

Obijt anno 1535. Vide de hoc etiam Ludouicum Iacob à S. Carolo, in bibliotheca Pontificia, lib. 2.

PAVLVS N. monachus in prioratu S. Lazari, ad firmitatem Milonis, edidit *Horologium Benedictinum*, anno 1645. Parisijs excusum. Relationes eximiorum Dominorum, Claudij Chalemot, & Iosephi Arnolphi.

PAVLVS DE MENDOZA, Vallis Paradisi monachus vir in sacris Litteris bene versatus, & singulari dicendi gratia præditus, orator disertus, & concionator nominatissimus; qui tanta floruit nominis fama, vt etiam Philippus II. Hispaniarum Rex, eum ordinarium suum habuerit ecclesiasten. Quod munus tanta omnium satisfactione obiuit, vt tam Regi, quam principibus, & aulicis vniuersis esset in amoribus, & honore. Varia scripsisse dicitur, inter quæ nominatur opus quoddam cui titulum dedit:

Vir bonus. Quod prælo aptatum, mors authoris suppressit. Extat in Valle Paradisi M. S. Henriquez in Phœnice.

PETRVS, ex Abbate 11. Cistercij, creatus *Atrebatensium Episcopus* numero 40. vir fuit raris animi dotibus præditus, ideoque variis summi momenti commissionibus honoratus; imprimis arbiter fuit (vna cum Guilielmo Archiepiscopo Rhemenfi, Simone Abbate Aquicinctino, & Daniele Camberonensi) inter Philippum Regem Galliarum, & Balduinum Comitem Flandriæ, in diuisione Arthesiæ à Flandria, vt refert Meyerus in Annalibus Flandriæ, lib. 7. ad annum 1193. Interfuit etiam coronationi Reginæ Galliarum, Engelbertæ, filiz Regis Daniæ, quæ in ciuitate Ambianensi celebrata fuit. Huic quoque iniunctum fuit à Lucio III. Pontifice, vt vitam & miracula S. Petri Archiepiscopi Tharantasiensis conscribi curaret, id quod etiam mox executus fuit per Guilielmum Abbatem Altæcumbæ, vt supra diximus. Extat inter opera Guilielmi Altæcumbæ *Epistola huius Petri, qua illum monet, vt vitam hanc scribat*; vna cum epistola Claravallensis Abbatis, de eadem re. Scripsit autem ipse Petrus.

Commentarios, seu expositiones in officium de communi Evangelistarum.

Item, in officia Sanctorum Archiepiscoporum Guillelmi Bituricensis, & Edmunda Cantuariensis.

Præterea Interpretationem nominum & locorum contentorum in passione Domini, lib. 2.

Passionis Dominicæ compilationem ex quatuor Evangelistis, lib. 1.

Questionum super historia passionis Dominicæ, lib. 1.

Super illud Cantici Canticorum, Ecce isse venti saliens in montibus, &c. lib. 1.

Quæ omnia reperiuntur in Caroli loco, teste Philippo Seguino, eiusdem Loci Priore, in bibliothecâ M. S. Floruit anno 1184. quo anno à Guilielmo Cardinale Archiepiscopo Rhemenfi, Veronæ in Italia consecratus fuit Episcopus Atrebat. Obijt autem anno 1193. vt scribit Guilielmus Gazet in serie Episcoporum Atrebatensium.

PETRVS BLESENSIS (non ille Bathoniensis Archidiaconus, cuius scripta plurima recenset Bellarminus, lib. de scriptoribus, sed alius) in cœnobio de Eleemosyna, Cisterc. ordinis Monachus, vir pariter eruditus & pius, scripsit *Multas homilias in Evangelia*, quæ M. S. in membranis habentur in Caroli loco. Philippus Seguinus supra.

PETRVS CANTOR PARISIENSIS, suo tempore scholæ Theologicæ Rector, per Gallias celeberrimæ opinio, ad Tornacensem postulatæ cathedram, electioni noluit consentire, sed ad Longipontis cœnobium, Ordinis Cisterc. in Diocesi Sueffionensi, se transferens, habitum ibidem monasticum (sub annum 1110.) assumpsit, in quo feliciter ad obitum vsque perseveravit; post quem honorifica donatus fuit sepultura, quæ adhuc hodiè conspicitur intra murum claustrum, in ingressu Ecclesiæ, vt ex Gallijs me certiore reddidit adm. Reuerendus & Eximius Dominus, Claudius Chalemor, Abbas de Columba, S. Theol. Doctor. Scripsit verdè Petrus *Glossam scholasticam in vniuersa sacra biblia*. Ex qua Sixtus Senensis in bibliotheca sancta, testatur se vidisse in bibliotheca PP. Prædicatorum Lugdunensium.

In psalterium, librum vnum, cuius initium: Flebat Ioannes, & non erat qui librum aperiret.

In prouerbia, lib. vnum: sic inc. Parabola Salomonis: secundum hebraicam veritatem, &c.

In Ecclesiasten, lib. 1. Beatus vir, cuius auxilium abs te, &c.

In Sapientiam, lib. vnum. Summi Regis palatium, &c.

In Ezechielem, libros duos. Et factum est in tertio anno, &c.

In Actus Apostolorum, lib. 1. Lique facta est terra, &c.

In epistolas canonicas, librum vnum. Os meum loquetur sapientiam, &c.

In Apocalypsim, lib. vnum. Hac sola inter libros novi testamenti, vocatur Prophetia, &c.

Hæc omnia Sixtus, supra.

Porro Alnæ in Belgio, extant eiusdem Glossæ (alibi *Commentaria*) in Isaiam prophetam. Glossæ in Evangelia, Oxoniæ in bibl. coll. Mel. volum. 144.

Scripsit insuper, & *Summam theologicam*, impressam Montibus Hannoniæ, anno 1639. apud Franciscum Waudræum, cum notis Georgij Galopini, ordinis Sancti Benedicti,

nedicti,

medicti, in Cellâ Giffenianâ religiosi. Inscríbítur autem hæc Summa: *Verbum abbreviatum Petri Cantoris*. Cuius manuscripta exemplaria reperiuntur etiam in Monasterio nostro Dunensi, in Villario Brabantia, & in Sancto Martino Tornaci.

Librum quendam diversarum distinctionum, M. S. Dunis, & Alnæ.

Expositionem in Job, M. S. Camberonæ.

Tractatum de proprietate monachorum, qui apud Marneffium Parisijs impressus, reperitur Tornaci in Sancti Martini cœnobio.

De Sacramentis, libros 3. quorum initium: *Cirenibat populus*, &c. M. S. Villarij, & Alnæ.

De contrarietatibus theologicis. Villarij in 4o.

Grammaticam theologorum, ad intellectum S. scripturæ, per vtilem, teste Henrico Gandauensi.

Sermones varios, & librum miraculorum.

Commentaria in libros physicorum, & de animâ. Villarij M. S. in folio.

Plura adhuc alia huius viri scripta extare Oxoniæ in bibliothecis, Balliolensi, & Sancti Benedicti, scribit Thomas James, in catalogo librorum manuscriptorum Angliæ, Londini anno 1600. impresso; nimirum, *In Numeros, Deuteronomium, Iosue, Iudicum, Ruth*, in bibliotheca Balliolana, volumine 22. *In Psalterium*, ibidem volum. 30. *In Cantica* in bibliotheca Benedicti, volum. 219. & 223.

Denique in Gallijs, apud Eximium D. Chalemot supra memoratum, reperiuntur, *Liber quidam determinationum, seu consiliorum Petri Cantoris, Et*

Alphabetum morale, seu liber locorum commanum, pro concionatoribus.

Hæc dictus Exim. Dominus, litteris suis ad me datis ex Régali Monte anno 1647. 15. Decembris. Quibus etiam asserit te moliri editionem novam libri eiusdem Petri Cantoris, qui inscribitur, *Verbum abbreviatum*. Floruit author circâ annum 1200. De quo videndus etiam Ioannes cognatus, lib. 4. historiæ Tornacensis, cap. 1. ubi ex libro obituariio eiusdem ecclesiæ refert quoque, illum ad Episcopatum Tornacensem vocatum, humiliter declinasse, sed assumpto habitu Cisterciensi in Longoponte, ibidem sanctitatem vitæ beato fine complexisse, 10. Kalendas Octobris nominatque illum *Doctorem egregium*. Quæ omnia confirmat pariter Hugo Menardus, in appendice 2. ad Martyrologium Benedictinum, littera P.

PETRUS Caroli loci Abbas, scripsit *Vitam Sancti Guillelmi Archiepiscopi Bituricensis, quondam Abbatis Caroli loci*, quæ extat Latine apud Surium, & apud Ioannem Boslandum; Gallicè apud Ioannem d'Assigny, & Flandricè à me reddita, apud moniales Vallis cœli, Dixmudæ, M. S.

Vide Menologium Cisterciense 10. Ianuarij.

PETRUS, Clarevallis quidam Monachus, S. Theologiæ Baccalaureus, vir solidè doctus circâ annum 1280. scripsit opus quoddam, quod prænotavit, *Confessionale Petri, ad Bononem Clarevallis Abbatem*: cuius prologus sic incipit: *Conditor Alme siderum*, &c. Occasionem huius libri dedit (referente Seguino in bibliotheca) definitio quædam in capitulo generali Cistercij lata, qua omnibus & singulis

vniversi ordinis religionis præcipiebatur, vt semel in anno, omnia peccata, etiam aliàs legitimè confessà, Abbati proprio iterum confiterentur. Liber prohibitus fuit (à Patribus ordinis) vulgari, nihilominus seruatur adhuc M. S. in Claravalle, vt me monuit sæpè citatus Exim. D. Chalemor, suprà: eiusque meminit Dionysius Cisterciensis, lib. 4. Sententiarum, dist. 3. q. 2. a. 2.

Scrpsit Petrus & alios plures insignes tractatus, ex quibus extant sequentes, in peruetusto codice Vallis Sancti Martini Louanij:

Centilogium Iesu Christi, contra epistolam Luciferi.

Liber de Sompno, super diffinitione, contra Judgos.

Conciones aliquot, scilicet 1. de diuisione factâ in capitulo generali. 2. de exaltatione Sancte Crucis. 3. de Natiuitate B. Virginis 4. de SS. Martyribus Cornelio & Cypriano 5. de ordine Cisterciensi. Subiunguntur.

Dixerat eius epistola.

Relatio venerabilium Dominorum dicti Ccenobij scripto ad me missa an. 1648.

Extat etiam Centilogium memoratum Alnæ, vt habet Catalogus bibliothecæ dicti monasterij apud Sanderum, tomo 2. bibl. M. S. fol. 25. Lego Petrum hunc adhuc superfuisse anno 1300. Cæterum Montalbus hist. parte 1. lib. 2. cap. 33. refert.

PETRUM quendam Claravallensem, scripsisse *Commentaria in 4. libros Sententiarum*, quæ in 3. voluminibus descripta, seruantur in Claravalle. Verum, vtum hic idem sit cum præcedente, assequi non potui.

PETRUS VAN ESSEN, religiosus Sancti Bernardi ad Scaldim, extra Antuerpiam, *Chronicon Monasterij sui* conscriptum à Reuerendo Domino Henrico Trompio, S. Theol. Licentiate, religioso & Priore eiusdem monasterij, ac perductum vique ad annum 1552. *Stylo eleganti concinnauit, vsque ad annum 1628.* in quo plura habentur Brabanticæ historiam concernentia, lectu digna. Extat excusum Coloniz anno 1640. in notitia Abbatiarum Gasparis Longelini. Viuit adhuc hoc anno 1649.

PETRUS ILARIUS, Ecclesiæ Atrebatensis canonicus, atque Reuerendi in Christo Patris Matthæi Morinensis Episcopi Patruus, apud Caroli loci Monasterium Cisterciense institutum amplexus est, anno Domini 1397. Is in arte poëtica multum exercitatus, scripsit *Odas, seu cantiones heroicas varias, in Laudem Deiparæ Virginis* vitam cum morte commutauit anno 1407. 19. Maij, iacetque in eodem monasterio sepultus, ante sacellum Sancti Benedicti. Seguinus in bibliotheca.

PETRUS A S. IOSEPH, Monachus Cisterciensis, congregationis Fulienfis, conscripsit & publici iuris fecit.

Ideam theologiæ speculatiuæ, & practicæ: opus nunquam satis laudatum, impressum Parisijs, & alibi, in folio, & etiam in octauo, tomis quatuor.

Edidit quoque Gallicè, *Examen theologiæ Modernæ, siue*

Theologiæ à temp. examine selon les règles de la véritable theologie.

Complectitur vniversum opus tomos tres, quorum 1. continet *examen doctrinæ concernentis materias de gratiâ, auxilijs, &c.*

Hic tomus rursus subdividitur in 3. partes : 1. complectitur iustificationem doctrinæ Ludouici Molinæ, Societatis Iesu, cum narratione veridica eorum, quæ antè hac transacta sunt in Hispania, Romæ, & per totam Europam, concernentia disputationem de auxilijs, adeoque & defensionem ipsius Molinæ, contra aduersarios omnes tam recentiores, quam antiquos, præsertim Iansenium, Episcopum Iprentsem. 2. pars tomi 1. continet refutationem principalium maximarum Iansenicarum, & defensionem Reuerendissimi Domini N. Habert Vabrensis Episcopi, contra discursus iniuriosos & insolentes Apologistæ Iansenij, Episcopi Iprentis.

3. Pars habet reflexiones generales, supra ea quæ in duabus præcedentibus partibus dicta sunt.

Tomus 2. complectitur examen quæstionis, de duobus capitibus Ecclesiæ, seu refutationem cuiusdam libri, ab anonymo quodam nuper publicati, sub titulo : *La grandeur de l'Église Romaine, &c.* In quo author ille anonymus conatur ostendere Sanctos Petrum & Paulum esse duo capita Ecclesiæ, quæ tamen simul vnum componant. Vterque hic tomus impressus fuit Parisijs in magno 4. apud Maturinum & Ioannem Henault, sub signo Angeli custodis, anno 1647. Tomus 3. qui prodijt anno 1648. *Agit de Sacramento penitentia, & frequenti communione.* Illum tamen adhuc non vidi. Ediderat hic author iam antè ab annis aliquot, duos alios libellos, 1. pro defensione Sancti Augustini, contra eos qui destruant gratiam & libertatem. 2. inscriptum. *Advocatum S. Petri.* Qui libelli, per priores hosce duos tomos confirmantur.

Scriptit etiam *Suum concordiam humane libertatis cum immobili certitudine prædestinationis, & efficaciæ auxiliorum gratiæ;* librum in 4. Parisijs editum anno 1639. apud Mathurinum du Puis, sub signo Coronæ. Item, *Defensionem Sancti Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici, aduersus recentiores quosdam theologos, qui prædeterminationem physicam ad actus liberos illi falsè adfingunt.* Duaci apud Balthazarum Bellerum, 1633. Tomos duos de *Sacramentis Ecclesiæ*, impressos Tolosæ apud Petrum Bosc. anno 1627. in 8o.

Cætera quæ præter hæc scripsisse dicitur, ad me nondum peruenerunt. Viuit adhuc Parisijs hoc anno 1649. & alia præclara meditatatur opera.

PETRUS AB YSCHE, religiosus S. Bernardi ad Scaldim, iuxta Antuerpiam, vir doctus, & ordinis sui zelator eximius, per 44. annos sanctimonialibus in Vineâ Beatæ Mariæ Louanij, à sacris fuit confessionibus : in quarum gratiam

Transiit ex latino in Flandricum, 1. plures vitas Sanctorum & Sanctarum ordinis nostri.

2. *Martyrologium Sanctorum ordinis.*
3. *Epistolam ad fratres de Monte Dei S. Patri Bernardo à multis adscriptam.*
4. *Meditationes, aut tractatum ipsius S. Bernardi, de Anima.*
5. *Sermones paruos eiusdem.*
6. *Scalam religiosorum, seu modum orandi.*
7. *Formulam honestæ vitæ, cum lito notabili documento eiusdem de eadem materia.*
8. *Denique, Speculum monachorum eiusdem S. Bernardi. Quæ omnia in 5. voluminibus studiosè conseruantur in dicto monasterio de Vineâ, in ciuitate Louanijensi.*

Vivebat adhuc anno 1648. decrepitis tenex. Ex relatione religiosorum S. Bernardi ad Scaldim.

PETRVS DE LORCA, natione Hispanus, patria Bellomontanus, talium ingeniorum feracissima; quæ Luisio Legionensi Augustiniano, Gabriëli Vasquez Societatis Iesu, hunc 3. addidit, triadem subtilissimam omine felici claudens. Parentes habuit inter illius loci primates, valentes opibus, genere, virtute, ac proinde tanto filio dignus. Infans adhuc ingenium colere, litterisque incumbere fategit, auspiciis orbis datus, quantus esset futurus. Annum ætatis agens 14. ad Complutensem destinatur Academiam, ubi philosophicam palæstram in theosophicam conmutat; Cisterciense quippè collegium frequentans, ac monachos, religionemque observans, eorum sodalium petijt, & impetrauit. Destinatus indè in Vallem bonam, illustre ordinis æcenobium, totus Deo ac Deiparæ sacatur: sacratum annus elapsus voto adstringit.

Tum resumptis studijs, Salmanticæ scientiarum matri, insigne ingenij sui specimè dedit, cum applausu omnium, propositis & publicè propugnatis subtilioris theologiæ thesibus. Item Compluti contigit; ubi cum post philosophiæ professionè theologiæ quoque priuatim in Collegio nostro docere vellet, auditorum concursus & plausus publicavit, fama tam illustri, vt Academiæ moderatores, illum sibi devincere cupientes, sacra theologiæ laurea insignitum, mox Thomisticæ, ac deindè Scoticæ solenni cathedræ præfererint. Quas tanto cum fructu & gloria moderatus est, vt ipsi Academiæ plures magistros dederit, doctrina celeberrimos; aliosque tanto numero per Hispaniam, & Europam vniuersam disperferit, vt vix memoranti quispiam subscriberet. Salmanticenses illustribus hisce doctrinæ exquisitissimæ monumentis allesti, omnimodis tentarunt, si qua possent arte, aut pretio, illum ad se reducere; sed immotus Complutensibus adhæsit dum vixit, Magister aut vindex Thomisticæ Scholæ.

Ordinis nostri Patres tanti viri opera & industria etiam frustrari nolentes, Complutense gymnasium ei iterato gubernandum commiserunt, imò & postmodum ætatis annum 44. agenti, vniuersæ congregationis habenas imposuerunt, tanquam ad omnia magno, & pari. Et sanè, authoritatem imperio dignam, quam natura dederat, virtus omninò compleuerat: caput veneranda canities, frontem serenitas reuerenda, oculos imperiosa humanitas, genas decor, ora pudor, ac denique hominem vniuersum statura ad venerationem apta sermonis grauitas, morumque integritas, mirabiliter ornabant.

Incredibile est, quot viri principes, alijque amici, in dies ab ore eius penderent, & oracula peterent. Ipse quoque Serenissimus Hispaniarum Monarcha, illum non modo consultorem, sed regni quodammodo administrum habebat. Aded vt orbi admirationi fuerit, vnam mentem tot diuersarum simul rerum fuisse capacem, doctrina præsertim inter primos orbis illustrem, & fortè præillustrem. Quippe cum totus esset occurrentium rerum, quæ ex vniuersa Hispania, ad auxilium & consilium eius confluebant, totus quoque erat librorum, & totus suus. At ætatis anno 52. nondum expleto, mortalem esse tantum virum orbis planxit. Ad Catholici namque Regis curiam vocatus, ad grauiora regni negotia pertractanda, itinere se dederat, cum

dolore

dolore colico tam vehementi correptus fuit, vt Complutum reuerti cogeretur, vbi de decumbentis salute dum agitur, acutissima illum inuadens febris, ad extrema præceps traxit. Hinc desperante de conualescentia Domino Petro de Garfia, proto-medico regio, latus æternam salutem suspirat noster, & Sacramentis omnibus præmunitus, suis omnibus valedicit, hymnisque, psalmis, & canticis, quâ potest cordis intensione vacat. Ipso autem vitæ labentis occasu, officium defunctorum canitur, illo adhuc viuo, & correspondente; sicque in lætymis adstantium, & emorientis iubilo, anima cælos petit, 6. Kalendas Ianuarij, anno salutis 1612. ætatis 52. Emortui corpus (quod viuus non voluit) depingitur, atque humeris academicorum in Ecclesiam deportatur; perorante magno illo idiomaticis Hispani lumine, M. Laurentio de Zamora, sub hac epigraphie: *Eminabat super omnem populum, ab humero & sursum.* Orationem communis acclamatio illustri sine clausit.

Vitam eius scripsit ex nostris Dionysius Cuchus, vt suprà vidimus.

Reliquit *erudita & luculenta commentaria in omnes partes Summæ Sancti Thomæ Aquinatis*, ex quibus nunc lucem vident:

In 1. 2. tomus vnus in folio, iplo viuente editus Compluti, apud Ioannem Graciañum anno 1609.

De Fide, Spe, & Charitate, ad 2. 2. libri 3. in folio. Madriti, anno 1614. apud Ludovicum Sanchez. Item,

De notis Ecclesiæ, liber alter, in folio, apud eundem.

In 3. partem Diui Thomæ, de Incarnatione, tomus vnus in folio. Compluti, anno 1616. apud viduam Andreæ Sanchez.

Hos 3. posteriores tomos edidit doctissimus Dionysius Cuchus, ordinis nostri theologus qui in præfatione ad tomum de Incarnatione (quem ipse vocat 4.) promittit se breui prælo commissurum.

Tomus 5. de Sacramentis in genere.

Item 6. de Eucharistia & Pœnitentia: ac tandem 7. qui præcipuas omnes primæ partibus materias complectetur.

Chrysostomus Henriquez in Phœnice, asserit quoque, se (præter hæc) vidisse, & apud se habuisse, *Apologeticum quendam tractatum, contra eos qui extinguere conabantur ordines aliquot noniter in Hispaniâ extotos*, (vt Augustinianos reollectos, Trinitarios Discalceatos, Clericos minores, & Mercenarios reformatos,) quem supremo Concilio exhibuit, quo ordines eosdem defenderet, & aduersariorum conatus reprimere.

Petrus de Oviedo, Hispanus, Hortensis Monasterij Monachus, sanguine, moribus, & doctrinâ illustris, nec minus politico & ecclesiastico regimine clarus, & de reliquo comis & humanus in congressu. Nostros in Sancti Claudij collegio Galentiæ, diu philosophiam docuit, tant' nominis claritate, vt Complutensis Academia illum vespertinæ cathedræ publicum creauerit professorem. Vndè à Philippo III. Hispaniarum Rege, ad Archiepiscopatum Dominicopolitanum in Hispaniola Indiæ occidentalis Insula, ac postea ad Quitensem cathedram promotus fuit: vbi etiamnum superflus pietate & doctrinâ vniuersum Peruanum orbe illustrat. Scripsit.

Commentaria in Dialecticam Aristotelis.

In Logicam, & Physicam eiusdem.

Commentaria item in 1. partem D. Thomæ.

Et in primam 2. Quæ omnia iam typis mandata feruntur. Henrriquez in Phœnice, Longelinus in Purpurâ Sancti Bernardi, & Reuerendissimus Angelus Manriquez in serie Abbatum Hortensium, ad calcem tomi 2. Annalium suorum Cisterciensium.

PETRVS DE PARMA, religiosus ordinis nostri, Italus, S. Theologiæ Doctor, scripsit *Libram sermonum in Laudem Virginis Matris*. Syluester Maurolycus, Maris Oceani libro 2. Et Montalbus chronicorum parte 1. libro 2. cap. 33.

PETRVS A S. ROMVALDO, religiosus B. Mariæ Fulienfis, scripsit gallicè *Historiam sacram & profanam præcipuarum rerum in orbe gestarum, ab eiusdem initio, usque ad hæc nostra tempora*. Opus sanè curiosum & rarum, cuius tomum 1. vidi, impressum in folio Parisijs, anno 1642. apud Antonium Sommaville, hoc titulo: *Thresor chronologique, & historique, contenant ce qui s'est passé de plus remarquable & curieux dans l'estat tant sacré, que prophète, depuis le commencement du monde, jusque à la naissance de Iesûs Christ, le tout divisé en cinq Âges, par le Pere Dom Pierre de S. Romuald, Presire & Religieux de la congrégation de nostre Dame des Facilleus, &c.* Intellego iam etiam editum 2. tomum; quem tamen hæcenus videre non potui. Viuit adhuc Authôr hoc anno 1649. alijs operibus præclaris intentus.

PETRVS DE LA RUE, Flander, patria Winocibergenfis, professione verò cœnobita monasterij nostri Dunensis, vir pietate & doctrinâ insignis, S. Theologiæ Baccalaureus formatus, qui post philosophiæ, & S. Theol. lecturam in præfato monasterio nostro habitam, spirituali sanctimonialium regimini ad mortus, i. in Rauensbergenfis cœnobio trium; deindè in Sparmalienfis, duodecim annorum spatio gregi suo (verbo & exemplo) laudabiliter præfuit. Scripto reliquit, præter theologica & philosophica quædam opuscula, Conciones elegantes per totum anni circulum habendas, tam festis quam Dominicis diebus, duobus amplissimis tomis in folio distinctas. Item

Tomum 3. in folio, de diuersis materijs, præsertim, pro professionibus, & vestituris monachorum & sanctimonialium.

Præterea, tomos duos in 4o. complectentes comedias aliquot sacras, & cantiones pijs, de diuersa alia egregia opuscula, rhythmis Flaudrieis nitidis & tersis conscripta. Quæ omnia, dum poliendo editioni præparabat, aliaque meditabatur, importuna superueniens mors cuncta suppressit, & ad manuscriptorum codicum bibliothecam nostram ablegauit. Obijt anno 1648. 6. Decembris.

PETRVS SARNENSIS, id est, Vallium Sarnay, monachus, in Dicecesi Pariensî, scripsit *Historiam insignem belli sacri contra Albigenfes hereticos gesti*, hortatu Innocentij III. Pontificis, cui & illam dicauit. Exiat e. pis impressa, hoc titulo: *Historia Albigenfis, & sacri belli, in eos anno 1209. suscepti, Duce & principe Simone à Monte forti, deinde Tholosano Comite, rebus strenuè gestis clarissimo. Authore Petro canobij Vallis Sarnensis, ordinis Cisterciensij in Parisiensî Dicecesi Monacho. Ex manuscri. tis codicibus in lucem nunc*

primum edita, studio & diligentia Nicolai Cameracensis, Trecentis Ecclesie canonici, Trevis apud Ioannem Griffard, & Natalem Moreau, 1614. Eadem historia in Gallicam linguam translata per Arnoldum Sorbin, S. Theol. Doctorem, & postea Niuernensem Episcopum, &c, Parisijs impressa fuit anno 1569. in 8o. per Guilielmum Chaudiere.

PETRVS DE SITAVIA, 3. Abbas Aulę Regię iuxta Pragam, vir sanctitate & doctrinā celeberrimus, dignusque qui posteritati commenderetur. Scripsit (titulo chronici Aulę Regię) *historiam regni Bohemig vsque ad sua tempora*, quę manuscripta asseruatur in dicto monasterio, diciturque nuper impressa anno 1618. tomo. 1. scriptorum Bohemicorum.

Scripsit & *Librum miraculorum B. Virginis Aula Regię, aliorumque S. Monachorum & conuersorum*, quem librum inscripsit, *Volumen secretorum Aula Regię*: M. S. ibidem. Floruit anno 1330. & postea. Huic Abbati dedicauit Guilielmus Baldenselius librum suum inscriptum: *Hodæporicon ad terram sanctam*, quem nuper vulgauit Canisius, tomo 5. Antiq. Lect. Vide Mirzum in Auctario, de scriptoribus Ecclesiasticis, cap. 424.

PETRVS, cognomento *Saltus* (vel *Solius*) ex Analitiorum regione oriundus, Monasterij de Floręgijs, aliàs de Thoroneto, ordinis Cisterciensis monachus, pictor, statuarius, philosophus, & poëta inter eruditissimos iure numerandus, exarauit patrio sermone *res gestas poëtarum Prouincię*. Vixit anno salutis 1383. Franciscus de la Croix in bibliotheca gallicę, Ioannes Nostradamus in libro gestorum illustrium & antiquorum poëtarum Prouincię: & Seguinus in bibliothecā Cisterc. M. S.

PETRVS cognomento *Tholosanus*, monachus in cœnobio Sancti Bernardi Parisijs in suburbio Sancti Honorati, congregationis Fulienfis, vir diuinis & humanioribus litteris insigniter eruditus, & (quod maiori laude dignum) probitate, & sanctitate vitę præclarus; scripsit *Multas doctas & disertar epistolas ad diuersos, quarum una excusa est Parisijs in 8o. complectens septuaginta binas paginas*: In quâ, demonstrat auctoritatibus sacrę scripturę, *quanam sint in seculo vincendi incommoda, & que in Monasterio commoda, & salutaria*. Obijt anno 1590. Seguinus supra, littera P. n. II.

PETRVS, dictus *de Vyrcio*, ex monacho Maceriarum, & S. Theologia Doctore Sorbonico. Abbas primum Caroli loci, ac postea Clarevallis, auctoritate Summi Pontificis Innocentij VIII. Fernandi Arragonum Regis, & Reuerendissimi Cisterciensis Abbatis, ac capituli generalis, cœnobija professionis nostrę, per Nauarram, Arragoniam, Cathaloniam, & cætera Hispaniarum regna dispersa; reformauit, & multis sanctionibus, statutisque salutaribus munxit.

Scripsit & Libellum insignem, titulo *Itinerarij Hispanici*, in quo plura habet præclara, de Sanctis Hispanię &c. Quem diuersis locis citat Henriquez in Menologio, nominatim 7. Iunij, de Beata Vrracá. Dialogos etiã *Cesarij Heisterbacensis*, recognouit, ac in multis locis correxit, vt scribit Seguinus supra, n. 8. Cætera quę scripsit contra Ioannem de Circio Abbatem Cistercij, locum hęc non merentur. Obijt an. 1506.

PETRVS WILHELMVS, religiosus monasterij Lutzellenfis in diœcesi Basileensi, & postmodum Abbas amplissimi cœnobij de Riddachshausen, vulgo Rittershausen, in ducatu Brunsvicensi, & diœcesi Halberstadiensis, S. Theol. Doctor, & per sacri Romani Imperij prouincias Commissarius generalis ordinis Cisterciensis, conscripsit (*aut saltem recognouit, omenbauit, auxit, & per plures annos continuauit*) luculentam historiam monasterij sui Rittershausani, seu verius, Brunsvicensis, Hildesienfis, & Luncburgicam: in qua ex ætate referuntur plures genealogiæ familiarum illustrium earundem ditiorum. Edita est in notitiâ Abbatiarum longelini Colonix, anno 1640. Obijt Author anno 1642.

PHILIPPVS, religiosus de Chirncy, conscripsit & publicauit. *Vitam beate Jds, primæ Abbatissæ Argensolis*. Ex relatione M. S. Eximij Domini Iosephi Arnolpini, S. Theol. Doctoris Sorbonici.

PHILIPPVS CLARAEVALLENSIS monachus, Fossis in Leodiensi ditione natus, & eiusdem episcopatus quondam Archidiaconus, scripsit *Librum primum miraculorum à Sancto Bernardo in Germania, & Belgio patratorum* (de quo supra etiam egimus, verbo *Eberardus*) ad Henricum, Ludouici Regis Francorum fratrem, tunc in Claravalle adhuc nouitium, vt habet expressè antiquissimum exemplar manuscriptum bibliothecæ Sancti Martini, contra Seguinum & Reuerendissimum Angelum Manriquez, tomo 2. Annalium, ad annum 1153. cap. 11. qui putant Henricum tunc fuisse promotum Rhemensis Archiepiscopum, id quod omnino conuincere videtur initium præfationis dicti libri, à Seguino prolatum. Verùm verba illa ibidem memorata, suppositicia esse, vel ex eo constare potest, quod ex contextu librorum de miraculis Sancti Bernardi (quorum primum Philippus noster scripsit) expressè colligatur, illos esse conscriptos viuente adhuc Sancto Bernardo (quod etiam fateatur Manriquez suprâ, anno 1147. cap. 5. n. 12.) quo tempore Henricus nondum erat Archiepiscopus, quia solum anno 1161. ad cathedram illam fuit promotus.

Scripsit etiam Philippus hic, *Vitam beate Elizabeth de Spalbeek, monialis cœnobij Herkenrodensis*, in territorio Leodiensi, vt referunt Henriquez in Menologio 19. Octobris, & Arnoldus de Raiffe, in auctario ad Molanum, 20. Nouembris. Quorum posterior testatur quoque se vidisse hanc vitam, à Philippo Clarevallensi teste oculato conscriptam, in 1. parte noualis Brabantix, in cœnobio Rubrævallis.

PHILIPPVS A LEMBOVRGH, religiosus Alnensis, scripsit *Librum, de vera & falsa libertate*.
Item gallicè, *librum de vera & perfecta confessione*. Denique *Collectanea plurima de diuersis materijs, in 3. volumina distribata*. Quæ omnia M. S. seruantur in monasterio Alnensi.

PHILIPPVS MONTANVS, religiosus monasterij Molinensis, in Comitatu Namurcensi, scripsit *Speculum orthodoxæ fidei, & hereticæ prauitatis*, quod dedicauit Roberto Henrion Abbati Villariensi. Opus prælo & luce dignum, iudice Auberto Miræo, in *Chronico Cisterciensi*.

PHILIPPVS VANDER NOODT, religiosus cœnobij de Baudelo, Gandavi, circa annum 1636. edidit lingua Flandrobelgica, *Kalendarium Cisterciense, seu Compendium Menologij eiusdem ordinis*, impressum Gandavi in 4°. typis Seruatij Manilij:

PHILIPPVS, Abbas Monasterij Otterburgensis in Palatinatu inferiori, iuxta Cæsaris Lutram, vir cuius animum morum sanctitas, & diuinarum rerum studium exornarunt: patria fuit Colonienfis, ibidemque antè religionis ingressum, maioris Ecclesiæ canonicus; Parisijs verò Rudolphum eiusdem Ecclesiæ Scholasticum audierat. Scripsit *Commentaria pia & docta in Cantica Canticorum*, quæ impressa extare intellexi.

Item, *Volumina duo sermonum, de tempore, & de Sanctis, per totum annum*. Quæ manuscripta sæpius vidi in monasterio Eibiracensi, diœcesis Moguntinæ.

Florebat circa annum 1390. Trithemius, Eusegreinius, Sixtus Senensis & Poffeuinus.

PHILIPPVS SEGVINVS, monachus & Prior Chalisij, seu Caroli loci, in diœcesi Syluaneensi, vir historicæ veritatis studiosissimus, quo ad ea præsertim, quæ ordinem nostrum Cisterciensem concernunt. Plurima scripsit studiosè conquisita ex antiquis monumentis monasteriorum Galliæ, Hispaniæ, Germaniæ, Belgij, &c. quæ licet per se, siue seorsim impressa non sint, in pluribus tamen bibliothecis, Galliæ, Lotharingiæ, & Hispaniæ, manuscripta extant, vbi historicis ordinis vsui sunt. Chrysofostomus Henriquez in apparatu ad Menologium Cisterciense, cap. 16. asserit sibi à Reuerendo Domino Ioanne Martini, Abbate Clari loci in Lotharingia, aliquando communicatos fuisse sequentes tractatus:

De Abbatibus & monachis Cisterciensibus ordinis, ad Summi Pontificatus fastigiū assumptis.

De Abbatibus & monachis Cisterciensibus qui ad Cardinalatus dignitatem ascenderunt.

De his, qui Pontificia dignitate se abdicarunt, ut monasticam vitam profiterentur.

Et De Abbatibus & monachis Cisterciensibus, qui ad Episcopatus apicem euecti sunt, tractatus duos dinersos.

De Archiepiscopis nostri ordinis, qui sanctitate & gloria miraculorum fulserunt, tractatus duos dinersos.

Catalogum Sanctorum ordinis nostri, qui Episcopatum adepti, miraculis claruerunt.

De Abbatibus & monachis Cisterciensibus, qui in Ecclesia primas dignitates recensarunt.

Catalogum virorum illustrissimorum ord. Cist.

Librum de Abbatissis, monachis, monialibus, & fratribus conuersis, qui in eodem ordine claruerunt.

Catalogum Sanctorum, qui pro fide Catholica, vel pro iustitia tuenda, martyrio sunt coronati.

Catalogum aliorum Sanctorum ac beatorum vniuersi ordinis Cisterciensis.

Vitas integras plures diuersorum Sanctorum ordinis nostri, nondum tunc editas.

Ex his omnibus tractatibus, & Sanctorum vitis, plurima dictus Henriquez libris suis sparsim inseruit.

Scripsit præter hæc Philippus noster (titulo *bibliothecæ Cisterciensis*) Libellum quendam *descriptorem ordinis nostri*; opusculum imperfectum trium quaternionum, in

quo solummodo continentur authores Angli, quos Author collegit ex libro Ioannis Balzi de Scriptoribus Britannie, & alij ex bibliothecis Conradi Gesneri, Francisci de la Croix, & Sixti Senenſis, nec non ex Trithemio, & hinc inde ex aliquibus Gallie monasterijs. Autographum huius Libelli reperitur modo apud Perillustrem & Reuerendissimum Angelum Manriquez, Episcopum Pacis Iulie, seu Auguste, in Hispania, qui eiusdem integram copiam benignè mihi transmisit; ex qua plures authores collegi, quos suis locis huic operi inserui, omiſſis plurimis alijs, quos scio non fuisse nostri ordinis, aut nimium minuta quædam scripsisse referebantur. Floruit Seguinus adhuc annis 1589. & 1590. quibus annis fatetur se scripsisse memoratam hanc suam bibliothecam. Quoad alia ipsius opera, plura adhuc latere in Hispaniæ bibliothecis inde colligo, quod Laurentius de Zamora in sua mystica monarchia, Barnabas de Montalbo in chronico suo, & quidam alij sæpius illa citent.

PHILIPPA virgo & monialis Cisterc. ord. in monasterio S. Dionisij de Odiuelas, in agro Olyſſiponensi, regio Lusitanorū sanguine orta, in lingua latina apprime versata fuit, in tantum ut (teste Barnabâ de Montalbo, tomo 1. chronicorum, lib. 2. cap. 35.) stylo eleganti, varia pia opuscula ediderit, præclara ingenij sui monumenta, quibus posteris memoriam & admirationem sui reliquit.

Libros etiam quosdam B. Laurentij Iustiniani, ex Latinis Lusitanos fecit. Patrem habuit hæc virgo Petrum Lusitaniæ Principem, Matrem verò Elizabetham Infantem Aragoniæ; fratres, Ferdinandum Regem Cypri, & Petrum electum Regem Aragoniæ & Navaræ. Menologio verò Cisterciensi adscripta legitur, 25. Iulij.

PHILOTEVS, monachus ordinis Cisterciensis scripsit carmine docto & fluido, *Tractatum insignem, de vitâ & moribus Sancti Bernardi*, qui impressus legitur ad calcem operum eiusdem Sancti Patris.

PONTIGNIACENSIS Monasterij religiosus quidam anonymus, scripto reliquit.

Librum insignem, de vtroque globo caelesti & terrestri.

Alius anonymus eiusdem Monasterij Pontigniacensis, scripsit Summam historie omnium terrarum.

3. Denique, in plures sacra scripturae libros, sed exactissime in 5. libros *Mosis commentaria* edidit. Quæ omnia in antiquis membranis exarata Pontigniaci adhuc conseruantur.

Extant præter hæc in dicto monasterio, plura alia egregia, & ampla fragmenta diuersorum operum à religiosis eiusdem loci scriptorum; verum, quia plerumque principio & fine carent, loca etiam particularia hie non obtinebunt.

Series scriptorum Pontigniacensium, à Reuerendissimo Loci illius Abbate, anno 1647. mihi transmissa.

B. PONTIVS, ex monacho Cisterciensi Abbas primum Grandiffyluæ; postea Claravallis 5. hinc Episcopus Claromontensis 59. (electus circa annum 1170. secundum longelinum in Purpura Sancti Bernardi, aut saltem 1172. secundum Manriquez

in serie Abbatum Claravallensium.) Vir fuit sanctitate & doctrina clarissimus; cuius extat insignis & notabilis epistola, ad Mauritium Parisiensem Episcopum, typis expressa inter epistolas Stephani Tornacensis, numero 3. Huic dedicavit commentaria sua in Cantica Canticorum, Thomas Cisterciensis, anno 1201. quo anno creditur ad superos transisse, vt rectè aduertit Manriquez suprà, contra longelinum, qui loco citato scribit illum obiisse anno 1189. 2. Aprilis: sed perperam, quia solummodò 1197. præcepit memorato Thomæ Cisterciensi, vt commentaria sua in Cantica scriberet.

Vide de hoc in Menologio Cisterc. 6. Martij.

POPULETANI cœnobij in Catalonia monachus, scripsit insignem & prolixam historiam de vitâ & miraculis B. Petri Marginet, eiusdem monasterij religiosi sanctissimi. Quæ historia ibidem asseruatur. Vide Ioannem Aluarum Celfonensem Episcopum, libro de origine Monasteriorum ordinis Cisterciensis, in Corona Aragoniæ, & alios plures apud Henriquez in Menologio Cisterciensi, 16. Martij.

PROCESSIONIS, quæ fit prostratribus defunctis in ordine Cisterciensi, interpretatio moralis, per religiosum Cisterciensem anonymum, extat in bibliothecâ monasterij Aluensis. Catalogus eiusdem bibliothecæ apud Ant. Sanderum in bibliotheca Belgica M. S.

Q.

QUINTINVS CRASIVS, natione Picardus, Caroli loci quondam Subprior, philosophus & poëta suo tempore celeberrimi nominis, scripsit

Conciones multas.

Elegiarum & aliorum carminum, lib. 1.

Et alia quedam opuscula, quibus ingenij sui felicitatem posteris testatam fecit: Obijt (secundum Seguinum suprà) anno 1151. 14. Augusti; quem confratres sequenti honorarunt epitaphio.

Simplicitas prudens, rerum prudentia simplex,

Extulerant clarum nomen in astra meum.

Mors rapuit, mors fortune grauis amuli nostræ,

Heu, quò prisca fides! quo pietatis amor?

Est mihi sementis multo sulcata labore,

ASP aly læta commoda messis habent.

Nil queror, hinc fallor mea messis vnica Christus,

Fœnore centuplici qui benè facta refert.

QUIRINVS SAVIGNIACI, monachus, vir in diuinis litteris admodum eruditus, atq; in sancta conuersatione clarus, theologus & philosophus illustris, scripsit aperto sermone, ad Reuerendum Claravallis Abbatem, De vitâ & laudibus Sancti Haymonis Savigniaci monachi, libri vnus cuius initium est: Sanctus Haymo, de quo lo-

qui suscepimus, in minori Britannia oriundus fuit, in villa quæ dicitur *Laudan*, &c. Vixit Quirinus anno 1572.

Philippus Seguinus in bibliothecâ M. S. ex archiuis (vt asserit) *Sauigniaci*.

R.

RADVLPHVS *Caroli loci monachus*, S. Guillelmi Archiepiscopi Bituricensis, eiusdem monasterij quondam Abbatis, scriba, vir vita & doctrina valdè spectabilis, edidit *De gestis presati Guillelmi opus insignè, quod ex multis Auctoribus collegit, & in vnum volumen consarcinavit*, quod in membranâ descriptum extat in *Caroli loco*, teste Seguino eiusdem loci Priore. Vixit Radulphus anno 1210. Fuit & Petrus *Caroli loci Abbas*, qui vt supra vidimus, legitur scripsisse vitam eiusdem S. Archiepiscopi; verum vtrum diuersa sit ab hoc opere, me latec.

RADVLPHVS *Coggeshalvs*, natione *Anglus* Canonicus primum *Barneuelensis* (vt vult *Ioannes Stous*) postea verò iugum *Cisterciensè* amplexus est in *Coggeshalensi cœnobio*. Vir fuit multis naturæ dotibus ornatus, & varijs disciplinis excultus eruditionis præsertim elimatæ, modestiæ & humilitatis raræ; quibus magnam sibi apud omnes gratiam conciliauit; adcè vt vnanimè confratrum suorum suffragio, in *Abbatem* electus fuerit. In qua dignitate constitutus, *Mulas* nihilominus (vt prius) coluit, & quotidie vel de sacris scripturis aliquid legebat & contemplantatur, vel *historias* manibus terebat, aut scriptis mandabat.

Scripta eius quæ adhuc extant, sunt sequentia: *Additiones ad chronicon Radulphi nigri* (in quo agitur de *Imperatoribus, & Regibus Franciæ, & Angliæ*) ab anno 1113. vsque ad annum 1228. Quas penes se in *Hybernia* habuisse scribit *Balzus*, ad calcem *centuriæ* 13. Incipit autem hoc opus: *Anno gratiæ 1114. Rex Henricus, &c.*

Chronicon terra sanctæ; cuius initium est: Quantis pressuris & calamitatibus, &c.

Super quibusdam visionibus, liber vnus.

Sermonum liber vnus. Et alia quedam.

Obiisse creditur anno 1228. Vide *Pitæum* de scriptoribus *Angliæ*.

RADVLPHVS, *monachus & Abbas Melrosensis in Scotia*, à *Ioanne S. R. E. Presbytero Cardinale*, tituli *S. Stephani in Monte Cælio*, *Apostolicæ sedis in Hybernia* Legato, anno 1210. *Dunelmensis* creatus *Episcopus*, multis annis eandem ecclesiam religiosissimè administravit. Plura scripsit, & varia sui ingenij posteris monumenta reliquit, vt scribit *Thomas Demsterus* in *chronico Scotiæ*, lib. 8 cap. 61. *Bononiæ* impresso, apud *longelinum* in *Purpura S. Bernardi*, inter *Episcopos Hyberniæ*; qui tamen hæc scripta non specificat.

RADVLPHVS quidam *Cisterc. ordinis monachus* scripsit *Vitam Christi*, teste *Barnabade Montalbo*, *chronicorum parte* 1. lib. 2. cap. 32. diciturque citari à *Vincèntio Bandelo*, *Dominicano*, in tractatu de *Conceptione B. Virginis*. Ego tamen de hoc *Radulpho* apud alios auctores nihil vsquam legi.

RADVLPHVS, ex religioso Claravallenti, Valcellensis monasterij Abbas i. natione fuit Anglus, vir eruditione & vitæ sanctimonia clarissimus, scripsit

Expositionem in regulam S. Benedicti, cuius meminit Thomas De msterus in historia ecclesiastica gentis Scotorum. Scripserat & alia plura, sed quæ, heu! periisse referuntur.

Extat Valcellis, *Vita huius B. Patris M. S. à monacho eiusdem loci anonymo*. Arnoldus de Raiffe in auctario ad natales Sanctorum Belgij Ioann. Molani, die 3. Decembris de hoc Radulpho mentionem faciens, ita scribit: Deo ita disponente, post 3. menses professionis, ad construendum & regendum Valcellense cœnobium, à Sancto Bernardo est electus. Quod officium cum omni humilitate susceptum, tam laudabiliter, fideliter, feliciterque administravit, ut sibi & ecclesiæ suæ Valcellensi laudabilem pietatis & sanctimoniam famam, longè latèque comparauerit, &c. Porro, crebrescentibus post obitum ad sepulchrum eius miraculis, corpus ipsius, iussu Concilij Lateranensis anno 1179. 3. Kal. Iunij, è terrâ leuatum, publicæ venerationi expositum fuit. Vide Menologium Cisterciense 31. Decembris & Ioannem Bollandum Soc. Iesu, ad 28. Ianuarij.

RADVLPHVS Villariensis cœnobij in Brabantia monachus, doctrinæ & pietatis suæ specimen prodidit in *Epistola quadam ad Guibertum Abbatem Gemblacensem*, quæ legitur Lonanij ad S. Martinum, cum responsione ipsius Guiberti. Valerius Andreas in bibliotheca Belgica, verbo Guibertus: & Sanderus in bibliotheca Belgica manuscripta.

RAYNERIVS, seu *Reynersius Capoccinus Cardinalis*, posteris rhythmicè scripta reliquit, ut illa ferebant tempora:

Hymnum, Colorum candor, &c.

Hymnum, Plange turba paupercola, &c.

Et alia quædam. Vide Nomenclatorem Cardinalium scriptorum. Fuit hic natione Italus, patria Viterbiensis, religionem nostram professus in cœnobio trium Fontium iuxta Romam, vnde anno 1212. ab Innocentio III. euocatus, creatus fuit Cardinalis diaconus, tituli S. Mariæ in Cosmedin. Magna familiaritate coniunctus erat S. Dominico, cuius institutum plurimum promouit. Cisterciensibus autem suis fundauit monasteria, S. Martini in montibus diocesis Viterbiensis; S. Petri in Castaneo; & S. Mariæ de Paradiso, monialium.

Obijt Viterbij, anno 1258. 6. Kal. Iunij, ut habet vetustum Kalendarium monasterij S. Cerbonij ordinis Cisterciensis, diocesis Lucanæ; in eiq; sepultus in ecclesia S. Mariæ ad gradus, quam ipse ædificauerat. Vide Guidonem Claravallensem, lib. de viris illustribus ordinis Cisterc. Nicolai Baccetij historiam Septimianam, & Longelinum in Purpura diui Bernardi.

RAYNERIVS, alias *Raynaldus*, Milonis Comitris Barri super Sequanam filius, ex monacho Claravallis anno 1133. electus Abbas Cistercij 4. *Speciales constitutiones à S. Stephano, diuersis temporibus, post Chartam charitatis, latas, in vnum volumen congregauit, 87. capitibus distinctum, & anno 1134. vulgauit.*

Constitutiones has refert Manriquez tomo 1. Annalium ad annum 1134. cap. 5.

Obijt sanctitate illustris, anno 1151. cuius obitum S. Bernardus luxit, epi' ola 270. his verbis: Dominus Cisterciensis deseruit nos, magna plaga in ordine. Vide Menologium Henriquez 17. Kalendas Ianuarij, & Manriquez loco citato.

RAYNERIVS DE IELFORTE, ex medico (diuinitus admonitus) monasticum habitum induit in monasterio S. Galgani in Tuscia, diocesis Volaterranæ, vbi postmodum creatus Abbas, tantis eluxit virtutibus, vt in vita & post mortem pluribus claruerit miraculis. Scripsit adhuc secularis *Tractatus aliquot medicos*. Religiosus vero edidit *Vitam S. Iacobi de Monterio, cœnobij sui monachi*.

Obijt anno 1272. Iongelius in serie Abbatum Sancti Galgani, in notitiâ Abbatiarum &c.

RANVLPHVS, ex monacho Fontanenſis cœnobij in Angliâ, anno 1146. assumptus fuit in 1. Abbatem monasterij quod *Lysa* vocatur in Norwegiâ, quod Sigwardus Episcopus Bergensis, recenter fundauerat. Refertur quædam scripsisse, qui rum intuitu, à Lelando, & Balgo lib. de scriptoribus Britanniæ, centuriâ 13. n. 68. scriptoribus Angliæ ad cenſetur. Quid tamen scripserit, non exprimitur. Huius viri etiam mentionem facit Saxo grammaticus, historiæ Danicæ lib. 10.

RAPHAEL SARMENTVS (vel *Sarmientus*) antiquissimâ & regiâ Sarmenſium gente apud Hispanos oriundus, quæ cum regia Stuartorum (quæ hoc tempore Angliæ Reges dat) de antiquitate certat, vt bene ostendit Maxvellus apud Henriquez in Phœnice. Hanc generis nobilitatem Raphaël noster mundi & honorum contemptu illustriorem reddidit, dum ordinem Cisterciensem in Hortensi cœnobio, tanto studio se pierati dedit, vt omnibus esset exemplo inſuperquæ studijs grauioribus applicatus, tantum in ijs profecit, vt (accedente dicendi facilitate) viris doctissimis, & nominatim concionatoribus famosissimis adnumerari meruerit.

Monasterio quoque montis Sion Abbas ordinatus, tantâ prudentia factâ illud rex, vt merito promotionem digniorem expectare potuisset, nisi solitudinis amantior, maluisset in Hortensi suo cœnobio priuatam vitam ducere; ad quod propterea reuerſus, omnium virtutum clarissimum se exhibuit speculum, vsque ad annum 1608. quo ex hæc mortali vitâ ad immortalitatem commigravit. Edidit *Promptuarium conceptuum ad formandas conciones totius anni*, impressum Madriti in 4.º anno 1604.

Conciones inſuper varias, excusas Compluti, Et *quædam alia* teste Henriquez in Phœnice.

REMONDVS, alibi *Raymondus*, Ebirbacensis Abbas 6. scripsit (iussu Gregorij IX. Pontificis) vnâ cum Sefrido Moguntino Archiepiscopo, & M. Conrado, *Examinationem vite & miraculorum Sanctæ Elizabeth Landgrania, Anarce Regis Hungarorum filij* Ioan. Molanus in additionibus ad Vſuardi martyrologium 19 Nouembris, & ex illo Seguinus, qui intuitu huius scripti, Remundum hunc scriptoribus ad cenſet in bibliothecâ suâ. Perhibent autem Ebirbacensium monumenta, eundem fuisse literatum, & ingenij acrimoniâ clarum. Obijt anno 1249 post p: zlaturam 2, annorum.

REGINALDVS DE ALNA, religiosus monasterij Alnenſis, apud Tudinium Leodiensis diœcesis oppidum, in multis codicibus manu exaratis, *Commentarium super scripturam in Sapientiam Salomonis*, qui vulgo nomine *Roberti Holcot circumferebatur*. Valerius Andreas in bibliothecâ Belgicâ.

RENALDVS Moriundenſis religiosus, scripsit *Sermones de Sanctis, & Dominicis totius anni*. Item volumen aliud,

De Adventu & Quadragesimâ. Denique *Volumen 3. sermonum & exhortationum ad clericos, presbiteros, Principes, Iudices, Sacerdotes &c. Et de visitationibus monasteriorum ordinis Cisterciensis*.

Scripsit quoque *super plurimos textus sacre scripturæ*. Quæ omnia seruantur in Monasterio.

Series scriptorum Moriundenſium à Reuerendissimo loci illius Abbate mihi transmissa.

RENAVDVS Moriundenſis Abbas, vide Bernardus.

B. RICHALMVS, Abbas Speciosæ vallis in Franconiâ, scripsit *celebre quoddam opus, continens varias subtilissimas & apocalypses, philosophis, theologis, & aestheticis maxime necessarias*, iudice ipſo Peridultri & Eximio Domino Caramuele, qui perlecto opere, sequentem illi censuram scripto adposuit (epistolâ ad Reuerendissimum Dominum Chryſtophorum, modernum Speciosæ Vallis Abbatem, præfixâ 3. parti Theologiæ regularis:) Quantum mihi profuerint, beati Richalmi, præfati quoque tui monasterij antistitis, apocalypses, quantum omnibus & singulis prodèſſe poterunt, altius mente concipio, quam lingua aut calamo explicabo. Sunt illæ (me iudice) philosopho, theologo, & aetico maxime necessariae. Ibi prior nonnulla inueniet physica, multo aliter reuelata diuinitus, quam ab Aristotele, aut etiam Platone supposita. Ibi alter multa, quæ Dei attributa, Angelorum substantiam, collocutionem, vires, bonorum erga homines amorem, malorum in eosdem inuidiam, vtrorumque sollicitudinum & diligentiam concernunt. Ibi posterior virtutis amplectendæ motiua, culpæ vitandæ monita, horribiles animarum etiam purgantium poenas, ineffabilem triumphantium gloriam. Ibi quicunque, multa, varia, & vtilia animo recreando, erudiendo, reformando. Notauit aliqui, & præcipue circa confusam apostatarum Angelorum rempublicam, quæ radio esse poterunt grauissimis difficultatibus, &c. Hæc Caramuel. Afferuatur hæc opus M. X. in Speciosâ Valle. Reperitur etiam apud Canonicos Regulares Tungris, titulo *Visionis & instructionis de impugnatione demonum, Richalmi Abbatis*.

RICHARDVS DE EDWERT, aliàs *Aldwerdt* (vtrouque enim modo scriptum legitur) cognomento *Sacrista*, quia hoc munus diu in tuo Monasterio de Aldwerdt exercuit: fuit natione Anglus, astronomus & physicus excellens, Magister in artibus, & litteratus in quâlibet facultate, vt habet Authorem vitæ ipsius. S. Theologiæ Magistrum Parisijs acceperat, vbi cruce signatus, terram sanctam visitare decreuerat; at in

itinere à Sanctâ quâdam Reclusâ virgine, à proposito dimotus, habitum Cisterciensem assumpit in cœnobio Sancti Bernardi de Aldwerdt, iuxta Groningam Frisiz ciuitatem, vbi per 30. annos Domino seruiens, tantum sanctitatis culmen ascendit, vt etiam in vitâ diuersis perhibeatur claruisse miraculis. *Varios de se conscriptos libros posteritati reliquit, quibus, sicut sol mundum, ita ipse Frisiam illustrauit, (vt expressè in vitâ refertur.)* Qui tamen omnes iam vel temporis iniuriâ perierunt, vel saltem ad notitiam nostram nondum deueniunt, præter

Librum quendam de harmoniâ, de quo Lelandus, & Pitsæus in Appendice ad Scriptores Angliæ, centuriâ 3. n. 97.

Et *Epistolam prolixam (quæ etiam tractatus dici posset) ad Religiosum quondam Ebrbacensem in Germaniâ, in quâ agit de Martyrio beati Gerardi Abbatis Claravallensis, de vitâ & miraculis Sancti Syluani, Claravallensis item monachi; & alijs quibusdam personis sanctitate illustribus ordinis Cisterciensis, præsertim cœnobij Ebrbacensis, cuius monasterij sanctitas mirè extollitur.* Extat hæc epistola impressa in Fasciculo Henriquez, tomo 2. dist. 35. Obijt Richardus anno 1266. 12. Kalendas Ianuarij; quem Henriquez (diem obitus eius ignorans, vt in Phœnice fatetur) Menologio adscripsit 29. Decembris.

Vitam ipsius ab anonymo Cisterciensi conscriptam (monacho, vt apparet, de Aldwerdt) reperi in antiquo manuscripto monasterij Veteris Campi, ex quo eandem descripsi, & apud me asseruo; cuius etiam nuper copiam transmisi Reuerendo Patri Ioanni Ballando, Societatis Iesu, Antuerpiæ.

RICHARDVS, ex Priore Dorensis monasterij, postea Cantuariensis Archiepiscopus in Angliâ, scripsit

Tractatum quendam exhortatorium ad sacerdotes. Item.

Apologiam contra suos perturbatores. Et Epistolas ad plures Episcopos Hyberniæ, ad Petrum Blessensem, ad Henricum Regem, &c. Hæc quidem ex relatione reuerendi admodum & Eximij Domini Abbatis de Columbâ, hic recensui; verum, quia nec apud Pitsæum, aut alios Angliæ scriptores (quos legi plures) huius Richardi mentionem reperi inter Cistercienses, plurimum dubito, vtrum reuerà talis vnquam fuerit in ordine nostro; præsertim, quia etiam reuerendus admodum D. longelinus in Purpura Sancti Bernardi, vbi exactissimè Archiepiscopos & Episcopos ordinis eiusdem recenset, hunc non agnoscit. Vndè de illo fidem relinquo penes Relatorem, virum alioquin doctissimum, & in antiquitatibus historicis veratissimum.

RICHARDVS FASTOLPHVS, natione Anglus, patriâ Eboracensis, Cisterciensem ordinem in Claravalle professus (vbi & Præcentorem egit,) ob vitæ sanctitatem, & excellentem doctrinam, Sanctissimo Patri Bernardo valdè charus fuit: à quo cum alijs aliquot religiosus, in Angliam ad Fontanense Monasterium nouiter erectum, transmissus, totum se diuinarum rerum contemplationi, & sacrarum litterarum studio dedit, quibus sese mirè amabilem cunctis ibidem reddidit, in tantum, vt Henrico Mordachio Fontanensi Abbate ad Archiepiscopatum Eboracensem prouecto, concordibus votis eidem in Abbatiali dignitate suffectus fuerit; vbi prudentiâ, industriâ, & aliarum virtutum in vero animarum pastore requisitarum, egregia

egregia dedit indicia. Plura eruditionis suæ monumenta posteris reliquit, ex quibus à Lelando, & Ioanne Pitlæo, referuntur sequentia:

Homiliarum liber unus, elegans & lucidus, teste Lelando, qui scribit se idem opus vidisse.

De musicâ, vel harmoniâ, liber unus.

His adiungit Henriquez *Libros 4. commentariorum in sacram scripturam.* Sed apud scriptores Anglos, horum librorum nulla mentio. Floruit autem Author circa annum 1150. miraculorum etiam gloriâ clarus, ut scribit Henriquez in Menologio, 18. Nouembris. De hoc etiam honorificam mentionem facit Hugo Kirchoftallensis, apud Lelandum.

RICHARDVS DE GRANDISYLVA, diocesis Tholosanæ monachus, theologus & poëta non ignobilis fuit, qui *Carmine fluïdo scripsit laudes Claravallensis cœnobii.*

Seguinus in bibliothecâ. Solentque etiam hæc carmina legi ad calcem operum Sancti Bernardi.

RICHARDVS HORTENSIS in Hispaniâ monachus, scripsit carmine vitam Sancti Martini, vulgò Sancti sacerdotis Episcopi Siguntini, ex Abbate Hortensi. Extat impressa apud Henriquez lib. 1. Fasciculi, dist. 7. cap. 8. Qui pariter edidit ibidem oratione soluta, eiusdem Episcopi vitam. Vide etiam Angelum Manriquez tomo 2. Annal. anno 1164. cap. 8. ubi plura quoque carmina ex hac vita profert. Legitur hic Martinus Menologio adscriptus 16. Septembris. Porro scripsit insuper Richardus *Vitam Sancti Roderici Archiepiscopi Toletani.* Pictura eius visitur in presbyterio ecclesiæ Hortensis, cum hac inscriptione: *Richardus monachus, sanctorum historicus monachorum.* Vide Fasciculum supra, dist. 7. cap. 10. Ex qua inscriptione colligo, Richardum nostrum aliorum adhuc plurimum monachorum vitas scripsisse, quorum notitia ad nos nondum peruenit.

RICHARDVS MELCHESHAMVS, monasticen professus in Bellenfi ordinis Cisterciensis in Angliâ cœnobia (quod alias vocatur Belli-locus, vel Bellus locus,) pietatis & eruditionis laude insignis floruit; qui concionando, prælegendo, scribendo, pluribus suis terapore profuit, & etiamnum prodesse potuisset, si præclara eius scripta ad ætatem nostram peruenissent, teste Lelando in collectaneis. Sed ex omnibus quæ scriptis consignauit, nihil ad nos peruenit, præter

Volume magnum concionum. Vide et ipsum in appendice ad librum de scriptoribus, centuriâ 3. n. 88.

RICHARDVS PONTIGNIACENSIS monachus reliquit *dineros tractatus philosophicos & theologicos,* quorum tamen titulos, Pontigniacenses in relatione suâ ad me missâ, non expresserunt, non obstante, quod ex his tractatibus aliquos adhuc Pontigniaci afferuari scriberent. Quo tempore vixerit, mihi etiam relatum non fuit.

RICHARDVS SACRISTA, Vide, *Richardus de Aluicrâ.*

RICHARDVS STRADLEIVS, in occidentali Angliâ, ipsique Walliæ sinibus natus, &

teneris anais bonam indolem, & ingenium ad pietatem bonasque litteras formatum ostendit: vnde in vtriusque, pro singulari parentum sollicitudine, diligenter instructus est. In ætatis flore constitutus, & optimis disciplinis imbutus, apud Herefordiam (vt scribit Pitæus, regulam monachorum Cisterciensium, ingenti feruore spiritus amplexus est. In quâ professione, successu annorum, tam vberis in omni virtute fructus fecit, vt concordibus monachorum votis in Abbatem electus fuerit. In quâ dignitate constitutus, animo semper fuit à rebus terrenis auerso, & ad cælestes conuerso. Noctes & dies in assiduis contemplationibus, & sacrarum scripturarum meditationibus libenter collocavit, magis sollicitus vt animam spiritalibus, quam vt corpus carnalibus pasceret alimentis. Hæc ferè ad verbum ex Pitæo, prout ille ex Lelando. Scripro reliquit:

In Euangelia, libros 4.

In quosdam alios sacre scripture textus, lib. 1.

In orationem Dominicam, lib. vnum.

Homiliarum, lib. vnum. Floruit circè annum gratiæ 1336. sub Eduardo Rege III. Notandum autem hic, me in nullis catalogis monasteriorum ordinis, hætenus potuisse reperire monasterium, quod vocetur Herefordense (nisi forte illud sit, quod nominatur *Herefrych*, nihilominus quia Pitæo & Lelando exactissimis Angliæ scriptoribus, afferentibus hunc fuisse Cisterciensem, indubitata fides adhibenda est, credo illum fuisse monachum Dorensis cœnobij, quod apud Herefordiam situm est. Maximè, quod scribant eum monachum induisse apud *Herefordiam*, non autem in Monasterio Herefordensi.

RICHARDVS *Episcopus Wichiensis*, natione Anglus, monachus Cisterciensis, vt vult Longelinus in purpura Sancti Bernardi, inter Episcopos Angliæ titulares, citans pro se anonymum quendam in catalogo scriptorum. Quibus etiam fauens, Posselinus in Apparatu, & Eisegreinius in catalogo testium veritatis, his verbis: Richardus Wichiensis Pontifex Cisterciensis, vir doctrina & eloquentia clarus, &c.

Scripsit *De officijs Ecclesie, libros duos*: (septem, ait Pitæus) Obijt anno 1251. Verum Matthæus Paris, Bostonus Buriensis, Balæus, & etiam ipse Pitæus anno 1252, scribunt illum fuisse Episcopum Cicerstrensem in Anglia, nulla facta mentione monachatus: cognominari autem Wichium, seu Wichiensem, quia natus fuit in oppido Wich, seu Dortewich, Diocesis Wigorniensis. Quibus authoribus etiam ipse subscribens, iudico hunc non fuisse monachum Cisterciensem, nec etiam Wichiensem Episcopum; huic tamen fuisse referendum propter authores contrariæ opinionis.

S. ROBERTVS, ex Abbate Molismensi, in Diocesi Lingonensi, primus Abbas Cistercij, adeoque, totius Cisterciensis ordinis fundator, vir sanguinis splendore, doctrina ac sanctitate clarissimus, scripsit *diversos sermones piissimos*, ex quibus vnus ad monachos Molismenses, extat impressus apud Henriquez in Fasciculo, lib. 2. dist. 26. Item legitur & alia insignis exhortatio, seu brevis sermo eiusdem Sancti Patris ad religiosos Cistercienses, postquam autoritate Apostolica compulsus, Molismum fuerat reuersus, & illos corpore reliquerat, licet non animo, & paterna sollicitudine, vt ex dicta exhortatione satis constat.

Eiusdem viri Sancti epistolas duas refert Mariquez, tomo 1. Annalium Cisterciensium. Priorem ad Odonem Burgundiae Ducem, ad annum 1198. posteriorem ad Cisterciensies ex Molino, ad annum 1100. Natus fuerat Robertus in Campania Gallica, patre Theodorico, ex Imperatorum Germaniae, & Burgundiae Ducum sanguine ortos; matre verò Emergarde, ex nobilissima Niuernensium Comitum familia. Post obitum, ab Honorio III. Pontifice, Sanctorum numero adscriptus, colitur 3. Kalend. Maij. Vitam eiusdem habet Henriquez supra, lib. 1. dist. 1.

ROBERTVS BOYMERS religiosus Sancti Saluatoris Antuerpiae, clarissimi viri Alberti Muzi ex sorore nepos, in versibus pangendis facili & venustus, rythmo praefertim vernaculo, numeris legibusque adstricto.

Compulit, praefoque subiecit anno 1648. (Antuerpiae in 167. typis Iacobi van Ghelen) *Libellum insignem cantionum spiritualium, praecipuis utriusque sexus ordinis nostris Sanctis, aliisque festiuitatibus nonnullis accommodatarum.*

Tomo 2. iam citiam praeparatus est, aut fortè iam sub illo sudat.

Molitur in editio altera, vitas compendiosas Sanctorum in dictis cantilenis commemoratorum, cum allicione diuersorum aliorum rythmorum.

Scriptit & plura alia poemata, ac diuersi generis carmina, *Latina & Flandrica*: maiora verò nobis (cum tempore) promittit viuidum eius ingenium. Superest hoc anno 1649.

ROBERTVS BRIDLINGTONVS, natione Anglus, professione monachus Cisterciensis, incertita in monasterio, ut scribit Pitlaeus; Theologus fuit insignis, & diligens sacrarum scripturarum ruminator. Scriptit *Super Apocalypsim Sancti Ioannis*. Quod opus sic incipit: *Beati Dionysii Corinthiorum Episcopi, &c.* Reliqua quae scripsit, temporis iniuria perierunt. Vide Pitlaeum in Appendice Centaria 3. n. 100.

ROBERTVS DE BRUGIS, ex illustri Flandriae familia eiusdem cognominis (vulgò autem *Gruy-huyff*) originem ducens, praedicatione, sanctaque conversatione Diui Bernardi Flandriam visitans, excitatus, cum eodem Claramvallem proficiscens, Monasterium ibidem habitum induit, tantumque sub directione Patris Sancti profecit, ut hic eum Dunensibus in Flandria Abbatem praefecerit; insuperque morti proximus (non sine singulari personae commendatione) sibi successorem eligi monuerit. Extant & inter epistolas ipsius Diui Bernardi, duae ad hunc venerabilem Patrem affectu plenissimae, scilicet 336. & 337.

Legitur in Monasterio de Dunis (ut scribit Valerius Andreas in bibliotheca Belgica) *Sermo quidam elegantissimus, huius venerabili Roberto adscriptus, quem habuisse dicitur in anniversaria die depositionis Sancti Bernardi*. Verum dum ego nuper sermonem hunc examinarem, reperi esse eundem, quem Henriquez in Fasciculo, & Iacobus Merlonus, post opera Sancti Bernardi adtribuunt Gaufrido, Claravallis Abbati; nihilominus, quia praeter Valerium etiam clarissimus D. Sanderus libro de scriptoribus Flandriae, Robertum nostrum ceteris Flandriae scriptoribus adnumerat, non debui ego Patrem meum illo fraudare honore, quem illi externi adtribuunt; maximè cum constet illum, virum fuisse doctissimum, & quae

& quædam etiam alia scripsisse feratur, licet tituli ad nos non peruenerint. Cæterum Menologio Cisterciensi Robertus adscribitur 29. Aprilis. Vitam eius edidit Henriquez Latinè in Fasciculo, & Hispanicè in Deserto Dunensi, quam ego nuper diuersis in locis emendatam, Flandricè reddidi, in gratiam sanctimonialium directioni meæ commissarum.

ROBERTVS quidam Crielodensis, scriptoribus Cisterciensibus ad censetur à Pitæo, in indice illustrium scriptorum qui fuerunt ordinis Cisterciensis. Attamen in ipso principali opere, siue in corpore libri de scriptoribus, illum non reperi.

ROBERTVS D^s ES LOGES, Vide *Jacobus d'Esloges*.

ROBERTVS DE EUPHEDIO, religiosus Claravallensis, *Libellum moralem vulgo Marco Catoni adscriptum, commentatus est, & super singulis eiusdem distichis materiam dilatanis*. Antonius Verderius in supplemento Bibliothecæ Getnerianæ, scribit se eundem librum Roberti huius penes se asseruare manuscriptum.

ROBERTVS HERESFORDIENSIS, seu *Herefordensis*, Anglus, à Chrylostomo Henriquez in Phœnicæ, asseritur fuisse Cisterciensis ordinis monachus, & scripsisse *librum quendam de annis Domini*. Verum tamen quia Pitæus, & alij illo antiquiores Angliæ scriptores, de hoc Roberto agentes, nullam faciunt mentionem monachatus, suspectus mihi rursus est præposterus zelus ipsius Henriquez; maximè quod nullibi reperiatur huiusmodi nominis Monasterium in ordine nostro, vt supra insinuauimus in Richardo Stradleio. Vide Pitæum in appendice, centuria 4. n. 11.

ROBERTVS RVSCA, nobili apud Nououenses in Italia exortus familia, monachus congregationis Lombardicæ, plura conscripsit opuscula, ex quibus ad me transmissa fuerunt sequentia:

Liber de viris illustribus ordinis Cisterciensis. Opus impar inscriptioni, quod innumeris & præcipuos præterijt.

Exercitatio academica, de Nobilitate. Descriptio oppidi Lemontæ, quod vnum est ex tribus quæ ditioni Abbatis Sancti Ambrosij maioris Mediolani, pleno iure subsunt. Edita sunt hæc omnia typis Mediolanensibus.

Scripsit et plura alia, quæ adhuc M. S. latent. Obijt nuper in Monasterio præfato Sancti Ambrosij maioris Mediolani.

Series scriptorum Italiæ, ex vrbe Roma ad me missa anno 1647.

ROBERTVS VRYSB, monachus Hulmenis monasterij, haud longè à Marino litore, in Cumbriâ, Latinæ linguæ (in ipsa penè bonarum litterarum defensione) cultor assiduus adhæsit, vt studia grauiora facilius aggredereetur. Interimque vt in vocabulis copiosior ipse esset, summa diligentia *Distionarium conuenit, quod vocabat Catholicon paruum* & incipiebat: *Alma, virginem (apud Hebræos) abscond.* Seruari solebat Cantabrigæ in Collegio Reginæ. Sunt qui scribant hunc fuisse Benedictinum; at Hulmenis monasterium ordinis fuisse Cisterciensis, & si iam

Melroſæ, legi in pluribus antiquis catalogis ordinis noſtri, cuius primus abbas fuit Beatus Euerardus, ſcriptor vitæ Beati walleni, de quo ſuprà, ſuo loco. Vide etiam Angelum Manriquez tomo 2. Annalium Cifterciensium, cap. 12. n. 9. vbi ex Demſtero, monaſterij huius foundationem refert.

ROGERIVS, quidam Cifterciensis ſcripſit *Hiſtoriam vndecim millium Virginum*, quam citant Baronius in notis ad martyrologium Romanum, 21. Octobris & Molanus in additionibus ad Vſuardum, eodem die. Seguinus in bibliothecâ ſua, putat hunc fuiſſe primum Abbatem Ellancij in Galliâ, & claruiſſe circa annum 1160. Alij tamen probabilius ſcribunt, fuiſſe monachum Monasterij in Anglia.

ROGERIVS, *Fordani Monasterij in Angliâ monachus*, quem ſtrenuum pietatis & doctrinæ cultorem prædicat Lelandus, excitatus famâ ſanctitatis Beatæ Elizabeth de Schonaugiâ, Abbatiffæ ordinis Sancti Benedicti in Germaniâ, de Licentiâ Abbatis ſui Balduini, in Belgium transfretauiſit, indeque in Germaniam profectus, eandem viſitauit, omnesque eius viſiones & reuelationes, beneficio maximè Guilielmi Saigniacenſis Abbatis, excepit, & in duos libros rededit, quos, in Angliam reuerſus, præfato Balduino Abbati ſuo conſecrans, in vulgus emiſit, titulumque indidit:

Reuelationes Sanctæ Elizabethæ, libros duos. Quorum initium erat: Omnes qui lecturi ſunt, &c. Scripſit præterea

De vndecim millibus Virginum, Colonia occiſarum, librum vnum: ſecundum reuelationes ſcilicet quas de ijs habuerat B. Elizabeth. Item

Libellum quendam encomiorum BB. Virginis Mariæ. Et alia nonnulla.

Hæc omnia Pitæus ad annum 1181. quo anno authorem claruiſſe ſcribit.

Cæterum hos tres priores libros à Rogerio conſcriptos, poſtea recognouit Eckbertus Abbas Schonaugiæ Sancti Florini, frater germanus ipſius B. Elizabeth, & 4. alios iſdem adiecit, quorum autographum vidi aliquandò in dicto Schonaugiæ monaſterio. Vide quæ infra dicimus, verbo Schonaugia.

ROGERIVS SVISETVS, rectius *Suinſeus* (teſte Pitæo) à cenobio de *Suinſhed*, ſeu *Suinſhed* ordinis Cifterc. in Hoylandia Angliæ inſula, cuius fuit monachus, vulgo cognominatus *Calculator*, antè religionis ingreſſum, Oxonij celebris fuit mathematicus, & ſocietate collegij Mertonenſis; theologus etiam ac philoſophus tantæ ſubtilitatis, vt in ijs ſcientijs (quas profeſſus eſt) vix parem habere cenſeretur. Religionem ingreſſus ſtudia continuauit, præſertim mathematica, aded vt multa in mathematicis de nouo inuenerit, quæ antè eum nemo inuenerat, & poſt eum per pauciam inuenta comprehendere valuerunt. Hinc nonnulli tenuioris ingenij homines (vt fieri aſſolet) quæ intelligere non poterant, ferre nolebant, & conuitijs proſcindebant, mentisque acumina & arguta inuenta quæ non conſequebantur labore, proſequebantur odio. Scripſit autem; vt ex Ioanne Maiore libro 1. de geſtis Scotorum, refert Pitæus;

Commentariorum in M. Sententiarum, libros 4. quorum initium eſt: Vtrum aliquis in caſu ex præcepto, &c.

In Ethica Aristotelis, libros decem, qui incipiunt hoc modo: In i. capitulo, libri i. &c. De caelo & mundo, libros duos. In primo de caelo, Philosophus, &c. Descriptiones motuum, seu de motu caeli: &c. librum unum, M. S. Cantabrigiae in archiuis collegij Caij.

De arte cabalistica, librum unum.

De intensione & remissione, libros duos, quorum initium: Penes quid habet intensio aut remissio, &c.

Sophismata Logicalia, librum unum.

De insolubilibus, librum unum: Inc. Circa finem seu terminum vitimum, &c.

Ephemerides, lib. i.

Mathematicarum commentationum, lib. unum.

Introduktorium ad calculationem, impressum Venetijs, anno 1505.

Calculationum astronomicarum, lib. unum, impressum Paduae per Ioann. de Cypro. Item Venetijs anno 1520. una cum libello De reactione, Claruit circa annum gratiae 1350. sub Eduardo III. Rege Angliae. Vide Pitaeum ad eundem annum.

RIDDACHSHAUSENSIS monasterij (in diocesi Halberstadensi) *Chronicon breue, siue, eorum qui antiquo celeberrimoque illi monasterio à i. eius fundatione, vique in presentem diem, per annos 460. praefuerunt, Catalogus, conscriptus olim per monachum eiusdem monasterij, nunc autem per annos aliquot continuatus, & typis editus per quendam Henricum Meibomium, Helmstadij apud haeredes Ludolphi Brandis, anno 1605. Chronicon hoc nuper recognouit, emendauit, auxit, & vsque ad annum 1640. continuauit Reuerendissimus Petrus Wilhelmus, vt supra diximus.*

ROLANDVS HEELAVT, natus Gandau in Flandria, religiosus & Subprior in Baudelo, nuper per annos plures à lacris confessionibus sanctimonialium domus Gaudij, (valgo, *ser Haeghen*) ordinis Cisterciensis, scripsit Latine, *De prudentia & discretione confessorum sanctimonialium, libellum insignem praelo dignum, cuius beneficium breui (vt spero) assequetur. Legi illum cum magna satisfactone.*

Scripsit & lingua Flandro-belgica, Normam, seu antissimam Superiorum regnum ad recte gubernandum.

Item, Speculum vere conversionis ad vitam religiosam.

Item, Fascem spirituales, seu Tractatum de mortificatione, & remedijs passionum.

Transtulit quoque ex Gallico idiomate in Flandricum, meditatione Bartholomaei à Sancto Fausto, congregationis Falsensis.

Item, ex Latino, tractatum Ioannis Trithemij, de gradibus humilitatis.

Viuuit adhuc hoc anno 1649. apud quem haec omnia nuper vidi, qui ex ijs se breui publici iuris nonnulla redditorum spondebat.

RVPERTYS LIMBURGENSIS, à Montalbo inter scriptores Cisterc. relatus, non fuit nostri ordinis, ideoque hic omisus.

SANCTVS

SANCTIVS à S. CATHARINA, religiosus ac postea Superior Generalis congregationis B. Mariæ Fulienfis, edidit

Librum exercitiorum spiritualium, consistentem 20. Meditationibus plane divinis: cum insigni directorio, pro eo qui meditantes dirigit. Qui liber tanto populi applausu exceptus fuit, ut intra hos paucos annos, quinque debuerit recudi, bis nimirum Latinè, & ter Gallicè. Nouissima editio fuit an. 1639. Parisijs apud Michaëlem Soly.

Edidit & *Libellum 58. graduum humilitatis*, omnibus non solum religiosis necessarium, verum etiam sæcularibus vtilissimum, qui multoties etiam prælum sustinuit, sub diuersis linguis. Flandricè quidem (licet sine nomine authoris) Duaci apud Gerardum Pinchon, ad calcem regulæ Sancti Benedicti; & Antuerpiæ, vna cum alio quodam libello Ludouici Maekelbyde, Societatis Iesu: Gallicè tamen editiones Parisienses postremæ, authoris nomen expressè præferunt.

Libellum item alium, quem inscripsit, *Flammam amoris diuini*, impressum quoque Parisijs, annis 1624. & 1639. & alibi sæpius.

Denique & *Libellum 4. continentem breuem praxim, quæ quis possit se continuo conseruare in presentia Dei.* Gallicè Parisijs, apud Soly, annis memoratis. Intellego illum & plura alia scripsisse, sed horum noticiam assequi non potui.

SAVIGNIACENSIS Monasterij in Normannia *monachus anonymus*, latè descripsit *Vitam Beati Petri eiusdem Monasterij Prioris sanctissimi*, quæ ibidem manuscripta seruetur, teste Hugone Menardo in Martyrologio monastico, 24. Decembris.

Extant ibidem præclara alia scripta, à monachis loci concinnata, quorum tamen titulos belli furor, locique distantia nobis præripuerunt. Inter hæc tamen est *Historia insignis vite B. Guillelmi, illius loci Abbatis*, quem Philippus Seguinus (de Sanctis ordinis, cap. 69.) scribit fuisse, *inter doctores magni nominis, in diuinis scripturis, multum eruditum, seculariumque litterarum non ignarum, &c.* Vtrum tamen aliquid scripserit, ibidem non refert.

SCHONAUGIA (quod *pulebram sonat insulam*) ordinis Cisterciensis monasterium olim celeberrimum, filia fuit Ebitraci, in Patrinatu Electorali familiaribus Heydelberga distans, in diocesi Vormatiensi. Huius monasterij *religiosus anonymus scripsit vitam Beate Hildegundis virginis*, quæ sexum mentita, & virum se simulans, sub nomine Ioseph, habitum monachi induit, in quo ad mortem vique incognita perseuerans, hinc sine quiete. Postò scriptor huius vite, in præfatione asserit se virginem nouisse, & cum ea in Schonaugia vixisse. Extat hæc vita in pluribus monasterijs & Gallicè etiam edita à Ioanne d'Aligny, parte 2. de personis sanctitate illustribus ordinis Cisterciensis.

Huic Schonaugia monasterio Henriquez, & plures alij authores, attribuunt Beatam Elizabetham, dictam de Schonaugia; quemadmodum etiam Eckbertum, & Emechum, Abbates Schonaugia, sanctitate & scriptis claros, sed erroneè, nomen videlicet identitate decepti, & de reliquo locorum ignari, prout clarè demon-

stravi in fundatione Schonauigiæ Cisterciensis, quam per longelinum Coloniae edidit 1640. Tria namque olim fuerunt in Germania eiusdem nominis (id est, *Schonangia*) monasteria, & quidem sibi inuicem satis vicina. Primum & celeberrimum, monachorum fuit Cisterciensium, idem scilicet de quo iam iam egimus, quod nunc desertum, & pro maiori parte euersum iacet. 2. & etiamnum inhabitatum, monachorum est ordinis sancti Benedicti, in finibus diocesis Treuirensis, in sylua Hirrenia situm sub iurisdictione Comitum Nassouiensium, quod aliàs etiam vocari solet *S. Florini monasterium* (teu Schonauigia S. Florini) distatque non nisi 5. circiter milliaribus belgicis Ebirbaco: exiguum tamen est, nec ita famosum, in quo, anno 1630. dum Ebirbaci lectorem agerem, 5. solum erant religiosi cum Abbate; inter quos, & Ebirbatenes nostros, magna fatis intercedebat familiaritas, quæ causa fuit, quod ipsum monasterium subinde visitauerim, 3. eiusdem nominis monasterium virginum fuit ordinis nem S. Benedicti, monasterio S. Florini iam dicto omnino cõtinguum, aded vt non nisi interiacens platea vnum ab alio sciungeret. hos iam à 50. aut circiter annis (cum multis grauatum esset debitis, & 3. quatuorue solum in eo residerent moniales) assensu Comitum Nassouij, & Episcopi Treuirensis, à monachis vicinis incorporatum, & mox destructum fuit, ita vt nullum ibidem hoc tempore integrum extet ædificium, sed ingentes ruinae; monialibus ad alia monasteria ablegatis. In hoc autem virginum cõnobia, Beata Elizabeth anno 1140. monialis effecta, Abbatissa postmodum munus obtinuit; quo tam sanctè ac religiosè functa est, vt multis reuelationibus ac visionibus cælestibus meruerit honorari, quas ad confortorum suarum ædificationem, litteris partim ipsa mandauit; partim Rogerius Cisterciensis, de quo supra, partim denique frater ipsius Elizabethæ germanus, Eckbertus nomine. Qui cum esset canonicus Bonnensis, monitis sororis suæ, in Schonauigia Sancti Florini monachus nec multo post eiusdem loci 2. Abbas effectus, omnia quæ ab alijs scripta fuerant recognouit, quibus plurima de suo addens, amplissimè sororis memoratæ vitam descripsit: quæ anno 1146. ex hac vita migravit, 14. Kalendas Iulij, sepultaque fuit in choro Monasterij Sancti Florini, non longè ab altari Virginibus omnibus sacro, vbi & frater eius iam sepulturam suam elegerat: attamen reliquiæ eius postea exhumatæ, in magna lapidea tumba repositæ sunt, in qua anno supradicto 1630. adhuc quiescebant, in sacello quodam vicino monachorum choro, vbi easdem ipse reuerenter conspexi.

Cæterum, vita hæc per Eckbertum conscripta, in dicto Monasterio adhuc studiosè asseruatur, quam eiusdem loci Prior mihi legendam aliquando concessit, estque in 7. libros diuisa, quorum priores duo continent *varias visiones, & reuelationes*, quibus virgo sanctissima Elizabetha diuinitus illustrata fuit, vnâ cum expositionibus earundem: 3. *de egestate Hierusalem* inscribitur: 4. dicitur *Liber viarum Domini*, agens generaliter de omnibus hominibus, quomodo scilicet in singulis statibus viuere debeant: 5. continet *Reuelationes de Sancto exercitu undecim millium Virginum*: 6. complectitur *varias epistolas*, quas non humana (quæ indocta erat) sed diuina inspiratione pronuntiavit, Dei & Sancti Angeli verba loquens: 7. Auctoris habet *prolixam epistolam*, ad quasdam cognatas suas, de obitu huius B. Elizabeth, vbi inter alia refertur, biennio antè mortem eius, voces in cælo auditas esse, ex quibus eadem mors

certò cognosci potuit. Libris his omnibus subiungitur in eodem volumine, *Officium paruum de Sancta Elizabeth de Schonauzia*, compositum ab Emecho Abbate item Schonauziæ sancti Florini, viro pio & religioso, de quo sequentes leguntur versus:

Non erit equalis tibi nunc Schonauzia talis,

Flos erat egregius, requiescat spiritus eius.

Quod autem ad Eckbertum attinet, scripsit is etiam *Opusculum contra Cattaros hereticos*. Item aliud *Contra Iudeos de Christo & matre eius*. Quæ omnia etiam in eodem extant antiquo codice membranaceo.

Hæc omnia hic apponenda duxi, ne quis in posterum labatur in errorem Henriquez, Bernardi Briti, & aliorum, de quo supra. Communicauit quoque hæc Auberro Miræo, qui auctario suo de scriptoribus Ecclesiasticis ea inseruit, eatenus à nemine obseruata.

SEBASTIANUS ARDILLUS, religiosus monasterij Sanctarum Crucium in Hispaniâ, religione & doctrinâ conspicuus, *Varia scripsit*, perhibente Chrysostomo Henriquez in Phœnice, ex quibus tamen ipse non recenset, nisi *In symbolum fidei librum unum*.

SEBASTIANUS DE FRIAS, natione Hispanus, professione religiosâ monachus Vallis Paradisi, varias doctas Lucubrations scripto reliquit, luce dignas, ex quibus vulgatae extant,

Triumphus sanctissimæ Crucis, Liber in 4°. impressus Iulio-brigg. anno 1597.

Vita Sancti Thomæ Cantuariensis, quatuor libris distincta, &c. Henriquez supra.

SEBASTIANUS HAMAVRIGVS, Abbas 28. monasterij Fontis Salutis, vulgò Heilsbrum ordinis Cisterciensis, in diocesi Bambergensi, medio fere itinere inter Noribergam & Honoldsbachium: vir præclare doctus, scripsit

Epitome stirpis marchionum Brandeburgensium, ad Albertum marchionem Casimiri filium. Floruit anno 1540.

Notitia Abbatiarum Gasparis Longelini.

SEBASTIANUS PARIAS, monasticum in Caracetenâ cœnobio professus, tantum in religiosâ perfectione, & diuersarum scientiarum culturâ profecit, vt Abbatis & Visitatoris generalis ordinis dignitatibus honorari meruerit, quibus etiam cum omnium satisfactione & admiratione perfunctus est. Philosophus fuit acutus, & theologus solidus ac profundus, politiciori tamen litteraturæ, & præsertim poësi addictus. Hinc plura scripsit, tam vincula, quam soluta oratione, ex quibus luci commisit sequentia:

Vitam Sanctæ Teresie à Iesu, fundatricis Carmelitarum Discalceatarum, impressam in 8°. Salmantiæ, anno 1609. & recusam ibidem in 4°. anno 1610.

De laudibus eiusdem Sanctæ virginis hymnorum diuersis, excusos Metinæ de Cæpo, an. 1615.

Officium integrum de eadem Beatâ Matre, quod iussu Reuerendissimi Episcopi Salmantiensis, Angelus noster Mamiquez (nunc Perillostris Pacis-Augustæ Episcopus) examinavit, & approbavit.

De laudibus Sancti Ignatii fundatoris Societatis Iesu, carmina variis, Latina & Hispanica.

nica, laureata, & impressa in 4.º anno 1610. Henriquez in Phœnice.

SEBASTIANVS SORTAL, natione Hybernus, ex oppido Kilkemâ oriundus, ordinem nostrum professus est in Nucalensi cœnobio apud Hispanos. Unde ad ordinis collegia missus, raros & eximios in omni scientiarum genere fructus fecit, acumine præsertim adiutus ingenij sui: at poësis delectatus elegantia, eidem præcipue se applicuit, & quidem tanta felicitate, vt ex melioribus habitus fuerit poëtis, quos vquam Hispanica nostra congregatio habuerat; in quouis metri genere versatissimus.

Scripsit plurima egregia opera, quæ manuscripta studiosè asseruantur, & à curiosis & peritis magni fiunt. Inter quæ non infimum locum tenent,

Historia institutionis festiuitatis venerabilis Sacramenti, Beate Iuliane Cornuclienſi ordinis Cisterciensis diuinitus reuelata, versu ex ametro.

Vita beati Candidi Furlongi Hyberni, monachi Nucalensis, carmine heroico.

De laudibus ipsius Candidi, hymni varij, & diuersæ crudita epitaphia.

Florebat adhuc anno 1626. Ab aliquibus autem vocatur *Stephanus Sortal*.

SERLO FONTANENSIS, Vide *Ioannes Serlo*.

B. SERLO Abbas Sanguiacensis in Normanniâ, qui ipsum monasterium Sanguiacense cum 30. alijs Abbatijs, in generali capitulo Cisterciensi, præsentè Beatissimo Papa Eugenio III. per manum Sancti Bernardi, ordini nostro sociavit, & Claravallensi cœnobio submitit. Ac postea, eodem anno quo Sanctus Bernardus ex hac vita migravit, Claramvallem venit, & Abbatibus officium deponens, Beato Roberto de Brugis successori Diui Bernardi indiuiduum comitem; & in omnibus officiosissimum se exhibuit; præcipue tamen in opere Sanctæ prædicationis, ad adificationem fratrum se exercuit. Quod officium B. Robertus ei imponebat, quia probè sciebat eum exercitatione diuturna, & benignitate gratiosa, ad hoc esse promptissimum.

Reperiuntur sermones eius manuscripti in bibliotheca Almensis cœnobij. Vbi etiam reperitur eiusdem

Expositio in orationem Dominicam.

Item, *Liber inscriptus: Dicta Serlonis Abbatis.* Vide de hoc Serlone plura in Menologio Cisterciensi, 10. Septembris quo die ab ordine nostro colitur.

SYLVESTER MARVLI, alias *Manrolficus*, Messanenſis Patritius, ex illustri apud Siculos Marulorum familia ortus, S. Theologiæ Doctor, almi cœnobij Rocæ Amatoris Abbas: qui Philippi II. Hispaniarum & Siciliæ Regis auspicijs, post Europæ provincias peragratas, Corialis cœnobij (*Escorial*) quod Rex ipse instar miraculi in Hispania erexerat, regiam bibliothecam trecentis & amplius voluminibus manuscriptis vndique collectis, illustravit. Vir omni scientiarum genere instructissimus. Scripsit *libros 5. de initijs & progressibus omnium religionum*: quod opus vocavit, *Mare oceanum*, estque impressum Italicè stylo politissimo, Meliæ, anno 1613, & Philippo III. Hispaniarum Regi dicatum.

Item,

- Item, *Topographiam sanctorum Christi militum.*
 De præcipuis basilicis serenissimæ Regine Calorum dicatis, & Ecclesijs eidem diuino oraculo, & miraculose erectis.
 Librum, de viris illustribus ordinis Carthusiensium.
 Librum, de viris illustribus Siculis.
 Librum, de Sanctis, claris, & martyrio coronatis in regno Sicilia.
 Catalogum scriptorum ecclesiasticorum.
 Librum, qui inscribitur: *Encidarius: continentem 40. questiones in materia astrologiæ, & philosophiæ.* Hæc omnia ipsemet sic recenset libro 2. Maris Oceani.

SIMONIS *Conuersi Alnensis* vita ab anonymo eiusdem monasterij religioso conscripta, extat ibidem M. S. Catalogus librorum manuscriptorum eiusdem loci apud Ant. Sanderum, in biblioth. M. S. Belgicâ.

SIMON DE MAILLE, natione Gallus, ex monacho & Abbate cœnobij de Oratorio (*de Loroir*) ordinis Cisterc. Archiepiscopus Turonensis numero centesimus, creatus anno 1560. Vir vt natalibus, ita eruditione, variarumque linguarum peritia illustris:

Translulit ex Græcâ in Latinam linguam 24. homilias Sancti Basilij, easque Carolo Cardinali Lotharingo dedicauit. Prodierunt Parisijs anno 1558. Latine & Græcè.

Edidit insuper insignem libellum in 3. partes diuisum, ad populum Turonensem. quarum 1. agit de amore & timore Dei: 2. de oratione: 3. docet methodum orandi. Parisijs 1574. typis V. l'Huilier.

Bibliotheca Gallica Antonij du Verdier, & Longelinus in Purpurâ Sancti Bernardi.

Obijt anno 1597. Huic Simoni inscripsit historiam Sancti Gregorij Turonensis, Guillelmus Morellius.

SIMON DE THONDI, Scotus, monachus Melrosensis in Scotia, postea Abbas Coggeshalensis in Anglia, ac tandem anno 1172. consecratus Episcopus Moraniensis in Scotia. Vir eximie eruditionis, sanctæque conuersationis, edidit

De reformatione Cleri, librum vnum.

Item alium, *De regia Sancti Macolmi successione.* Obijt anno 1184.

Demsterus in Scotia Chronico, lib. 8. cap. 15. & 16. & Longelinus supra.

Socci sermones per anni circulum à quodam egregio, S. theologiæ professore, ordinis Cisterciensis, conuentus in Marienrayd (*Mariae roda*) propè Hildeshem, conscripti fuerunt. Hic enim doctor (vt habet præfatio ad dictos sermones) cum esset ingenio clarus, & in scriptura potens, nec non in componendis sermonibus exactissimus, indignum ducens talentum sibi à Deo præstitum, & infusam gratiam sine fructu perire, sermones quosdam de tempore & de Sanctis per anni circulum composuit. Verum quia humilis erat, ingenito quodam rubore deuitus, eosdem sermones quoad vixit non præsumpsit publicare. Moritur tandem in grandæua ætate, & fratres cellulam eius emundantes, hos ipsos sermones in loccis, seu sotalibus

laribus eius absconditos inuenientes, gauisi de tanto thesauro, eos publicauerunt. At quia in foccis inuenti sunt, à re gesta, sermonibus nomen indiderunt, & *Sermo-nes Soccos* intitulauerunt; volentes nimirum vt non scripta modo, sed multo magis tantę humilitatis exemplum omnes audientes instrueret. Prodierunt Argentorati anno 1484. & Dauentrię in 3. tomis in folio. Sermones verò tales sunt, vt si qui eos sagaci oculo perspexerint, inuenient in eis, membrorum distinctiones pulcherrimas, scripturarum allegationes firmissimas, doctrinarum exhortationes efficacissimas, nedum vtriusque textus secularibus, verum etiam in vita spirituali exercitatis valituras. Incipiunt: *Exurge à mortuis, & illuminabit te Christus, Ephes. 5.*

Extat in bibliotheca nostra de Dunis tomus vnus in folio impressiõis Dauentriensis, de Dominicis. Extant etiam M. S. omnes in bibliotheca Canonicoꝝ Regularium Tungris. Porro quidam putant sermones hos dici *soctos* à succo, & medulla sacre scripturę: sed quod diximus, verius est, & expressè habet editio Dauentriensis, ex qua ego hæc ad verbum descripsi. Vide etiam Mantissam ad auctarium Miręi de scriptoribus.

Soccor, *monachus Clareuallensis*, & postea Abbas Bonę Cumbę in Vasconia, scripsit *Doctissimas conciones super Dominicis totius anni*; quę M. S. seruantur in Clauualle.

Relatio adm. Reuerendi & Eximij Domini Claudij Chalemot, Abbatis de Columbia.

SORANI *monasterij religiosi*, Diocesis Roschildensis in Dania, olim ordinarij fuerunt annalistę Regum Danicę; quorum proinde plures, successiue, eiusdem regni historiam per aliquos secula fideliter sunt prosecuti. Vide Ioannem Itacium Pontanum, lib. 5. rerum Danicarum.

SPINAE *cænobium*, totius Hispanię celeberrimum, sic dictum à Spina coronę Domini, quę illic asseruatur, situm est in Palentina Diocesi, & à Beato Niuardo, fratre Sancti Bernardi iunioris fundatum. Huius cænobij *monachus anonymus*, conscripsit *librum miraculorum quę ibidem Deus Opt. Max. in dies operatur, ad visitationem dilectę Spinę sacre*. Citatur à Manriquez, tomo 2. Annalium Cisterciensium, ad ann. 1147. cap. 18. n. 8.

STANISLAUS RASCIVS, Polonus, & Abbas Andreouię in Polonia, scripsit *Ministrorachium*, in quã *Euangelicorum magistrorum & ministrorum, de euangelicis magistris & ministris, magna iudicia, testimonia, consilia, maledicta, irę, condemnationes, & omnibus seculis inauditis anathematismi recensentur*. Colonia apud Henricum Falkenburg, anno 1592.

Item, *Librum, de atheis, hæreticorum huius seculi*.
Librum quoque epistolarum, Neapoli excusum, apud Iacobum Carlinum, in qua vrbe mortuus est author, anno 1598.

Vide Possesinum in Apparatu sacro, & indicem authorum citatorum in commentario Iacobi Tirini, in SS. scripturam, subiunctum tomo 3. eorundem commentariorum. Deni-

Denique scripsit & vitam Stanislai Hofij, S. R. E. Cardinalis, *diversis libris distinctam*, Citatur in bibliotheca Societatis Iesu, in elogijs Petri Canisij.

S. STEPHANVS, cognomento *Hardingus*, nobili apud Anglos familiâ natus, vnus ex præcipuis Cisterciensis reformationis Authoribus, ex Priore 3. Abbas Cisterciensis electus, anno 1109. Sanctum Bernardum cum 30. socijs de sæculo venientem, habitu ordinis donauit. Quo die *in signem habuit sermonem*, qui extat apud Britum lib. 1. cap. 12.

Primum generale capitulum Cistercij congregauit anno 1116. & anno 1119. constitutiones quasdam pro vniõne monasteriorum inter se, promulgauit, quas vocari voluit *Chartam charitatis*: illasque à Calixto Papa II. (ordini Cisterciensi dudum charitate alligato) confirmari fecit. In Concilio Trecenti, anno 1128. doctissimas protulit sententias.

Scripsit insuper (teste Pitæo) *librum exhortationum priuatorum ad monachos*.

Vite monastice ritus & usus, vulgò, *librum usum*. Britus quidem & Henriquez hunc librum S. Bernardo tribuunt: at (præter Pitæum) eiusdem authorem fuisse Stephanum, scribunt Ignatius Firminus in notis ad exordium minus, Seguinus lib. de scriptoribus, & Possuinus in apparatu.

Sermonem eius habitum in obitu S. Alborici, refert Manriquez tomo 1. Annalium, ad annum 1109. Qui Author ad ann. 1120. scribit quoque iussu Stephani scriptum esse *Exordium paruum ordinis*, quod impressum extat cum notis Ignatij Firmini.

Denique scripsit *epistolas varias admirabilis zeli*, ex quibus extant duæ inter Epistolas Sancti Bernardi 1. ad Ludouicum Galliz. Regem; II. ad Honorium Papam. Quamquam non videatur improbable, has fuisse à Sancto Bernardo dictatas. Notandum autem, hunc eundem esse Stephanum, quem Possuinus in Apparatu, scribit fuisse Benedictinum congregationis Cluniacensis, & scripsisse *Exhortationes ad monachos*, & *librum de claritate*, seu (rectius) *de charitate*, qui est ille liber quem supra vocauimus, (*Chartam charitatis*): extatque pluribus in locis typis expressus, nouissimè Antuerpiæ in officinâ Plantinianâ, anno 1635. & anno 1642. Lugduni, tomo 1. Annalium Cisterc. Angeli Manriquez, ad annum 1119.

Cæterum, Stephanus tandem post 13. monasteria per seipsum fundata, & plura per filios, ætate ac laboribus fractus, anno Domini 1133. abbatialem sarcinam resignauit, sequentique anno sancto sine quæuit in Domino, Martyrologio Romano post obitum adscriptus 17. Aprilis. Vitam eius edidit Latinè Chrysothomus Henriquez in Fasciculo Sanctorum, & Gallicè Ioannes d'Assigny, in Conclau, tomo 1. Quam ego postmodum etiam Flandricè reddidi, & apud me M. S. asseruo, cum plurimis alijs vitis Sanctorum & Sanctarum ordinis nostri, Flandrico quoque idiomate à me donatis.

STEPHANVS GVICHARD, Prior Caduini edidit *Historiam S. Sudarij, ibidem asseruati & aliquot alios libellos affecticos*. Relatio Eximij Domini Iosephi Arnolfini, S. Theol. Doctoris Sorbonici, &c.

STEPHANVS LANGTHON, natione Anglus, Lutetiz verò Parisiorum educatus, magni

nomini theologus, summusque suæ ætatis philosophus ibidem habitus fuit; quorum intuitu in canonicum S. Mariæ eiusdem vrbis, & Cancellarium Vniuersitatis promotus, in magna Regis & Procerum gratia, complures annos vixit, donec mortuo Huberto Cantuariensi Archiepiscopo, Innocentius Papa III. eruditionis illius fama excitatus, eum in Italiam euocatum, anno 1206. Viterbij Archiepiscopum Cantuariensem consecrauit: summè indignante & aduersante Ioanne Angliæ Rege, qui Ioannem Graium Norwicensem Episcopum, ad hanc sedem promouere conabatur; in tantum, vt Stephanum Anglia interdixerit. Qui ad Pontigniacense Monasterium secedens, exemplo prædecessoris sui S. Thomæ Cantuariensis (de licentia Summi Pontificis) habitum nostrum Cisterciensem induit (*vs scribant, Iongelinus in Purpura S. Bernardi, inter Cardinales, n. 17. ac possed iterum, inter Archiepiscopos Angliæ; Henriquez in Phœnice*): ybi pluribus literis ab eodè Pōtifice honoratus fuit. Tandem tamen Regi reconciliatus, & in patriam ac sedem suam reuersus pacificè, anno 1212. in 8. creatione, S. R. E. Cardinalis Presbyter Sancti Chrylogoni, ab eodè Innocentio III. creatus fuit: qui Pontifex tanti illum fecit, vt in litteris suis eū vocaret, *Virum samâ scientia, & doctrinâ pollentē*. Et sanè (teste Pitsæo) nemo scholasticas subtilitates, siue in theologiâ, siue in philosophiâ, clarius illo explicauit; nemo sacræ scripturæ sensum, tam allegoricum, quam moralem, fælicius enodauit. Scripsit innumera planè opuscula, nominatim *Commentaria in omnes veteris testamenti libros, epistolas D. Pauli &c.* quorum titulos hæc ordine recenset Pitsæus, & ex illo Henriquez in Phœnice.

In Genesim, librum vnum, qui sic incipit: Tabernaculum primum factum est &c. M. S. Oxoniæ in Collegio SS. Trinitatis, & Cantabrigiæ in collegio sancti Petri.

In Exodum, lib. 1. Ingressu filiorum Israël in terram, &c. M. S. ibidem.

In Leuiticum, lib. 1. M. S. ibidem.

In Numeros, lib. 1. M. S. ibidem.

In Deuteronomium, lib. 1. M. S. ibidem.

In Iosue lib. 1. M. S. Cantabrigiæ in collegio Sancti Benedicti, & Sancti Petri. Inc: *Ego visiones quasdam, &c.*

In Lib. Iudicum, lib. 1. M. S. ibidem.

In Ruth, lib. 1. M. S. ibidem.

In Libros Regum, libros 4. Qui sic incipiunt *Refforibus ac scientiarum magistris, &c.* M. S. Villarij, & Dunis, bis.

In Paralipomena, libros duos.

In Job, libros 34. Inc. *Licet cum malis valdè laudabile*, M. S. Oxoniæ in collegio Orialesi, *In Tobiam, lib. 1.* M. S. Oxoniæ in collegio Exoniensi, & Cantabrigiæ in collegijs Sancti Benedicti, & Sancti Petri.

In Iudith, lib. 1. M. S. ibidem.

In Ester, lib. 1. M. S. ibidem, & in cœnobio de Dunis, in Flandria.

In Esdræ, libros duos, M. S. ibidem.

In libros Machabeorum, libros 2. M. S. ibidem.

In Psalterium, lib. 1.

In Proverbia Salomonis, lib. 1.

In Ecclesiasten, lib. 1. qui sic incipit: Hoc nomen Ecclesiastes interpretatur, &c.

In Cantica Canticorum, lib. 1.

In Ecclesiasticum, librum unum, M. S. Oxoniæ in bibliotheca publica: in collegijs Balliolensi, & Exoniensi: item, Cantabrigiæ in bibliotheca publica, & S. Benedicti.

In Isaiam, lib. 1. Audite cæli, &c. M. S. Cantabrigiæ in collegio S. Benedicti, & Camberoniæ in Belgio, ubi pariter habentur Excerptiones ex libris eiusdem in 12. Prophetas minores.

In Hieremiam, lib. unum. M. S. Cantabrigiæ, supra.

In Ezechielem, lib. 1. M. S. Ibidem, & in cœnobio nostro de Dunis.

In Danielelem, lib. 1. M. S. ibidem.

In Nchemiam, lib. 1. M. S. ibidem.

Tropologiam in 12. Prophetas minores, M. S. Oxoniæ in collegijs Orientali, Exoniensi, & SS. Trinitatis: Cantabrigiæ in bibliotheca publica, & S. Benedicti: item in cœnobio nostro de Dunis, & Tornaci in cœnobio S. Martini.

In Oseam, lib. 1. Inc. Ossa 12. Prophetarum pullulent de loco suo, &c.

In Joëlem, lib. 1. Verbum istud, est verbum Patris.

In Amos, lib. 1. Amos interpretatur assulsus.

In Abdiam, lib. 1. Hec dicit Dominus ad Edom.

In Ionam, lib. 1. Istud \odot respicit quod conceperat.

In Michæam, lib. 1. Micheas interpretatur, humilis.

In Nahum, lib. 1. Septuaginta sic habent.

In Habacuc, lib. 1. Omne quod vidit Habacuc.

In Sophoniam, lib. 1. Sophonias interpretatur Speculator, &c.

In Aggeum, lib. 1. Licet Hieronymus.

In Zachariam, lib. 1. In mense 8. &c.

In Malachiam, lib. 1. Priusquam tropologicè.

Super Epistolas Pauli, libros quatuordecim.

Concordiam utriusque Testamenti, libros 8.

De vitando consortio, &c.

Annotationes Bibliorum, lib. 1.

Hexameron carmine, lib. 1.

De vera penitentia, lib. 1.

Adam ubi est? lib. unum.

Benedictiones in Monte Eballi, lib. 1.

Maledictionum, lib. 1.

Repetitiones Lectionum, lib. 1.

De Similitudinibus, lib. 1. Qui sic incipit: Nec miles in bello, &c.

Sermonum sexaginta, lib. 1. Filia Sion, ecce Rex tuus.

Questionum theologicarum, lib. 1.

De sacerdotibus Deum rejeceribus, lib. 1.

Constitutionum Oxoniensium, lib. 1. Inc. Ex auctoritate Dei Patris, &c. Vide Pro-

vinciale Angliæ.

Vitam, passionem, & translationem S. Thomæ Cantuariensis, lib. 5. Inc. Professores

- artium seculi, proprios &c. Cantabrigiæ in collegio sancti Benedicti.
Vitam Richardi Regis, lib. 1.
Translacionem eiusdem, lib. 1. M. S. Romæ in Vaticano, n. 722.
De factis Mahumeti, lib. 1.
Annalium Archiepiscoporum Cantuariensium, lib. 1. Inc. Res gestæ, &c. M. S. Cantabrigiæ in collegio Sancti Benedicti.
Constitutiones ecclesiasticas 48. ex quibus sequentes tantum titulos se inuenisse asserit Pitæus, apud Guilielmum Linwodum:
De officio Archidiaconi. Ut Archidiaconi &c.
De transacionibus. Ceterum, distri. ius. &c.
De postulando. Cum per aduocatos.
De vitâ & honestate Clericorum.
De cohabitatione Clericorum & mulierum. Ut clericalis ordo, &c.
De institutionibus. Quia iuxta &c.
De peculio. Quia plerique, &c.
De furtis. Prohibemus, &c.
De parochijs. Et alienis parochianis, &c.
De purgatione canonica. Ceterum & infra &c.
De penitentijs, & remissionibus. Quoniam nunquam &c.

Porro illud hic non silendum iudicavi, quod Stephanus hic (referente eodem Pitæo) omnes tum veteris, tum noui testamenti libros, primus omnium in capita distinxerit, eoque ordine distribuerit, quod etiamnum distributi sunt; quod ante illum vix quisquam fortè vnquam cogitauit; & post illum nemo in ijs quidpiam mutare præsumpsit. Quo facto quantum lumen attulerit, quantumque sacrarum litterarum studiosis adiuuentum suppeditauerit, virorum doctorum esto iudiciũ. Obijt an. 1228. 9. Iulij, apud Mannerium suum de Slyndon in Suffexiã. Vndè corpus Cantuariam relatum, in capellã Sancti Michaëlis prope gradus astrales, tumulatum est, vbi etiamnum eius monumentum visitur. Vide de hoc Henriquez, & Longelinũ, locis citatis; ac etiam Seguinum in Bibliotheca M. S. vbi huic quoque Cisterciensibus scriptoribus adnumerans, asserit illum pleraque ex his recensitis operibus scripsisse, dum Pontigniaci vitam monasticam ageret.

Pitæus tamen lib. de Scriptoribus Angliæ, nullã monachatus huius mentionem facit. Imo nec Pontigniacenses illum pro suo agnoscunt, nam Reuerendissimus Loci illius Abbas modernus, in serie scriptorum cœnobij Pontigniacensis, quam anno 1647. ad me misit, exactè referens omnes omninò scriptores quorum ibidem aliqua extat memoria, S. Tho. quidem, ac etiã S. Edmundum Cantuariensies Archiepiscopos, cæteris Pontigniacensibus adnumerat, Stephanum verò non agnoscit; quem reuerà non omitteret, nec etiam ignorare posset, si cœnobij illius quandoque fuisset filius; vtpotè qui scriptis suis, reliquis omnibus multo celebrior, imò toto orbe clarissimus existit. Hinc non nisi in fide Authorum memoratorum, Seguinũ, longelinũ, & Henriquez, eundem inter ordinis nostri scriptores collocaui, donec certius aliquid habeam.

STEPHANVS SORTAL, Vide Sebastianus Sortal.

STRATA FLORIDA, cœnobiū est Cambriæ, seu Walliæ, cuius religioſi (dum res catho-
licorum ibidem ſtarent) per aliquot ſæcula *Annaliſta fuerunt ordinarij illius provincie,*
ſtudioſe imprimis annotantes nobilium genealogias, natiuitates, conuubia, &c. Reuerendiſ-
ſimus Gaipar Jongelinus Euſſerthalenſis in Germaniâ Abbas, in ſuis Originibus
cœnobiolorum ordinis.

T.

THEODORVS ANGERMONDT, religioſus Veteris montis, ſcripſit *Inſigne opus con-*
cionum Dominicalium, quod adhuc extat in Veteri monte, M. S. Relatio Reue-
rendiſſimi Ioannis Blanckenberg, eiufdem loci Abbatis S. Theol. Doctoris, &c.

THEODORVS PYBES, religioſus B. Mariæ de Dunis, S. Theol. Doctor Romanus,
Ruremundæ in Geldriâ, Patritiâ natus Familiâ; abſolutis in Patriâ humanioribus,
& Louanij philoſophicis ſtudijs, Romam profectus eſt, vbi collegij Germanici a-
lumnis adſcriptus, & per ſeptennium commoratus, ingenij ſui talentum taliter ex-
poſuit, vt doctorali S. Theologiæ laurea meruerit decorari. Hinc in patriam reuer-
ſus, Canonicis Regularibus in cœnobio de Sonnebecâ, diœceſis Iprenſis (vbi fra-
trem ſuum Germanum religioſum habebat, per annos aliquot theologiã præle-
git. Poſteâ à Reuerendiſſimo Iprenſium Epifcopo Duynkerenæ ciuitatis paſtoratu
honoratus, eundem inſigni cum vigilantia aliquamdiu adminiſtrauit. At tandem re-
ligioſæ vitæ deſiderio tactus, ordinem Cisterciënſem in cœnobio de Dunis profes-
ſus eſt. Vndè anno 1629. ob ſapientiæ doctrinam, vitæque meritum, à Catholica
Regia Maiestate, ad prælaturam Prioratus VVaerſchoſani, in diœceſi Gandenſi,
promotus fuit. Scripſit Dunis adhuc exiſtens, libellum inſignem,

De admiranda pariter & miraculoſa prima & ſecunda inuentione corporis Beati Iderbal-
di, 3. Abbatis de Dunis, à recepto ibidem Cisterciënſi habitu. Impreſſum Brugis apud
Guilielmum de Neue, anno 1624. in 4°. Scripſit & alium elegantem libellum,

De prærogatiuis & laudibus BB. Virginis, qui Dunis ſeruatur manuſcriptus.

Extant & in cœnobio præfato de Sonnebecâ, *dicerſa theologica ſcripta*, quæ ibidem
religioſis prælegit. Obijt Dunis, in monaſterio profeſſionis ſuæ, anno 1632. 5. No-
uembriſ, ibidemque ſepultus iacet.

THEODORVS Prior monaſterij B. M. de Charitate, in Gallia, *Aſcetica quadam*
ſcripſiſſe perhibetur, ex quibus tamen non vidi, niſi inſignem quadam epistolam, quæ
typis expreſſa legitur inter epistolâ Petri Venerabilis, lib. 2. epist. 5.

TOBIAS MARMOLIVS, Florentinus, ord. Cistere. in Italia monachus, mathemati-
cus & aſtronomus excellens, floruit anno 1570. ſcripſitque *Tabulas prognosticas*, quæ
conſeruantur Cistercij, teſte Barnaba de Montalbo, libro sæpius citato.

S. THOMAS CANTVARIENSIS, cognomento Bekettus, patre Gilberto, matre Ma-
thilde Syra, Londini in Angliâ natus, vir ingenio & doctrina clariffimus, Iuris Cano-
nici Doctor Oxoniensis, ab Henrico II. Angliæ Rege totius Regni Cancellarius

constitutus, paulò a Theobaldo defuncto, anno 1162. Archiepiscopus Cantuariensis est electus: Sed orta inter eum & Regem, ob ecclesiasticam libertatem, dissentione, patria & sede pulsus, exul in Galliam perrexit, ubi in Pontigniacensi cœnobio, habitum ordinis nostri (ab ipso Summo Pontifice benedictum, sibi que transmissum) induit, quo indutus, *perseveravit monachus inter monachos, numeros omnes perfectionis monasticæ implens*, ut loquitur author historię quadripartitæ vitæ ipsius S. Præsulis, eidem contemporaneus. Quæ historia asseruatur M. S. Romæ in Vaticano, teste Baronio. Regi tandem reconciliatus, in Angliam rediens, non multo post tempore, martyrio coronatur, 29. Decembris, anno 1171. ut ex eius epitaphio colligitur, quod tale est:

Annus millenus, centenus, septuagenus

Primus erat, Primus quo ruit ense Thomas.

Quinta dies natalis, erat flos orbis ab orbe

Pellitur, & fructus incipit esse poli.

Ex scriptis refert sequentia Pitæus:

Processus eius integer, ab ipso descriptus ad Alexandrum Papam III.

Apologia ad Gilbertum Episcopum Londinensem, quæ sic incipit: Myrandum, & vehementer suspendum, &c.

Ad Cœpiscopos suos, liber unus. Inc. Fraternitati scriptum hoc, &c.

Elegans encomium rhythmicum, de Beata Virgine Maria. Quod incipit: Gande flore virginali, &c.

Epistolarum 722. libri 5. asseruantur Romæ in Vaticano, Cantabrigiæ in collegio S. Benedicti, & Oxoniæ in bibliotheca publica. De his epistolis vide Rogerum Croylandensem, in vita ipsius S. Thomæ. Atque hæc ex Pitæo. Præter quæ referunt Pontigniacenses, extare in sua bibliotheca, doctissimam quandam Epistolam eiusdem Sancti, ad Clerum & Canonicos Senonenses.

Servatur & alia epistola in Valle Lucenti, ad Clerum Angliæ.

Nota: tamen Pitæus hunc Sanctum virum ordini nostro non adtribuat, omnes tamen scriptores ordinis eiusdem constanter illum tuis adconsent, etiam ipsi Pontigniacenses (apud quos habitum induit, & per annos aliquot vixit) in relatione suâ ad me missâ, anno 1647. Videatur etiam de hoc Manriquez, tomo 2. Annalium Cisterciensium, per annos plures.

THOMAS ex Capitancis de Cellionibus, natione Gallus, S. Theol. Doctor eximius, & diuini sermonis declamator celebris, atque in rebus agendis strenuus, monasterij B. Mariæ de Pietate Raineri Abbas celeberrimus, claruit cum summa nominis sui commendatione, circa annum 1470. Is cum oratoris munere apud Ludouicum vndecimum, Christianissimum Francorum Regem, fungeretur, ab eodem ad Sixtum IV. Pontificem delegatus, in festo omnium Sanctorum, coram prædicto Sanctissimo Patre, & Cardinalium conuentu, in sacello sacri Palatii, anno Domini 1471. *Orationem pereleg autem habuit, sub hoc themate: Merces vestra copiosa est in cælis.* Quæ oratio

oratio statim Parisijs excusa fuit. *Fertur & alia opuscula scripisse, & in lucem emisisse;* quorum tamen notitia ad nos non peruenit. Philippus Seguinus in bibliothecâ M. S.

THOMAS *Cisterciensis monachus*, eloquentiam sanctissimi Patris Bernardi, & eiusdem in colligendis diuinæ scripturæ floribus, diligentiam affectans, scripsit ad Pontium Claromontensem Episcopum, *Commentariorum in Canticum Salomonis libros 8.* quorum methodum ipse in præfatione operis, in hunc modum expressit: Ego cum Ruth Moabitide, post Originem & alios præfatos messorum, Gregorium, Bedam, Bernardum, spicas, id est, sententias paleæ litteræ inuolutas satago colligere. Verum, singulos verficulos ab integumento paleæ absoluo breui & compendiosâ expositione: deindè enodatam sententiam multiformi disponente distinctione, postmodum quasi apicis argumentosa percurrens flosculos scripturarum, quæ exposita sunt & distincta, eorum robore attestatone. Operis initium est: *Vehementer obstupesco, & ultra quam dici potest, admirari non desino, &c.* Prodiit Parisijs typis Ascensij, anno 1521. Lugduni iterum anno 1571. & alibi sæpius. Vide Sixtum Senensem in bibliotheca sacra, Seguinum supra, & alios apud illum. Scripsit Thomas circa annum 1200. Extat hoc opus in Cantica, M. S. in pergameno, in monasterio Parcensi ordinis Præmonstratensis iuxta Louanium; item in Alneto, Normanniæ cœnobio. Lego etiam in serie scriptorum Morimundensium, ibidem asseruari quædam commentaria in Cantica, scripta per fratrem Thomam de Perseniâ. Verum vtrum hic idem sit cum nostro Thomâ Cisterciensi, me latet.

THOMAS *Dundracensis canobij in Scotiâ Abbas*, qui interfuit Concilio Constantiensi, scripsit.

De schismate deponendo, librum unum.

De Pontifice eligendo, lib. 1.

Acta Concilij Constantiensis. Viuebat anno 1439. sub Eugenio IV. ex bibliothecâ Pontificiâ Ludouici Iacob à Sancto Carolo, Carmelitæ, nuper Lugduni editâ, anno 1643.

THOMAS FRIGIDI MONTIS, in Beluacensi Diocesi religiosus, vir vario scientiarum genere illustris, natione fuit Anglus, antè religionis ingressum Sancto Thomæ Cantuariensi multùm charus, & in omnibus tribulationibus & aduersitatibus comes indiuiduus. Cum autem ipse sanctissimus Præsul, habitum ordinis nostri Pontigniaci assumpturus, vniuersum comitatum suum dimisisset, Thomas hic ad monasterium Frigidi Montis deueniens, Archiepiscopi & Magistri sui exemplo motus, habitum religionis ibidem petijt & obtinuit. Sororem habuit Margaretam, piissimam filiam, etiam ordinis Cisterciensis sanctimoniam, quæ tertio pedes Hierosolymam adiit, vbi loca sacra deuotissimè inuisit, & lacrymis rigauit, quo factò cognomen *Hierosolymitana* vulgè sortita est. Quanquam etiam Franciscus Viuaris (apud Henriquez in Menologio 28. Decembris) scripserit, illam Hierosolymæ quæque natam fuisse, quò mater eius grauida deuotionis causa profecta fuerat.

Huius virginis præclara gesta & virtutis extimias, descripsit frater eius germanus, Thomas noster, prosa & carmine, doctè & venustè. Reperitur in monasterio de Fitero, in Na-
uarrâ,

uarrâ, & in monasterio Nucalensi. Extat & carmine, in Claravalle. Vide Menologium Cisterc. supra.

Scriptit insuper Thomas, *Tractatum de contemptu mundi, ad memoratam sororem suam* qui M. S. asseruatur etiam in Claravalle, teste Barnaba de Montalbo.

Notandum autem, Henriquez in Phœnice, & quosdam alios scripsisse, Thomam hunc assumpsisse habitum ordinis nostri in Fonte frigido, quod est monasterium Gallie Narbonensis. Sed auctoritatem hie secutus fuit Andree du Saussay, qui in additionibus ad Martyrologium Gallicum, vltima Decembris disertè affirmat, illum assumpsisse habitum Cisterciensem in Frigido Monte apud Beluacos, ibidemque *sanctissimo vitæ tramite absoluto, repositam abijisse ad sanctorum laborum mercedem.* Scripsisse verò *Acta omnia gloriosi martyris Sancti Thomæ, que ipsemet inspexerat.* Hæc Saussayus. Cuius sententiæ, quo ad monasterium Frigidi Montis, etiam subseribit Henriquez in Menologio supra, sibi ipsi cõtrarius in Phœnice. Floruit Thomas circa annum 1170. Menologio adscriptus die citato 31. Decembris vti & soror eius Margareta, 28. eiusdem Mensis.

THOMAS MONZABAL, vel *Marzabal*, Ferrariensis monasterij in Hispania religiosus, eiusdemque postmodum (ob vitæ meritum, & illustria sapientiæ & prudentiæ indicia) Abbas, scripsit insigne & eruditum quoddam opus, quod inscripsit: *Imaginem hominis felicitis*, impressum Pampilonæ, in 4°. apud Carolum Labayum, anno 1618. in quo opere Author graphicè demonstrat, in quo sit vera hominis felicitas, in hac vita. Henriquez in Phœnice.

THOMAS DE PERSENIA, scripsit *Opus singulare, decem libris digestum, de preparatione cordis*: quod prælo committens, dedicauit Robertõ Rothomagensi Archiepiscopo. Scribunt etiam Morimundenses (in serie scriptorum suorum ad me missa) extare in Bibliothecâ suâ *Expositiones quasdam M. S. in Cantica Canticorum*, editas à Fratre Thomâ de Perseniâ. Hinc suspicor hunc Thomam de Perseniâ, esse eundem cum *Thomâ Cisterciensi*, quem supra diximus publicasse commentaria in Cantica Canticorum. Floruit Thomas de Perseniâ, anno 1211. vt refert Eximius & Reuerendus D. Chalemot Abbas de Columbâ, in serie scriptorum ad me missa 1647.

THOMAS ROBELIVS, Igniacensis monachus, scripsit *Vitam B. Petri Monaculi, Abbatis Clareuallensis*, præmissõ iuramento, quod non nisi vera & certa scriberet. Publicauit hanc vitam Henriquez in Fasciculo.

THOMAS, religiosus B. Mariæ de Valcellis in Cameracensi scripsit *Expositionem super Cantica Canticorum.* Quæ manuscripta seruator in Sancto Aman- do. Sanderus in Elencho codicum M. S. Sancti Amandi, Ord. Sancti Benedicti in Belgio.

THORALDVS, vel (vt alij) *Thoratus*, Anglus, cœnobij Rievallensis Religiosus, vir omni politiore doctrinâ apprime eruditus, prudens in consultantis, felix in grendis dexter in excipientis difficilioribus quibusque negotijs. Quo factum est, vt Mauri-

rius Abbas Fontanensis, illi, ut potè homini (ut loquitur Hugo Kirchoffallensis) in scripturis non mediocriter edocto, & in liberalibus artibus apprime erudito, dignitatem suam cum cura resignauerit.

Testator Lelandus illum multa scripssisse; nihil tamen exprimit. Claruit circa annum Domini 1216. Pitæus in Appendice, centuria 4. n. 71.

THOSANI *monasterij in Flandria religiosus anonymus, conscripsit Vitam Beati Trophimi Episcopi Hamariae, in regno Danie, qui pro defensione ecclesiasticæ libertatis in exilium missus, ad dictum monasterium peruenit, cuius à pueritia fuerat alumnus, ut (inter alios) refert Andreas Saussaius, in Martyrologio Gallico: ubi cum per 30. septimanas, continuis infirmitatibus pulsatus, habitasset, sanctissime obiit. Vita hæc à paucis adhuc annis, in monasterio nostro Dunensi solebat asseruari, sed sacrilegis manibus indè sublata, modò desideratur. Vide Chrysostronu & Henriquez in Fasciculo, lib. 2. dist. 10. cap. 5. Et in Menologio, ad 8. Ianuarij. Huius etiam Trophimi mentionem faciunt, Molanus in natalibus Sanctorum Belgij, & Ioannes Bollandus Societatis Iesu, tomo 1. de vitis sanctorum, ad eundem diem, fol. 548. Cæterum, ampliorem notitiam huius Thosani monasterij quicumque desiderat, consulat historiam nostram Thosanam, quam ab annis aliquot conscripsi, & nuper clarissimo viro Antonio Sanderò tradidi publicandam in Auctario ad 3. partem chorographiæ Comitatus Flandriæ.*

TRAYMUNDVS, monachus ordinis Cisterc. circa annum 1180. congregauit & edidit *epistolas Petri & Henrici Abbatum Claravallensium. Relatio Eximij Domini Abbatis de Columba.*

THURSTANVS, vel *Trustinus (Pitæo Truſtanus)* vir sua ætate doctrina celebris, ex Henrici Regis Angliæ Sacellano, post obitum Thomæ, anno 1119. ad Eboracensem cathedram euectus, ordini nostro Cisterciensi addictissimus fuit, cui anno 1132. exstruxit Fontanense cœnobium, in quo ipse etiam tandem (postquam 26. annis sedisset) habitum monachalem induit, ut (cum alijs) refert Pitæus, his verbis: *Senex archiepiscopatum resignauit, Cisterciensem ordinem intrauit, & in eo vsque ad mortem perseuerauit. &c.* Pauco tamen tempore superstes fuit, nam anno 1140. obiisse scribitur. Vide longelinum in Purpura Sancti Bernardi. Scripsit aliqua, ex quibus adhuc reperiuntur sequentia:

De origine cœnobij Fontanensis, lib. vnus.

De primatu Ecclesiæ suæ, ad Calixtum Papam 2. lib. 1.

Contra Anselmum Iunioem, lib. 1.

Pitæus de scriptoribus Angliæ, ubi scribit hunc fuisse virum grandis ingenij, & summum doctorum hominum fautorem.

V.

VALCELLENSE *monasterium antiquissimum in Cameracensi dicecesi situm est: huius monasterij, anonymus quidam monachus, conscripsit appendicem ad Sygeberti*

Gemblacensis chronicon. Prodiit Antuerpię anno 1608. in 4o. opera Auberti Miræ. Reperitur etiam M. S. in collegio Societatis Iesû, Antuerpię.

Extat & aliud *Chronicon Valcellensis monasterij*, à diuersis religiosis concinnatum, & ad hæc vsque tempora perductum, quo vsus legitur Arnoldus de Raiffe in concinnando Auctario suo ad Molanum; quodque nouissimè nonnihil contractum, vulgavit Reuerendissimus Longelinus Euffenthalensis Abbas, in notitia Abbatiarum ordinis Cisterciensis, Colonię anno 1640. edita.

VALENTINVS RVLING, Abbas meritisissimus monasterij *Griffoniensis*, aliàs *domus gratia B. Mariae Virginis*, in Silesia, vir solidè doctus, scripsit *fundationes diuersorum monasteriorum ordinis Cisterci. in Ducatu Silesia, in quibus plura continentur, quę ad prophetiam Ducatus illius historię pertinent*. Edidit eas Longelinus, suprà. Viuit adhuc Valentinus, plura daturus, vbi optata per Germaniam stabilita fuerit pax.

VALERIANVS DE ESPINOSA, natione Hispanus, professione cœnobita Nucalensis monasterij; vir eruditione exquisitâ præditus, nec non & morum integritate, omni-que virtutum genere plurimum commendari solitus, quique specialiter humilitatem, & humanitatem monastica seueritate temperare nouit. Quorum omnium intuitu (cum etiam S. Theologię Doctorali laurea clareret eandemque scientiam magno auditorum concursu & plausu docuisset) varijs honorificis functionibus in ordine præfectus fuit, quas omnes tanta cum laude administravit & expediuit, vt vniuersę congregationis regimen ei commissum fuerit, in quo excellentius adhuc doctrinæ ac virtutum suarum specimen edidit.

Scripsit *Expositiones constitutionum Clementis VIII. Pontificis*, impressas in folio, Salamanticę apud Anton. Ramirez, anno 1602.

Ducem religiosorum, siue

De conversione, ad nouitios.

De perfectione, ad promotos. Et

De animarum curâ atque regimine, ad Prælatos. Vallisoletij apud Hieronymum Mucillum, anno 1623. in 4o.

Florebat anno 1626. dum Phœnicem ederet Chrystostomus Henriquez. Vndè, si quid postea scripserit, ad nos non peruenit.

VALLIS Lucentis Prior, cognomine *Mailis*, anno 1647. scribebat *insignem historiam domus suę*, quę Campaniæ Gallicę historiã non parum illustrabit.

Eximius D. Abbas de Columba, S. Th. Doctor, litteris suis ad me datis 15. Decembris eiusdem anni.

VALLIS SERNAY. Diocesis Parisiensis cœnobium est, cuius anonymus quidam religiosus, concipit prosa & carmine *Vitam Sancti Theobaldi, eiusdem monasterij Abbatis* quę M. S. extat in bibliotheca Sancti Victoris Parisijs, & alibi. Henriquez in Menologio 8. Iulij, & post hunc ipsius Menologij iterum. Compendium huius vitę producit Hugo Menardus in obseruationibus ad Martyrologium Benedictinum, 8. Iulij, desumptum ex exemplari Vallium Sarnay.

VETERIS-MONTIS *monasterium*, aliàs *de Bergis*, vulgò, *Aldenbergh*, in Ducatu Montensi situm est, 3. circiter milliariibus Colonia distans, Mansulæis Ducum Iuliacensium & Montensium nobile. Huius monasterij religiosus anonymus, conscripsit carmine, *Tractatum quendam de 12. gradibus humilitatis regule Sancti Benedicti*, quem M. S. apud me habeo, delumptum ex antiquo manuscripto eiusdem monasterij.

Alius eiusdem monasterij religiosus, scripsit quoque carmine, *Vitam Beati Euarardi*, qui ex Comite de Altena, primum factus est conuersus, ac postea monachus in Morimundo, & tandem fundator ac 1. Abbas *Montis Sancti Georgij*, in Thuringia. Vitam quoque hanc M. S. apud me habeo, descriptam ad antiquum exemplar Veteris Montis.

Veridicus, Vide verbo, *Monachus*, *suprà*.

Villariensis monasterij in Brabantia chronicon, primò scriptum per monachum anonymum eiusdem monasterij, qui vixit anno 1222. & continuatum per religiosos alios vsque ad nostra tempora, asseruatur ibidem M. S. vti etiam in monasterio de Conflendoncq, quoad 1. partem. Liber est Brabantiz historiographis vtilissimus, & etiam familiarissimus. Seruantur & in eodem Villariensi monasterio *Libri duo alij, conscripti pariter à religiosis anonymis*; quorum prior titulum præfert: *Gesta virorum illustrium monasterij Villariensis*. Posterior verò:

De clavis laminaribus Villariensis monasterij. Qui specialiter agit de conuersis, seu fratribus Laicis, qui in eodem monasterio sanctitate illustres floruerunt.

Extant etiam hi duo libri in cœnobio nostro de Dunis.

Item in eodem adhuc Villariensi monasterio, seruantur lucubrationes monachorum, sequentes:

Vita B. Goberti quondam Comitis Asperi Montis in Lotharingia, postea monachi Villariensis, 3. libris distincta. Qui obiit anno 1263.

Vita Beati Abundi monachi.

Vita Beati Franconis monachi, rhythmicè.

Vita Beate Juliane Cornuensis (que obiit 1247.) duobus libris distincta.

Liber inscriptus: *Narratio, de religione ordinis Cisterciensis*, in folio. Credo tamen hunc librum esse eundem cum *Exordio ordinis Cisterciensis*, de quo *suprà* egimus, verbo *Exordium*.

VINCENTIVS, cognomento *Cadlubegus*, natione Polonus, ob raras animi dotes, electus & consecratus Episcopus Cracouiensis; cum per decennium laudabiliter rexisset, nequidquam aduersante Principe, & dissuadente eanonicorum collegio (referente Bzouio ad annum 1219.) Episcopatu se abdicauit, & in Andreouienti ordinis Cisterciensis cœnobio, monasticè professus, reliquos 5. vitæ suæ annos religiosè peregit; quibus nonnulla egregia exarauit opuscula, nominatim, *Chronicon, sine Annales Polonorum, vsque ad sua tempora*. Quod opus in Polonia magni solet fieri; utpotè primum, quod completæ gentis illius historiam continet. Obijt pijsimè anno 1224. longelinus in purpura Sancti Bernardi, *Seguinus in bibliotheca, ex Cromero lib. 7. de rebus cionorum.*

VVLKINVS, ex monacho Walckenredensi primus Abbas Siche mensis, in Thuringiâ, *Sermones edidit pios & doctos*, quos se legisse scribit longelinus, in Notitiâ monasteriorum ordinis nostri.

Extat etiam adhuc eiuſdem *perpetuus commentarius in 4. Euangeliâ*, teste Reuerendissimo Domino Ioanne Blanckenbergh, Abbate Veteris Montis, S. Theol. Doctore, in relatione M. S. ad me missâ. De sanctitate huius Vulkini, legendum Menologium 18. Septembris.

VOLCKMARVS, vide *Wolckmarus*.

W.

WALCKENREDENSIS *cœnobij* (in Thuringiâ) *chronicon*, cum catalogo Abbatum, qui ab anno Christi 1127. monasterio Walckenredæ huc vsque præfuerunt: in quo simul recensentur cœnobij istius fundatio, incrementa, decrementa restauratio &c. simulque aliquot Germaniæ Procerum maximè illustrium, Brunswigæ & Luneburgi Ducum, &c. atque Honſteinæ Comitum genealogiâ, & insignia, concinnatum fuit per religiosos anonymos eiuſdem monasterij, nunc autem anno 1616. Helmſtadij apud Iacobum Lucium impressum, operâ & studio cuiusdam Henrici Eckſtormij.

B. WALLENS, natione Scotus, filius Simonis Comitis Hungtinthoniæ & Macolmi ac Guillelmi Regum cotiæ auunculus; habitum Canonicorum regularium in iuuentute amplexus, postmodum arrioris vitæ desiderio inflammatus, & vt ait Author vitæ illius, Cisterciensis ordinis sanctitate illectus, monachum induit in monasterio de Wardona; vndè ad Rjévallem translatus, demum in Abbatem Melrosensem electus fuit: vbi doctrina & sanctitate effulſit, vsque ad annum 1163. quo gloriosa morte consummatus fuit, varijs post obitum miraculis clarus. Plurima scripsit, (testibus Demſtero, & alijs, apud Manriquez tomo 2. Annalium, ad annum 1160. cap. 4. n. 7.) inter quæ memoratur *Commentarius in librum qui inscribitur, Regule Ecclesiasticæ*. Huius Walleni meminit Sanctus Bernardus, in vitâ Sancti Malachie, vbi vocat eum, *Virum nobilem secundum seculum, quondam Priorem Regularium Fratrum in Kirkeam, postea verò monachorum Patrem in Mailros*. Vitam Walleni scripsit Iosephelinus monachus Furnesij in Angliâ. Vide suprâ, verbo Iosephelinus.

B. WERRICI, Prioris Alnensis monasterij vita, per eiuſdem monasterij religiosum conscripta, seruat in eodem, oratione solutâ: vbi etiam Camberoniæ, & Louanij in Sancto Martino. Extat in eodem Alnensi monasterio, *ipsius Werrici vitæ metricè conscripta*. Vide etiam Hugonem Menardum in obseruationibus ad martyrologium Benedictinum, 13. Decembris & Ant. Sanderum in Bibliothecâ Belgicâ M. S.

WIBERTVS VILLARIENSIS in Brabantia monachus (alijs *Guibertus*) vir sacrarum scripturarum intelligentiâ non minus, quam monasticæ disciplinæ rigore celebris, scripto reliquit *Insignem & prolixam epistolam ad Sanctam Hildegardem, Abbatissimam*

Sancti Rupertii, iuxta Bingham Germaniæ, ordinis Sancti Benedicti, in quâ 38. quæstiones satis subtiles, virgini solvendas proponit. Quas ipsa etiam (licet utcumque obscure) resoluit. Extant hæc quæstiones cum solutionibus suis, inter opera Sanctæ Hildegardis, impressæ.

VVILHELMVS Abbas quidam Cisterciensis ordinis, conscripsit *Sermonem quendam elegantissimum, de Assumptione BB. Virginis*, qui sic incipit: *Multiplicata sunt aqus, & elemanerunt Arcam, Domine Deus, audi clamorem populi huius.* M. S. in monasterio Sancti Martini Tornaci. Catalogus codicum M. S. eiusdem cœnobij, apud Ant. Sanderum in bibliothecâ Belgicâ M. S.

VVILHELMVS Abbas *Alberipæ*, scripsit *librum epistolarum ad diversos, pro explicatione locorum nonnullorum sacre scripturæ.* Inter quas epistolas, quatuor datæ sunt ad Natalem, Abbatem Theolocentem, cuius extant aliquot epistolæ interrogatoriæ ad VVilhelmum. Porro VVilhelmus ex his epistolis ad Natalem Theolocensem directis, duas transmisit Henrico Abbati Clarævallensi, eius correctioni contenta subiiciens. Super quibus etiam Herberti Abbatis Morensis iudicium experit. Extat hoc opus epistolarum in bibliothecâ cœnobij Sanctæ Crucis in Hierutalem, Romæ.

Series scriptorum Italicorum, ex Vrbe ad me missa.

Scripsit etiam VVilhelmus *Albæ Ripæ Tractatum aliquem arithmeticum, de numeris*, qui M. S. reperitur in monasterio nostro de Dunis.

M. VVILHELMVS SMETIVS, de Bassevelde, Abbas 22. monasterij de Capellâ Tholan, vulgò *Ter doest*, in Franconatu Brugenſi, S. Theologiæ Doctor subtilis, scripsit *Summam Theologicam, 3. tomis distinctam*, quorum duo, scilicet 2. & 3. manuscripti seruantur in monasterio nostro de Dunis, cui Tholanum monasterium vniuersum est.

VVILHELMVS, ex Abbate Villariensi, anno 1238. electus Abbas Clarævallis; vir (teste Cantipratano) multis miraculis clarus, scripto reliquit *Quasdam pias meditationes*, quas publicauit Henriquez in Fasciculo, lib. 2. dist. 26. Tabula Ecclesiæ Clarævallis asserit illum obiisse in carcere, in quo per triennium ab Imperatore detentus fuisset, captus cum Abbate Cistercij, dum à Gregorio IX. Pontifice ad Concilium generale vocati, eò proficiscerentur. Corpus postea Claramallem delatum, honorificè ibidem sepultum fuit. Vide etiam Henriquez suprà, lib. 1. dist. 29.

VVILHELMVS, Vide *Guilhelmus*.

VVOLCKMARVS 5. Abbas Campi Principis, id est, Furstenfeld, in Baurariâ, historicus fuit sui temporis celeberrimus, in diuinis & sæcularibus eruditus, & Ducem aliquot Baurariæ Consiliarius (teste Eisegreinio.) Scripsit annales Baurariæ ab irruptione Baurorum in prouincias Romanas, id est, ab anno 508. vsque ad annum 1315. Qui etiamnum extant, vt scribit Longelius Eufferthalensis Abbas, in notitiâ sua monasteriorum ordinis nostri, libro 3. Vide etiam *Guilhelmum Eise-*

WOLFGANGVS MARIVS, Abbas 33. Alderspacensis cœnobij in Bauariâ, conscripsit accuratè & eleganter, *Vitæ omnium Episcoporum Patavienſium*. Opus sanè rarum, & lectu dignissimum.

Annales quoque monasterij sui, à conditione ipsa, vsque ad annum 1544: (quo vitæ cessit) prosecutus, multa de rebus Germanicis, ac præcipue Bavariis, diligenter inseruit, quæ vix aliè poterunt reperiri. Huic pio ac florido studio iam afflictum animum, ad teneriorem agonem aduocauit effrænis Martini Lutheri temeritas, qui vt apostasiam suam protegeret, monachorum stabilitatem condemnabat. Descendit in arenam Wolfgangus, strenuus miles, strinxit calamum, & duobus scriptis voluminibus, aggerem inundationi opposuit: altero, religiosos a biniſulcibus aduersarij defendens; armans altero: illi, Tutoris nomen, quod statum monasticum, & solemnem professionis vinculum propugnaret; huic, *Commentarij in regulam*, quod vniuersæ Benedictinæ tabulas interpretatus, Cistercienses suos in professæ virtutis amore generoso succenderet.

WOLFGANGO huic successerunt alij aliquot eiusdem cœnobij religiosi, virtute & doctrinâ commendabiles, qui doctrinæ suæ varia monumenta reliquerunt: sed vltimâ Dei vocatione præuenti, operibus suis vltimam manum adhibere nequiverunt. Eximius D. Caramuel, in epistolâ dedicatoriâ 1. partis suæ *Theologicæ Regularis*.

Y.

YSEMBARDVS LE TOLLIER, Natione Normannus, patriâ Rothomagensis, Academiæ Parisiorum Doctor Theologus, & in gymnasiò Sancti Bernardi sacrarum litterarum interpres fidelissimus. Is ob vitæ integritatem, & multiplicis generis doctrinæ quæ pollebat præstantiam, Reuerendo in Christo Patri Nicolao Mareſcalco, Loci Dei Antistiti dignissimo, ita charus exitit, vt hic dignitatem suam Abbatialem ei resignauerit. Reliquit *Scriptum quoddam in 5. prima capitula Genesis*.

Edidit quoque *Sermones de tempore, & de Sanctis*. Clarebat apud Bernarditas Parisijs, anno 1590.

Philippus Seguinus in Bibliothecâ Cisterciensî M.S. vbi tamen illum vocat *Xsam bardem*.

S V P P L E M E N T V M,
 POST APPENDICIS IMPRESSIONEM,
 EX VRBE ROMA SVBMISSVM,
 A REVERENDISSIMO, ET EXIMIO DOMINO,
 D. FERDINANDO
 V G H E L L O,

N V P E R,
 MONASTERII SS. VINCENTII ET ANASTASII
 AD A Q V A S S A L V I A S, A B B A T E,
 Nunc autem Romæ, sacræ Congregationis Indicis
 Consultore, &c.

A.

ALEXANDER, monachus monasterij *Casa nova*, Ord. Cisterc. in
 Diocesi Pennensi in Aprutio, Scripsit

Insigne chronicon eiusdem monasterij in 4. libros distinctum, historio-
graphis Italiae valde familiare. Extat Romæ apud Reuerendissimum
Ferdinandum Vghellum. Vixit Alexander circa annum Domini 1300.

ALEXANDER DE PIERIS, Florentinus, monachus sanctæ Mariæ Magdalænæ Ci-
 stelli de Florentia. Vir in omni scientiarum genere doctus, scripsit *Commentarium*
in Symbolum Apostolicum, Mutinæ impressum. Reliquit & alia ingenij sui monumen-
 ta, quæ extant M. S. in dicto monasterio. Obijt anno 1636.

ANTO

ANTONIUS DE ALBIZIS, nobilissima Florentinorum familia natus, monachus & Abbas S. Saluatoris de Septimo, propè Florentiam, vir omni eruditione illustris, philosophus præ eritæ & mathematicus insignis, Leoni X. Pontifici maximo charus, scripsit *Comment. in Euclidem. Et, alia quedam ad mathematicam spectantia*, quæ M. S. afferuntur in bibliotheca Septimiana. Obijt anno 1532. Præses congregationis suæ, cum aliquoties oblatum sibi Episcopatum recusasset.

ANTONIUS LIBANORIVS, Ferrariensis monachus, & Abbas S. Bartholomæi, propè Ferrariam, scripsit *Vitam S. Sixti Pape & martyris*, excusam Ferrariæ.

Vitam quoque S. Edmundi Episcopi, ibidem excusam.

Vitam S. Galvani Confessoris, Senis excusam.

Historiam sui monasterij, quæ adhuc M. S. seruat. Meditatur etiam aliqua, de *Vitis illustribus nostri ordinis*.

Viuuit nunc Abbas S. Mariæ Morimundi propè Mediolanum.

ANTONIUS DE RVBEIS, Mediolanensis, monachus & Abbas *Septimi*, & congregationis nostræ olim Præses, Prouinciæ Thuscæ nobilis alumnus: vir sanctimonia vitæ spectabilis, & in sacris scripturis optimæ eruditus; scripsit *In Dni Benedicti regulam erudita commentaria*, quæ tamen nondum impressi sint, à multis tamen viris doctis studiosè describuntur. *Alia item diuersa pia opuscula, de laudibus Deiparæ Virginis*, cuius erat deuotissimus. Obijt in monasterio S. Bartholomæi Ferrariæ Abbas, anno 1628.

AUGUSTINVS IAFANGATVS, Florentinus, monachus S. Saluatoris de Septimo, vir insignis, & eruditione præclarus, scripsit, *Chronicam de gestis monachorum ordinis Cisterc. in sex magna volumina distinctam*, quam Angelo de Blondis Abbati suo Septimiano inscripsit. Afferuntur M. S. in bibliothecâ eiusdem monasterij. Item, scripsit

De vitis diuersorum Sanctorum ord. nostri, lib. 1.

Speculum monachorum, lib. 1.

Martiale, librum vnum.

Obijt anno 1499. iacet in cæmeterio Septimiano.

C.

CORNELIVS PELVSIVS, Calaber, S. Theol. Doctör, monachus S. Ioannis in Flore, seu, Florentis, ord. Cisterc. scripsit

De monasterijs Cisterciensibus Regni Neapolitani, lib. vnum.

Item, *Vitam insignem cuiusdam religiosi sanctitate illustris eiusdem cænobij S. Joannis*, quæ M. S. extat apud Reuerendissimum Vghellum, Romæ.

E.

FLIAS HALIVS, monachus de Caduno, ord. Cisterc. deindè Abbas S. Marcelli diocæsis Caturcensis, anno 1378. scripsit *Formularium valde vtile, episcolarum, in*

offo ordine seruandum. Extat hoc opus M. S. apud Reuerendissimum Ferdinandum Vghellum, Romæ.

EVSEBIUS SAVINUS (*alijs, Sarrinus*) de quo supra in bibliotheca egimus; religionem professus est in monasterio S. Mariæ Magdalenzæ Cistelli, de Florentia, nunc autem cum Abbatis titulo, præest monasterio S. Saluatoris de Pinu, diocesis Fesolanæ; vir est omnigena eruditione præclarus, Theologus & Philosophus subtilis, poetâ illustis, præter illa quæ loco citato produximus, nuper in lucem emisit, *Orationes aliquos de Pace*. Scripsit & de natura Angelorum, libros tres alios, opus theologicum, in vniuersum nunc continens libros 6.

De Perenni Philosophia, libros quatuor. Viuit adhuc hoc anno 1649. septuagenario maior, academiæ Florentinæ decus, nostrique ordinis ornamentum & gloria.

F.

FERDINANDVS VGHELLVS (idem de quo etiam in bibliotheca actum est) Tomis tribus de Italia sacra, quos alias publicauit, adiunxit nunc alios septem, aded vt laboriosum hoc opus contineat in vniuersum totos ingentes in folio decem, ex quibus 4. & 5. nunc sub prælo iudant, quos ceteri quinque subsequuntur.

Scripsit insuper notas doctissimas ad Martyrologium Græcorum.

De Viris illustribus ordinis Cisterciensis. libros 20.

Illustriam scriptorum Ord. Cisterc. lib. vnum.

Vitas Sanctarum Virginum Ordinis Cisterc. libros 12.

Extima beneficia in ordine Cisterciensi a Sanctissima Deiparâ virgine collata, lib. vnum, in sex distinctiones diuisum. Denique,

Inscriptiones, & epitaphia antiqua, plurima collegit, notisque explicauit, ac in duos tomos redegit. Meditatur & alia præclara. Porro, professione monachus est S. Mariæ Magdalenzæ, Cistelli, Florentiæ, vnde assumptus, primò constitutus fuit Abbas celeberrimi monasterij de Septimo, deinde, semel & iterum electus in publicis comitijs, congregationis suæ Præses Generalis dignitatem resignauit, vt commodius studijs incumbere posset: postea Abbas fuit cenobij Sanctorum Vincentij & Anastasij ad aquas Saluas iuxta Romam; nunc autem 1649 in vrbe degit, Særæ Congregationis Indicis Consultor, annus agens quinquagesimum tertium, cui Deus longissimos addat & alios, ad ordinis nostri gloriam, & S. Rom. Ecclesiæ vniuersæ Illustrationem & ornamentum.

FLORIVS BRVNVS (de quo etiam supra) monachus fuit Cistelli, & præcipuis patriæ suæ anno uarijs merito adnumerandus, Obiit autem anno superiori 1648. in monasterio Sancti Saluatoris de Septimo, prope Florentiam.

CABRIEL DE FRANAIRIS, Florentinus, monachus Cistelli, lepidus nobilissimus fuit poeta laureatus, qui plura scripsit egregia & præsentia, dignaque uicem aspi-

titur. Extant diuerso carminum genere conscripta in bibliotheca eiusdem cœnobij.
Obijt à paucis annis.

GVILLIÉLMVS, vidè *VVilhelmus* (de quo supra) de p[ro]f[ess]ione & in monasterio S. Martini & Anastasij ad aquas Saluias, anno 1579. professionem emisit Florentiæ in cœnobio Cistelli: philosophiam & theologiam diu docuit in nostris Tuiciz Prouinciz monasterijs, ac postmodum etiam publicè, Florentiæ & Ferrariæ:

IACOBVS GRAECVS, *Syllanus* (cuius in bibliotheca mentionem quoque fecimus) monachus fuit S. Ioannis de Flore, seu Florentis, vir eruditissimus, ac S. Theol. Doctor, scripsit, ediditque, *Vitam & miracula B. Joachim. Abbatis eiusdem monasterij.* Item,

Apologiam pro eodem Abbate, Cosentia excusam, quam Francisco Episcopo Marfora e[ss]i dedicauit. Reliquit & alia doctrinæ suæ monumenta, quæ adhuc M. S. afferuantur. Viuebat anno 1618.

M.

MARSILIVS VASQUEZ, Toletanus, S. Theologiæ Doctor excellens, habitum Cisterciensem suscepit Romæ in monasterio SS. Vincentij & Anastasij ad aquas Saluias, anno 1579. professionem emisit Florentiæ in cœnobio Cistelli: philosophiam & theologiam diu docuit in nostris Tuiciz Prouinciz monasterijs, ac postmodum etiam publicè, Florentiæ & Ferrariæ:

Fuit & theologus Archiepiscopi Florentini, ac sancti officij consultor nec non & theologus Ferdinandi primi, magni Etruriæ Ducis, & inter sui sæculi theologos summæ opinionis. Scripsit plura ac præclara opera, quibus luculentum doctrinæ ac ingenij sui specimen edidit. *Commentaria in Aristotelis philosophiam, tom. 3.*

In Ethica Aristotelis nobile Commentarium.

In Summam diuini Thomæ Aquinatis, tomus 10.

De Auxilijs, librum unum, ad Clementem Papam VIII. Ac plura alia opuscula de diuersis materijs. Obijt Florentiæ in monasterio Cistelli, Abbas titularis S. Lucie diocesis Florentinæ, anno 1611.

N.

NICOLAUS BACCETIVS (de quo plura in bibliotheca, supra) patria fuit Florentinus, professione autem, monachus Cistelli, ac Marsilij Vasquez discipulus, qui cum esset vniuersissimi ingenij, ac memoriæ tenacissimæ, accedente diligentia, indefessoque studio, tantam in omni scientiarum genere eruditionis famam affectus est vt Patriæ & ordinis sui decus, imò & sæculi nostri gloria, passim audire meruerit. Scripsit (præter ea quæ supra retulimus) *doctissimum commentarium in Canticum, Domine audini, &c.* Item *Orationes, & epistolas plurimas.* Historia autem Septimiani cœnobij ab illo conscripta in septem libros distributa est, & Reuerendissimo Ferdinando Vghello tunc eiusdem cœnobij Abbati, dedicata. Obijt Abbas titularis S. Lucie de Pinu, Florentiæ in monasterio Cistelli, anno 1647. octuagenario maior, eum

etiam ingenti omnium literatorum hominum laetu; cuius scripta breui lucem videbunt, opera & studio Reuerendissimi Ferdinandi Vghelli, memorati.

NICOLAUS CRONIVS, Florentinus, monachus S. Saluatoris, de septimo, & postea Prior Sanctorum Vincentij & Anastasij ad aquas Saluias, ac Leonis X. Pontificis maximi theologus, vir fuit exquisitæ eruditionis, scripsitque *Commentaria in Boëtium Senerinum de consolatione*, quæ extant in bibliotheca Septimiana. Obijt Romæ anno 1518. cum infulam Episcopalem à memorato Pontifice sibi delatam repudiasset.

NICOLAUS, seu (vt alij scribunt) *Natalis*, Abbas Theolocensis, VVilhelmi Albæ ripæ, Abbatis de quo supra, coartaneus & amicus, scripsit ad eundem *Wilhelmum plures epistolas doctrinales, de immutatione qua fiet in nouissima tubâ, &c.* quas breui publicabit Reuerendissimus Ferdinandus Vghellus in sua bibliotheca Cistercensi, quam præloadaptat.

O.

ODO, siue *Odo*, 5. Abbas Morimundi in Longobardia, Diocesis Mediolanensis, vir in diuinis litteris eruditissimus, scripsit, *in diuinam scripturam Sermones* 56. adeo mellitos, tantaque dulcedine plenos, vt legentibus mox appareat, Authorem Sanctissimi Bernardi spiritu donatum fuisse, dum eosdem dictarer. Extant in eodem Morimundi cœnobio, & etiam apud Reuerendissimum Vghellum Romæ, cui propediem eos vulgabit in bibliotheca sua Cisterciana (quam præmanibus habet) vnâ cum alijs plurimis operibus à personis ordinis conscriptis hæctenus incognitis. Floruit Odo circa annum Domini 1176. Obijt verò (vt in *Necrologio* eiusdem cœnobij notatur) 24. Decembris.

P.

PHILIPPVS MALATEZZA, nobilis Astensis, sed nobilior virtute, congregationis Sancti Bernardi, in Italia, olim Generalis Abbas, scripsit, ediditque, *Vitam Sancti Bernardi. Historiam sanctæ Mariæ Montis regalis. Vitas diuersorum Sanctorum.*

In *B. Brunonem Signinum Episcopum disquisitionem historicam*. Quis autem fuerit hic Bruno Signinus Episcopus, & qualia ipsius opera, vide *Aubertum Miræum in Auctario de scriptoribus Ecclesiasticis*, cap. 338.

Scripsit insuper Philippus noster, *Apologiam pro sancto Eusio, contra Ioannem Bellainum*. Item, *Præslum Astensis Ecclesie catalogam concinnauit*. Atiaque plura meditatur circa Ecclesiasticam historiam, in qua versatissimus est. Viuit adhuc hoc anno 1649. Romæ, septuagenario maior, senex venerabilis, æterna memoria dignissimus.

ROLANDVS PLOCERANVS, monachus Cisterciensis, scripsit *Vitam Sancte Frolanæ Abbatisse ordinis nostri*. Fioruit anno 1220.

SEVERVS DE VARINIS, Placentinus, monachus Sancti Saluatoris de Septimo, & eiusdem monasterij Abbas, in omni scientia versatissimus, eoque nomine, Leoni X. Pontifici in paucis charus, cuius fuit theologus. Humanioribus nihilominus studijs singulariter addictus. scripsit ad Carolum V. Imperatorem (apud quem etiam magna valebat gratia) *Commentaria in somnium Scipionis*. Item, *alia commentaria in rhetoricam & orationes Ciceronis*. Quæ opera adhuc extant.

Obijt in Germania, circà annum Domini, 1532. Inter alios summos viros, discipulum habuit Gregorium Cortesium, S. R. E. Card. vt ipsemet Cortesius in suis operibus memorat. Scripsit præterea, *De Beatissima Virgine, & Anne Matris eiusdem, laudibus. Odas plurimas, heroicis versibus concinnatas*, quæ extant excusa inter opera cœlestia nouorum Poëtarum.

TOBIAS DE MARMORARTIS (quem in bibliotheca, Montalibus secuti, *Marmolinum* vocauimus), monachus fuit cœnobij de Septimo, propè Florentiam, insignis fuit philosophus, & mathematicus: *de quibus scientijs, plura & rara scripsit opuscula*, quæ M. S. in monasterio de Septimo, & alijs in locis reperiuntur, virorum doctissimorum oculis dignissima. Obijt Florentiæ anno 1568.

W.

WILHELMI Abbatis Albæ ripæ *Epistola*, de quibus in bibliotheca egimus supra, extant etiam apud Reuerendissimum Vghellum, qui easdem propediem publicè iuris faciet, in bibliotheca quam præ manibus habet. In quinque illarum, quæ ad Henricum Clarævallis Abbatem missæ fuerunt, Author tractat de nouissima tuba seu, de extremo iudicio: aliæ aliquot agunt de verbo indisciplinato, &c. Vixit *Wilhelmus* anno 1178.

APPEN-

A P P E N D I X

N O M I N V M E T O P E R V M,

Quæ serius allata sunt, quam vt suis locis in
bibliothecâ disponi possent.

ANGELVS MANRIQUE (de quo in bibliotheca, supra) præterilla
quæ ibidem relata sunt, scripsit lingua Hispanica, stylo elegantî, ad pe-
titionem Serenissimæ Infantis Isabelle, Claræ Eugeniz, Belgarum
Principis, *Vitam Venerabilis Matris Anne d. Iesu, Carmelita Excalcia-
te.* Quæ vita iussu & sumptibus ipsius Principis impressa fuit Bruxellis,
anno 1631. apud Lucam Meerbeeckes in folio.

Idem, anno 1647. publicauit *Annalium Cisterciensium à se conscriptorum, tomos 3. & 4.*
Lugduni, in folio.

Brevi etiã prælo subiecturus *Commentaria sunt in vniuersam Summam D. Thomæ
Aquinas*, (quorum supra pariter mentionem fecimus) quam primum scilicet Ro-
mâ relatus fuerit tomis 11. quo nuper Auctor illum misit satisfactorius Bullæ Ponti-
ficiz, qua cautum fuit, ne quidquam de diuina gratia auxiliante, luci detur, sine
speciali Sedis Apostolicæ licentia.

Porro, Reuerendissimus & Illustrissimus hic vir, secundus fuit, qui ab erectio-
ne Collegij nostri Salmanticensis (id est, anno 1581.) S. Theol. lauream Doctora-
lem ibidem recepit, quod contigit anno 1613. postquam iam annis pluribus priua-
tim theologiam discuisset in monasterio de Palazuelos, et postea in dicto Salman-
ticensi collegio. Biennio post adeptum magistrerium (id est, 1615. publicam Scoti
Cathedram in Vniuersitate obtinuit, vtrò illi cedentibus omnibus antiquioribus
candidatis.

Anno 1618. ad Cathedram Diui Thomæ adscensum sibi feliciter fecit: inde, an-
no 1621. ad Cathedram moralis philosophiæ (quæ inter illas quæ ad Iubilæum me-
rita præbent, annumeratur) promotus, rursus anno 1630. vspercinam Cathedram
Theologiæ & tandem anno 1638. Patrimonia totius Vniuersitatis obtinuit. Quo an-
no etiã Hispaniarum Rex, illum in Ecclesiastem suam assumpsit. Anno 1641. Iubi-
læo, quod iuxta Apostolicas Vniuersitatis constitutiones conceditur omnibus qui
20. annorum spatio, Cathedram proprietatis rexerint, frui coepit. Ac tandem, anno
1644. ad Episcopatum Pacensem Lusitanicæ confinem assumptus fuit, quem etiam
num suum cum animarum fructu regit. Faxit Deus, vt annis adhuc plurimis, Re-
latio Reuerendis, & Eximij D. Abbatis Salmanticensis coll. D. Ildephonsi Perez.

ATHANASIVS DE CYCHO, vide infra, *Complutense collegium.*

ATHANASIVS PEREZ, Vrsariae monachus, vir pius & doctus, scripsit *Tomum grandem illustrium exemplorum*, quem cum iam approbatum & censuris requisitis munitum haberet, & prae lo iam iam subijcere decreuisset, mors intempestiva illum ex hac vita transferens, impressionem impedituit, seruat opus in bibliotheca eiusdem monasterij. Obijt verò Author anno 1645. Ex relatione eadem, scripto ad me missa.

B.

BENEDICTVS MARTINEZ, Vallis ecclesiarum monachus, eiusdemque postea cenobij, & lunqueræ Abbas, *Discus sus morales pro Cons. ionatoribus tenuit*, Volumen grande, iam à supremo Senatu reuisum & approbatum; quod tamen auctor, morte præuentus, publicare non potuit: at studiosè asseruat in bibliotheca vallis ecclesiarum. Ex relatione eadem quæ supra, Ildephontij Perez.

BERNARDVS ALPHONSVS, Superatensis monachus, scripsit, *Acuta & grania Commentaria in Cantica Canticorum, in sensu literali & morali*: Item vulgari, seu Hispano idiomate, *Tomum alium de Peregrinatione, & Predicatione S. Iacobi in Hispania*. Denique *Volumen 3. de Immunitate Ecclesiarum*. Quod opus viris doctissimis tumè probatur, tamet si idiomate etiam Hispano conscriptum sit. Quæ omnia defectu mediolorum seu sumptuum, auctor nondum publici iuris facere potuit, sperantur tamen opera cuiusdam Patroni, breui lucem visura. Viuit adhuc Author hoc anno 1649.

C.

CHRYSOSTOMVS CABERO (de quo etiam supra in bibliotheca) Vallis ecclesiarum monachus S. Theol. Doctus, fuit quandoque sui cenobij, ac etiam Complutensis collegij Abbas; & post professionem Philosophiæ priuatam, in eadem Complutensi Vniuersitate primum Philosophiæ moralis professor; inde ad Cathedram sacrorum bibliorum promotus; tandem primariam Scoti summo omnium plausu adeptus Edidit, præter illa quæ supra ex Phœnice, tetulimus, *3 diuina Commentaria in 8 libros Physicorum*. Item, *In libros de Anima & de Generatione*, quibus totum Philosophicum cursum compleuit, cum insigni profectu Iuuentis Complutensis. Scripsit insuper, & prae lo nunc adaptat, *Volumen magnum Consiliorum moralium*. Opus egregium, & quod in omnium est votis, eo quod Author, ob felicitatem in nodis & difficultatibus conscientiæ dissoluendis, in summa, apud doctissimos quosque veneratione habeatur. Interim, scholastica quoque studia continuans, *Commentaria in 2. diuina Thomæ*, quorum publicationem hætenus impedituit aduersa eius valetudo. Superest etiam adhuc hoc anno 1649. Relatio Hispanica quæ supra.

CYPRIANVS HVERGENSIS de hoc clarissimo viro multa diximus in bibliothecis quibus nunc addenda in primis iudicavi, verba ipsa Ignatij Firmini Abbatis Firentiensis, quæ de eodem Cypriano scribit in Præfatione quam præfixit commentario ipsius Cypriani in Iob, hoc modo:

De cæteris vero Cypriani scriptis, quæ de re polliciti sumus te admonere, iuxta diversitatem styli, ac formæ scribendi, scias, optime lector, quod præter Commentaria in prophetam Nahum, & in Psalmum 38. & 129. quæ ante 201. annos, ipso Authore vivente, prodierunt, & præter hæc, quæ nunc in lucem edimus, in Iob, & Canticum Canticorum Commentaria, extant etiam hæc quæ sequuntur, iuxta ordinem librorum sacre scripture:

Isagoge in totam sacram scripturam.

De Opificio mundi Commentaria, lib. 3. In librum Psalmorum Isagoge, quinque longissimæ Tractatibus contenta:

In psalms 8. & in psalm. 22. & in psal. 44. & 54. Conceptus, cum triplici textui transiitione iuxta veritatem Hebraicam.

In Psalmum 7. Commentaria.

In Psalmum 67. Meditationes.

In Psal. 109. Commentaria. &c.

Sequuntur alia opera, quæ in bibliothecâ recensentur, quibus enumeratis, iterum laudat:

Hæc sunt quæ ex Cypriani lucubrationibus inuenire potuimus: quamvis minime nos lateat, alia nonnulla non minoris eruditionis quam hæc quæ retulimus, perisse: ex quibus, est istud egregium opus, summisque viris exoptatissimum, de Symboli Mosaicis, ab ipso Authore summis laboribus, summoque ingenio elaboratum, in quo tota est Cypriani summa eruditionis consistens: quod ab aliquo lapsario, cum magno totius utilitate damno, & doctorem stomacho, surreptum, nunquam reperire nobis contigit. Huc usque Firminus.

Reuerendissimus & Eximius Abbas Salmanticensis Ildefonsus Perez, in Relatione ad me missâ, scribit, præter hæc omnia, asseruari in bibliothecâ collegij Salmanticensis, duo alia eiusdem Cypriani opera, scilicet,

Commentaria in 2. epistolam diui Pauli ad Timotheum. &

De ratione mensuræ, & Instrumentorum usu, apud veteres Hebræos.

His adiungit insigne Elogium doctores Cypriani, desumptum ex epistolâ nuncupatoriâ, quam Commentario eiusdem in Psal. 38. præfixit Petrus Pontidonius, his verbis:

Hanc Davidis Cytharam, cum multi antiquis temporibus, ex Sapientissimis atque Sanctissimis hominibus, suis manibus excepissent, iuvenndè atque suaui ter ceperunt: atate vero nostrâ, hæc in parte iure optimo Academia Complutensis suo Cypriano, imo vniuersa Hispaniâ gloriari potest, qui in credibili sapentiâ, & exactâ antiquitatis, & linguarum peritiâ, multarum rerum & disciplinarum omnium cognitione, postremo vero in auditiâ eloquentiâ huius Cytharæ fides ita pulsaet, ut illum graute & honestè dicentem, dulciter que canentem, illi is hæc Schola ingenti applausu & acclamatione prosecuta sit. Numerosa confluxit in eius celeberrimum studiorum multitudo: multi grauiissimi homines, sapientissimi viri, copiosa nobilitas, quin & (quod mirari sæpè soleo) consueti iam atate Senes, hæc

culis innixi, suis sedibus ad eum audiendum excitantur, partim vt germanum dignarum scripturarum sensum deprehendant, quem ille summo studio investigare contendit, partim vt eius sapientiã eum summã eloquentiã coniunctã perfruantur. Quid plura? è mortuis credas *Atheniensem* illum *Periclem* excitatum, aut *Herculem Gallicum*, qui iniectis suauissimis catenis hominum auribus, illos trahat sponte sequentes. Et cum eius *Gymnasium* tantã doctissimorum hominum multitudine confectum videris, illud maiori quodam iure, *Academia* appellari posse iudicabis, quam illam præclaram *Isoeratis* domum, in quam veluti in commune quoddam omnium disciplinarum *Emporium*, vniuersa *Græcia* confluebat. Huc vsque *Fontidonius*. Cæterum,

Complutense ordinis nostri celeberrimum collegium, ex quo memoratus prodijt *Cyprianus*, plurimos alios protulit celeberrimos doctores, æternã memoriã dignissimos, præter illos quos diuersis locis tam in bibliotheca quam in hoc appendice recensuimus, tamen nulla fortè hæcenus opera publicauerint; inter quos eminent, magister *Gregorius Saenz*, *Morerolensis* monachus, & magister *Albanus de Cacho* *Supereratenis* cœnobij monachus, & frater germanus *Dionysij de Cacho* (de quo in bibliotheca) quorum scripta tamen nondum prælo subiecta sunt, tamen plurimum desiderantur, & à Professoribus publicis passim citantur cum laude & veneratione, vt etiam scripta ipsius *Dionysij* memorati. Teste Relatore nostro supra citato.

D.

DIONYSIUS ARRIOLA, Vallis bonæ monachus, S. Theologiae in Complutensi nostro collegio cum acclamatione Professor.

De *Benedictionibus Patriarcharum* (super caput 49. *Geneseos*, commentaria eruditissima, reliquit, quæ in bibliotheca collegij *Salmanticensis* seruantur manuscripta. Ex relatione, quæ supra.

DIONYSIVS DE CVCHO, vide supra, *Complutense collegium*.

E.

EVGENIUS MARTINEZ (alius ab illo, de quo in bibliotheca) Vallis ecclesiarum monachus, *Oilæ* primum, dein, sui Vallis ecclesiarum Præsul, postea solitudinis amore ductus, in grangiam quandam cœnobij sui secedens, solo pane & aqua contentus, per annos (plus minus) duos solitariam ibidem vitam duxit; quo tempore, in sensu mystico, non minus eruditè quam pie, caput 25. *Exodi*, & *Prophetiam Ionæ*, ex integro, exposuit. Biennio hoc elapso, Deus pietatem & penitentiam deuoti Præsulis nouo quodam prodigio confirmare visus fuit; nam cum iam tentasset illum eadem penè plaga, qua sanctissimus *Iob* se multum affligi clamabat, cum dicebat, qui me comedunt, non dormiens postea *Eugenio* ex hac vita migrante, multitudo illa pediculatorum è corpore illius in modum formicarum discedens in planitiem grangie conglomeraata simul repente periit, interitu suo quodammodo restituta se iam suo muneri satisfacisse, quod nullum aliud fuerit, quam viri Deo amabilis penitentiam perficere & probare.

gnitatibus inuitis consumpsit, penè sine intermissione ad Deum clamasset; dimicte me paululum vt plangam peccata mea; tandem in generali congregatione, menſe Mayo, anni 1647. celebrata, violenter quodammodò ſe ſibi rapuit à fratribus, vitamque priuatam in monaſterio ſuæ profeſſionis amplexus, per ſpatium vnus anni (quo ſolum ſuperuixit) totum ſe Deo, ac orationi impendit, donec per tres generales confeſſiones, & quotidianas ferè particulares, dilutis iam ex integro anteactæ vitæ maculis, & infirmitatis nenis, ex hac mortali vita, ad immortalẽ commigravit (ſummo ſui relicto deſiderio) die 16. menſis Aprilis, anno 1648. huius viri celebrem mentionem facit Reuerendiſſ. Angelus Manriquez loco in bibliotheca citato. Ex relatione eadem.

I.

ILDEPHONSUS A CRUCE, ex congregatione Alcobaciens, Tomos duos, quos *Speculum Religioſorum nominat, Luſitano idioma, pie, eruditèque edidit, Vliſſipone, apud Petrum Craesbeeck, anno 1622. in 4°.*

ILDEPHONSUS PEREZ, Vallis eccleſiarum profeſſus, anno 1629. Magiſterij lauream Salmanticæ percepit, cum antea per decem & octo annos, tam in priuatis ordinis collegijs, Palatioleſi nimirum, & Monte ramiens, quam in publicis Vniuerſitatum Complutenſis ſcilicet, & Salmanticenſis, Lectoris munus exercuiſſet: ex quibus 18. annis, quatuor Reuerendiſſimi magiſtri Ludouici Bernaldi de Quiros ſubſtitutum egit in exponendis Biblijs, in publica Vniuerſitatis Salmanticenſis ſchola. Hinc Reuerendiſſimo Petro de Andrada in regimine collegij Salmanticenſis ſubſtitutus, triennio ibidem peractò, ad ſuum Vallis eccleſiarum monaſterium promotus fuit; inde in generali capitulo, totius congregationis diſſinitor & cenſor creatus, peractò illo munere Vallis Dei Abbas ſalutatur: ac poſt triennium Salmanticenſi collegio reſtitutus, ruruſ in capitulo generali anno 1644. celebrato, diſſinitor & cenſor Ordinis electus eſt; tandemque anno 1647. denuo Salmanticenſis collegij Præſul declaratus fuit; qua dignitate in hodiernum uſque diem, ſumma cum nominis claritate fungitur, breui, haud dubiè, ad altiora promouendus. Porro, ne tempore quo extra Vniuerſitatem vixit, otio torpiſſe videretur, illud ſibi ſtudium elegit, quod & monachali inſtituto, & profeſſui ſpiritali aptius iudicaret; ideoque, *Propheta Zacharia interpretationem aggreſſus, in ſenſu litterali totum Prophetam expoſuit: cui expoſitioni, diſcurſus morales ad ſeptem priora capita adijcens, volumẽ tam ferè perfectum, prælo dare intendit.* Inſuper, & aliud, quod, *Antidotum ad expoſitionem Regula magiſtri Caramuelis,* appellat: in quo, de obligatione Regulae, de diuino officio, de his, quæ obſeruantiam votorum concernunt, ac tandem, de poteſtate ac iuriſdictione capituli generalis, Domini Ciſterciens, ac Abbatum Patrum, Generaliſque Reformatoris Hiſpaniæ, diſputationes continentur. Plura alia præclara huius viri opera nobis ſpondent, exquisita eiudem doctrina, viuidum & ſubtile ingenium, ac ad ſtudia propenſio. Huic debeo integrum, ferè, hunc appendicem, quem nuper, vna cum humaniſſimis ſuis litteris, mihi tranſmiſit. *Viuat itaque annis adhuc plurimis, ordinais ſui ſplendor & illuſtrator eximius.*

N.

NICOLAUS BRAVVS, de hoc viro, ad ea quæ in bibliotheca diximus, adnotanda iudicauimus, 1. Illum fuisse tertio Superatenfis sui cœnobij, insuperque Salmanticensis collegij, Sacrorum-mæniorum, & Marriti Præfulem; pluries item Diffinitorem generalem ac censorem, & tandem, monasterij de Oliua ex præsentatione Regis, Abbatem perpetuum.

2. Librum ipsius de potestate Generalis, &c. quem inscripsit: *Tractatus monasticus, de iure ac potestate regularis obseruantie Hispaniæ, &c.* impressum fuisse anno 1647. in monasterio de Oliua.

3. Commentaria in Regulam, seu potius, *notas litterales in Sanctam Regulam, &c.* adhuc sub prælo fuisse dum anno 1648. è viuis sublatus fuit, non sine ingenti dolore doctorum omnium, quibus obraram suam doctrinam, religionis obseruantiam, pietatem summè erat venerabilis.

P.

PAULVS DE MENDOZA, de quo etiam in bibliotheca nostra egimus, primum in Complutensi collegio, publicus (per annos plures) conelionatoꝝ extitit, ubi, vitæ sanctimoniam cum eloquentia coniungens, tantam nominis celebritatem assecutus est, vt à Rege in ecclesiastem assumeretur, vt ibidem vidimus.

Porrò opus ab illo conscriptum, cuius etiam mentionem fecimus, propriè titulum refert: *Homo iustus & bonus* est varia eruditione refertum, & iam pridem reuifum, approbatum, & rubricatum, adeoque prælo paratum, seruatorque modò in bibliotheca collegij Salmanticensis. conscriptum autem est idioma Hispano. Cuius publicationem sola Authoris mors retardauit. Cæterum,

Reliquit & aliud opus manuscriptam, cuius titulus est: *Regimen bonum Christiani Principis, iuxta doctrinam Angelici magistri S. Thomæ, quinti ecclesie doctoris, cum quibusdam introductionibus ad factiorem intelligentiam eiusdem Sancti.* Opus hoc etiam valde eruditum & egregium perhibetur, quamuis vulgari quoque idioma conscriptum, eius publicatio morte præter Authoris præpedita fuit, qui obiit sub initium anni 1599. in monasterio de Benauides. Relatio Hispanica supra citata.

PETRVS DEL OVIEDO, de quo pariter in bibliotheca actum; cum circa annum 1629. translatus fuisset ad Cathedram Episcopalem de Quito, in Peruenfi Regno, nouissimè anno 1646. creatus fuit Archiepiscopus Charchensis, in eodem Regno, ubi adhuc superesse creditur. Constat autem illum sapius tentasse dignitati renunciare, & iam de facto, amore solitudinis & quietis iam pridem renunciaffet, nisi supremus Indiarum Senatus obstitisset, precibus suarum orationum commotus, quæ tam docto, benigno, & suauis pastore priuari nolebant.

PLACIVS DE ARBRËTO, S. Theol. Ductor, Superatenfis monachus, virtutè & doctrina insignis, olim Artium, in Meyrensi, & in Complutensi collegio Theologiæ

per annos plures Professor summa cum laude & acclamatione totius Vniuersitatis, deindè sui monasterij Superati electus Abbas, nunc Meyrensi p. æ. st. collegio, vbi *Annales Cistercienses Illustrissimi Angeli Manriquez Pacensis Episcopi, ex Latino idiomate, in Hispanicum à se traductos*, poliendo adaptat prælo, vt omnibus, sapientibus & insipientibus prodesse possint: quod opus in omnium est votis, & quantocyus expectatur.

Insuper, in *Compendium redegit, vitam venerabilis. Anac de Jese, quam latè contexterat Illustrissimis Pacis Julie Episcopus*, vt suprâ annotauimus, littera A. Porro, semper aliena illustrat, nec propria hæctenus luci dedit (*tametsi præclaras lacubrationes apud se habeat*) ne appetitus laudis subrepat, quem omnimodis fugere contendit, & vt publicæ studeat utilitati, simul cum humilitate non vulgari, sed rara, singulari, & mirabili, proptereaque, gloriosa, & omnibus nota. Cæterum, Compendium memoratum impressum fuit Salmanticæ, in 8°. apud Franciscum Roales, anno 1642.

S.

SALMANTICENSIS Vniuersitas virorum doctissimorum fecundissima parens, plurimos sanè æternâ memoriâ dignissimos ordini nostro protulit doctores. Quorum non pauci cathedras publicas obtinuerunt, aut ad Ecclesiarum regimen promoti fuerunt. Maxime ab anno 1581. quo ibidem collegium nostrum exstrui cæptum est, quos operæ pretium iudicavi, per ordinem hic recensere, tum in historicorum gratiam, & piam monasteriorum æmulationem; tum etiam ne tantorum virorum memoria pereat, præsertim eorum qui bibliothecæ nostræ, suprà inserti non sunt.

Igitur, anno 1597. primus ibidem doctoralem lauream obtinuit Reuerendissimus *Ludovicus Bernaldes de Quinos*, qui anno 1604. à suo Spinz monasterio, in quod (peracto totius congregationis regimine) secesserat, ab Vniuersitate euocatus, publico assignato stipendio, extraordinariæ lectionis onus pro sacrorum Bibliorum exponendâ doctrinâ suscipere est coactus. Anno 1620. primam eiusdem Facultatis Cathedram sine Riuali, accepit, quam summo totius Reipub. plausu & utilitate moderatus est, vsque ad annum 1629. quo è viuis discessit, cum incredibili omnium dolore.

2. Qui ad eiusdem magisterij honorem peruenit, Illustrissimus fuit *Angelus Manriquez* (anno 1613.) Hortensis monachus, nunc Pacis Iulie Episcopus. De quo plura diximus partim suprâ in hoc appendice, littera A. partim in bibliothecâ, suo loco.

PETRVS DE ANDRADE, Vallis bonæ monachus, post annos aliquot quibus lectoris munus in Salmanticensi collegio, cum approbatione non mediocri obiuerat, ad magisterij lauream peruenit, anno 1623. Triennio sequenti, quo Reuerendissimus Angelus Manriquez toti congregationi Hispaniæ Generalis reformator præfuit, ipse in huius locum collegij Salmanticensis Abbas subrogatur: quâ functus dignitate, Diffinitor electus, sponte (maioris perfectionis adipiscendæ amore) in Vallem bonam secessit, indè sequenti triennio ad supremum Reformatoris apicem euectus

euectus, immaturâ mortē (non sine vniuersæ congregationis dolore) antè dignitatem deseruit, quam desereretur ab illâ; anno 1633.

ILEDPHONSUS PEREZ (de quo supra) 4. loco magisterij laureâ insignitus fuit, anno 1629. vt iam diximus, litterâ, I.

Illustrissimus ac Reuerendissimus *Christophorus de Lazarraga*, Spinæ monachus, & Salmanticensis collegij alumnus, adhuc iuuenis, & qui vix auditorem egerat, propter mirabilem ingenij subtilitatem, eiusdem collegij Salmanticensis Lector destinatur, anno 1627. Ab vniuersa Academia expetitus, in gremium magistrorum admittitur, summo omnium plausu, statimque agere cæpit Cathedrarum candidatum, & anno 1632. Scoti lecturam obtinuit; dein Cathedram Diui Thomæ, anno 1636. & rursus anno 1638. primariæ Cathedræ moderator eligitur. Sequenti anno, 1639. ætati vix 42. ætatis compleisset, ad Ecclesiam de Chiapâ, noui orbis, à Rege Catholico designatus, antequam Summus Pontifex electionem confirmasset, eodem anno; ad Cartaginensem Ecclesiam eiusdem orbis, promotus fuit. Quam cum felicissimè in omnibus rexisset, superiori anno 1648. mense Februariò, à perfidis nonnullis (quibus inuitus erat, quia Deo, Regi, & Reipub. fideliter seruiebat) veneno (vt fama est) inter cibos emissio, ipse simul cum præfecto vrbis, & alijs plurimis, è viujs (proh dolor) summo honorum omnium dolore, aufertur.

PETRVS DE OVIEDO, alius à superiore, Montis Sion extra muros ciuitatis Toletanæ, professus, sextus extirpit, qui ex eiusdem Salmanticensis collegij alumnis, magisterij lauream adeptus fuit, anno 1636. & iam, sine dubio, cathedram obtinisset, nisi generale Capitulum congregationis Hispanicæ, illarum ambitionem interdixisset, ob plura inconuenientia, repugnantia monasticæ modestiæ, quæ necessariò interuenire debuissent, pro illo tempore, quo illarum electio ad scholasticorum suffragia redacta erat. Inde occasione arrepta, anno 1644. Abbas sui monasterij Montis Sion eligitur, & tandem anno 1647. monasterij de Ouila creatur Præsul, quod munus hodiè summè cum laude moderatur.

Anno 1643. post cultum philosophiæ, & aliquot annos in theologiæ lectura feliciter transactos, *Franciscus de Roy*, & *Mendoza*, Vallis Paradyfi monachus, magisterij lauream condecoratur, qui hodiè, Cathedrarum eiusdem Facultatis, summa Academicæ gratulatione, candidatum agit. Ab omnibus amatus, pro sua modestia, & vrbantate, pro suo ingenio, docendique facundia, & perspicuitate; tam ex suggestu scholastico, quam ex concionatorio expectabilis, acclamatusque valdè.

HENRICVS DE LA GARMA, Vallis Ecclesiarum monachus, Scholæ Thomistarum addictissimus, ingenij verè ignei, acris, & acutissimi, lauream obtinuit, anno 1645. candidatum Cathedrarum agebat, summo totius Academicæ gaudio & expectatione (conceperant namque talem de ipso spem, non solum congregatio ordinis nostri, & Academia ipsa, sed & supremus Senatus regius, quod decori & splendori foret non tantum ordini suo, Academicæque, at toti etiam Hispaniæ) verum, immaturâ mortē illum de medio nobis sustulit Deus anno 1647. mense Iunio; cum recenter Diffinitor congregationis esset creatus. Illud autem hęc specialiter adnotandum ve-

nic, non idèò Henricum hunc in ambitione Cathedre fuisse prælatum magistro Francisco de Roys, quia altius de eo sentiret congregatio, sed vt inuidie occasio- nem omninò de medio tolleret: vnde Generalis reformator disposuit & decreuit, quod ille in hoc munere præcederet, qui, etsi esset posterior gradu magisterij, an- tiqrior inueniretur in lectura, & professione.

SEBASTIANVS DE LA PARRA, sic namque scribendum est, non autem, Parias, vti male scripsit Henriquez in Phœnice reuiuifcente, & post illum, nos supra in bi- bliotheca.

T.

THEODORVS PYRES, religiosus Dunensis, S. Theol. Doctor &c. præter illa quæ suo loco in bibliotheca recensuimus, scripsit quoque *Tractatum insi- gnem de Immaculata Conceptione Beatissimæ Virginis*. Qui adhuc Dunis extat in biblio- theca manuscripta.

F I N I S.

CHRO-

CHRONOLOGIA
ANTIQUISSIMA
MONASTERIORVM ORDINIS
CISTERCIENSIS,
A QVADRINGENTIS (ET QVOD EXCVRRIT)
ANNIS CONCINNATA,
EX PERVETVSTO
DVNENSIS BIBLIOTHECÆ
CODICE ERVTA,

E T

Certioribus aliarum aliquot Abbatiarum
monumentis suppleta,

P E R

R. D. CAROLVM DE VISCH,
Religiosum ac Priorem de Dunis.

P R Æ F A T I O
A D L E C T O R E M.

RÆMONITVM te velim (candide Lector) maximam esse discrepantiam inter scriptores ordinis, & diuersorum monasteriorum chronologias, siue manuscriptorum tabulas, quoad annos fundationum monasteriorum ordinis, maxime à aliquot immediatè sequentium Miorimundum. Plures chronologie, inter quas etiam Cisterciensis (provt nuper edita est per Reuerendum admodum D. Gasparem Longelinum) anno 1117. nullam Abbatiam fundatam referunt; sed anno 1118. 1. omnium ponunt Prulliacum, 2. Curiam Dei, 3. Bonam vallem, 4. Sauigniacum, 5. Abbatiam 3. Fontium &c. Alia antiquior ordinis chronologia (quam in Annalibus suis annuatim producit Reuerendissimus Angelus Mauriquez Pacis Auguste Episcopus) Bonam vallam reijciens in annum 1119. eidem anno integro preponit ceteras quatuor. Ipse Mauriquez, Bonam vallam scribit inceptam anno 1117. perfectam verò 1118. Quo anno etiam fundata putat, Prulliacum, Curiam Dei, Tres Fontes, & Fontanetum. Carpit autem chronologias & authores omnes, ad hunc annum etiam Sauigniacum referentes; nominatim (ad annum 1118. cap. 2. numeris 7. & 8.) acriter inuehitur in antiquam ordinis chronologiam, quam tot ferè dicit scaterere erroribus, quot annos signat. Quæ censura tamen si æquo rigidior videatur, reuera tamen negari non potest, eandem chronologiam in multis esse erroneam, provt etiam est illa, quam vulgavit Longelinus, vt facillimè curiosus lector deprehendet. Specialiter autem quoad Sauigniacam immeritò reprehendi censeo illos, qui illud referunt ad annum 1117. aut saltem 1118. Quandoquidem vel ipso Mauriquez teste, tomo 2. Annalium, ad annum 1148. cap. 7. cum B. Serlo Sauigniacensis Abbas, coram Eugenio 3. Pontifice in capitulo generali Cistercij, monasterium suum cum tota filiatione ipsius (quæ triginta constabat monasterijs) Diuo Bernardo tradidisset, tantum à capitulo ipso generali, & Pontifice, grauitati congregationis huius delatum fuit vt Sauigniacum, Caput congregationis, preponeretur omnibus filiabus Cl. vallis. Cetera quoque monasteria eiusdem filiationis, attentâ antiquitate foundationis, eorumque celebritate, hinc inde permissi, ce-

permiscerentur alijs monasterijs ordinis; atque ita, secundum permutationem tunc factam, imposterum singula monasteria fundata censerentur. His consonat N°. Eximius Dominus Matthaus Pillaert, ex religioso Dunensi, & S. Theol. Doctore, Abbas Claravallis 36. in Speculo suo ordinis Cisterc. lib. 2. cap. 22. Simile praelationis privilegium alia quoque celebriora monasteria consecuta sunt, ut Carracetum in Hispaniâ, Obazina, &c. Hinc cum monasterium 3. Fontium, 1. alias Claravallis filia, fundatum sit ad minus anno 1118. aut etiam (secundum plurimos non parvæ auctoritatis) anno 1117. prudenter in ordinis chronologijs ponitur Saigniacum anno 1117. aut saltem 1118. Porro quia chronologia nostra Dunensis Saigniacum & 3. l. ontes referens ad annum 1117. (ut notat etiam Henriquez in Menologio, 23. Aprilis) antiquissima est, ut potè quæ scripta videtur antiè annos quadringentos, & 40. aut 50. quandoquidem non agnoscat ullum monasterium post annum 1188. fundatum, indicavi ab illâ non esse recedendum in tantâ discrepantiâ, & confusione reliquarum chronologiarum. & scriptorum ordinis; præsertim cum nostræ etiam consentiat ipse Henriquez, sub finem Fasciculi sui, ubi recensens filiationem Claravallis, expressis verbis dicit: monasterium 3. Fontium in Diœcesi Cathalunensi, fundatur anno 1117. Accedit, non videri valdè verisimile, Claramvallem fuisse triennio sine generatione, cum tamen passim posteriora monasteria, 2. aut etiam 1. foundationis suæ anno, filias producerint, ut patet in Bonavalle, respectu Mansiade &c. Atque hec de Saigniaco & 3. Fontibus. Iam quoad Prulliacum, & Curiam Dei, omnes omnino chronologiæ quas hæctenus vidimus, illa referunt ad annum 1118. licet Longelinus, posterius hoc monasterium dicat fundatum pridie Kalendas Maij; prius verò solam 15. Kalendas Septembris eiusdem anni. Quod si verum esset, videretur Curia Dei præferenda Prulliaco, quod contra omnes esset authores. Fatetur tamen Manriquez, Curia Dei initia esse obscura. Nos anno 1117. utrumque monasterium hic collocamus, ut potè antiquius 3. Fontibus, saltem ex communi scriptorum calculo, licet non desint chronologiæ, quæ 3. Fontes præponant Prulliaco.

Ad Bonam vallem quod attinet, Manriquez supra, n. ordicus sustinet referendam ad annum 1118. provt etiam refertur in Chronologiâ Cisterciensi apud Longelinum; quibus etiam consentit chronologia nostra Dunensis, licet ipse Longelinus in notitiâ suâ Abbatiarum, illam scribat fundatam solum anno 1119. conformiter antiquæ chronologiæ ordinis, apud Manriquez, ad eundem annum cap. 8. Quoad alia quoque monasteria, hinc inde etiam satis magna est discrepantiâ Chronologiarum, in annis foundationum, in qu. varietate adhaerendum etiam duximus antiquissimo nostro exemplari, donec quæpiam maiori claritate illud conuincat. Existimo autem discrepantiâ hanc magnâ ex parte hinc contigisse,

1. quod quidam scriptores & chronologiæ monasteria quædam tunc fundata

scripserint, quando vel fundationes inchoatæ fuerunt, vel loca fundationum, aut etiam prius fundata monasteria, ordini oblata fuerunt, cum tamen alij dictas fundationes referendas iudicauerint ad annum & diem, quibus religiosi ad loca sibi oblata transmissi, eorum possessionem adierunt, quod sæpius contingit pluribus mensibus post 1. oblationem. 2. potuit & discrepantia aliqua oriri ex insertione (de qua supra) monasteriorum lineæ Sauvignacensis, dum non æque certè alijs monasterijs innotuit, quo loco singula eorum essent inserenda. 3. quia plura reperiuntur monasteria eiusdem nominis, diuersis temporibus, & in diuersis regnis fundata, ex quibus chronologista unum subinde pro alio posuerunt. 4. denique, (& fortè præcipue) quod antiquæ ordinis chronologie fundationes monasteriorum continentis annos incipiant à mense Aprili, aut circiter, ad eò ut 3. menses qui apud nos priores sunt, scilicet Ianuarius, Februarius & Martius, ibidem sint ultimi: quo factò, antiqui chronologista videntur hic sig nasse annos, incipiendo à r. fundatione Cistercij, id est à 21. Martij, vel (cum ipsi essent Galli) morem Gallorum secuti sunt, qui communiter annos tunc incipiebant, vel à Paschatis die, vel ab Incarnatione Domini, 25. Martij, ut referunt Couarruias, tom. 2. var. cap. 12. & Bartholomæus Casanæus, in catalogo gloria mundi, parte 12. consid. 3. & plures autem aliarum provinciarum scriptores, mensium legitimum ordinem volentes sequi, monasteria quæ in Ianuario, Februario, & Martio fundata legebant, præposuerunt ijs, quæ Aprili, Mayo &c. adscribebantur; cum tamen alij (& melius) illa reiecerint in annum sequentem. Dunensis nostra antiqua chronologia, morem communiter sequitur Gallorum iam dictum, quem nos proinde hic etiam sequemur. **Valc.**

ANNO AB INCARNATIONE DOMINI,

Millesimo nonagesimo octavo, 12. Calendas Aprilis, fundata est Abbatia Cisterciensis, in Burgundia, in Dicecesi Cabilonenfi, ex qua prodierunt sequentia omnia monasteria:

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatie.</i>	<i>Patrie.</i>	<i>Diceceses.</i>
A nno Domini 1113. Cal. Iulij.	Abbatia de Firmi- tate	In Burgundia	Dicec. Cabilonenfi.
Anno 1114. prid. Cal. Iunij.	Pontigniacum	In Campania	Antifiodorensis.
Anno 1115. Eodem anno.	Claravallis Morimundus	In Campania In Campania	Lingonenfi. Lingonenfi.
Anno 1117. Eodem anno Eodem anno Eodem anno	Prulliacum Curia Dei Saigniacum Abb. 5. Fontium.	In Bria In Gallia In Normannia In Gallia.	Senonenfi. Aurellanenfi. Abrincenfi. Cathalonenfi.
Anno 1118. 5. Idus Iulij.	Bonavallis	In Delphinatu	Viennenfi.
Anno 1119. 9. Calas Nouembris.	Bonus radius	In Gallia	Antifiodorensis.
4. Cal. Nouembris 3. Idus Nouembris Eodem tempore 11. Cal. Aprilis	Fonteneton Manshada Caduinnum Bellavallis.	In Burgundia In Aluernia In Vasconia In Burgundia.	Eduenfi. Viuanenfi. Cadurcenfi. ifuntinenfi.
Anno 1120. 8. Cal. Maij Calendis Maij	Dalona De Ciuitate aliàs, Tiliatum	In Gallia In Italia	Lemouicenfi. Aquenfi.
3. Cal. Iulij	De Eleemofynâ	In Gallia	Carnotenfi.
Anno 1121. 10. Cal. Maij 5. Idus Iulij.	De Crifta Eufiacum	In Campania In Gallia	Lingonenfi. Laudunenfi.
Circa idem tempus 8. Cal. Octobris.	Bonus locus De Oratorio	In Gallia In Gallia	Lemouicenfi. Andegauenfi.

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatie</i>	<i>Patrie</i>	<i>Dioceses.</i>
Anno 1122. Prid. Cal. Febr.	Verus Campus	In Germania	Colonienfis.
Anno 1123. 10. Cal. Maij 12. Cal. Augusti	De Bullione Locedium	In Vasconia In Italia	Lectorenfis. Vercellenfis.
Eodem anno	De Gondonio	In Vasconia	Agennenfis.
Anno 1124. 8. Cal. Aprilis 3. Cal. Aprilis 19. Cal. Decembris	Lucella Fons Ioannis Iouiacum, siue, de Bosco	In Germania In Gallia In Gallia	Basilcenfis. Senonenfis. Senonenfis.
Eodem anno	Bonavallis	In Gallia	Pictauienfis.
Anno 1126. Idibus Aprilis 8. Cal. Augusti	Mons petrosus De Furneis, seu, Fornessia	In Aluernia In Anglia.	Claromontenfis. Eboracenfis.
Anno 1127. Idibus Iulij Eodem die 15. Cal. Octobris Eodem anno	Ebracum Igniacum Carracetum Castaneola	In Germania In Gallia In Hispania In Italia	Herbipolenfis. Rhemensfis. Asturicenfis. Parmentis.
Anno 1128. 8. Idus Iulij 7. Idus Septembris Calendis Nouemb. Eodem die 8. Idus Februarij	Caladia Rigniacum Bellus Becus Valles Sernay Walkenreda	In Campania In Gallia In Normannia In Gallia In Thuringia	Viridunenfis. Antifiodorensfis. Rothomagenfis. Parisiensfis. Moguntinenfis.
Anno 1129. 8. Idus Maij 5. Cal. Octobris 3. Cal. Octobris 5. Cal. Nouembris Eodem die 3. Idus Decembris	Locus Regius Vallis lucens Landesium Wauerleya Chalocerium Vrbi campus	In Gallia In Gallia In Gallia In Anglia In Gallia In Gallia	Bituricenfis. Senonenfis. Bituricenfis. Wintonienfis. Andegauenfis. Nouiomagenfis.
Anno 1130. 8. Cal. Augusti	S. Angeli Fulcardi mons	In Italia In Normannia	Ciuitatenfis. Rothomagenfis.

MONAST. ORDINIS CISTERCIENSIS.

277

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatie</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioeceses.</i>
4. Idus Septembris	Pura Sylva, id est, Begardt	In Britannia	Trecarentis.
Idibus Septembris	Runa	In Styria.	Salzburgensis.
Eodem tempore	S. Marcelli	In Gallia	Cadurcensis.
8. Cal. Nouembris	Nerhium	In Anglia	Landauenfis.
Calendis Martij	S. Andreae de Guffer.	In Normannia.	Sagienfis.
12. Cal. Aprilis	Bugeria.	In Burgundia.	Eduensis.
Eodem anno	Reuna	In Sueria.	Lincopenfis.
Anno 1131.			
5. Cal. Iulij	Carus locus	In Burgundia	Bisuntinenfis.
Eodem die	Nouum Castrum	In Germania.	Argentinenfis.
Idibus Iulij	Alnetum	In Normannia	Buocensis.
8. Cal. Augusti	Efchaileium	In Gallia	Senonenfis.
3. Cal. Augusti	Geibentum id est, Relec, ieu Karler	In Britannia	Leonenfis.
Eodem die	Buxeria	In Gallia	Andegauenfis.
Nonis Nouembris	Miratorium	In Gallia	Lugdunenfis.
Eodem die	S. Andreae di Sesto.	In Italia	Genuenfis.
Eodem tempore	Bonus mons	In Sabaudia	Gebennenfis.
Item	Tinteroa Maior	In Willia	Meneuenfis.
8. Cal. Octobris	Volcoldirode	In Thuringia	Moguntinenfis.
Eodem tempore	Cheriacum	In Gallia	Laudunenfis.
3. Nonas Martij	Longus pons	In Gallia	Sueffionenfis.
Eodem die	Rieuallis	In Anglia	Eboracensis.
5. Idus Martij	Aureavallis	In Ducatu Luxemburgico.	Treuirenfis.
7. Cal. Aprilis.	Teolocus, seu Thulleium	In Burgundia	Lingonenfis.
Eodem anno	Morerola	In Hispania	Zamorrenfis.
Anno 1132.			
9. Cal. Maij	De Porta	In Saxonia	Naumburgenfis.
Eodem die	S. Ioannis de Tarauca	In Portugallia	Lamacensis.
Eodem die	S. Sulpicij	In Sabaudia	Bellicensis.
5. Cal. Maij	Quareria	In Anglia	Wintonienfis.
6. Cal. Iunij	Sancti Benedicti	In Vepria	Metenus.
4. Nonas Iunij	Clarus Fons	In Burgundia	Bisuntinenfis.
6. Cal. Augusti	De Valenis	In Cameracense	Cameracensis.
15. Cal. Nouemb.	Sanctus locus .i. Septem Fontium	In Borbonia	Eduensis.

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia.</i>	<i>Patria.</i>	<i>Diaecesis.</i>
5. Idus Nouemb.	De Macensis	In Burgundia	Cabilonenſis.
4. Idus Nouemb.	Fontanz albæ	In Gallia	Turonenſis.
3. Cal. Decembris	De Roſerijs	In Burgundia	Biſuntinenſis.
8. Idus Decembris	De Vallibus	In Orneſio	Tullenſis.
7. Cal. Ianuarij	De Fontibus	In Anglia	Eboracenſis.
Calendis Ianuarij	De Villari	In Lotharingia	Metenſis.
Anno 1153.			
7. Idus Maij	Clauſtrum, alias Hemmenrode	In Germania	Treurenſis.
Eodem tempore	Stamedium	In Sabaudia	Tharentanenſis.
Eodem mense	Ardorellum	In Languedocia	Caſtellenſis.
3. Cal. Auguſti.	de Bergis, ſeu, Vetus Mons	In Ducatu Mon- tenti	Colonienſis.
Calendis Auguſti	Lancheymium	In Germania	Bambergenſis.
4. Idus Septembris	Sanctæ Crucis	In Aſtria	Viennenſis.
5. Cal. Nouembris	Geroldonia	In Anglia	Conuentrenſis, & Lichfeldenſis.
7. Idus Decembris	De Charitate	In Burgundia	Biſuntinenſis.
7. Cal. Ianuarij	Quintiactum	In Gallia	Lingonenſis.
Eodem die	Halesbrum	In Bauaria	Eyſterenſis.
4. 9 ^{is} . Ianuarij	Fons Salutis	In Franconia	Bambergenſis.
Eodem anno	Camber Mara	In Anglia	Conuentrenſis.
Item	Basenwerth		
Anno 1154.			
3. Cal. Maij	Bethania	In Burgundia	Biſuntinenſis.
11. Cal. Iunij	Pons Oſtrani	In Gallia	Andegauenſis.
Eodem die	Willersheym	In Germania	
Eodem die	Vallis clara	In Gallia	Laudunenſis.
3. Cal. Octobris	Morimundus Co- ronatus	In Lumbardia	Mediolanenſis.
Eodem die	Cæſarea, id eſt, Keyſersheym	In Germania	Auguſtanenſis.
Eodem anno	Aqua bella	In Prouincia	Friſcaltrinenſis.
Eodem tempore	Waldcaſtum	In Baſonia	Ratiſponenſis.
3. Idus Nouembris	Locus Dei	In Gallia	Rutenenſis.
Eodem tempore	Bullium, id eſt, Billon	In Burgundia	Biſuntinenſis.
Eodem anno	Locus S. Mariz	In Anglia	
Item	Bellum pratun	In Lotharingia	Tullenſis.
3. Cal. Decembris	Locus creſcens, i. bbatia, Regum	In Burgundia	Biſuntinenſis.

Anni fundationum.	Abbatie	Patrie	Diaecese
3. Idus Ianuarij Calendis Febr.	Caldra Swinshed, id est, Hoylandia	In Anglia	Lincolniensis.
Eodem anno	De Manna		
Anno 1135.			
8. Cal. Aprilis	Signiacum	In Campania	Rhemenfis.
Eodem die	Longum Villare	In Picardia	Olim Morinensis nunc Boloniensis.
Eodem die	De Tela	In Sabaudia	Lautannensis.
Cal. Aprilis	Melrosa	In Scotia	S. Andreae.
5. 9as. Maij	Forda	In Anglia	Herefordensis.
16. Cal. Iunij	Buzcium	In Britannia	Mannerensis.
18. Cal. Iunij	Alta-cumba	In Sabaudia	Gebennensis.
Mense Iulio	Sitichium	In Carniola	Labacensis.
11. Cal. Augusti	Claravallis	In Lombardia	Mediolanensis.
8. Cal. Augusti	Stafarda	In Pedemontio	Taurinensis.
6. Idus Augusti	Bildewasium	In Anglia	Conuenterfis.
12. Cal. Septembris	Bellum pratum	In Gallia	Belluacensis.
Eodem tempore	Stratefordia	In Anglia	Londinensis.
Item.	Fons Amelongi .i. Amelongesborne	In Westphalia	Hildefemienfis.
Mense Octobri	Fossa noua	In Regno Napoli- tano	Tarracinenfis.
3. Cal. Decembris	De Prato	In Gallia	Belluacensis.
Eodem anno	Bella aqua	In Gallia	Claromontane.
Item	Gratia Dei	In Gallia	Xantonensis.
Idibus Febr.	Ebirbacum, seu Apribacum	In Germania	Moguntinensis.
Anno 1136.			
Mense Aprili	Sylua melonis .i. Cormalonium	In Britannia	Corizopitenfis.
18. Cal. Maij	A cinctum, seu Acyum	In Burgundia	Bisuntinensis.
5. Cal. Maij	Bone fasta	In Anglia	Exoniensis.
5. 9as. Maij	De Columba	In Lombardia	Placentinensis.
4. Cal. Iunij	De Alpihus	In Sabaudia	Gebennensis.
Eodem tempore	Cerratum	In Lombardia	Laudensis.
Prid. Cal. Iunij	Balerna	In Burgundia	Bisuntinensis.
Eodem die	Floreya	In Walcomia	Anxitanensis.
12. Cal. Iunij	Longonetum	In Britannia	Corizopitenfis.

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioecesis.</i>
8. Cal. Iulij	Altus fons	In Campania	Cathalaunenſis.
Eodem die	Brolium	In Normannia	Ebroicenſis.
Item	S. Maria de Iubino	In Italia	Genauenſis.
4. 9 ^{as} . Auguſti	Lancherin		
17. Cal. Septembris	Vallis S. Mariae	In Francia	Parifenſis.
6. Cal. Nouembris	De domo Dei. i. Ni. ger lacus	In Gallia	Bituricenſis.
Calend. Nouemb.	Mortuum Mare	In Normannia	Rhotomagenſis.
17. Cal. Decemb.	Vallis S. Mariae	In Normannia	Buioicenſis.
7. Idus Decemb.	De Sartis, id eſt, Wardonia	In Anglia	Lincolnienſis.
5. Idus Decemb.	Boquiniacum	In Britannia	Trecorenſis.
5. Idus Ianuarij	Caroli focus	In Gallia	Syluaneectenſis.
Prid. 9 ^{as} . Februarij	Alba ripa	In Campania	Lingonenſis.
Nonis Februarij	De Rupibus	In Gallia	Antiodorenenſis.
Anno 1137.			
11. Cal. Auguſti	Tamrea	In Anglia	Lincolnienſis.
Calendis Septemb.	De Liuncellis	In Delphinatu	Valentinienſis.
Prid. Idus Octob.	Scala Dei	In Valconia	Tarbiyenſis.
11. Cal. Nouemb.	Bitteldenum	In Anglia	Lincolnienſis.
6. Cal. Nouemb.	Berdonarium	In Valconia	Anxitanenſis.
4. Idus Nouemb.	Bonus Fons	In Campania	Rhemenſis.
Calendis Decemb.	Alnetum, aliàs, La- noyum, & Brioc- ſtellum	In Gallia	Belluacenſis.
Nonis Ianuarij	Nouum monaſteriu	In Anglia	Carleolenſis.
Prid. 9 ^{as} . Februarij	S. Albini	In Britannia	Briocenſis.
5. Cal. Martij	Alta ripa	In Sabaudia	Laufannenſis.
17. Cal. Aprilis	Bardella	In Gallia	Bituricenſis.
Eodem anno	De Aphne	In ditione Venet	Venetenſis.
Anno 1138.			
Idibus Maij	De Aurora. i. Frier- berg	In Sueuia	Constantienſis.
Eodem tempore	Salem	In Sueuia	Constantienſis.
Prid. Cal. Iunij	De Dunis	In Flandria	Olim Morinenſis, nunc Brugnenſis.
4. Cal. Iulij	Molbrunum	In Ducatu Wirten- bergenſi	Spirenſis.
Eodem die	Calonium, ſeu, Ca- linoyum	In Gallia	Bituricenſis.

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatie</i>	<i>Patrie</i>	<i>Dioceses.</i>
Mense eodem	De Lauancijs	In Britannia	Venetensis.
3. Cal. Octobris	Benedictio Dei	In Gallia	Lugdunenſis.
10. Cal. Decembris	Syluaia	In Ruthinio	Vabrenſis.
Eodem die	Bordeſleya	In Anglia	In Buchingamia.
10. Cal. Ianuarij	Bella lauda	In Anglia	Eboracenſis.
Eodem tempore	Pons Trebiæ, aliàs Quarticiola	In Ducatu Placentino	Placentinenſis.
Eodem anno	Claravallis, aliàs Zwettel	In Auetria	Patauienſis.
Item	De Paris	In Theutonia	Baſileenſis.
Prid. Cal. Ianuarij	Suctela	In Bohemia	Pragenſis.
4. 9 ^{is} . Februarij	Kirchenſtadium.	In Anglia	Lincolnienſis.
Eodem die	Clara Sylua	In Dania	Lundenſis.
Eodem anno	Albinia cum.	In Gallia	Bituricenſis.
Anno 1139.			
Nonis Maij	De Columba	In Gallia	Bituricenſis.
7. Idus Septembris	Kingſwoda	In Anglia.	Gloceſtrenſis.
4. Idus Septembris	De Ballanceijs, aliàs Vallolium	In Picardia	Ambianenſis.
12. Cal. Ian.	Campus bonus	In Gallia	Viuarienſis.
Nonis Februarij	Ludæ parcum	In Anglia	Lincolnienſis.
Anno 1140.			
Prid. 9 ^{is} . Aprilis.	Cafa Marij	In Italia	Verulanenſis.
5. Idus Aprilis	Ripatorium	In Campania	Trecenſis.
Calendis Maij	Clarus Marifeus	In Artheſia	Olim Morinenſis, nunc, Audomarélis
Eodem tempore	Melliſons	In Hybernia	Ardmacenſis.
7. Cal. Iunij	Alra Sylua	In Lotharingia	Tullenſis.
Circa hoc tempus	S Anaſtaſij	Ad aquas Saluias,	Iuxta Romam.
Item	De Trappa	In Gallia	Sagienſis.
Prid. 9 ^{is} . Auguſti	Cogeshalem	In Anglia	Norvicenſis.
Eodem tempore	Bindonium	In Anglia	Lincolnienſis.
Prid. Idus Auguſti	Cheminium	In Campania	Cathalaunenſis.
4. Cal. Septembris	Cheſeriacum	In Burgundia	Auguſtudinenſis.
Eodem die	Vetus Villa	In Britannia	Dolenſis.
Eodem die	Obazyna	In Gallia	Lemouicenſis.
Eodem anno	Frigidus mons	In Gallia	Belluacenſis.
Item	Vrlaria. i. Oſſera	In Galetia	Aurienſis.
Item	S. Chriſtophori	In Portugallia	Viſcenſis.
Item	Pratum benedicti	In Gallia	Lemouicenſis.

<i>Anni fundattonum.</i>	<i>Abbatie</i>	<i>Patrie</i>	<i>Diœceses.</i>
Calendis Nouemb.	Neubottelium	In Scotia	S. Andreae.
4. 9 ^{as} . Decemb.	Dondrenay	In Scotia	S. Andreae.
Eodem tempore	Bella pertica	In Valconia	Montis Albanensis.
Eodem anno	Stanlegia	In Anglia	VVigorniensis.
Item	Biœgæum	In Sabaudia	Gebennensis.
Eodem anno	Manwellium	In Scotia	Cathanesiensis.
Item	Ruffinium	In Orcadibus	Sodorensis.
Item	Stolpium	In Pomerania	Caminensis.
Item	S. Martini de Castaneda	In Hispaniâ	Asturicensis.
Anno 1141.			
3. Cal. Aprilis	Sacramania	In Hispania	Segouiensis.
Nonis. Maij	Sichem	In Thuringia	Moguntinensis.
4. Cal. Septembris	De Boherijs	In Gallia	Lodunensis.
7. Cal. Nouemb.	De Pinu	In Gallia.	Pictauiensis.
Eodem die	Mons S. Georgij	In Thuringia	Moguntinensis.
Eodem die	Fons viuus	In Lumbardia	Parmensis.
Eodem tempore	Bonus locus	In Gallia	Burdegalensis.
4. Cal. Nouembris	Carus campus	In Arthesia	Ambianensis.
Eodem tempore	Pipa bella	In Anglia	Petroburgensis.
3. Idus Nouembris	Clarus Campus, seu locus		
3. Cal. Decembris	De Cliente	In Lumbardia	Laudensis.
7. Idus Ianuarij	De Recluso	In Campania	Trecensis.
3. Calendis Febr.	Nouum Castrum monachorum	In Saxonia	Magdeburgensis.
Anno 1142.			
Idibus Martij	Alta Crista	In Sabaudia	Lausannensis.
Prid. 9 ^{as} . Maij	So brado	In Galetia	Compostellanae.
Eodem die	Mons pomerius.	In Austria	Patauiensis.
8. Cal. Iunij	Hardenhuy, seu Hertswitenhausen.	In Westphalia	Paderbornensis.
Eodem die	Melonia	In Galetia	Iudensis.
Circa idem tēpus.	Melereyum	In Britannia	Nannetensis.
Eodem anno	Cikador	In Hungaria	Quinque ecclesien-
Item	De Bonitate Dei.		sis.
Anno 1143.			
5. Cal. Maij	Gordonium	In Gallia	Cadurcensis.
Eodem die	Sturzelbrunna	In Lotharingia	Metensis.
Cal. Iunij.	S. Laurentij	In Galetia	Lucensis.
	Meyra	In Galetia	Lucensis.

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patrie</i>	<i>Dioecesis.</i>
Menſe Iunio	Alwaſtrum	In Suetia	Vpſalenſis.
Menſe eodem	Noua vallis	In Godlandia	Lincopenſis.
3. Cal. Iulij	De Spina	In Caſtella	Palentinenſis.
Eodem die	Salzeda	In Portugallia	Lamacenſis.
Eodem tempore	Luca	In Saxonia infe- riore	Mindenſis.
Item	Noua villa	In Britannia	Wannetenſis.
11. Cal. Auguſti	Chemerium .i. Cumhir	In Anglia	Bangorenſis.
3. Cal. Auguſti	Aqua frigida	In Italia	Cumanæ dioceſis.
5. Idus Auguſti	Vallis S. Mariæ	In Saxonia	Halberſtatenſis.
Eodem tempore	Vallia .i. VValeca	In Aluernia	Tutellenſis.
Eodem anno	Bona aqua	In Gallia	Lemouicenſis.
Eodem anno	Falera	In Italia	Caſtellenſis.
Item	VValrebachium	In Bauaria	Ratiſponenſis.
Anno 1144.			
11. Cal. Iunij	Schonaugia	In Germania	VVormatienſis.
Eodem die	Gemundium	In Vaſconia	Anxitanenſis.
Eodem die	Strata	In Normannia	Ebroicenſis.
Circa idem tempus	Victoria	In Carinthia	Marcicanenſis.
3. Cal. Iunij	Monafterium in Argona	In Gallia	Cathalaunenſis.
Menſe Iulio	Franca valles.	In Gallia	Nemaufenſis.
Eodem tempore	Bellus locus	In Ruthinio	Ruthinenſis.
4. Idus Octob.	Heriuadam	In Dacia	Lundenſis.
6. Cal. Nouembris	Grandiffylua	In Vaſconia	Tholoſanenſis.
Eodem anno	Noa	In Normannia	Ebroicenſis.
Item	Eſcureyum	In Lotharingia	Tullenſis.
14. Cal. Februarij	De Oliueto	In Gallia	Bituricenſis.
Eodem anno	Vallis bona	In Hiſpania	Valliſoletanæ.
Item	Sylua lata	In Vaſconia	Lalcurrenſis.
Anno 1145.			
8. Cal. Aprilis	Otterburgum	In Palatinatu	Moguntinenſis.
Eodem die	Plaffum	In Bohemia	Pragenſis.
5. Cal. Iunij	Marmofolium ſiue, Marinofolium	In Regno Neapo- litano	Terracinenſis.
6. Cal. Iulij	Perſennia	In Gallia	Cenomanenſis.
Eodem die	Nepomungum	In Bohemia	Pragenſis.
3. Cal. Iulij	Riddagshauſen, vul- go, Riddershauſen	In Saxonia	Halberſtadienſis.

<i>Annifundationum.</i>	<i>Abbatie</i>	<i>Patrie</i>	<i>Dioceses.</i>
Eodem die	Trifagium	In Pictavia	Lucionensis.
Eodem tempore	De Stella	In Galliâ	Pictaviensis.
5. Cal. Augusti	Machlinia	In Scotia	S. Andreae.
Eodem die	Fons frigidus	In Gallia	Narbonensis.
Eodem tempore	De Grimagio		
5. 9 ^{is} Martij	Woburna	In Anglia	Lincolniensis.
Eodem anno	Cella S. Mariz .i. Vetus cella	In Misaia	Milnenfis.
Eodem anno	Sancti Petri de Aquilis	In Portugallia	Lamacensis.
Item	Zinna B. Mariae.	In Saxonia	Magdeburgensis.
Anno 1146.			
8. Cal. Iunij.	Herefwich, seu Hefmerith, aliâs Cifunuth	Fortè eadem eum, hertswitenhausen	suprà, 1142.
3. Cal. Iunij	Sana vallis siue, de Folina	Apud Venetos	Venetensis.
Calendis Iunij	De Villari	In Brabantia	Namurcensis.
Eodem die	Altresbach	In Bauaria	Salisburgensis.
3. Cal. Iulij.	De Columna	In Gallia	Bituricensis.
7. Idus Iulij.	Lysa	In Norwegia	Bergensis.
7. Cal. Augusti	S. Iusti	In Italia	Anglonensis.
Prid. Cal. Augusti	Castaneola	In Pedemontio	Venogalientis.
Eodem die	Zedelith	In Bohemia	Pragensis.
Eodem die	Lapis S. Michaëlis	In Brunswiga	Halberstadiensis.
Eodem tempore	Syluaneſia	In Languedocia	Vabrenſis.
Eodem tempore	Holimæa	In Northumbria	Carleolensis.
Item	Pomarium .i. Bomgard	In Alſaria	Argentinenſis.
3. Cal. Octobris	Hilaria	In Austria	Patauiensis.
5. Cal. Nouembris	Boxelia	In Anglia	Cantuariensis.
Mense Decembri	Pratea	In Gallia	Bituricensis.
Eodem anno	Verola	In Aragonia	Cæſar Auguſtanæ.
Eodem anno	S. Iuſti	In Galetia	Compoſtellanæ.
Eodem anno	S. Mauricij aliâs Carnoerum	In Britannia	Corizopitenſis.
Anno 1147.			
6. Cal. Maij	Vallis dore	In Anglia	Herefordensis.
10. Cal. Iunij	Vallis Dei	In Anglia	Lincolniensis.
4. Cal. Iunij.	Kircheſtaul	In Anglia	Eboracensis.
Eodem tempore	Fons Wilhelmi	In Vaſconia	Valatenſis.

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatie</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioceses.</i>
8. Cal. Iulij	De Morgan	In Anglia	Londinensis.
Eodem die	De Bullione	In Hybernia	Elphinensis.
Eodem die	Vallis Richerij	In Normannia	Baiocensis.
6. Idus Iulij	Brueria	In Anglia	Oxonienfis.
3. Idus Iulij	Ruffordia	In Anglia	Eboracensis.
3. Cal. Augusti,	De Rope	In Gallia	Antistodorenfis.
Eodem tempore	Raitenhassachium	In Bauaria	Salisburgensis.
5. Cal. Nouembriſ	Calerrium	In Vasconia	Riuensis.
3. 9 ^{as} . Decembris	De Alna	In Patria Leodiens	Leodiensis.
Eodem anno	Clariana	In Rosfione	Eluensis.
Eodem anno	Bonavallis	In Gallia	Rutenensis.†
Item	Faëzia, siue Faya	In Gallia	Burdegalensis.
Eodem anno	Riuus sicus	In Hispania	Burgensis.
Calendis Ian.	Salleya	In Anglia	Eboracensis.
Idibus Martij	Sylua Cana	In Prouincia	Aquensis.
Eodem die	Alba Dominorum	In Germania	Spirensis.
Eodem anno	Houedoa	In Norwëgia	Affoensis.
Anno 1148.			
8. Cal. Maij	De Varenis	In Gallia	Bituricensis.
6. Idus Maij	De Gardo	In Picardia	Ambianensis.
Eodem tempore	Beatitudo	In Hybernia	Midentis.
Calendis Augusti	Ellantium	In Campania	Rhemenfis.
Eodem die	Sine aqua	In Prouincia	Cauellicensis.
Eodem die	Camberona	In Hannonia	Cameracensis.
Circa idem tempus	Miravallis	In Anglia	Wigornensis.
5. Cal. Martij	S. Prudentij aliàs,	In Hispania	Calagurritane.
	Rutensis Abb.		
Eodem tempore	S. Urbani	In Heluetia	Constantiensis.
Eodem anno	Magium, id est,	In Hybernia	Limiricensis.
	Nenay		
Eodem anno	Surium	In Hybernia	Lismorensis.
Item	Vallis Salutis, aliàs,	In Hybernia	Leghliniensis.
	Balinglas		
Eodem anno	Alcobacia	In Portugallia	Vlissiponenfis.
Eodem anno	Vterina vallis	In Germania	Spirensis.
Eodem anno	Frenada	In Gallia	Xantonensis.
Eodem anno	Varghemium aliàs,	In Suetia	Scarenfis.
	Bergheim.		
Eodem anno	Sigilleria	In Gallia	Trecensis.
Anno 1149.			
Menſe Aprili	Fons Mauriniacus.	In Gallia	Bituricensis.

<i>Anni foundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioceses.</i>
Mense eodem	Tyronellum	In Gallia	Cenomanensis.
Eodem tempore	Vallis Regis	In Campania	Rhemenfis.
15. Cal. Maij.	Sibberonium	In Anglia	Norwicensis.
8. Cal. Maij	De Albis Petris	In Gallia	Lemouicensis.
4. Idus Iunij	De Petris.	In Gallia	Bituricensis.
Eodem die	Longum vadum	In Campania	Lingonenfis.
19. Cal. Ianuarij	De Laude	In Flandria	Tornacensis.
4. 9 ^{as} . Martij	Bullencuria	In Campania	Treccensis.
3. 9 ^{as} . Martij	Abb. Capitis Aquę.	In Sardinia	Turritana.
Eodem anno	Andreouia	In Polonia	Cracouienfis.
Eodem anno	Oliua	In Nauarra	Pampilonenfis.
Anno 1150.			
4. Cal. Iulij	Bolbona	In Languedocia	Mirapicensis.
Eodem die	Casa noua	In Pedemontio	Taurinenfis.
Eodem tempore	S. Stephani de Boscon	In Calabria	Squilatenfis.
6. Idus Iulij.	Cumba	In Anglia	Oxonienfis.
Eodem tempore	Abbatia noua	In Bulgaria	Tripolitanæ.
Item	S. Martini de Mon- te	In Italia	Viterbienfis.
4. Idus Septembris	Porta glorię, alibi, G'onij	In Vasconia	Lectorenfis.
Eodem die	Ennaus, seu En- nax vel Gunas.		
11. Cal. Decemb.	De Custodia	In Gallia	Caturcensis.
Eodem anno	Melfa	In Anglia	Eboracensis.
Eodem anno	Matta plana	In Castella	Palentinensis.
Eodem anno	Fiterium	In Nauarra	Tirazonenfis.
Idibus Ianuarij	Vallis magna	In Gallia	Agathenfis.
8. Idus Martij	Ioravallis	In Anglia	Eboracensis.
Eodem anno	Benedictio Dei, i: Athlone	In Hybernia	Midentis.
Eodem anno	Casa noua	In Hungaria	Strigonienfis.
Eodem anno	Insula S. Martę	In Gallia	Cathalaunenfis.
Eodem anno	S. Maria Dubli- nenfis.	In Hybernia	Dublinenfis.
Anno 1151.			
Calendis Maij	Insula Barri Du- cis	In Ducatu Bar- rensi	Viridunenfis.
8. Idus Maij.	Clarus locus	In Lotharingia	Tullensis.
			Eodem

Anni foundationum.	Abbatia	Patria	Dioecesi.
Eodem die	Pons altus	In Vasconia	Adurenfis.
Prid. 9 ^{as} . Augusti	Cella Florum .i. kiffos	In Scotia	Moranienfis.
<i>Nota</i> Eodem tempore	Hortus B. Mariæ	In Hispania	Seguntinenfis.
11. Cal. Octobris.	Blanca lauda	In Wallia	Mencuenfis.
5. Cal. Octobris	Mifericordia Dei	In Gallia	Pictauienfis.
Prid. Cal. Octobris	Flageleya	In Anglia	Gloceftrenfis.
15. Cal. Decembris	Campania	In Gallia	Cenomanenfis.
Calendis Ianuarij	Parigniacum	In Vasconia	Agennenfis.
Eodem Anno	Holcotran	In Scotia	Carleolenfis.
Eodem Anno	Villa longa	In Vasconia	Carcaffonenfis.
Anno 1152.			
16. Cal. Iunij	Clarus mons	In Gallia	Cenomanenfis.
Eodem tempore	Bellus fons	In Hungaria	Vefpriuienfis.
Eodem tempore	Cardalium	In Languedocia	Albienfis.
Eodem die	Cambonium	In Prouincia	Viuarienfis.
6. Cal. Augusti	Bella branca	In Gallia	Cenomanenfis.
4. Cal. Septembris	Gratia Dei	In Burgundia	Bifantinenfis.
Eodem anno	De SS. Crucibus	In Catalonia	Tarraconenfis.
14. Cal. Iulij			
Eodem anno	Rota Offarienfis aliàs, Iuncharia	In Aragonia	Cæfaraugufiana.
Idibus Febr.	Thiletaya	In Anglia	Londinenfis.
Anno 1153.			
Calendis Aprilis	Mons ramorum o- lim, mons Tauri	In Galetia	Aurienfis.
Eodem tempore	Populetum	In Catalonia	Tarraconenfis.
6. Cal. Augusti	De Moris	In Campania	Lingonenfis.
Idibus Augusti	Petrofa	In Vasconia	Petragoricenfis.
7. Idus Septembris	De Castellione	In Lotharingia	Virduenenfis.
Eodem anno	De Ambolis		
Eodem anno	Efromium	In Dacia	Roskildenfis.
Eodem anno	De Morolijis	In Gallia	Nallacenfis.
Item	Viride lignum	In Hybernia	Dunelmenfis.
Anno 1154.			
13. Cal. Maij	Kyrie, eleyfon vul- go, Odorney	In Hybernia	Ardfordenfis.
Eodem tempore	Castellarie	In Gallia	Pictauienfis.
13. Cal. Iulij	De Voto	In Normannia	Rothomagenfis.

Eodem

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Diocesis.</i>
Eodem tempore Calendis Iulij	Bonus Fons Stanleya	In Vasconia in Anglia	Conueniensis. Wigornensis.
Anno 1155.			
Eodem anno	De Felicitate Brunbachium	In Germania	Herbipolensis.
Anno 1156.			
Mense Mayo	Rea, siue, de Re	In Pietauia	Xantonensis.
Eodem anno	De Lauro	In Græcia	Constantinopoli- tanz.
Anno 1157.			
4. Idus Maij	Sambuccina	In Calabria	Anglonensis.
Eodem die	De Saluatione	Vltra Mare	In Syria.
4. Cal. Iunij	Spetiosa vallis	In Germania	Herbipolensis.
6. Idus Septembris	Pultona, alias Dieulacreusium.	In Anglia	Conuentrensis.
3. Idus Octob.	Macenaria	In Portugallia	Vifensis.
Eodem anno	Sacer locus, vel campus	In Bohemia	Pragensis.
Idibus Februarij	Bildthausen	In Germania	Herbipolensis.
Eodem die	Bellus mons	Vltra Mare	In Cypro
Eodem anno	Valacia	In Normannia	Rothomagensis.
Anno 1158.			
Nonis Aprilis.	Vita Schola	In Dacia	Lundenfis.
Eodem anno	Porta caeli, vulgo Tennenbach	In Sueuia	Constantiensis.
Anno 1160.			
Eodem anno	Neuhamium	In Anglia	Wigorniensis.
	Saba, alias Iu- lira.	In Suecia	Strengennensis.
Eodem anno	Rupes	In Anglia	Eboracensis.
Item	Hadinghtonium	In Scotia	S. Andree.
Anno 1161.			
Idibus Iulij	Sora	In Dania	Roskildensis.
Eodem anno	S. Saluatoris de Monte Amiato.	In Prouincia Se- nensis.	Clusinensis.
Eodem anno	De Stella	In Portugallia	Agitanensis.

Anni fundationum.	Abbatibus	Patrie	Dioceses
Anno 1162. Idibus Iulij 3. Cal. Augusti. Cal. Augusti Calendis Nouemb. Eodem die 4. 9. Febr. Eodem die	Sorana Abb. De Amentarijs Riffenstein Cassania Tuta vallis De Ritu Palacium S. Mariae	In Regno Neapoli In Galicia In Saxonia inferiori In Gallia In Dania In Gallia	Soranæ Compostellanæ Moguntinensis. Lugdunensis Rypensis. Lemouicensis.
Anno 1163. Calendis Iulij Cal. Iulij Eodem anno	S. Pauli Cuprum Gudualia	In Lusitania In Scotia In Gottlandia	Conimbricensis. Irechinensis. Visboiensis.
Anno 1164. Calendis Iulij Prid. Cal. Octob. Eodem anno	Vallis Florida S. Andreae de Palazelos Bonavallis	In Anglia In Castella In Rossione	Londinensis. Valliuletanæ. Elnensis.
Anno 1165. Calendis Maij Mense Septembri Eodem Anno	Barbellum, alias Sacer portus, & Sequana portus. Dobralucka Clarus Campus Clara Insula	In Gallia In Lusacia In Frisia In Dania	Senonenfis. Nisnensis. Leowardiensis. Lundenfis, alibi Arosiensis.
Anno 1166. Mense Nouembri 7. Idus Martij Eodem anno	De grosso Bosco Bona cumba Vallis Benigna	In Gallia In Languedocia In Hispania	Engolimentensis. Rutenensis. Palentinensis.
Anno 1167. In Martio Eodem tempore Eodem anno Eodem anno Eodem anno	Charmeya Nucalia Aqua frigida Saltus noualis De Casali	In Campania In Hispania In Hispania	Cathalaunenfis. Asturicensis. Legionensis.
Anno 1168. 4. Cal. Augusti Eodem anno	Vallis Dulcis Sancti Leonardi De Ferrarijs	In Gallia In Picauia	Lingonenfis. Xantonensis.

<i>Anni foundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Paixia</i>	<i>Dioecesis</i>
Anno 1169.	Iuncharia de Espadapedo	In Galetia	Aurientis.
Calendis Aprilis	Catalis Galonis, alij, Casa Megaleonis	In Lombardia	Comensis.
Eodem tempore	S. Crucis	In Hibernia	Castellensis.
Eodem tempore	Vallis viridis	In Hispania	Legionensis.
Eodem tempore	S. Ioannis in nemore	In Cypro	Famagustana.
Eodem anno	Abb. Fulienfis	In Vasconia	Riuensis.
Eodem anno	De Burio	In Portugallia	Bracarenfis.
Eodem anno	Vallis honesta	In Aluernia	Claromontana.
Calendis Martij.	Dobranum	In Meckelenburgo.	Zwerinensis.
Anno 1170.	Hilda	In Comitatu Oldenburgico.	Bremenfis.
Eodem anno	Castrum Dei wernerii Villerium	In Hybernia	Cluanensis.
Eodem anno	Azebeyrum	In Germania	Argentinenfis.
Eodem anno	Vallis Paradisi olim de Peleis	In Galetia	Compostellana.
Eodem anno	S. Helenz	In Hispania	Zamorrenfis.
Calendis Februarij	Oliuetum	In Slauonia	
Eodem tempore	Rosa, seu, Roth		
Eodem anno	Torrigniacum	In Gallia	Baiocensis.
Anno 1171.	Viuus fons	In Hybernia	Roffensis.
6. Idus Maij	S. Maria de Ferrara	In Hispania	Burgensis.
6. Cal. Iulij	Mons Oliueti	In Hungaria	
Eodem tempore	S. Sebastiani in Catacumbis.	Prope Urbem Romanam	Romana.
Eodem tempore	Nucaria	In Sicilia	Messanenfis.
Eodem anno	S. Saluatoris de Leyra	In Nauarra	Pampilonensis.
18. Cal. Decembris	Bellus locus	In Gallia	Lingonenfis.
Eodem anno	Insula Dei	In Pictania	Lucionensis.
Item	Insula Dei	In Dania	Ortonensis.
Anno 1172.			
8. Cal. Iunij	Bona requies	In Britannia	Corizopitenfis.

Eodem

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia.</i>	<i>Patria.</i>	<i>Diocesis.</i>
Eodem die	M. S. Mariae	In Burgundia	Bisuntinensis.
Eodem die	D. Baliezes		
Eodem anno	Bigetum	In Castella	Burgenfis.
8. Cal. Iulij	De Bangezeio	In Gallia	Turonensis.
6. Cal. Iulij	Phionia, vel Eyonia	In Dania	
3. Idus Nouembriſ	Sancti Bartholo- maei	In Italia, in Vrbe Ferrariae	Ferrariensis.
Mense Martio	Tamaranium	In Luſitania	Vliſſiponenſis.
Eodem anno	Loc ^o S. Bened. aliàs, locus benedictus		
Anno 1173.			
9. Cal. Iulij	S. Spiritus	In Sicilia	Panormitana.
6. Idus Iulij	Gradis	In Morauia	Olomucenſis.
Eodem die	Pola, aliàs Strata Marcelli.	In Anglia	Aſaphenſis.
11. Cal. Septembris	Curatium	In Calabria	Rhegienſis.
Eodem die	Vlmetum	In Gallia	Tricaſtrinenſis.
Eodem anno	Locus Dei	In Dania	Rypenſis.
Eodem anno	Sylua Regia		
Anno 1174.			
Eodem tempore	S. Laurentij	In Italia	
4. 9 ^{as} . Februarij	Colbar, id eſt, Me- ra vallis	In Dania	Lundenſis.
Eodem anno	Irancium, vel Iracia.	In Nauarra	Pampilonenſis.
Eodem anno	De Eguſo, id eſt, Itancia		
Item	S. iacobi	In Hungaria	In Inſula Danubij.
Anno 1175.	Lubens	In Sileſia	Wratſlauienſis.
Calendis Nouemb.	Capella Thoſan, id eſt, Doct	In Flandria	Olim Tornacenſis, nunc Brugenis.
Eodem die	Abb. in Linda	In Polonia	
Eodem anno	Oliua	In Pruſſia	Wratſlauienſis.
Calendis Ianuarij	Pons Roberti	In Anglia	Ciceſtrenſis.
Eodem anno	De Murello		
Anno 1176.			
4. Cal. Aprilis	Gradizium	In Norwegia	Hamarienſis.

Anni fundationum.	Abbatibus	Patrie	Dioecesis.
Eodem die Idibus Aprilis Eodem tempore Eodem anno Cal. Augusti	De Barberio Longa vallis Roccadella Rota vana Moach	In Normannia In Sicilia	Baiocensis. Messanenſis.
Anno 1177 Calendis Maij Eodem tempore Menſe eodem	Vallis Eccleſiarum Suleouium Althroë, id eſt, Sameria	In Hispania In Polonia In Hybernia	Toletanenſis. Gneſnenſis. Rapotenſis.
Anno 1178. 14. Cal. Iunij Eodem anno Eodem anno	Vallis S. Mariæ Roſea vallis Roſglas Strata florida	In Suetia In Hybernia In Wallia	Kildarienſis. Menevenſis.
Anno 1179. 11. Cal. Auguſti Eodem tempore Eodem anno Eodem anno	Ripa alta Matina De Camio Ferraria	In Apulia In Calabria In Polonia In Regno Neap.	Tarentinenſis. Marcienſis. Neapolitanæ.
Anno 1180. Eodem anno Eodem anno Eodem anno	Scarpium Chorus S. Benediſti Vallis Crucis Vallis Dei	In Cataſtonia In Hybernia In Anglia In Ducatu Lym-	Verdenſis. Clonenſis. Alaphenſis. Leodienſis.
Eodem anno Eodem anno Eodem anno Eodem anno	Ieripons Sancti Galgani Vallis Sancta Bochium	In Hybernia In Italia In Delphinatu In Miſſia	Oſſorienſis. Volateranenſis. Valentina. Miſnenſis.
Anno 1181. Idibus Octobris Eodem anno	Sacra Cella Vanchoſcum	In Gallia In Polonia	Senonenſis. Czacouienſis.
Anno 1182. Menſe Martio	S. Mariæ de Portu i. Donbrothy.	In Hybernia	Fernenſis.
Anno 1183. Nonis Aprilis	Lenyn	In Marchia	Brandeburgenſis.

Annus fundationis.	Abbatia	Patria	Dioecesis
Anno 1184. 5. Cal. Iunij	Aulesburgh, aliàs heghena, & heyna.	In Hussia	Moguntinenfis.
Eodem anno	Lex Dei.	In Hybernia	Laghnensis.
Eodem tempore	Aruicampus	In Hybernia	Casselensis.
Eodem anno	Benedictio Dei	In Gallia	Lugdunenfis.
Eodem anno	S. Godehardi.	In Hungaria	Iauarinensis.
9 ^s . Octobris	Oya	In Hispania	Tudensis.
7. Idus Decembris	Vallis Benedicta aliàs, Benedictio Dei.	In Vasconia	Conuenensis.
Eodem anno	Pelifum.	In Hungaria	Vesprinensis.
Anno 1185.	Capella	In Heluetia	Constantiensis.
Eodem anno	Campus S. Mariæ	In Westphalia	Monasteriensis.
Eodem anno	SS. Trinitatis	In Calabria	Rhegiensis.
Eodem anno	Copruntium	In Colonia	Cracouiensis.
Anno 1186.			
5. Idus Iunij	Boconium	In Hungaria	Vesprinensis.
Eodem die	Mons Regis	In Gallia	Belluacensis.
4. Cal. Augusti	SS. Trinitatis	In Cypro	Famagustana.
Eodem anno	Oliua, in Gadis	In Hispania	Siguntina.
Anno 1187.			
Cal. Iunij	Vallis S. Petri, vulgò, heisterbach.	Iuxta Bonam	Coloniensis.
Eodem anno	De Leynas		
Eodem anno	De Inges		
Eodem anno	Riuetum	In Vasconia	Vasatenfis.
Anno 1188.			
Eodem anno	Insula Inis	In Hybernia	Dunelmensis.
Eodem anno	Insula calueti	In Gallia	Lucionensis.
Eodem anno	Nemus S. Mariæ	In Dania	Lundenfis.
Eodem anno	Vallis crescens	In Delphinatu	Valentina.
Eodem anno	Felij	In Hybernia	Dunelmensis.

Hic desinit antiqua Chronologia
Dunensis.

Annifundationum.	Abbatia	Parria	Dioecesis.
Anno 1189.	Barona	In Lombardia	Mediolanensis.
5. Cal. Nouembriſ	Bebenhausen	In Ducatu Wirten- bergenſi	Constantienſis.
Eodem anno	De Sala	In Tuſcia	Senenſis
Eodem anno	Albarona		
Anno 1190.	Boſcandum	In Gallia	Ebredunenſis.
Calendis Nouemb.	Purus Campus	In Germania	Lubecenſis.
Eodem anno	Collis Victoriae	In Hybernia	Tuamenſis.
Eodem anno	Bonus portus	In Normannia	Ebroicenſis.
Eodem anno	Vallis lucis .i. Glenluce:	In Scotia	Candida Caſa.
Eodem anno	Pelplinum	In Pruſſia	Vladiflauienſis.
Eodem anno	De Paſtro	In Hungaria	Agrienſis.
Eodem anno	De Lucentia .i. Vallis lucida.	In Hungaria	Colocenſis.
Anno 1191.	Gratia S. Mariae.	In Gallia	Xantonenſis.
Eodem anno	Floridus campus .i. Vetus monaſterium	In Friſia	Groeningang.
Eodem anno	De Saydia	In Hiſpania	Pertufanz.
Eodem anno	De domo Dei		
Eodem anno	De Straga		
Item	Huleneſta		
Anno 1192.			
Prid. Cal. Maij. V	Rus regium	In Dania	Sleſwicenſis.
Eodem anno	S. Bernardi	In Auitria	
Eodem anno	Vallis S. Georgij, olim, pons frigidus.	In Lotharingia	Metenſis.
Eodem anno	Vangrowecum	In Polonia	Gneſnenſis.
Eodem anno	Guldenholm	In Dania	Viſboienſis.
Eodem anno	De hunc		
Anno 1193.			
Calendis Septemb.	Iugum Dei	In Hybernia	Dunelmenniſis.
Eodem anno	Berga	In Rugia	Zwerinenſis.
Anno 1194.			
Calendis Maij	Aylum	In Dania	Lundenſis.

<i>Anni foundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Diaceses.</i>
Eodem anno	Killfothuir	In Hybernia	Rapotentis.
Anno 1195.	Petra	In Aragonia	Turiasonenfis.
3. Idus Maij	Casa noua	In Calabria	Pennensis.
Eodem anno	De Galefo	In Apulia	Tarentinenfis.
Eodem anno	Onila	In Hispania	Seguntinenfis.
Eodem anno	S. Agidij		
Eodem anno	Ceica	In Lusitania	Conimbricenfis.
Anno 1196.	Pelphus	In Prouincia	
7. Cal. Maij	Witresdaele		
Calendis Iulij	Bredelaria	In Westphalia	Padbornenfis.
Anno 1197.	Petrafertilis id est,	In Hybernia	Fernenfis.
	Corcomro		
Eodem anno	Castrum Aquila id est, Arnsburg.	In Wedderauia	Moguntinenfis.
Eodem anno	Mons S. Mariæ	In Hungaria	Quinquecclesienfis.
Eodem anno	Aqua formosa	In Apulia	Castrenfis.
8. Cal. Aprilis	Bochetum, alias Vallis lucida	In Gallia	Claramontanæ.
Anno 1198.	Vallis Florida		
Eodem anno	Flumen Dei	In Hybernia	Midenfis.
Eodem anno	Vallis Dei	In Hispania	Ouetenfis.
Eodem anno	Kiliona	In Hybernia	Tuamenfis.
Eodem anno	Circensis Abb. vulgo, Zirck	In Hungaria	Vesprimienfis.
Anno 1199.	Hildaria	In Dania	Lundenfis.
Eodem anno	Comererium	In Hybernia	Dunelmensfis.
Eodem anno	S. Mariæ de Lariano	In Apulia	Archeruntinæ.
Eodem anno	S. Angeli	In Germania	Constantienfis.
Eodem anno	Someritizium	In Polonia	Cracouienfis.
Eodem anno	Ramens.	In Bohemia	Pragenfis.
Anno 1200.	Bona Vallis Pr.	In Hispania	Toletanæ.
	Aiberconnunium	In Anglia	Asaphenfis.
Eodem anno	Hero Insula id est, Insula Arcaurum	In Prouincia	Tolonenfis.

Anni fundationum.	Abbatia	Paria	Diocesis
Eodem anno	Sancti Stephani de Cornu	In Gallia	Laudunensis.
Eodem anno	Vallis Crucis	In Hungaria	Quinquecelesensis.
Eodem anno	Hospitale	Apud venetos	Venerentis.
Eodem anno	Tintern Minor, aliàs, Votum.	In Hybernia	Dublinensis.
Eodem anno	Egres	In Hungaria	Chanadiensis.
Eodem anno	S. Clau lij	In Galetia	Aurienfis.
Eodem anno	Sancti dogmaëlis	In Anglia	Meneuentis.
Eodem anno	Vallis Serenae	In Italia	Parmensis.
Eodem anno	S. Martini de B. lhis	In Scotia	S. Andrew.
Eodem anno	Balmuren, id est, Abermerionochton	In Hispania	Palentinensis.
Eodem anno	Bena vides.	In Hybernia	Clouentis.
Eodem anno	SS. Trinitatis	In Sicilia	M. llanensis.
Anno 1201.	Bolium Grolandi	In Gallia	Lucionensis.
Eodem anno	Villa noua	In Britannia	Wannefensis.
Eodem anno	Mons ferus	In Galetia	Compostellanz.
Eodem anno	Dunkeswella	In Anglia	Exoniensis.
Anno 1202.			
8. Cal. Aprilis	Villa noua de Ocos.	In Castella	Ouetensis.
Mense Mayo	Vallis Sancti Lam berri.	In Patria Leo dienti	Leodiensis.
Eodem anno	Campus Lilio rum	In Austria	Parauientis.
Eodem anno	De Sagittario	In Calabria	Anglonensis.
Anno 1203.			
6. Cal. Martij	Aqua longa	In Italia	Mediosanenfis.
Anno 1204.			
8. Cal. Iulij	Bellus locus Regis	In Anglia	Wintoniensis.
Eodem anno	Sancti Saluatoris, vulgo Doyke	In Hybernia	Lechliniensis.
Eodem anno	Fons Danielis	In Gallia	Cenomanensis.
Anno 1205.			
8. Cal. Octobris	De Padulis	In Sardinia	Turritanz.

<i>Annifundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioceses.</i>
Eodem anno	Weileraium	In Moravia	Olomucensis.
Eodem anno	Woneyum	In Hybernia	Limericensis.
Anno 1206.	Abb. S. Thomæ	In ditione Venetorum	Torellensis.
Eodem anno	S. Remigij	In Patria Leodiensi	Leodiensis.
Eodem anno	Griffouia, vel, Griffacum	In Polonia	Vratislaviensis.
Eodem anno	Rosa matura		
Eodem anno	Lapedo	In Hispania	
Anno 1207.	Tuta Insula	In Norwegia	Nidrosiensis.
Eodem anno	Offeccum	In Bohemia	Pragenfis.
Anno 1208.	De Arcu	In Sicilia	Messanenfis.
Eodem anno	Toplica	In Selauonia	Zagabriensis.
Eodem anno	Ara bona	In Italia	Theatinæ.
Anno 1209.	S. Maria de Charitate	In Apulia	Tarentinenfis.
Anno 1210.	Sardona		
Eodem anno	De Dargon	In Meckelenburgo	Zwerinenfis.
Eodem anno	Meldechæ		
Eodem anno	S. Bernardi in Aldwert	In Frisia occidentali	Groeninganæ.
Anno 1211.			
2. Cal. Aprilis	Grenard, aliàs Larba	In Hybernia	Ardmacensis.
Anno 1212.			
13. Cal. Iulij	Mons acutus	In Lombardia	Laudensis.
Eodem anno	De Saltibus albis	In Hispania	Legionensis.
Anno 1214.			
Eodem anno	S. Maria de cruciato S. Georgij de Iubino	In Italia	Genuensis.
Anno 1215.			
Eodem anno	Locus S. Mariæ Bellus mons	In Germania In Hispania	Coloniensis. Ouerensis.

<i>Anuifundationum.</i>	<i>Abbatie</i>	<i>Patriæ</i>	<i>Dioceſes.</i>
Anno 1216. 8. Cal. Martij Eodem anno	S. Seruatij De Candelis, .i. Chaunick	In Hybernia In Hungaria	Strigoniensis.
Anno 1217.	Schola Dei	In Frisia occ.	Groeningana.
Anno 1218. Eodem anno Eodem anno	De Re Moycoſquinum Clara tumba, aliàs Mogila	In Hybernia In Hybernia In Polonia	Derensis. Cracouiensis.
Anno 1219. Calendis Martij Eodem anno Eodem anno Eodem anno	Derina, id est, de Der S. Matthæi De Zam, aliàs Nam Sagadach	In Scotia Prope Reate In Hungaria	Aberdonensis. Reatinensis. Vesprimienſis.
Anno 1220. Eodem anno Eodem anno	S. Paſtoris S. Benedicti in Minterna S. Bartholomæi de bono ſolatio	In Italia In Frisia Occ. In Italia	Reatinensis. Groeningana. Florentina.
Anno 1221. Eodem anno Eodem anno	Vega S. Mariæ Peroallum De Vulturno	In Hiſpania In Italia	Ouetensis. Genuensis.
Anno 1222. Eodem anno Eodem anno	S. Mariæ de Zips S. Mariæ de Sce- puſio Camentz	In Hungaria In Sileſia	Vraſſlauienſis.
Anno 1223. 8. Idus Febr. Eodem anno	Fons clarus, nunc, Sanctæ Fidei Abb. Lauacensis, aliàs, de Labacijs	In Aragonia In Catalonia	Cæſarauguſtana. Vrgellenſis.
Anno 1224.	Inſula Clerij	In Hybernia	Corragienſis.

Anni fundationum.	Abbatia	Patria	Dioecesis.
Prid. Cal. Martij. Eodem anno	De Albo tractu De Saracafino	In Hybernia	Coregionensis.
Anno 1225. 5. Cal. Aprilis	Baudelona De Rufiniano alias Rufinaeum	In Flandria	Gandensis.
Eodem anno Eodem anno	S. Maria Coronata Gratia Dei	In Apulia in Anglia	Tarentinensis.
Anno 1226. 12. Cal. Maij Eodem anno	Penna Maior S. Eduardij. Ka- mormach	In Galeria In Scotia	Lucensis. S. Andreae.
Anno 1227. 6. Cal. Maij Eodem anno Eodem anno	Henrichonium SS. Trinitatis Vallis Dei	In Silesia In Austria In Hybernia	Vratislaviensis. Salisburgensis. Coregionensis.
Anno 1228. 11. Cal. Octobris. Eodem anno	Walkena De Czna Sancti Bothanis	In Liunia In Scotia	Torpatensis. Glasceusis.
Anno 1229. 6. Idus Iulij Eodem anno Eodem anno	Maris Stella Wettinghen De Brondalo Sancti Spiritus de Valle	In Ergonia Iuxta Mare Venetum In Apulia	Constantiensis. Clusinenfis. Tarentinensis.
Anno 1230. Eodem anno Eodem anno Eodem anno Eodem anno	Regalis Mons Pietas Dei Regale Coenobium De Plano Fons B. Mariae in Landstras	In Gallia In Gallia In Maiorica In Carniola	Belluacensis. Cenomanensis. Maioricensis. Gurcensis.
Eodem anno Eodem anno	Noua Gella S. Nicolai	In Lusatia In Sardinia	Mifnensis. Turritanae.
Anno 1231. 9is. Augusti 3. Idus Augusti Eodem anno	Grande pratum De Cana De Valencia	In Belgio In Lombardia In Gallia	Namurensis. Cremonensis. Pictaviensis.

<i>Anni foundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Dia. eces.</i>
Anno 1232. 6. Cal. Septembris	Chorin	In Germania	Brandenburgensis.
Eodem die	S. Mariæ de Cornu	In Lombardia	Laudensis.
Eodem anno	Triu fontia de Beel	In Hungaria	Agriensis.
Eodem anno	Vallis honesta	In Hungaria	Vespriniensis.
Anno 1233.	Fons S. Mariæ	In Italia	Aquilegiensis.
Eodem anno	S. Panthaleonis	In Italia	Lukensis.
Eodem anno	Campus Solis	In Meckelenburgo	Megapolitanensis.
Eodem anno	Galesium	In Italia	Tarentina.
Anno 1234.	Zarrauium, alias Fos S. Mariæ in Zar	In Morauia	Olomucensis.
Eodem anno	De Paciola, alias Guastaciola	In Romania	Placentinensis.
Idibus Febr.	Nouus Campus .i. Clooftercamp	In Pomerania	Zwerinensis.
Anno 1235.	S. Augustini		
Idibus Nouemb.	Benefesani.	In Aragonia	Dertusana.
Eodem anno			
Anno 1236.	S. Saluatoris de Septimo	In Italia	Florentina.
Eodem anno	Portus S. Nicolai	In Liuania	Rigenfis.
Eodem anno	De Porno, id est, Bernaw	In Hungaria	Vespriniensis.
Eodem anno	Grunheym, seu Grimelheym	In Silesia	Wratislauensis.
Eodem anno	Scirium	In Polonia	Gracouensis.
Anno 1237.	S. Vincentij	In Hispania	Valentina.
20. Augusti	Locus S. Bernardi	In Brabantia	Antuerpiensis.
Eodem anno	Paradyfus	In Polonia	Posnauensis.
Eodem anno	ellus locus	In Cypro	Famagustana.
9. Cal. Ianuarij	S. Sergij	In Italia	Bibliensis.
Anno 1238.	Caput lacu, id est, aqua orta	In Italia	Urbeuetanensis.
Anno 1239.	Kiers, siue Kors	In Hungaria	Varadinensis.
Eodem anno	Canonica S. Petri de Amalia	In Hispania	

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioeceses.</i>
Anno 1240. 8. Cal. Aprilis	Collegium Cisterc. Obbrensis Abb. .i. Oboza	Parisijs In Polonia	Parisiensis.
Eodem anno	Aqua longa	In Italia	Mediolanensis.
Eodem anno	Gerka	In Frisia Occid.	Leowardienfis.
Eodem anno	S. Saluatoris	In Hybernia	Fernenfis.
Anno 1241. Prid. Cal. Aprilis	Ludemena		
Eodem anno	De Claritate Dei	In Galliâ	Turonensis.
Anno 1242.	Riuus S. Mariz	In Holfatia	Sletwicensis.
Eodem anno	Vallis bona	In Hispania	Paleninentis.
Anno 1243.	Scherenbeke, alibi, Schardebourgh	In Anglia	
Eodem anno	De hayles	In Anglia	G'locestrenfis.
Anno 1244.	Nonale S. Mariz i. Mariaroda, olim Hienhaghe	In Saxonia infe- riore	Hildesemenfis.
Anno 1245.	S. Maria Verdenfis i. Marieweert	In Meckelen- burgo	Megapolitanen- fis.
Anno 1246.	S. Angeli de frigi- do, alias frigillo	In Italia	Sauonenfis.
Eodem anno	Insula Pontjana	In Sabaudia	Gebennensis.
Eodem anno	S. Maria de Spatio	In Frisia	Monasterienfis.
Eodem anno	Abb. de Ierusalem	In Frisia	Monasterienfis.
Eodem anno	S. Mariz & Marthæ	In Frisia	Monasterienfis.
Eodem anno	De Precibus	In Britannia	Venetensis.
Anno 1247.	S. Viti	In Sicilia	Messanenfis.
Eodem anno	Karlionium	In Anglia	Landauenfis.
Eodem anno	Colfrea	In Scotia	Glafeuenfis.
Eodem anno	S. Gaudentij		
Eodem anno	S. Seueri	In Italia	Rauennatenfis.
Eodem anno	Stagnum S. Mariz		
Eodem anno	De Fanali, ve. Fa- ciali.		
Anno 1248.	De mitero		
Eodem anno	De Strap to		
Eodem anno	Buchonia	In Pomerania	Zwerinenfis.

<i>Anni foundationum.</i>	<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioceses.</i>
Anno 1249.	De Vrticaria, alias S. Hermetis	In Italia	Pifana.
Eodem tempore	S. Michaëlis in Veruia	In Italia	Pifana.
Eodem anno	Abb. S. Coronæ	In Bohemia	Pragenfis.
Eodem anno	Altum Vadum	In Bohemia	Pragenfis.
Eodem anno	De Scepro		
Eodem anno	Padifium .i. Padis	In Liuonia	Reualienfis.
Anno 1250.	Elcho	In Scotia	Cathanesienfis.
Eodem anno	Norbertwickium	In Scotia	S. Andree.
Eodem anno	Sitichenbachium	In Saxonia inferiore	Verdenfis.
Eodem anno	Ripa S. Petri		
Anno 1251.	Samburia		
Eodem anno	De Rupe	In Hybernia	Caffelenfis.
Eodem anno	Stampium	In Comit. Tirol	Brixinenfis.
Anno 1252.	Rauda	In Silefia	Vratiflauienfis.
Anno 1256.	Cæli porta	In Germanja	Brandenburgenfis.
Eodem anno	Sandalium	In Scotia	Cathanesienfis.
Eodem anno	Anguli. Coenobium	In Suecia	Constantienfis.
Eodem anno	Campus Principis .i. Furftenfeld.	In Baunria	Friifingenfis.
Eodem anno	Aqua Orta	In Italia	Vrbenetanæ.
Anno 1258.	Egles	In Scotia	Glafeuenfis.
Anno 1259. Cifter- cienfibus tradi- ta eft	Abb. S. Difibodi.	In Palatinatu infe- riori	Moguntinenfis.
Anno 1260.	Ramerudum	In Gallia	Trecenfis.
Anno 1263.	Bellus locus	In Scotia	Roffenfis.
Anno 1270.	Abram, feu, Abraham	In Hungaria	Colocenfis.
Anno 1274.	Cella Principum .i. Fuf en cell.	In Baunria	Patauienfis.

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatie.</i>	<i>Patria.</i>	<i>Diaeces.</i>
Anno 1275.	Dulce Cor Suethart	In Scotia	Candidæ casæ.
Anno 1280.	Giemelnidum	In Silesia	Wratiflauiensis.
Anno 1282.	S. Marię in regali loco	In Hungaria	
Anno 1286.	Cella Dei	In Bauaria	Ratisponensis.
Anno 1292. Eodem anno	Vallis digna Griffonia	In Hispania In Silesia	Valentinæ. Wratiflauiensis.
Anno 1293.	Angelorum Cella	In Bauaria	Patauiensis.
Anno 1296. Eodem anno	Walheya Apenma	In Anglia In Orcadibus	In Lancastria. Sodorenfis.
Anno 1300. Eodem anno	Freistorfium S. Michaëlis	In Lotharingia In Hungaria	Metensis.
Anno 1302.	Fons Regius	In Ducatu Wirten- bergico	Constantiensis.
Anno 1303.	Hiddenzea	In Rugia Insula	Zwerinensis.
Anno 1304.	Aula Regis	In Bohemia	Pragensis.
Anno 1307.	Altus fons, seu Parcum	In Sicilia	Montis regalis.
Anno 1320.	Waldshausen	In Austria	Viennensis.
Anno 1325.	S. Marię Magdale- nę di Cistello	In Vrbe Florentina	Florentinensis.
Anno 1327.	Nouus mons in Closternienberg	In Styria	Patauiensis.
Anno 1335.	Vallis Regalis	In Anglia	Cicestrentis.
Anno 1342.	Monts Dominę no- strę in Westeyn.	In ditone ultraie- cina	Vltraiectensis.

<i>Annifundationum.</i>	<i>Abbatia & Prioratus</i>	<i>Patria</i>	<i>Diecefes.</i>
Anno 1345.	Vallis Der. i. Seifenftain	In Auftria	Patauienfis.
Anno 1357.	Sealitzium	In Bohemia	Pragenfis.
Anno 1359.	Abbatia Noua	In Anglia	Londinenfis.
Anno 1381.	S. Bernardi	In Hifpania	Valentinenfis.
Anno 1382.	Corona B. Virg. Prioratus	In Brabantia	Syluæducentis.
Anno 1388.	De Angelis	In Sicilia	Panormitanæ.
Anno 1400.	Portus Dominæ noftre, in Waermunda	Prioratus, in Hollandia	Vittraiectenfis.
Anno 1403.	Warmbrun Præpofitura	In Silefia	Iuxta Hirfchberg.
Anno 1405.	Galilæa Maior, id est, Zibekeloo	In Tranfylvania	Dauentrienfis.
Anno 1414.	Abb. Molinenfis	In Belgio	Namurcenfis.
Anno 1425.	Mons Sion	In Caftella	Toletanæ.
Anno 1430.	Iardinetum	In Belgio	Namurenfis.
Anno 1443.	Donca. Prioratus	In Belgio	Syluæducentis.
Anno 1446.	Curia B. Mariæ in Waerfchot	In Flandria, Prioratus.	Gandenfis.
Eodem anno	S. Saluatoris vulgo, Petri Pots	Prioratus in Ciuitate Antuerpienfis.	Antuerpienfis.
Anno 1448.	Bottenbroich, Prioratus Horti S. Mariæ .i. maioris Burloo & Vineæ S. Mariæ .i. minoris Burloo	In Ducatu Iuliacenfi Prioratus duo, in Westphalia	Colonienfis. Monafterienfis dicecefis.

<i>Anni fundationum.</i>	<i>Abbatia & Prioratus</i>	<i>Patrie</i>	<i>Diaeceses.</i>
Anno 1450.	Abb. Nizellensis.	In Brabantia	Namurcenfis.
Anno 1458.	Porta Cæli in Heemstede.	Prioratus in Hollandia	Harlemensis.
Anno 1461.	Bonessia Abb.	In Comitatu Namurcenfi.	Namurcenfis.
Anno 1465.	Galilæa minor, vulgo Monikendam	Prioratus in Hollandia	Vltraiectensis.
Anno 1470.	Aula B. Mariæ Prioratus	In Zelandia, Zirixzæ	Middelburgensis.
Anno 1480.	Ylva B. Mariæ Prioratus,	In Ducatu Iulia-censi	Colonienfis.
Eodem anno	B. Mariæ Lauretanæ Collegium	In Castella	Salmanticensis.
Anno 1485.	Bethlehem, Prioratus	In Hollandia In VVateringia	Vltraiectensis
Anno 1488.	Abbatia & Collegium Complutense	In Castella	Toletanæ.
Anno 1489.	Lucelburgum .i. Barrenkirch	In Ducatu VVirtenbergensi	Spirensis.
Anno 1563. Cisterciensibus tradita est	Abb. S. Crucis in Ierusalem	In Vrbe Roma.	Romanæ.
Anno 1590.	S. Annæ	In Castella	Toletanæ
Anno 1620.	Schlierbacum	In Austria	Pataviensis.
Anno 1628. Ad Cistercienses transferunt Guillelmitæ	In Greuenbroich .i. Palude Comitatus	In Ducatu Iulia-censi	Colonienfis.

SEQVNTVR ALIQVOT MONASTERIA
 Quorum fundationis annum hactenus reperire nequui :

<i>Abbatie</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioceses.</i>
S. Cerbonij	In Italia	Lucana.
S. Ambrosij ma- toris	Mediolani.	In ipsa vrbe
S. Syluestri de Nonantula	In Italia	Mucienfis.
Plaga	In Italia	Venetensis.
S. Bernardi.	In Italia	Cremonensis.
Saxum viuum	In Italia	Fulginatensis.
S. Mariz de Poncio	In Regno Neapo- litano	Caierana.
Vallis Paradyfi fi- lia Azebeyri	In Lusitania	Lamacensis.
Frades. i. Abbatia fratrum	In Lusitania	Bracharenfis.
S. Mariz in Exilio	In Lusitania	Vliffiponenfis.
Mons S. Walburgis	In Germania	Coloniensis.
Auffdem Grunen- bergh	In Bohemia	Pragenfis.
Underdem Gru- nenbergh	In Bohemia	Pragenfis.
Berense cœnobium Prioratus	In superiori Alfa- tia	Basileensis.
S. Abundi	In Italia	Comensis.
Strada	In Italia	Bononiensis.

<i>Abbatia</i>	<i>Patria</i>	<i>Dioecesis</i>
De Stella S. Lazari Prioratus	In Gallia In Gallia, in sub- urbis firmitatis milonis	Caromancensis. Sullionensis.
An. 1394. Collegium Hey- delbergense	In Palatinatu Ele- ctorali	Wormatiensis.
Sancti Facundi Prioratus	In Galetia	
Castrum Regis, Prioratus	In Galetia	
Sancti Adriani Prioratus.	In Galetia	

B. M. P. P. C.

INDEX

I N D E X

ALPHABETICVS

MONASTERIORVM

ORDINIS CISTERCIENSIS

SVpra RELATORVM:

ADIVNCTIS ANNIS FVNDATIONVM.

A.

BEATIA Nona. 1150. & 1359.	De Alpibus.	1136.
Aber conuictum. 1200.	Alta Criffa.	1142.
Aber merowethon. 1200.	Alta cumba.	1135.
Abram. seu, abraham. 1270.	Aita Ripa.	1137.
S. Abundi. In Appendice.	Alta Sylua.	1140.
Acinctum, seu, Aeyum. 1135.	Altresbach.	1146.
S. Adriant. In Appendice.	Alum vadum.	1249.
S. Aegidij. 1195.	Altus fons.	1136.
Alba dominorum. 1147.	Altus fons.	1307.
Alba ripa. 1136.	Altus pons.	1151.
Albarona. 1189.	Aluastrum.	1143.
S. Albini. 1137.	De Ambolis. 1155.	
Albiniacum. 1138.	S. Ambrosij. In Appendice.	
De Albis Petris. 1149.	Amelungesborne. 1136.	
De Albo tractu. 1224.	S. Anastasij. 1140.	
Alcobacia. 1148.	S. Andrea de Guffor. 1130.	
De Almasia. 1239.	S. Andrea de Palazuelos. 1164.	
Alna. 1147.	S. Andrea di Sejo. 1131.	
Alnorum. 1131.	Andreonia. 1149.	
Alnetum, aliàs Lannoyum. 1137.	S. Angeli. 1199.	
	S. Angeli de frigido. 1245.	
	De Angelis. 1388.	
	Angelo.	

INDEX ALPHAB. MONAST. ORD. CIST.

<i>Angelorum Cella.</i>	1293.	<i>Barbellam.</i>	1165.
<i>Anguli Cenobium.</i>	1256.	<i>Barberio.</i>	1176.
<i>Sanctæ Annæ.</i>	1590.	<i>Bardella.</i>	1137.
<i>A. emma.</i>	1296.	<i>Barona.</i>	1189.
<i>A. hinc.</i>	1137.	<i>Bartenkirch.</i>	1489.
<i>A. ribacum.</i>	1135.	<i>S. Bartholomei.</i>	1172.
<i>Aqua bella.</i>	1134.	<i>S. Bartholomei de bono solatio.</i>	1220.
<i>Aqua Orta.</i>	1256.	<i>Basenwerth.</i>	1133.
<i>Aqua bona.</i>	1143.	<i>Bandelona.</i>	1225.
<i>Aqua formosa.</i>	1197.	<i>Beatitudô.</i>	1148.
<i>Aqua frigida.</i>	1143.	<i>Bebenhausen.</i>	1189.
<i>Aqua frigida.</i>	1167.	<i>Begardum.</i>	1130.
<i>Aqua longa.</i>	1203.	<i>Bella aqua.</i>	1155.
<i>Aqua longa.</i>	1240.	<i>Bella branca.</i>	1152.
<i>Aqua orta, seu, caput aquæ.</i>	1149.	<i>Bella Landa.</i>	1138.
<i>Aqua orta.</i>	1238.	<i>Bella Peritica.</i>	1140.
<i>Ara bona.</i>	1208.	<i>Bella Vallis.</i>	1119.
<i>Arcarum Insula.</i>	1200.	<i>Bellus beccus.</i>	1128.
<i>De Arcu.</i>	1208.	<i>Bellus Fons.</i>	1152.
<i>Ardorellum.</i>	1133.	<i>Bellus locus.</i>	1144.
<i>Argovic monasterium.</i>	1144.	<i>Bellus locus.</i>	1171.
<i>Armentaria.</i>	1162.	<i>Bellus locus.</i>	1263.
<i>Arnesburgh.</i>	1197.	<i>Bellus locus Regis.</i>	1204.
<i>Arni campus.</i>	1184.	<i>Bellus locus.</i>	1237.
<i>Ashoë.</i>	1177.	<i>Bellus mons.</i>	1157.
<i>Athone.</i>	1150.	<i>Bellus mons.</i>	1215.
<i>S. Augustini.</i>	125.	<i>Bellum pratium.</i>	1154.
<i>Aula B. Mariæ.</i>	1470.	<i>Bellum pratium.</i>	1135.
<i>Aula Regis.</i>	1374.	<i>Bona vides.</i>	1200.
<i>Aulesburgh.</i>	1184.	<i>S. Benedicti.</i>	1132.
<i>Anra vallis.</i>	1131.	<i>Locus S. Benedicti.</i>	1172.
<i>De Aurora.</i>	1138.	<i>S. Benedicti in minterno.</i>	1220.
<i>Azbeyrum.</i>	1170.	<i>Benedictio Dei.</i>	1138.
<i>Azylam.</i>	1194.	<i>Benedictio Dei.</i>	1150.
		<i>Benedictio Dei.</i>	1184.
		<i>Benef. sanum.</i>	1235.
		<i>Berdonarum.</i>	1137.
		<i>Berga.</i>	1193.
		<i>De Bergis.</i>	1131.
		<i>S. Bernardi.</i>	1192.
		<i>S. Bernardi.</i>	1210.
		<i>Locus S. Bernardi.</i>	1237.
		<i>S. Bernardi.</i>	1381.
			S. Ber-

MONAST. ORDINIS CISTERCIENSIS.

Caput lacu.	1238.	Gisunith.	1146.
Cardalium.	1152.	Ciuitatula.	1120.
Carnocetum.	1146.	Clara Insula.	1165.
Carracetum.	1127.	Clara Sylua.	1138.
Carus Campus.	1141.	Clara tumba.	1218.
Carus locus.	1131.	Clara vallis.	1115.
Casa marij.	1140.	Clara vallis.	1135.
Casa nona.	1150.	Clara vallis.	1138.
Casa nona.	1150.	Clariana.	1147.
Casa nona.	1195.	Claritas Dei.	1241.
Casalis Galonis.	1169.	Clarus campus, seu, locus.	1141.
De Casali.	1167.	Clarus Campus.	1165.
Cassania.	1162.	Clarus fons.	1132.
Castancola.	1127.	Clarus mariscus.	1140.
Castancola.	1146.	Clarus mons.	1162.
Castellarie.	1154.	S. Claudij.	1200.
Castello.	1153.	Clastrum.	1133.
Castrum Aquile.	1174.	Clerij Insula.	1224.
Castrum Dei.	1170.	De Cliente.	1141.
Castrum Regis. In Appendice.		Cæli porta.	1256.
Ceica.	1195.	De Cæna.	1228.
Cella Angelorum.	1293.	Cœternonium.	1136.
Cella Dei.	1288.	Cogeshalem.	1140.
Cella Florum.	1151.	Colbar.	1174.
Cella S. Mariæ.	1145.	Collegium, & Abbatia Complutenfis.	1486.
Cella Principum.	1274.	Collegium Heidelbergense.	In Appendice.
S. Cerbonij.	In Appendice.	Collegium Cisterciense Parisijs.	1240.
Correttum.	1136.	Collis Victorie.	1190.
Chalocerrum.	1127.	Colstrea.	1247.
De Charitate.	1133.	De Columba.	1139.
De Charitate.	1209.	De Columba.	1136.
Charmeya.	1167.	De Columna.	1146.
Chemerium. i. Cambir.	1143.	Comererium.	1199.
Cheminiam.	1140.	Copronitziam.	1185.
Cheriacum.	1131.	Curatium.	1173.
Cheriacum.	1140.	Corcomro.	1197.
Chorin.	1232.	S. Corona.	1249.
Chorus S. Benedicti.	1180.	Corona B. Mariæ.	1132.
S. Christophori.	1140.	Coronatium.	1134.
Cikador.	1142.	S. Mariæ Coronata.	1225.
Circensis Abbatia.	1198.	De Cornu.	1232.
Cistellum.	1125.	Crista.	1121.
Cistercium.	1098.	S. Crucis.	1131.

S. Crucis.	1169.
S. Crucis.	1201.
De SS. Crucibus.	1152.
S. Crucis in Ierusalem.	1563.
Cruciatum.	1214.
Cumba.	1150.
Suprum.	1163.
Curia Dei.	1117.
Curia B. Mariæ in Waerschoot.	1446.
Custodia Dei.	1150.

D.

D Alona.	1120.
Dargon.	1210.
Derina.	1219.
Diculaacrensiam.	1157.
S. Disibodi.	1259.
Dobralucka.	1165.
Dobranum.	1169.
Doestianum monasterium.	1175.
S. Dogmaëlis.	1200.
De domo Dei.	1136.
De domo Dei.	1191.
Donbrothy.	1182.
Donca.	1443.
Dondrenay.	1140.
S. Maria Dubliniensis.	1150.
Dulce cor.	1275.
Dulcis Vallis.	1168.
Dryske.	1204.
De Dunnis.	1138.
Dunkefwell.	1201.

E.

E Birbacum.	1135.
Ebracum.	1127.
S. Eduardi.	1226.
Egles.	1285.
Egres.	1200.
Egnsfo.	1174.
Elcho.	1250.

Ellantium.	1148.
Elemofyna.	1120.
Ennans, seu Ennax.	1150.
Escalleym.	1131.
Eseurcym.	1144.
Efromium.	1153.
S. Maria in Exilio. In Appendice.	

F.

S Anclii Facundi in appendice.	
Faëzia, seu, Faya.	1147.
Falera.	1143.
De Fanali, vel Faciali.	1247.
De Felicitate.	1155.
Fely.	1188.
Ferraria.	1171.
Ferraria.	1179.
De Ferrarijs.	1168.
Fyonia.	1172.
Firmitas.	1113.
Fiscerium.	1150.
Flageleya.	1151.
Floreya.	1136.
Florida Vallis.	1164.
Floridus campus.	1191.
Flumen Dei.	1198.
Folina.	1146.
Fons altus.	1307.
Fons clarus.	1132.
Fons clarus, aliàs, Sancta Fidei.	1223.
Fons Amelongi.	1135.
Fontane alba.	1132.
Fons Danielis.	1204.
Fons frigidus.	1145.
Fons Ioannis.	1124.
Fons S. Mariæ.	1233.
Fons S. Mariæ in Landstrat.	1230.
Fons S. Mariæ in Zar.	1234.
Fons Mauriniacus.	1149.
Fons Regius.	1302.
Fons Salutis.	1133.
Fons vinnus.	1141.
Fons	

I.

S Anſi Jacobi. 1174.
 Sardinicum. 1430.
 Icriponſ. 1180.
 Igniacum. 1127.
 Inſula Arcarum. 1200.
 Inſula Barriducis. 1151.
 Inſula Calucti. 1188.
 Inſula Clerij. 1224.
 Inſula Dei. 1174.
 Inſula Dei. 1188.
 Inſula Inis. 1246.
 Inſula Pontiana. 1169.
 S. Joannis in nemore. H. 1132.
 S. Ioannis de Taranta. 1150.
 Iora vallis. 1124.
 Ioniacum. 1174.
 Irancium. 1174.
 Iſelſtein. 1242.
 Iſenbaghe. 1244.
 S. Maria de Jubino. 1136.
 Franciſ. 1174.
 Iuges. 1187.
 Jugum Dei. 1193.
 Juncharia. 1152.
 Jalira. 1160.
 S. Juſſi. 1146.
 S. Juſſi. 1146.

K.

K Amormach. 1226.
 Karier. 1131.
 Karlionium. 1247.
 Keſeriacum, vid. Cheſeriacum.
 Kiers, ſeu, Kors. 1239.
 Kilſona. 1198.
 Killſohair. 1194.
 Kingſwoda. 1139.
 Kircheſtaul. 1147.
 Kircheſtadium. 1138.
 Kyrie Eleyſon. 1154.

L.

D E Labacijs. 1213.
 Vallis Sancti Lamberti. 1202.
 Lancheynium. 1133.
 Lancherin. 1136.
 Landeſim. 1129.
 De Laxiano. 1164.
 Lapedo. 1206.
 Lapis S. Michaelis. 1146.
 Larba. 1121.
 De Lanancijs. 1188.
 De Lande. 1149.
 S. Laurentij. 1174.
 S. Laurentij. 1174.
 De Lauro. 1156.
 S. Lazari. In Appendice.
 De Leynas. 1187.
 De Leyna. 1171.
 Lenijn. 1183.
 S. Leonardij. 1168.
 Lex Dei. 1184.
 Linda. 1175.
 Lyſa. 1146.
 De Luncellis. 1137.
 Locedium. 1123.
 Locus S. Benedicti. 1172.
 Locus S. Bernardi. 1237.
 Locus creſcens. 1134.
 Locus Dei. 1134.
 Locus Dei. 1173.
 Locus S. Mariae. 1134.
 Locus Regius. 1129.
 Longa vallis. 1176.
 Lonponetum. 1136.
 Longum vadum. 1149.
 Longum Villare. 1135.
 Longus pons. 1131.
 Labons. 1175.
 Luca. 1143.
 Lucella. 1124.
 Lincelburgum. 1189.
 Lucen.

Nona villa.	1143.
Nonale Santa Maria.	1244.
Nopum Castrum.	1141.
Nouum Castrum monachorum.	1141.
Nonum monasterium.	1147.
Nonus campus.	1134.
Nonus mons.	1127.
Noherwickium.	1150.
Nucalis.	1167.
Nucaria.	1171.
O.	
O Bazina.	1140.
Oboza, id est, Abbatia.	1140.
Obronsis.	1140.
Odonney.	1154.
Oya.	1184.
Oliua.	1149.
Olipa.	1175.
Oliua.	1186.
Oliuetum.	1144.
Oliuetum.	1179.
De Oratorio.	1121.
Ossicam.	1207.
Osterburgum.	1145.
Onila.	1125.

P.

P Aciola.	1234.
Padisium.	1249.
De Padulis.	1205.
Palatium S. Mariae.	1162.
Palaxelos.	1164.
S. Panthaleonis.	1133.
Paradyms.	1226.
Parcum.	1307.
Parigniacum.	1151.
Paris.	1198.
S. Pastoris.	1220.
Pastio.	1190.
S. Pauli.	1163.

De Pelcis.	1170.
Pelissum.	1184.
Pelplinum.	1196.
Penna maior.	1226.
Peroalum.	1221.
Perfennis.	1145.
Petra.	1195.
Petrasertilis.	1197.
S. Petri de Almasia.	1239.
S. Petri de Aquilis.	1245.
Petri Pons.	1446.
De Petris.	1249.
Alba Petra.	1149.
Petrofa.	1153.
Pizonia.	1172.
Pictus Dei.	1230.
De Pinn.	1141.
Pipa bella.	1141.
Plaga.	In Appendice.
De Plano.	1230.
Plissum.	1145.
Pota.	1173.
Ponarium.	1145.
S. Mariae de Poncio.	In Appendice.
Pons altus.	1151.
Pons frigiens.	1192.
Pons Ofrani.	1134.
Pons Roberti.	1175.
Pons Trebbie.	1138.
Ponigniacum.	1154.
Populetum.	1153.
De Porno.	1236.
De Porta.	1152.
Porta Cali.	1158.
Porta Celi.	1158.
Porta Glonij, alias, Porta Glorig.	1158.
Porta.	1150.
S. Mariae de Portu.	1182.
Portus S. Nicolai.	1236.
Portus domine nostrae in Wacromunda.	11400.
Pratea.	1146.
De Prato.	1157.

MONAST. ORDINIS CISTERCIENSIS.

De Trappā.	1140.	Vallis S. Lamberti.	1192.
SS. Trinitatis.	1185.	Vallis Incens.	1129.
SS. Trinitatis.	1186.	Vallis Incida.	1190.
SS. Trinitatis.	1200.	Vallis Incida.	1197.
SS. Trinitatis.	1227.	Vallis Incis.	1190.
Trifagium.	1145.	Vallis magna.	1150.
Trium Fontium.	1117.	Vallis B. Mariae.	1136.
Trium Fontium.	1232.	Vallis B. Mariae.	1136.
Trium Fontium.	1134.	Vallis S. Mariae.	1143.
Castrum Aquilae.	1197.	Vallis S. Mariae.	1173.
Tota Insula.	1207.	Vallis Paradysi.	1170.
Tota Vallis.	1162.	Vallis Paradysi. In Apendice.	
		Vallis S. Petri.	1187.
		Vallis regalis.	1135.
		Vallis Regis.	1149.
		Vallis Richarij.	1147.
		Vallis Salutis.	1148.
		Vallis Sancta.	1180.
		Vallis serena.	1200.
		Vallis Sernaij.	1128.
		Vallis Viridis.	1169.
		Vallolium.	1138.
		Vanbosum.	1131.
		Vangrodecum.	1192.
		De Varcennis.	1148.
		Varubemium.	1148.
		Vega S. Mariae.	1221.
		S. Maria Verdensis.	1245.
		Vernia.	1249.
		Verola.	1146.
		Vetus campus.	1122.
		Vetus cella.	1145.
		Vetus monasterium.	1191.
		Vetus Mons.	1133.
		Vetus Villa.	1140.
		Victoria.	1144.
		Villarium.	1132.
		Villarium.	1146.
		Villa longa.	1131.
		Villa noua.	1201.
		Villa noua.	1202.
		Vinea B. Mariae.	1148.
		S. Vincentij.	1237.

V Alacia.

De Valcellis.

Valentia.

Valetta.

De Vallibus.

Vallis Benedicta.

Vallis Benigna.

Vallis Bona.

Vallis Bona.

Vallis Charitatis.

Vallis Clara.

Vallis Crescens.

Vallis Crucis.

Vallis Crucis.

Vallis Dei.

Vallis Dei.

Vallis Dei.

Vallis Dei.

Vallis Digna.

Vallis Dore.

Vallis Dulcis.

Vallis Ecclesiarum.

Vallis Florida.

Vallis Florida.

Vallis S. Georgij.

Vallis honesta.

Vallis honesta.

Niride

INDEX ALPHABETICVS ANOM

Viride lignum.
Vitis Schola.
S. Viti.
Vitis fons.
Vlmetum.
Voleolirode.
De Voto.
Votum.
S. Urbani. est filia Bellewallis.
Vrsaria.
Vrsi campus.
Vrticaria.
Vterina Vallis.
De Valturno.

W.

W *Aermunda.*
UUaerschos.
UUaldshansen.
UUaldsaffum.
UUaleca.

UUalheya.
UUalkena.
UUalkenreda.
UUalrebachium.
UUardonina.
UUarmbrun.
UUanaricya.
UUelleranium.
UUernerii Villerium.
UUillersheym.
UUitresdaele.
UUoburna.
UUoncyum.

Z.

D *E Zam.*
Zarranium.
Zedelitz.
Zibekelo.
Zinna B. Maris.

FINIS

ERRATA SIC CORRIGE:

IN Præfatione, pagina secunda, lin. 4. expresso, lege expressè. In Inscriptione Epistolæ 1 Angeli Manriquez, Confessoris, lege Confessori. Folio 6. lin. 21. Vicarium generalis, lege generalem. Fol. 9. lin. 24. Rhienvallensis, lege Rhiuallensis. Fol. 10. lin. 39. Oponij, lege Oxonij, & alibi sæpe. Fol. 12. lin. 4. Londoani, lege Londinensi. Fol. 16. lin. 27. Transiranæ, lege Transivranæ. Fol. 23. lin. 28. Schotij, lege Scholij. Fol. 24. lin. 37. Nunckendam, lege Munckendam. Fol. 26. lin. 21. Morerola, lege Morerola. Fol. 35. lin. 22. An Acham, lege Ad Achaz. Fol. 50. lin. 10. propter, lege præter. Fol. 66. lin. 26. Congregationem, lege Congregationum. Fol. 67. lin. 27. Butheus, lege Butkeus. Fol. 75. lin. 18. Seque, lege Seyna. Fol. 76. lin. 18. Danouberdam, lege Danovverdam, & alibi sæpius b̄ pro v. Ibidem lin. antepenultima. hequa, lege heyna. Folio 80. lin. 23. Duestrentis, lege Dueskenis. Fol. 87. lin. 35. fungatur, lege fugentur. Fol. 97. lin. 27. Carolis, lege Caroli. Fol. 109. lin. penultima, Carnotensem, lege Antiodorensium. Fol. 110. lin. 1. Carnotensem, lege Anriodorensium. Ibidem lin. 15. Eskilo, lege Eskilo. Fol. 112. lin. 32. Montreoli, lege Montreoli. Fol. 113. lin. 21. & sequentibus, dele omnia sequentia: *Ordinem nostrum Cisterciensem in Claravalle sub Beatissimo Patre nostro Bernardo professus fuerat, à quo in Angliam directus, alium. Quæ ex fide Chrylostomi Henriquez in Menologio 4 Feb. & aliorum aliorum quot ibidem citatorum, hic apposita fuerunt, cum tamen postea ex Guillelmo Nembrigensi, Nicolao Arspheidio, & alijs Angliæ scriptoribus, clarissimè deprehensum sit, Beatum hunc Gilbertum: in Anglia Ordinem suum fundasse, antequam vllam haberet notitiam cum S. Bernardo, tamen postea de huius consilio (vt plures scribunt) eundem ordinem in multis conformauerit constitutionibus Ordinis Cisterciensis: in tantum vt Barnabas de Montalbo, Aubertus Miræus, & alij, hunc Gilbertinorum Ord. vocent Cistere.* Fol. 126. lin. 4. quæ, lege quem. Fol. 142. lin. 20. Iacobus de Breui, lege Breul. Fol. 143. lin. 18. Melsdaghi, dele i. Fol. 152. lin. 28. Braniam, lege Vraniam. Fol. 166. lin. 14. Valæo, lege Balæo. Fol. 193. lin. 36. Vargas, lege Vargus. Fol. 197. lin. 14. priores, lege priorem. Fol. 224. lin. 11. Goggethalus, lege Coggethalus. Linea 12. idem. Fol. 227. lin. vltima: signatas, lege signatus. Fol. 244. lin. 29. Cisterciensis, lege Cisterciensibus. Fol. 246. lin. 1. paulò, lege paulò post. Fol. 251. lin. 16. Confendonq, lege Corfendonq. Fol. 252. lin. 21. Ruevallem, lege Rievallem. Fol. 254. lin. 2. wolfgangus, lege wolfgangus. Fol. 257. lin. 14. totos, lege tomos. Fol. 279. lin. 11. Mannetenis, lege Nannetenis, & alibi. Fol. eodem, lin. 28. Catinelonium, lege Coetmalonium. Fol. 287. lin. 31. Nallacensis, lege Nalleacensis. Fol. 288. sub finem. Roskuldensis, lege Roschildensis. Fol. 289. lin. 19. Dobralucka, Dobralucka. Fol. 290. lin. 2. Espadamxedo, lege Espadannedo. Fol. eodem, lin. 5. Galeonis, lege Legaleonis. Fol. 294. lin. 18. Oertusanæ, lege Dertusanæ. Fol. 299. lin. 4. Banelona, lege Baudelona. Fol. 306. sub finem. Ruderdem, lege Vanderdem grunbergh.

FINIS.

Monstra quaedam omisa sive in Chronologia sive in indice monriorum Ordinis

Nizortium, Nizors, alias Benedictio Dei, filia
Bonifontis, fundatur in Diocesi Convenarum. 1213.

Thozanum fundatum 1175 iuxta Lipsewegle
Brugensis territorij ab Eberhardo Fornaciensi Ep^o.
Monium istud jam penitus deletum est, ex quo
introducij fuerunt in Belgio novi Episcopatus,
quia tunc incorporatum fuit mense Episcopali
Brugensi, sed successu temporis disjunctum
ad Dunenses, quorum erat olim filia, rursum
revolvitur 1624. ex conventione inter R^{mum}
D. Ep^{um} Brugensem, D. Dionysium Christophori
et R^{mum} D. Bernardum Campmans Abbatem
Dunensem atq^{ue} Religiosos et Conventum dicti
Monij Dunensis, ex conceptione S. Sedis aplice
et beneplacito sue Catholice Majestatis.

Anno 1234. fundata est Abbatia S. Mariae Sudyming translat
post decennium ad locum qui dicitur Syvexick.
Diocesis Cracoviensis in Regno Poloniae. —

Gemelnicum. 1280. —

Abb. de Sacra Crd. Cist Corinthensis Diocesis ad Abb. cruce
loci scribit Gregorius. apud Mannip tom. 4. fol. 527.

~~Abbatia S. Cassiani Vultreandensis Diocesis.~~

Handwritten text at the top of the page, appearing to be a title or header, possibly including the name of the institution or the subject of the document.

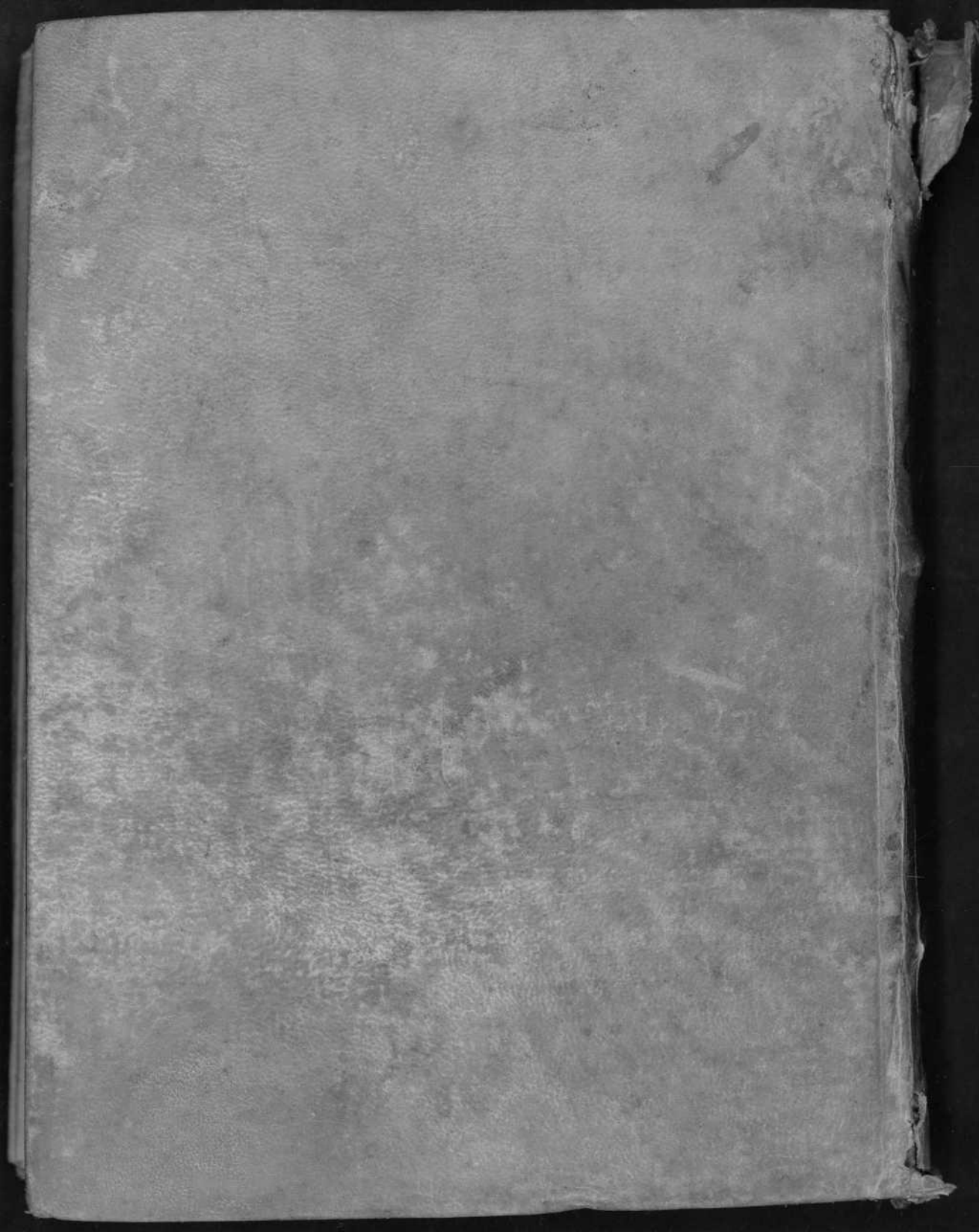
Handwritten text in the upper middle section, likely containing the main body of the document or a list of items.

The lower two-thirds of the page are mostly blank, showing signs of aging, discoloration, and faint horizontal lines that may have been part of a grid or ruled paper.

335

VISCHI
BIBLIOTECA
CANTONALE
LUGANO

429